

Suomi
Finland
100

TILINPÄÄTÖS - BOKSLUT 2017
SIUNTION KUNTA - SJUNDEÅ KOMMUN

Tilinpäätös - Bokslut 2017
Julkaisija - Utgivare: Siuntion kunta - Sjundeå kommun
Kuva - Bild: Saira Pesola
Ulkoasu ja taitto - Layout: Jäljen Jättiläinen

SIUNTION KUNTA - SJUNDEÅ KOMMUN

TILINPÄÄTÖS – Bokslut 2017

Kunnanjohtajan katsaus vuodesta 2017	4
Kommundirektörens översikt år 2017	5
I TOIMINTAKERTOMUS - VERKSAMHETSBERÄTTELSE	6
1. SIUNTION KUNNAN HALLINTO - SJUNDEÅ KOMMUNS FÖRVALTNING	6
1.1 Kunnan organisaatio – Kommunens organisation	6
1.2 Viranhaltijaorganisaatio - Tjänsteinnehavarorganisation	11
1.3 Kunnan henkilöstö – Kommunens personal	12
2 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA - VÄSENTLIGA HÄNDELSE I EKONOMIN OCH VERKSAMHETEN	24
2.1 Yleinen taloudellinen kehitys - Den allmänna ekonomiska utvecklingen	24
2.2 Kuntatalouden yleiset näkymät - Det allmänna kommunekonomiska läget	25
2.3 Väestö - Befolkning	26
2.4 Työpaikat ja työllisyys – Arbetsplatser och sysselsättning	28
2.5 Olellaiset muutokset ja tapahtumat Siuntion kunnan toiminnassa ja taloudessa - Väsentliga ändringar och händelser i Sjundeå kommuns verksamhet och ekonomi	29
2.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä - Bedömning av de mest kända riskerna och osäkerhetsfaktorerna	30
3 SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMINEN - ORDANDET AV DEN INTERNA KONTROLLEN	33
3.1 Sisäinen valvonta Siuntion kunnassa - Intern kontroll i Sjundeå	33
3.2 Kunnanhallituksen selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä - Kommunstyrelsens redogörelse över den interna kontrollen	34
4 TULOKSEN MUODOSTUMINEN - HUR RESULTATET BILDAS	35
4.1 TULOSLASKELMAN TUOTOT – RESULTATRÄKNINGENS INTÄKTER	35
4.2 Tuloslaskelman tuotot – Resultaträkningens intäkter	35
4.3 Tuloslaskelman kulut - Resultaträkningens utgifter	38
4.4 Toimintakate ja vuosikate – Verksamhetsbidrag och årsbidrag	40
4.5 Tilikauden tulos ja ylijäämä - Räkenskapsperiodens resultat och överskott	40
5 TOIMINNAN RAHOITUS - FINANSIERING AV VERKSAMHET	41
5.1 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut - Finansieringskalkyl och relationstal	41
5.2 Tase ja sen tunnusluvut - Balansräkning och dess relationstal	43
5.3 Kokonaistulot ja –menot – Totalinkomster och –utgifter	45
6. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET – BEHANDLING AV RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT OCH BALANSERING AV EKONOMIN	46
II TALOUSARVION TOTEUTUMINEN - BUDGETUTFALL	51
1.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen – Utfallet av resultaträkningsdelen	89
1.3 Investointiosan toteutuminen- Utfallet av investeringsdelen	91
1.4 Rahoitusosan toteutuminen – Utfallet av finansieringsdelen	96
1.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta – Sammandrag av utfallet av anslagen och budgeten	97
III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT- BOKSLUTSKALKYLER	100
1. TULOSLASKELMA - RESULTATRÄKNING	100
2. RAHOITUSLASKELMA - FINANSIERINGSKALKYL	101
3. TASE - BALANSRÄKNING	102
Siuntion kunnan kuntakonsernirakenne ja omistusosuudet - Sjundeå kommuns koncernstruktur och ägarandelar	103
4. KONSERNITULOSLASKELMA - KONCERNRESULTATRÄKNING	104
5. KONSERNIRAHOITUSLASKELMA - KONCERNFINANSIERINGSANALYS	105
6. KONSERNITASE – KONCERNBALANSEN	106
7. KONSERNITUNNUSLUVUT - KONCERNNYCKELTAL	107
IV LIITETIEDOT - NOTER TILL BOKSLUTET	108
1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT - NOTER ANGÅENDE TILLÄMPADE BOKSLUTSPRINCIPER	108
1.1 Tuloslaskelman liitetiedot - Noter till resultaträkningen	110
1.2 Taseen liitetiedot - Noter till balansräkningen	117
1.3 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot - Bilageuppgifter angående säkerheter och ansvarsförbindelser	123
1.4 Henkilöstöä, luottamushenkilöitä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot - Noter angående personalen, de avgifter som tas ut på mötesarvoden för förtroendeuppdrag och arvoden till revisorn	125
1.5 Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet – Transaktioner mellan kommunen och dess intressenter	126
V. KIRJANPÄÄTÖKSEN ERIYTYTY TILINPÄÄTÖKSET – BOKFÖRINGSMÄSSIGT AVSKILDA BOKSLUT	127
VESIHOULTOLAIDOKSEN KIRJANPÄÄTÖKSEN ERIYTTÄMINEN - BOKFÖRMÄSSIG SÄRREDOVISNING AV VATTENFÖRSÖRJNINGSVÄRKET	127
VESIHOULTOLAIDOKSEN LIITETIEDOT - VATTENFÖRSÖRJNINGSVÄRKET BILAGEUPPGIFTER	141
VI KUNNANHALLITUKSEN JA KUNNANJOHTAJAN ALLEKIRJOITUKSET - UNDERSKRIFT AV KOMMUNSTYRELSENS MEDLEMMAR OCH AV KOMMUNDIREKTÖREN	144
VII TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ - REVISIONSANTECKNING	145
VIII. TILIKIRJALUETTELO – FÖRTECKNING ÖVER ANVÄNDA BOKSLUTSBÖCKER	146

Kunnanjohtajan katsaus vuodesta 2017

Maailmalla yleisilmapiiri on hieman jännittynyt johtuen Venäjän toimista Ukrainan Krimillä sekä Pohjois-Korean ohjuskokeista ja siihen liittyvistä taloudellisista pakotteista. Vaikuttaisi siltä, että Lähi-idässä Isiksen uhka on saatu pääosin torjuttua, mutta toisaalta Turkin ja Kurdien sekä Iranin ja Israelin välit ovat kiristyneet. Talouden ja suvaitsevaisuuden kehittymisen esteenä voidaan katsoa olevan protektionismin lisääntyminen. USA:n presidentin lähipiiriin Venäjäkytköskien selvittely sekä käsitykset ilmastonmuutoksesta ja sen torjunnasta aiheuttavat epävarmuutta.

Suomen talous on muun Euroopan kanssa päässyt positiiviseen viireeseen. Tämä on näkynyt muun muassa asuinrakennusinvestointien kasvaneena osuutena BKT:stä. Lainakannan kasvussa on nähtävissä pieniä piristymisen merkkejä edeltävien vuosien keskiarvoon verrattuna. Etenkin asuntoyhteisöjen ja kulutusluottojen vuosikasvu on ollut nopeaa. Kotitalouksien velkaantuneisuus suhteessa käytettävissä oleviin tuloihin kääntyi ennätykselliseen kasvuun. Kokonaisuutena asuntoluotonantoon liittyvät riskit ovat kasvaneet viime keväästä varsinkin kotitalouksien velkaantumisen jatkumisen ja asuntoyhteisöjen lainakannan nopean kasvun vuoksi.

Vuosi oli kunnan talouden tervehdyttämisen kannalta merkittävästi ennakoitua parempi. Kumulatiivinen ylijäämä on nyt noin 2 milj. euroa, kun se vuosi sitten oli noin 460 000 euroa. Ylijäämä syntyi, kun toimintatulot ylittyivät yli 870 000 euroa talousarvion ja toimintakulut alittuivat noin 4 000 euroa. Verotulot ylittyivät noin 930 000 euroa. Valtionosuudet olivat 211 000 euroa budjetoitua enemmän ja rahoituskulut olivat noin 184 000 euroa pienemmät kuin budjetoitu. Vuosikate oli 3 540 767 euroa, joka oli noin 730 000 euroa pienempi kuin vuonna 2016. Poistot olivat noin 80 000 euroa suuremmat kuin oli budjetoitu johtuen noin 460 000 euron tilikaudelle kirjatusta arvonalentumisesta. Tulokseksi muodostui 1 558 470 euroa.

Kunnalla on merkittävä lainakanta ja lisäksi verotulojen tilitys on ollut vuosittain vaihtelevaa. Näin ollen talouden tervehdyttäminen ei

ole vielä ohi, vaan edellyttää edelleen tiukkaa menokuria sekä tulojen pitämistä hyvällä tasolla, jotta vuosikate riittäisi pitkällä tähtäimellä investointien kattamiseen ja lainakannan pienentämiseen. Tulevaisuudessa investoinneista päätettäessä tulee käyttää harkintaa ja erityisesti huomioida niiden vaikutukset kunnan käyttötalouteen.

Kunta on ollut pitkään väestöltään kasvava, mutta viime vuonna väkiluku laski Tilastokeskuksen mukaan 30 henkilöllä ollen vuoden lopussa 6148 asukasta. Siuntion erityispiirteenä ja positiivisena asiana on, että työttömyysaste on selvästi pienempi kuin koko valtakunnan työttömyysaste. Tämän lisäksi Siuntion työttömyysaste laski 0,5 prosenttiyksikköä edellisestä vuodesta ollen 5,9 prosenttia.

Kunnassa valmistui vuoden aikana Etelä-Siuntioon Slussenin alue asuntotuotantoa varten. Uusi valtuusto ja päättäjät aloittivat toimintansa kesäkuussa. Kunnan toimintoja kehitettiin; ruoka- ja siivouspalvelut ulkoistettiin, perusturvan lääkäripalvelut kilpailutettiin ja Siuntio otti Inkoon sosiaalipalvelut hoitaakseen. Henkilöstöhallintoon otettiin uusi ohjelmisto käyttöön. Vuoden aikana Siuntion kunnassa järjestettiin onnistunut käsipallotapahtuma Sjundeå Cup ja Siuntio-päivä. Lisäksi toiminnassa näkyi monin eri tavoin Suomi 100-juhlavuosi.

Tilojen osalta Siuntio on kärsinyt sisäilmaongelmista ja tekninen on saanut tilojen tutkimukset suoritettua. AKK siirtyi syksyllä moduli-rakenteisiin väistötiloihin. Lisäksi Siuntio liittyi HSL:ään ja pystyi edelleen parantamaan arkipäivien osalta junaliikenteen palvelutarjontaa. Kunnan toimintaamme ovat kuitenkin ylimääräisesti kuormittaneet sote- ja maakuntaudistus sekä johtavien virkamiesten rekrytointi. Tätä vastaan taloudellista tulosta voidaan pitää merkittävänä saavutuksena.

Kiitän päättäjiä ja sidosryhmiä hyvästä yhteistyöstä, uskosta ja luottamuksesta toimintaamme ja sen kehittämistä kohtaan. Kiitän henkilöstöä hyvästä toiminnasta, joustavuudesta, paineensiedosta ja erinomaisesta tuloksesta.

Kommundirektörens översikt år 2017

I världen har den allmänna stämningen varit aningen spänd på grund av Rysslands åtaganden på Krim i Ukraina samt på grund av Nordkoreas missilttest och de ekonomiska sanktionerna som dessa har lett till. Isis hot i Mellanöstern verkar till största delen ha avväjts, men däremot har förhållandena mellan Turkiet och kurderna samt mellan Iran och Israel blivit sämre. Ökningen inom protektionismen kan upplevas hindra den positiva utvecklingen inom både ekonomin och toleransen. Även utredandet av USA:s presidents närmaste krets anknytningar till Ryssland samt uppfattningen om klimatförändringen och förebyggandet av den leder till osäkerhet.

Den finländska ekonomin har i enlighet med den europeiska ekonomin börjat utvecklas positivt. Detta har bland annat märkts i att bostadsbyggnadsinvesteringarnas andel av BNP:n har ökat. Det finns små tecken på en uppiggning i ökningen av lånebeståndet jämfört med genomsnittet under de tidigare åren. Den årliga tillväxten inom särskilt bostadssammanslutningar och konsumtionskrediter har varit snabb. Hushållens skuldsättning i förhållande till de tillgängliga inkomsterna började öka igen och nådde nya rekord. Som helhet har riskerna som hänför sig till givandet av bostadskredit ökat sedan förra våren särskilt på grund av att hushållen fortsatt skuldsätta sig och den snabba ökningen i lånebeståndet hos bostadssammanslutningar.

Året var med tanke på förbättrande av kommunens ekonomi betydligt bättre än förväntat. Det kumulativa överskottet är nu ca 2 miljoner euro, när det för ett år sedan var ca 460 000 euro. Överskottet skapades i och med att verksamhetsintäkterna överskred budgeten med mer än 870 000 euro och verksamhetsutgifter underskred den med ca 4000 euro. Skatteintäkterna överskreds med ca 930 000 euro. Statsandelarna var 211 000 euro större än budgeterat och finansieringsutgifterna ca 184 000 euro mindre. Årsbidraget var 3 540 767 euro, vilket var ca 730 000 euro sämre än år 2016. Avskrivningarna var ca 80 000 euro större än budgeterat på grund av den värdesänkning på ca 460 000 euro som bokfördes för räkenskapsperioden. Resultatet blev 1 558 470 euro.

Kommunen har ett betydande lånebestånd och därtill har redogörelsen av skatteintäkterna varierat årligen. Således är arbetet för

att förbättra ekonomin ännu inte slutfört, utan förutsätter fortsättningsvis strikt utgiftsdisciplin samt hållande av inkomsterna på en god nivå, för att årsbidraget ska räcka till på lång sikt för att täcka investeringarna och minska lånebeståndet. Då investeringsbeslut fattas i framtiden ska man överväga dem noga och i synnerhet beakta konsekvenserna av dem för kommunens driftsekonomi.

Invånarantalet i kommunen har länge ökat, men i fjol minskade befolkningmängden enligt statistikcentralen med 30 personer och uppgick således till 6148 invånare. Sjundeås särdrag och stolthet är arbetslöshetsgraden som är betydligt mindre än arbetslöshetsgraden i hela landet. Därtill minskade arbetslöshetsgraden i Sjundeå 0,5 procentenheter från i fjol enligt arbetsministeriets arbetsförmedlingsstatistik och låg på 5,9 procent.

I kommunen färdigställdes under året i södra Sjundeå Slussens område för bostadsproduktion. Nya fullmäktige och beslutsfattare inledde sin verksamhet i juni. Utvecklingen av verksamheterna i kommunen fortsatte; mat- och städtjänsterna outsourcades, läkartjänsterna på grundtrygghetsavdelningen konkurrerades ut och Sjundeå tog över socialvårdstjänsterna i Ingå. Inom personalförvaltningen togs ett nytt program i bruk. Under året ordnades i Sjundeå flera lyckade tillställningar, så som handbollsevenemang- et Sjundeå Cup och Sjundeå-dagen. Dessutom syntes Finlands 100-årsjubileum på flera sätt i verksamheten.

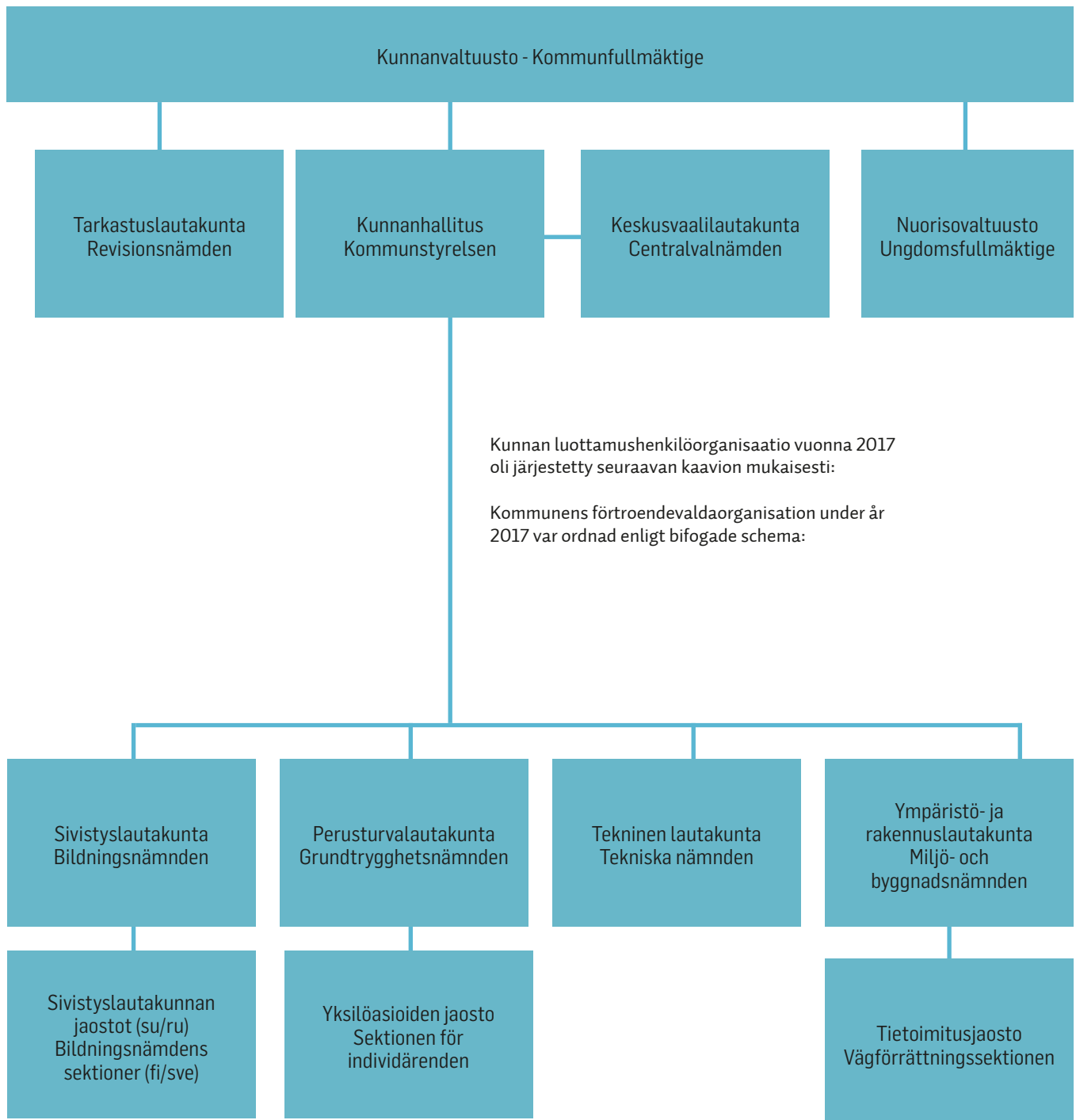
För fastigheternas del har Sjundeå lidit av problem med inomhusluften och tekniska avdelningen har utfört undersökningar i lokalerna. AKK flyttade på hösten till de tillfälliga lokalerna i modulbyggnaderna. Därtill blev Sjundeå medlem i HRT och kan fortsätta förbättra serviceutbudet inom tågtrafiken under vardagarna. Verksamheterna i kommunen har ändå belastats extra av vård- och landskapsreformen samt av rekryteringen av ledande tjänsteinnehavare. I förhållande till dessa kan det ekonomiska resultatet anses vara en betydande prestation.

Jag tackar beslutsfattare och intressentgrupper för ett gott samarbete och förtroendet till vår verksamhet och utvecklandet av den. Jag tackar personalen för god verksamhet, flexibilitet, stresstålighet och ypperligt resultat.

I TOIMINTAKERTOMUS - VERKSAMHETSBERÄTTELSE

1. SIUNTION KUNNAN HALLINTO - SJUNDEÅ KOMMUNS FÖRVALTNING

1.1 Kunnan organisaatio – Kommunens organisation

KUNNANVALTUUSTO - KOMMUNFULLMÄKTIGE

Siuntion kunnan ylin päättävä elin on kunnan toiminnasta ja taloudesta vastaava kunnanvaltuusto. Kunnanvaltuustoon kuului 27 valtuutettua ja puolueet ovat edustettuina seuraavasti: - Sjundeå kommuns högsta beslutande organ är kommunfullmäktige som ansvarar för kommunens verksamhet och ekonomi. Kommunfullmäktige har 27 ledamöter och platserna fördelades partivis enligt följande:

KUNNANVALTUUSTO - KOMMUNFULLMÄKTIGE AJ. 1.1.-31.5.2017

Puolue - Valtuustoryhmä	Paikkaa - Platser	Parti - Fullmäktigegrupp
Suomen ruotsalainen kansanpuolue	9	Svenska folkpartiet
Kansallinen Kokoomus	5	Samlingspartiet
Sosiaalidemokraattinen puolue+ Vihreä vastuu	5	Socialdemokratiska partiet
Siuntion Porkkala Kokoomus	2	Siuntion Porkkala Kokoomus
Vihreä liitto	2	Gröna förbundet
Vasemmistoliitto	2	Vänsterförbundet
Ryhmä Holmlund	1	Grupp Holmlund
Valtavaara-ryhmä	1	Grupp Valtavaara

KUNNANVALTUUSTO - KOMMUNFULLMÄKTIGE AJ. 1.6.-31.12.2017

Puolue - Valtuustoryhmä	Paikkaa - Platser	Parti - Fullmäktigegrupp
Kansallinen Kokoomus	8	Samlingspartiet
Ruotsalainen kansanpuolue	8	Svenska folkpartiet
Vihreä liitto	5	Gröna förbundet
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue	3	Finlands Socialdemokratiska parti
Vasemmistoliitto	2	Vänsterförbundet
Perussuomalaiset	1	Sannfinländarna

1.1.-31.5.2017 Kunnanvaltuuston puheenjohtajana toimi Arja Alho, ensimmäisenä varapuheenjohtajana toimi Carl-Johan Gottberg ja toisena varapuheenjohtajana toimi Arto Penttinen. 1.6.-31.12.2017 kunnanvaltuuston puheenjohtajana toimi Heikki Kaisla, ensimmäisenä varapuheenjohtajana Harri Haanpää ja toisena varapuheenjohtajana Rabbe Dahlqvist. Kunnanvaltuusto kokoontui vuoden aikana 11 kertaa. Vuoden 2016 tilinpäätös ja arviointikertomus hyväksyttiin 29.5.2017 ja vuoden 2018 talousarvio 13.11.2017. –

Under perioden 1.1-31.5.2017 fungerade Arja Alho som ordförande för kommunfullmäktige, Carl-Johan Gottberg som första vice ordförande och Arto Penttinen som andra vice ordförande. Under perioden 1.6-31.12.2017 fungerade Heikki Kaisla som ordförande för kommunfullmäktige, Harri Haanpää som första vice ordförande och Rabbe Dahlqvist som andra vice ordförande. Fullmäktige sammanträdde elva gånger under året. Bokslutet och utvärderingsberättelsen för år 2016 godkändes 29.5.2017 och budgeten för år 2018 13.11.2017.

KUNNANVALTUUSTO - KOMMUNFULLMÄKTIGE AJ. 1.1.-31.5.2017

Varsinaiset jäsenet- Ordinarie ledamöter	Puolue/Valtuustoryhmä- Parti/Fullmäktigegrupp	Varajäsenet - Ersättare	Puolue/Valtuustoryhmä- Parti/Fullmäktigegrupp
Alho Arja, pj-ordf.	SDP - SDP	Forsblom Peppe	RKP - SFP
Berglund Hans	RKP - SFP	Malmgren Mikko	RKP - SFP
Dahlqvist Rabbe	RKP - SFP	Nygård Jan-Peter	RKP - SFP
Gottberg Carl-Johan, 1. varapj-1:a vice ordf.	RKP - SFP	Holmén Susann	RKP - SFP
Haanpää Harri	* SDP - SDP	Martin Kirsi	RKP - SFP
Holmberg Johan	RKP - SFP	Nordenswan-Lindén Eva	RKP - SFP
Holmlund Åke	Ryhmä Holmlund - Grupp Holm- lund	Pettersson-Perklén Nina	RKP - SFP
Honkasalo Antero	Vas - VF	Bardy Ann-Marie	RKP-SFP
Johansson Birgitta 1.1.2017- 6.3.2017	Vihri - Gröna	Asplund Tom	RKP-SFP
Kaisla Heikki	KOK - Saml	Sarviaho Rainer	KOK - Saml
Karell Anders	RKP - SFP	Holm Karl	KOK - Saml
Karvonen Pami	* SDP - SDP	Lovén Mari	KOK - Saml
Kokkonen Yrjö	Vihri - Gröna	Karppinen Reijo	KOK - Saml
Laaksonen Merja	RKP - SFP	Vireä-Aihio Paula	* SDP - SDP
Linnala Marko	SPK - SPK	Hanhikorpi Jouko 1.1-6.3.2017	SDP - SDP
Louekoski Vesa-Matti	KOK - Saml	Peltonen Sisko	SDP - SDP
Mäenpää Mika	KOK - Saml	Niskanen Lasse	SDP - SDP
Nordström Marcus	RKP - SFP	Kanniainen Ilmari	SDP - SDP
Paajes Jan-Erik	RKP - SFP	Toivonen Hilikka	* SDP - SDP
Parviainen Kristian	SDP - SDP	Ryynänen Tarja	SDP - SDP
Penttinen Arto, 2. varapj-2. ordf.	KOK - Saml	Halonen Pekka 1.1-30.1.2017	Vihri - Gröna
Rahikainen Eljas 6.3- 31.5.2017	Vihri - Gröna	Rahikainen Eljas 1.1-6.3.2017	Vihri - Gröna
Pesonen Kirsi	SPK - SPK	Varpio Arto	Kesk - C
Rosengren Heidi	RKP - SFP	Kontinen Ritva	Kesk - C
Sneck Minna	SDP - SDP	Eloranta Petri	PS
Svanfeldt Stefan	RKP - SFP	Savilahti Mika	PS
Tanskanen Veikko	Vas - VF	Koroma-Hintikka Maria	SPK
Valtavaara Heikki	Valtavaara-ryhmä - Grupp Valta- vaara	Paasikivi Tom	SPK
Vierinen Kari	KOK - Saml		

* Vihreä vastuu. (Vihreä vastuu kuuluu SDP:n valtuustoryhmään) - * Vihreä vastuu. (Vihreä vastuu hör till SDP:s fullmäktigegrupp)

Varsinaiset jäsenet- Ordinarie ledamöter	Puolue/Valtuustoryhmä- Parti/Fullmäktigegrupp	Varajäsenet - Ersättare	Puolue/Valtuustoryhmä- Parti/Fullmäktigegrupp
Kaisla Heikki, pj./ordf.	KOK-Saml	Sjöholm Pauliina	KOK-Saml
Holmlund Åke	KOK-Saml	Karlsson Kim	KOK-Saml
Koroma-Hintikka Maria	KOK-Saml	Jalava Maarika	KOK-Saml
Leikola Heikki	KOK-Saml	Paasikivi Anna	KOK-Saml
Linnala Marko	KOK-Saml	Parkkisenniemi Johanna	KOK-Saml
Paasikivi Tom	KOK-Saml	Korhonen Jarmo	KOK-Saml
Sarviaho Rainer	KOK-Saml	Nummenmaa Rauli	KOK-Saml
Vierinen Kari	KOK-Saml	Linnala Julia	KOK-Saml
Dahlgvist Rabbe, 2. varapj./2:a vice ordf.	RKP-SFP	Flygar Patrik	RKP-SFP
Ekström Susanne	RKP-SFP	Holmberg Johan	RKP-SFP
Karell Anders	RKP-SFP	Gottberg Carl-Johan	RKP-SFP
Laaksonen Merja	RKP-SFP	Paajes Jan-Erik	RKP-SFP
Nygård Jan-Peter	RKP-SFP	Martin Kirsi	RKP-SFP
Oravakangas Anette	RKP-SFP	Östberg Magnus	RKP-SFP
Perklén Erik	RKP-SFP	Berglund Hans	RKP-SFP
Rosengren Heidi	RKP-SFP	Alopaeus Jari	RKP-SFP
Gottberg-Ek Karin	Vihr-Gröna	Myllyniemi Harri	Vihr-Gröna
Haanpää Harri, 1. varapj./1:a vice ordf.	Vihr-Gröna	Toivonen Hilikka	Vihr-Gröna
Kokkonen Yrjö	Vihr-Gröna	Korhonen Reijo	Vihr-Gröna
Lohrum Virpi	Vihr-Gröna	Rahikainen Eljas	Vihr-Gröna
Virta Pia	Vihr-Gröna	Davidson Mark	Vihr-Gröna
Alho Arja	SDP-SDP	Suomalainen Jani	SDP+Vas - SDP+VF
Elo Tuula	SDP-SDP	Tarnanen Satu	SDP+Vas - SDP+VF
Parviainen Kristian	SDP-SDP	Böckerman Tony	SDP+Vas - SDP+VF
Honkasalo Antero	Vas	Kanniainen Ilmari	SDP+Vas - SDP+VF
Tanskanen Veikko	Vas	Ryynänen Tapio	SDP+Vas - SDP+VF
Tuominen Paula	PS	Savilahti Mika	PS
		Valtavaara Heikki	PS

KUNNANHALLITUS - KOMMUNSTYRELSEN

Kunnanhallituksen tehtävä on huolehtia Siuntion kunnan hallinnon ja toiminnan johtamisesta kunnanvaltuuston hyväksymien perusteiden mukaisesti. Kunnanhallitukseen kuuluu 11 jäsentä jakautuen puolueittain seuraavasti: - Kommunstyrelsen har till uppgift att sköta om ledandet av Sjundeå kommuns förvaltning och verksamhet enligt de grunder som kummunfullmäktige har godkänt. Kommunstyrelsen bestod av 11 ledamöter fördelade partivis enligt följande:

KUNNANHALLITUS - KOMMUNSTYRELSEN 1.1.-31.5.2017

Puolue - Valtuustoryhmä	paikkaa - platser	Parti - Fullmäktigegrupp
Suomen ruotsalainen kansanpuolue	4	Svenska folkpartiet
Sosiaalidemokraattinen puolue	2	Socialdemokratiska partiet
Kansallinen kokoomus	2	Samlingspartiet
Siuntion Porkkala Kokoomus	1	Siuntion Porkkala Kokoomus
Vasemmistoliitto	1	Vänterförbundet
Suomen Keskusta	1	Centern i Finland

Varsinaiset jäsenet - Ordinarie ledamöter	Varajäsenet (henk.koht) - Ersättare (pers.)
Laaksonen Merja, pj - ordf.	Nordenswan-Lindén Eva
Elo Tuula	Ryyänen Tarja
Kaisla Heikki 1. varapj-1:a vice ordf.	Jalava Maarika
Parviainen Kristian 2. varapj-2:a vice ordf.	Kanniainen Ilmari
Karell Anders	Paajes Jan-Erik
Koroma-Hintikka Maria	Rahikainen Eljas
Martin Kirsi	Dahlqvist Rabbe
Nygård Johanna	Pitkänen Kirsti
Svanfeldt Stefan	Malmgren Mikko
Tanskanen Veikko	Toivonen Hilikka
Varpio Arto	Savilahti Mika

KUNNANHALLITUS - KOMMUNSTYRELSEN 1.6.-31.12.2017

Puolue - Valtuustoryhmä	paikkaa - platser	Parti - Fullmäktigegrupp
Kansallinen kokoomus	4	Samlingspartiet
Suomen ruotsalainen kansanpuolue	3	Svenska folkpartiet
Sosiaalidemokraattinen puolue	2	Socialdemokratiska partiet
Vihreä liitto	1	Gröna förbundet

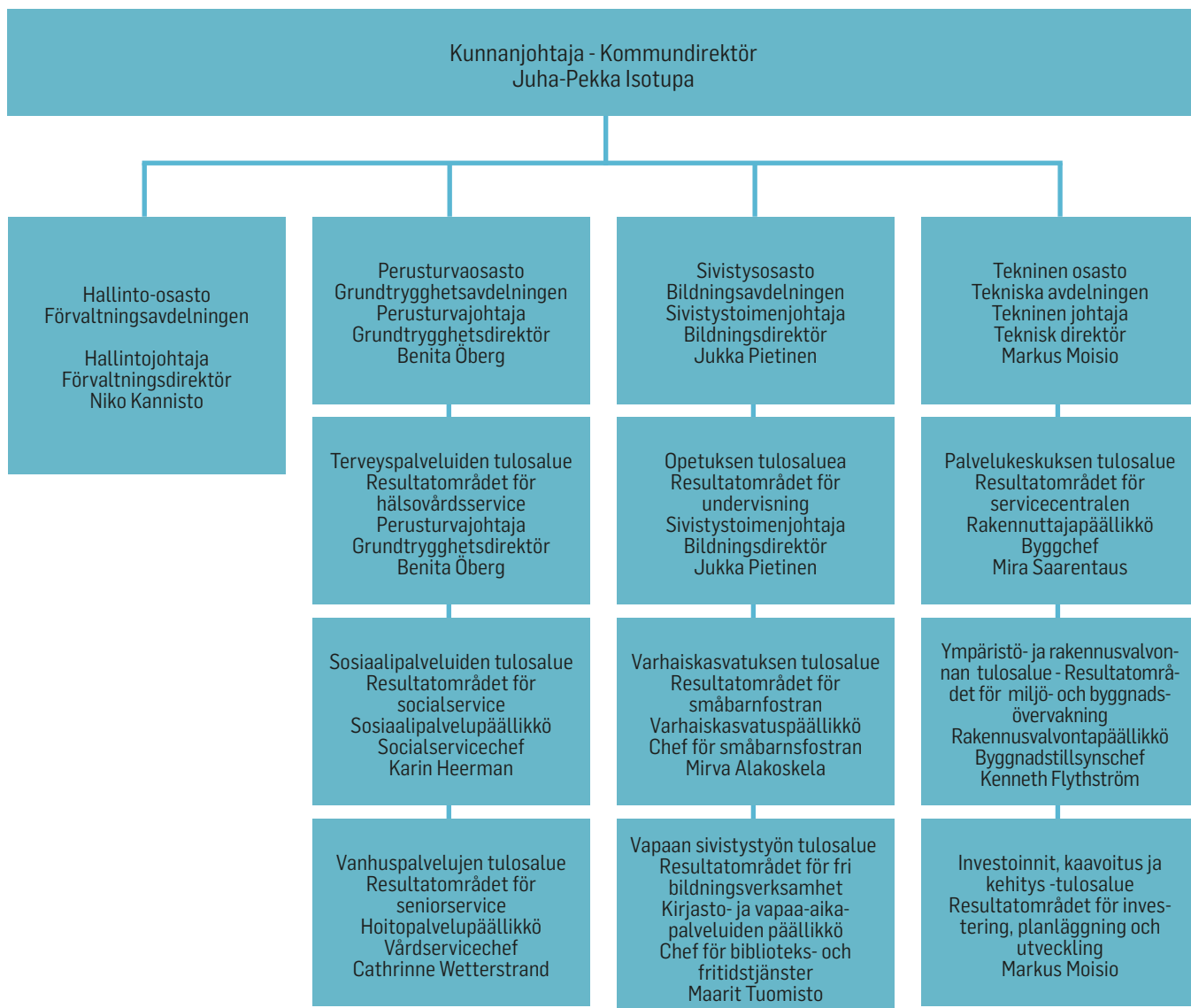
Varsinaiset jäsenet - Ordinarie ledamöter	Varajäsenet (henk.koht) - Ersättare (pers.)
Laaksonen Merja, pj - ordf.	Ekström Susanne
Linnala Marko, 1. varapj./1:a vice ordf.	Karlsson Kim
Parviainen Kristian, 2. varapj./2:a vice ordf.	Kanniainen Ilmari
Koroma-Hintikka Maria	Paasikivi Anna
Holmlund Åke	Leikola Heikki
Vierinen Kari	Parkkisenniemi Johanna
Martin Kirsi	Svanfeldt Stefan
Flygar Patrik	Paajes Jan-Erik
Korhonen Reijo	Rahikainen Eljas
Gottberg-Ek Karin	Toivonen Hilikka
Elo Tuula	Alho Arja

1.1.2017-31.5.2017 Merja Laaksonen oli kunnanhallituksen puheenjohtaja, Heikki Kaisla sen I varapuheenjohtaja ja Kristian Parviainen sen II varapuheenjohtaja. 1.6.2017 – 31.12.2017 Merja Laaksonen oli kunnanhallituksen puheenjohtaja, Marko Linnala sen I varapuheenjohtaja ja Kristian Parviainen sen II varapuheenjohtaja Vuonna 2017 kunnanhallitus käsitteli kokouksissaan 300 asiakohtaa.

Under perioden 1.1-31.5.2017 fungerade Merja Laaksonen som kommunstyrelsens ordförande, Heikki Kaisla som första vice ordförande och Kristian Parviainen som andra vice ordförande. Under perioden 1.6-31.12.2017 fungerade Merja Laaksonen som kommunstyrelsens ordförande, Marko Linnala som första vice ordförande och Kristian Parviainen som andra vice ordförande. År 2017 behandlade kommunstyrelsen 300 ärendeparagrafer vid sina möten.

1.2 Viranhaltijaorganisaatio - Tjänsteinnehavarorganisation

Tilivelvollisia viranhaltijoita ovat; kunnanjohtaja, osastopäälliköt ja tulosaluepäälliköt sekä toimielinten esittelijät. Kunnan viranhaltijaorganisaatio oli 31.12.2017 seuraava: - Redovisningskyldiga tjänsteinnehavare är: kommundirektören, avdelningsdirektörerna och resultatområdescheferna samt verksamhetsorganens föredragande. Kommunens tjänsteinnehavarorganisation var 31.12.2017 följande:

1.3 Kunnan henkilöstö – Kommunens personal

Siuntion kunnan henkilöstöpoliittiset linjaukset sekä strategiset tavoitteet ja periaatteet henkilöstöasioiden hoitamiseksi perustuvat kunnan visioon, arvoihin ja strategiaan. Siuntion kunnan strategia päivitettiin vuoden 2017 aikana. Siuntion kunnan henkilöstöä koskevana strategisena tavoitteena on ollut vastuullisena työnantajana edistää henkilöstönsä työhyvinvointia sekä henkilökunnan osaamisen kokonaisvaltaista huomioimista ja kehittämistä. Samalla kunta huolehtii houkuttelevuudestaan työnantajana.

Siuntion kunnan arvoja ovat 1) tasavertaisuus, 2) turvallisuus, 3) vastuullisuus, 4) uudistaminen sekä 5) kumppanuus. Näitä arvoja on vielä tarkennettu erityisesti henkilöstöön liittyen. Tasavertaisuutta pyrittiin toteuttamaan käytännön tasolla siten, että kohtelemme henkilöstöämme tasavertaisesti ja kunnioittavasti ja huolehdimme tasavertaisuuden edellyttämästä viestinnästä, vuorovaikutuksesta ja henkilöstön sitoutumisesta toiminnan kehittämiseen ja uusiin toimintamalleihin. Huomioimme turvallisuuden toiminnassamme pyrkimällä viestinnällä ja vuorovaikutuksella turvaamaan henkilöstön luottamuksen kuntaan työnantajana. Vastuullisena työnantajana Siuntion kunta huolehtii ja kantaa vastuuta henkilöstön työhyvinvoinnista, toimintaedellytyksistä ja tarvittavasta osaamisesta. Huolehdimme henkilöstön resursoinnista siten, ettei yksittäisille työntekijöille muodostuisi kohtuutonta työkuormaa ja siksi asetamme realistisia tavoitteita ja aikatauluja.

Kyetäksemme vastaamaan tuleviin haasteisiin vaaditaan uudistumista. Uudistuminen edellyttää innovatiivisuutta ja sitoutumista ja siksi olemme avoimia toiminnassamme. Kannustamme ja annamme henkilöstöllemme edellytykset jatkuvaan palvelujen ja toiminnan kehittämiseen. Osoitamme luovuuden ja uudistamisen merkityksen antamalla hyvää työstä palautetta. Olemme antaneet henkilöstöllemme mahdollisuuden vaikuttaa omaan työhönsä. Arvostamme samalla myös jo olemassa olevia vahvuksiamme ja osaamistamme. Kaikkia osapuolia hyödyttävä avoin kumppanuus näkyy käytännön yhteistyössä siinä, että pyrimme luomaan sellaisen toimintakulttuurin ja rakenteet, jotka kannustavat poikkihallinnolliseen, moniammatilliseen yhteistyöhön palvelujen kehittämisessä ja palveluntuotannossa. Valmistelemme päätökset johtamisjärjestelmän mukaisesti yhdessä ja avoimesti, tarvittavaa asiantuntemusta käyttäen.

Vuoden 2017 talousarvion laadinnan yhteydessä on määritelty kyseisen vuoden toiminnalliset tavoitteet. Erillistä henkilöstöä koskevaa toiminnallista tavoitetta ei asetettu vuodelle 2017. Vuoden aikana kuitenkin jatkettiin palkkahallinnon toimintatapojen ja työprosessien läpikäymistä yhteistyössä Taitoa Oy:n kanssa. Lisäksi käytiin läpi henkilöstöhallinnon keskeisiä lomakeprosesseja. Samalla panostettiin työhyvinvoinnin kehittämiseen yksikkötasolla ja vuotuista työhyvinvointirahaa nostettiin 35 eurosta 70 euroon/työntekijä. Siuntion kunnan henkilöstön omaehtoista liikuntaa tuetaan liikunta- ja kulttuurisetelein. Liikuntatuen määrä työntekijää kohden vuodessa on 40 euroa. Vuoden 2017 aikana yhteensä 281 työntekijää hyödynsi työnantajan tarjoamaa liikuntatukea (v. 2016 heitä oli 286).

Esimiestyön kehittämiseksi järjestettiin neljä esimiesiltapäivää, joiden tavoitteena oli kehittää esimiestyön yhteisiä käytäntöjä ja johtajuutta. Samalla osastojen toimintatapoja kehitettiin, joten voidaan todeta, että muutoksen johtaminen ja muutoksessa hyvinvoinnin tukeminen oli keskeinen osa osastojen henkilöstötyötä. Muutosta tuki myös yhteistoiminta, jota toteutettiin kunnan jokaisella tasolla ja kunnan virallisessa yhteistoimintaryhmässä. Yhteistyöryhmässä käsiteltiin mm. vuoden 2016 tilinpäätöstä ja henkilöstöraporttia, työterveyshuollon toimintaa ja työsuojeluasioita sekä osastojen ajankohtaisia henkilöstöasioita. Lisäksi käsiteltiin vuoden aikana tehtyjen työpaikkatarkastuskäyntien keskeisimmät tulokset, työterveyshuollon toimintasuunnitelma ja työsuojelun toimintasuunnitel-

Sjundeå kommuns personalpolitiska linjedragningar samt de strategiska målen och principerna för skötandet av personalärenden grundar sig på kommunens vision, värden och strategi. Sjundeå kommuns strategi uppdaterades under år 2017. Ett av Sjundeå kommuns strategiska mål som gäller personalen har varit att kommunen som en ansvarsfull arbetsgivare ska främja personalens arbetshälsa samt att kommunen på ett övergripande sätt ska uppmärksamma och utveckla personalens kunskaper. Samtidigt ska kommunen arbeta för att vara en lockande arbetsgivare.

Sjundeå kommuns värden är 1) jämställdhet, 2) säkerhet, 3) ansvar, 4) förnyelse samt 5) samarbete. Dessa värden har ännu preciserats för personalens del. Man har strävat efter att förverkliga jämställdhet i praktiken, så att alla anställda bemöts jämställt och med respekt genom att sörja för den kommunikation och interaktion som jämställdhet förutsätter genom att engagera personalen i utvecklandet av verksamheten och nya verksamhetsmodeller. Vi beaktar säkerheten i vår verksamhet genom att med hjälp av kommunikation och interaktion trygga personalens förtroende för kommunen som arbetsgivare. Som en ansvarig arbetsgivare sköter Sjundeå kommun om och ansvarar för personalens arbetshälsa, verksamhetsförutsättningar och de behövliga färdigheterna. Vi sköter om resurseringen av personalen så att det för enskilda arbetstagare inte bildas en orimlig arbetsbörda och därför lägger vi upp realistiska mål och tidsscheman.

För att kunna svara på de framtida utmaningarna förutsätts förnyelse. Förnyelse förutsätter innovation och engagemang och därför satsar vi på öppenhet i vår verksamhet. Vi uppmuntrar och ger vår personal förutsättningar för att kontinuerligt utveckla tjänsterna och verksamheterna. Genom att ge respons för väl utfört arbete betonar vi vikten av kreativitet och förnyelse. Vi har gett personalen möjlighet att påverka det egna arbetet. Samtidigt värderar vi också våra befintliga styrkor och den expertis som finns. Alla parter drar nytta av ett öppet partnerskap som i det praktiska samarbetet syns genom att vi strävar efter att skapa en sådan verksamhetskultur och sådana strukturer som i utveckling och produktion av tjänster uppmuntrar till sektorsövergripande, multiprofessionellt samarbete. I enlighet med ledningssystemet bereder vi våra beslut tillsammans och öppet med hjälp av nödvändig sakkunskap.

I samband med uppgörandet av budgeten för år 2017 har man ställt upp verksamhetsmål för det ifrågavarande året. Något skilt verksamhetsmål som gäller personalen hade inte ställts för år 2017. Under året fortsatte man dock att tillsammans med Taitoa Oy gå igenom löneförvaltningens verksamhetsmetoder och arbetsprocesser. Vidare gick man igenom de mest centrala blankettprocesserna inom personalförvaltningen. Samtidigt satsades på välbefinnandet i arbetet på individnivå och den årliga summan som används för välbefinnande i arbete höjdes från 35 euro till 70 euro/arbetstagare. Personalens motionerande på fritiden understöddes med motions- och kultursedlar. Motionsstödet uppgår till 40 euro per arbetstagare per år. Under år 2017 utnyttjade sammanlagt 281 arbetstagare det motionsstöd som arbetsgivaren erbjuder (år 2016 var antalet 286).

För att utveckla chefsarbetet ordnades fyra chefseftermiddagar. Syftet med dessa var att utveckla de gemensamma förfaringsätten inom chefsarbetet och ledarskapet. Samtidigt utvecklades verksamhetsätten på avdelningarna, så man kan konstatera att förändringsledandet och stöddet av välbefinnandet vid ändringar har varit en central del av personalarbetet inom avdelningarna. Förändringarna understöddes också av det samarbete som genomfördes på alla nivåer i kommunen och i kommunens officiella samarbetsgrupp. I samarbetsgruppen behandlades bland annat bokslutet och personalrapporten för år 2016, företagshälsovårdens verksamhet och arbetarskyddsärenden samt aktuella personalärenden inom avdel-

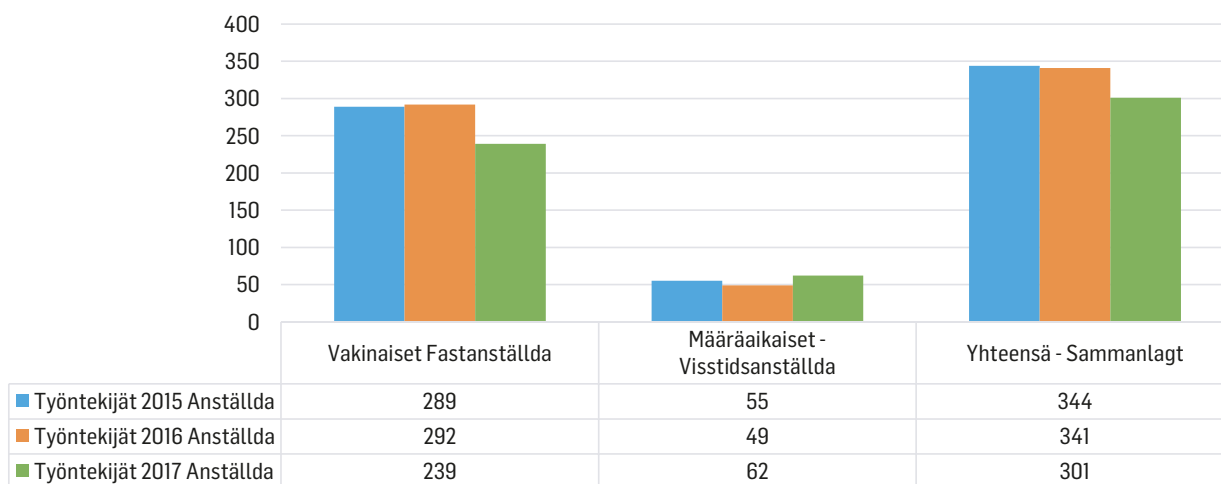
ma. Yhteistyöryhmää informoitiin sisäilmatyöryhmän toiminnasta ja sote- ja maakuntaudistuksen etenemisestä.

Kunnan voimassa olevien palvelussuhteiden lukumäärä 31.12.2017 oli 301 (341 v. 2016 ja 344 v. 2015). Näistä (v. 2016 292 ja v. 2015 289) vakinaisessa palvelussuhteessa oli 239 ja määräaikaisessa palvelussuhteessa 62 henkilöä (v. 2016 49 ja v. 2015 55). Vakinaisen henkilöstön määrässä ovat mukana sekä perhevapailla että virkautai työsuhdevapailla olevat. Määräaikaiseen henkilöstöön kuuluvat kaikki määräajaksi tehdyt palvelussuhteet, mukaan lukien tuntiopettajat.

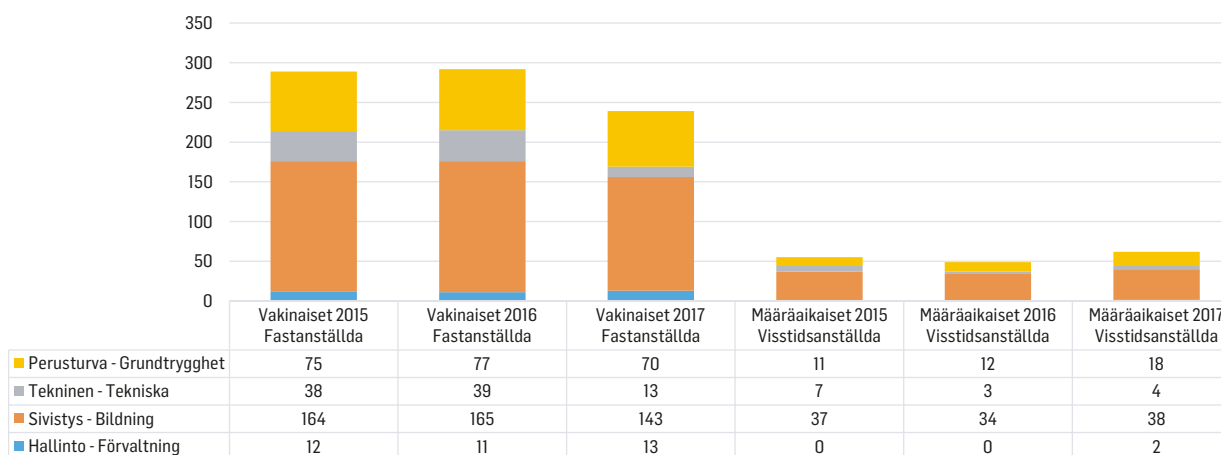
ningarna. Därtill behandlades de viktigaste resultaten av arbetsplatsinspektionerna som gjorts under året, företagshälsovårdens verksamhetsplan och arbetarskyddets verksamhetsplan. Samarbetsgruppen informerades om verksamheten i arbetsgruppen för inomhusluften och om hur vård- och landskapsreformen framskrider.

Antalet anställningsförhållanden som var i kraft i kommunen uppgick 31.12.2017 till 301 (341 år 2016 och 344 år 2015). Av dessa var 239 fastanställda (år 2016 292 och år 2015 289) och 62 (år 2016 49 och år 2015 55) anställda på viss tid. I antalet fastanställda ingår anställda som är familje-, tjänste- eller arbetslediga. Personalen som har anställts på viss tid omfattar alla personer som har anställningsförhållande på viss tid, inklusive timplärare.

HENKILÖSTÖN PALVELUSSUHDEJAKAUMA – PERSONAL ENLIGT ANSTÄLLNINGSFÖRHÅLLANDE

PALVELUSSUHDEJAKAUMA TOIMIALOITTAIN – FÖRDELNING ENLIGT ANSTÄLLNINGSFÖRHÅLLANDE PER VERKSAMHETSOMRÅDE

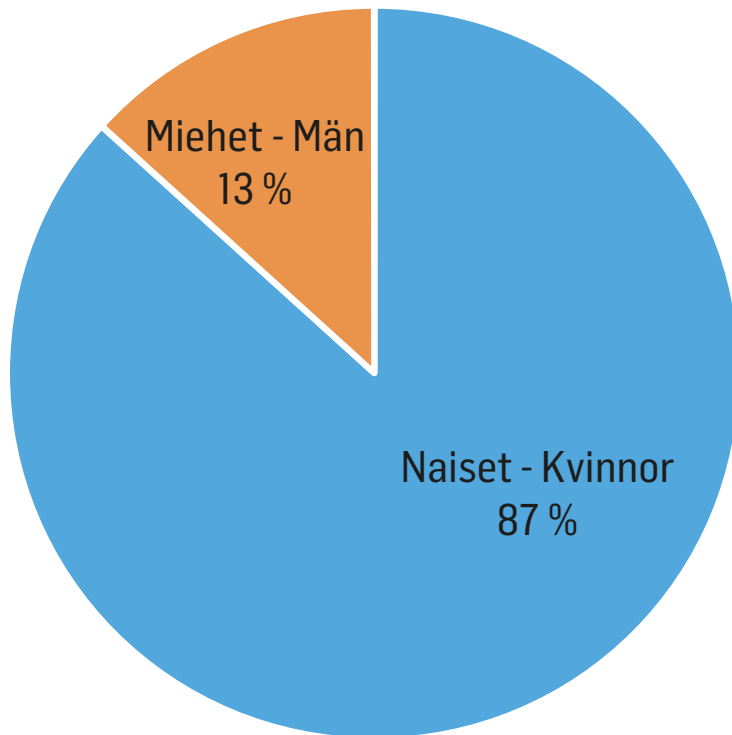

Kunnan henkilöstöstä naisia oli 86,7 % (88,2% v. 2016) ja miehiä 13,3 % (11,7% v.2016). Koko henkilöstön keski-ikä oli 43,7 vuotta (v. 2016 keski-ikä oli 44,8 vuotta). Hallinto-osaston ja sivistystoimen henkilöstön keski-ikä oli 44,3 vuotta, perusturvan 42 vuotta ja teknisen toimen henkilöstön keski-ikä oli 48 vuotta.

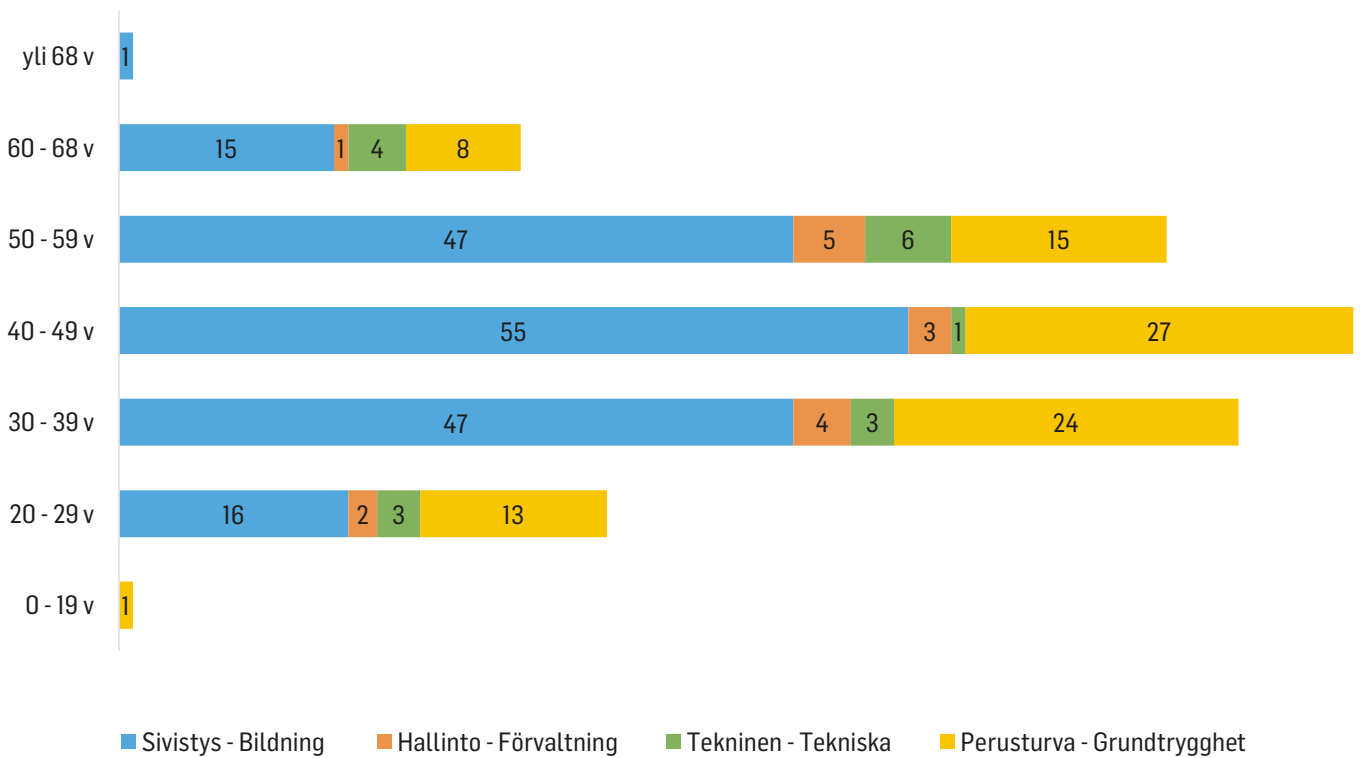
Av kommunens personal var 86,7 % kvinnor (88,2 % år 2016) och 13,3 % män (11,7 % år 2016). Hela personalens genomsnittliga ålder var 43,7 år (år 2016 var genomsnittsåldern 44,8). Medelåldern på personalen på förvaltningsavdelningen och bildningsavdelningen var 44,3 år, på grundtrygghetsavdelningen 42 år och på tekniska avdelningen 48 år.

SUKUPUOLIJAKAUMA – KÖNSFÖRDELNING

HENKILÖSTÖN IKÄRAKENNE – PERSONALENS ÅLDERSSTRUKTUR

Palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma vuonna 2017 oli 10 740 142 euroa (v. 2016 summa oli 10 831 783 euroa). Vuoteen 2016 verrattuna henkilöstökulut laskivat Siuntion kunnassa prosenttiyksikön verran. Henkilöstökulujen lasku oli seurausta henkilöstömäärän pienenemisestä, sairauspoissaolojen vähentymisestä, eläkekulujen pienentymisestä sekä toiminnan uudelleen organisoimista kautta saavutetusta olemassa olevan henkilöstöresurssin suunnitelmallisemmasta ja tehokkaammasta hyödyntämisestä. Tämän lisäksi vuoden 2017 lopulla toteutettiin ruoka- ja siivouspalveluiden liikkeenluovutus Fazer Food Servicesille, mikä vähensi henkilöstön määrää ja sen myötä palkkakustannuksia.

Kunnallisella yleisellä virka- ja työehtosopimuksella (1.2.2017 – 31.1.2018) toteutettiin työmarkkinakeskusjärjestöjen ns. kilpailukyky sopimus, joka vaikutti kunnan henkilöstön lomarahaa vähentämiseen lomanmääräytymisvuosien 2016 – 2017 osalta sekä työajan pidentämiseen keskimäärin 24 tuntia vuodessa ansiotasoa muuttamatta.

Kunnan palvelutoiminnan kulmakiveksi muodostuvat ihmiset, heidän tietonsa ja osaamisensa. Henkilöstön ollessa yksi kulmakivistämme, rekrytointi nousee yhdeksi henkilöstöjohtamisen strategisimmista prosesseista. Kunnassa oli työpaikkoja auki v. 2017 yhteensä 69. Työsuhteisia niistä oli 42 ja avoimella haulla täytettyjä virkasuhteisia paikkoja oli 27 kappaletta. Vakinaisia palvelussuhteita kaikista rekrytoinneista oli 41 kappaletta.

Suurin muutos henkilöstöhallinnollisessa palkka- ja palvelussuhteiden hallinnossa oli vuoden 2017 aikana käyttöönotettu henkilöstö- ja palkkahallinnon ohjelma Personec. Ohjelma otettiin käyttöön kesken tilikauden 1.4.2017. Ennen huhtikuuta 2017 syntyneitä henkilöstö- ja palkkatietoja ei siirretty uuteen järjestelmään kuin voimassa olevien palvelussuhteiden osalta ja ainoastaan pakollisilta osin, esim. vuosilomatiedot. Vanha henkilöstöhallinnon Pegasos-järjestelmä jätettiin kunnalle arkistokäyttöön katseluoikeuksin.

Uusi Personec-järjestelmä mahdollistaa tietojen oikeellisuuden ja raportoinnin jatkossa siten, että kunta pystyy tuottamaan henkilöstöön liittyviä määrällisiä ja laadullisia tunnuslukuja ja tarkastelemaan niiden vaikutusta henkilöstöön, toimintaan ja talouteen ajantasaisesti. Uuden järjestelmän keskeisiä toimintoja on mm. verkkopalkka, joka on jokaisen työntekijän nähtävillä viimeistään palkanmaksupäivänä omassa verkkopankissa. Lisäksi suurin osa henkilöstöhallinnollisista päätöksistä tehdään järjestelmässä sähköisesti: esim. työ sopimukset ja keskeytysilmoitukset siirtyvät järjestelmässä aikataulussa suoraan palkanlaskentaan. Järjestelmän käyttöönoton myötä luovuttiin suuresta osasta paperisia lomakkeita ja niiden hallinnointia. Muutos tukee kuntaa työnantajana, esimiestyön työnjohdollista arkea sekä mahdollistaa palkkahallinnon ajantasaisuuden ja henkilöstöhallinnolliset raportoinnit ylimenokauden jälkeen mm. palkkatietojen osalta. HR-järjestelmämuutoksen takia Siuntion kunta ei toteuta erillistä henkilöstötilinpäätöstä, jossa tarkastellaan henkilöstöä koskevia tunnuslukuja koko tilikaudelta.

Siuntion kunta työnantajana vastaa siitä, että työpaikka on turvallinen ja terveellinen työntekijöille. Työsuojeluorganisaation runko muodostuu työterveyshuollosta, työsuojelupäälliköstä, työsuojeluvaltuutetusta sekä varavaltuutetusta. Koko henkilöstö kuuluu Siuntion kunnan työsuojeluorganisaatioon ja vastaa osaltaan työsuojelusta. Työsuojelutoimintaa toteutetaan yhteistyössä henkilöstön, yksiköiden esimiesten, osastonjohtajien, työterveyshuollon sekä työsuojeluhenkilöstön kanssa. Siuntion kunnassa on laadittu työsuojelun toimintaohjelma toimikaudelle 2014 – 2017. Kyseinen toimintaohjelma on ollut pohjana työsuojelun vuosittaiselle toimintasuunnitelmalle. Henkilöstöpäällikkö on hoitanut työsuojelupäällikön tehtäviä oman toimensa ohella 1.4.2017 alkaen. Tätä ennen tehtävää hoiti oman toimensa ohella kehittämisspäällikkö.

Työterveyshuollon kokonaiskustannukset olivat 229 080 euroa

Den totala summan löner och arvoden uppgick år 2017 till 10 740 142 euro (år 2016 var summan 10 831 783 euro). Jämfört med år 2016 sjönk personalutgifterna i Sjundeå kommun med en procentenhet. Orsaken till att personalkostnaderna har sjunkit är att mängden personal har minskat, antalet sjukfrånvaron har minskat, pensionskostnaderna har sjunkit och att verksamheten har omorganiserats och därigenom kunde de befintliga personalresurserna användas mera planerligt och effektivt. Därtill överfördes i slutet av år 2017 mat- och städservicen till Fazer Food Service genom en överlåtelse av rörelse, vilket minskade mängden personal och därigenom även personalkostnaderna.

Med det allmänna kommunala tjänste- och kollektivavtalet (1.2.2017-31.1.2018) genomfördes arbetsmarknadsorganisationernas s.k. konkurrenskraftsavtal som minskade semesterpengen för kommunens personal under kvalifikationsåren 2016-2017 samt förlängde arbetstiden i genomsnitt med 24 timmar i året utan att ändra inkomstnivån.

Det är människorna samt deras vetenskap och färdigheter som skapar hörnstenen för kommunens serviceverksamhet. I och med att personalen är en av våra hörnstenar, är rekryteringen en av de mest strategiska processerna inom personalledningen. I kommunen lediganslogs sammanlagt 69 arbetsplatser under år 2017. Av dem var 42 anställningsförhållanden och 27 tjänsteförhållanden som besattes genom att de lediganslogs. Av alla rekryteringarna var 41 till ordinarie anställningsförhållanden.

Den största ändringen inom personalförvaltningen var att det nya personal- och löneförvaltningsprogrammet Personec togs i bruk under år 2017. Programmet togs i bruk mitt under räkenskapsperioden, den 1 april 2017. För de anställningsförhållanden som uppstått innan april 2017 överfördes endast de gällande anställningsförhållandenas personal- och löneuppgifter till det nya systemet och endast för nödvändiga delar, t.ex. semesteruppgifter. Personalförvaltningens gamla Pegasos-system lämnades kvar hos kommunen för arkivanvändningen med möjlighet att granska uppgifter.

Det nya Personec-systemet möjliggör i fortsättningen rapporteringen av korrekta uppgifter så att kommunen kan producera nyckeltal gällande mängden av och kvaliteten på personal och granska konsekvenserna av dem för personalen, verksamheten och ekonomin. De mest centrala funktionerna i det nya systemet är bland annat nätlönen som är tillgänglig i varje arbetstagares nätbank senast på lönebetalningsdagen. Därtill görs en stor del av personaladministrativa beslut elektroniskt i systemet: t.ex. arbetsavtal och uppehållsanmälningar överförs från systemet direkt till lönebetalningen. I och med införandet av systemet avstod man från användningen av största delen av blanketterna i pappersform och administrationen av dem. Ändringen stöder kommunen som arbetsgivare, de vardagliga uppgifterna inom chefsarbetet samt möjliggör uppdaterad löneförvaltning och tillgången till personaladministrativa rapporter efter övergångsperioden m.m. för löneuppgifternas del. På grund av ändrandet av HR-systemet utarbetar Sjundeå kommun inget separat personalbokslut där man skulle granska nyckeltal gällande personalen för hela året.

Sjundeå kommun ansvarar som arbetsgivare för att arbetsplatsen är säker och hälsosam för arbetstagarna. Stommen för arbetarskyddsorganisationen bildas av företagshälsovården, arbetarskyddschefen, arbetarskyddsfullmäktige samt av ersättarna. Hela personalen ingår i Sjundeå kommuns arbetarskyddsorganisation och ansvarar för egen del för arbetarskyddet. Arbetarskyddsverksamheten genomförs i samarbete med personalen, enheternas chefer, avdelningsdirektörerna, företagshälsovården samt med personalen inom arbetarskyddet. I Sjundeå kommun har ett verksamhetsprogram för arbetarskyddet uppgjorts för verksamhetsperioden 2014-2017. Verksamhetsprogrammet i fråga har legat som grund för den årliga verksamhetsplanen för arbetarskyddet. Perso-

vuonna 2017 (239 522 € v. 2016). Työntekijäkohtainen kustannus vuonna 2017 laski vuoden 2016 600 eurosta 536 euroon. Sairauspoissaolopäiviä kunnan henkilöstöllä oli yhteensä 2975 kalenteripäivää (3557 kal.pv vuonna 2016). Sairauspoissaoloja oli vuoden aikana 198 työntekijällä. Tarkasteltaessa Siuntion kunnan henkilöstöä koskevaa työterveyshuollon työkykyriskin tunnistamiseen liittyvää tilastotietoa vuodelta 2017, työntekijöiden työhyvinvointia ja työkykyä on heikentänyt erityisesti tuki- ja liikuntaelinsairaudet. Tapaturmien aiheuttamien sairauspoissaolojen osuus oli 7 % sairauspoissaolojen vuotuisesta kokonaismäärästä. Kokonaan ilman sairauspoissaoloja vuoden 2017 aikana oli 34 % henkilöstöstä.

Vuoden 2017 aikana laadittiin työpaikkaselvitykset kirjaston, teknisen toimiston sekä nuorisotilan tiloissa. Lisäksi Aluehallintovirasto teki tarkastukset kotihoitoon, hammashoitolaan, Lilla Alexis-päiväkotiin, Tyyskylän päiväkotiin ja Villa Charlottaan. Tarkastusten pohjalta saatiin tukea ja suosituksia toiminnan kehittämiseen työsuojelun näkökulmasta. Toimenpiteiden kehittäminen ja käyttöönotto aloitettiin välittömästi mm. yksintyöskentelyn ohjeistuksen tarkentamisella.

Työntekijöiden työkyvyn heikkenemisen ehkäisemiseksi ja sairauspoissaolojen määrän vähentämiseksi Siuntion kunnassa on ollut käytössä varhaisen puuttumisen malli (ns. aktiivisen tuen malli). Sairausvakuutus- ja työterveyshuoltolain edellyttämä työnantajan sairauspoissaolojen ilmoitusvelvollisuus työterveyshuoltoon toteutettiin hyödyntämällä Terveystalon sähköistä palveluportaalia ulkoisten sairauspoissaolojen ilmoittamisessa. Tämä mahdollistaa työterveyshuollon reagoinnin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja viimeistään kun poissaolo on jatkunut yli 30 päivää.

Yhteistyöryhmä toimii samanaikaisesti työsuojelu- ja tasa-arvo-toimikuntana. Työterveyspalveluja hoitaa Suomen Terveystalo Oy, palvelut on kuvattu työterveyshuollon toimintasuunnitelmassa. Kunnassa on laadittu yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma vuonna 2016. Sen kehittämistä ja toimenpiteistämistä jatkettiin v. 2017 aikana.

Yhteistoiminnan tärkein muoto on työntekijän ja esimiehen ta-solla työyhteisöissä. Lakisääteisen yhteistoiminnan lisäksi yhteis-toimintaa ja työnantajan ja työntekijöiden välistä vapaamuotoista neuvottelua voidaan toteuttaa koska tahansa. Tavoitteena on yhteisymmärryksessä kehittää kunnan toimintaa ja työntekijöiden mahdollisuuksia vaikuttaa tehtäviin päätöksiin, jotka koskevat heidän työtään, työolojaan ja asemaansa. Vuoden 2017 aikana lakisääteinen yhteistyöryhmä kokoontui 10 kertaa. Yhteistyöryhmässä käsiteltiin mm. vuoden 2016 tilinpäätöstä ja henkilöstöraporttia, työterveyshuollon toimintaa, työsuojeluasioita, talousarviovalmistelua, talousarviota sekä taloustilannetta. Lisäksi käsiteltiin vuoden aikana tehtyjen työpaikkatarkastuskäyntien keskeisimmät tulokset, talouden tasapainotusohjelmaa työterveyshuollon toimintasuunnitelmaa, työsuojeluhenkilöstön ajankäytön seurantaa, työsuojelun toimintasuunnitelmaa, tehtävän vaativuuden arviointityötä, työhyvinvointikyselyn tuloksia, kehittämiskohteita ja kehittämistyön etenemistä sekä informoitiin sisäilmatyöryhmän toiminnasta ja sote- ja maakuntauudistuksen etenemisestä.

Työsuojelu toimi läheisessä yhteistyössä työterveyshuollon, teknisen osaston, yksiköiden esimiesten sekä osaston johtajien kanssa mahdollisiin sisäilmaongelmiin liittyvissä kysymyksissä. Sisäilmaongelmien käsittelyä varten kunnassa toimii sisäilmatyöryhmä. Lisäksi työsuojeluhenkilöstö osallistui tarpeen mukaan työsuojelullisiin verkostoneuvotteluihin, kohdennettujen työpaikkaselvitysten tulosten käsittelyyn sekä aktiivisen tuen mallin mukaisiin verkostoneuvotteluihin.

1.2.2017 voimaan tulleen kunnallisen virka- ja työehtosopimuksen (KVTES) ja kilpailukykyopimuksen mukaan säännöllistä työaika pidennettiin keskimäärin 24 tuntia vuodessa ansiotasoa muuttamatta helmikuun alusta lukien. Säännöllinen työaika mää-

nalchefen har skött arbetarskyddschefens uppgifter vid sidan om sina egna uppgifter sedan 1.4.2017. Innan detta skötte utvecklingschefen uppgiften vid sidan om sina ordinarie arbetsuppgifter.

De totala kostnaderna för företagshälsovården år 2017 uppgick till 229 080 euro (år 2016 till 239 522 €). Den arbetstagspecifika kostnaden för företagshälsovården sjönk år 2017 till 536 euro från 600 euro år 2016. Sjukfrånvarona bland kommunens personal uppgick sammanlagt till 2975 kalendardagar (3557 st. år 2016). Under året hade 198 arbetstagare sjukfrånvaron. När man granskar företagshälsovårdens statistikuppgifter för år 2017 gällande identifierandet av risken för arbetsoförmåga, har arbetstagarnas arbetsvålbefinnande och arbetsförmåga särskilt försvagats av sjukdomar i stöd- och rörelseorganen. Sju procent av de årliga sjukfrånvarona förorsakades av olyckor. Under år 2017 var 34 % av personalen aldrig frånvarande på grund av sjukdom.

Under år 2017 genomfördes arbetsplatsutredningar i bibliotekets, tekniska kansliets och ungdomslokals lokaler. Därtill gjorde Regionförvaltningsverket inspektioner i hemvården, tandklinik, daghemmet Lilla Alexis, Tjusterby daghem och Villa Charlotta. Utgående från inspektionerna fick man stöd och rekommendationer för utvecklandet av verksamheten ur arbetarskyddets synvinkel. Utvecklandet av åtgärderna och ibruktagningen av dem inleddes omedelbart bl.a. genom att förtydliga anvisningarna för ensamarbete.

För att förhindra att arbetstagarnas arbetsförmåga försvagas och för att minska antalet sjukfrånvaron har man i Sjundeå kommun använt modellen för tidigt ingripande (den s.k. modellen för aktivt stöd). Den skyldighet som förpliktar arbetstagaren att informera företagshälsovården om sjukfrånvaron som avses i sjukförsäkringslagen och i lagen om företagshälsovård förverkligades med hjälp av Terveystalos elektroniska serviceportal för meddelandet om sjukfrånvaron. Detta möjliggör att företagshälsovården i ett så tidigt skede som möjligt och senast när en frånvaro pågått i över 30 dagar kan ingripa.

Samarbetsgruppen fungerar samtidigt som arbetarskyddskommitté och jämställdhetskommitté. Suomen Terveystalo Oy sköter om företagshälsovården och tjänsterna har beskrivits i verksamhetsplanen för företagshälsovården. I kommunen har en plan för jämställdhet och likabehandling utarbetats under år 2016. Man fortsatte utveckla den och förverkliga åtgärderna i den under år 2017.

Den viktigaste formen av samarbete i arbetsgemenskapen sker på arbetstagar- och chefsnivå. Utöver den lagstadgade samarbetsverksamheten kan samarbete och fria förhandlingar mellan arbetstagare och arbetsgivare genomföras när som helst. Målet är att tillsammans utveckla verksamheten i kommunen och arbetstagarnas möjligheter att inverka på de beslut som fattas som berör deras arbete, arbetsförhållandena och deras ställning. Under år 2017 sammanträdde den lagstadgade samarbetsgruppen 10 gånger. I samarbetsgruppen behandlades bland annat bokslutet och personalrapporten för år 2016, företagshälsovårdens verksamhet, arbetarskyddsärenden, budgetberedningen, budgeten och den ekonomiska situationen. Därtill behandlades de viktigaste resultaten av de arbetsplatsinspektionsbesöken som gjorts under året, programmet för balanseringen av ekonomin, företagshälsovårdens verksamhetsplan, uppföljningen av arbetarskyddspersonalens tidsanvändning, verksamhetsplanen för arbetarskyddet, bedömningen av en uppgifts svårighetsgrad, resultaten av enkäten om arbetshälsa, utvecklingsobjekt och utvecklingsarbetets framskridande samt informerandet om verksamheten i arbetsgruppen för inomhusluften och om hur vård- och landskapsreformens har framskridit.

Arbetarskyddet samarbetar tätt med företagshälsovården, tekniska avdelningen, enheternas chefer samt med avdelningsdirektörerna i frågor som berör de eventuella problemen med inomhusluften. För behandlingen av ärenden som berör problem med

räytyy työntekijään ja viranhaltijaan sovellettavan työaikamuodon mukaan.

Siuntion kunnassa vuonna 2017 sovellettavia kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen (KVTES) mukaisia työaikamuotoja olivat: toimistotyöaika (36,75 h/vk), yleistyöaika (38,75 h/vk), eräiden asiantuntijoiden työaika (37,5 h/vk), sekä jaksotyöaika. Perhepäivähoitajilla ja terveyskeskushammaslääkäreillä on edellä mainittujen lisäksi omat työaikamuotonsa. Opetushenkilöstöön sovellettavia työaikamuotoja ovat opetusvelvollisuuteen ja ylitunteihin perustuva opetusvelvollisuustyöaika, kokonaistyöaika sekä vuosityöntekijän perustuva työaika. Työnantajana Siuntio tukee työ- ja yksityiselämän yhteensovittamista erilaisin joustavin työaikajärjestelyin.

Siuntion kunta tukee työntekijöittensä kehittymistä ja varmistaa tarvittavan ammatillisen osaamisen henkilöstön kehittämisellä. Henkilöstön kehittämisellä on vahva liitos yksilön, työyhteisön ja organisaation tuloksellisuuteen ja työhyvinvoinnin parantamiseen. Näihin henkilöstöjohtamisen toimintoihin kuuluvat tavallisesti henkilökohtainen sekä tiimin koulutus ja kehitystyö, organisaation ja työyhteisön kehittäminen sekä urakehitys ja urapolut. Henkilöstön kehittämisen lähtökohtana on yksilön osaamisen ja työtehtävien yhteensopivuus ja tavoitteena hyvä työsuoritus.

Henkilöstön kehittämisen toimenpiteitä ovat mm. yhteinen koulutus, suunnitelmallinen perehdyttäminen, mentorointi, ammatillinen henkilöstökoulutus, täydennyskoulutus, jatkokoulutus sekä verkkoavusteinen koulutus. Siuntion kunnassa ns. ulkoinen koulutus muodostui pääsääntöisesti yhteisestä koulutuksesta sekä henkilöstön ammatillisesta täydennyskoulutuksesta kunnan koulutussuunnitelman mukaisesti. Koulutusten sisältö painottui tietojärjestelmiin liittyviin koulutuksiin, henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittämiseen sekä lainsäädännön muutoksiin liittyviin koulutuksiin.

Tiukan taloustilanteen vuoksi pyrittiin koulutuksia järjestämään mahdollisimman tehokkaasti myös sisäisinä koulutuksina. Talousraportoinnin kautta saatavien tietojen avulla ei kuitenkaan pystytä erittelemään henkilöstön sisäisestä koulutuksesta aiheutuneita kustannuksia, joten koulutukseen käytetty summa kuvaa pelkästään henkilöstön ulkoisia koulutus- ja kehittämiskustannuksia. Henkilöstön ulkoisten koulutuspäivien kokonaismäärä vuonna 2017 oli 490 päivää.

Siuntion kunnassa on käytössä yhtenäinen tavoite- ja kehityskeskustelujen pohjamalli. Tavoite- ja kehityskeskustelujen kautta esiin nousseiden koulutus- ja kehittämistarpeiden pohjalta päivitetään henkilöstön koulutussuunnitelmaa.

inomhusluften har det i kommunen utsetts en arbetsgrupp för inomhusluften. Därtill deltog arbetarskyddspersonalen vid behov i nätverksförhandlingar gällande arbetarskydd, i behandlingen av resultatet från de riktade arbetsplatsutredningarna samt i nätverksförhandlingarna enligt modellen för aktivt stöd.

I enligt med det allmänna kommunala tjänste- och arbetskollektivavtalet (AKTA) som trädde i kraft 1.2.2017 och konkurrenskraftsavtalet förlängdes från och med början av februari den regelbundna arbetstiden i genomsnitt med 24 timmar i året utan att inkomstnivån ändrades. Den regelbundna arbetstiden fastställs enligt den arbetstidsform som tillämpas för respektive arbetstagare och tjänsteinnehavare.

De arbetstidsformer i det allmänna kommunala tjänste- och kollektivavtalet (AKTA) som tillämpas i Sjundeå kommun år 2017 är följande: byråarbetstid (36,75h/v), allmän arbetstid (38,75 h/v), arbetstid för vissa sakkunniga (37,5 h/v) samt periodarbetstid. Familjedagvårdare och hälsovårdscentraltandläkare har dessutom egna arbetstidsformer utöver de ovannämnda. De arbetstidsformer som tillämpas för undervisningspersonal är arbetstid baserad på undervisningsskyldighet och övertimmar, helhetsarbetstid och arbetstider baserade på årsarbetstimmar. Som arbetsgivare stöder Sjundeå samordnandet av arbets- och privatlivet genom olika flexibla arbetstidsarrangemang.

Sjundeå kommun stöder sina arbetstages utveckling och försäkras sig om behövliga yrkesfärdigheter genom att utveckla personalen. Utvecklandet av personalen är starkt bundet till individens, arbetsgemenskapens och organisationens verkningsgrad och till förbättrandet av arbetshälsan. Dessa verksamheter inom personalledningen omfattar vanligtvis personliga och teamspecifika utbildningar och utvecklingsarbeten, utveckling av organisationen och arbetsgemenskapen samt karriärutveckling och karriärvägar. Utgångspunkten för utvecklandet av personalen är att anpassa individernas färdigheter med arbetsuppgifterna med en bra arbetsprestation som mål

Åtgärder för utvecklingen av personalen är bl.a. gemensam utbildning, planerlig introduktion, mentorskap, yrkesinriktad personalutbildning, fortbildning, fortsatt utbildning samt webbassisterad utbildning. I Sjundeå kommun bestod de externa utbildningarna främst av gemensamma utbildningar samt yrkesinriktade fortbildningar för personalen enligt kommunens utbildningsplan. Innehållet i utbildningarna hade betoning på utbildning i datasystem, utvecklandet av personalens yrkesfärdigheter samt utbildning om ändringar i lagstiftningen.

På grund av den strama ekonomiska situationen strävade man efter att så effektivt som möjligt ordna utbildningarna också internt. Med hjälp av uppgifterna från ekonomirapporteringen kan man ändå inte specificera de kostnader som förorsakats av interna utbildningar, så summan som använts för utbildning beskriver endast externa utbildnings- och utvecklingsutgifter. Personalen deltog under år 2017 sammanlagt under 490 dagar i externa utbildningar.

I Sjundeå kommun används en gemensam modell för mål- och utvecklingssamtal. Utgående från de utbildnings- och utvecklingsbehov som lyfts fram vid mål- och utvecklingssamtalen uppdateras personalens utbildningsplan.

Siuntion kunta - Sjundeå kommun				
Henkilötyövuodet toimipisteittäin: Personarbetsår per verksamhetspunkt	Tot. - Utfall 2016	TA 2017 BG	Tot. - Utfall 2017	Poikkeama - Avvikelse
HALLINTO - FÖRVALTNINGEN				
Hallinto-osasto - Förvaltningsavdelningen				
Kunnanjohtaja - Kommundirektör	1	1	1	0
Hallintojohtaja - Förvaltningsdirektör	1	1	1	0
Henkilöstöpäällikkö - Personalchef	0,4	1	0,9	-0,1
Johdon sihteeri - Ledningens sekreterare	1	1	1	0
Kielenkääntäjä - Translator	1	1	1	0
Kanslisti - Kanslist	1	1	1	0
IT-suunnittelija - IT-planerare	1,5	2	1,3	-0,7
IT-tukihenkilö - IT-stödperson	1	1	0,8	-0,2
ICT-asiantuntija - ICT-sakkunnig	0	0	0,2	0,2
ICT-päällikkö - ICT-chef	0	0	0,2	0,2
Kehittämispäällikkö - Utvecklingschef	0,8	1	1	0
Toimistosihtööri - Kanslisekreterare	1,3	2	1	-1
Arkistosihtööri - Arkivsekreterare	0	0	0	0
Henkilöstösihtööri - Personalsekreterare	0,6	0	1	1
Taloussuunnittelupäällikkö - Ekonomiplaneringschef	1	1	1	0
Talusasiantuntija - Ekonomisakkunnig	0,4	1	1	0
Hallinto yhteensä - Förvaltningen totalt	12	14	13,40	-0,6
PERUSTURVAOSASTO - GRUNDRYGGHETSAVDELNINGEN				
Perusturvajohtaja - Grundtrygghetsdirektör	1	1	1	0
Hallinnon suunnittelija - Förvaltningsplanerare	1	1	1	0
Toimistosihtööri - Kanslisekreterare	2	1	1	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	4	3	3	0
SOSIAALIPALVELUT - SOCIALSERVICEN				
Sosiaalipalvelupäällikkö - Socialservicechef	1	1	1	0
Sosiaalityöntekijä - Socialarbetare	2	2	2	0
Erityissosiaaliohjaaja - Specialsocialhandledare	1	1	1	0
Sosiaaliohjaaja - Socialhandledare	1	1	2	1
Työllistämisohjaaja - Handledare för sysselsättande verksamhet	1	1	1	0
Perhetyöohjaaja - Handledare inom familjearbete	1	1	1	0
Perheohjaaja - Familjehandledare	1	1	1	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	8	8	9	1
TERVEYSPALVELUT - HÄLSOSERVICE				
Psykologi - Psykolog	0,15	0,15	0,15	0
Fysioterapeutti - Fysioterapeut	2	2	2	0
Terveystenhoitaja - Hälsovårdare	4	4	4	0
Perheohjaaja - Familjehandledare	0	0	0	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	6,15	6,15	6,15	0
Suun terveydenhuolto - Munhälsovård				
Vast. hamm.lääkäri - Ansvarig tandläkare	1	1	1	0
Tk-hammaslääkäri - HVC-tandläkare	2	2	2	0
Suuhygienisti - Munhygienist	1	1	1	0
Vastaava hammashoitaja - Ansvarig tandskötare	1	1	1	0
Hammashoitaja - Tandskötare	2,5	2,5	2,5	0
Välinehuoltaja - Instrumentvårdare	1	1	1	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	8,5	8,5	8,5	0
TERVEYSPALVELUT - HÄLSOSERVICE				
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	14,65	14,65	14,65	0

Siuntion kunta - Sjundeå kommun				
Henkilötyövuodet toimipisteittäin: Personarbetsår per verksamhetspunkt	Tot. - Utfall 2016	TA 2017 BG	Tot. - Utfall 2017	Poikkeama - Avvikelse
VANHUSPALVELUT - SENIORSERVICE				
Vanhuspalvelun hallinto - Senior servicens förvaltning				
Hoitopalvelupäällikkö - Vårdservicechef	1	1	1	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	1	1	1	0
Kotihoito ja tukipalvelut - Hemvård och stödtjänster				
Hoivapalveluesimies - Chef för omsorgstjänster				
Sairaanhoitaja - Sjukskötare	2	2	2	0
Lähihoitaja - Närvårdare	10,5	10,5	10,5	0
Oppisopimusopiskelija - Läroavtalsstuderande	0	0	0	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	13,5	13,5	13,5	0
Vanhusten päivätoiminta - Dagverksamhet för seniorer				
Sairaanhoitaja - Sjukskötare				
Toimintaterapeutti - Ergoterapeut	0	0	1	1
Lähihoitaja - Närvårdare	0	0	1	1
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	2	2	2	0
Palveluasuminen - Serviceboendet				
Villa Charlotta				
Sairaanhoitaja - Sjukskötare				
Lähihoitaja - Närvårdare	8	8	8	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	9	8	8	0
Azalea				
Lähihoitaja - Närvårdare				
Sairaanhoitaja - Sjukskötare	0	0	1	1
Lähihoitaja - Närvårdare	0,55	0,55	0	-0,55
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	3,55	3,55	3,55	0
Vuodeosasto/laitoshoito - Bäddavdelning/anstaltsvård				
Osastonhoitaja - Avdelningskötare				
Osastosihteeri - Avdelningssekreterare	1	1	1	0
Sairaanhoitaja - Sjukskötare	6	6	6	0
Varahenkilö - Resursperson	1	1	1	0
Perushoitaja - Primärskötare	1,55	1	1	0
Lähihoitaja - Närvårdare	7,75	8,3	8,3	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	18,3	18,3	18,3	0
VANHUSPALVELUT - SENIORSERVICE				
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	47,35	46,35	46,35	0
Perusturva yhteensä - Grundtrygghet totalt	74	72	73	1

Siuntion kunta - Sjundeå kommun				
Henkilötyövuodet toimipisteittäin: Personarbetsår per verksamhetspunkt	Tot. - Utfall 2016	TA 2017 BG	Tot. - Utfall 2017	Poikkeama - Avvikelse
SIVISTYSOSASTO - BILDNINGSAVDELNINGEN				
SIVISTYSTOIMISTO - BILDNINGSKANSLIET				
Sivistystoimenjohtaja - Bildningsdirektör	1	1	1	0
Toimistonhoitaja - Kansliöverståndare	1	1	1	0
Hallinnon suunnittelija - Förvaltningsplanerare	1	1	1	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	3	3	3	0
Kasvatuksen ja opetuksen tukipalvelu - Stödtjänster för fostran och undervisning				
Koulupsykologi - Skolpsykolog	1	1	1	0
Koulukuraattori - Skolkurator	1	1	1	0
Kasvatuksen ja opetuksen avustaja - Assistent för fostran och undervisning	15,23	17,87	20,41	2,54
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja - Speciallärare inom småbarnspedagogik	1	1	1	0
Ryhmäavustaja - Gruppbiträde	6,79	7	7	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	25,02	27,87	30,41	2,54
SIVISTYSTOIMISTO - BILDNINGSKANSLIET				
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	28,02	30,87	33,41	2,54
VARHAISKASVATUKSEN TULOSALUE - RESULTATSOMRÅDET FÖR SMÅBARNSPEDAGOGIK				
Varhaiskasvatuksen hallinto - Småbarnspedagogikens administration				
Varhaiskasvatuspäällikkö - Chef för småbarnsfostran	1	1	1	1
Toimistosihteri - KansliSekreterare	1,49	1,25	1,5	1,5
Varhaiskasv.suunnittelija - Planerare för småbarnsfostr.	0	0	0	0
Hallinnollinen päiväkodin johtaja - Adm.daghemsförest.	0	0	0	0
Perhepäivähoidon ohjaaja - Familjedagvårdsledare	0	0	0	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	2,49	2,25	2,5	2,5
Jukolan päiväkotiki - Jukola daghem				
Varhaiskasvatuksen palvelualuevastaava - Serviceområdesansvarig inom småbarnspedagogik	1	0	1	1
Lastentarhanopettaja - Barntädgårdslärare	4	5	3	-2
Lastenhoitaja - Barnskötare	8	8	6	-2
Päiväkotiapulainen - Daghembiträde	2	2	1,78	-0,22
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	14	15	11,78	-3,22
Suomenkielinen esiopetus - Finskspråkig förskoleundervisning				
Lastentarhanopettaja - Barntädgårdslärare	0	0	3,29	3,29
Lastenhoitaja - Barnskörate	0	0	3	3
Päiväkotiapulainen - Daghembiträde	0	0	0	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	0	0	6,29	6,29
Tyyskylän päiväkotiki - Tyyskylä daghem				
Lastentarhanopettaja - Barntädgårdslärare	3,51	2,75	2,3	-0,45
Lastenhoitaja - Barnskötare	6	6	5,25	-0,75
Päiväkotiapulainen - Daghembiträde	2	2	1,75	-0,25
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	11,51	10,75	9,3	-1,45

Siuntion kunta - Sjundeå kommun				
Henkilötyvuodet toimipisteittäin: Personarbetsår per verksamhetspunkt	Tot. - Utfall 2016	TA 2017 BG	Tot. - Utfall 2017	Poikkeama - Avvikelse
Toukolan päiväkotiki - Toukola daghem				
Lastentarhanopettaja - Barntädgårdslärare	2	3	0	0
Lastenhoitaja - Barnskötare	3	2	0	0
Päiväkotiapulainen - Daghembiträde	1	1	0	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	6	6	0	0
Lilla Alexis daghem				
Lastentarhanopettaja - Barntädgårdslärare	4,5	4	3	-1
Lastenhoitaja - Barnskötare	5,5	5	6	1
Päiväkotiapulainen - Daghembiträde	2,58	1	0,92	-0,08
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	12,58	10	9,92	-0,08
Störsvikin päiväkotiki - Störsvik daghem				
Lastentarhanopettaja - Barntädgårdslärare	2	2	2	0
Lastenhoitaja - Barnskötare	2	2	3,8	1,8
Päiväkotiapulainen - Daghembiträde	1	1	0,92	-0,08
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	5	5	6,72	1,72
Perhepäivähoito - Familjedagvård				
Perhepäivähoitaja - Familjedagvårdare	13	12	9,5	-2,5
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	13	12	9,5	-2,5
Svenska förskolan				
Varhaiskasvatuksen palvelualuevastaava - Serviceområdesansvarig inom småbarnspedagogik	1	1	1	0
Lastentarhanopettaja - Barntädgårdslärare	1,78	2	1,78	-0,22
Lastenhoitaja - Barnskötare	2	2	2	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	3,78	5	4,78	-0,22
VARHAISKASVATUKSEN TULOSALUE - RESULTATSOMRÅDET FÖR SMÅBARNSFÖSTRAN				
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	68,36	66	60,79	-5,21
OPETUKSEN TULOSALUE - RESULTATOMRÅDET FÖR UNDERVISNING				
Aleksis Kiven koulu - Aleksis Kivi skolan				
Rehtori - Rektor	1	1	1	0
Koulusihteeri - Skolsekreterare	0,83	0,83	0,83	0
Lehtori - Lektor	14	14	14	0
Luokanopettaja - Klasslärare	10	12	9	-3
Erityisopettaja - Speciallärare	2	2	2	0
Erityisluokanopettaja - Specialklasslärare	3	3	3	0
Tuntiopettaja - Timlärare	3,42	2	3	1
Resurssiopettaja - Resurslärare	1	0	0	0
Kouluisäntä - Skolvård	1	1	1	0
Oppilaanohjaaja - Studiehandledare	1	1	1	0
Iltakäytönvalvoja - Kvällsövervakare	0,78	0,78	0,78	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	38,03	37,61	35,61	-2

Siuntion kunta - Sjundeå kommun				
Henkilötyövuodet toimipisteittäin: Personarbetsår per verksamhetspunkt	Tot. - Utfall 2016	TA 2017 BG	Tot. - Utfall 2017	Poikkeama - Avvikelse
Päivärinteen koulu - Päivärinne skola				
Rehtori - Rektor	0,37	0,37	0,3	-0,07
Koulusihteeri - Skolsekreterare	0,3	0,2	0,28	0,08
Luokanopettaja - Klasslärare	5,63	5,63	6	0,37
Erityisopettaja - Speciallärare	1	1	1	0
Erityisluokanopettaja - Specialklasslärare	2	2	2	0
Tuntiopettaja - Timlärare	3,85	2,82	2,5	-0,32
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	13,15	12,02	12,08	0,06
Sjundeå svenska skola				
Rehtori - Rektor	0,54	0,54	0,54	0
Luokanopettaja - Klasslärare	7,46	8,46	7,46	-1
Erityisopettaja - Speciallärare	1	1	1	0
Erityisluokanopettaja - Specialklasslärare	2	2	2	0
Tuntiopettaja - Timlärare	2,75	1,75	2,75	1
Koulusihteeri - Skolsekreterare	0,36	0,36	0,36	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	14,11	14,11	14,11	0
Iltapäivätoiminta - Eftermiddagsverksamhet				
Iltapäiväkerho-ohjaaja - Klubbedare	1,81	1,40	0	0
Koulunkäyntiavustaja - Skolgångsbiträde	1,78	3,00	0	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	3,59	4,40	0	0
OPETUKSEN TULOSALUE				
RESULTATOMRÅDET FÖR UNDERVISNING				
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	68,88	68,14	61,8	-6,34
VAPAAAN SIVISTYSTYÖN TULOSALUE - RESULTATOMRÅDET FÖR DET FRIA BILDNINGSARBETET				
Kirjasto- ja vapaa-aikapalveluiden päällikkö - Chef för biblioteks- och fritidstjänster	0,4	1	0,54	-0,46
Kirjastonvirkailija - Biblioteksbiträde	3,5	3	3,25	0,25
Nuoriso-ohjaaja - Ungdomsledare	1,53	1,5	1,85	0,35
Informaatikko - Informatiker	0	0	0	0
Etsivä nuorisotyöntekijä - Uppsökande ungdomsarbetare	2	2	2	0
Työpajaohjaaja - Ungdomsverkstadsledare	2	2	0	-2
Kuntouttavan työtoiminnan ohjaaja - Handledare för den rehabiliterande arbetsverksamheten	0	0	2	2
kesätyöntekijät - sommararbetare	0,25	0,25	0,17	-0,08
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	9,68	9,75	9,81	0,06
Sivistystoimi yhteensä - Bilningsväsendet totalt	174,94	174,76	165,81	-8,9
TEKNINEN OSASTO - TEKNISKA AVDELNINGEN				
TEKNINEN HALLINTO - TEKNISKA FÖRVALTNING				
Tekninen johtaja - Teknisk direktör	1	1	1	0
Kaavoituspäällikkö - Planläggningschef	0,41	1	0,25	-0,75
Toimistonhoitaja - Kansliföreståndare	0,75	0,75	0,75	0
Hallinnon suunnittelija - Förvaltningsplanerare	1	1	1	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	3,16	3,75	3	-0,75
PALVELUKESKUS - SERVICECENTRAL				
Rakennuttajapäällikkö - Byggchef	0,5	0,5	0,5	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	0,5	0,5	0,5	0

Siuntion kunta - Sjundeå kommun				
Henkilötyövuodet toimipisteittäin: Personarbetsår per verksamhetspunkt	Tot. - Utfall 2016	TA 2017 BG	Tot. - Utfall 2017	Poikkeama - Avvikelse
Kiinteistöt - Fastigheter				
Kiinteistöhuoltoinsinööri - Fastighetsskötselingsengör	0,25	0	0	0
Huoltomies - Serviceman	4	4,5	4	-0,5
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	4,25	4,5	4	-0,5
Vesihuoltolaitos - Vattentjänsteverket				
Käyttömestari - Driftmästare	1	1	1	0
Rakennuttajapäällikkö - Byggchef	0,5	0,5	0,5	0
Huoltomies - Serviceman	1	0,5	0,5	0
Toimistonhoitaja - Kansli föreståndare	0,25	0,25	0,25	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	2,75	2,25	2,25	0
Palveluyksikkö - Serviceenheten				
Ruokapalvelupäällikkö - Chef för måltidsservicen	0,59	0,59	0,4	0,4
Siivouspalveluesimies - Chef för städservice	1	1	0,9	-0,1
Ruokapalveluesimies - Matserviceförman	1	1	0,9	-0,1
Keittäjä - Kokerska	4	4	2	-2
Keittiöapulainen - Köksbiträde	6	6	6,3	0,3
Ruuanjakaja, päiväkodit - Matutdelare, daghem	2,25	0	0	0
Siivooja/laitoshuoltaja - Städare/Anstaltsvårdare	11	14	10	-4
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	25,84	26,59	20,5	-6,09
PALVELUKESKUS - SERVICECENTRAL				
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	33,34	33,84	27,25	-6,59
RAKENNUSVALVONTA - BYGGNADSTILLSYN				
Rakennusvalvontapäällikkö - Byggnadstillsynschef	0	1	1	0
Apulaisrakennustarkastaja - Bitr. byggnadsinspektör	0,51	1	0	-1
Rakennustarkastaja - Byggnadsinspektör	1	1	0,7	-0,3
Toimistosihtööri - Kansli sekreterare	0,8	0,8	0,8	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	2,31	3,8	2,5	-1,3
Ympäristönsuojelu - Miljövärd				
Ympäristötarkastaja - Miljöinspektör	1	1	1	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	1	1	1	0
YMPÄRISTÖ JA RAKENNUSVALVONTA - MILJÖ- OCH BYGGNADSÖVERVAKNING				
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	3,31	4,8	3,5	-1,3
Tekninen toimi yht. - Tekniska väsendet tot.	39,81	42,39	33,75	-8,64
KUNTA YHTEENSÄ - KOMMUNEN SAMMANL.	300,75	303,15	285,96	-17,19

2 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA - VÄSENTLIGA HÄNDELSE I EKONOMIN OCH VERKSAMHETEN

2.1 Yleinen taloudellinen kehitys - Den allmänna ekonomiska utvecklingen

Valtiovarainministeriön taloudellisen katsauksen (19.12.2017) mukaan vuonna 2017 Suomen bruttokansantuotteen ennustetaan kasvavan 3,1 %. Yleinen taloudellinen näkymä on se, että yksityisen kulutuksen kasvu jatkuu työllisyyden parantuessa, asuntorakentamisen suhdannetilanne pysyy hyvänä ja tuotannollisia investointeja tullaan tekemään runsaasti. Tämän lisäksi Suomen vienti on kasvanut maailmankaupan kasvun myötä. Myönteinen talouskehitys on näkynyt useimmissa Suomen tärkeimmistä vientimaista ja nyt myös Suomen vienti tulee kasvamaan. VM:n arvion mukaan vuonna 2018 talouskasvu kuitenkin tulisi hidastumaan 2,4 prosenttiin, vaikka työllisyyden kasvu tulee entisestään nopeutumaan.

Euroalueen lähivuosien epävarmuutta kuitenkin lisää Iso-Britannian tuleva EU-ero. Myös kilpailukyyn kohentamisen esteenä voidaan osaltaan nähdä palkkojen sekä yksikkötyökustannusten korotuspaineet. Toisaalta taas BKT:n nopea kasvu tulee alentamaan julkisyhteisöiden velkasuhdetta.

Vuonna 2017 taloudellisen aktiviteetin voimistuminen paransi työllisyytilannetta. Työllisten määrä nousi tammi-lokakuussa 0,7 % vuodentakaiseen verrattuna. Työtunnit eivät lisääntyneet kilpailukykykysymykseen sisältyvästä työajan pidentämisestä huolimatta juuri sen enempää. Myös avoimien työpaikkojen määrä nousi selvästi vuoden aikana. Vahvana jatkuva talouskasvu ja voimistunut työvoiman kysyntä nostavat vuonna 2017 työllisten määrän 0,7 % edellisvuotta korkeammaksi, jolloin työllisyysasteen ennuste vuodelle 2017 on 69,4 prosenttia.

Työllisyytilanteen paraneminen ei kuitenkaan suoraan näy työttömyyslukuissa ja vuonna 2017 työttömyys ei ole laskenut. Työttömyysasteen hidas lasku johtuu osittain piilotyöttömyydestä sekä työvoiman ulkopuolisista henkilöistä. Ennuste vuoden 2017 työttömyysasteeksi on 8,6 %.

Vuonna 2017 ansiotaso kehittyi pääosin työmarkkinaosapuolten neuvotteleman kilpailukykykysymyksen mukaisesti. Sopimuspalkkoja ei korotettu ja julkisen sektorin lomarahoja leikattiin 30 %. Kunta-alan työ- ja virkaehtosopimuksista saavutettiin 8.2.2018 neuvottelutulos, jonka mukaisesti vuoden 2018 sopimuskorotukset ovat keskimäärin 1,3 % ja vuonna 2019 keskimäärin 3,5 %. Nämä uudistukset astuvat voimaan 1.5.2018.

Enligt finansministeriets ekonomiska översikt (19.12.2017) beräknas Finlands bruttonationalprodukt öka med 3,1 % under år 2017. Den allmänna ekonomiska utsikten är att den privata förbrukningen fortsätter öka i och med att sysselsättningen förbättras, att bostadsbyggandets konjunktursituation fortsättningsvis är bra och att det kommer att göras rikligt med produktionsinvesteringar. Utöver detta har den finländska exporten ökat till följd av ökningen i världshandeln. Den positiva ekonomiska utvecklingen har märkts av i de flesta av Finlands viktigaste exportländer och även den finländska exporten beräknas öka. Enligt finansministeriets bedömning skulle den ekonomiska tillväxten ändå mattas av till 2,4 procent, trots att ökningen i sysselsättningen kommer att bli ännu snabbare.

Osäkerheten inom euroområdet kommer ändå att öka under de närmaste åren på grund av Storbritanniens kommande EU-utträde. Trycket för att höja lönerna och enhetskostnaderna kan ändå upplevas som ett hinder för förbättrandet av konkurrenskraften. Å andra sidan kommer BNP:s snabba tillväxt att minska på offentliga samfunds skuldsättning.

I och med att den ekonomiska aktiviteten förstärktes år 2017 förbättrades sysselsättningssituationen. Antalet sysselsatta ökade i januari-oktober med 0,7 % jämfört med året innan. Antalet arbetstimmar ökade trots förlängningen av arbetstiden som ingick i konkurrenskraftsavtalet ändå inte mycket mer. Också antalet lediga arbetsplatser ökade tydligt under året. Den starka ekonomiska tillväxten och förstärkta efterfrågan på arbetskraft bidrog till att antalet sysselsatta år 2017 ökade med 0,7 % jämfört med året innan, och prognosen för sysselsättningsgraden för år 2017 är 69,4 procent.

Förbättringen i sysselsättningssituationen syns ändå inte direkt i arbetslöshetsciffrorna och under år 2017 har arbetslösheten inte minskat. Den långsamma nedgången i arbetslöshetsgraden beror delvis på den dolda arbetslösheten samt på personer som är utanför arbetskraften. Prognosen för år 2017 är att arbetslöshetsgraden är 8,6 %.

Under år 2017 utvecklades inkomstnivån enligt det konkurrenskraftsavtal som arbetsmarknadsorganisationerna förhandlade fram. Avtalslönerna höjdes inte och de offentliga sektorernas semesterpeng minskades med 30 %. Enligt förhandlingsresultatet gällande de kommunala arbets- och tjänstekollektivavtalen som uppnåddes 8.2.2018 är avtalshöjningarna år 2018 i genomsnitt 1,3 % och år 2019 i genomsnitt 3,5 %. Dessa förnyelser träder i kraft 1.5.2018.

2.2 Kuntatalouden yleiset näkymät - Det allmänna kommunekonomiska läget

Kuntatalouden yleinen kehitys - Kommunekonomins allmänna utvecklingen

Vuonna 2017 koko kuntatalouden tilanne oli odotettua parempi. Toimintamenot kehittyivät erittäin maltillisesti kiky-päätösten, kuntatyönantajan eläkemaksun alentumisen ja sopeutustoimien vuoksi. Tilikauden tulos koko kuntataloudessa vahvistui ja velkaantumisen kääntyi laskuun. Kuntatalouden kehitysarvion mukaan vuodesta 2018 eteenpäin tulorahoitus kehittyi vaimeasti, menot kasvavat maltillisesti ja tilikauden tulos laskee noin yhden miljardin tuntumaan. Kuntien ja kuntakonsernien investoinnit pysyvät korkealla tasolla. Vahvan käyttötalouden vuoksi toiminnan ja investointien rahavirta pysyy kuitenkin lähellä tasapainoa koko ennustekauden. Kuntien menopaineen arvioidaan helpottuvan sote- ja maakuntauudistuksen myötä vuodesta 2020 alkaen.

Suomen Kuntaliitto selvitti kesäkuussa 2017 hallitusohjelman keskeisimpien kuntatalouteen kohdistuvien toimenpiteiden vaikutuksia. Lisäksi selvitettiin kilpailukykyopimuksen toimeenpanoa ja kuntien omia sopeutustoimia. Saatujen vastausten perusteella hallitusohjelman kuntatalouteen kohdistuvat sopeutustoimet eivät edenneet odotetulla tavalla. Vastausten perusteella on arvioitu, että säästöavoitteesta toteutuisi vain noin kolmannes. Hallitusohjelmaan kirjattujen säästöjen lisäksi kunnissa on lisäksi tehty merkittävästi omia talouden sopeutus päätöksiä. Siuntiosakin hyväksyttiin vuonna 2016 talouden tasapainotusohjelma seuraaville neljälle taloussuunnitteluvuosille.

Kuntien talouden tasapainoittamistoimet ovat osaltaan auttaneet hyvään kuntatalouden kehitykseen. Tämän lisäksi tasapainoiseen kuntatalouteen on vaikuttanut maltillinen menokehitys, joka on seurausta muun muassa kuntien perustoimeentulotuen hallinnon ja maksatuksen siirtymisestä Kelan alaisuuteen. Yllä mainituista muutoksista johtuen perustoimeentulotuen kulut vähentyivät noin 660 milj. euroa vuonna 2017.

Tämän lisäksi kuntasektorin toimintakuluja vähensi kilpailukykyopimuksen tehostamistoimet, jonka myötä kuntasektorin toimintakulut alenivat yhteensä 447 milj. euroa vuonna 2017. Suurimmat säästöt syntyivät työnantajamaksujen alentamisesta -277 milj. eurolla, lomarahojen leikkauksesta -77 milj. eurolla sekä työajanpidennyksestä -93 milj. eurolla.

Kuntaliiton mukaan kuntasektorin vuoden 2017 menot eivät ole toteutuneet valtionvarainministeriön arvion mukaisesti ja näin ollen vuonna 2017 tehtyjen valtionosuusleikkausten todetaan olleen ylimitoitettuja. Veroperustemuutosten vaikutusta tasapainotettiin lisäämällä valtionosuuksia noin 400 milj. eurolla, mutta valtionosuudet laskivat kuitenkin yli 3 % eli n. 300 milj. euroa.

Vuonna 2017 kuntien lainakanta laski 15,99 miljardiin euroon vuoden 2016 tasosta. Asukasta kohden kuntien lainat olivat 2921 euroa. Myös niin sanotun ”syömävelan” eli negatiivisen vuosikatteen osuus kuntien lainakannan muutoksesta on erittäin pieni, vuosina 2000-2017 syömävelkaa on otettuna noin 600 miljoonaa euroa, mikä on 5 % vuosien 2000-2017 lainakannan muutoksesta.

Kuntien yhteen yhteenlasketut verotulot kasvoivat 2,0 prosenttia, eli 450 milj. euroa. Kunnallisverot kasvoivat kuitenkin vain 0,1 prosenttia, sillä veroperustemuutokset sekä kilpailukykyopimus vaimensivat kunnallisverotulokertymää. 47 kuntaa korotti vuodelle 2017 tuloveroprosenttiaan. Kiinteistöverot kasvoivat 6,3 prosenttia (100 milj. eur). Kuntien yhteisöverotulot kasvoivat 21,5 % (n. 330 milj. euroa.). Kasvu muodostui erityisesti verovuoden 2016 veroista, joista suurin osa (n. 210 milj. euroa) kertyi yksittäisestä yritys-kaupasta.

År 2017 var läget inom den hela kommunala ekonomin bättre än förväntat. Verksamhetsutgifterna utvecklades måttligt på grund av konkurrenskraftsavtalet, sänkningen av kommunarbetsgivarens pensionsavgift och anpassningsåtgärderna. Räkenskapsperiodens resultat inom hela den kommunala ekonomin förstärktes och skuldsättningen började minska. Enligt utvecklingsprognosen för kommunekonomin kommer inkomstfinansieringen att utvecklas svagt, utgifterna måttligt och räkenskapsperiodens resultat sjunker till ca en miljard euro. Kommunernas och kommunkoncernernas investeringar hålls på en hög nivå. På grund av den starka driftsekonomi hålls verksamhetens och investeringarnas penningflöde ändå nästan i balans under hela prognosperioden. Kommunernas tryck på utgifterna förväntas lätta från och med år 2020 till följd av vård- och landskapsreformen.

Kommunförbundet i Finland utredde i juni 2017 konsekvenserna av regeringsprogrammets centralaste åtgärder som riktar sig mot kommunekonomin. Därtill utreddes verkställandet av konkurrenskraftsavtalet och kommunernas egna anpassningsåtgärder. Enligt de inkomna svaren har de av regeringsprogrammets anpassningsåtgärder som riktar sig mot kommunekonomin inte framskridit som förväntat. Utgående från svaren, har man förutspått att endast ungefär en tredjedel av inbesparingsmålen skulle förverkligas. Utöver de i regeringsprogrammet inskrivna anpassningsåtgärderna som riktar sig mot kommunekonomin, har det i kommunerna gjorts betydande anpassningsbeslut som berör den egna ekonomin. Också i Sjundeå godkändes år 2016 programmet för balanseringen av ekonomin för de fyra följande ekonomiplaneringsåren.

Åtgärderna för balanseringen av ekonomin har för sin del hjälpt den goda utvecklingen av kommunekonomin. Utöver dessa har kommunekonomin påverkats av den återhållsamma kostnadsutvecklingen, som bland annat beror på att administrationen och utbetalningen av det grundläggande utkomststöd överfördes till FPA. På grund av de ovannämnda ändringarna minskade utgifterna för utkomststödet med ca 660 miljoner euro år 2017.

Utöver detta minskades kommunsektorernas verksamhetsutgifter av effektiviseringsåtgärderna i konkurrenskraftsavtalet, vilka ledde till att kommunsektorernas verksamhetsutgifter minskade sammanlagt med 447 miljoner euro år 2017. De största inbesparingarna uppstod till följd av att arbetsgivarkostnaderna minskade med sammanlagt -277 miljoner euro, semesterpenningen med -77 miljoner euro och av förlängningen av arbetstiden med -93 miljoner euro.

Enligt Kommunförbundet har utgifterna inom kommunbranschen år 2017 inte utfallit enligt finansministeriets bedömning och således konstateras, att de år 2017 gjorda statsandelsnedskärningarna var överdimensionerade. Inverkningarna av ändringarna i skattegrunderna balanserades genom att öka statsandelarna med ca 400 miljoner euro, men statsandelarna sjönk ändå över 3 %, dvs. med ca 300 miljoner euro.

År 2017 sjönk kommunernas länestock till 15,99 miljarder euro från nivån år 2016. Kommunernas lån per invånare uppgick till 2921 euro. Även den så kallade ”överkonsumtionen” dvs. det negativa årsbidragets andel av ändringen i kommunernas lånebestånd var mycket liten. Under åren 2000-2017 har det tagits lån för löpande utgifter för ca 600 miljoner euro, vilket är 5 % av ändringen i kommunernas länestock under åren 2000-2017.

Kommunernas sammanlagda skatteintäkter ökade med 2,0 procent, dvs. med 450 miljoner euro. Kommunalskatterna ökade ändå endast 0,1 procent eftersom ändringarna i skattegrunderna samt

Tilastokeskuksen 7.2.2018 julkaiseman kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain –tilaston mukaan vuonna 2017 Manner-Suomen kuntien toimintakate oli vuoden 2017 tilinpäätösarvioissa yhteensä -28,2 miljardia euroa ja vähentyi noin 1 % vuoteen 2016 verrattuna. Vuosikate vahvistui vuonna 2017 18,9 prosenttia eli 0,5 miljardia euroa vuoteen 2016 verrattuna. Kuitenkin noin 7 kuntaa arvioi vuosikatteen jäävän negatiiviseksi, kun vuoden 2016 toteumatietojen mukaan se oli negatiivinen 14 kunnalla. Manner-Suomessa asukaskohtainen vuosikate vuonna 2017 oli 585 euroa eli +18,9 % vuoteen 2016 verrattuna.

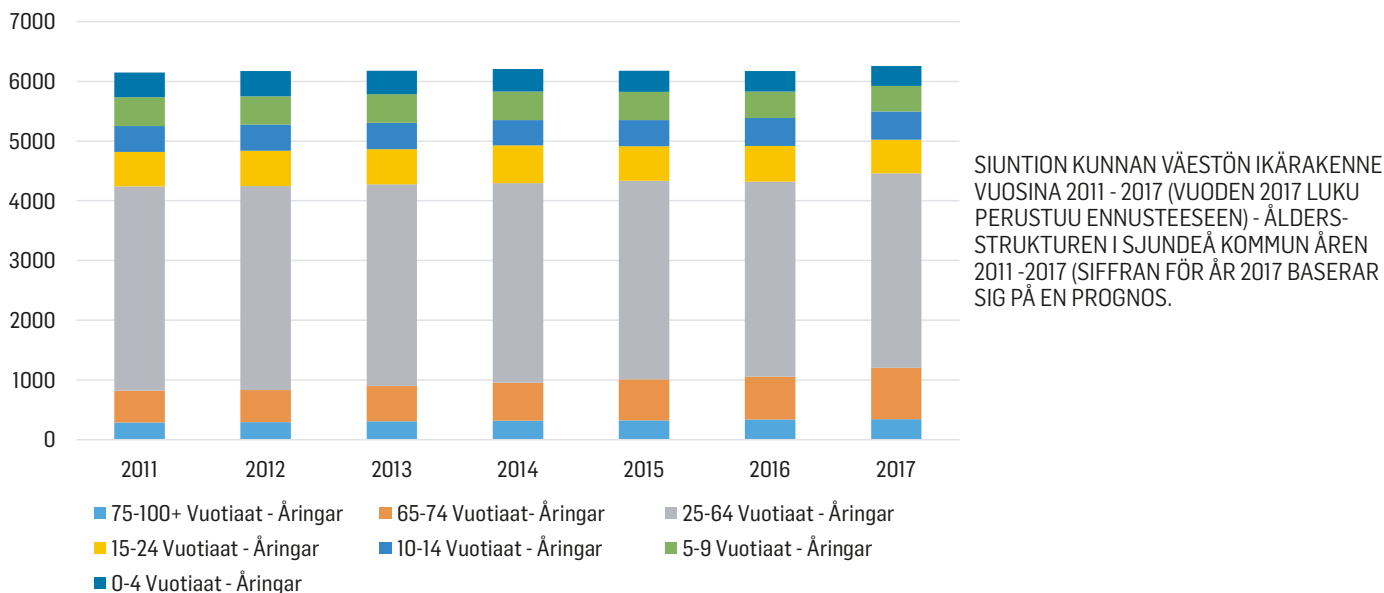
konkurrenskraftavtalet dämpade de ackumulerade kommunalskatteintäkterna. 47 kommuner höjde sin inkomstprocent inför år 2017. Fastighetsskatterna ökade med 6,3 procent (100 miljoner euro). Kommunernas samfundskatteintäkter ökade med 21,5 % (ca 330 miljoner euro). Ökningen berodde särskilt på skatterna för skatteåret 2016 och största delen (ca 210 miljoner euro) av en enskild företagsaffär.

Enligt statistikcentralens statistik, Kommunernas och samkommunernas ekonomi kvartalsvis, från 7.2.2018, uppgick verksamhetsbidraget för kommunerna i Fastlandsfinland år 2017 sammanlagt till -28,2 miljarder euro och minskade med ca 1 % jämfört med år 2016. Årsbidraget ökade år 2017 med 18,9 procent, dvs. med 0,5 miljarder euro jämfört med år 2016. Ändå uppskattade ca 7 kommuner att årsbidraget blir negativt, när det enligt utfallsuppgifterna för år 2016 var negativt i 14 kommuner. Det invånarspecifika årsbidraget år 2017 i Fastlandsfinland var 585 euro, dvs +18,9 % jämfört med år 2016.

2.3 Väestö - Befolkning

Tilastokeskuksen 15.2.2018 julkaiseman väestöennustetilaston mukaan Siuntiossa oli 31.12.2017 asukkaita yhteensä 6 148, vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 25 asukasta. Asukkaista miehiä oli 3137 ja naisia 3011. Väestöstä oli 31.12.2016 tilanteen mukaan suomenkielisiä 4 121 asukasta (66,7 %, lisäys 5 asukasta), ruotsinkielisiä 1 798 asukasta (29,1 %, vähennys 2 asukasta) ja muun kielisiä 259 (4,2 %, vähennys 6 asukas). Tilinpäätöstä laadittaessa ei ollut vielä tilastokeskukselta saatavissa kieliperustaista väestöjakaumaa vuodelta 2017. Lopullinen kunnan väestöluku vuodelta 2017 julkaistaan vasta 29.03.2018.

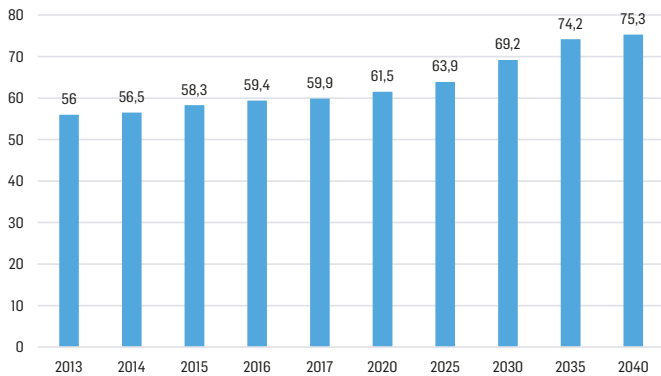
Enligt de av Statistikcentralen 15.2.2018 publicerade förhandsuppgifterna om befolkningen uppgick befolkningmängden i Sjundeå 31.12.2017 till 6 148 personer, vilket innebär en minskning på 25 invånare jämfört med året innan. Av invånarna i Sjundeå var 3137 män och 3011 kvinnor. Enligt situationen 31.12.2016 var 4 121 stycken av invånarna finskspråkiga (66,7 %, ökning med 5 invånare), 1 798 svenskspråkiga (30 %, minskning med 2) och 259 hade ett annat språk som modersmål (4,2 %, minskning med 6). Då bokslutet gjordes hade befolkningsregistercentralen ännu inte publicerat uppgifter om den språkliga fördelningen för år 2017. Det slutliga invånarantalet för år 2017 publiceras först 29.3.2018.

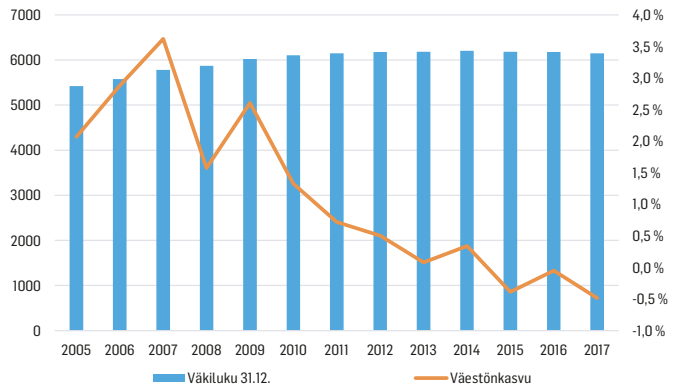
Siuntion väestön ennakkollinen ikärakenne on tilastokeskuksen mukaan edelleen hyvä: vuonna 2017 alle 15-vuotiaita oli 20,1 prosenttia (vuosina 2016: 20,3 prosenttia ja 2015: 20,5 prosenttia), 15–64 –vuotiaita 62,1 prosenttia (vuosina 2016: 62,6 prosenttia ja 2015: 63,2 prosenttia) ja yli 64 –vuotiaita 19,6 prosenttia (vuosina 2016: 17,1 prosenttia ja 2015: 16,3 prosenttia) väestöstä.

Enligt statistikcentralen är den preliminära åldersstrukturen för Sjundeå kommuns befolkning fortfarande god: År 2017 var 20,1 procent under 15-åringar (år 2016: 20,3 % och år 2015: 20,5 %), 62,1 procent 15-64-åringar (år 2016: 62,6 % och år 2015: 63,2 %), 19,6 procent över 64-åringar (år 2016: 17,1 % och år 2015: 16,3 %).

SIUNTION KUNNAN HUOLTOSUHDE VUONNA 2017 SEKÄ ENNUSTE VUOSILLE 2020 - 2040 - SJUNDEÅ KOMMUNS FÖRSÖRJNINGSKVOT ÅR 2017 SAMT PROGNOSE FÖR ÅREN 2020 - 2040

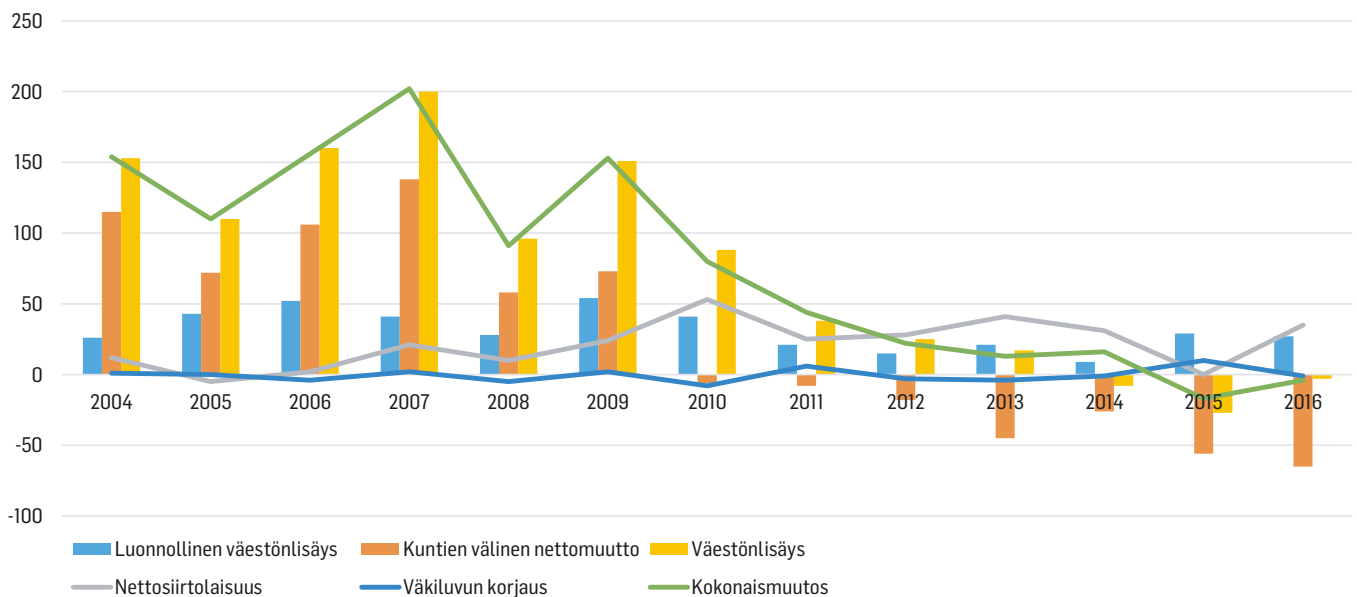
SIUNTION KUNNAN ASUKASLUVUN KEHITYMINEN 2005 - 2017 - BEFOLKNINGSUTVECKLING I SJUNDEÅ 2005 - 2017

Tilastokeskuksen mukaan Siuntion asukasmäärän kehitys on viimeisten vuosien aikana ollut aleneva. Tähän ovat vaikuttaneet lisääntynyt kuntien välinen nettomuutto, jolla tarkoitetaan kuntien välisen tulomuuton ja poismuuton erotusta sekä nettosiirtolaisuuden väheneminen. Nettosiirtolaisuus kuvaa maahanmuuton ja maastamuuton erotusta. Asukasmäärän pienentymisestä huolimatta syntyvyys on viimeisten vuosien aikana kasvanut. Syntyvyyttä kuvataan termillä luonnollinen väestönlisäys, jolla tarkoitetaan elävänä syntyneiden ja kuolleiden erotusta.

Enligt statistikcentralen har utvecklingen av befolkningsmängden i Sjundeå de senaste åren varit avtagande. Detta beror på den ökade nettoflyttningen mellan kommunerna, med vilket man avser skillnaden mellan in- och utflyttningen mellan kommunerna samt att nettomigrationen blivit mindre. Nettomigrationen beskriver skillnaden mellan invandring och utvandring. Trots att befolkningsmängden minskat har nativiteten under de senaste åren ökat. Nativitet beskrivs med termen naturlig befolkningsökning och med det avses skillnaden mellan levande födda och döda.

SIUNTION KUNNAN VÄESTÖNMUUTOS VUOSINA 2004-2016 - BEFOLKNINGSFÖRÄNDRING I SJUNDEÅ KOMMUN ÅREN 2004-2016

2.4 Työpaikat ja työllisyys – Arbetsplatser och sysselsättning

Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan Uudellamaalla työttömiä työnhakijoita oli joulukuussa 2017 yhteensä 80 745 ja koko Suomessa 295 500 henkilöä. Uudenmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskuksen) mukaan Siuntiossa työttömiä työnhakijoita oli 186 henkilöä joulukuussa 2017, mikä merkitsee noin 10 % vähennystä vuoteen 2016 verrattuna.

Uudenmaan ELY-keskuksen alueella Siuntion työttömyysaste on yksi uudenmaan alhaisimpia. Koko Suomen työttömyysaste oli TEM-työnvälitystilaston mukaan joulukuussa 2017 11,2 % ja joulukuussa 2016 13,6 %. Siuntiossa työttömyysaste oli joulukuussa 2017 5,9 % ja vuonna 2016 se oli 6,4 %. Yhteensä työttömiä oli Siuntiossa vuoden 2017 joulukuussa 186 henkilöä ja vuonna 2016 joulukuussa 206 henkilöä. Työttömyysasteen kuvaamisessa on perusteltua käyttää työ- ja elinkeinoministeriön lukuja, sillä Tilastokeskuksen työttömyysluvut perustuvat tilastolliseen laskentaan, kun taas työ- ja elinkeinoministeriön luvut perustuvat todelliseen työnhakuun ja työttömyyteen. Työttömyysasteen kaaviossa on käytetty kunkin vuoden joulukuun lukua.

Siuntion vuoden 2015 työpaikkaomavaraisuus oli 50,00 %, vuonna 2014: 50,7 % ja 2013: 52,6 %,

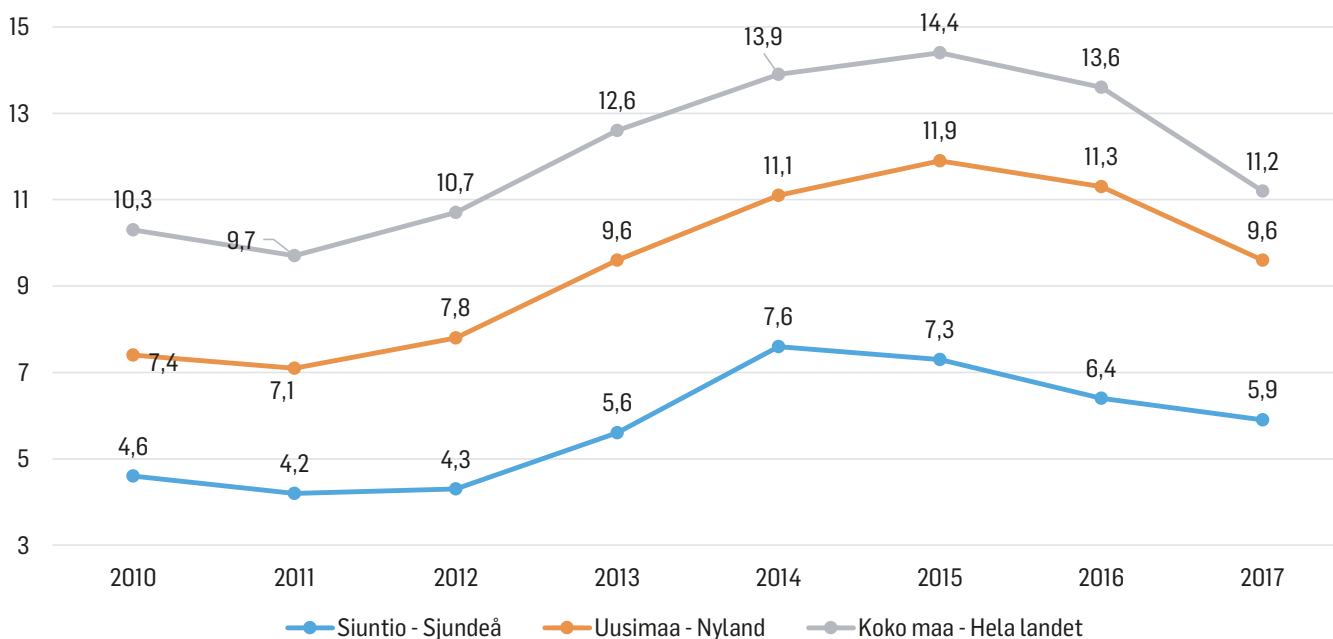
Tilinpäätöstä laadittaessa ei ollut vielä saatavissa tilastokeskukselta vuotta 2016 koskevia yritystietoja.

Enligt arbets- och näringsministeriets arbetsförmedlingsstatistik uppgick antalet arbetslösa arbetssökande i Nyland i december 2017 till 80 745 personer och i hela Finland till 295 500 personer. Enligt Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland (NTM-centralen) var antalet arbetslösa arbetssökande i Sjundeå sammanlagt 186 personer i december 2017, vilket innebär en minskning på 10 % jämfört med år 2016.

Inom Nylands NTM-centrals område har Sjundeå kommun en av de lägsta arbetslöshetsgraderna. Enligt arbets- och näringsministeriets arbetsförmedlingsstatistik var hela Finlands arbetslöshetsgrad 11,2 % i december 2017 och 13,6 % i december 2016. Arbetslöshetsgraden i Sjundeå var 5,9 % i december 2017 och år 2016 var den 6,4 %. Antalet arbetslösa uppgick i Sjundeå till totalt 186 personer i december 2017 och till 206 personer i december 2016. Det är motiverat att använda sig av arbets- och näringsministeriets arbetslöshetsciffror eftersom statistikcentralens arbetslöshetsciffror baserar sig på statistiska beräkningar då arbets- och näringsministeriets siffror baserar sig på det verkliga antalet arbetssökanden och arbetslösa. I figurerna om arbetslöshetsgrad har uppgiften i december för respektive år används.

Sjundeå kommuns självförsörjningsgrad gällande arbetsplatser var 50,00 % år 2015, 50,7 % år 2014 och 52,6 % år 2013. Då bokslutet uppgjordes hade man inte ännu tillgång till statistikcentralens uppgifter över företag år 2016.

TYÖTTÖMYYSASTE VUOSINA 2010 - 2017 - ARBETSLÖSHETSTGRADEN 2010 - 2017

2.5 Olennaiset muutokset ja tapahtumat Siuntion kunnan toiminnassa ja taloudessa - Väsentliga ändringar och händelser i Sjundeå kommuns verksamhet och ekonomi

Vuoden 2017 huhtikuussa järjestettiin kuntavaalit, jossa valittiin uudet valtuutetut. Uusi valtuusto ja kunnanhallitus aloitti toimintansa kesäkuussa. Lisäksi vuoden aikana käynnistettiin nuorisovaltuuston toiminta.

Alkuvuodesta kunnanvaltuustossa päätettiin, että Siuntio hakee jäsenyyttä Helsingin seudun liikenne-kuntayhtymästä (HSL). Jäsenyys hyväksyttiin kuntayhtymän valtuustossa viime kesäkuussa ja HSL-joukkoliikenne aloitti toimintansa Siuntion alueella vuoden 2018 alusta. Lisäksi myös Inkoon ja Siuntion sosiaalipalveluiden yhteistyötä valmisteltiin siten, että Inkoon sosiaalipalvelut hoideaan vuoden 2018 alusta lähtien Siuntion tuottamina.

Kunnan säädöksiä uudistettiin siten, että uusi hallintosääntö astui voimaan vuonna 2017. Tämä seurauksena vanhat hallinto- ja johtosäännöt lakkasivat. Lisäksi valtuustossa hyväksyttiin kunnalle konserniohje. Tämän lisäksi Siuntion kunta on toiminnassaan edistänyt tilikauden 2017 aikana yleisten ihmisoikeuksien toteutumista siten kuin YK:n ihmisoikeuksien julistuksessa ja Euroopan ihmisoikeussopimuksessa on säädetty ja määrätty. Näiden ihmisoikeuksien mahdollisia loukkauksia ei ole epäilty tai tutkittu vuonna 2017.

Kunnan toiminnassa ja taloudessa näkyi edelleen vuonna 2016 aloitettu talouden tasapainoittaminen, jonka seurauksena Siuntion kunnan toimintoja tarkasteltiin. Kustannussäästöjä saatiin siirtämällä kunnan siivous- ja ruokahuolto ulkopuoliselle palveluntuottajalle, Fazerille. Tämän lisäksi vuoden 2017 aikana kunnassa ei ilmennyt sellaisia ympäristöön liittyviä asioita, jotka olennaisesti vaikuttaisivat kunnan toimintaan tai taloudelliseen tulokseen.

Toimintaympäristön muutoksina tapahtuivat muun muassa Siuntion sydämen alueen sekä Slussenin alueen rakentuminen. Toimintaympäristöön vaikutti edelleen mahdollinen sote- ja maakuntauudistus. Ennen kaikkea uudistuksen toteutuminen näytti epävarmalta, mutta siihen liittyvä valmistelutyö ja tiedonkeruu kuitenkin aloitettiin osaltaan myös Siuntion kunnassa.

Talousarvioon nähden olennaisia muutoksia olivat verotulojen ja valtionosuuksien selvästi ennakoitua parempi kehitys sekä erikoissairaanhoidon kustannusten maltillisuus. Lisäkustannuksia toivat kunnan kiinteistöissä havaitut sisäilmahaasteet. Kunnan taloudelliseen tulokseen vaikuttikin olennaisella tavalla Päivärinteen koulu-kiinteistöistä tehty osittainen alaskirjaus. Kirjauksen perusteena on käytetty tekniseltä osastolta saatua arviota kiinteistön nykyisestä kunnosta sekä sen arvosta. Tämä osittainen alaskirjaus heikensi kunnan tulosta noin 460 000 eurolla. Aleksis Kiven koulu siirtyi syksyllä 2017 valmistuneisiin väistötiloihin ja hammashoidon uudisrakennuksesta tehtiin hankkimispäätös.

Siuntion kunnan valtuustossa päätettiin marraskuussa 2017, että koulukiinteistöjen osalta edetään siten, että tulevaan sivistyskampukseen säilytetään vanhoista kiinteistöistä korjauskelpoiset, terveet osat ja rakennetaan tarvittava määrä uusia tiloja. Tämän hankkeen kustannusarvio on useita miljoonia euroja. Hankkeen kokonaiskuva ja -kustannus tarkentuvat vuoden 2018 aikana, jolloin on tarkoitus saada valmiiksi tulevan kampuksen suunnitelmat.

I april 2017 ordnades kommunalval och de nya ledamöterna valdes. Både nya fullmäktige och nya kommunstyrelsen inledde sina verksamheter i juni 2017. Under året inledde också ungdomsfullmäktige sin verksamhet.

I början av året fattade kommunfullmäktige beslut om att Sjundeå ansöker om medlemskap i Samkommunen Helsingforsregionens trafik (HRT). Medlemskapet godkändes av Samkommunens fullmäktige i juni ifjol och HRT:s kollektivtrafik inledde sin verksamhet i Sjundeå fr.o.m. början av år 2018. Därtill förbereddes också samarbetet mellan socialvårdstjänsterna i Sjundeå och Ingå så att Sjundeå kommun från och med början av år 2018 även ansvarar för socialservicen i Ingå.

Kommunens instruktioner förnyades och den nya förvaltningsstadgan trädde i kraft år 2017. Till följd av detta upphörde de gamla instruktionerna att gälla. Fullmäktige godkände också kommunens koncerndirektiv. Därtill har Sjundeå kommun i sin verksamhet under räkenskapsperioden 2017 främjat förverkligandet av de allmänna mänskliga rättigheterna på det sätt som fastställts och bestämts i FN:s deklaration av mänskliga rättigheter och i Europeiska människorättskonventionen. Under år 2017 har man inte misstänkt eller undersökt kränkningar av dessa mänskliga rättigheter.

I kommunens verksamhet och ekonomi syntes fortfarande balanseringen av ekonomin som inleddes år 2016 och till följd av balanseringsprogrammet har verksamheterna i kommunen granskats. Man nådde också inbesparingar genom att överföra kommunens städ- och matservice till en extern serviceproducent, Fazer Food Services. Utöver detta har det i kommunen under år 2017 inte framkommit sådana saker som hänför sig till verksamhetsmiljön som väsentligt skulle inverka på kommunens verksamhet eller ekonomiska resultat.

Verksamhetsmiljön har förändrats bland annat i och med att området Sjundeås Hjärta och Slussen har byggts. Verksamhetsmiljön påverkades fortsättningsvis av den eventuella vård- och landskapsreformen. Framförallt verkade det osäkert om reformen genomförs, men beredningsarbetena och insamlingen av information i anslutning till reformen inleddes ändå för egen del i Sjundeå kommun.

Väsentliga ändringar i förhållande till budgeten var den betydligt bättre utvecklingen av skatteintäkterna och statsandelarna än budgeterat och att kostnaderna för specialsjukvården var måttliga. Problemen med inomhusluften i kommunens fastigheter förorsakade extra kostnader. Kommunens ekonomiska resultat påverkades också väsentligt av den partiella nedskrivningen av Päivärinteen kouluskolfastighet. Som grund för nedskrivningen användes den av tekniska avdelningen erhållna värderingen av fastighetens nuvarande skick samt dess värde. Denna partiella nedskrivning försvagade kommunens resultat med ca 460 000 euro. Aleksis Kiven koulu flyttade till de tillfälliga lokaler som blivit färdiga under hösten 2017 och det fattades ett upphandlingsbeslut om en ny byggnad för tandklinik.

Kommunfullmäktige i Sjundeå kommun beslutade i november 2017 att man för skolfastigheternas del framskrider så, att i de gamla fastigheterna bevaras reparationsdugliga, friska delar och så byggs en behövlig mängd nya lokaler. Kostnadsberäkningen för detta projekt uppgår till flera miljoner euro. Projektets helhetsbild och totala kostnad preciseras under år 2018 då det är meningen att planerna för det kommande campuset ska färdigställas.

2.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä - Bedömning av de mest kända riskerna och osäkerhetsfaktorerna

Kunnan toimintaan vaikuttavat muun muassa toiminnalliset riskit, rahoitusriskit ja vahinkoriskit. Kunnan toiminta on perustunut voimassa oleviin säännöksiin ja määräyksiin ja tehtyjä päätöksiä on noudatettu. Yhtenä merkittävimpänä riskinä koko kunnan tasolla voidaan pitää kunnan omistamiin kiinteistöihin kohdistuvia sisäilmaongelmiin liittyviä rahoituksellisia riskejä, jotka mahdollisesti realisoituvat ennakoimattomina kuluina ja maksuina sekä kiinteistöarvojen alaskirjauksina. Kunnalle strategisesti tärkeitä ovat toimivat julkiset kulkuyhteydet. Valtuusto päätti kokouksessaan 30.1.2017 § 2 hakea Helsingin seudun liikennekuntayhtymän jäsenyyttä ja jäsenyys toteutui vuoden 2018 alusta. Hallituksen ajaman Sote-uudistuksen epävarmuus vaikuttaa kunnan toiminnan ja talouden tiekarttaan, koska uudistuksen jälkeen tämä on täysin erilainen. Toisaalta mitään lopullisia uudistukseen liittyviä lakeja ei ole vielä vuoden 2018 alkupuolella hyväksytty, joten uudistukselta puuttuu etenemisen turvaava perusta.

Kommunens verksamhet påverkas bl.a. av verksamhetsrisker, finansieringsrisker och skaderisker. Kommunens verksamhet har baserat sig på de gällande föreskrifterna och bestämmelserna och fattade beslut har efterföljts. Problemen med inomhusluften i kommunens fastigheter och de finansiella risker som de medför och som eventuellt realiserar som oförutsägbara kostnader och avgifter samt som en nedskrivning av fastighetsvärdena kan anses vara den mest betydande risken för hela kommunen. En strategiskt viktig faktor för kommunen är fungerande kollektivtrafikförbindelser. Fullmäktige beslutade vid sitt möte 30.1.2017 § 2 att ansöka om medlemskap i Samkommunen Helsingforsregionens trafik och medlemskapet förverkligades från början av år 2018. Osäkerheten angående vård- och landskapsreformen som regeringen arbetar för inverkar på planen för kommunens verksamhet och ekonomi, eftersom den efter reformen kommer att se helt annorlunda ut. Å andra sidan har inga slutliga lagar som hänför sig till reformen ännu godkänts i början av år 2018, så reformen saknar ännu den grund som behövs för framsteg.

2.6.1 Toiminnalliset riskit – Verksamhetsrisker

Toiminnallisia riskejä ovat muun muassa henkilöstön osaaminen ja saatavuus, tietojärjestelmien toimivuus, suhdannevaihtelut ja lainsäädännön muutokset. Henkilöstön osalta suurin toiminnallinen riski on ammatilliset pätevyysvaatimukset täyttävien työntekijöiden saaminen sivistystoimen ja sosiaali- ja terveystoimen tehtäviin. Rekrytointivaikeudet ja pula esimerkiksi lastentarhanopettajista sekä terveydenhuollon ammattilaisista on Siuntiota laajempi ongelma. Pätevyysvaatimukset täyttävien hakijoiden puuttuminen ja avoimien virkojen täyttäminen määrääkaikaisesti epäpätevillä, vaikeudet rekrytoida päteviä sijaisia sekä sijaisten vaihtuvuus kuormittavat vakituista henkilökuntaa. Tilanteeseen on varauduttu kehittämällä kuntien välistä yhteistyötä. Pyrkimyksenä on, että päteviä henkilöitä on saatavilla, jos vakituinen pätevä henkilö Siuntiossa on estynyt.

Kunnan henkilöstöstä naisia oli 86,7 % (88,2% v. 2016) ja miehiä 13,3 % (11,7% v.2016). Koko henkilöstön keski-ikä oli 43,7 vuotta (v. 2016 keski-ikä oli 44,8 vuotta). Hallinto-osaston ja sivistystoimen henkilöstön keski-ikä oli 44,3 vuotta, perusturvan 42 vuotta ja teknisen toimen henkilöstön keski-ikä oli 48 vuotta.

Asiantuntijatyössä tieto ja osaaminen ovat usein keskeisesti sidoksissa virkaa tai tointa hoitavaan henkilöön. Keskeinen haaste onkin löytää keinoja pitkän kokemuksen kautta muodostuneen niin sanotun hiljaisen tiedon säilyttämiseksi ja jakamiseksi organisaatiossa henkilöstön vaihtuessa, koska jäykkä kunnallinen virkarakenne ei mahdollista joustavaa ennakoivaa rekrytointia. Kunnan yksittäisiä prosesseja on kehitetty lean-menetelmää hyödyntäen.

Tietojärjestelmien ylläpito, toimivuus ja tietohallinto kokonaisuutena ovat yhä keskeisemmin osa kunnan ydintoimintaa. Palvelutuotanto on riippuvainen tietojärjestelmien toimivuudesta ja yhteensopivuudesta sekä kunnan omien että muiden julkisten organisaatioiden toimintamallien ja tietojärjestelmien kanssa. Riskejä hallitaan kiinnittämällä huomioita tietojärjestelmäarkkitehtuuriin, ohjelmistojen vastuukysymyksiin, dokumentointiin sekä rajapintoihin. Siuntion kunnassa hyväksyttiin vuonna 2017 uusi tietoturvaohje, jolla pyritään ennaltaehkäisemään tietoturvariskejä. Vuoden

Verksamhetsrisker är bl.a. personalens kompetens och tillgång till personal, datasystemens funktionalitet, konjunkturändringar och ändring i lagstiftningen. Den största verksamhetsrisken för personalens del är tillgången på personer som uppfyller de behörighetsvillkor som uppgifter inom bildningsväsendet och social- och hälsovården förutsätter. Bristen till exempel på barnträdgårdslärare samt yrkespersoner inom hälsovården är ett problem som berör fler kommuner än bara Sjundeå. Den ordinarie personalen drabbas av att det fattas behöriga sökanden, att lediga tjänster besätts på viss tid med obehöriga personer, att det är svårt att rekrytera formellt behöriga vikarier samt av att omsättningen på vikarier är stor. Kommunen har förberett sig på denna situation genom att utveckla samarbetet mellan kommunerna. Kommunen strävar efter att ha tillgång till behöriga personer om en ordinarie och behörig person i Sjundeå är förhindrad.

Av kommunens personal var 86,7 % kvinnor (88,2% år 2016) och 13,3 % män (11,7% år 2016). Hela personalens genomsnittliga ålder var 43,7 år (år 2016 var genomsnittsåldern 44,8). Medelåldern på personalen på förvaltningsavdelningen och bildningsavdelningen var 44,3 år, på grundtrygghetsavdelningen 42 år och på tekniska avdelningen 48 år.

I sakkunnigarbete är vetenskap och färdighet ofta centralt förknippade med den person som sköter tjänsten eller befattningen. En central utmaning är hur man ska kunna ta till vara på den information som personen i fråga har samlat under en längre tid i sitt arbete och hur man ska kunna förmedla denna information vidare i organisationen till nya arbetstagare, då det p.g.a. den styva kommunala tjänstestrukturen inte är möjligt att anställa nya arbetstagare i förtid. Man har strävat efter att utveckla enskilda processer i kommunen med hjälp av lean-metoden.

Kommunens centrala verksamhet omfattar allt mer att upprätthålla funktionsdugliga datasystem samt att utveckla dataadministrationen som en helhet. Serviceproduktionen är allt mer beroende av hur fungerande datasystemen är och hur kompatibla de är både inom kommunens egna och inom övriga offentliga organisatio-

2017 aikana toteutettiin kunnan kokonaisarkkitehtuurin (KA) ja kansallisen palveluarkkitehtuurin (KAPA) tavoitteiden toteuttamiseen liittyviä asioita. Edelleen vuonna 2017 otettiin käyttöön uusi henkilöstöhallinnon tietojärjestelmä.

Yksittäisen kunnan vaikutusmahdollisuudet talouden suhdan-
nevaihteluihin ovat rajalliset. Siuntio on pyrkinyt vakauttamaan yhteisöveropohjaa laatimalla elinkeinopoliittisen ohjelman ja lisäämällä kunnan markkinointia maaomaisuuden myynnin kehittämiseksi sekä kiinteistöverojen lisäämiseksi. Kuntaan luotiin myyntiin, markkinointiin ja elinvoimatoimintaan keskittyvä elinvoimapäällikön vakanssi marraskuussa 2017.

Kaavoituksen kautta kuntaan on pyritty houkuttelemaan uusia yrityksiä. Kiinteistöverotuloa on lisätty vuoden 2017 aikana kunnan alueella olevan kiinteistökannan tarkistuksilla. Kunnalla ei ole mahdollisuutta vaikuttaa lainsäädännön muutoksiin ellei muutoksesta toimiteta erillistä lausuntopyyntöä. Kunta vastaa kunnalle esitettyihin lausuntopyyntöihin ja osastot seuraavat vallitsevia lakimuutosehdotuksia, jotta pystyvät reagoimaan parhaalla mahdollisella tavalla muutoksiin niiden astuessa voimaan.

ners verksamhetsmodeller och datasystem. Riskerna hanteras genom att man fäster uppmärksamhet vid datasystemarkitekturen, ansvarsfrågorna angående programmen, dokumenteringen och gränssnitten. I Sjundeå kommun godkändes år 2017 en ny instruktion för datasäkerhet med hjälp av vilken man strävar efter att förebygga datasäkerhetsrisker. Under år 2017 genomfördes åtgärder som hänför sig till förverkligande av målen för den övergripande arkitekturen (KA) och den nationella servicearkitekturen (KAPA). Vidare tog personalförvaltningen i bruk ett nytt datasystem under år 2017.

En enskild kommun har begränsade möjligheter att påverka konjunkturvåxlingarna. Sjundeå kommun har strävat efter att stabilisera inkomstskattebasen för samfundsskatten genom att man uppgjort ett näringspolitiskt program och genom att öka kommunens marknadsföring, för att utveckla försäljningen av markegendom samt för att öka intäkterna från fastighetsskatten. I kommunen inrättades under år 2017 vakansen som livskraftschef. Livskraftschefens arbetsuppgifter omfattar främst försäljning, marknadsföring och livskraftsverksamhet.

Med hjälp av planläggning har kommunen strävat efter att locka nya företag till kommunen. Fastighetsskatteintäkterna har stigit under år 2017 till följd av granskningen av det befintliga fastighetsbeståndet på området. Kommunen har inga möjligheter att påverka ändringarna i lagstiftningen om man inte skilt för sig begär om ett utlåtande om en ändring. Kommunen svarar på de begäran om utlåtande som skickas till kommunen och avdelningarna följer upp aktuella förslag om ändring av lagar för att de, då lagändringarna träder i kraft, på bästa möjliga sätt ska kunna reagera på dem.

2.6.2 Rahoitusriskit - Finansiella risker

Rahoitusriskeillä viitataan ensisijaisesti rahoituksen riittävyyteen liittyvään riskiin, joka voidaan jakaa korko-, valuutta-, maksuvalmius- ja takausriskeihin. Korkoriski on uhka, joka liittyy kaikkiin sijoitus- ja lainanotto päätöksiin, joissa on hyödynnetty korkoinstrumentteja. Korkoriskin taustalla on korkojen muuttuminen ja kehittyminen eri ajanjaksoilla. Kunta on varautunut korkoriskeihin hajauttamalla lainasalkkuunsa sitomalla lainoista osan kiinteisiin korkoihin ja osan vaihtuviin korkoihin. Lisäksi Siuntion kunnassa on mahdollista korkosuojana käyttää koronvaihtosopimuksia. Nykyiset koronvaihtosopimukset lakkasivat vuoden 2017 aikana. Vaihtuviin korkoihin sidottujen lainojen määrän lisääminen voisi teoreettisesti alentaa kunnan rahoituskustannuksia, mutta se nostaisi kunnan korkoriskin tarpeettoman korkeaksi, eikä ole siksi kunnalle tarkoituksenmukaista. Korkotason kehittymisen arviointi on vaikeaa. Kunnalla ei ole tällä hetkellä korkoinstrumentteihin sidottuja sijoituksia. Kunta saa tällä hetkellä lyhytaikaista lainaa negatiivisella korolla. Viime vuosina korkoriskiä on pyritty vähentämään sitomalla pitkäaikaista lainakantaa kiinteisiin korkoihin, jolloin talouden ennakoitiin osin vähemmän spekulatiivista.

Valuuttakurssiriski tarkoittaa tilannetta, jossa ulkomailta nostetut luotot muuttuvat kalliimmaksi maksaa takaisin tai ulkomaiden ostojen arvo kasvaa valuuttakurssien muutosten takia. Kunta on varautunut valuuttariskiin keskittämällä luotonoton kotimaisille rahoitusmarkkinoille ja pitämällä ulkomaankaupan osuuden pienenä kunnan ostoista. Maksuvalmiusriski muodostuu kunnan kyvystä kattaa kuntien jokapäiväisessä toiminnassa syntyvät menot. Siuntion kunta hallitsee maksuvalmiusriskiä täsmäyttämällä päivittäin kassavaransa ja laatimalla kassaennustetta, jolla kunta pystyy varautumaan ennalta menoihin kunnan maksuvalmiuden vaarantumatta. Suomen hyvän maksuluokituksen ja kehittyneiden rahoitusmarkkinoiden myötä suomalaisilla kunnilla ei ole ongelmia saada luottoja.

Sote- ja maakuntaudistuksella on todennäköisesti vaikutuksia kuntien rahoitusasemaan ja maksuvalmiuteen. Tarkemmat tiedot vaikutuksista saa lakien hyväksymisen jälkeen, kun kokonaisuus on tiedossa.

Takausriski liitetään usein kunnissa tilanteisiin, joissa kunta on elinkeinoelämän edistämiseksi taannut esimerkiksi kuntaan tulevan uuden yrityksen lainoja tai tilanteita, joissa kunta toimii eräänlaisena vakuutena omistamassaan osakeyhtiössä. Siuntion kunta on hallinnut takauksiin liittyvää riskiä pyytämällä vastavakuuden takauksille. Siuntion kunta on myöntänyt Siuntion Monitoimihalli Oy – Sjundeå Allaktivitetshall Ab:lle omavelkaisen takauksen enintään 1 miljoonan summalle sekä omavelkaisen takauksen 200 000 euron tililimiittiin.

2.6.3 Vahinkoriskit - Skaderisker

Kunta on varautunut vahinkoriskeihin vakuutuksilla. Lakisäästeisten tai sen luonteisten vakuutusten lisäksi kunnalla on julkisyhteisön vastuuvakuutus, oikeusturvavakuutus kunnan toiminnassa mukana oleville, ryhmätapaturma- ja matkavakuutus, keskeytysvakuutus sekä omaisuusvakuutus. Vakuuttamalla kunta on varautunut kiinteää ja irtainta omaisuutta kohtaviin vahinkoihin, vastuuvahinkoihin, toiminnan keskeytysvahinkoihin sekä tapaturmiin. Vuonna 2016 vakuutuskantaa ja vakuutuskohteita tarkasteltiin sekä tarkennettiin niin määrän, laadun kuin vakuutusarvon suhteen. Siuntio käyttää vakuutuspalveluissa asiantuntija-apuna vakuutusmeklaria.

Med finansieringsrisk avses i första hand risken att finansieringen inte räcker till. Den kan noggrannare indelas i ränte-, valuta-, likviditets- och borgensrisk. Med ränterisk avses en risk som är förknippad med alla beslut som gäller placeringar och tagning av lån där man har utnyttjat ränteinstrument. Bakom ränterisken ligger räntornas ändring och utveckling under olika tidsperioder. Kommunen har förberett sig på ränterisker genom att binda en del av lånen i lånestocken vid fast ränta och en del vid förlig ränta. Därutöver har Sjundeå kommun som ränteskydd använt räntebytesavtal för 3 miljoner euro. Dessa räntebytesavtal upphör under år 2017. Att öka antalet lån bundna vid flexibla räntor kunde teoretiskt minska kommunens finansieringskostnader, men skulle samtidigt öka kommunens ränterisk onödigt mycket, och är därför inte ändamålsenligt för kommunen. Det är svårt att bedöma utvecklingen av ränteläget. Kommunen har för närvarande inga placeringar bundna till ränteinstrument. Kommunen får för tillfället kortfristigt lån med negativ ränta. Under de senaste åren har man strävat efter att minska ränterisken genom att binda långsiktiga lånestocken till fasta räntor, för att uppskattande av ekonomin ska vara mindre spekulativ för den delen.

Valutakurssrisk är en risk där krediter som har tagits utomlands blir dyrare att betala tillbaka eller värdet av utländska uppköp stiger på grund av att valutakurserna ändras. Kommunen har förberett sig för valutarisken genom att koncentrera tagandet av krediter på inhemska finansieringsmarknader och genom att hålla andelen av kommunala uppköp från utlandet liten.

Likviditetsrisken består av kommunens förmåga att täcka de utgifter som uppstår genom kommuners dagliga verksamhet. Sjundeå kommun hanterar likviditetsrisken genom att dagligen avstämma kassatillgångarna och genom att uppgöra en kassa prognos som hjälper kommunen att på förhand förbereda sig för utgifter och så att kommunens likviditet inte äventyras. Finska kommuner har inte heller problem med att få kredit på grund av att Finland har en bra likviditetsklassificering och finansieringsmarknaderna är utvecklade.

Vård- och landskapsreformen har sannolikt konsekvenser för kommunernas finansieringsställning och betalningsförmåga. Noggrannare uppgifter om konsekvenser är tillgängliga efter att lagarna godkänts och helheten är klar.

Garantirisken hör i kommuner ihop med sådana situationer där kommunen i syfte att främja näringslivet har gått i borgen för lån som ett nytt företag, som har flyttat till kommunen, har tagit eller situationer där kommunen fungerar som ett slags garant i ett aktiebolag som kommunen äger. Sjundeå kommun har hanterat risken som hör ihop med borgen genom att begära motborgen för borgen. Sjundeå kommun har beviljat Siuntion Monitoimihalli Oy – Sjundeå Allaktivitetshall Ab proprieborgen till ett belopp på högst 1 000 000 euro samt proprieborgen för en kontolimit på högst 200 000 euro.

Kommunen har förberett sig för skaderisker med försäkringar. Kommunen har utöver lagstadgade och dylika försäkringar, dessutom ansvarsförsäkring för offentliga samfund, rättsskyddsförsäkring för de som deltar i kommunens verksamhet, gruppolycksfallsförsäkring och -reseförsäkring, avbrottsförsäkring samt egendomsförsäkring. Genom att teckna försäkringar har kommunen berett sig på skador för fast och lös egendom, ansvarsskador, avbrottsolyckor inom verksamheten samt olyckor. Under år 2016 har försäkringsbeståndet och försäkringsobjekten granskats samt preciserats gällande mängd, kvalitet och försäkringsvärde. Sjundeå använder en försäkringsmäklare som sakkunnighjälper i försäkringsärenden.

3 SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMINEN - ORDNET AV DEN INTERNA KONTROLLEN

3.1 Sisäinen valvonta Siuntion kunnassa - Intern kontroll i Sjundea

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista, tuloksellista ja vaikuttavaa, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa, lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus turvataan. Sisäisen valvonnan järjestäminen perustuu kuntalakiin ja kunnan johtosäntöihin sekä niitä täydentäviin ohjeisiin ja määräyksiin ja niissä määriteltyihin tehtäviin, toimivaltuuksiin ja vastuisiin sekä talousarvioon.

Vuoden 2015 lopulla valtuusto hyväksyi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Vuoden 2016 alussa kunnanhallitus hyväksyi kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ohjeen sekä riskienhallintasuunnitelman. Sisäinen valvonta on osa hyvää johtamis- ja hallintotapaa ja sen tarkoitus on varmistaa toiminnan tuloksellisuus, varojen ja resurssien turvaaminen, lakien ja johdon ohjeiden mukainen toiminta sekä riittävä ja luotettava tieto. Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja sekä muut tilivelvolliset (toimielimet ja johtavat viranhaltijat) ovat vastuullisia sisäisen valvonnan ja siihen kuuluvan kokonaisvaltaisen riskienhallinnan järjestämisestä ja asianmukaisesta toimivuudesta.

Siuntion kunnan sisäisen valvonnan ohjeen menetelmiä sovelletaan soveltuvin osin kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen valvonnassa. Sisäisen valvonnan toimivuudesta kuntakonsernin tasolla vastaavat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja.

Hallinnon järjestämiseksi valtuusto on hyväksynyt hallintosäännön, jonka mukaisesti valtuusto on kuntalain 14 §:n mukaisesti siirtänyt (delegoinut) toimivaltaansa kunnan muille toimielimille ja viranhaltijoille.

Toimielin tai viranhaltija, jolle päätösvaltaa on siirretty, on sekä oikeutettu että velvoitettu tekemään päätöksen asiassa. Muut toimielimet eivät voi ottaa asiaa päätettäväkseen muutoin kuin käyttämällä annettua otto-oikeutta. Toimielimen ja viranhaltijan oikeudesta siirtää sille delegoitua toimivaltaa eteenpäin on määrätty Siuntion kunnan hallintosäännössä. Tällaisella delegoinnilla siirrettyä toimivaltaa ei saa siirtää edelleen (subdelegoinnin kielto). Vastuuta ei voi välttää vetoamalla siihen, että päätösvalta on siirretty. Toimivaltaa siirtävällä elimellä tai viranhaltijalla on valvontavastuu ja sen on järjestettävä sisäinen valvonta ja seuranta siten, että delegoinnin mukaisten päätösten tarkkailu on mahdollista. Päätösvallan perusteella tehdyistä päätöksistä on pidettävä päätöspöytäkirjaa.

Kokonaisvaltainen riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tehtävänä on varmistaa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen. Kunnanhallituksen selonteko perustuu lautakuntien alaisten osastopäälliköiden omaan arviointiin sisäisen valvonnan nykytilasta. Tilivelvollisten arviot on käsitelty lautakunnissa.

Kyselyssä pyydettiin arvioimaan arvosana-asteikolla 1 - 5 (välttävä - erinomainen) seuraavia sisäisen valvonnan osa-alueita:

- Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen
- Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus
- Riskienhallinnan järjestäminen
- Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta
- Sopimustoiminta
- Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Avsikten med intern övervakning är att säkerställa att kommunens verksamhet är ekonomisk, ger resultat och är effektiv, att besluten grundar sig på tillräcklig mängd information och den är pålitlig, att lagar och förordningar, direktiv från myndigheter och verksamhetsorganens beslut efterlevs och att egendomen skyddas. Ordlandet av den interna kontrollen grundar sig på kommunallagen och på kommunens instruktioner samt kompletterande direktiv och bestämmelser och på uppgifter, befogenheter och ansvar samt på budgeten.

I slutet av år 2015 godkände fullmäktige grunderna för intern kontroll och riskhantering. I början av år 2016 godkände kommunstyrelsens kommunens och kommunkoncernens anvisningar för intern kontroll samt riskhanteringsplanen. Intern övervakning är en del av god lednings- och förvaltningssett och avsikten med den är att försäkra sig om att verksamheten ger resultat, att medel och resurser tryggas, verksamheten ordnas enligt lagar och ledningens direktiv samt att den information som man ger är tillräcklig och tillförlitlig. Kommunstyrelsen och kommundirektören samt övriga räkenskapsskyldiga (verksamhetsorgan och ledande tjänsteinnehavare) är ansvariga för ordnande av intern kontroll och ett tillhörande helhetsinriktat riskhanteringssystem och att den fungerar som den förväntas fungera.

Anvisningen för intern kontroll i Sjundea kommun används iför lämpliga delar i kontrollen av de samfund som hör till kommunkoncernen. Kommunstyrelsen och kommundirektören ansvarar för ordnandet av den interna kontrollen inom kommunkoncernen.

För ordnandet av administrationen har kommunfullmäktige godkänt förvaltningsstadgan enligt vilka fullmäktige med stöd av 14 § i kommunallagen har överfört (delegerat) sin befogenhet till kommunens övriga organ och tjänsteinnehavare.

De verksamhetsorgan eller tjänsteinnehavare, som befogenheterna har delegerats till, är både berättigade och förpliktade att fatta beslut i ärendet. Andra organ kan inte ta upp ett ärende utom genom att använda sig av en given rätt att äta sig ärendet. Ett organs eller en tjänsteinnehavares rätt att överföra en befogenhet som delegerats till organet/tjänsteinnehavaren fastställs i Sjundea kommuns förvaltningsstadga. Befogenhet som med en dylik vidareöverföring överförs kan inte delegeras vidare (förbud mot subdelegering). Man kan inte undvika ansvar genom att vädja till det, att befogenheten har delegerats. Det organ eller den tjänsteinnehavare som delegerar befogenhet har övervakningsskyldighet och ska ordna intern övervakning så att det är möjligt att övervaka de beslut som fattats i enlighet med delegeringen. De beslut som fattats på basen av beslutanderätten ska protokollföras.

Helhetsbetonad riskhantering är en del av intern kontroll och dess uppgift är att säkerställa att ställda mål uppnås. Kommunstyrelsens redogörelse baserar sig på den bedömning av nuläget för intern kontroll som de räkenskapsskyldiga i de olika förvaltningsområdena har gett. De räkenskapsskyldigas bedömningar har behandlats av ifrågasvarande nämnder.

Verksamhetsorganen fick i uppdrag att bedöma följande delområden inom den interna kontrollen på skalan 1-5 (svag-berömlig):

- Efterföljning av bestämmelser, föreskrifter och beslut.
- Uppföljning av hur målen nåtts, uppföljning av hur anslagen har använts, hur giltiga och pålitliga metoder använts då resultat bedöms
- Hur riskhanteringen ordnas
- Hur anskaffning, överlåtelse och skötsel av egendom ordnas
- Uppgörande av avtal
- Bedömning av hur den interna revisionen är ordnad

Arvioiden mukaan Siuntion kunnan sisäinen valvonta on kokonaisuudessa hyvän ja kiitettävän välimaastossa tasolla 3,8. Osasto-kohtainen vaihteluväli on 2,82 – 4,33. Tilivelvollisten arvioiden perusteella voidaan todeta seuraavaa sisäisen valvonnan eri osa-alueista:

- Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen on kiitettävän ja erinomaisen välimaastossa (4,13). Säännöksiä, määräyksiä ja päätöksiä on pääsääntöisesti noudatettu.
- Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tu- loksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus on lähes kiitettävällä tasolla (3,75). Osastojen toimintakulut pysyivät pääsääntöisesti kunnanvaltuuston hyväksymissä rajoissa. Perusturvaosaston sekä sivistysosaston toimintakatteet ylittivät alkuperäisen talousarvion. Koko kunnan tasolla talouden tasapainoitusohjelman voidaan katsoa toteutuneen pääsääntöisesti suunnitelman mukaisesti.
- Riskienhallinnan järjestämisen taso on hyvällä tasolla (3,4). Vuonna 2016 hyväksyttiin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelma, jonka avulla kunnan riskienhallinnan menettelytapoja kehitetään jatkuvasti. Tähän suunnitelmaan on ehdotettu päivityksiä perustuvalautakunnan osalta. Valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelmaan ehdotetaan päivitettäväksi toiminnallisiin riskeihin. Riskejä ei voida kuitenkaan kokonaan ehkäistä, vaan niiden torjumisen suunnitteluun ja toteutumiseen on kiinnitettävä huomiota enemmän proaktiivisesti (ennakolta torjuminen) kuin reaktiivisesti (vahinkojen korjaaminen)
- Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta on onnistunut hyvin (3,6), sillä näihin liittyviä suurempia laiminlyöntejä ei ole esiintynyt. Kunnan maankäyttösopimukseen liittyy kuitenkin pieniä epäselvyyksiä.
- Sopimustoiminta on arvioiden perusteella hyvällä tasolla (3,75). Henkilöstön sopimusosaamisessa on koulutustarvetta sekä hankinnoissa ja sopimusosaamisessa on tarvetta osastorajat ylittävään koordinointiin nykyistä enemmän.
- Sisäisen tarkastuksen tasoa pidetään kiitettävänä (4,0). Siuntion kunnan sisäistä tarkastusta ohjaa vuonna 2016 hyväksytty sisäisen valvonnan ohje. Sisäisen valvonnan näkyminen osana jokapäiväisiä toimintaprosesseja vaatii sisäisen valvonnan ohjeen aktiivisempaa jalkauttamista osaksi esimiesten ja tilivelvollisten työtä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoituksena on myös korruption ja lahjonnan estäminen tai vähintäänkin sen esiintuominen. Näin ollen voidaankin todeta, että kunnan toiminta ei tältä osin ole vaarantunut.

Enligt uppskattning är Sjundeå kommuns interna kontroll som helhet på nivån mellan god och berömlig; 3,8. Intervallen mellan de olika förvaltningsområdena är 2,82-4,33. På basen av de räkningskyldigas bedömningar kan följande konstateras gällande de olika delområdena inom den interna kontrollen:

- Efterföljning av bestämmelser, föreskrifter och beslut finns på nivån mellan berömlig och utmärkt (4,13). Bestämmelser, föreskrifter och beslut har i huvudsak efterföljts.
- Nivån på hur mål uppnås, hur tillsyn över användningen av medel har ordnats, hur kompetent resultat bedöms och hur pålitlig detta är, är nästan berömlig (3,75). Avdelningarnas verksamhetsutgifter har i huvudsak hållits inom de ramar som kommunfullmäktige har godkänt. Både grundtrygghetsavdelningen och bildningsavdelningens verksamhetsbidrag överskred den ursprungliga budgeten. På hela kommunens nivå kan balanseringsprogrammet anses i huvudsak ha förverkligats enligt planen.
- Riskhanteringen är på en god nivå (3,4). År 2016 godkändes planen för intern kontroll och riskhantering med hjälp av vilken förfaringsätten inom riskhanteringen i kommunen utvecklas ständigt. Grundtrygghetsnämnden har föreslagit ändringar till denna plan. Planen för kontroll och riskhantering föreslås att uppdateras till verksamhetsrisker. Risker kan ändå inte helt förhindras utan man ska fästa uppmärksamhet vid att planera och förverkliga förebyggandet av dem i första hand proaktivt (förhindrande i förväg) och sedan reaktivt (åtgärdande av skador).
- Anskaffning, överlåtelse och skötsel av egendom har lyckats bra (3,6), för det har inte förekommit större försummelser som hänför sig till dessa. Små oklarheter hänför sig ändå till kommunens markanvändningsavtal.
- Avtalsverksamheten är enligt utvärderingarna på god nivå (3,75). Det har konstaterats att det bland personalen finns behov av att ordna utbildning då det gäller kunnandet om avtal och det finns behov av att anskaffningar och kunnandet om avtal koordineras bättre över avdelningsgränser.
- Den interna kontrollen anses vara på en berömlig nivå (4,0). Sjundeå kommuns interna kontroll styrs av anvisningen för den interna kontrollen som har godkänts år 2016. För att den interna kontrollen ska vara en del av de vardagliga verksamhetsprocesserna krävs det att anvisningen för den interna kontrollen allt mera aktivt förankras som en del av chefernas och de räkningskyldigas arbete.

3.2 Kunnanhallituksen selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä - Kommunstyrelsens redogörelse över den interna kontrollen

Kunnanhallitus toteaa, että arvioinnit sisäisen valvonnan tilasta on käsitelty asianomaisissa päättävissä toimitelmissä, jolloin tieto puutteista ja korjaustarpeista on otettu käsitteelyyn. Kunnan sisäisen valvonnan tulee tuottaa oikea-aikaista tietoa johtamisen välineeksi, jotta poikkeamiin taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteuttamiseksi voidaan puuttua ajoissa. Sisäisen valvonnan kehittämistä tulee jatkaa riskienhallinnan ja tavoitteiden toteuttamisen vastuuttamisen osalta. Sisäisen valvonnan ohjeistusta ja riskienhallintasuunnitelmaa on syytä tarkastella ja tarvittaessa päivittää vuosittain.

Kommunstyrelsen konstaterar att utvärderingarna av den interna kontrollens situation samt information om brister och ändringsbehov har behandlats i organen. Kommunens interna kontroll ska producera aktuell information som kan användas i ledningsarbetet så att man kan ingripa i tid i avvikelser i förverkligandet av de ekonomiska och verksamhetsmässiga målen. Utvecklingen av den interna kontrollen ska fortsätta för den del som det gäller ansvaret för genomförandet av riskhanteringen och målen. Det finns skäl att granska och vid behov uppdatera anvisningarna för intern kontroll och riskhanteringsplanen.

4 TULOSEN MUODOSTUMINEN - HUR RESULTATET BILDAS

4.1 TULOSLASKELMAN TUOTOT – RESULTATRÄKNINGENS INTÄKTER

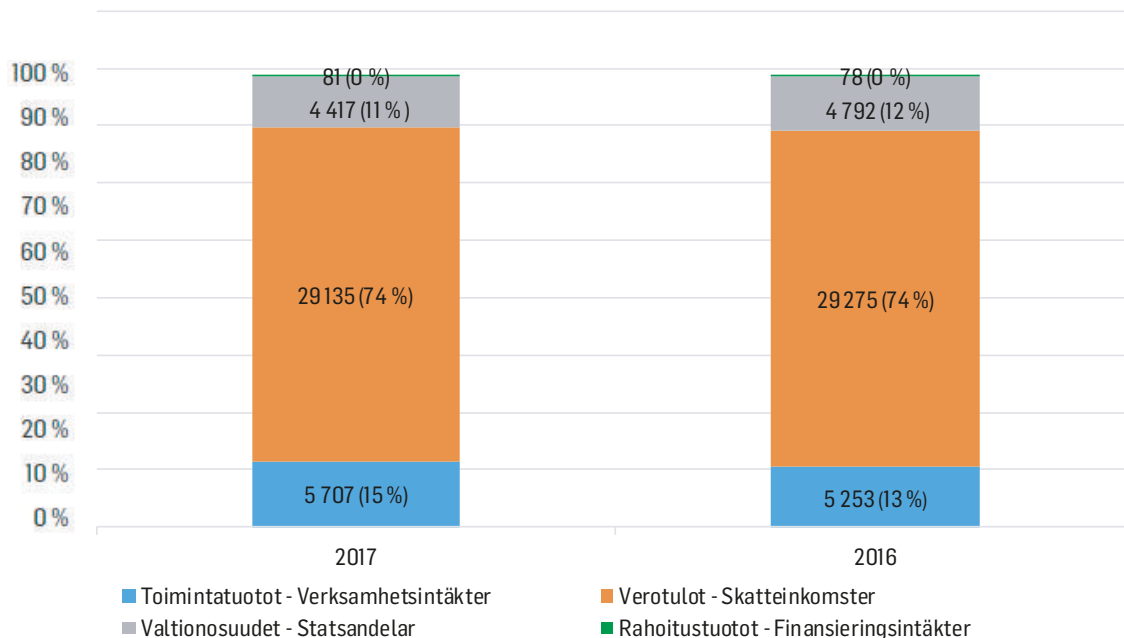
1 000 €	TP 2017 BS	TP 2016 BS
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	5 707	5 253
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-35 393	-34 654
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-29 686	-29 401
Verotulot - Skatteinkomster	29 135	29 275
Valtionosuudet - Statsandelar	4 417	4 792
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansieringsintäkter och -utgifter	-325	-395
Korkotuotot - Ränteutgifter	6	4
Muut rahoitustuotot - Övriga finansieringsintäkter	75	74
Korkokulut - Ränteutgifter	-400	-467
Muut rahoituskulut - Övriga finansieringsutgifter	-7	-6
Vuosikate - Årsbidrag	3 541	4 271
Poistot ja arvonalentumiset - Avskrivningar och värdeminskningar	-1 982	-1 550
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	1 558	2 720
Tilikauden ylijäämä - Räkenskapsperiodens överskott	1 558	2 720
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT - RESULTATRÄKNINGENS RELATIONSTAL		
Toimintatuotot/ Toimintakulut % - Verksamhetsintäkter/ -utgifter %	16,12	15,16
Vuosikate/ Poistot % - Årsbidrag/ Avskrivningar %	178,65	275,55
Vuosikate/ Asukas € - Årsbidrag/ Invånare €	575,92	690,99
Asukasmäärä - Invånaravtal	6 148	6 181

4.2 Tuloslaskelman tuotot – Resultaträkningens intäkter

Tuloslaskelman tuotot olivat yhteensä 39,33 miljoonaa euroa (39,39 miljoonaa euroa vuonna 2016). Verotulojen osuus tuotoista oli 74,1 prosenttia ja valtionosuuksien 11,2 prosenttia. Näin ollen verorahoitus muodostaa 85,3 prosenttia tuotoista.

Resultaträkningens intäkter uppgick sammanlagt till 39,33 miljoner euro (39,39 miljoner euro år 2016). Skatteinkomsternas andel av intäkterna var 74,1 % och statsandelarnas 11,2 %. Således utgör skattefinansieringen 85,3 procent av intäkterna.

TULOSLASKELMAN TUOTOT – RESULTATRÄKNINGENS INTÄKTER (1000 €)

4.2.1 Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter

Toimintatuotot olivat 5,70 miljoonaa euroa ja ne nousivat noin 454 000 euroa vuoden 2016 tasosta. Suurimmat erät ovat maksutuotot 2,91 miljoonaa ja myyntituotot 1,72 miljoonaa euroa.

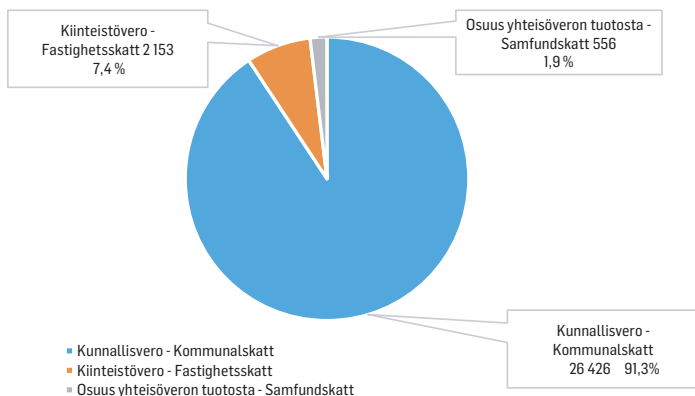
Verksamhetsintäkterna var 5,70 miljoner euro och de ökade med ca 454 000 euro från nivån år 2016. De största posterna är betalningsintäkter på 2,91 miljoner euro och försäljningsintäkter på 1,72 miljoner euro.

4.2.2 Verotulot - Skatteinkomster

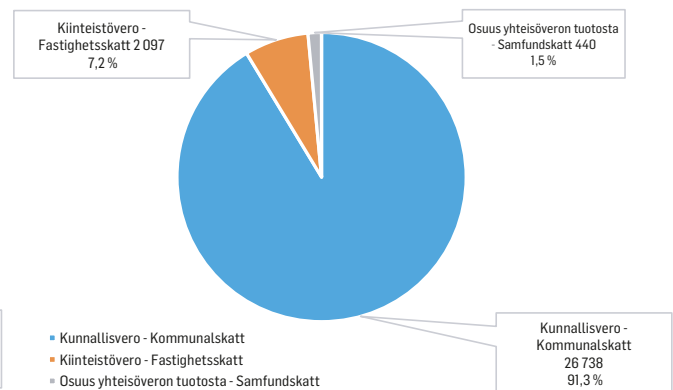
Kunnallisveron osuus verotuloista oli 90,7 prosenttia, kiinteistöveron 7,4 prosenttia ja yhteisöveron 1,9 prosenttia.

Kommunalskattens andel av skatteinkomsterna var 90,7 procent, fastighetsskattens andel 7,4 procent och samfundsskattens andel 1,9 procent.

VEROLAJIEN OSUUDET VUONNA 2017 – DE OLIKA SKATTEFORMERNAS ANDELAR 2017 (1 000 €)

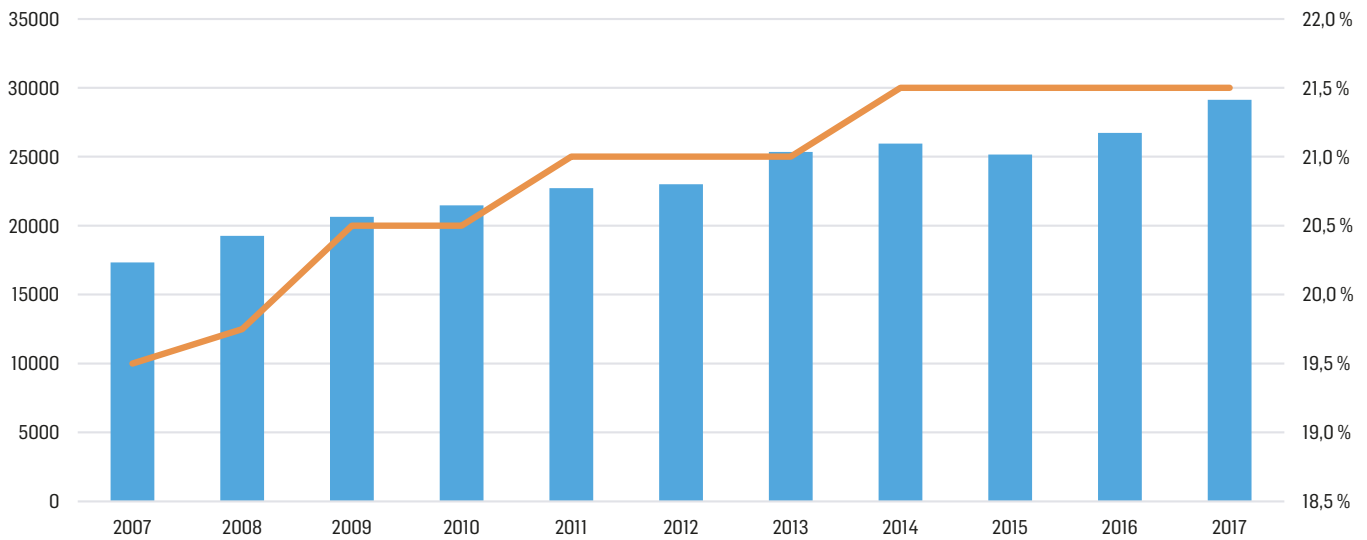
VEROLAJIEN OSUUDET VUONNA 2016 – DE OLIKA SKATTEFORMERNAS ANDELAR 2016 (1 000 €)

Verotulot yhteensä - Skatteinkomster sammanlagt	TP2016BS	TP2017BS	Ero - Avvikelse €	Ero - Avvikelse %
Kunnallisvero - Kommunalskatt	26 738 173,89	26 425 528	-312 646,27	-1,2 %
Kiinteistövero - Fastighetsskatt	2 096 829,68	2 152 994	56 163,92	2,7 %
Yhteisövero - Samfundskatt	440 115,82	556 221	116 104,78	26,4 %
Yhteensä - Sammanlagt	29 275 119,39	29 134 741,82	-140 377,57	-0,5 %

Verotulot vuonna 2017 olivat yhteensä 29,13 miljoonaa euroa, joloin ne laskivat edellisvuoteen verrattuna noin 140 380 euroa eli noin 0,5 %. Kunnallisverotulot toteutuivat vuonna 2017 noin 312 600 euroa pienempänä kuin vuonna 2016. Kiinteistöverotuloja kertyi yhteensä noin 2,152 miljoonaa euroa ja ne nousivat edellisvuoteen verrattuna 2,7 prosenttia eli noin 56 100 euroa. Yhteisöverot nousivat myös edellisvuoteen verrattuna, vuoden 2017 toteuman ollessa 26,4 prosenttia (noin 116 000 euroa) parempi edellisvuoteen verrattuna.

År 2017 uppgick skatteintäkterna sammanlagt till 29,13 miljoner euro och jämfört med föregående år sjönk de med ca 140 380 euro, dvs. med ca 0,5 procent. Kommunalskatteintäkterna var år 2017 ca 312 600 euro mindre än år 2016 och fastighetsskatteinkomsterna uppgick till ca 2,152 miljoner euro, dvs. ca 56 100 euro och 2,7 procent högre än föregående år. Samfundsskatten steg också jämfört med föregående år, då utfallet för år 2017 var 26,4 procent (ca 116 000 euro) bättre än året innan.

Vuonna 2017 yhteisöverokanta oli 20,0 prosenttia, josta kuntien jako-osuus oli 30,35 %. Kiinteistöveron tilitykset vuonna 2017 olivat noin 2,15 miljoonaa euroa. Kiinteistöveroprosentit vuonna 2017 olivat: yleinen 1,20 %, vakituinen asunto 0,50 % ja muu asuinrakennus 1,20 % sekä rakentamaton rakennuspaikka 3,0 %. Vuonna 2017 kiinteistöveroprosentit olivat samat kuin vuonna 2016. Kiinteistöveron tuotto nousi 2,7 prosenttia.

Under år 2017 var samfundsskattesatsen 20,0 procent varav kommunernas skifteslott var 30,35 procent. Fastighetsskatteredovisningen år 2017 var ca 2,15 miljoner euro. Fastighetsskattesatserna för år 2017 var: allmän skattesats 1,20 %, stadigvarande bostad 0,50 % och övrig bostadsbyggnad 1,20 % samt obebyggd byggplats 3,0 %. År 2017 var fastighetsskatteprocenterna samma som år 2016. Fastighetsskatteintäkterna steg med 2,7 procent.

4.2.3 Valtionosuudet - Statsandelar

Valtionosuuksien toteuma oli 4,42 miljoonaa euroa, ja näin ollen vähennys oli viime vuoteen verrattuna noin 374 439 euroa.

Utfallet av statsandelarna var 4,42 miljoner euro och minskade således jämfört med föregående år med ca 374 439 euro.

Valtionosuudet - Statsandelar	TA2017BG	Talousarvionmuutokset - Budgetändringarna	MTA2017Ä-BG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus -					
Statsandelen som noterats för kommunal basservice	5 524 999	0	5 524 999	5 552 940	27 941
Muut opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet -					
Statsandelar för övrigt undervisnings- och kulturväsende	-1 319 130	0	-1 319 130	-1 135 767	183 363
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus - Förhöjning av behövsprövad statsandel	0	0	0	0	0
Yhteensä - Totalt	4 205 869	0	4 205 869	4 417 173	211 304

4.2.4 Rahoitustuotot - Finansiella intäkter

Rahoitustuottoja kertyi 81 000 euroa ja ne nousivat noin 3 000 euroa edellisvuodesta. Rahoitustuotoista merkittävin osa on peruspääoman korko HUS-kuntayhtymältä, 48 000 euroa. Rahoitustuottojen kasvuun on vaikuttanut verotilysten korkojen toteutuminen arvioitua suurempana. Lisäksi osinkotuotot kasvoivat odotettua suuremmaksi.

De finansiella intäkterna var 81 000 euro och de steg jämfört med föregående år med ca 3000 euro. Den mest betydande delen av de finansiella intäkterna är grundkapitalräntan på 48 000 euro från samkommunen HNS. Utfallet av räntorna för de bokförda skatterna som var större än beräknat har lett till ökningen av de finansiella intäkterna. Dessutom blev dividendinkomsterna större än beräknat.

4.3 Tuloslaskelman kulut - Resultaträkningens utgifter

Tuloslaskelman kulut olivat yhteensä 35,4 miljoonaa euroa toimintakulujen muodostaessa 98,9 prosenttia ja rahoituskulujen 1,2 prosenttia kuluista.

Resultaträkningens utgifter var sammanlagt 35,4 miljoner euro medan verksamhetsutgifterna utgjorde 98,9 procent och finansieringsutgifterna 1,2 procent av utgifterna.

4.3.1 Toimintakulut – Verksamhetsutgifter

Toimintakulut olivat 35,4 miljoonaa euroa. Lisäys edelliseen vuoteen oli hyvin maltillinen, 739 euroa. Siuntion toimintakuluista merkittävin on palvelujen ostot 17,4 miljoonaa euroa. Tämä on 0,1 prosenttia suurempi kuin vuonna 2016. Henkilöstökulut olivat noin 13,5 miljoonaa euroa ja ne laskivat edellisvuodesta 431 euroa. Avustusten määrä väheni 0,2 prosenttia. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden hankinta kasvoi 0,1 prosenttia. Muut toimintakulut nousivat 0,6 prosenttia.

Verksamhetsutgifterna var 35,4 miljoner euro. Ökningen från föregående år var väldigt blygsam, 739 euro. Av Sjundeå kommuns verksamhetsutgifter utgjorde Köp av tjänster den mest betydande delen, 17,4 miljoner euro, vilket är 0,1 procent större än år 2016. Personalkostnaderna var ca 13,5 miljoner euro och de sjönk med 431 euro från föregående år. Bidragen minskade med 0,2 procent. Anskaffningen av material, förnödenheter och varor ökade med 0,1 procent. Övriga verksamhetsutgifter ökade med 0,6 procent.

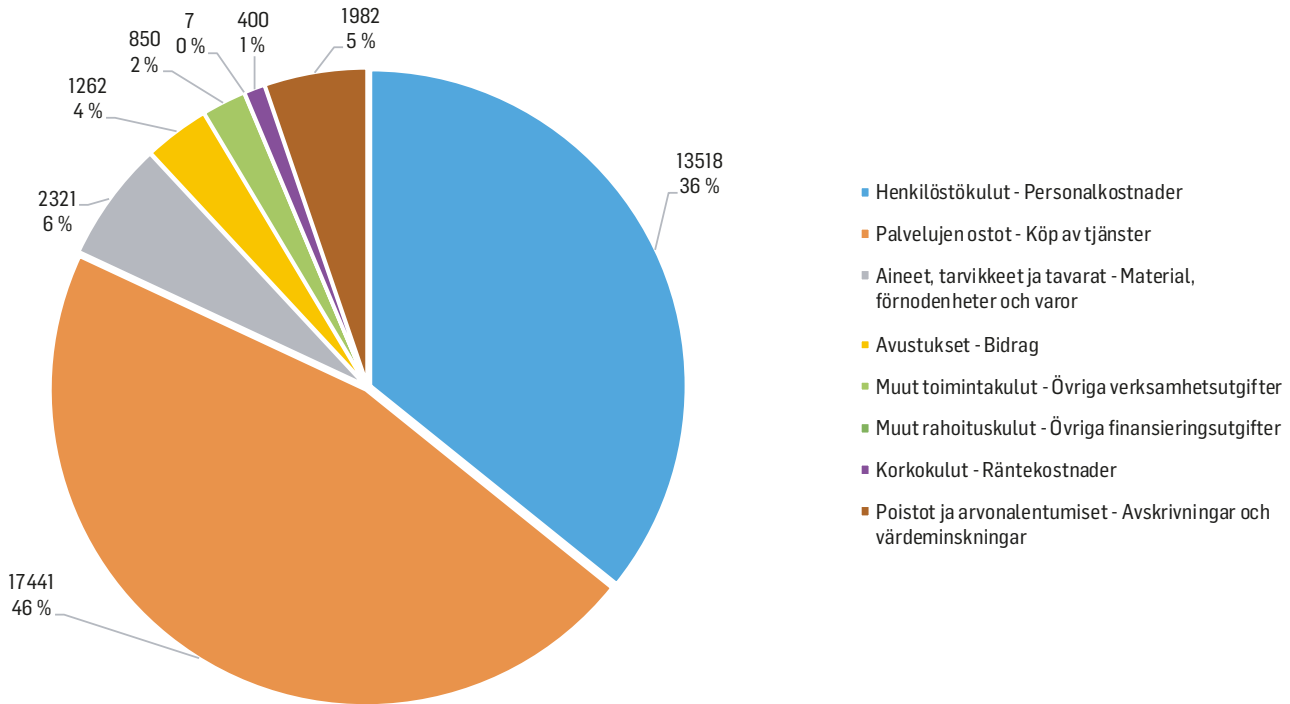
1 000 €	2017	Osuus - Andel %	2016	Muutos - Ändring €	Muutos - Ändring %
Henkilöstökulut - Personalkostnader	13 518	38,2 %	13 949	-431	0,0
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	17 441	49,3 %	16 448	993	0,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	2 321	6,6 %	2 070	251	0,1
Avustukset - Bidrag	1 262	3,6 %	1 650	-388	-0,2
Muut toimintakulut - Övriga verksamhetskostnader	850	2,4 %	537	313	0,6
Yhteensä - Sammanlagt	35 393	100 %	34 654	739	0,0

4.3.2 Rahoituskulut - Finansieringskostnader

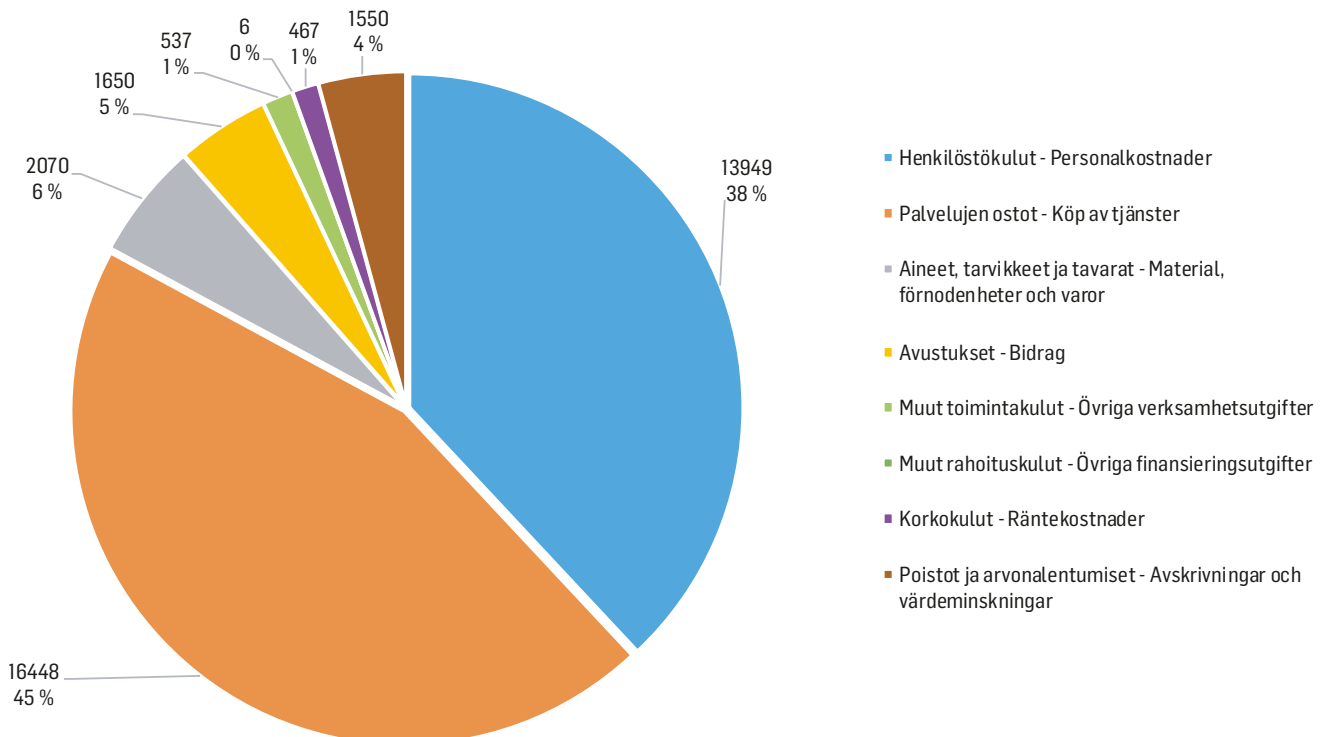
Tilikauden rahoituskulut olivat 0,41 miljoonaa euroa, josta 0,36 miljoonaa euroa on pitkäaikaisten lainojen korkoja.

Räkenskapsperiodens finansieringskostnader var 0,41 miljoner euro, av vilka 0,36 miljoner euro utgörs av räntor för långfristiga lån.

TULOSLASKELMAN KULUT 2017 – RESULTATRÄKNINGSUTGIFTER 2017 (1 000 €)

TULOSLASKELMAN KULUT 2016 – RESULTATRÄKNINGSUTGIFTER 2016 (1 000 €)

4.4 Toimintakate ja vuosikate – Verksamhetsbidrag och årsbidrag

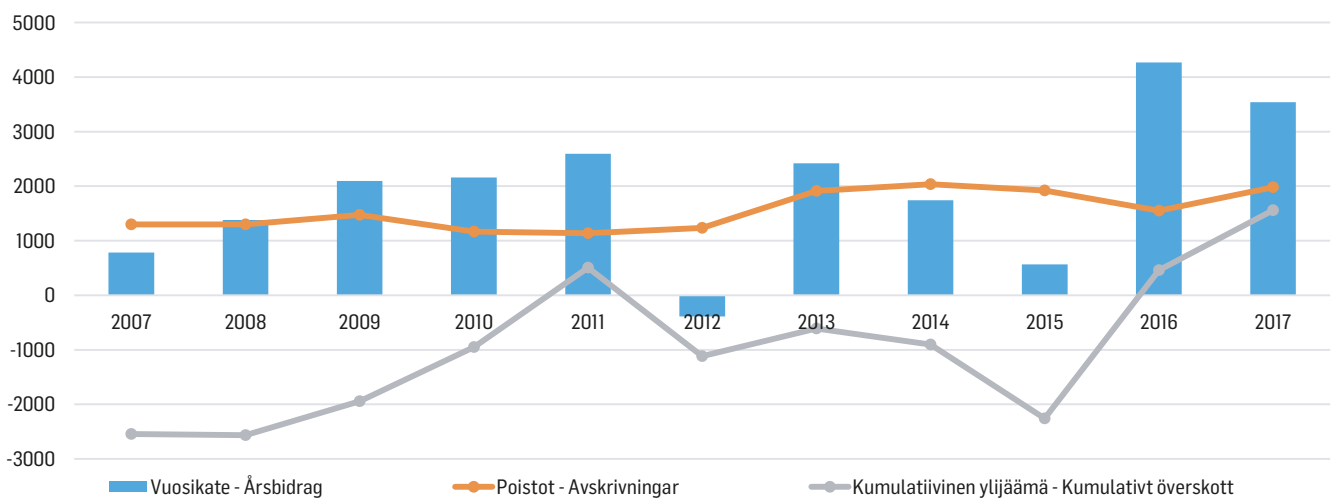
Toimintakate oli noin -29,68 miljoonaa euroa ja se heikkeni edellisvuoteen verrattuna lähes 284 000 euroa. Verotulot ja valtionosuudet eli verorahoitus oli yhteensä 33,5 miljoonaa euroa. Verorahoitus riitti toimintakatteen ja rahoituskulujen rahoittamiseen ja vuosikatteeksi muodostui 3,51 miljoonaa euroa.

Poistot olivat 1,98 miljoonaa euroa. Kunnan tulorahoituksen tulokitaan olevan riittävä, kun vuosikate suhteessa poistoihin on vähintään 100 %. Tällöin vuosikatteella saadaan korvattua kulumisesta aiheutuneet menetykset.

Verksamhetsbidraget var ca -29,68 miljoner euro och försvagades jämfört med föregående år med nästan 284 000 euro. Skatteinkomsterna och statsandelarna dvs. skattefinansieringen uppgick till totalt 33,5 miljoner euro. Skattefinansieringen räckte till för att finansiera verksamhetsbidraget samt finansieringsutgifterna och årsbidraget blev 3,51 miljoner euro.

Avskrivningarna var 1,98 miljoner euro. Kommunens inkomstfinansiering kan anses vara tillräcklig då årsbidraget är minst 100 % i förhållande till avskrivningarna. Med årsbidraget kan således för-luster uppkomma av slitage täckas.

VUOSIKATE, POISTOT JA KUMULATIIVINEN ALIJÄÄMÄ - ÅRSBIDRAG, AVSKRIVNINGAR OCH KUMULATIVT UNDERSKOTT

Talouden pitkän aikavälin rahoitustasapaino edellyttää, että suunnitelmapoistot ja poistonalaisten investointien omahankintameno ovat samaa tasoa. Vuonna 2017 investointien omahankintameno oli noin 4,21 miljoonaa euroa.

Balanseringen av finansieringen på lång sikt förutsätter att planavskrivningarna och självanskaffningsutgifterna för de investeringar för vilka avskrivning ska verkställas ligger på samma nivå. Under år 2017 var investeringarnas självanskaffningsutgifter ca 4,21 milj. euro.

4.5 Tilikauden tulos ja ylijäämä - Räkenskapsperiodens resultat och överskott

Tilikauden tulos kuvaa kaikkien tilikaudelle kuuluvien tuottojen ja kulujen erotusta sekä poistoja. Tilikauden tulokseksi muodostui ylijäämää 1 558 469,82 euroa. Poistoeroja ja rahastonsiirtoja ei ollut, joten tilikauden tulos on sama kuin tilikauden ylijäämä. Vuoden 2016 tilikauden tulos oli myös ylijäämäinen, sen ollessa 2 719 911,15 euroa.

Räkenskapsperiodens resultat beskriver skillnaden mellan alla intäkter och utgifter under räkenskapsperioden samt avskrivningarna. Räkenskapsperiodens resultat visar ett överskott på 1 558 469,82 euro. Avskrivningsskillnader eller fondöverföringar fanns inte och således är resultatet det samma som räkenskapsperiodens överskott. Resultatet för räkenskapsperioden år 2016 visade också överskott och var 2 719 911,15 euro.

5 TOIMINNAN RAHOITUS - FINANSIERING AV VERKSAMHET

5.1 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut - Finansieringskalkyl och relationstal

Rahoituslaskelmaan kootaan kunnan rahan lähteet ja rahan käytöt tilikauden ajalta. Rahoituslaskelma päättyy kuvaamaan muutosta kassavaroissa eli sitä, lisääntyvätkö vai vähentyvätkö kunnan kassavarat tilikauden aikana.

I finansieringskalkylen samlas kommunens penningkällor och penninganvändning under räkenskapsperioden. Finansieringskalkylen upptar slutligen ändringarna i kassamedlen, dvs. om kommunens kassamedel ökade eller minskade under räkenskapsperioden.

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT - FINANSIERINGSKALKYL OCH RELATIONSTAL		
1 000 €	2017	2016
Toiminnan rahavirta - Penningflöde i verksamheten		
Vuosikate - Årsbidrag	3541	4 269
Tulorahoituksen korjauserät - Rättelseposter till internt tillförda medel	-273	-325
Investointien rahavirta - Penningflöde för investeringar del		
Investointimenot - Investeringar utgifter	4214	1 236
Rahoitusosuudet investointeihin - Finansieringsandelar i investeringsutgifter	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot - Överlåtelseinkomster av tillgångar bland bestående aktiv	-282	-333
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas penningflöde	665	-3 041
Rahoituksen rahavirta - Penningflöde för finansieringens del		
Antolainauksen muutokset - Förändringar i utlåningen		
Antolainasaamisten lisäykset - Ökning av utlåningen	0	4
Lainakannan muutokset - Förändringar i lånebeståndet		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys - Ökning av långfristiga lån	4000	4 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys - Minskning av långfristiga lån	3100	3 035
Lyhytaikaisten lainojen muutos - Förändring av kortfristiga lån	0	-2 950
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar av likviditeten	-94	16
Rahoituksen rahavirta - Penningflöde för finansieringens del	806	-1 973
Rahavarojen muutos (€) - Förändring av likvida medel (€)	141	1 069
Rahavarat - Kassa och bank 31.12.	1 265	1 124
Rahavarat - Kassa och bank 1.1.	1 124	55
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT - RELATIONSTAL		
Toiminnan ja investointien rahavirrankertymä 5 vuodelta, 1000 € - Kassaflöde för verksamhet och investeringar för 5 år, 1000€	-2 553	-7 970
Investointien tulorahoitus, % - Intern finansiering av investeringar, %	84	345
Lainanhoitokate - Låneskötselbidrag	1,13	1,35
Kassan riittävyys, pv - Likviditet, kassadagar	10,81	10,41
Asukasmäärä - Invånare	6 148	6 173
Investointien tulorahoitus, % - Intern finansiering av investeringar, %		
= 100* Vuosikate / Investointien omahankintameno		
= 100* Årsbidrag / Investeringarnas egen anskaffningsutgift		
Lainanhoitokate - Låneskötselbidrag		
= (Vuosikate + korkokulut) / (korkokulut + Lainanlyhennykset)		
= (Årsbidrag + Räntekostnader) / (Räntekostnader + Amorteringen)		
Kassan riittävyys (pv) - Likviditet, Kassadagar		
= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella		
= 365 x Kassamedel 31.12. / Kassabetalningar under räkenskapsperioden		

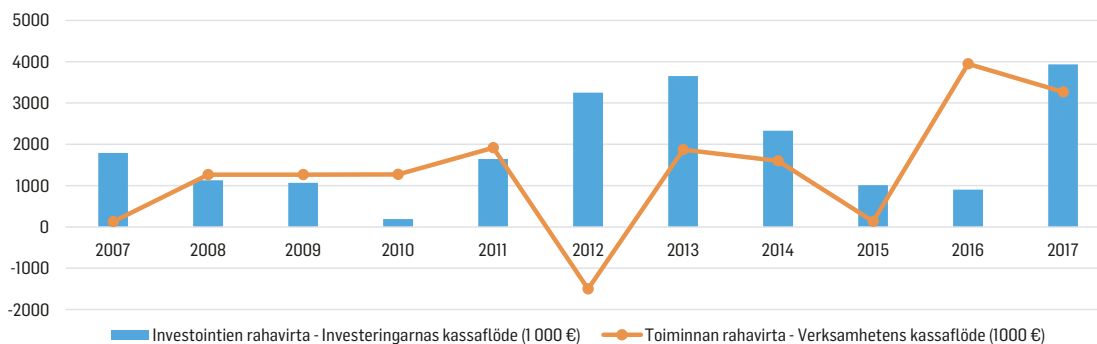

Toiminnan ja investointien rahavirta – Kassaflöde för verksamhet och investeringar

Tulorahoitus muodostuu vuosikatteesta ja sen jälkeen mahdollisesti esiintyvistä satunnaisista eristä. Näiden lisäksi huomioidaan tulorahoituksen kirjanpidolliset korjaukset. Siuntion kunnan tulorahoitus vuonna 2017 oli 3,3 miljoonaa euroa. Tulorahoitusta kertyi lähes 0,67 miljoonaa euroa enemmän edelliseen vuoteen verrattuna. Rahoituslaskelman investointien rahavirta muodostuu käyttömajausinvestointimenoista, rahoitusosuuksista sekä myyntituloista. Kunnan käyttömajausinvestointien määrä oli tilikaudella 2017 noin 4,21 miljoonaa euroa. Käyttömajausinvestointien myyntihinnat olivat 0,28 miljoonaa euroa. Toiminnan ja investointien rahavirta oli 0,66 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Inkomstfinansieringen uppstår av årsbidraget och av eventuella extraordinära poster efter det. Förutom dem beaktas inkomstfinansieringens bokföringsmässiga korrigeringsposter. Sjundeå kommuns inkomstfinansiering år 2017 var 3,3 miljoner euro. Inkomstfinansieringen var nästan 0,67 miljoner euro större än föregående år. I finansieringskalkylen uppstår investeringarnas penningflöde av anläggningstillgångarnas investeringsutgifter, av finansieringsandelarna samt av försäljningsintäkterna. Kommunens investeringar i anläggningstillgångar under räkenskapsperioden 2017 var ca 4,21 miljoner euro. Under året avstod man från anläggningstillgångar för 0,28 miljoner euro. Penningflödet för verksamheten och investeringarna visade ett underskott på 0,66 miljoner euro.

TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA - KASSAFLÖDE FÖR VERKSAMHET OCH INVESTERINGAR (1000 €)

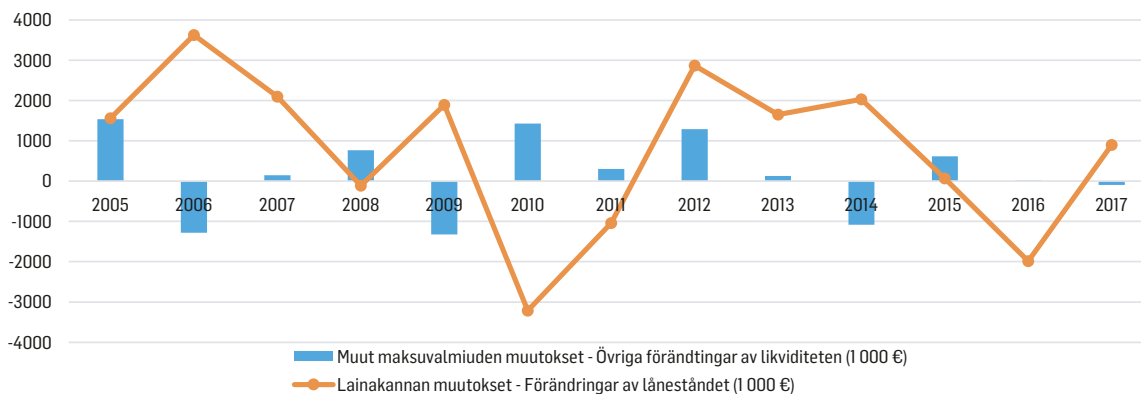

Rahoituksen rahavirta - Finansieringens penningflöde

Pitkäaikaista lainaa nostettiin tällä tilikaudella 4,0 miljoonaa euroa ja vanhoja pitkäaikaisia lainoja maksettiin pois 3,1 miljoonalla eurolla. Lainanhoidokate oli tilikaudella 1,13. Tällä tunnusluvulla mitataan tulorahoituksen riittävyyttä vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoidaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Muut maksuvalmiuden muutokset koostuvat pitkien ja lyhytaikaisten saamisten muutoksista ja korottomien velkatilien pääomien muutoksista. Rahoituksen rahavirraksi muodostui 0,8 miljoonaa euroa.

Under denna räkenskapsperiod lyftes långfristiga lån för 4,0 miljoner euro och gamla långfristiga lån betalades bort för 3,1 miljoner euro. Kreditförvaltningsbidraget under räkenskapsperioden var 1,13. Detta relationstal mäter om inkomstfinansieringen är tillräcklig för betalning av räntor och amorteringar på främmande kapital. Inkomstfinansieringen räcker till för låneskötsel om relationstalet är 1 eller större. Om relationstalet är under 1 blir man tvungen att uppta tilläggs lån för att sköta det främmande kapitalet, realisera kommunens egendom eller minska penningmedlen. Andra förändringar i likviditeten består av ändringar i lång- och kortfristiga fordringar och ändringar i kapitalet på räntefria skuldkonton. Finansieringens penningflöde blev 0,8 miljoner euro.

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA - KASSAFLÖDET FÖR FINANSIERINGENS DEL (1000 €)

5.2 Tase ja sen tunnusluvut - Balansräkning och dess relationstal

Tase ja siitä laskettavat tunnusluvut kuvaavat tilinpäätöspäivän mukaista rahoituksen rakennetta. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

Balansräkningen och dess relationstal beskriver finansieringsstrukturen på bokslutsdagen. De ändringar som skett i finansieringsläget under räkenskapsperioden framgår av finansieringskalkylen.

TASE - BALANSRÄKNING 31.12.2017 (1000€)

VASTAAVAA - AKTIVA	2017	2016
PYSYVÄT VASTAAVAT - BESTÄENDE AKTIVA	34 464	32 240
Aineettomat hyödykkeet - Immateriella tillgångar	767	166
Aineettomat oikeudet - Immateriell rättigheter	57	82
Muut pitkävaikutteiset menot - Övriga utgifter med lång verkningstid	710	84
Aineelliset hyödykkeet - Materiella tillgångar	30 524	28 902
Maa- ja vesialueet - Mark- och vattenområden	5221	4 085
Rakennukset - Byggnader	12595	13 629
Kiinteät rakenteet ja laitteet - Fasta konstruktioner och anordningar	11526	10 264
Koneet ja kalusto - Maskiner och inventarier	319	213
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat - Förskottsbetalningar och pågående nyanläggningar	863	710
Sijoitukset - Placeringar	3 172	3 172
Osakkeet ja osuudet - Aktier och andelar	3169	3 169
Muut lainasaamiset - Övriga lånefordringar	4	4
TOIMEKSIANTOJEN VARAT - FÖRVALTADE MEDEL	0,26	12
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet - Donationsfondernas särskilda täckning	0,26	12
VAIHTUVAT VASTAAVAT - RÖRLIGA AKTIVA	3 377	3 804
Saamiset - Fordringar	2 112	2 680
Lyhytaikaiset saamiset - Kortfristiga fordringar	2 112	2 680
Myyntisaamiset - Kundfordringar	600	623
Muut saamiset - Övriga fordringar	530	398
Siirtosaamiset - Resultatregleringar	981	1 659
Rahoitusarvopaperit - Finansieringsvärdepapper	11	11
Osakkeet ja osuudet - Aktier och andelar	11	11
Rahat ja pankkisaamiset - Kassa och bank	1 255	1 114
VASTAAVAA - AKTIVA	37 841	36 057

VASTATTAVAA - PASSIVA	2017	2015
OM PÄÄOMA - EGET KAPITAL	11 372	9 813
Peruspääoma - Grundkapital	9 352	9 352
Edellisten kausien alijäämä - Överskott/ underskott från tidigare räkenskapsperioder	461	-2 259
Tilikauden ylijäämä / alijäämä - Räkenskapsperiodens överskott / underskott	1558	2 720
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT - FÖRVALTAT KAPITAL	108	120
Lahjoitusrahastojen pääomat - Donationsfondernas kapital	108	120
VIERAS PÄÄOMA - FRÄMMANDE KAPITAL	26 361	26 123
Pitkäaikainen - Långfristigt	18 000	17 295
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta - Lån från finansinstitut och försäkringsinrättningar	17 950	17 070
Lainat julkisyhteisöiltä - Lån från offentliga samfund	50	225
Lyhytaikainen - Kortfristigt	8 361	8 828
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta - Lån från finansinstitut och försäkringsinrättningar	3120	2 800
Lainat julkisyhteisöiltä - Lån från offentliga samfund	175	300
Saadut ennakot - Erhållna förskott	25	24
Ostovelat - Leverantörsskulder	2882	2 561
Muut velat - Övriga skulder	225	260
Siirtovelat - Resultatregleringar	1934	2 883
VASTATTAVAA - PASSIVA	37 841	36 057

TUNNUSLUVUT - RELATIONSTAL	2017	2016
Omavaraisuusaste (%) - Solidetsgrad (%)	30,07	27,23
= 100* (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)		
= 100* (Eget kapital + Avskrivningsskillnad och Frivilliga reseveringar) / (Totalkapital - Erhållna förskott)		
Suhteellinen velkautuneisuus, % - Relativ skuldsättningsgrad, %	66,48	66,38
= 100* (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot		
= 100* (Främmande kapital - Erhållna förskott) / Driftsinkomster		
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, % - Skulder och ansvar, procent av driftsinkomster, %	67,29	66,72
= 100* (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot		
= 100* (Främmande kapital - Erhållna förskott) / Driftsinkomster		
Lainakanta 31.12. - Lån 31.12. (1000 €)	21 295	20 395
= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muutvelat)		
= Främmande kapital - (Erhållna förskott + Köpkrediter + Resultatreglering + Övriga krediter)		
Lainakanta 31.12., € / Asukas - Lån 31.12., € / Inv.	3 464	3 304
Lainasaamiset - Lånefordringar, 1 000 €	4	4
Kertynyt Yli-/Alijäämä - Kumulativt över-/Underskottet (1000 €)	2 020	461
Kertynyt Yli-/Alijäämä, € / Asukas - Kumulativt över-/Underskottet, € / inv.	329	75

Omavaraisuusaste mittaa vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Hyvinä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 prosentin omavaraisuutta. Siuntion kunnan omavaraisuusaste 31.12.2017 oli 30 prosenttia. Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluku on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Siuntion kunnan suhteellinen velkaantuneisuus vuonna 2017 oli 66,5 %, mikä on noin 0,1 prosenttia edellisvuotta korkeampi. Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Siuntion lainakanta kasvoi 900 000 euroa. Lainaa/asukas oli vuoden lopulla 3 463 euroa eli noin 160 euroa enemmän kuin edellisena vuonna.

Självförsörjningsgraden beskriver soliditeten, underskottstoleransen och förmågan att klara förbindelser på lång sikt. Inom kommunalekonomin kan en 70 procents självförsörjningsgrad anses vara en bra nivå. Sjundeå kommuns självförsörjningsgrad 31.12.2017 var 30 procent. Den relativa skuldsättningsgraden berättar hur mycket driftsinkomster som behövs för återbetalning av det främmande kapitalet. Ju lägre relationstalet är desto bättre möjligheter har kommunen att klara av återbetalning av krediten med inkomstfinansiering. Sjundeå kommuns relativa skuldsättningsgrad år 2017 var 66,5 % vilket är ca 0,1 procent högre än föregående år. Med lånestocken avses det räntebelagda främmande kapitalet. Sjundeå kommuns lånestock ökade med 900 000 euro. I slutet av året hade Sjundeå 3 463 euro lån/invånare, vilket är ca 160 euro mer än föregående år.

5.3 Kokonaistulot ja -menot – Totalinkomster och -utgifter

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Kokonaistulo ja -menokäsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

Totalinkomsternas och -utgifternas kalkyl görs utgående från resultaträkningen och finansieringsräkningen, vilka innehåller enbart de externa utgifterna, inkomsterna och finansieringshändelserna. Begreppen helhetsinkomst och -utgift täcker i kalkylen den egentliga verksamheten och inkomsterna och utgifterna från investeringarna samt finansieringsverksamhetens penningkällor och användning.

KOKONAISTULOT JA -MENOT - TOTALINKOMSTER OCH UTGIFTER			
TULOT - INKOMSTER	1 000 €	MENOT - UTGIFTER	1 000 €
Toiminta - Verksamhet		Toiminta - Verksamhet	
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	5 707	Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	35 393
Verotulot - Skatteinkomster	29 135	- Valmistus omaan käyttöön - Produktion för eget bruk	
Valtionosuudet - Statsandelar	4 417	Korkokulut - Räntekostnader	400
Rahoitustuotot - Finansieringsintäkter	81	Muut rahoituskulut - Övriga finansieringsutgifter	7
Tulorahoituksen korjauserät - Korrektivposter i inkomstfinansieringen	-273	Tulorahoituksen korjauserät - Korrektivposter i inkomstfinansieringen	0
Investoinnit - Investeringar		Investoinnit - Investeringar	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulo - Försäljningsinkomster av tillgångar bland bestående aktiva	282	Investointimenot - Investeringsutgifter	4 214
Rahoitusosuudet investointeihin - Finansieringsandelar i investeringsutgifter	0		
Rahoitustoiminta - Finansiering		Rahoitustoiminta - Finansiering	
Antolainasaamisten vähennykset - Minskningar av utlåningen	0	Antolainasaamisten lisäykset - Ökning av utlåningen	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys - Ökning av långfristiga lån	4 000	Pitkäaikaisten lainojen vähennys - Minskning av långfristiga lån	3 100
Lyhytaikaisten lainojen lisäys - Ökning av kortfristiga lån	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys - Minskning av kortfristiga lån	0
Kokonaistulot yhteensä - Totalinkomster sammanlagt	43 348	Kokonaismenot yhteensä - Totalutgifter sammanlagt	43 113
Täsmäytys - Stämning:			
Kokonaistulot - Kokonaismenot = Totalinkomster - Totalutgifter			235,02
Rahavarojen muutos - Muut maksuvalmiuden muutokset = [141,16]-[-93,86]= Övrig förändring i likviditeten - Förändring i kassamedel			235,02

Siuntion kunnan kokonaistulot kuluneella tilikaudella olivat 43,4 miljoonaa euroa. Suurin tuloerä muodostuu verotuloista, jonka osuus kokonaistuloista on 67,1 %. Kokonaismenot olivat tilikaudella 43,1 miljoonaa euroa. Olenaisiin menoerä koostuu toimintakuluista, joiden osuus kokonaismenoista on 82,1 %. Kokonaismenot alittivat kokonaistulot 286 000 eurolla.

Siundeå kommuns helhetsinkomster uppgick under räkenskapsperioden till 43,4 miljoner euro. Den största inkomstposten bildas av skatteintäkterna, vilkas andel av helhetsinkomsterna uppgår till 67,1 %. Helhetsutgifterna uppgick under räkenskapsperioden till 43,1 miljoner euro. Den viktigaste utgiftsposten består av verksamhetsutgifterna, vilkas andel av helhetsutgifterna uppgår till 82,1 %. Helhetsutgifterna underskred helhetsinkomsterna med 286 000 euro.

6. TILIKAUDEN TULOSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET – BEHANDLING AV RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT OCH BALANSERING AV EKONOMIN

Tilikauden tuloksen käsittely - Behandling av räkenskapsperiodens resultat:

Hallitus ehdottaa, että tilikauden tulos 1 558 469,82 euroa siirretään kokonaisuudessaan ylijäämänä taseen omaan pääomaan edellisiltä tilikausilta kertyneisiin yli-/alijäämiin.

Styrelsen föreslår att räkenskapsperiodens resultat på 1 558 469,82 euro i helhet överförs som överskott till det egna kapitalet i balansräkningen till kontot för tidigare räkenskapsperioders under-/ överskott.

Talouden tasapainottamistoimenpiteet - Balansering av ekonomin:

01.05.2015 voimaan astuneen uuden kuntalain 115 §:n mukaan, mikäli kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyydestä talouden tasapainottamiseksi. Tilikauden 2017 tuloksen käsittelyn jälkeen kunnan taseessa on 2 019 758 euroa kertynyttä ylijäämää. Viime tilikaudella 31.12.2016 taseeseen kertyneen ylijäämän määrä oli 461 288 euroa.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 5.9.2016 (KV § 55) tasapainotusohjelman vuosille 2017 - 2020, jonka ensisijaisena tavoitteena on ollut, että mahdollinen kertynyt alijäämä on katettu vuonna 2019. Vaikka Siuntion kunnan tase on vuonna 2017 ylijäämäinen ja alijäämän kattamiseen vaadittavia yksilöityjä tasapainottamistoimenpiteitä ei kuntalain mukaisesti veloiteta, tulee kunnan kuitenkin noudattaa vuonna 2016 hyväksyttyä talouden tasapainotusohjelmaa. Tämä johtuu erityisesti siitä, että vuoden 2018 talousarvion tulos on tämän hetkisen tiedon mukaan negatiivinen, jolloin kertynyt kumulatiivinen ylijäämä tulee pienentymään. Lisäksi sisäilmahaasteiden aiheuttamat kiinteistöjen korjauskustannukset sekä mahdollinen sote- ja maakuntauudistus tulevat vaikuttamaan merkittävällä tavalla kunnan talouden kantokykyyn ja sen tasapainoon.

Vuoden 2017 yksilöidyt toimenpiteet talouden tervehdyttämiseen on esitetty seuraavassa taulukossa. Taloudellinen vaikutusarvio on tavoitteellinen. Kuntaliiton soveltamisohjeen mukaisesti yksilöidyt toimenpiteistä tulee raportoida vuotuisesti tilinpäätöksen yhteydessä.

Om kommunens balansräkning visar underskott som saknar täckning, ska kommunstyrelsen enligt § 115 i den nya kommunallagen av 1.5.2015 i verksamhetsberättelsen redogöra för balanseringen av ekonomin under den avslutade räkenskapsperioden samt för den gällande ekonomiplanens tillräcklighet för balanseringen av ekonomin. Efter behandlingen av resultatet för räkenskapsperioden 2017 innehåller kommunens balans ett överskott på 2 019 758 euro. Överskottet i balansen för den senaste räkenskapsperioden enligt situation 31.12.2016 uppgick till 461 288 euro.

Kommunfullmäktige godkände 5.9.2016 (FGE § 55) balanseringsprogrammet för åren 2017-2020 vars främsta syfte har varit att det ackumulerade underskottet skulle vara täckt år 2019. Även om Sjundeås balans för år 2017 visar överskott och kommunallagen inte förutsätter specificerade balanseringsåtgärder för täckandet av underskottet, ska kommunen ändå iakta det program som år 2016 godkänts för balanseringen av ekonomin. Detta beror främst på att resultatet för budgeten för år 2018 enligt nuvarande uppgifter kommer att vara negativt och då kommer det ackumulerade kumulativa överskottet att minska. Därtill kommer reparationskostnaderna som hänför sig till problemen med inomhusluften samt den eventuella vård- och landskapsreformen att ha betydande konsekvenser för kommunens ekonomi samt dess bärkraft och balans.

De specificerade åtgärderna som vidtagits för att förbättra ekonomin har framförts i följande tabell. Den ekonomiska verkningsgraden är en målsättning. De specificerade åtgärderna rapporteras årligen i samband med bokslutet. I enlighet med kommunförbundets tillämpningsanvisningar ska man rapportera om de individualiserade åtgärderna årligen i samband med bokslutet.

Yleishallinto - Allmän förvaltning 1 000€	Toimenpiteen vaikuttavuus-arvio 2017 - Konsekvensbedömning av åtgärd 2017	2017	Tilanne - Situation	Kuvaus - Beskrivning
Luottamushenkilöorganisaation uudistaminen - Förnyande av förtroendevaldorganisationen	-5	-5	Toteutettu - Förverkligad	Lautakuntien ja jaostojen jäsenten määrää vähennettiin, mutta valtuuston päätöksellä on kokouspalkkioita korotettu. Antalet medlemmar i nämnderna och sektionerna minskades, men fullmäktige beslutade om att höja mötesarvodena.
Tulostus ja monistus - Utskrivning och kopiering	-20	-20	Toteutettu - Förverkligad	Tulostamistarvetta on pyritty minimoimaan kannustamalla sähköisten vaihtoehtojen käyttöön ja laitemääriä on vähennetty. Säästötavoitteeseen ei kuitenkaan päästä johtuen laitteiden ylimääräisistä puhdistuskuluista. Man har strävat efter att minimera behovet av utskrifter genom att uppmuntra till användningen av elektroniska alternativ och antalet apparater har minskats. Inbesparingsmålet har ändå inte uppnåtts till följd av de extra rengöringskostnaderna av apparater.
Painetut tiedotteet - Tryckta informationsblad	-5	-5	Toteutettu - Förverkligad	Paperisista tiedotteista on osittain luovuttu ja tiedotus on siirtynyt enimmäkseen sähköiseen muotoon. Man har delvis avstått från informationsblad i papper och informationen har främst övergått till elektroniskt format.
Yksipuhelinjärjestelmään siirtyminen - Övergång till system med en telefon	-10	0	Siirtyy - Flyttas	Tehdään toimenpiteitä lankapuhelimista luopumiseksi. Toteutus siirtyy vuodelle 2018. Vidta åtgärder för att avstå från trådtelefonerna. Förverkligandet lär överföras till år 2018.
Henkilöstöhallinnon prosessit - Personalförvaltningens processer	-30	-30	Toteutuksessa - Förverkligas	Henkilöstöhallinnon prosesseja ja toimintatapoja uudistettiin uuden järjestelmän myötä. Personalförvaltningens processer och verksamhetssätt förnyades i och med ett nytt system.
Erilliskorvaukset - Separat ersättning	-15	-15	Toteutuksessa - Förverkligas	Erilliskorvausten määrän kasvua tasataan mahdollisuuksien mukaan. Ökningen i mängden separata ersättningar utjämnas i mån av möjlighet.
Henkilöstöpäällikön ja -sihteerin tehtävät - Personalchefens och -sekreterarens uppgifter	30	30	Toteutettu - Förverkligad	Henkilöstöpäällikön virka täytettiin 2017. Personalchefens tjänst besattes 2017.
ICT-järjestelmien käytöstä poisto - Avstående från ICT-systemen	-10	0	Toteutettu - Förverkligad	Nykyiset järjestelmät ja niiden käyttö kartoitettiin, mutta poistettavia järjestelmiä ei havaittu. Nuvarande system och användningen av dem kartlades, system som ska avlägsnas upptäcktes inte.
Hallinnon ja hankintojen keskittäminen - Koncentrerande av förvaltning och anskaffningar	-20	-20	Toteutettu - Förverkligad	Hallinnointi ja hankinnat keskitettiin niin, että uudet ohjelmat ja päivitykset valmistellaan ict-ryhmässä kunnan joryn hyväksyttäväksi. Investointitarpeita ovat muun muassa langattoman verkon laajennus ja käyttövarmuus. Förvaltningen och anskaffningarna koncentrerades så att nya program och uppdateringar bereds i ict-gruppen för att godkännas av ledningsgruppen. Investeringsbehov är bland annat utvidgningen av trådlöst nät och förbättrande av dess driftsäkerhet.
Työterveyshuollon palvelun rajaus ym. - Begränsning av företagshälsovårdens tjänster m.m.	-30	-30	Toteutettu - Förverkligad	Palvelutasoa on tarkasteltu uudelleen ja sopimuksen sisältöä uudistettiin. Lisäksi palveluketjua virtuaalivastettiin siten, että ensi sijassa on ohjeistettu käyttämään terveyden- ja sairaanhoitajien palveluja. Servicenivån har granskats på nytt och innehållet i avtalet förnyades. Dessutom effektiverades servicekedjan så att det i första hand har anvisats till användna hälsovårdar- och sjukskötartjänster.

Tehtävien järjestelyt, Villa Charlotta - Organisering av uppgifter, Villa Charlotta	-40	-40	Toteutuu. On otettu huomioon 2017 talousarviossa. - Förverkligas. Har beaktats i budgeten 2017.	Sairaanhoidajan tehtävää ei täytetä 1.6.2016-31.12.2017. Tehtäviä hoitavat kotihoidon sairaanhoitajat. Sjukskötarbefattningen lämnas obesatt 1.6.2016-31.12.2017. Uppgifterna sköts av hemvårdens sjukskötare.
Työllistäminen - Sysselsättning	-20	-20	Toteutuksessa - Förverkligas	Prosessia tehostetaan mm työpajan ja päivätoiminnan kautta. On otettu huomioon 2017 talousarviossa, mutta ei ole toteutunut maksimaalisesti. Prosessin kehittäminen jatkuu v. 2018.- Processen effektiveras genom verkstaden och dagverksamheten. Har beaktats i budgeten 2017, men har inte förverkligats maximalt. Utvecklingen fortsätter 2018.
Erikoissairaanhoito - Specialsjukvård	-200	0	Toteutettu - Förverkligad	Ei ole ollut siirtoviivepäiviä, mutta kalliin hoidonpotilaiden määrä on lisääntyneet. Tämän vuoksi tämä tavoite ei toteudu. Inga vårddagar på grund av förflyttningsfördröjning, men antalet patienter som får extra dyr vård har ökat. Därför förverkligas inte detta mål.
Yhteensä - Totalt	-434	-207		
Sivistystoimi - Bildningsväsendet	Toimenpiteen vaikuttavuusarvio 2017 - Konsekvensbedömning av åtgärd 2017	2017	Tilanne - Situation	Kuvaus - Beskrivning
Opetustoimi - Undervisningsväsendet				
Koulunkäyntiavustajat - Skolgångsbiträden	-30	-30	Toteutettu - Förverkligad	Koulunkäyntiavustajien tarve vähentynyt kolmella henkilöllä. Behovet av skolgångsbiträden minskat med tre personer.
Opetustuntien leikkaus - Nedskärningar i undervisningstimmar	-96	-96	Toteutettu - Förverkligad	Vuosiviikkotuntien määrää vähennetty. Mängden årsveckotimmar har minskats.
Aineistomäärärahat, koulutarvikkeet - Anslag för material, skolmaterial	-9	-9	Toteutettu - Förverkligad	Koulutarvikehankintoihin tehty tasoalennus. Nivån för anskaffning av skolmaterial har sänkts.
Aineistomäärärahat, oppikirjat - Anslag för material, läroböcker	-9	-9	Toteutettu - Förverkligad	Oppikirjahankintoihin tehty tasoalennus. Nivån för anskaffning av läroböcker har sänkts.
Koululaisten IP-toiminta - Elevernas eftermiddagsverksamhet	-9	-9	Toteutettu - Förverkligad	Toimintaa tehostettu. Verksamheten har effektiverats.
Opetustoimi yhteensä - Undervisningsväsendet totalt	-153	-153		
Varhaiskasvatus - Småbarnsfostran				
Bullerby Toukolaan - Bullerby till Toukola	-16	-16	Toteutettu - Förverkligad	Bullerbyn toiminta on siirtynyt Toukolaan 8/2016. Verksamheten i Bullerby har flyttat till Toukola 8/2016.
Trolldalen Toukolaan - Troll-dalen till Toukola	-37	-37	Toteutettu - Förverkligad	Trolldalenin toiminta siirtyi Toukolaan 8/2016. Verksamheten i Troll-dalen har flyttat till Toukola 8/2016.
Lilla-Lotta Toukolaan - Lilla-Lotta till Toukola	-13	-13	Toteutettu - Förverkligad	Lilla-Lotan toiminta siirtynyt Toukolaan 8/2017. Verksamheten i Lilla-Lotta har flyttat till Toukola 8/2017.
Päiväkodin johtajan virka - Daghemsföreståndartjänst	-13	-13	Toteutettu - Förverkligad	Yhden suomenkielisen päiväkodin johtajan virka lakkautettu ja muut johtajan virat on muutettu aluevastaavan viroiksi. En finskspråkig daghemsföreståndartjänst avskaffades och de övriga föreståndartjänsterna ändrades till tjänster som serviceområdesansvariga.
Päiväkotiapulaiset - Daghemsbiträden	-78	-78	Toteutettu - Förverkligad	Päiväkotiapulaisten määrä on suhteutettu palveluverkkoon. Tavoitteena oli vähentää 3 päiväkotiapulaisten henkilötyövuotta. Antalet daghemsbiträden har anpassats till servicenätverket. Målet var att minska antalet daghemsbiträden med 3 årsverken.

Varhaiskasvatus yhteensä - Småbarnsfostran totalt	-157	-157		
Opetustoimi ja varhaiskasvatus yhteensä - Undervisningsväsendet och småbarnspedagogiken totalt	-310	-310		
Yhteensä - Totalt	-310	-310		
Tekninen toimi - Tekniska väsendet	Toimenpiteen vaikuttavuusarvio 2017 - Konsekvensbedömning av åtgärd 2017	2017	Tilanne - Situation	Kuvaus - Beskrivning
Peltomaiden vuokrien korotus - Höjning av hyrorna på åkerjord	-2	-2	Toteutettu - Förverkligad	Vuokrat kilpailutettu keskitetysti. Hyrorna konkurrensutsattes koncentrerat.
Vuokra-asuntojen vuokrien korotus - Höjning av hyrorna på hyresbostäder	-2	-2	Toteutettu - Förverkligad	Vuokratasa korotettu. Hyresnivån höjdes.
Siivouspalveluresurit - Städjänstresurserna	-42	-42	Tasapainoitetaan - Balanseras	Resurssit suunnitellaan ja tehdään tarpeet vastaaviksi. Resurserna planeras och uppgörs att motsvara behovet.
Ruokapalveluresurit - Måltidstjänstresurserna	-37	-37	Tasapainoitetaan - Balanseras	Resurssit suunnitellaan ja tehdään tarpeet vastaaviksi. Resurserna planeras och uppgörs att motsvara behovet.
Kunnossapitoresurit - Underhållsresurserna	-66	-66	Tasapainoitetaan - Balanseras	Resurssit suunnitellaan ja tehdään tarpeet vastaaviksi. Resurserna planeras och uppgörs att motsvara behovet.
Vesihuolto - Vattenförsörjningen				
Henkilöresurit - Personalresurser	-26	-26	Toteutettu - Förverkligad	Resurssit suunniteltu ja tehty tarpeet vastaaviksi. Resurserna planeras och uppgöres att motsvara behovet.
Perusmaksun korotus, vapaa-ajan kiint. - Höjning av grundavgift, fritidsfastigheter	-10	-10	Toteutettu - Förverkligad	Vapaa-ajan asuntojen perusmaksua korotettu. Grundavgiften för fritidsbostäder höjdes.
Ympäristötarkastus - Miljöinspektion				
Valvontamaksut - Tillsynsavgifter	-3	-3	Toteutettu - Förverkligad	Valvontamaksut otettiin käyttöön lupien määräaikaistarkastuksiin, vuositarkastuksiin ja ympäristönsuojelulain perusteella tehtäviin tarkastuksiin. Tillsynsavgifter togs i bruk för periodiska besiktningar, årsbesiktningar och besiktningar som utförs med stöd av miljöskyddslagen.
Energiakilpailutus - Energi-konkurrensutsättning	-30	-30	Toteutettu - Förverkligad	Sähkön hankintasopimukset uudistettiin kilpailutuksen pohjalta. Anskaffningsavtalen för el förnyades utgående från konkurrensutsättningen.
Yhteensä - Totalt	-218	-218		
Koko kunta yhteensä - Hela kommunen totalt	-1113	-831		
Muut, kertaluontoiset tulot - Andra, engångsintäkter	Toimenpiteen vaikuttavuusarvio 2017 - Konsekvensbedömning av åtgärd 2017	2017	Tilanne - Situation	Kuvaus - Beskrivning
Kunnan taseessa olevien rakennusten realisointi - Realisering av byggnader i kommunens balans	-350	-350	Toteutuksessa - Förverkligas	Isoja kunnan tontteja on myyty ja rakennusten osalta myynti on vielä toteutuksessa. - Stora tomter i kommunen har sålts och för försäljningen av byggnaderna håller det på att förverkligas.
Teknisen satunnaiset tulot - Tekniska väsendets sporadiska intäkter	-50	-50	Toteutettu - Förverkligad	Rakennuslupatarkastuksiin liittyvät maksut sekä vesi- ja jätevesiliittymismaksut. Avgifter som hänförs till bygglovsinspektioner samt vatten- och avloppsanslutningsavgifterna.

II TALOUSARVION TOTEUTUMINEN - BUDGETUTFALL

Talousarvion toteutuminen kohdassa selvitetään valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen.

Under punkten Budgetutfall utreds hur de av fullmäktige uppställda verksamhetsmässiga och ekonomiska målen har förverkligats.

1 Tavoitteiden toteutuminen - Uppnående av målsättning

Kunnanvaltuusto hyväksyy toiminnan ja talouden tavoitteet. Toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota. Kunnanvaltuustoon nähden sitoviksi eriksi on käyttötalouso- sassa määritelty kunnanhallituksen ja lautakuntien toimintakatteet. Investointiosan määrärahat ovat sitovia hankekohtaisesti. Myös talousarviossa esitetyt toiminnalliset tavoitteet ovat määritelty sitoviksi. Sitovuus tarkoittaa sitä, että tavoitteista ei voida poiketa ilman kunnanvaltuuston päätöstä.

Kommunfullmäktige godkänner målen för verksamheten och ekonomi. I verksamheten och ekonomin bör man följa budgeten. I driftsekonomidelen har inkomst- kalkyler och anslag enligt netto- principen definierats som bindande för fullmäktige. Anslag i investeringsdelen är projektbindande. Bindande är också verksamhets- målen i budgeten. Att någonting är bindande betyder att man inte kan avvika från målen utan att kommunfullmäktige beslutar om detta.

1.1 Käyttötalouso- san toteutuminen - Hur driftsekonomidelen förverkligats

Valtuusto on talousarviossa vahvistanut määrärahat ja tuloarvot sekä niiden sitovat toimintakatteet toimielimittäin. Toimielimien määrärahat talousarvion, muutetun talousarvion ja toteuman osalta on esitetty kunnanhallituksen sekä lautakuntien toimintakertomuksissa kokonaisuudessaan ja tulosalueittain. Mukaan on otettu myös osastotoimiston tulosyksikkö, jos sitä ei ole sisällytetty tulosalueisiin sisään. Toimintakertomuksissa on myös esitetty perustelut suurimmille poikkeamille.

I budgeten har fullmäktige slagit fast anslag och inkomst- kalkyler samt deras binande verksamhetsbidrag enligt verksamhetsorgan. Anslag per organ enligt budget, ändrad budget och utfall har presenterats i verksamhetsorganens verksamhetsberättelser i helhet och enligt resultatområde. Avdelningskansliet för respektive resultat- enhet har också ingått, om den inte ingår i resultatområdena. I verksamhetsberättelserna utreds också motiveringar till de största avvikelserna.

Toimielimien toimintakertomukset - Förvaltningsorganens verksamhetsberättelser

Toimielin - Verksamhetsorgan	Tulosalue - Resultatområde
Keskusvaalilautakunta - Centralvalnämnden	Vaalit - Val
Tarkastuslautakunta - Revisionsnämnden	Tilintarkastus - Revision
Kunnanhallitus - Kommunstyrelsen	Hallinto-osasto - Förvaltningsavdelningen
Perusturvalautakunta - Grundtrygghetsnämnden	Terveyspalvelut - Hälsovårdsservice
	Erikoissairaanhoito - Specialsjukvård
	Vanhuspalvelut - Senior-service
	Sosiaalipalvelut - Socialservice
Sivistyslautakunta - Bildningsnämnden	Opetus - Undervisning
	Varhaiskasvatus - Småbarnspedagogik
	Vapaa sivistystyö - Fritt bildningsarbete
Tekninen lautakunta - Tekniska nämnden	Palvelukeskus - Servicecentralen
	Investoinnit, kaavoitus ja kehitys - Investeringar, planläggning och utveckling
Ympäristö- ja rakennuslautakunta - Miljö- och byggnadsnämnden	Ympäristö- ja rakennusvalvonta - Miljö- och byggnadstillsyn

KESKUSVAALILAUTAKUNTA - CENTRALVALNÄMNDEN

Vaalit – Val

Kunnan keskusvaalilautakunnan tulee toimittaa ne tehtävät, mitkä sille vaalilain mukaan kuuluvat. Valtiollisissa vaaleissa keskusvaalilautakunnan tulee huolehtia kaikista vaalien paikkakunta-kohtaisista valmistelutoista sekä ennakoäänestyksen toimittamisesta ja ennakoäänestyksen tarkastamisesta. Kunnallisvaaleissa tulee keskusvaalilautakunnan tarkastaa ehdokaslistojen julkaisemista koskevat hakemukset ja laatia ehdokaslistojen yhdistelmä, huolehtia vaalitoimituksessa annettujen äänten laskemisesta sekä vahvistaa vaalin tulos.

Kommunens centralvalnämnd bör utföra de uppgifter som enligt vallagen tillkommer den att förrätta. I de statliga valen bör centralvalnämnden sköta alla praktiska förberedelsearbeten samt genomförandet av förhandsröstningen och granskandet av förhandsröstningen. I kommunalvalen bör centralvalnämnden granska ansökningarna för publicerandet av kandidatlistor och uppgöra en sammanställning av kandidatlistorna, sköta om att de i valförrättningen avgivna rösterna räknas samt fastställa valresultatet.

Toiminnan toteutuminen - Utfall av verksamhet

Kuntavaalit järjestettiin onnistuneesti huhtikuussa 2017 ja uusi valtuusto aloitti toimintakautensa kesäkuun alussa 2017. Vuoden 2018 presidentinvaalien järjestelyt alkoivat loppuvuonna 2017. Toiminta toteutui suunnitellusti.

Kommunalvalet ordnades i april 2017 och nya fullmäktige inledde sin mandatperiod i början av juni 2017. Arrangemangen inför presidentvalet 2018 inleddes i slutet av år 2017. Verksamheten förverkligades planenligt.

Talouden toteutuminen – Det ekonomiska utfallet

Keskusvaalilautakunta - Centralvalnämnden					
	TP2016BS	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	0	0	0
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	0	-13 648	-13 648	-7 387	6 261
Sisäiset kulut - Interna utgifter	0	-103	-103	0	103
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	0	-13 751	-13 751	-7 387	6 364

Keskusvaalilautakunnan talous toteutui talousarvion puitteissa. - Utfallet av centralvalnämndens ekonomi var enligt budgeten.

TARKASTUSLAUTAKUNTA – REVISIONSNÄMNDEN

Tilintarkastus – Revision

Kunnanvaltuuston alainen tarkastuslautakunta huolehtii sen lisäksi, mitä kuntalain 122 ja 123 §:ssä säädetään tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumisen seurannasta sekä muutoinkin seuraa tilintarkastajan tehtävien suorittamista. Tarkastuslautakunta tekee tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi. Lautakunta huolehtii siitä, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat tilintarkastuksen suorittamiseksi hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa. Lisäksi se tekee aloitteita ja esityksiä lautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen valvonnan tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla. Tilintarkastuspalveluiden palveluntarjoajana on toiminut vuodesta 2013 alkaen PwC Julkistarkastus Oy.

Förutom det som fastställts i 122 och 123 § i kommunlagen om uppföljningen av hur revisorns revisionsplan förverkligas följer revisionsnämnden, som är underställd kommunfullmäktige, även i övrigt hur revisorn utför sitt uppdrag. Revisionsnämnden gör efter behov framställningar för utvecklandet av revisionen. Nämnden ser till att alla nödvändiga resurser, som möjliggör att revisionen kan genomföras i den utsträckning som god revisionskräver, finns tillhanda. Nämnden tar initiativ till och gör framställningar om att nämndens, revisorernas och den interna kontrollens uppgifter kan samstämmas på ett så ändamålsenligt sätt som möjligt. PwC Julkistarkastus Oy har sedan början av år 2013 fungerat som serviceproducent för revisionstjänsterna.

Toiminnan toteutuminen - Utfallet av verksamhet

Tarkastuslautakunnan toiminta toteutui suunnitellun mukaisesti. Tarkastuslautakunta kokoontui vuonna 2017 yhteensä 13 kertaa. Vastuullisena tilintarkastajana toimii PwC Julkistarkastus Oy, vastuullisena tilintarkastajana JHT Topi Katajala.

Utfallet av revisionsnämndens verksamhet var planenlig. Revisionsnämnden hade sammanlagt 13 möten under år 2017. Som ansvarig revisor fungerar PwC Julkistarkastus Oy och som ansvarig revisor ORF Topi Katajala.

Talouden toteutuminen – Det ekonomiska utfallet

Tarkastuslautakunta - Revisjonsnämnden					
	TP2016BS	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	0		0
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-16 434	-16 071	-16 071	-15 415	656
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-185	-103	-103	-46	57
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-16 619	-16 174	-16 174	-15 461	713

Tarkastuslautakunta käsitteli vuoden 2016 tilinpäätöksen toukokuun alussa. Tilinpäätöksen tarkastus tapahtui pääosin maaliskuuhuhtikuussa. Tarkastuslautakunta pysyi talousarviossaan.

Revisjonsnämnden behandlade bokslutet för år 2016 i början av maj. Revisionen av bokslutet skedde främst i mars-april. Revisjonsnämnden hölls inom budgeten.

KUNNANHALLITUS – KOMMUNSTYRELSEN

Kunnanhallituksen tehtävänä on johtaa kunnan hallintoa ja taloutta sekä huolehtia kunnan toiminnan kehittämisestä ja tuloksellisuudesta kunnanvaltuuston päätösten mukaisesti. Kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus valvoo kunnan etua ja edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa. Kunnanhallitukseen kuuluvat valtuuston, kunnanhallituksen ja hallinto-osaston määrärahat.

Kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa johtaa kunnanhallituksen alaisuudessa kunnanjohtaja. Hallinto-osasto hoitaa kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen toimistotehtävät, henkilöstöasiat, it-asiat, talousarvion valmistelun ja seurannan, keskitetyn palkanlaskennan ja kirjanpidon, tilinpäätöksen valmistelun sekä lautakuntien ja jaostojen hallinnolliset tukipalvelut. Hallinto-osasto jakautuu hallintoyksikköön, henkilöstöyksikköön, talousyksikköön ja kehittämissyksikköön. Hallinto-osastoa johtaa hallintojohtaja.

Kommunstyrelsen har till uppgift att leda kommunens förvaltning och ekonomi samt svara för utveckling av kommunens verksamhet och resultat i enlighet med kommunfullmäktiges beslut. Kommunstyrelsen svarar för beredningen och verkställigheten av fullmäktiges beslut och för tillsynen över beslutens laglighet. Kommunstyrelsen bevakar kommunens intresse samt företräder kommunen och för kommunens talan. Under rubriken kommunstyrelsen hör anslag för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och förvaltningsavdelningen.

Kommundirektören, som är underställd kommunstyrelsen, leder kommunens administration, ekonomi och den övriga verksamheten. Förvaltningsavdelningen sköter kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens kansliuppgifter, personalärendena, it-ärendena, beredningen och uppföljningen av budgeten, den centraliserade löneräkningen och bokföringen, beredningen av bokslutet samt nämndernas och sektionernas administrativa stödfunktioner. Förvaltningsavdelningen indelas i en förvaltningsenhet, en personalenhet, en enhet för ekonomi och en utvecklingsenhet. Förvaltningsavdelningen leds av förvaltningsdirektören.

Toiminnan toteutuminen - Utfallet av verksamhet

Kunnanhallituksen toiminta toteutui suunnitellusti. Vuoden 2016 tilinpäätös hyväksyttiin valtuustossa toukokuussa 2017. Osavuosikatsaus tehtiin keväällä (tammi-huhtikuusta) ja syksyllä (touko-elokuusta). Esimiestyön kehittämiseksi järjestettiin kolme esimiesiltapäivää

Kunnanvaltuusto päätti hakea hallituksen esityksestä HSL:n jäsenyyttä tammikuussa 2017 ja asia saatiin toteutettua niin, että Siuntio on HSL:n jäsen vuoden 2018 alusta. Koulukiinteistöjen osalta hallitus päätti väistötilojen hankkimisesta Aleksis Kiven Koululle, jotka valmistuivat syyskuussa. Kiinteistöjen osalta valtuusto teki päätökset koulukiinteistöjen tulevista linjauksista joulukuussa 2017.

Kommunstyrelsens verksamhet har förverkligats planenligt. Bokslutet för år 2016 godkändes i fullmäktige i maj 2017. En delårsrapport uppgjordes på våren (för perioden januari-april) och på hösten (maj-augusti). För att utveckla chefsarbetet ordnades tre chefseftermiddagar.

Kommunfullmäktige beslutade på förslag av kommunstyrelsen att ansöka om medlemskap i HRT i januari 2017 och ärendet genomfördes så att Sjundeå blev medlem i HRT från och med början av år 2018. För skolfastigheternas del beslutade kommunstyrelsen om upphandlingen av tillfälliga lokaler för Aleksis Kiven skola. Lokalerna färdigställdes i september. Fullmäktige fattade beslut om de kommande riktlinjerna för skolfastigheterna i december 2017.

Toiminnan tavoite - Verksamhetsmål	Arviointikriteeri - Utvärderingskriterium	Tavoitteen toteutuminen - Målsättningens utfall
1.1 Ostolaskutietojen julkaiseminen (hallinto-osasto, kunnanhallitus)	Kunnan ostolaskutietojen julkaiseminen selvitetään vuoden 2017 aikana.	Julkaisemisen mahdollisuus on selvitetty ja käsitelty valtuustossa 11.1.2017 § 129.
1.1 Publiceringen av uppgifter om inköpsfakturor (förvaltningsavdelningen, kommunstyrelsen)	"Publicerande av uppgifter om kommunens inköpsfakturor utreds under år 2017."	Publiceringsmöjligheten har utretts och behandlats i fullmäktige 11.1.2017 § 129.
1.2 Arkistonmuodostus ja kansallinen palveluarkkitehtuuri (perusturvaosasto, perusturvalautakunta, kunnanhallitus ja hallinto-osasto)	Arkistonmuodostuksen eli asiakirjojen rekisteröinnin, seurannan ja arkistoinnin parantaminen. Tiedonohjaussuunnitelman luonti. Kokonaisarkkitehtuurin (KA) ja kansallisen palveluarkkitehtuurin (KAPA) tavoitteiden toteuttaminen.	KAPA on toteutettu kesän 2017 aikana. KATyöstä valmistui luonnos joulukuussa 2017, mutta työtä jatketaan vuonna 2018. Tiedonohjaussuunnitelman luonnista luovuttiin, koska kunnalla ei ole vielä tarvittavia ohjelmistoja tätä varten.
"1.2 Arkivbildning och nationell servicearkitektur (grundtrygghetsavdelningen, grundtrygghetsnämnden och förvaltningsavdelningen)"	"Förbättrande av arkivbildningen, dvs. registreringen, uppföljningen och arkiveringen. Skapande av en informationsstyrningsplan. Genomförande av målen för den övergripande arkitekturen (KA) och den nationella servicearkitekturen (KAPA)."	KAPA har förverkligats under sommaren 2017. Av KA-arbetet färdigställdes ett utkast i december 2017, men arbetet fotsätter år 2018. Man slopade utarbetande av en informationsstyrningsplan eftersom kommunen inte ännu har de behövliga programmet för detta.
Kuntakonsernin toiminnan tavoite - Kommunkonsernens verksamhetsmål		
1.1 Konserniohjeen laatiminen kuntakonsernille (hallinto-osasto, kunnanhallitus)	Konsernirakenne on huomioitu ja konsernia ohjataan ohjeen mukaisesti.	Konserniohje hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 31.1.2017.
1.1 Uppgörande av koncerndirektiv för kommunkonsernen (förvaltningsavdelning, kommunstyrelsen)	Koncernstrukturen har beaktats och koncernen styrs enligt direktivet.	Koncerndirektivet godkändes i kommunfullmäktige 31.1.2017.

Olellaiset muutokset toiminnassa - Väsentliga ändringar i verksamheten

Olellaisia muutoksia toiminnassa ei ollut.

Det skedde inga väsentliga ändringar i verksamheten.

Talouden toteutuminen - Det ekonomiska utfallet

Kunnanhallitus - Kommunstyrelsen					
	TP2016BS	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	124 204	65 000	65 000	140 756	75 756
Sisäiset tuotot - Interna intäkter	0	0	0	0	0
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-2 065 416	-2 616 285	-2 616 285	-2 298 856	317 429
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-76 941	-66 539	-66 539	-74 028	-7 489
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-2 018 153	-2 617 824	-2 617 824	-2 232 128	385 696

Yleishallinto - Allmän förvaltning					
	TP2016BS	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	124 204	65 000	65 000	140 019	75 019
Sisäiset tuotot - Interna intäkter	0	0	0	0	0
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-1 498 892	-1 659 692	-1 659 692	-1 719 252	-59 560
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-68 274	-63 939	-63 939	-69 221	-5 282
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-1 442 962	-1 658 631	-1 658 631	-1 648 454	10 177

Kunnanhallituksen talousarvio toteutui toimintakatteen osalta 385 696 euroa talousarviota paremmin. Tästä suurin osa selittyi junaliikenteen väliaikaisen järjestämisen rahoituksen siirtymisestä kunnalta ministeriölle. Tulot toteutuivat ennakoitua parempina, johtuen mm. kunnalle myönnetystä valtionavustuksesta koulujen ICT-hankkeeseen, sekä ennakoitua suuremmasta työterveyshuollon järjestämistuesta. Henkilöstökulut toteutuivat ennakoitua suurempina, koska hallinto-osastolla on vuoden aikana ollut töissä oppisopimusopiskelija, hallinnon harjoittelija ja ma-arkistosihiteeri.

Utfallet av kommunstyrelsens budget för verksamhetsbidragets del var 385 696 euro bättre än budgeterat. Största delen av detta förklaras av att finansieringen av ordnandet av den tillfälliga tågtrafiken överfördes från kommunen till ministeriet. Intäkterna utföll bättre än förväntat bland annat på grund av det statsbidrag som kommunen beviljats för skolornas ICT-projekt samt av att stödet för arrangerande av företagshälsovården var större än beräknat. Personaltulgifterna utföll större än beräknat eftersom det på förvaltningsavdelningen under året arbetat en läroavtalsstuderande, en förvaltningspraktikant och en tidsbunden arkivsekreterare.

Toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi - Åtgärder för att balansera ekonomin

Hallinto-osaston tavoitteena oli vuonna 2017 saada 151 000 euron säästöt. Luottamushenkilöiden palkkioista tuli säästää 5000 euroa. Toimielinten jäsenmääriä pienennettiin, mutta toisaalta kokouspalkkoita korotettiin, joten tavoite ei toteutunut. Tulostamisesta tuli säästää 20 000 euroa. Tulostaminen on vähentynyt ja tulostamista tarkkaillaan jatkuvasti. Tulostusasetuksia on muutet-

Förvaltningsavdelningens mål för år 2017 var att uppnå en inbesparing på 151 000 euro. Man skulle spara 5000 euro från förtroendevaldas arvoden. Antalet medlemmar i verksamhetsorganen minskades, men å andra sidan höjdes mötesarvodena, så målet förverkligades inte. Man skulle spara 20 000 euro från utskriftskostnaderna. Mängden utskrifter har minskat och utskrivandet följts med

tu niin, että tulostus tapahtuu lähtökohtaisesti mustavalkoisena ja kaksipuoleisena. Myös laitteiden määrä on vähentynyt. Puhdistamisesta tuli koulujen sisäilmaongelmien ja tulostimien siirron vuoksi kuitenkin ylimääräisiä kuluja. Kokonaisuudessa säästöt jäivät tämän vuoksi tavoitellusta.

Painetuista tiedotteista tuli vähentää 5000 euroa. Sähköistä tiedottamista on suosittu, mutta erityisesti paperisia kuntalaistiedotteita lähetettiin ennakoitua enemmän. Yksipuhelinjärjestelmään siirtymällä tuli säästää 10 000 euroa. Käytännössä suurin osa henkilökunnasta käyttää matkapuhelinta. Toteutus siirtyi vuodelle 2018. Henkilöstöhallinnon prosesseista tuli säästää 30 000 euroa. Uusi henkilöstöhallinnon järjestelmä otettiin käyttöön, mutta se ei vielä vuonna 2017 vähentänyt kustannuksia. Erilliskorvauksista tuli säästää 15 000. Tämä tarkoittaa mm. päivystyskorvauksia. Korvauksia tarkasteltiin, mutta niiden tasoa ei ole toistaiseksi muutettu.

ICT-järjestelmistä tuli säästää 10 000 euroa poistamalla tarpeettomat sovellukset. Sovellukset on käyty läpi ja tarpeettomia sovelluksia ei ole löytynyt. Hallinnon ja hankintojen keskittämisellä ja hankintaprosessia tarkastamalla oli tarkoitus saada 20 000 euroa säästöt. Siuntio otti vuoden 2017 lopulla käyttöön sähköisen kilpailuttamisjärjestelmän. Kunta on useiden merkittävien toistuvien hankintojen osalta (ict-laitteet, tietokoneet, huonekalut, toimistotarvikkeet) kuntahankintojen puitesopimusten piirissä. ICT-laitteiden osalta hankinnat tehdään keskitetysti ja suunnitelmallisesti ict-johtoryhmän kautta. Hallinnon hankinnat vaihtelevat vuosittain tarpeen mukaan. Vuonna 2017 hankittiin runsaasti mm. uusia ict-laitteita väistötiloihin.

Työterveyshuollosta tavoiteltiin 30 000 euron säästöä palvelutasoa tarkastelemalla uudelleen ja sopimuksen sisältöä uudistamalla. Kunta teki yhdessä työterveyshuollon toimijan kanssa ohjeistuksen, jossa pyrittiin keskittämään palveluita sairaanhoitajille.

Työntekijöiden virkistyspäivään tarkoitettua tyky-rahaa oli aikomus pienentää 5000 euroa, mutta tästä luovuttiin vuoden 2017 talousarviota laadittaessa, koska kunta halusi panostaa työhyvinvointiin. Kunnan erilaisista jäsenyyksistä päätettiin vähentää 10 000 euroa. Yksi kunnan jäsenyys oli vuonna 2017 kunnanhallituksen tarkastelussa, mutta sitä päätettiin jatkaa vuodella.

Investoinnit - Investeringar

Kunnanhallitus on toteuttanut seuraavia investointeja:

- Palvelinalustojen ja työasemien etähallinnan kehittäminen 15 409 euroa
- Tietoverkon aktiivilaitteet, varavirrat ja etävalvonta/ hälytykset 32 114 euroa

Henkilöstö - Personal

Henkilöstön osalta uusi henkilöstöpäällikkö aloitti helmikuussa 2017 ja taloussuunnittelupäällikkö syyskuussa 2017. Lisäksi osastolla oli määräaikainen arkistosihiteeri ja oppisopimusopiskelija. Kunnanhallitus päätti perustaa uuden elinvoimapäällikön vakanssin 1.1.2018 alkaen. Uusi henkilöstöhallinnon ohjelma otettiin käyttöön toukokuussa 2017, mikä sähköisti suurimman osan henkilöstöhallinnon prosesseista. Uusi elinvoimapäällikön vakanssi perustettiin marraskuussa 2017. Toisen ict-suunnittelijan vakanssa muutettiin ict-päällikön vakanssiksi marraskuussa ja it-tuen vakanssi ict-asiantuntijan vakanssiksi. Toisen toimistosihiteerin vakanssi muutettiin henkilöstösihteerin vakanssiksi huhtikuussa 2017.

kontinuerligt. Utskriftsinställningarna har ändrats så att utskrifterna i första hand är svartvita och dubbelsidiga. Också antalet apparater har minskat. Rengörandet och överförandet av apparaterna till följd av problemen med inomhusluften i skolorna ledde ändå till extra kostnader. Inbesparingarna blev som helhet ändå till följd av detta mindre än målsättningen.

Man skulle minska kostnaderna för utskrivna informationsmeddelanden med 5000 euro. Man har föredragit informerande på elektronisk väg, men det skickades fler informationsmeddelanden i pappersformat än beräknat till kommuninvånarna. Man skulle spara 10 000 euro genom att övergå till ett entelefonssystem. I praktiken använder största delen av personalen mobiltelefon. Genomförandet flyttar till år 2018. Man skulle spara 30 000 euro inom personalförvaltningens processer. Personalförvaltningens nya system togs i bruk, men det ledde inte ännu år 2017 till några inbesparingar. Man skulle spara 15 000 euro från särskilda ersättningar. Dessa avser bland annat jourersättningar. Ersättningarna granskades, men nivån på dem har tills vidare inte ändrats.

Det skulle sparas 10 000 från ICT-systemen genom att avstå från onödiga program. Man har gått igenom programmen, men det hittades inga onödiga program. Genom att koncentrera förvaltningen och upphandlingarna samt granska upphandlingsprocessen var avsikten att spara 20 000 euro. Sjundeå tog i slutet år 2017 i bruk ett elektroniskt konkurrensutsättningssystem. Kommunen omfattas av kommunupphandlingarnas ramavtal inom flera återkommande betydande upphandlingar (ICT-apparater, datorer, möbler, kontorsmaterial). ICT-apparaterna upphandlas centraliserat och planenligt via ICT-ledningsgruppen. Förvaltningens upphandlingarna varierar årligen enligt behovet. År 2017 upphandlades massor med bl.a. nya ICT-apparater till de tillfälliga lokalerna.

Inom företagshälsovården strävade man efter en inbesparing på 30 000 euro genom att justera servicenivån på nytt och förnya avtalsinnehållet. Kommunen uppgjorde tillsammans med aktören för företagshälsovården anvisningar genom vilka man strävade efter att koncentrera service till sjukskötarna.

Avsikten var att minska Tyhy-pengen som är avsedd för arbetstagnas rekreativdag med 5000 euro, men man avstod från detta i samband med uppgörandet av budgeten för år 2017 eftersom kommunen ville satsa på välbefinnandet i arbetet. Man beslutade minska på kommunens olika medlemskap med 10 000 euro. Ett medlemskap granskades av kommunstyrelsen under år 2017, men man beslutade fortsätta det med ett år.

Kommunstyrelsen har gjort följande investeringar:

- Utvecklandet av fjärrhanteringen av serviceplattformar och arbetsstationer, 15 409 €
- Nätverkets aktiva enheter, reservström och fjärrstyrning/ alarm, 32 114 €

Den nya personalchefen började i februari 2017 och den nya ekonomiplaneringschefen i september 2017. Därtill arbetade på avdelningen en visstidsanställd arkivsekreterare och en läroavtalsstuderande. Kommunstyrelsen beslutade inrätta vakansen som livskraftschef fr.o.m. 1.1.2018. Personalförvaltningens nya system togs i bruk i maj 2017 vilket ledde till att största delen av personalförvaltningens processer blev elektroniska. Den nya livskraftschefens vakans inrättades i november 2017. Den andra vakansen som ICT-planerare ändrades till vakansen som ICT-chef i november och vakansen som IT-stöd ändrades till vakansen som ICT-sakkunnig. Den andra vakansen som kanslisekreterare ändrades till en vakans som personalsekreterare i april 2017.

PERUSTURVALAUTAKUNTA – GRUNDTRYGGHETSÄMNDEN

Perusturvaosasto toimii perusturvalautakunnan alaisuudessa. Perusturvaosasto on jaettu kolmeen tulosalueeseen: terveystalvuihin, vanhustalvuihin ja sosiaalitalvuihin. Perusturvaan kuuluu myös perusturvatoimisto. Perusturvajohtaja toimii koko perusturvatoiminnan johtajana. Perusturvajohtaja toimii myös vastaanottotoiminnan, avohoidon tukitalvuiden ja erikoissairaanhoidotalvuiden johtajana. Johtava hammaslääkäri johtaa suun terveydenhuoltotoimintaa. Hoidotalvupäällikkö toimii vanhustalvuiden, äitiys- ja lastenneuvotalvuiden, ehkäisyneuvolan sekä kouluterveydenhuollon ja kuntoutuksen johtajana. Sosiaalitalvupäällikkö johtaa sosiaalitalvutoimintaa.

Grundtrygghetsavdelningen lyder under grundtrygghetsämnden. Grundtrygghetsavdelningen är indelad i tre resultatområden: resultatområdet för hälsoservice, resultatområdet för seniorservice och resultatområdet för socialservice. Till grundtryggheten hör även grundtrygghetskansliet. Grundtrygghetsdirektören fungerar som chef för hela grundtrygghetsverksamheten. Grundtrygghetsdirektören leder också mottagningsverksamheten, stödtjänsterna för öppenvården och specialistsjukvårdstjänsterna. Den ledande tandläkaren leder munhälsovårdsverksamheten. Vårdservicechefen leder seniorservicen, moderskaps- och barnrådgivningstjänsterna, preventivrådgivningen samt skolhälsovården och rehabiliteringen. Socialservicechefen leder socialserviceverksamheten.

Toiminnan toteutuminen - Utfallet av verksamheten

Perusturvaosasto on pystynyt tarjoamaan lakisääteisiä palveluita asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Erikoissairaanhoidon käyttö on ollut merkittävä haaste vuoden aikana. Suuri osa korotuksesta liittyy prosesseihin, joihin kunta ei suoraan voi vaikuttaa. Erittäin kallis hoito on kasvanut merkittävästi ja se johtuu pääasiassa neurologisista sairauksista, lasten sairaanhoidosta ja mielenterveyshoidosta. Kyseiset kustannukset näkyvät myös perusterveyden- ja sairaanhoidonhuollossa sekä sosiaalihuollossa. Vammais- ja lasten palveluihin sisältyvä hoidon tarve, vanhusten erikois- ja mielenterveys- ja päihdehoidon tarve ovat lisääntyneet. Tämä puolestaan on johtanut siihen, että hoitotarvikkeiden, apuvälineiden, kuntoutusten sekä ostopalveluiden tarve on lisääntynyt.

Perusturvaosasto on osallistunut sosiaalitalv- ja terveystalvuiden uudistukseen sekä sisäisesti että alueellisesti. Yhteistyötä tulee lisätä, jotta palvelun hyvä laatu voidaan taata myös kun uudistus mahdollisesti astuu voimaan 1.1.2020. Lasten ja perheiden (LAPE) sekä ikäihmistien (I & O) kärkihankkeet jatkuvat vielä vuonna 2018.

Sisäilmaongelmat ovat olleet mittavat useassa kunnan kiinteistössä. Tämä on myös vaikuttanut perusturvaosaston henkilökuntaan ja toimintaan. Suun terveydenhuollon tilat ovat tässä vaiheessa olleet eniten alttiina ja hammashoitolan henkilökunta odottaa muuttoa asianmukaisiin tiloihin. Myös perhetyöyksikkö, joka on toiminut samassa kiinteistössä, on siirtynyt toisiin tiloihin. Terveystalvuksessa on ilmennyt sisäilmaongelmia, joita selvitetään.

Syksyn aikana vastaanottopalvelut kunnan terveystalvuksessa sekä vanhustalvuiden lääkäripalvelut on hankittu ostopalveluna. Uusi palveluntuottaja Attendo ryhtyy hoitamaan toimintaa 1.3.2018. Sosiaalitalvuissa on syksyn aikana suunniteltu Inkoon kuntaan ja Siuntion kunnan sosiaalitalvuiden yhdistämistä. Molempien kuntien valtuustot hyväksyivät yhteistoiminnan joulukuussa 2017 siten, että Inkoon kunnan sosiaalitalvelut ovat Siuntion perusturvalautakunnan alaista toimintaa 1.1.2018 lähtien.

Grundtrygghetsavdelningen har kunnat ge den lagstadgade servicen enligt uppgjorda mål. En stor utmaning under året har varit användningen av specialistsjukvård. En stor del av ökningen är processer som kommunen inte direkt kunnat påverka. Den extra dyra vården har ökat betydligt och beror främst på neurologiska sjukdomar, barnsjukvård samt mentalvård. Dessa kostnader syns även inom den primära hälso- och sjukvården samt socialvården. Vårdbehovet inom handikappvården, specielltjänster för äldre samt mentalvårds- och missbrukarvårdbehovet har ökat. Detta har i sin tur lett till att anslagen för vårdmaterial, hjälpmedel, rehabilitering- och köptjänster ökat.

Grundtrygghetsavdelningen har deltagit i planeringen av social- och hälsovårdsreformen både internt och regionalt. Ett utökat samarbete ska göras för att på bästa möjliga sätt trygga en god service då reformen eventuellt träder i kraft 1.1.2020. Spetsprojekt för barn- och familjer (LAPE) samt äldre (I&O) fortsätter ännu 2018.

Inomhusluftproblemen har varit stora i många av kommunens fastigheter. Detta har även påverkat personalen och verksamheten inom grundtrygghetsavdelningen. Munhälsovårdens utrymmen har i detta skede varit de mest utsatta och därmed väntar tandkliniken nu på att få flytta till andra ändamålsenliga utrymmen. Även familjeerbetsenheten som är i samma fastighet flyttar till andra utrymmen. I hälsovårdscentralfastigheten har det uppkommit inomhusluftproblem som utreds.

Under hösten har mottagnings- och vårdtjänsterna vid kommunens hälsovårdscentral samt äldreomsorgens läkartjänster upphandlats. Den nya serviceproducenten Attendo tog över verksamheten 1.3.2018. Inom socialservicen har det under hösten planerats en sammanlagning av socialservicen i Ingå kommun och Sjunne kommun. Bägge kommuners fullmäktige godkände samarbetet i december 2017, så att Ingå kommuns socialservice lyder under grundtrygghetsämnden i Sjunne från och med 1.1.2018.

Perusturvatoimisto - Grundtrygghetskansliet

	TP2016BS	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	0	0	0
Sisäiset tuotot - Interna intäkter	0	0	0	0	0
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-484 736	-365 788	-477 675	-400 671	77 004
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-25 282	-21 743	-21 743	-25 567	-3 824
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	510 021	-387 531	-499 418	-426 238	73 180

Olelliset muutokset toiminnassa - Väsentliga förändringar i verksamheten

Erikoissairaanhoidon kustannukset pysyivät annetuissa puitteisissa, vaikka erityisen kalliin hoidon potilasmäärä on lisääntynyt merkittävästi. Erityisen kalliin hoidon tasoitus kattaa kuitenkin osittain nämä kustannukset. Kyseisten potilaiden lisääntynyt hoidontarve näkyy myös perusterveyden- ja sairaanhoidonhuollossa sekä sosiaalihuollossa.

Ensimmäiset pakolaiset muuttivat kuntaan syksyllä 2016, kunnanvaltuuston päätöksen mukaan vastaanottaa 11 henkilöä, joille myönnetty oleskelulupa. Uusien kuntalaisten kotouttaminen yhteiskuntaan on vaatinut suuria resursseja.

Sisäilmaongelmat ovat vaikuttaneet henkilökuntaan, toimintaan ja talousarvioon.

Yhteistoimintaselvitykset Inkoon kunnan ja Siuntion kunnan sosiaalihuollon yhdistämiseksi toteutettiin syksyn aikana. Uusi yhteistoiminta-alue, joka on Siuntion perusturvalautakunnan alaista toimintaa, aloittaa toimintansa 1.1.2018.

Specialsjuvårdskostnaderna hölls inom de budgeterade ramar- na trots att antalet patienter inom extra dyr vård ökat märkbart. Kostnaderna för dessa täcks delvis genom en utjämning som görs för extra dyr vård. Dessa patienters ökade vårdbehov syns även inom den primära hälso- och sjukvården samt inom socialvården.

De första flyktingarna flyttade till kommunen under hösten 2016 enligt fullmäktiges beslut att ta emot 11 personer som beviljats uppehållstillstånd. Det har krävts stora resurser för att integrera dessa nya kommuninvånare i samhället.

Inomhusluftproblematiken har påverkat både personalen, verksamheten och budgeten.

Samarbetsutredningar för sammanförande av socialvården mellan Ingå kommun och Sjundeå kommun utfördes under hösten. Det nya samarbetsområdet som lyder under Sjundeå grundtrygghetsnämnd inledde sin verksamhet 1.1.2018.

Talouden toteutuminen - Det ekonomiska utfallet

Kunnanvaltuusto (KV 12.3.2018 § 21) on myöntänyt perusturvalautakunnalle 470 000 € lisämäärärahaa vuodelle 2017. Lisämäärärahat eivät ole tilinpäätöksessä kokonaisuudessaan kohdistettu oikeaan tulosalueseen, mikä tarkoittaa että todellinen käyttö verrataan tekstissä alkuperäiseen talousarvioon. Terveyspalveluiden toimintakate ylitti talousarvion noin 183 000 €. Vanhuspalveluiden toimintakate ylittyi noin 193 000 € ja sosiaalipalveluiden toimintakate noin 46 000 €. Perusturvatoimiston toimintakate ylitti talousarvion noin 38 000 €. Ylitys johtuu ICT-kustannuksista ja asiantuntijapalveluista. Talouden toteutumaa eritellään tarkemmin kunkin tulosalueen kohdalla.

Kommunfullmäktige (FGE 12.3.2018 § 21) har beviljat grundtrygghetsnämnden ett tilläggsanslag på 470 000 € för år 2017. Tilläggsanslagen är inte som helhet riktade i bokslutet till rätt resultatområde, vilket betyder att den egentliga användningen redovisas i texten utgående från den ursprungliga budgeten. Verksamhetsbidraget för hälso- och sjukvårdens verksamhet överskred budgeten med ca 183 000 €. Seniorservicens verksamhetsbidrag överskred budgeten med ca 193 000 €. Socialservicens verksamhetsbidrag överskred budgeten med ca 46 000 €. Verksamhetsbidraget för grundtrygghetskansliet överskred budgeten med ca 38 000 €. Dessa hänför sig till ICT-kostnader och sakkunnigtjänster. En närmare analys av det ekonomiska utfallet redogörs under respektive resultatområde.

Perusturvalautakunta - Grundtrygghetsnämnden					
	TP2016BS	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	1 594 848	1 382 950	1 399 650	1 554 855	155 205
Sisäiset tuotot - Interna intäkter	2 108	0	0	943	943
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-16 063 743	-16 041 780	-16 528 480	-16 708 817	-180 337
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-853 374	-880 389	-880 389	-843 005	37 384
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-15 320 160	-15 539 219	-16 009 219	-15 996 024	13 195

Toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi - Åtgärder för att balansera ekonomin

Vanhuspalveluissa on pyritty maksimoimaan vuodeosaston käyttöaste. Henkilöstöresurssit on myös kaikissa yksiköissä sopeutettu hoitotarpeen mukaisesti. Koska käyttöaste on lisääntynyt, myös tulot ovat lisääntyneet noin 50 000 € vuoden 2017 talousarvioon verrattuna. Toteuttaakseen riittävät resurssit henkilöstökustannukset ovat ylittäneet talousarvion noin 90 000 €.

Sosiaalipalveluiden osalta lasten ja perheiden palvelut kilpailutettiin, siten että ne astuivat voimaan 1.1.2017. Toimintaa on myös tehostettu omien resurssien ja ennaltaehkäisevien toimien avulla. Tämä on johtanut siihen, että kustannukset ovat olleet noin 50 000 € pienemmät kuin talousarviossa esitetyt määrärahat.

Uusien henkilökohtaisten avustajien ja kuljetuspalveluiden myöntämisen linjauksia tarkasteltiin ja säädettiin. Myös perittävät maksut tarkistettiin.

Inom seniorservicen har man strävat efter att maximera användningsgraden på bäddavdelningen. Personalresurserna har även anpassats efter vårdbehovet på samtliga enheter. I och med att användningsgraden ökat så har även inkomsterna ökat med ca 50 000 € i jämförelse med budgeten för år 2017. För att tillgodose tillräckliga resurser har personalkostnaderna överstigit budgeten med ca 90 000 €.

Inom socialservicen har tjänster inom service för barn och familjer konkurrensutsatts så att de trädde i kraft 1.1.2017. Verksamheten har även effektiverats med egna resurser och förebyggande åtgärder. Detta har lett till att kostnaderna varit ca 50 000 € mindre än de budgeterade anslagen.

Riktlinjerna för beviljande av personliga assistenter och användande av färdtjänster har granskats och justerats. Också avgifterna som uppstår har granskats.

Investoinnit - Investeringar

Perusturvaosastolla on tehty seuraavia investointeja:

→ Hammashoitoyksikön hankinta 34 127 euroa

Grundtrygghetsavdelningens investeringar har varit följande:

→ Upphandling av en tandvårdsenhet 34 127 €

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2017 - Verksamhetsmål för år 2017

Toiminnan tavoite - Verksamhetens mål	Arviointikriteeri - Utvärderingskriterium	Tavoitteen toteutuminen - Målsättningens utfall
2.1 Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma (LAPE) (sivistysosasto ja sivistyslautakunta, perusturvaosasto ja perusturvalautakunta)	"Lapsi- ja perhepalveluiden kehittämissuunnitelma laadittu vuoden 2017 loppuun mennessä." "	Hankkeen toteutus aloitettu. Jatkaa vielä 2018.
2.1 Programmet för utveckling av barn- och familjetjänster (LAPE) (bildningsavdelningen och bildningsnämnden, grundtrygghetsavdelningen och grundtrygghetsnämnden)	Utvecklingsplanen för barn- och familjetjänster har utarbetats före utgången av år 2017.	Projektet igångsatt. Fortsätter även år 2018.
1.2 Arkistonmuodostus ja kansallinen palveluarkkitehtuuri (perusturvaosasto, perusturvalautakunta, kunnanhallitus ja hallinto-osasto)	Arkistonmuodostuksen eli asiakirjojen rekisteröinnin, seurannan ja arkistoinnin parantaminen. Tiedonohjaussuunnitelman luonti. Kokonaisarkkitehtuurin (KA) ja kansallisen palveluarkkitehtuurin (KAPA) tavoitteiden toteuttaminen.	Arkistonmuodostussuunnitelmaan liityvä projekti on käynnissä 2017-2019. Tiedonohjaussuunnitelma laaditaan tämän pohjalta myöhemmin. KAPAn osalta liitytty palvelutietovarantoon kesällä 2017.
"1.2 Arkivbildning och nationell servicearkitektur (grundtrygghetsavdelningen, grundtrygghetsnämnden och förvaltningsavdelningen) "	"Förbättrande av arkivbildningen, dvs. registreringen, uppföljningen och arkiveringen. Skapande av en informationsstyrningsplan. Genomförande av målen för den övergripande arkitekturen (KA) och den nationella servicearkitekturen (KAPA). "	Projektet angående arkivbildningsplanen pågår 2017-2019. Informationsstyrningsplanen görs på basen av denna plan i ett senare skede. KAPA har anslutits till servicedatalagret sommaren 2017.

Henkilöstö – Personal

Sisäilmaongelmat ovat vaikuttaneet usean perusturvan kiinteistön henkilöstön terveyteen. On haasteellista rekrytoida henkilökuntaa äkillisiin poissaoloihin ja sairaslomiin. Tämä on puolestaan johtanut siihen, että oma henkilökunta on tehnyt ylityötä ja lisätyötä turvatakseen hyvän laadukkaan hoidon tarvitsemat resurssit. Myös lisääntyneet asiakas- ja potilasmäärät ovat vaatineet lisää resursseja kuin, mitä vuoden 2017 toiminnalle oli suunniteltu. Kotihoidossa asiakaskäyntien määrä on lisääntynyt 4 381 käynnillä verrattuna vuoteen 2016. Jotta on voitu turvata hoito omassa kodissa, on jouduttu palkkaamaan lisähenkilökuntaa. Asumispalveluyksiköissä hoitopäivät ovat lisääntyneet 595 kappaleella, ja myös tämä näkyy henkilöstöresurssien käytössä. Vuodeosastolla on syksyn aikana useamassa jaksossa ollut potilaita lisäpaikoilla ja tämä on johtanut lisähenkilökunnan palkkaamiseen. Hoitovuorokaudet ovat lisääntyneet noin 339 kappaleella verrattuna vuoteen 2016.

Problem med inomhusluften i flera av grundtrygghetens fastigheter har haft konsekvenser för personalens hälsa. Det är svårt att rekrytera behörig personal till plötsliga frånvaron och sjukledigheter. Detta har i sin tur lett till att den egna personalen gjort övertid och tilläggsarbete för att trygga tillräckliga resurser för en kvalitativ god vård. Även det ökade klient- och patientantalet har krävt mera resurser än det planerade för verksamheten för år 2017. Inom hemvården har klientbesöken ökat med 4 381 besök jämfört med 2016. För att trygga vården i det egna hemmet har man varit tvungen att anställa extra personal. Inom boendeserviceenheterna har vård dagarna ökat med 595 stycken. Även detta syns i användningen av personalresurserna. På bäddavdelningen har det under hösten i flera perioder varit patienter på överplatser och detta har lett till att extra personal har anställts. Vårddygnen har ökat med 339 stycken i jämförelse med 2016.

Terveyspalveluiden tulosalue - Resultatområdet hälsoervice

Terveyspalveluiden toiminta käsittää vastaanotto toiminnan ja avohoidon tukitoimet, äitiys- ja lastenneuvolatoiminnan, ehkäisyneuvolan sekä kouluterveydenhuollon, kuntoutuksen, suun terveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon. Coronaria Hoitoketju Oy huolehti vastaanotto toiminnasta ja vanhuspalvelun lääkäripalveluista, neuvolatoiminnasta ja kouluterveydenhuollosta.

Verksamheten inom hälsoervice inkluderar mottagningsverksamhet och stödfunktioner inom den öppna sjukvården, mödra- och barnrådgivningsverksamhet, preventivrådgivning samt skolhälsovård, rehabilitering, munhälsovård och specialsjukvård. Mottagningsverksamheten och läkartjänsterna för seniorservicen, rådgivningsverksamheten och skolhälsovården sköttes av Coronaria Hoitoketju Oy.

Toiminnan toteutuminen - Utfallet av verksamheten

Coronaria Hoitoketju on ostopalveluna hoitanut terveystakeskusten vastaanotto toimintaa. Lääkäri- ja sairaanhoitajapalvelujen saatavuus on voitu turvata hoitotakuun mukaisesti. Vastaanoton lääkärikäyntien määrä on vähentynyt 110 käynnillä verrattuna vuoteen 2016. Vuodeosaston lääkäriresurssia on puolestaan käytetty enemmän lisääntyneen hoitoisuusluokituksen myötä. Sairaanhoidotajakäynnit ovat lisääntyneet 202 käynnillä. Diabeteshoitajalla käynnit ovat lisääntyneet 180 käynnillä.

Päivystyspalveluiden käyttö on lisääntynyt. Suuri osa lisäyksiä johtuu laskutuksesta muilta kunnilta, eli siuntolaisten muissa kunnissa käyttämien päivystyspalveluiden laskutuksesta. Myös laboratoriapalveluiden käyttö on lisääntynyt. Tämä johtuu erityisesti lisääntyneestä asiakas- ja potilasmäärästä vanhuspalveluiden yksiköissä ja erityisesti vuodeosastolla. Myös lääkärinvastaanotolla kyseinen käyttö on lisääntynyt. Kyseisten palveluiden kustannusten alentamiseksi hoitodirektiivi tulee tarkistaa.

Terveyden edistäminen käsittää ehkäisy-, äitiys-, lasten-, ja kouluterveydenhuollon. Neuvolassa on toimintasuunnitelman mukaisesti keskitytty työhyvinvoinnin ylläpitämiseen, perehdytyksen sisältöön sekä yhteistyön lisäämiseen muiden yksiköiden kanssa. Kouluterveydenhoitajat ovat yhteistyössä muiden osastojen kanssa seuranneet ja tilastoineet oppilaiden sisäilmasta johtuvia oireita, joka on mahdollistanut tietojen systemaattista keräämistä yhteen paikkaan.

Fysioterapian painopiste on kuntouttavassa toiminnassa sekä avoterveydenhuollossa että vuodeosastolla. Tärkein laitosjaksojen lyhentäjä on riittävä ja tehokas kuntoutus. Intervalliasiakkaiden hoito on siirtynyt vuodeosastolle vuoden 2015 alussa, mikä osittain on syy keskimääräisen hoitoajan lyhenemiseen.

Suunterveydenhuolto osana Siuntion avoterveydenhuoltoa edistää kuntalaisten yleisterveyttä sekä suun terveyttä ja toimintakykyä. Hoidossa korostetaan yksilöiden omaa vastuuta. Suun terveyseroja pyritään kaventamaan pyrkimällä aktiivisesti kartoittamaan riskiryhmiä, ja keskittämään voimavaroja heidän hoitoonsa ja heidän omahoitonsa vahvistamiseen. Hoitotakuun asettamat tavoitteet ovat toteutuneet suun terveydenhuollossa. Oikomishoidon ja kliinisen hammashoidon erikoishammaslääkärit ovat pitäneet säännöllisesti vastaanottoa hoitolassamme erikoishammaslääkäritason hoitoa vaativille asiakkaille.

Suunterveydenhuolto on ostanut röntgenpalvelut Kirkkonummien kunnalta. Virka-ajan ulkopuolinen päivystys on järjestetty ostopalveluna yhdessä HUS-alueen pääkaupunkiseudun ulkopuolisten kuntien kanssa. HUS-alueen suunterveydenhuollon yksiköiden kanssa on ryhdytty suunnittelemaan maakuntamalliin sopivaa yhteistyötä ja toimintakulttuuria.

Hammashoitolan sisäilmaongelmia on tutkittu, ja paikallisin toimin on pyritty helpottamaan työskentelyolosuhteita. Uuden hammashoitolarakennuksen suunnittelu on aloitettu. Henkilökunnan koulutusta on järjestetty yhdessä Läntisen ja Keski-Uudenmaan kuntien kanssa.

Mottagningsverksamheten på hälsocentralen har skötts genom köpta tjänster av Coronaria Hoitoketju Oy. Tillgången till läkar- och sjukskötartjänster har kunnat genomföras enligt vårdgarantin. Läkarbesöken på läkarmottagningen har minskat med 110 besök jämfört med 2016. Däremot har läkarresurserna på bäddavdelningen använts mera i och med att vårdtyngden ökat. Sjukskötardbesöken har ökat med 202 besök. Besöken hos diabeteskötaren har ökat med 180 besök.

Användningen av jourtjänster har ökat. Stor del av ökningen beror på faktureringen av andra kommuner, d.v.s. akutanvändning av jourtjänster bland Sjundeåbor som visats i andra kommuner. Även laboratorietjänsterna har ökat. Detta beror delvis på det ökade klient- och patientantalet inom seniorservicens enheter och då speciellt inom bäddavdelningsvården. Även inom läkarmottagningen har denna användning ökat. För att få ner kostnaderna för dessa tjänster bör vårddirektiven ses över.

Hälsofrämjande verksamhet omfattar preventiv-, mödra-, barn- och skolhälsovård. I rådgivningen har man i enlighet med verksamhetsplanen koncentrerat sig på upprätthållandet av arbetshälsan, innehållet i introduceringen samt i att öka samarbetet med andra enheter. Skolhälsovårdarna har i samarbete med andra avdelningar följt upp och statistikfört de symptom som elever fått till följd av problemen med inomhusluften och detta har möjliggjort att uppgifterna systematiskt har samlats på ett ställe.

Fysioterapiens tyngdpunkt ligger på den rehabiliterande verksamheten samt på öppenhälsovård och bäddavdelningen. Det viktigaste för att förkorta anstaltsperioderna är tillräcklig och effektiv rehabilitering. Vården av intervallpatienterna har överfört till bäddavdelningen i början av år 2015, vilket är en delorsak till förkortande av den genomsnittliga vårdtiden.

Munhälsovården främjar som en del av Sjundeås hälsovård kommuninvånarnas allmänna hälsa samt munhälsan och funktionsförmågan. Inom vården betonas individens eget ansvar. Man strävar efter att minska på skillnaderna i munhälsan genom att kartlägga riskgrupper och koncentrera de egna resurserna till vården av dem och till att förbättra deras egenvård. Vårdgarantimålsättningarna har uppnåtts inom munhälsovården. Specialtandläkarna för tandreglering och klinisk tandvård har regelbundet hållit mottagning på vår klinik för klienter som behöver specialtandläkarvård.

Munhälsovården har köpt röntgentjänsterna av Kyrkslättens kommun. Jouren utom tjänstetid har sköts som köpt tjänst tillsammans med HNS-områdets kommuner utanför huvudstadsområdet. Man har tillsammans med de övriga enheterna inom HNS-områdets munhälsovård inlett planerandet av samarbete och verksamhetsmodeller som lämpar sig för landskapsmodellen.

Man har undersökt problemen med inomhusluften vid tandklinik och det har vidtagits lokala åtgärder för att förbättra arbetsförhållandena. Planeringen av den nya byggnaden för tandvårdskliniken har inletts. Det har ordnats utbildning för personalen i samarbete med kommunerna i Västra och Mellersta Nyland.

	TP2016BS	TP2017BS
Terveyskeskus, vastaanotto toiminta, käynnit - Hälsovårdcentralen, mottagnings verksamhet, besök		
Lääkäri - Läkare	6084 Käyntiä - Besök	5974 Käyntiä - Besök
Sairaanhoidaja - Sjukskötare	6024 Käyntiä - Besök	6236 Käyntiä - Besök
Diabeteshoitaja - Diabetesskötare	199 Käyntiä - Besök	379 Käyntiä - Besök
Psykiatrinen sairaanhoidaja - Psykiatrisk sjukskötare	631 Käyntiä - Besök	613 Käyntiä - Besök
Psykologi - Psykolog	226 Käyntiä - Besök	235 Käyntiä - Besök
Äitiysneuvola - Mödrarådgivning		
Lääkäri - Läkare	369 Käyntiä - Besök	326 Käyntiä - Besök
Terveystenhoitaja - Hälsovårdare	977 Käyntiä - Besök	742 Käyntiä - Besök
Lastenneuvola - Barnrådgivning		
Lääkäri - Läkare	330 Käyntiä - Besök	319 Käyntiä - Besök
Terveystenhoitaja - Hälsovårdare	1760 Käyntiä - Besök	1579 Käyntiä - Besök
Kouluterveydenhuolto - Skolhälsovård		
Lääkäri - Läkare	218 Käyntiä - Besök	289 Käyntiä - Besök
Terveystenhoitaja - Hälsovårdare	1258 Käyntiä - Besök	1226 Käyntiä - Besök
Terveysneuvola - Hälsovårdsgivning		
Terveystenhoitaja - Hälsovårdare	616 Käyntiä - Besök	762 Käyntiä - Besök
Suun terveydenhuolto - Munhälsovård		
Hammaslääkäri - Tandläkare	5003 Käyntiä - Besök	5055 Käyntiä - Besök
Suuhygienisti - Munhygienist	1126 Käyntiä - Besök	1203 Käyntiä - Besök
Hammashoitaja - Tandskötare		191 (omat potilaat/egna patienter)
Fysioterapia - Fysioterapi		
	1831 Käyntiä - Besök	1809 Käyntiä - Besök
(Ei sis. mm vuodeos.käyntejä - Inkl. inte bl.a. besök i bäddavdelningen)		

Talouden toteutuminen – Det ekonomiska utfallet

Terveysspalveluiden tulosalue - Resultatområdet hälsovårdsservice					
	TP2016BS	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	410 532	350 800	350 800	394 485	43 685
Sisäiset tuotot - Interna intäkter	2 108	0	0	943	943
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-2 899 248	-2 611 318	-2 764 623	-2 843 746	-79 123
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-163 745	-159 488	-159 488	-154 469	5 019
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-2 650 354	-2 420 006	-2 573 311	-2 602 787	-29 476

Erikoissairaanhoito - Specialsjukvård					
	TP2016BS	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	0	0	0
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-6 188 437	-6 852 129	-6 852 129	-6 847 608	4 521
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-6 188 437	-6 852 129	-6 852 129	-6 847 608	4 521

Terveyspalvelun toiminnan toimintakate on n. 183 000 € arvioitua suurempi verrattuna alkuperäiseen talousarvioon. Tulot ovat kuitenkin lisääntyneet noin 45 000 €. Erikoissairaanhoito ei sisälly tähän summaan, vaan siitä on erillinen selostus. Vastaanotto toiminnan (KP 265) toimintakate on 99 000 € arvioitua suurempi verrattuna alkuperäiseen talousarvioon. Tämä johtuu muiden kuntien terveyskeskusten lisääntyneestä ostopalveluiden käytöstä. Lääkäreiden vastaanottopalveluiden myynti muihin kuntiin on lisääntynyt lähes samassa määrin. Merkittävä lisäys on tapahtunut hoitotarvikkeissa, jotka ovat nousseet 63 000 €. Lisäys johtuu siitä, että erityisen kalliin hoidon potilaiden määrä on lisääntynyt Siuntiossa ja kyseiset potilaat tarvitsevat sairautensa vuoksi sekä hoitotarvikkeita että apuvälineitä elääkseen optimaalista elämää. Päivystyspalvelut ovat lisääntyneet noin 39 000 € ja laboratorio- ja kuvantamispalvelut reilu 40 000 € verrattuna alkuperäiseen talousarvioon.

Neuvolatoiminta on ylittänyt talousarvion noin 20 000 €. Kyseiset ylitykset johtuvat sisäilmaongelmien takia muuttaneen Aleksis Kiven koulun kouluterveydenhuollon inventointien hankinnoista.

Fysioterapia on käyttänyt n. 20 000 € talousarviota vähemmän. Tämä johtuu pääosin terapiapalveluiden ostojen vähenemisestä.

Suun terveydenhuolto on pysynyt annetuissa puitteissa. Ostopalvelut ovat ylittyneet noin 20 000 €, mutta tulot ovat kattaneet kulut samassa suhteessa.

Erikoissairaanhoito - Specialsjukvård

HUS:n arvioimat maksuosuudet erikoissairaanhoidossa vuodelle 2017 olivat 6 846 000 €. Näiden kustannusten lisäksi kuntaa lascutetaan ensihoidosta, MediHelistä, myrkytystietokeskuksesta ja potilasvakuutuksista yhteensä noin 406 000 €. Siuntion kunnantaluuston hyväksymässä talousarviossa yhteenlaskettu määräraha oli 6 852 129 €.

Todellinen käyttö, mukaan laskien kaikki kyseiset kustannukset, on noin 6 846 600 €, mikä tarkoittaa että erikoissairaanhoito on kokonaisuutena pysynyt talousarvion puitteissa.

Verksamhetsbidraget för hälsoservicens verksamhet är ca 183 000 € större än den ursprungliga budgeten. Inkomsterna har dock ökat med ca 45 000 €. Specialsjukvården är inte inkluderad i denna summa, utan redovisas separat. Mottagningsverksamhetens (KP 265) verksamhetsbidrag är 99 000 € större än den ursprungliga budgeten. Detta beror på ökad användning av köptjänster från andra kommuners hälsocentraler. I nästan samma utsträckning av har försäljningen av läkarmottagningstjänster till andra kommuner ökat. En märkbar ökning har varit vårdmaterial vilka ökat med ca 63 000 €. Denna ökning är en följd av att det i Sjundeå varit flera patienter med extra dyr vård som på grund av sin sjukdom behövt både vårdmaterial och hjälpmedel för att leva ett optimalt liv. Jour-tjänsterna har ökat med ca 39 000 € och laboratorie- och röntgen-tjänster med dryga 40 000 € i jämförelse med den ursprungliga budgeten.

Rådgivningsverksamheten överskrider budgetramarna med ca 20 000 €. Dessa överskridningar hänför sig till anskaffningar av inventarier till skolhälsovården i och med flytten från Aleksis Kiven koulu till andra utrymmen i och med inomhusluftproblemen.

Fysioterapin har använt ca 20 000 € mindre än budgeterat. Detta beror främst på att köpen av terapi-tjänster minskat.

Munhälsovården har hållits inom de givna ramarna. Köptjänsterna har överstigit med ca 20 000 €, men inkomsterna har kompletterat utgifterna i samma utsträckning.

De av HNS uppskattade betalningsandelarna för specialsjukvården för år 2017 var 6 846 000 €. Förutom dessa kostnader debiteras kommunen för första vård, MediHeli, Giftinformationscentralen och patientförsäkringsavgifter totalt för ca 406 000 €. I den av Sjundeå kommunfullmäktige godkända budget uppgick de totala anslagen till 6 852 129 €.

Den verkliga användningen, inklusive alla dessa kostnader, är således ca 6 846 600 €, vilket betyder att specialsjukvården som helhet är inom ramarna för de budgeterade anslagen.

Vanhuspalveluiden tulosalue - Resultatområdet seniorservice

Toiminta käsittää kotihoidon, kotihoidon tukipalvelut, omaishoidontuen, päivätoiminnan, veteraanihuollon, palveluasumisen ja laitoshoidon.

Resultatområdet seniorservice omfattar hemvård, hemvårdens stödtjänster, närståendevårdsstöd, dagverksamhet, veteranvård, serviceboende och anstaltsvård.

Toiminnan toteutuminen - Utfallet av verksamheten

Vanhuspalvelutoimintaa kunnassa ohjaa pitkälti vanhuspäivähoito. Keskeinen periaate vanhuspalveluissa on mahdollisimman avoimena painotteinen rakenne ja siihen liittyvä kuntoutus. Vanhuspalvelun toiminnan tavoitteet ovat tarkemmin määritelty yhteisessä toimintasuunnitelmassa vuosille 2017–2018.

Siuntion kunnan on yhä paremmin kyettävä ennakoimaan ja sopeutumaan vanhusväestön tarpeisiin ja huolehdittava siitä, että pääsy esteettömään asumis- ja elinympäristöön varmistetaan. Ennusteiden mukaan (Tilastokeskus) ikääntyneiden määrä, erityisesti yli 75-vuotiaiden lukumäärä, lisääntyy Siuntiossa merkittävästi. Vuonna 2017 yli 75-vuotiaita oli 352, vuonna 2025 heitä on 684, ja ennusteiden mukaan vuonna 2030 heitä on 836 kpl. Tämä puolestaan lisää sosiaali- ja terveyspalveluiden kysyntää. Käytännössä ikääntyneiden määrän kasvu näkyy esim. kotihoidon käyntimäärien kasvussa.

Vanhuspalveluyksiköiden lääkehoitoprosessit ovat kehitetty THL- ohjeiden mukaisesti. Kaikkien yksiköiden lääkehoitosuunnitelmat ovat päivitetty, ja yksiköiden lääkehoidon sisältö ja toimitatavat tarkennettu. Lääkehoidon osaamisen varmistamiseksi ja ylläpitämiseksi järjestetään lääkehoitoprosessina hoitotyöntekijöille ”LOVE-lääkehoidon osaaminen verkossa” koulutusta. Verkko-oppimisympäristössä opiskellaan lääkehoitoa. Tämän jälkeen ammattiryhmät suorittavat tarvittavat tenttiosuudet sekä siihen kuuluvat käytännön näytöt.

Siuntio on ollut mukana Länsi-Uudenmaan I&O (kehitetään ikäihmisten kotihoitoa ja vahvistetaan kaiken ikäisten omaishoitoa) hankkeessa, jossa myös on ollut mukana Inkoo, Raasepori, Hanko, Lohja, Karviainen. Hankkeen tarkoitus on ollut yhdenmukaistaa ikä ihmisten palveluja kunnissa, jolloin maakunnan ja kunnan välinen työnjako Sote-uudistuksessa selkeytyy. Kunnat ovat laatineet selkeitä linjauksia kuntouttavan päivätoiminnan ja kerhotoiminnan välillä. Kuntouttava päivätoiminta Siuntiossa tarjoaa myös 12/2017 alkaen päivätoimintaa mielenterveys- ja päihdeasiakkaille. Päivätoiminnan sairaanhoitajan toimeksi on muutettu toimintaterapeutin toimeksi 1.6.2017 alkaen. Toimintaterapeutin avulla voidaan auttaa ikäihmisiä asumaan omassa kodissa mahdollisimman pitkään.

Siuntion Lionsit aloittivat syksyllä 2017 ystävötoiminnan yhteistyössä Siuntion kunnan ja Punaisen ristin kanssa Siuntion kunnan asumispalveluyksiköissä ja vuodeosastolla. Lionsit osallistuivat Punaisen Ristin järjestämään ystävötoiminnan peruskurssiin elokuussa 2017 ja säännöllinen ystävötoiminta alkoi kunnan yksiköissä syyskuussa 2017. Lionsien vapaaehtoistyö täydentävät kunnallisia palveluita mm. tarjoamalla ystävää, ulkoilua ja lukuapua.

Det är främst äldreomsorgslagen som styr seniorserviceverksamheten i kommunen. Den centrala principen inom seniorservicen är en så öppenvårdsbetonad struktur som möjligt och tillräcklig rehabilitering i anslutning till den. Målet för äldreservicens verksamhet har tidigare fastställts i den gemensamma verksamhetsplanen för åren 2017-2018.

Sjundeå kommun ska ännu bättre kunna förutse och anpassa sig till den äldre befolkningens behov och sköta om att tillgången till en tillgänglig boende- och livsmiljö är tryggad. Enligt prognoserna (Statistikcentralen) ökar antalet äldre och särskilt antalet 75 år fylla kommer att öka betydligt i Sjundeå. År 2017 fanns det 352 över 75-åringar, år 2025 är antalet 684 och enligt prognoserna är antalet 836 år 2030. Detta ökar för sin del efterfrågan på social- och hälsovårdstjänster. I praktiken syns ökningen i antalet äldre, exempelvis som en ökning i antalet besök inom hemvården.

Läkemedelsbehandlingsprocesserna inom äldreserviceenheterna har utvecklats enligt anvisningar av Institutet för hälsa och välfärd. Alla enheters läkemedelsbehandlingsplaner har uppdaterats och de i enheterna tillämpade innehållen och verksamhetssätten gällande läkemedelsbehandlingen har preciserats. För att försäkra kompetensen i läkemedelsbehandling och upprätthållande av den ordnas för arbetstagarna inom vården utbildning i läkemedelsbehandlingsprocessen (LOVE-lääkehoidon osaaminen verkossa). Man studerar läkemedelsbehandling i en webbmiljö. Efter detta utför yrkesgrupperna de behövliga tentamensdelarna samt gör de praktiska visningar som hör till dem.

Sjundeå har deltagit i I&O-projektet i Västra Nyland (utvecklingen av hemvården för äldre och förstärkningen av närståendevården av äldre). I projektet har även Ingå, Raseborg, Hangö, Lojo och Karviainen deltagit. Avsikten med projektet har varit att förenhetliga servicen för äldre i kommunerna för att förtydliggöra arbetsfördelningen mellan landskapet och kommunen efter vårdreformen. Kommunerna har dragit tydliga riktlinjer för den rehabiliterande dagverksamheten och klubbverksamheten. Den rehabiliterande dagverksamheten erbjuder i Sjundeå fr.o.m. 12/2017 dagverksamhet även för mentalvårds- och rusmedelsklienter. Dagverksamhetens sjukskötarbefattning ändrades fr.o.m. 1.6.2017 till en ergoterapeutbefattning. Med hjälp av en ergoterapeut kan man hjälpa äldre att bo hemma så länge som möjligt.

Lions Club Sjundeå inledde under hösten 2017 vänverksamhet tillsammans med Sjundeå kommun och Röda Korset vid Sjundeå kommuns boendeserviceenheter och bäddavdelning. Lions deltog i en av Röda Korset ordnad grundkurs i vänverksamhet i augusti 2017 och den regelbundna dagverksamheten inleddes vid kommunens enheter i september 2017. Lions frivilligarbete kompletterar de kommunala tjänsterna genom att bl.a. erbjuda sällskap, hjälp för utomhusvistelse och lshjälp.

	TP2016BS	TP2017BS
Kotihoito - Hemvård		
Käynnit - Besök	19 014 Käyntiä - Besök	23 395 Käyntiä - Besök
Asiakkaita - Klienter	94 asiakkaita/klienter	103 asiakkaita/klienter
Päivätoiminta - Dagverksamhet		
Käynnit - Besök	1 581 Käyntiä - Besök	1 731 Käyntiä - Besök
Asiakkaita - Klienter	57 asiakkaita/klienter	58 asiakkaita/klienter
Ateriapalvelu - Måltidsservice		
Kotiinkuljetettu ateria - Hemkörda måltider	38 asiakkaita/klienter	33 asiakkaita/klienter
Menuumat	11 asiakkaita/klienter	4 asiakkaita/klienter
Omaishoidontuki (yli 65 v) - Närståendevårdsstöd (över 65)		
	33 asiakkaita/klienter	26 asiakkaita/klienter
Kuljetuspalvelu SHL- Färdtjänst SVL		
	10 asiakkaita/klienter	11 asiakkaita/klienter
Vuodeosastohoito - Bäddavdelningsvård		
Hoitovuorokausi - Vårddyg	6 047 hoitovrk/vårddyg	6 313 hoitovrk/vårddyg
Intervallhoito - Intervallvård	452 hoitovrk/vårddyg	525 hoitovrk/vårddyg
Azalea		
Hoitovuorokausi - Vårddyg	2 408 hoitovrk/vårddyg	2 879 hoitovrk/vårddyg
Villa Charlotta		
Hoitovuorokausi - Vårddyg	4 764 hoitovrk/vårddyg	4 888 hoitovrk/vårddyg

Talouden toteutuminen – Det ekonomiska utfallet

Vanhuspalvelun toimintakate on n. 193 000 € arvioitua suurempi. Tulot ovat noin 50 000 € arvioitua suuremmat ja menot noin 213 000 €. Henkilökunta on ollut erittäin joustava ja työskennellyt myös muissa yksiköissä hoitotarpeen mukaan. Tämä ei aina näy sen yksikön henkilöstökuluna, jossa työ suoritetaan, vaan sen yksikön, johon kyseinen henkilö on vakituisesti sijoitettu.

Vuodeosaston tuloja ovat n. 17 000 € arvioitua suurempi. Tämä lisäys johtuu potilaspaikkojen tehostetusta käytöstä. Vuodeosaston henkilöstökustannukset ovat lisääntyneet noin 14 000 €. Vuodeosaston ostopalvelut on ylitetty noin 30 000 eurolla, johtuen muualta ostetuista palveluista, joita ei ole voitu tuottaa omalla vuodeosastolla. Palveluiden ostot eivät johdu tilanpuutteesta vaan erityistarpeista. Koska hoidontarve on lisääntynyt, ovat myös inventaariot ja hoitotarvikkeet ylittyneet noin 24 000 €. Tämä, jotta voidaan varmistaa varusteiden ja hoitotarvikkeiden riittävyys.

Palveluasumisyksiköiden toimintakate ylitti talousarvion ainoastaan 7 000 €, vaikka erityistarpeita omaaville asiakkaille on ostettu palveluita.

Kotihoidon ja kotihoidon tukipalveluiden toimintakate on ylittänyt alkuperäisen talousarvion noin 33 000 €. Henkilöstökustannukset ovat noin 49 000 € arvioitua suuremmat, mutta käynnit ovat myös lisääntyneet 4 381 käynnillä. Turvatakseen hoidon omissa kodissa ja jotta kyseisiä palveluita ei ole tarve ostaa, henkilöstöresursseja on jouduttu lisäämään. Tuloja on ollut n 13 000 € enemmän. Omaishoidontuki ylittää alkuperäisen talousarvion noin 50 000 €.

Seniorservicens verksamhetsbidrag är cirka 193 000 € större än budgeterat. Inkomsterna är ca 50 000 € högre än uppskattat och utgifterna ca 213 000 €. Personalen har jobbat mycket flexibelt och även arbetat på andra enheter enligt vårdbehovet. Detta syns inte alltid som en utgift av personalkostnader för den enhet där arbetet utförts, utan för den enhet där personen ifråga till huvudsak är stationerad.

Bäddavdelningsvårdens inkomster är ca 17 000 € större än budgeterat. Denna ökning beror på effektiverad användning av patientplatserna. Personalkostnaderna inom bäddavdelningsvården har överstigits med ca 14 000 €. Köptjänsterna av bäddavdelningsvården har överstigits med ca 30 000 € pga. att man varit tvungen att köpa tjänster för sådan vård som inte kunnat skötas på egen bäddavdelning. Detta hänför sig inte till platsbrist, utan till specialbehov. I och med att vårdbehovet ökat så har även inventarier och vårdförnödenheter överstigits med ca 24 000 €. Detta för att garantera tillräcklig utrustning och vårdmaterial.

Serviceboendeheternas verksamhetsbidrag har överskridit budgeten med endast 7000 €, trots köp av tjänster för klienter med specialbehov.

Hemvården och hemvårdens stödtjänsters verksamhetsbidrag är ca 30 000 € över de ursprungliga budgetramarna. Personalkostnaderna är ca 49 000 € mera än budgeten, men antalet besök har även ökat med 4 381 besök. För att trygga vården i det egna hemmet och inte behövt köpa dessa tjänster har man varit tvungen att öka personalresurserna. Inkomsterna har ökat med ca 13 000 €. Närståendevårdsstödet överstiger den ursprungliga budgeten med ca 50 000 €.

Vanhuspalveluiden tulosalue - Resultatområdet seniorservice					
	TP2016BS	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	976 765	942 650	959 250	1 008 121	48 871
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-2 987 471	-3 030 308	-3 104 831	-3 330 458	-225 627
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-606 947	-633 370	-633 370	-592 186	41 184
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-2 617 652	-2 721 028	-2 778 951	-2 914 523	-135 572

Sosiaalipalveluiden tulosalue - Resultatområdet socialservice

Sosiaalipalvelu koostuu lapsi- ja perhepalveluista, vammaispalveluista ja aikuisten sosiaalityöstä.

Socialservicen består av barn- och familjeservice, handikappservice och vuxen socialarbete.

Toiminnan toteutuminen - Utfallet av verksamheten

Lasten ja perheiden palveluihin kuuluu sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut, kuten esim. perhetyö ja perheneuvolapalvelut, lastensuojelutyö sekä lastenvalvojan tehtävät. Sosiaalihuoltolaki (1301/2014) astui voimaan vuonna 2015 ja uuden lain mukaan lapsiperheillä on oikeus saada mm. ohjausta, perhetyötä sekä kotipalvelua, jos lapsen hyvinvoinnin turvaaminen muuten ei ole mahdollista. Vastatakseen näihin tarpeisiin Siuntiossa on vuodesta 2016 lähtien toiminut perhetyön oma yksikkö, mutta perheiden kotihoitoavun lisääntynyt tarve on myös vaatinut ostopalveluiden käyttöä.

Perheneuvolapalvelut on sopimusten perusteella hoitanut kaksi palveluntuottajaa. Perheneuvolan asiakasmäärä on lisääntynyt edelleen vuoden 2017 aikana. Tämä on sinänsä toivottua, sillä se tarkoittaa, että perheet yhä enemmän hyödyntävät perheneuvolan palveluita, eli saavat apua ja tukea ajoissa, koska silloin ongelmat ovat vielä pieneköjä ja ne voidaan yrittää korjata ilman lastensuojelun kovia palveluita.

Kunta myöntää vammaispalveluita hakemuksen mukaan. Kaikki hakemukset on käsitelty lakisääteisen määräajan, eli 3 kuukauden kuluessa ja yhteensä 144 päätöstä on tehty vammaispalvelulain mukaisesti (laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista). Kunnalla on sopimukset Kärkulla samkommunin, Eteva kuntayhtymän sekä Rinnekotisäätiön kanssa. Nämä tarjoavat palveluita vammaisille.

1.1.2017 lähtien toimeentulotuki siirtyi kunnalta Kelalle. Ensimmäisen puolen vuoden aikana Kelalla oli valtavia ongelmia vastata asiakkaiden tarpeisiin ja suuri osa päätöksistä pitkittyi. Tämä puolestaan johti siihen, että sosiaalipalvelut saivat tehdä useampia päätöksiä täydentävästä toimeentulosta. Siuntiossa tehtiin yhteensä 130 päätöstä täydentävästä toimeentulotuesta vuoden 2017 aikana.

Kunnan työllistämishajaajan resurssit jaettiin työhön sekä työttömien ja pakolaisten parissa. Kunnanvaltuusto päätti keväällä 2016 myöntää 11 kuntapaikkaa henkilöille, joille oli myönnetty oleskelulupa ja ensimmäiset pakolaiset muuttivat kunnan järjestämiin asuntoihin marraskuussa 2016. Helmikuussa 2017 kunta oli yhteistyössä Punaisen Ristin vastaanottokeskuksen Harjulinnan kanssa, täyttänyt kaikki kuntapaikat ja työ uusien kuntalaisten kotouttamiseksi aloitettiin. Kotouttamistyö osoittautui odotettua haastavammaksi ja jo keväällä ehdotettiin uuden sosiaaliohjaajan perustamista, vastatakseen sekä pakolaisten että työttömien palvelutarpeeseen. Uusi sosiaaliohjaaja aloitti työssään syksyllä, jonka jälkeen työllistämishajaaja sai keskittyä työhön työttömien parissa.

Service för barn och familjer innefattar tjänster i enlighet med socialvårdslagen som t.ex. familjearbete och familjerådgivningstjänster, barnskyddsarbete samt barnatillsyningsmans tjänster. Socialvårdslagen (1301/2014) trädde i kraft 2015 och enligt den nya lagen har barnfamiljerna rätt att få bl. a handledning, familjearbete samt hemservice ifall säkrandet av barnets välmående inte annars är möjligt. För att svara på dessa behov har Sjundeå sedan 2016 en egen enhet för familjearbete men det ökade behovet av hemvårdshjälp för familjer har även krävt användning av köp-tjänster.

Familjerådgivningstjänsterna har genom avtal skötts via två serviceproducenter. Antal klienter vid familjerådgivningen har fortsatt ökat under 2017. Detta är i sig en önskvärd trend i och med att det innebär att familjerna i allt större utsträckning nyttjar familjerådgivningens tjänster, d.v.s. får hjälp och stöd i ett tidigt skede då problemen ännu är relativt små och går att åtgärda utan barnskyddets tunga tjänster.

Kommunen beviljar handikappservice på basis av ansökan. Alla ansökningar har behandlats inom den lagstadgade tidsfristen på 3 månader och sammanlagt 144 beslut har gjorts i enlighet med handikapplagen (lagen om service och stöd på grund av handikapp). Kommunen har avtal med Kärkulla samkommun, samkommunen Eteva samt Rinnekotisäätiö. Dessa erbjuder tjänster åt personer som har funktionshinder.

Från och med 1.1.2017 överflyttades ansvaret för det grundläggande utkomststöd från kommunen till Folkpensionsanstalten. Under det första halvåret hade Folkpensionsanstalten stora svårigheter att svara på klienternas behov och en hel del beslut drog ut på tiden, vilket ledde till att socialservicen fick göra ett större antal beslut om kompletterande utkomststöd. Sammanlagt 130 beslut angående kompletterande utkomststöd gjordes i Sjundeå under 2017.

Kommunens sysselsättningshandledares resurser fördelades mellan arbetet med de arbetslösa och invandrarbetet. Kommunfullmäktige beslutade på våren 2016 att bevilja 11 kommunplatser åt personer som beviljats asyl och de första flyktingarna flyttade till lägenheter ordnade av kommunen i november 2016. I februari 2017 hade kommunen, efter samarbete med Röda Korsets mottagningscentral Harjulinna, fyllt alla kommunplatser och arbetet med att integrera de nya kommuninvånarna inleddes. Det visade sig att det integreringsarbetet var mera krävande än beräknat och redan på våren föreslogs inrättandet av en ny socialhandledartjänst för att kunna tillgodose servicebehoven för såväl invandrare som arbetslösa. Den nya socialhandledaren inleddes sitt arbete på hösten varpå sysselsättningshandledaren kunde fokusera på arbetet med arbetslösa.

Aikuissosiaalityö - Vuxensocialarbete	TP 2016 BS	TP 2017 BS
Toimeentulotuki - Utkomststöd	116 Taloutta - Hushåll	siirtynyt Kelaan.
Lasten ja perheiden palvelut - Service för barn och familjer	TP 2016 BS	TP 2017 BS
Lastensuojeluilmoitukset Barnskyddsanmälningar	227 Kpl - St	224 Kpl - St
Sosiaalihuoltolain mukaisia palvelutarpeen arviointoja - Utredningar om servicebehov enligt socialvårdslagen	-	-
Lastenvalvojatehtävät - Barnatillsyningsuppgifter	95 Sopimusta - Avtal	132 sopimusta-avtal *10-12/2017 sis. myös Inkoon sopimukset/inkl. också lngås avtal
Vammaispalvelu - Handikappservice	TP 2016 BS	TP 2017 BS
Asiakkaita - Klienter		
Omaishoidontuki - Närståendevård	23	26
Asumispalvelu - Boendesevice	13	14
Kuljetuspalvelut VPL - Färdtjänster (Lag om service och stöd pga. handikapp)	67	82

Talouden toteutuminen - Det ekonomiska utfallet

Sosiaalipalveluiden tulosalue - Resultatområdet socialservice					
	TP2016BS	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	207 551	106 200	89 500	152 249	62 749
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-3 503 850	-3 198 937	-3 329 222	-3 286 334	42 888
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-57 401	-65 788	-65 788	-70 783	-4 995
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-3 353 700	-3 158 525	-3 305 510	-3 204 868	100 642

Talouden toteutuminen - Det ekonomiska utfallet

Sosiaalipalvelun toimintakate ylittävät alkuperäisen talousarvion noin 46 000 €. Lasten ja perheiden palvelut alittavat talousarvion noin 50 000 €. Tämä johtuu pääosin muutamasta päättyneestä lastensuojelun sijoituksesta. Sitä vastoin lasten ja perheiden ehkäisevän toiminnan kustannukset ovat edelleen nousseet. Kustannukset kohdistuvat pääasiassa perheneuvontaan sekä lapsiperheiden kotipalveluihin. Molemmissa tapauksissa kasvu voidaan selittää lisääntyneellä tiedolla kyseisestä palvelumuodosta, joka edelleen on melko uusi. Samalla kehitys voidaan kokea myönteisenä, sillä on sekä tärkeää että järkevää panostaa ennalta ehkäiseviin toimenpiteisiin.

Vammaispalvelut kokonaisuutena ylittävät alkuperäiset annetut talousarviopuitteet noin 90 000 €. Ensimmäinen syy ylitykseen on lisääntynyt hoidon tarve yksiköissä, joissa vuorokausihinta on korkea, jolloin kustannukset nopeasti muodostuvat suuriksi.

Aikuissosiaalityö ylittää alkuperäisen talousarvion n. 42 000 €, mikä johtuu lähinnä mielenterveys- ja päihdehuollon kuntoutuspalveluiden asumispalveluista. Pienessä kunnassa kyseisten palveluiden käyttö näkyy heti talousarviossa, ja niitä on vaikea ennakoida. Työllistämisen kustannukset eivät ole lisääntyneet merkittävästi, vaan pysyneet suurin piirtein talousarvion tasolla.

Socialservicens verksamhetsbidrag är ca 46 000 € över den ursprungliga budgeten. Servicen för barn och familjer har underskridit budgeten med ca 50 000 €. Detta förklarar främst genom några avslutade placeringar inom barnskyddet. Däremot har kostnaderna för den förebyggande verksamheten för barn och familjer fortsättningsvis ökat. Kostnaderna hänför sig främst till familjerådgivningen samt hemvårdstjänster för barnfamiljer. I bägge fallen kan ökningen förklaras med ökad kännedom av denna form av service, som är relativt ny. Samtidigt kan utvecklingen tolkas som positiv eftersom det är både viktigt och vettigt att satsa på förebyggande åtgärder.

Handikappservicen som helhet överstiger de angivna ursprungliga budgetramarna med ca 90 000 €. Den främsta orsaken till överskridningen är ett oväntat ökat behov av vård på sådana enheter där dygnspriset är högt, varpå kostnaderna snabbt blir stora.

Inom vuxensocialarbete överstegs den ursprungliga budgeten med ca 42 000 €, vilket främst beror på den ökade användning av rusmedels- och mentalvårdsrehabiliterings boendetjänster. I en liten kommun syns ökad användning av dylika tjänster direkt i budgeten, samtidigt som de är svåra att förutse. Kostnaderna för sysselsättning av långtidsarbetslösa har inte ökat märkbart, utan hållit sig på ungefärlig budgeterad nivå.

SIVISTYSLAUTAKUNTA – BILDNINGSNÄMNDEN

Sivistyslautakunnan alaisuuteen kuuluva sivistysosasto on jaettu kolmeen tulosalueeseen:

- opetuksen tulosalue
- varhaiskasvatuksen tulosalue
- vapaan sivistystyön tulosalue.

Tämän lisäksi sivistyslautakunnan alaisuudessa toimii sivistystoimiston tulosityksikkö.

Sivistysosasto on henkilöstömäärältään kunnan suurin osasto, jossa työskentelee noin 60 % kunnan henkilöstöstä. Sivistysosaston palvelut ovat pääsääntöisesti lakisääteisiä tehtäviä. Sivistysosaston toimintaa ohjaavia säädöksiä ovat mm. varhaiskasvatuslaki, perusopetuslaki, nuorisolaki, liikuntalaki, kirjastolaki ja joukko-liikennelaki sekä niihin liittyvät asetukset ja muut ohjeistukset. Sivistystoimen johtaja toimii sivistysosaston osastonjohtajana.

Bildningsavdelningen som lyder under bildningsnämnden är indelad i tre resultatområden:

- resultatområdet undervisning
- resultatområdet småbarnsfostran
- resultatområdet fritt bildningsarbete

Dessutom lyder resultatenheten bildningskansliet under bildningsnämnden.

Bildningsavdelningen är kommunens största avdelning gällande personalmängden och på avdelningen arbetar ca 60 % av kommunens personal. Bildningsavdelningens tjänster består till största delen av lagstadgade uppgifter. Bildningsavdelningens verksamhet styrs bland annat av lagen om småbarnspedagogik, ungdomslagen, idrottslagen, bibliotekslagen och kollektivtrafiklagen samt av de förordningar som hänför sig till dessa. Bildningsdirektören fungerar som bildningsavdelningens avdelningschef.

Toiminnan toteutuminen - Utfall av verksamhet

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt sivistysosastolle vuodelle 2017 seuraavat keskeiset toiminnalliset tavoitteet:

Kommunfullmäktige har för år 2017 godkänt följande centrala verksamhetsmål för bildningsavdelningen:

Toiminnan tavoite - Verksamhetens mål	Arviointikriteeri - Utvärderingskriterium	Tavoitteen toteutuminen - Målsättningens utfall
2.1 Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma (LAPE) (sivistysosasto ja sivistyslautakunta, perusturvaosasto ja perusturvalautakunta)	Lapsi- ja perhepalveluiden kehittämissuunnitelma laadittu vuoden 2017 loppuun mennessä.	Hankkeen toteutus aloitettu. Jatkuu vielä 2018.
2.1 Programmet för utveckling av barn- och familjetjänster (LAPE) (bildningsavdelningen och bildningsnämnden, grundtrygghetsavdelningen och grundtrygghetsnämnden)	Utvecklingsplanen för barn- och familjetjänster har utarbetats före utgången av år 2017.	Projektet igångsatt. Fortsätter även år 2018.
4.1 CAF-arvioinnin käyttöönotto kunnassa (sivistysosasto)	Julkisen sektorin yhteisen laadunarviointimallin käyttöönotto. Henkilöstöä on koulutettu mallin mukaiseen toimintaan sekä toimintatapojen ja tulosten arviointi on tehty.	CAF-arviointi on aloitettu kunnassa ja sitä jatketaan vuonna 2018.
4.1 Ibrukttagande av CAF-utvärdering i kommunen (bildningsavdelningen)	Ibrukttagande av en gemensam modell för kvalitetsutvärdering inom den offentliga sektorn. Personalen har utbildats för det arbetssätt som modellen förutsätter. Och det har uppgjorts en bedömning av verksamhetssätten och resultaten.	CAF-utvärderingen har påbörjats i kommunen och den fortsätter år 2018.

CAF-arviointi on otettu käyttöön joulukuussa. Arviointi aloitettiin joulukuussa 2016 ja sitä jatketaan valtuuston päätöksellä henkilöstöarvioinnilla. Arviointi jatkuu vuonna 2018 siten, että arviointi suoritetaan kaikilta toiminnan ja tulosten alueilta.

Perusturvan ja sivistysosaston yhteinen Lapsiperheiden palveluiden kehittämishanke jatkuu vuonna 2018.

CAF-utvärderingen har tagits i bruk i december. Utvärderingen inleddes i december 2016 och den fortsätter i enlighet med fullmäktiges beslut med utvärderingen av personalen. Utvärderingen fortsätter år 2018 på så sätt, att utvärderingen genomförs inom alla verksamhets- och resultatområden.

Grundtrygghetsavdelningens och bildningsavdelningens gemensamma projekt för utvecklingen av service för barnfamiljer fortsätter år 2018.

Olenaiset muutokset toiminnassa - Väsentliga förändringar i verksamheten

Toukolan esiopetus siirtyi maaliskuussa Toukolan tiloista Jukolan päiväkotiin. Aleksis Kiven koulu siirtyi syykuun lopussa kunnan keskustan alueelle rakennettuihin väistötiloihin. Suomenkielinen esiopetus yhdistettiin yhdeksi kokonaisuudeksi ja sijoitettiin syykuussa Aleksis Kiven koulun yhteyteen. Suomenkielisen oppilashuollon henkilöstö siirtyi kunnantalon väliaikaisista tiloista Aleksis Kiven koulun väistötiloihin.

Daghemmet Lilla-Alexis siirtyi lokakuussa Toukolan tiloista väliaikaisesti Jukolan päiväkotirakennukseen. Koska koulurakennusten sisäilmaongelmien takia kaksi liikuntasalia on jouduttu poistamaan käytöstä, sivistyslautakunnan esityksestä (SIVLTK:13.9.2017 § 71) kunnanhallitus päätti vuokrata tiloja Folksam Arenasta perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen käyttöön sekä koulujen aamu- ja iltapäivätoiminnan käyttöön.

Förskoleundervisningen i Toukola flyttade i mars från Toukolas lokaler till Jukola daghem. Aleksis Kiven koulu flyttade i slutet av september till de tillfälliga lokaler som byggts på kommuncentrums område. Den finskspråkiga förskoleundervisningen förenades till en helhet och placerades i september i Aleksis Kiven koulu. Den finskspråkiga elevvårdens personal flyttade från de tillfälliga lokalerna i kommunhuset till Aleksis Kiven koulus tillfälliga lokaler.

Daghemmet Lilla-Alexis flyttade i oktober från Toukolas lokaler tillfälligt till Jukola daghems byggnad. Eftersom man på grund av problemen med inomhusluften i skolbyggnaderna varit tvungen att ta två gymnastiksalur bruk, beslutade kommunstyrelsen på förslag av bildningsnämnden (BILDN 13.9.2017 § 71) att hyra lokaler i Folksam Arenan för den grundläggande utbildningen och småbarnspedagogiken samt för skolornas morgon- och eftermiddagsverksamhet.

Talouden toteutuminen - Det ekonomiska utfallet

Sivistyslautakunta - Bildningsnämnden					
	TP2016BS	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	1 293 752	1 115 049	1 115 049	1 213 690	98 641
Sisäiset tuotot - Interna intäkter	280 264	491 072	491 072	447 264	-43 808
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-11 270 477	-10 609 914	-10 637 546	-10 610 105	27 441
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-3 395 349	-3 194 794	-3 182 670	-3 264 011	-81 341
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-13 091 810	-12 198 587	-12 214 095	-12 213 162	933

Sivistyslautakunnan toimintakate muodostui 933 euroa muutettua talousarviota pienemmäksi. Sivistyslautakunnan alaisten toimintojen uudelleen järjestämisen ja talouden tasapainottamistoimenpiteiden ansiosta sivistyslautakunnan toimintakateeseen jouduttiin hakemaan vain 1 000 euron lisämääräraha. Tätä ei olisi kuitenkaan tarvinnut hakea, sillä toimintakate toteutui 133 eur muutettua talousarviota parempana. Tulosalueelle on tullut lisäkuluja muun muassa suomenkielisen perusopetuksen ylimääräisistä kaluste- ja oppimateriaalihankinnoista toimintojen siirtyessä väistötiloihin. Sivistysosasto hakee vuosittain erilaisia valtion erityisavustuksia toiminnan kehittämiseen. Vuonna 2017 sivistysosasto hallinnoi yli kahtakymmentä erilaista valtion erityisavustuksen rahoitettua hanketta, joiden kokonaissumma on noin 270 000 €.

Bildningsnämndens verksamhetsbidrag blev 933 euro mindre än budgeterat. Till följd av omorganiseringen av verksamheter som lyder under bildningsnämnden och åtgärderna för att balansera ekonomin var man tvungen att ansöka om ett tilläggsanslag på 1000 euro. Man hade ändå inte behövt ansöka om detta, eftersom verksamhetsbidraget utföll som 133 euro bättre än budgeten. Extra utgifter har förorsakats för resultatområdet bl.a. på grund av de extra anskaffningarna av möbler och läromaterial för eleverna inom den finskspråkiga grundläggande utbildningen till följd av att de flyttade till tillfälliga lokaler. Bildningsavdelningen ansöker årligen om statliga specialunderstöd för utvecklandet av verksamheten. Under år 2017 administrerade bildningsavdelningen över tjugo olika projekt som finansierades med statliga specialunderstöd. Den totala summan för stöden uppgick till ca 270 000 €.

Investoinnit - Investeringar

Opetuskäyttöön tarkoitettut multimedialaitteet 42 000 €
Hankinta on jaksotettu kolmelle vuodelle, jotta tietoliikenneyhteys sekä muut tarvittavat valmiudet saataisiin ajantasaisesti. Laitetarve on noin 300 kappaletta, 100 kpl per jaksotettu vuosi. Hankinta aloitettiin vuonna 2016. Vuoden 2017 osalta investointi toteutui suunnitellusti.

Luonto- ja kulttuuripolun rakentaminen 5 812 €
Investointi on suoritettu loppuun vuonna 2017.

Varhaiskasvatuksen tuntipohjaiseen läsnäoloon perustuvan ohjelmiston ja laitteiston hankkiminen 25 000 €.
Kunnavaltuuston päätöksellä KV 2.10.2017 § 107 investoinnin käyttötarkoitus muutettiin opetuksen TVT-laitteiston hankinnaksi. Investointi on suoritettu loppuun vuonna 2017.

Esitystekniikka väistötiloihin
Kunnavaltuusto myönsi (KV 13.11.2017 §117) suomenkielisen perusopetuksen väistötiloihin tarkoitettua uuden esitystekniikan hankintaan 44 000 €, josta Päivärinteen koulun väistötilojen hankinnan siirtymisen vuoksi käytettiin 19 158 €.

Multimediaapparater avsedda för elevbruk 42 000 €
Upphandlingen har delats på tre år för att man ska hinna aktuella datakommunikationen samt övriga behövliga beredskaper. Det behövs ca 300 apparater, vilket innebär 100 apparater/år. Anskaffningen inleddes år 2016. År 2017 förverkligades investeringen planerligt.

Byggnad av en natur- och kulturstig 5 812 €
Investeringen slutfördes under år 2017.

Anskaffning av program och apparater för timbaserad närvaro inom småbarnspedagogiken 25 000 €
Kommunfullmäktige beslutade (FGE 2.10.2017 § 107) ändra användningsändamålet för investeringen till anskaffning av IKT-apparater för undervisning. Investeringen slutfördes under år 2017.

Presentationsteknik till de tillfälliga lokalerna
Kommunfullmäktige beviljade (FGE 13.11.2017 § 117) 44 000 € för anskaffningen av presentationsteknik till den finskspråkiga grundläggande utbildningens tillfälliga lokaler. På grund av att upphandlingen av de tillfälliga lokalerna för Päivärinteen koulu sköts fram, användes 20 000 € av detta.

Toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi - Åtgärder för balansering av ekonomin

Varhaiskasvatuksesta vähennettiin kuusi päiväkotiapulaisen vakanssia kunnan siivous- ja ruokapalveluiden ulkoistamisen yhteydessä. Ruotsinkielisten varhaiskasvatuspalvelut siirtyivät lokakuun alussa Jukolan päiväkotiiin, jolloin Toukolan tiloista luovuttiin. Tehtyjen toimenpiteiden seurauksena sivistyslautakunta on toteuttanut kaikki valtuuston edellyttämät talouden tasapainottamistoimenpiteet.

Inom småbarnspedagogiken minskade personalantalet med sex daghemsbiträden till följd av outsourcingen av kommunens städning- och måltidstjänster. De svenskspråkiga småbarnspedagogiska tjänsterna flyttade i början av oktober till Jukola daghem då man avstod från lokalerna i Toukola. Till följd av de vidtagna åtgärderna har bildningsnämnden nu genomfört alla åtgärder som fullmäktige förutsatt för balanseringen av ekonomin.

Henkilöstö - Personal

Opetus: Päivärinteen koulun johtajaopettaja irtisanoutui elokuun alussa. Tehtävän hoito määrättiin Aleksis Kiven koulun rehtorille 7.8.2017–31.7.2018 väliseksi ajaksi. Päivärinteen koulun opetus henkilöstön kelpoisuusaste putosi opettajille myönnettyjen virkavapauksien takia.

Varhaiskasvatus: Kolme perhepäivähoitajaa siirtyi päiväkotiiin lastenhoitajan työtehtäviin. Seitsemän perhepäivähoitajaa sai lastenhoitajan pätevyden oppisopimuskoulutuksella. Kolme perhepäivähoitajaa aloitti lastenhoitajan oppisopimuskoulutuksen. Varhaiskasvatuksen johtamisjärjestelmässä jatkettiin palvelualuevastaaville sovitun apulaispäiväkodin johtajia sekä vastuulastentarhanopettajia eri yksiköissä. Varhaiskasvatushenkilöstöä on eläköitynyt ja vapaita vakansseja on täytetty tarpeen mukaan. Varhaiskasvatuksen päiväkotiapulaiset siirtyivät 1.12.2017 alkaen ulkoiselle palveluntuottajalle.

Vapaa Sivistystyö: Kirjasto- ja vapaa-aikapäällikön virka täytettiin vakinaisesti kesäkuusta lähtien. Nuorisohjaajan työvapaan ajaksi yhdistettiin nuorisohjaajan osa-aikainen tehtävä sekä osa vastaavan nuorisoyöntekijän tehtävistä määräaikaisesti. Toinen etsivä nuorisoyöntekijän irtisanouduttua vakanssi täytettiin vakinaisesti. Vastaava nuorisoyöntekijä suoritti JET-opintokokonaisuutta ja osallistui kunnan kriisiryhmän toimintaan.

Sivistystomisto: Ruotsinkielisten koulupsykologipalveluiden kilpailutusten seurauksena Siuntion kunta teki sopimuksen yksityisen palveluntuottajan kanssa. Ruotsinkieliset varhaiskasvatuksen erityisopettajapalvelut hankittiin Inkoon kunnan kanssa tehdyllä sopimuksella (1 päivä viikossa). Hallinnon suunnittelija suoritti JET-opintokokonaisuutta.

Undervisning: Den ledande läraren vid Päivärinteen koulu sade upp sig i början av augusti. Aleksis Kiven koulus rektor förordnades att sköta uppgiften 7.8.2017–31.7.2018. Behörighetsgraden för undervisningspersonalen vid Päivärinteen koulu sänktes till följd av de tjänsteledigheter som beviljats lärarna.

Småbarnspedagogik: Tre familjedagvårdare övergick till arbetsuppgifter som barnskötare i daghem. Sju familjedagvårdare blev behöriga barnhandledare i och med läroavtalsutbildning. Tre familjedagvårdare inledde läroavtalsutbildning för att bli barnhandledare. Man förlängde ledningsstrukturen inom småbarnspedagogiken med de överenskomna biträdande daghemsföreståndarna för de serviceområdesansvariga samt med ansvariga barnträdgårdslärare i de olika enheterna. Personal inom småbarnspedagogiken har pensionerats och obesatta vakanser har besatts enligt behov. Daghemsbiträdena inom småbarnspedagogiken övergick fr.o.m. 1.12.2017 till en extern serviceproducent.

Fritt bildningsarbete: Tjänsten chef för biblioteks- och fritidstjänster besattes stadigvarande från och med juni. Under en ungdomsledares arbetsledighet förenades ungdomsledarens deltidsuppgifter samt en del av den ansvariga ungdomsarbetarens uppgifter för en viss tid. En ungdomsarbetare sade upp sig och vakansen besattes därefter stadigvarande. Den ansvariga ungdomsarbetaren utförde studiehelheten JET och deltog i verksamheten i kommunens krisgrupp.

Bildningskansliet: Till följd av konkurrensutsättningen av de svenskspråkiga skolpsykologtjänsterna ingick Sjundeå kommun ett avtal med en privat serviceproducent. Speciallärartjänsterna inom den svenskspråkiga småbarnspedagogiken skaffades med ett avtal som ingåtts med Ingå kommun (1 dag i veckan). Förvaltningsplaneraren utförde studiehelheten JET.

Sivistystoimiston tulosityksikkö – Resultatenheten bildningskansliet

Sivistystoimiston tulosityksikkö kattaa vuonna 2017 sivistystoimen hallinnon, joukkoliikenteen (sis. koulukuljetukset), logistiikan, yhteiset koulut, opetuksen ja kasvatuksen tukipalvelut (oppilashuolto ja avustajapalvelut).

Bildningskansliets resultatenhet omfattar år 2017 bildningsväsendets förvaltning, kollektivtrafiken (inkl. skolskjutsarna), logistiken, de gemensamma skolorna, stöd tjänsterna för undervisning och fostran (elev-vården och assistenttjänsterna).

Toiminnan toteutuminen - Utfallet av verksamheten

Sivistysosasto valmisteli esityksen kunnan liittymisestä vuoden 2018 alusta Helsingin seudun liikenne kuntayhtymään ja vastasi HSL-jäsenyyteen liittyvistä käytännön järjestelyistä. Siuntion alueella aikaisemmin kulkeneiden liikenneyhteyksien lakkauttamisen seurauksena kunta on joutunut hankkimaan korvaavaa liikennettä, josta osa on korvattu muuttamalla Avainlinjojen reittejä. Toisen asteen opiskelijoiden pääsy koulutuspaikkoihin turvattiin hankkimalla linja-autovuoroja sekä Raaseporin että Lohjan suuntiin. Siuntion kunta osallistuu Raaseporin kaupungin hankkimien lähiyhteyksien kustannuksiin HSL:n kautta. Sivistysosasto perusti kunnan kirjastoon HSL-palvelupisteen, jonne hankittiin mm. uusi kassajärjestelmä. Sivistysosasto osallistui aktiivisesti Länsi-Uudenmaan henkilöliikennetyöryhmän toimintaan. Koska kunta liittyi HSL:n jäseneksi, kunta sai viimeistä kertaa Uudenmaan ELY-keskuksen myöntämää joukkoliikenteen valtionavustusta.

Bildningsavdelningen beredde förslaget för att kommunen från och med början av år 2018 skulle bli medlem i Samkommunens Helsingforsregionens trafik och svarade för de praktiska arrangemangena i anslutning till HRT-medlemskapet. Till följd av att de trafikförbindelser som tidigare fanns på kommunens område avskaffades, har kommunen varit tvungen att skaffa ersättande trafik. En del har ersätts genom att ändra på Nyckellinjernas rutter. För att trygga att andra stadiets elever kommer till sina utbildningsplatser, skaffades bussturer både i riktningen mot Raseborg och Lojo. Sjöunda kommun deltar i de av Raseborgs stad anskaffade närförbindelser via HRT. Bildningsavdelningen grundade ett HRT-serviceställe i biblioteket och till det skaffades bland annat ett nytt kassasystem. Bildningsavdelningen deltog aktivt i verksamheten i Västra Nylands kollektivtrafikarbetsgrupp. Eftersom kommunen blev medlem i HRT, var det sista gången som kommunen fick det av NTM-centralen i Nyland beviljade statsbidraget för kollektivtrafik.

Siuntiolaiset oppilaat muissa kunnissa / Sjöundaålever i andra kommuner	TA2017BG	TP 2017 BS
Källhagens skola 7-9	46	46
Winellska skolan 7-9	35	43
Muut/Övriga 1-9	40	32
Ulkopaikkakuntalaiset Siuntion kunnan koulussa ja esiopetuksessa / Elever från andra kommuner i Sjöunda kommuns skolor och förskolor	TA2017BG	TP 2017 BS
Suomenkieliset/Finskspråkiga 1-9 lk	23	25
Ruotsinkieliset/Svenskspråkiga 1-6 lk	4	4
Esiopetus/Förskoleundervisning	1	0

Talouden toteutuminen - Det ekonomiska utfallet

Sivistystoimiston tulosityksikkö alitti vuoden 2017 talousarvion toimintakatteen 49 606 € (toteutuma 98,3 %) siitäkin huolimatta, että kalustemäärärahat ylittyivät Aleksis Kiven koulun väistötilojen kalustamisen takia noin 50 000 €. HSL:n palvelupisteen perustaminen aiheutti laite- ja ohjelmistokustannuksia yli 10 000 €. Ruotsinkielisten koulupsykologipalveluiden kilpailuttamisen myötä palveluiden kustannukset pienenevät ja laadullisesti parantuivat. Kotikuntakorvaustulot ylittyivät arvioidusta 123 929 €.

Bildningskansliets resultatenhet underskred verksamhetsbidraget i budgeten för år 2017 med 49 606 € (utfallet 98,3 %) trots att möbelanslaget överskreds med ca 50 000 € på grund av möbleringen av Aleksis Kiven skolors tillfälliga lokaler. Inrättandet av HRT:s serviceställe förorsakade apparat- och programkostnader för över 10 000 €. Till följd av konkurrensutsättningen av skolpsykologtjänsterna minskade kostnaderna och kvaliteten förbättrades. Hemkommunsersättningsintäkterna överskred det beräknade med 123 929 €.

Sivistystoimiston tulosityksikkö - Bildningskansliets resultatenhet					
	TP2016BS	TA2017BG	MTA2017ÅBG	TP2017BS	Poikkeama -Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	484 333	256 649	257 649	429 793	172 144
Sisäiset tuotot - Interna intäkter	279 769	491 072	491 072	457 105	-33 967
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-3 743 088	-3 313 179	-3 343 687	-3 420 833	-77 146
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-180 668	-323 720	-323 720	-335 146	-11 426
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-3 159 653	-2 889 178	-2 918 686	-2 869 081	49 605

Opetuksen tulosalue - Resultatområdet undervisning

Opetuksen tulosalue muodostuu kolmesta peruskoulusta: Aleksis Kiven koulusta, Päivärinteen koulusta ja Sjundeå Svenska skolanista. Lisäksi tuloalueeseen kuuluu koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta.

Sivistystoimen johtaja toimii opetuksen tulosalueen päällikkönä. Toiminnan kehittämistä vastaa opetuksen ohjausryhmä, joka muodostuu koulujen rehtoreista, apulaisrehtoreista ja varajohtajista sekä hallinnon suunnittelijasta. Sivistystoimen johtaja on ryhmän puheenjohtaja.

Toiminnan toteutuminen - Utfallet av verksamheten

Aleksis Kiven koulun uudet väistötilat otettiin käyttöön syyskuun lopussa. Luokkahuoneet kalustettiin pääsääntöisesti koulun vanhoilla kalusteilla. Esi- ja alkuopetuksen tiloihin hankittiin uusia kalusteita ja koko kiinteistö varustettiin uudella esitystekniikalla. Opetuksen tieto- ja viestintäteknologiassa siirryttiin kannettaviin päätelaitteisiin.

Sivistryslautakuna hyväksyi Siuntion kunnan perusopetuksen opetussuunnitelman luvut 6–7 ja 13–15 (SIVLTK:11.10.2017 § 75), niihin liittyvän oppilaanohjaussuunnitelman (SIVLTK:15.2.2017 § 14) ja ns. Siuntio-tuntien opetussuunnitelmat (SIVLTK:11.10.2017).

Maahanmuuttajataustaisille tarkoitettua perusopetukseen valmistavaa opetusta annettiin Aleksis Kiven koulussa. Lisäksi koulussa annetaan keskitetysti oman äidinkielen opetusta venäjän tai viron kielissä. Koulut antavat tarvittaessa suomi- tai ruotsi toisena kielenä opetusta (S2-opetus). Kevätlukukauden 2017 lopussa järjestettiin koulujen yhteinen liikuntatapahtuma. Peruskoulujen yhteinen Suomi 100-teemaan liittyvä itsenäisyysjuhla järjestettiin yhteistyössä Siuntio Soi ry - Musik i Sjundeå rf:n ylläpitämän Lux Musicae –tapahtuman kanssa Folksam Arenalla 5.12.2017.

Koulujen tieto- ja viestintäteknologian tutoropettajista muodostettu opetuksen tulosalueen yhteinen TVT-asiantuntijaryhmän vastuulla on mm. huolehtia opettajien pedagogisesta TVT-tuesta, suunnitella opettajien TVT:hen liittyviä täydennyskoulutuksia ja valmistella TVT-hankintoja. Ryhmä osallistui vuoden 2017 aikana erilaisiin koulutus- ja toiminnan kehittämiseen liittyviin tapahtumiin. Tutor-opettajatoimintaa kehitettiin yhteistyössä Lohjan kaupungin ja Inkoon kunnan kanssa.

Sivistryslautakunta hyväksyi uudet iltapäivätoiminnan järjestämisen periaatteet (SIVLTK:15.2.2017 §16). Koululaisten iltapäivätoimintaa järjestettiin kaikille sitä tarvitseville oppilaille molemmille kieliryhmille tarkoitettuna yhteisenä toimintona. Valtion myöntämän avustuksen ansiosta koulut järjestivät monipuolista kerhotoimintaa kaiken ikäisille oppilaille.

Opetuksen tulosalue on saanut valtion erityisavustusta Liikkuva kouluhankkeeseen, jonka ansiosta on hankittu ulkoalueiden välineitä välituntiliikunnan lisäämiseksi.

Resultatområdet undervisning består av tre grundskolor: Aleksis Kiven koulu, Päivärinteen koulu och Sjundeå svenska skola. Resultatområdet omfattar också skolelevernas morgon- och eftermiddagsverksamhet.

Bildningsdirektören fungerar som chef för resultatområdet undervisning. För utvecklandet av verksamheten ansvarar undervisningens styrgrupp som består av skolornas rektorer, de biträdande rektorerna och biträdande föreståndarna samt av förvaltningsplaneraren. Bildningsdirektören är ordförande för gruppen.

Aleksis Kiven koulus tillfälliga lokaler togs i bruk i slutet av september. Klassrummen möblerades främst med skolans gamla möbler. Till förskoleundervisningens och nybörjarundervisningens lokaler skaffades nya möbler och hela fastigheten utrustades med ny presentationsteknik. Inom informations- och kommunikationsteknologin i undervisningen övergick man till bärbara huvudenheter.

Bildningsnämnden godkände kapitlen 6-7 och 13-15 i Sjundeå kommuns läroplan för den grundläggande utbildningen (BILDN 11.10.2017 § 75), den elevhandledningsplan som hänför sig till kapitlen i fråga (BILDN 15.2.2017 § 14) och de s.k. Sjundeåtimrnarnas läroplaner (BILDN 11.10.2017).

Den för elever med invandrarbakgrund avsedda förberedande undervisningen för den grundläggande utbildningen gavs i Aleksis Kiven koulu. I skolan erbjöds också koncentrerad undervisning i det egna modersmålet i ryska och estniska. Skolorna ger vid behov undervisningen i finska eller svenska som andra språk (S2). I slutet av vårterminen 2017 ordnades ett gemensamt idrottsevenemang för skolorna. Grundskolornas gemensamma självständighetsfest i Finland 100-tema ordnades på Folksam Arenan i samband med Lux Musicae-tillställningen som arrangeras av Siuntio Soi ry - Musik i Sjundeå r.f.

Skolornas tutorlärare inom informations- och kommunikationsteknologi har bildat en gemensam IKT-expertgrupp inom resultatområdet undervisning, och gruppens uppgift är bl.a. att ansvara för lärarnas pedagogiska IKT-stöd, planera IT-fortbildning för lärarna samt förbereda IKT-anskaffningar. Gruppen deltog under år 2017 i olika utbildningar och evenemang gällande utvecklandet av verksamheten. Tutorlärarverksamheten utvecklades i samarbete med Lojo stad och Ingå kommun.

Bildningsnämnden godkände de nya principerna för ordnandet av eftermiddagsverksamhet (BILDN 15.2.2017 § 16). Eftermiddagsverksamhet ordnades för alla skolelever som hade behov som en gemensam verksamhet för båda språkgrupperna. Tack vare det statliga bidraget kunde skolorna ordna mångsidig klubbverksamhet för elever i alla åldrar.

Resultatområdet undervisning har beviljats statligt specialbidrag för projektet Skolan i rörelse och tack vare detta har det anskaffats redskap till utomhusområdena för att öka aktiviteten under rasterna.

Tunnusluvut - Relationstal	TP 2016 BS				TP 2017 BG			
	Aleksis Kiven koulu	Päivärin-teen koulu	Sjundeå svenska skola	Yhteensä - Total	Aleksis Kiven koulu	Päivärin-teen koulu	Sjundeå svenska skola	Yhteensä - Total
Oppilasmäärä - Elevantal	404	137	180	721	413	143	195	751
Oppilasmäärä 1-6 lk:t - Elevantal åk 1-6	226	137	180	543	225	143	195	563
Oppilasmäärä 7-9 lk:t - Elevantal åk 7-9	178	0	0	178	188	0	0	188
Oppilaat, joilla erityisen tuen päätös (kpl) - Antalet elever, med beslut om skärskilt stöd (st)	14	8	7	29	12	9	6	27
Oppilaat, joilla erityisen tuen päätös % / oppilaista - Antalet elever, med beslut om skärskilt stöd % / elev	3 %	6 %	4 %	4 %	3 %	6 %	3 %	4 %
Opetustuntien lukumäärä (kpl) - Antalet undervisningslektioner (st)	29 878	11 981	13 361	55 220	29 960	12 240	13 269	55 469
Vahvistettu tuntikehys - Fastslagen timresurs	838	306	341	1485	807	263	337	1 407
Käytetty tuntikehys/oppilas - Använd timresurs/elev	2,07	2,23	1,89	2,06	1,95	1,84	1,73	1,87
Tukiopetustuntien lukumäärä (kpl) - Antalet stödundervisningslektioner (st)	127	0	31	158	220	17	32	269
Osa-aikaista erityisopetusta saaneet % / oppilas - Fått specialundervisning på deltid % / elever	9 %	23 %	27 %	20 %	11 %	16 %	24 %	17 %
Oppilashuolto - Elevvård								
Psykologipalvelua (Stakes suositus 1/800opp) - Psykologtjänster (Stakes rekomm. 1/800 elever)	0,79	0,29	0,35	1,41	0,92	0,32	0,43	1,67
Kuraattoripalvelua (Stakes suositus 1/1000opp) - Kuratorstjänster (Stakes rekomm. 1/1000 elever)	0,78	0,26	0,35	1,39	0,73	0,25	0,35	1,33
Kouluterveydenhoito (Stakes suositus 1/600 opp) - Skolhälsovård (Stakes rekomm. 1/600 elever)	0,72	0,25	0,35	1,29	0,69	0,24	0,33	1,25
Avustajia - Assistentter								
Oppilasta/avustaja - Elever/assistent	45	17	30	92	46	18	29	93
Kuljetusoppilaiden määrä - Antal transportelever	151	125	135	137	161	130	112	403
Kuljetusoppilaiden määrä %/oppilaista	37 %	91 %	75 %	19 %	39 %	91 %	57 %	54 %
Kustannukset - Kostnader								
Opetustoiminta € (nettokustannukset/oppilas) - Undervisning € (netto/elev)	8 205	6 673	7 488	7 725	7 505	5 719	5 802	6 723
Oppilashuolto (euroa/oppilas) - Elevvård (euro/elev)				1092				1058
Kirjat (euroa/oppilas) - Böcker (euro/elev)	Ak 102 yk 152	102	126	120	ak 91 yk 137	91	113	108
Tarvikkeet (euroa/oppilas) - Material (euro/elev)	117	117	117	117	105	105	105	105
Sairaalaopetuksen hoitopäivien lukumäärä - Antalet sjukhusundervisnings vård dagar *				142				160

*= Käytetään edeltävän tilikauden tietoa - Uppgifter från föregående räkenskapsperioden

Iltapäivätoiminta - Eftermiddagsverksamhet	TA2017BG	TP 2017 BS
Kunnan omassa toiminnassa/l kommunens egen verksamhet	62	50
Kunnan avustamassa toiminnassa/l verksamhet som stöds av kommunen	8	9

Talouden toteutuminen - Det ekonomiska utfallet

Opetuksen tulosalue ylitti vuoden 2017 talousarvion toimintakatteen 230 188 € (toteutuma 101,5 %). Ylitys muodostuu pääasiassa henkilöstömenojen ylityksestä 69 357 € ja opetustarvikkeiden ja välineiden hankinnasta suomenkielisen perusopetuksen väistötuloihin 98 091 €. Henkilöstömenojen ylitys johtuu pääasiassa siitä, että talousarviossa ei ole huomioitu sijaismäärärahoja. Sisäisten ruokamenojen ylittymisen takia palvelujen ostot ovat ylittyneet 59 606 €. Sen sijaan tietoliikennemaksut ovat alittuneet 4 441 €.

Resultatområdet undervisning överskred verksamhetsbidraget i budgeten för år 2017 med 230 188 € (utfallet 101,5 %). Överskridningen beror främst på överskridningen i personalutgifterna på 69 357 € och på anskaffningen av redskap till den finskspråkiga grundläggande utbildningens tillfälliga lokaler på 98 091 €. Överskridningen i personalutgifterna beror främst på att man i budgeten inte beaktat vikarieanslagen. På grund av att de interna måltidsutgifterna överskreds, överskreds köp av tjänster med 59 606 €. Däremot var datakommunikationsavgifterna 4 441 € mindre än beräknat.

Opetuksen tulosalue - Undervisningsens resultatområdet

	TP2016BS	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikkelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	120 361	116 440	116 440	110 178	-6 262
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-3 798 143	-3 394 790	-3 394 790	-3 587 099	-192 309
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-1 986 297	-1 663 209	-1 663 209	-1 694 827	-31 618
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-5 664 079	-4 941 559	-4 941 559	-5 171 748	-230 189

Varhaiskasvatuksen tulosalue - Resultatområdet småbarnspedagogik

Varhaiskasvatuspalvelut ovat keskeinen toimintakokonaisuus lapsiperheiden palveluissa ja tukijärjestelmässä.

Varhaiskasvatuksen ensisijaisena tavoitteena on suunnitelmallinen ja tavoitteellinen pedagoginen toiminta sekä edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, oppimista ja hyvinvointia yhteistyössä huoltajien kanssa. Esiopetus on osa varhaiskasvatusta.

Varhaiskasvatukseen tulosalueeseen kuuluvat varhaiskasvatusyksiköt, kunnallinen esiopetus, perhepäivähoito, lasten kotihoitoon tuki alle 3-vuotiaille sekä yksityisen hoidon tuki ja kuntalaisia varhaiskasvatukseen järjestämiseksi yksityisillä palveluntuottajilla kunnassa ja kuntarajojen ulkopuolella.

Kunnallisia varhaiskasvatusyksiköitä ovat suomenkielisinä Tyyskylän päiväkotit, Jukolan päiväkotit, Störsvikin päiväkotit sekä suomenkielinen esiopetus perusopetuksen yhteydessä. Ruotsinkielinen varhaiskasvatusyksikkö on Lilla-Alexis Daghem sekä ruotsinkielinen esiopetusyksikkö Svenska Förskolan ruotsinkielisen perusopetuksen yhteydessä. Kunnassa oli vuoden 2017 lopulla yhteensä 8 kunnallista perhepäivähoitajaa. Siuntion kunnassa toimii 4 yksityistä varhaiskasvatukseen palveluntuottajaa, joiden toimintaa kunta tukee. Siuntiossa varhaiskasvatus- ja esiopetuspalvelut järjestetään suomen- ja ruotsinkielellä.

De småbarnspedagogiska tjänsterna utgör en central verksamhetsdel inom tjänsterna och stödsystemet för barnfamiljer.

Småbarnspedagogikens främsta mål är planenlig och målinriktad pedagogisk verksamhet samt att främja barnens övergripande växande, lärande och välbefinnande tillsammans med vårdnadshavarna. Förskoleundervisningen är en del av småbarnspedagogiken.

Resultatområdet småbarnspedagogik omfattar de småbarnspedagogiska enheterna, den kommunala förskoleundervisningen, familjedagvården, hemvårdsstöd för barn under 3 år samt privatvårdsstödet och kommuntillägget för ordnande av småbarnspedagogik hos privata serviceproducenter i kommunen och utanför kommungränserna.

De finskspråkiga kommunala småbarnspedagogiska enheterna är Tyyskylän päiväkotit, Jukolan päiväkotit, Störsvikin päiväkotit samt den finskspråkiga förskoleundervisningen som ordnas i samband med den grundläggande utbildningen. Den svenskspråkiga småbarnspedagogiska enheten är Daghemmet Lilla-Alexis samt den svenskspråkiga förskolenheten Svenska Förskolan som finns i samband med den svenskspråkiga grundläggande utbildningen. I kommunen fanns i slutet av år 2017 sammanlagt åtta kommunala familjedagvårdare. I Sjundeå kommun är fyra privata serviceproducenter av småbarnspedagogiska tjänster verksamma. Verksamheten i dessa stöds av kommunen. I Sjundeå ordnas småbarnspedagogik och förskoleundervisning på både finska och svenska.

Toiminnan toteutuminen - Utfallet av verksamheten

Vuoden 2017 aikana jatkettiin tiivistä yhteistyötä kunnassa toimivien neljän yksityisen varhaiskasvatukseen palveluntuottajan kanssa. Siuntion kunnan tilahaasteiden takia hyväksyttiin uusia yksityisiä varhaiskasvatukseen palveluntuottajia kuntarajan ulkopuolella, jolla tuettiin lapsiperheiden arkea huomioiden huoltajien työmatkat ja palvelujen tarve.

Sivistyslautakunta hyväksyi 1.8.2017 voimaan tulevan Siuntion uuden varhaiskasvatussuunnitelman valtakunnallisten perusteiden mukaisesti. Varhaiskasvatussuunnitelmaa tulee noudattaa kunnallisissa ja yksityisillä palveluntuottajilla. Jokainen yksikkö laati syksyllä varhaiskasvatussuunnitelmien mukaisesti myös yksikkökohtaiset toimintasuunnitelmat.

Siuntion suomenkieliset esiopetusyksiköt yhdistettiin lautakunnan linjaamien periaatteiden mukaisesti 1.8.2017 alkaen yhdeksi suomenkieliseksi esiopetuksiksi ja samalla esiopetus siirtyi perusopetuksen yhteyteen, joka tukee esi- ja perusopetuksen yhteistyötä lapsen oppimisen polun jatkumona.

Lakisäätelien varhaiskasvatukseen erityisopettajapalveluiden järjestämiseksi ruotsinkielellä tehtiin 1.8.2017 alkava yhteistyösopimus Inkoon kunnan kanssa.

Vuoden 2017 aikana varhaiskasvatuksessa laadittiin useita asiakaspalveluun ja varhaiskasvatukseen liittymiä toiminnallisia ohjeita ja asiakirjoja, mm. uudet lapsen yksilölliset

Under år 2017 fortsatte det täta samarbetet med de fyra privata serviceproducenter av småbarnspedagogik som är verksamma i kommunen. På grund av lokalutmaningarna i Sjundeå, godkändes nya serviceproducenter av småbarnspedagogik utanför kommungränserna och på detta sätt stöddes barnfamiljernas vardag med beaktande av vårdnadshavarnas arbetsresor och behovet av service.

Bildningsnämnden godkände Sjundeås nya plan för småbarnspedagogik som bygger på de nationella grunderna. Planen trädde i kraft 1.8.2017. Både de kommunala och privata serviceproducenterna ska iakttas planen för småbarnspedagogik. I enlighet med planen för småbarnspedagogik uppgjorde varje enhet också en enhetsspecifik verksamhetsplan under hösten.

De finskspråkiga förskolenheterna i Sjundeå förenades enligt de av nämnden fastställda riktlinjerna fr.o.m. 1.8.2017 till en finskspråkig förskoleundervisningsenhet och samtidigt flyttades förskoleundervisningen till att ordnas i samband med den grundläggande utbildningen, vilket stöder förskole- och nybörjarundervisningens samarbete för att skapa en enhetlig lärtig för barnet.

För ordnandet av de lagstadgade svenskspråkiga speciallärartjänsterna inom småbarnspedagogiken ingick man ett samarbetsavtal med Ingå kommun fr.o.m. 1.8.2017.

Under år 2017 uppgjordes inom småbarnspedagogiken flera funktionella anvisningar och dokument som hänför sig till kundservice

varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmat, kasvun ja oppimisen tuen suunnitelmat, varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa olevien lasten vakuutus ja korvauskäytäntö, varhaiskasvatusten ja kodin yhteistyö lasten sairauksien ennaltaehkäisyssä ja hoidossa sekä varhaiskasvatuksen eri toimintaprosessien tarkistaminen. Lääkehoidon antamisen periaatteet ja käytänteet Siuntion kunnan varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa käsiteltiin sivistyslautakunnassa joulukuussa 2017. Tulosalueella jatkettiin sähköistä lasten tulo- ja lähtöaikojen kirjausta mobiililaitteiden avulla. Henkilöstölle hankittiin tieto- ja viestintätekniiikan välineitä pedagogiikan toteuttamisen tueksi.

Siuntion kunnan varhaiskasvatuspalvelut jatkoivat koordinointia 6 muun Länsi-Uudenmaan kunnan kanssa varhaiskasvatuksen kehittämishankkeessa. Alueellisen yhteistyöhankkeen aikana järjestettiin kunta- ja yksikkörajat ylittäviä useita henkilöstön koulutus- ja vertaisjakamisen tilaisuuksia.

och ordnandet av småbarnspedagogik. Dokumenten och anvisningar berörde bland annat barnens nya individuella planer för småbarnspedagogik och förskoleundervisning, planen för stöd för fostran och lärande, försäkring för barn i småbarnspedagogik och förskoleundervisning samt ersättningspraxis, småbarnspedagogikens och hemmets samarbete i förebyggande och vårdande av barns sjukdomar samt kontrollerande av flera verksamhetsprocesser inom småbarnspedagogiken. Principerna och praxisen för genomförandet av läkemedelsbehandling i småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen i Sjundeå kommun behandlades i bildningsnämnden i december. Inom resultatområdet fortsatte man med den elektroniska registreringen av barnens ankomst- och avfärdstider med hjälp av mobilapparater. För personalen skaffades informations- och kommunikationsteknologiska redskap som stöd för förverkligandet av pedagogik.

Sjundeå kommuns småbarnspedagogiska tjänster fortsatte koordineringen av projektet för att utveckla småbarnspedagogiken tillsammans med sex andra västnyländska kommuner. Under det regionala samarbetsprojektet ordnades flera kommun- och enhetsöverskridande utbildningstillfällen och tillfällen för att dela med sig av erfarenheter.

	TP 2014 BS	TP 2015 BS	TP 2016 BS	TP 2017 BS
Esiopetustuntien lukumäärä suomi (kpl) - Antalet finska förskolektioner (st)	752	732	752	752
Esioppilaiden lukumäärä suomi (kpl) - Antalet finska förskole elever (st)	63	58	62	51
Vaikeimmin kehitysvammaisia oppilaita suomi (kpl) - Antalet gravast handikappade finska elever (st)	0	0	0	0
Muita vammaisoppilaita suomi (kpl) - Andra handikappade finska elever (st)	0	1	2	1
Oppilaat, joilla erityisen tuen päätös (kpl) - Antalet elever, med beslut om skärskilt stöd (st)	0	1	2	4
Kuljetusoppilaiden määrä suomi - Antalet finska skolskjutselever	13	19	30	28
Sairaalaopetuksen hoitopäivien lukumäärä suomi - Antalet sjukhusundervisnings värddagar finska	0	0	0	0
Esiopetustuntien lukumäärä, ruotsi (kpl) - Antalet svenska förskolektioner (st)	752	722	752	752
Esioppilaiden lukumäärä, suomi (kpl) - Antalet svenska förskole elever (st)	29	34	34	26
Vaikeimmin kehitysvammaisia oppilaita ruotsi (kpl) - Antalet gravast handikappade svenska elever (st)	0	0	0	0
Muita vammaisoppilaita ruotsi (kpl) - Andra handikappade svenska elever (st)	1	0	1	0
Oppilaat, joilla erityisen tuen päätös (kpl) - Antalet elever, med beslut om skärskilt stöd (st)	1	0	1	0
Kuljetusoppilaiden määrä, ruotsi - Antalet svenska skolskjutselever	9	11	18	13
Sairaalaopetuksen hoitopäivien lukumäärä svenska - Antalet sjukhusundervisnings värddagar svenska	0	0	0	0

	TP 2013BS	TP 2014BS	TP 2015BS	TP 2016BG	TP 2017 BS
0-6 vuotiaiden määrä kunnassa - Antal 0-6 åringar i kommunen	578	560	540	526	483
Lapsia kunnallisessa varhaiskasvatuksessa - Barn i kommunal småbarnspedagogik	252	261	228	255	222
Lapsia kunnan perhepäivähoidossa - Barn i kommunal familjedagvård	62	59	52	54	30
Lapsia yksityisissä päiväkodeissa - Barn i privata daghem	32	29	35	35	44
Lapsia yksityisissä perhepäivä- ja ryhmäperhepäiväkodeissa - Barn i privata familje- eller gruppfamiljedaghem	16	15	8	7	5
Varhaiskasvatuksessa olevat lapset % ikäluokasta 0-6 vuotiaat - Barn i småbarnspedagogik, % av 0-6 åringar	62 %	65 %	60 %	67 %	62 %
Lapsia kotihoidontuen piirissä - Barn med hemvårdsstöd	110	124	109	118	124

Talouden toteutuminen - Det ekonomiska utfallet

Varhaiskasvatuksen tulosalueella vuoden 2017 talous alitti kokonaisuutena talousarviosta 70 350 € (toteutuma 98,5 %). Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuotot jäivät arvioitua alhaisimmiksi (82,6 %). Syynä tähän ovat 1.3.2017 tulleet asiakasmaksulain muutokset asiakkaiden tulo rajojen nostamisessa ja sisaralennuksen muutoksissa. Asiakasperheillä on ollut myös mahdollisuus saada varhaiskasvatuksesta maksuhyvitys koulujen loma-aikojen mukaisesti, mikä näkyy maksutuloja alentavana. Varhaiskasvatuksen rajaaminen 20 tuntiin on vähentänyt jonkin verran maksutuloja. Maksutuottojen vähentymistä tasoitti varhaiskasvatuksen tulosalueen osalta se, että eläköityvän varhaiskasvatushenkilöstön tilalle ei tarvinnut palkata uutta henkilöstöä ja varhaiskasvatuksen asiakasmäärät eivät kasvanneet.

Varhaiskasvatustalouksissa seurattiin vuoden 2017 aikana lapsen subjektiivisen varhaiskasvatuksen rajauksen toteutumista ja lukumäärää, kun toinen huoltajista on kotona. Tällöin lapsella on oikeus korkeintaan 20 tuntia viikossa varhaiskasvatukseen. Sivistyslautakunta hyväksyi osa-aikaisen varhaiskasvatuksen järjestämisen periaatteet Siuntion kunnallisessa varhaiskasvatuksessa 1.3.2017 lähtien.

Varhaiskasvatuksen uusi asiakasmaksulaki tuli voimaan 1.3.2017. Laissa säädetään kunnan päiväkodissa ja perhepäivähoidossa järjestettävästä varhaiskasvatuksesta perittävästä asiakasmaksusta. Samalla päivitettiin varhaiskasvatuksen kunnalliset asiakasmaksuperusteet.

Inom resultatområdet småbarnspedagogik underskred ekonomin som helhet budgeten för år 2017 med 70 350 € (utfallet 98,5 %). Klientavgiftsintäkterna inom småbarnspedagogiken blev mindre än beräknat (82,6 %). Orsaken till detta är de ändringar i lagen om klientavgifter som trädde i kraft 1.3.2017 gällande klienternas inkomstgränser och ändringarna i syskonrabatten. Dessa sänkte avgiftsintäkterna. Klientfamiljerna har även haft möjlighet att få kompensation för avgifterna under skolornas lovtider, vilket även sänkte avgiftsintäkterna. Även begränsandet av småbarnspedagogiken till 20 timmar har i någon mån minskat avgiftsintäkterna. Minskningen i avgiftsintäkterna jämnades ut inom småbarnsfostrans resultat-område av att man inte var tvungen att anställa ny personal istället för den som blev pensionerad och av att antalet klienter inom småbarnspedagogiken inte ökade.

Inom de småbarnspedagogiska tjänsterna följde man under år 2017 med förverkligandet av begränsningen av barnens subjektiva rätt till omfattningen av småbarnspedagogik, då ena vårdnadshavaren är hemma och barnet har rätt till högst 20 timmar småbarnspedagogik i veckan. Bildningsnämnden godkände principerna för ordandet av småbarnspedagogik på deltid inom den kommunala småbarnspedagogiken i Sjundeå från och med 1.3.2017.

Den nya lagen om klientavgifter inom småbarnspedagogiken trädde i kraft 1.3.2017. Lagen innehåller bestämmelser om den klientavgift som tas ut för småbarnspedagogik som kommunen ordnar på daghem och i familjedagvård. Samtidigt uppdaterades småbarnspedagogikens kommunala klientavgiftsgrunder.

Varhaiskasvatuksen tulosalue - Resultatområdet för småbarnspedagogik					
	TP2016BS	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	556 334	638 960	638 960	547 679	-91 281
Sisäiset tuotot - Interna intäkter	0	0	0	0	0
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-3 254 163	-3 307 013	-3 307 013	-3 098 433	208 580
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-732 560	-731 624	-731 624	-778 573	-46 949
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-3 430 389	-3 399 677	-3 399 677	-3 329 327	70 350

Vapaan sivistystyön tulosalue - Resultatområdet fritt bildningsarbete

Vapaan sivistystyön tulosalueeseen kuuluvat liikunta-, nuoriso-, kirjasto- ja kulttuuritoimi, kansalaisopistot ja muu vapaa sivistystyö.

Resultatområdet fritt bildningsarbete omfattar motions-, ungdoms-, biblioteks- och kulturverksamheterna samt medborgarinstituten och annat fritt bildningsarbete.

Toiminnan toteutuminen - Utfallet av verksamheten

Kirjaston toimintakonseptia suunniteltiin edelleen ja kuntalaiset osallistettiin kirjaston toimintojen kehittämiseen kyselyllä. Kyselyn tuloksia hyödynnetään kirjaston toiminnallisessa ja tilasuunnittelussa. Kirjaston henkilöstö on osallistunut Helle-kirjastojen johtoryhmään, Lukas-yhteistyöhön, Lukki-kirjastojen yhteistyöhön sekä muuhun yhteistoimintaan. Kirjasto- ja vapaa-aikapalveluiden päällikkö valittiin Koha-Suomi Oyn hallituksen jäseneksi. Kirjastossa järjestettiin muutamia kulttuuritapahtumia syksyn 2017 aikana ja myös paikalliset kolmannen sektorin toimijat ovat löytäneet tien kirjastotilaan.

Koha-kirjastojärjestelmän ja Finna-asiakasliittymän käyttöönotto on siirtynyt vuodelle 2018. HSL-alueeseen liittyvien ohjelmistojen käyttöönotto vaati runsaasti valmisteluresusseja ja aiheutti useita koulutuspäiviä HSL-palvelupistesovelluksen ja kassajärjestelmän osalta. Nämä vaikuttivat tulosalueen muuhun toimintaan.

Lautakunta myönsi kulttuuri-, nuoriso- ja liikunta- sekä vapaan sivistystyön avustuksia siuntiolaisille yhdistyksille ja seuroille. Tämän lisäksi myönnettiin apuraha vuoden 2016 parhaasta urheiluvoituksesta sekä myönnettiin vuoden 2016 nuori urheilija –stipendi.

Kunnan omien kulttuuritapahtumien ohjelmaa pystyttiin monipuolistamaan mm. Suomi 100 –hankkeesta saadulla avustuksella.

Nuorisotoimi järjesti alkuvuonna 2017 kolmannen Nuorisotyöttömyys nollaksi –kampanjan. Kampanjalla ja etsivällä nuorisotyöllä on ollut pitkäaikainen vaikutus kunnan nuorisotyöttömyyden vähentymiseen. Marraskuussa 2017 alle 25-vuotiaiden työttömien määrä oli tippunut 50% vuoden 2016 marraskuusta. Aktivointiaste on ollut useampana kuukautena Uudenmaan korkeinta. Etsivä nuorisotyö myös tavoitti vuonna 2017 ennätyksellisen määrän 86 nuorta, joista 69 kanssa työskenneltiin pidempään.

Nuorisovaltuuston toiminta käynnistettiin tilapäisen valtuuston valinnalla ja vuoden 2017 lopuksi järjestettiin vaalit. Tilapäinen valtuusto valitsi keskuudestaan edustajan Uudenmaan maakunnalliseen nuorisovaltuustoon, joka kokoontui kahdesti vuoden 2017 aikana. Heinäkuussa 2017 nuorisovaltuusto järjesti skeitti- ja parkourpuiston siivoustalkoot, joihin osallistui 20 nuorta ja vanhempaa.

Nuorisotila Walkers kävijöitä oli vuoden 2017 aikana 3550 ja suosituimpia kuukausia olivat maaliskuu ja lokakuu. Keskimäärin illoissa kävi kevätkaudella 25,4 nuorta ja syyskaudella 24,1 nuorta. Walkers-tila järjesti muun muassa keväällä koulujen päätöksen yhteydessä kuplafutisturnauksen sekä marraskuussa Nenäpäivä-illan. Kesälomalla toimintaa oli pop up Walkersin sekä nuorisotoimen nurmikenttä ja pallohallivuoron muodossa. Lisäksi nuorisotoimi järjesti liikuntapäiväleirin kesällä 10-15 vuotiaille nuorille. Leirille osallistui 11 nuorta.

Walkers toiminnan kautta saatiin nuorisotoimeen uusi ja nuorisotyössä historiallinen yhteistyömuoto Laurea AMK:n sosionomiopiskelijoiden kanssa. Syksyllä 2017 koulutettiin 29 sosionomiopiskelijaa Walkers vapaaehtoisiksi osana opintojaksoa ”Dialogi, kohtaaminen ja ammatillinen vuorovaikutus” ja he suorittivat prosessiin kuuluvia harjoitteluiltoja loppuvuoden ajan.

Siuntion Cup -käsipalloturnauksen aikaan nuorisotoimi jalkautui kuntakeskukseen ja järjesti ohjelmaa sekä mahdollisti turvallisen aikuiskontaktin nuorille. Kuntakeskukseen mukaan oli saatu Walkers-bussi. Viikonlopun aikana bussilla kävi 119 nuorta ja muita vierailijoita 35. Sen lisäksi kadulla kohdattiin noin 200 nuorta.

Planeringen av bibliotekets verksamhetskoncept fortsatte och kommuninvånarna deltog i utvecklingen av bibliotekets verksamheter genom att svara på en enkät. Resultaten från enkäten utnyttjas i planerandet av bibliotekets verksamhet och lokaler. Bibliotekets personal har deltagit i Helle-bibliotekens ledningsgrupp, i Lukas-samarbetet, i Lukki-bibliotekens samarbete samt i annan samarbetsverksamhet. Chefen för biblioteks- och fritidstjänster valdes till medlem i Koha-Suomi Oy:s styrelse. I biblioteket ordnades under hösten 2017 några kulturtillställningar och även de lokala aktörerna inom den tredje sektorn har hittat till bibliotekslokalerna.

Bruktagningen av bibliotekssystemet Koha och kundgränssnittet Finna har flyttats till år 2018. Införandet av de system som HRT förutsätter, krävde omfattande beredningsprocesser och ledde till flera utbildningar i applikationen och kassasystemet som används vid HRT:s serviceställe. Dessa inverkade på den övriga verksamheten inom resultatområdet.

Nämnden beviljade kultur-, ungdoms- och motionsbidrag samt bidrag för fritt bildningsarbete för föreningar och ungdomar i Sjundeå. Utöver detta beviljades ett bidrag för den bästa idrottsprestationen år 2016 och ett stipendium till årets unga idrottare år 2016.

Programmen vid kommunens egna kulturevenemang blev mångsidigare bl.a. till följd av bidragen inom Finland 100-projektet.

Ungdomsväsendet ordnade i början av år 2017 den tredje tillställningen för nollställandet av arbetslösheten. Kampanjen och det uppsökande ungdomsarbetet har haft en långsiktig inverkan på minskandet av arbetslösheten bland unga i kommunen. I november 2017 hade antalet arbetslösa under 25-åringar minskat med 50 % från november år 2016. Aktiveringsgraden har under flera månader varit den högsta i Nyland. Det uppsökande ungdomsarbetet fick under år 2017 kontakt med ett rekordantal unga, dvs. 86 stycken och med 69 av dem arbetade man under en längre tid.

Ungdomsfullmäktiges verksamhet inleddes med val av ett tillfälligt fullmäktige och i slutet av år 2017 ordnades val. Det tillfälliga fullmäktige utsåg bland sina medlemmar en representant till Nylands landskaps ungdomsfullmäktige som träffades två gånger under år 2017. I juli 2017 ordnade ungdomsfullmäktige städningstalko i skate- och parkourparken och 20 unga och föräldrar deltog i talkot.

Ungdomslokalen hade 3550 besök under år 2017 och de populäraste månaderna var mars och oktober. I genomsnitt besöktes kvällarna under vårterminen av 25,4 unga och under höstterminen av 24,1 unga. Walkers ungdomslokal ordnade bland annat under våren i samband med skolavslutningen en bumperball-turnering och i november en Näsdagskväll. Under sommarlovet ordnades verksamhet i pop up Walkers samt av ungdomsväsendets på gräsplanen och i bollhallen. Därtill ordnade ungdomsväsendet ett idrottsdagsläger för unga i åldern 10-15. Lägret hade 11 deltagare.

Via Walkers verksamhet skapades inom ungdomsväsendet en ny och inom ungdomsarbetet historisk samarbetsform med socionomstuderandena vid yrkeshögskolan Laurea. Under hösten 2017 utbildades 29 socionomstuderanden till Walkers-frivilliga som en del av studiehelheten ”Dialog, bemötande och professionell växelverkan” och de utförde de praktikkvällar som ingick i processen under slutet av året.

Työpaja toiminta on jatkunut kuntouttavan työtoiminnan tuottajana niin nuorille kuin aikuisillekin. Vuonna 2017 toimintaan osallistui 36 valmentautujaa. Perinteisen kuntouttavan työtoiminnan rinnalle on palvelumuodoksi tullut myös sosiaalinen kuntoutus, jonka merkitys korostuu erityisesti aikuisten valmentautujien kohdalla. Vuoden 2017 aikana työpaja on kehittänyt toimintaansa sekä yhteistyötä kunnan eri yksiköiden kanssa.

Under handbollsturneringen Sjundeå Cup var ungdomsteamet närvarande i kommuncentrum och ordnade program samt möjliggjorde en trygg vuxenkontakt för de unga. Man hade även fått en Walkers buss till kommuncentrum. Under helgen besöktes bussen av 119 unga och av 35 andra besökare. Därtill träffade man ca 200 unga på gatan.

Arbetsverkstadsverksamheten har fortsatt att producera rehabiliterande arbetsverksamhet för både unga och vuxna. Under år 2017 deltog 36 personer i verksamheten. Vid sidan om traditionell rehabiliterande arbetsverksamhet har serviceformen social rehabilitering lyfts fram. Betydelsen av social rehabilitering är särskilt viktig för de vuxna deltagarna. Under år 2017 har verkstaden utvecklat sin verksamhet samt samarbetet med kommunens olika enheter.

	TP 2013 BS	TP 2014 BS	TP 2015 BS	TP 2016 BS	TP 2017 BS
Liikuntatoimi - Idrottsverksamhet:					
Kunnalta avustusta saavat yhteisöt - Antalet föreningar som fått bidrag	8	11	7	9	7
Nuorisotoimi - Ungdomsverksamhet:					
Kunnalta avustusta saavat yhteisöt (kpl) - Antalet föreningar som fått bidrag (st)	5	3	2	2	4
Kunnan nuorisotilojen lukumäärä - Antalet ungdomsutrymmen	2	2	2	1	1
Nuorisotilojen kävijämäärä vuodessa (arvio) - Antalet besökare i ungdomsutrymmena under året (uppskattning)			3600	3900	3550
Kulttuuritoimi - Kulturverksamhet:					
Kunnalta avustusta saavat yhteisöt (kpl) - Antalet föreningar som fått bidrag (st)	2	4	3	3	3
Vapaa sivistystyö - Fritt bildningsarbete					
Kunnalta avustusta saavat yhteisöt (kpl) - Antalet föreningar som fått bidrag (st)	9	9	7	7	9
Kirjastotoimi - Biblioteksverksamhet:					
Lainat (kpl) - Antal lån	52 869	48 923	50165	47 743	44 849
Lainat /asukas - Lån/invånare	8,6	7,88	8,14	7,71	7,30
Lainaajien määrä - Antal lånare	1 448	1 317	1 303	1316	1239
Käyntimäärä - Antal besök	30 797	28 523	26 322	24588	25358
Käynnit/asukas - Antal besök/invånare		4,59	4,27	3,97	4,13

Talouden toteutuminen - Det ekonomiska utfallet

Vapaan sivistystyön tulosalueella talous toteutui 88,3 % eli alitui 111 165 €. Tilikauden tulokseen vaikutti erityisesti henkilöstömenojen alittuminen (puoli vuotta täyttämättä ollut kirjasto- ja vapaa-aikapalveluiden päällikön virka) sekä toiminta-avustusten ja myyntituottojen ylittyminen (12 675 €). Päällikön puuttuminen vaikutti myös tulosalueen toimintaan.

Inom resultatområdet fritt bildningsarbete blev det ekonomiska utfallet 88,3 %, dvs. det underskred budgeten med 111 165 €. Räkenskapsperiodens resultat påverkades särskilt av att personalutgifterna underskreds (på grund av att tjänsten som chef för biblioteks- och fritidstjänster var obesatt i ett halvt år) samt av att verksamhetsbidragen och försäljningsintäkterna överskreds (12 675 €). Att chefen fattades invergade också på resultatområdets verksamhet.

Vapaan sivistystyön tulosalue - Resultatområdet för fri bildningsverksamhet					
	TP2016BS	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	132 724	103 000	102 000	116 013	14 013
Sisäiset tuotot - Interna intäkter	495	0	0	184	184
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-475 082	-607 055	-592 055	-503 739	88 316
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-495 825	-464 117	-464 117	-455 465	8 652
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-837 688	-968 172	-954 172	-843 007	111 165

TEKNINEN LAUTAKUNTA - TEKNISKA NÄMNDEN

Tekninen osasto jakautuu kolmeen tulosalueeseen:

- Palvelukeskuksen tulosalue
- Kehityksen, maankäytön ja suunnittelun tulosalue
- Ympäristö- ja rakennusvalvonnan tulosalue

Tekninen lautakunnan tehtävänä on tuottaa kuntalaisille ja elinkeinoelämälle viihtyisän elin- ja toimintaympäristön puitteet suunnittelemalla, rakentamalla ja ylläpitämällä yhdyskuntateknisiä verkostoja. Teknisen lautakunnan alaisuuteen kuuluvat myös kunnan vesi- ja viemärilaitos, palo- ja pelastustoiminta ja väestönsuojelu. Lisäksi tekninen lautakunta avustaa kunnanhallitusta maankäytön suunnittelussa ja valmistele kiinteistön hankintoihin liittyvät asiat.

Tekninen lautakunta kokoontui vuonna 2017 14 kertaa ja käsitteli yhteensä 167 pykälää. Teknisen lautakunnan kokoontumismäärä sekä pykälien käsittely nousi edellisvuodesta, vuonna 2016 oli kymmenen kokoukset ja 137 käsiteltä pykälää. Vuonna 2015 käsiteltävien pykälien määrä oli 124 kappaletta.

Teknisen osaston johtoryhmä kokoontui aina kunnan johtoryhmän jälkeisenä päivänä. Teknisen osaston johtoryhmässä käsiteltiin projektien tilanne, talouden ja toiminnan toteutuminen sekä henkilöstöasiat.

Toiminnan toteutuminen - Utfallet av verksamheten

Teknisen osaston osalta toimintaan on vaikuttanut edelleen kiinteistöjen sisäilmaongelmat. Lähes kaikissa kunnan omistamissa kiinteistöissä on jouduttu tekemään toimenpiteitä sisäilmaongelmien korjaamiseksi. Sisäilmaongelmista johtuneet kustannukset ja erinäiset selvitystyöt ja projektit ovat kuormittaneet taloutta. Näiden toimien toteuttaminen on myös kuormittanut erityisesti teknisen osaston henkilöstöä. Sisäilmatyöryhmä on moniammatillinen ryhmä, joka koordinoi ja antaa ohjeistuksia sisäilmaongelmien käsittelyyn liittyen. Sisäilmatyöryhmä ei kuitenkaan ole valvontaviranomainen. Sisäilmatyöryhmän tehtävänä on tehdä ehdotuksia toimenpiteiksi sisäilman laadun parantamiseksi ja kunnan tilojen sisäilmaongelmien selvittämiseksi sekä ratkaisemiseksi. Sisäilmatyöryhmä kokoontui vuoden 2017 aikana seuraavien kiinteistöjen osalta: hammashoitola, kunnantalo, Sjundeå Svenska skolan ja terveystakeskus. Sisäilmatyöryhmä kokoontui vuoden aikana 6 kertaa. Sisäilmaongelmien korjaamisia toteutettiin vuoden 2017 aikana ja koulukiinteistöistä Aleksis Kiven koulu siirtyi väistötiloihin syksyllä 2017.

Merkittäviä muutoksia toiminnan osalta aiheutui myös sisäilmaongelmista johtuvat koulujen väistötilakiinteistöjen hankinnat. Aleksis Kiven koulun väistötilat kilpailutettiin keväällä ja toiminta uusissa tiloissa alkoi syyskuussa 2017. Loppu vuodesta myös Päivärinteen koulun väistötilojen kilpailutus toteutettiin, mutta hankintapäätös jouduttiin kumoamaan tarjouspyyntömateriaaleissa olleiden epäselvyyksien vuoksi. Loppuvuodesta käynnistyi myös suunnittelu- ja toteutusprosessi hammashoitolan toimintojen siirtämistä terveelliseen, uuteen kiinteistöön.

Toiminnan osalta kuntakeskuksen viihtyvyyteen on pyritty panostamaan vuoden 2017 aikana ja muun muassa kuntakeskuksen alueella on viheralueiden kunnossapitoon panostettu edellisvuotta isommalla määrällä. Alueella on raivattu vanhoja puita ja pensaita pois siistien kuntakeskuksen ilmettä.

Toiminnan muutosten osalta siivous- ja ruokahuolto ulkoistettiin joulukuun 2017 alusta alkaen ulkopuoliselle palvelun tuottajalle, Fazer Food Service Oy:lle. Toiminnan osalta tärkeää on ollut myös uusien henkilöiden rekrytointi ja perehdytys.

Tekniska avdelningen delas in i tre resultatområden:

- Resultatområdet för servicecentralen
- Resultatområdet för utveckling, markanvändning och planering
- Resultatområdet för miljö- och byggnadsövervakning

Tekniska nämndens uppgift är att för kommuninvånarna och näringslivet skapa ramar för en trivsam livsmiljö genom att planera, bygga och upprätthålla samhällstekniska nätverk. Till tekniska nämndens verksamhetsområde hör också kommunens vatten- och avloppsverk, brand- och räddningsväsendet samt befolkningskyddet. Därtill hjälper tekniska nämnden kommunstyrelsen vid planeringen av markanvändningen och bereder ärenden som gäller fastighetsanskaffningar.

Tekniska nämnden sammanträdde 14 gånger under år 2017 och behandlade sammanlagt 167 paragrafer. Både antalet sammanträden och antalet paragrafer som tekniska nämnden behandlade ökade från fjolåret. År 2016 sammanträdde nämnden tio gånger och behandlade 137 paragrafer. År 2015 behandlades 124 paragrafer.

Tekniska avdelningens ledningsgrupp sammanträdde alltid dagen efter att kommunens ledningsgrupp hade haft möte. I tekniska avdelningens ledningsgrupp behandlades projektens lägen, utfallet av ekonomin och verksamheten samt personalärenden.

Verksamheten på tekniska avdelningen har fortsättningsvis påverkats av fastigheternas problem med inomhusluften. I nästan alla fastigheter som ägs av kommunen har man varit tvungen att vidta åtgärder för att åtgärda problemen med inomhusluften. Kostnaderna samt de olika utredningsarbetena och projekten som förorsakats av problemen med inomhusluften har belastat ekonomin. Genomförandet av dessa åtgärder har också särskilt belastat personalen vid den tekniska avdelningen. Arbetsgruppen för inomhusluften är en mångprofessionell grupp, som koordinerar och ger direktiv för behandlingen av problem med inomhusluften. Arbetsgruppen för inomhusluften är ändå inte en tillsynsmyndighet. Arbetsgruppens uppgift är att ge förslag till åtgärder för att förbättra kvaliteten på inomhusluften och för att utreda och lösa problemen med inomhusluften i kommunens lokaler. Arbetsgruppen för inomhusluften samlades under år 2017 för att behandla problemen i följande fastigheter: tandkliniken, kommunhuset, Sjundeå svenska skola och hälsovårdscentralen. Arbetsgruppen sammanträdde sex gånger under året. Under år 2017 genomfördes reparationsarbeten för att åtgärda problemen med inomhusluften och under hösten 2017 flyttade Aleksis Kiven koulu till tillfälliga lokaler.

Upphandlingen av de tillfälliga lokalerna för skolorna till följd av problemen med inomhusluften förorsakade också betydande ändringar för verksamheten. De tillfälliga lokalerna för Aleksis Kiven koulu konkurrensutsattes under våren och verksamheten i de nya lokalerna inleddes i september 2017. I slutet av året genomfördes även konkurrensutsättningen av de tillfälliga lokalerna för Päivärinteen koulu, men man var tvungen att upphäva upphandlingsbeslutet på grund av oklarheter i materialen gällande anbudsbegäran. I slutet av året inleddes också planerings- och genomförandeprocessen för flyttandet av tandkliniken till en frisk och ny fastighet.

Man har strävat efter att satsa på trivselen i kommuncentrum under år 2017 och man har bland annat satsat mer än året innan på underhållet av grönområdena på kommuncentrums område. På området har röjts gamla träd och buskar för att snygga upp kommuncentrum.

Det skedde ändringar i verksamheten i och med att städnings- och matservicen outsourcades till en extern serviceproducent, Fazer Food Service Oy från och med början december 2017.

Med tanke på verksamheten har rekryteringen och introduceringen av nya personer varit viktiga.

Toiminnan tavoite - Verksamhetens mål	Arviointikriteeri - Utvärderingskriterium	Tavoitteen toteutuminen - Målsättningens utfall
2.2 Rakennusjärjestyksen uusiminen (tekninen osasto, tekninen lautakunta)	Rakennusjärjestyksen päivitys vuoden 2017 aikana siten, että se huomioi tämän päivän rakennustrendit ja on Kuntaliiton antamien ohjeiden mukainen.	Rakennusjärjestyksen OAS on ollut nähtävillä 28.2.-18.4. KH on päättänyt 9.10.2017 uusimista varten perustettavan toimikunnan nimeämisestä.
2.2 Förnyande av byggnadsordningen (tekniska avdelning, tekniska nämnden)	Uppdatering av byggnadsordningen under år 2017 så att den iakttar dagens byggnadstrender och följer de instruktioner som kommunförbundet har gett.	Byggnadsordningen PDB har varit framlagt 28.2.-18.4.. KST har beslutat 9.10.2017 om att utse en kommitté för förnyande av den.
2.3 Kunnan omistajapolitiikan tavoitteiden ja toimintastrategian luominen (tekninen osasto, tekninen lautakunta)	Arviointikriteerinä on yhtäältä saada luotua omistajapolitiikan tavoitteet ja toimintastrategia vesilaitoksen osalta, sekä toisaalta kunnan omistamien kiinteistöjen osalta siten, että kiinteistökohtaiset korjaussuunnitelmat ja kustannusarviot saadaan tehtyä.	Omistajapolitiikkaan on vaikuttanut sisäilmaongelmien haasteet. Vuotena 2017 on selvitetty nykyisten kiinteistöjen tilaa. Toteutuksessa.
2.3 Utarbetande av mål och verksamhetsstrategi för kommunens ägarpolitik (tekniska avdelningen, tekniska nämnden)	Bedömningskriteriet är att å enda sidan utarbete mål och verksamhetsstrategi för ägarpolitiken för vattenförsörjningsverks del och å andra sidan för de fastigheter som ägs av kommunen så att de fastighetsspecifika reparationsplanerna och kostnadsberäkningar kan uppgöras.	Ägarpolycyn har påverkats av problemen med inomhusluften. År 2017 har de nuvarande fastigheternas skick utretts. Genomförs.

Talouden toteutuminen - Det ekonomiska utfallet

Tekninen lautakunta - Tekniska nämnden					
	TP2016BS	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	2 119 336	2 264 440	2 264 440	2 655 646	391 206
Sisäiset tuotot - Interna intäkter	4 475 869	3 860 758	3 860 758	4 017 555	156 797
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-4 889 688	-4 665 907	-5 320 907	-5 399 403	-78 496
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-185 969	-155 215	-155 215	-235 847	-80 632
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	1 320 571	1 304 076	649 076	1 037 951	388 875

Siuntion kunnan kunnanvaltuusto hyväksyi 7.11.2016 § 68 vuoden 2017 talousarvion ja taloussuunnitelman vuosille 2018–2020. Tekninen lautakunta on hyväksynyt alkuperäiset käyttösunnitelmat vuodelle 2017 kokouksessaan 29.11.2016 § 123.

Tekninen lautakunta anoi vuonna 2017 kunnanvaltuustolta toimintakatteen muuttamista väistötiloista aiheutuvien kustannusten sekä sisäilmaongelmista johtuvien kustannusten kattamiseksi. Kunnanhallitus hyväksyi teknisen lautakunnan toimintakatteen muutoksen 29.5.2017 sekä 13.11.2017. Kunnanvaltuusto päätti marraskuun kokouksessa kunnanhallituksen esityksen mukaisesti, että lautakunnan vuoden 2017 talousarvion toimintakatetta muutetaan 999 076 eurosta 649.076 euroon.

Teknisen lautakunnan toimintakate toteutui muutettua talousarviota suurempana. Tähän vaikutti Slussenin maankäyttösopimuksiin liittyvät tulokirjaukset niin tontti- kuin yleisten alueiden korvauksina. Näiden yhteissumma oli 1, 064 milj. euroa. Toimintakatteeseen vaikutti kuitenkin sisäilmaongelmista aiheutuneet korjaustoimenpiteet sekä asiantuntijapalvelut, jotka kuormittivat käyttötaloutta vuoden aikana.

Kommunfullmäktige i Sjundeå godkände 7.11.2016 § 68 budgeten för år 2017 och ekonomiplanen för åren 2018-2020. Tekniska nämnden har godkänt de ursprungliga driftsplanerna för år 2017 vid sitt möte 29.11.2016 § 123.

Tekniska nämnden ansökte år 2017 av fullmäktige om ändrandet av verksamhetsbidraget för att täcka de kostnader som de tillfälliga lokalerna och problemen med inomhusluften förorsakat. Kommunstyrelsen godkände ändringarna i tekniska nämndens verksamhetsbidrag 29.5.2017 och 13.11.2017. Kommunfullmäktige beslutade vid mötet i november att i enlighet med kommunstyrelsen förslag ändra nämndens verksamhetsbidrag i budgeten för år 2017 från 999 076 euro till 649 076 euro.

Tekniska nämndens verksamhetsbidrag utföll som större än den ändrade budgeten. Detta berodde på de inkomstinskrivningar för ersättningarna för både tomter och allmänna områden som hänför sig till Slussens markandvändningsavtal. Den totala summan av dessa uppgick till 1,064 miljoner euro. Verksamhetsbidraget påverkades ändå av de reparationsåtgärder och sakkunnigtjänster som problemen med inomhusluften bidrog till och som belastade driftsbudgeten under året.

Toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi - Åtgärder för balansering av ekonomin

Tekninen toimi - Tekniska väsendet	Toimenpiteen vaikuttavuusarvio 2017 - Konsekvensbedömning av åtgärd 2017	2017	Tilanne - Situation	Kuvaus - Beskrivning
Peltomaiden vuokrien korotus - Höjning av hyrorna på åkerjord	-2	-2	Toteutettu - Förverkligad	Vuokrat kilpailutettu keskitetysti. Hyrona konkurrenssatts koncentrerat.
Vuokra-asuntojen vuokrien korotus - Höjning av hyrorna på hyresbostäder	-2	-2	Toteutettu - Förverkligad	Vuokratasa korotettu. Hyresnivån höjdes.
Siivouspalveluresurssit - Städtjänstresurserna	-42	-42	Tasapainoitetaan - Balanseras	Resurssit suunnitellaan ja tehdään tarpeet vastaaviksi. Resurserna planeras och uppgörs att motsvara behovet.
Ruokapalveluresurssit - Måltidstjänstresurserna	-37	-37	Tasapainoitetaan - Balanseras	Resurssit suunnitellaan ja tehdään tarpeet vastaaviksi. Resurserna planeras och uppgörs att motsvara behovet.
Kunnossapitoresurssit - Underhållsresurserna	-66	-66	Tasapainoitetaan - Balanseras	Resurssit suunnitellaan ja tehdään tarpeet vastaaviksi. Resurserna planeras och uppgörs att motsvara behovet.

Muut, kertaluontoiset tulot - Andra, engångsintäkter	Toimenpiteen vaikuttavuusarvio 2017 - Konsekvensbedömning av åtgärd 2017	2017	Tilanne - Situation	Kuvaus - Beskrivning
Kunnan taseessa olevien rakennusten realisointi - Realisering av byggnader i kommunens balans	-350	-350	Toteutuksessa - Förverkligas	Isoja kunnan tontteja on myyty ja rakennusten osalta myynti on vielä toteutuksessa. - Stora tomter i kommunen har sålts och för försäljningen av byggnaderna håller det på att förverkligas.
Teknisen satunnaiset tulot - Tekniska väsendets sporadiska intäkter	-50	-50	Toteutettu - Förverkligad	Rakennuslupatarkastuksiin liittyvät maksut sekä vesi- ja jätevesiliittymismaksut. Avgifter som hänför sig till bygglovsinspektioner samt vatten- och avloppsanslutningsavgifterna.

Investoinnit - Investeringar

Aleksis Kiven koulun väistötilat kilpailutettiin keväällä ja toiminta uusissa tiloissa alkoi syksyllä 2017. Väistötilat ylittivät anotun määrärahan johtuen pihatöistä sekä käytön aikana huomatuista lisätarpeista.

Loppuvuodesta myös Päivärinteen koulun väistötilojen kilpailutus toteutettiin, mutta hankintapäätös jouduttiin kumoamaan tarjouspyyntömateriaaleissa olleiden epäselvyyksien vuoksi. Loppuvuodesta käynnistyi myös suunnittelu- ja toteutusprosessi hammashoitolan toimintojen siirtämistä terveelliseen, uuteen kiinteistöön. Rakennusten peruskorjauksia toteutettiin terveyskeskuksessa, hammashoitolassa sekä Sjundeå Svenska skolanissa vuoden 2017 aikana. SSS:n lattioiden kuivaus ja korjaus toteutettiin osittain vuoden 2017 aikana, mutta kiireisen aikataulun vuoksi osa luokista jäi toteutettavaksi kesälle 2018.

Urheilukentän varastoa ei toteutettu vuonna 2017, sillä resurssipulan vuoksi projektia ei ehditty toteuttaa. Keskuskeittiön tilaratkaisuja ei toteutettu, sillä ruoka- ja siivouspalvelu ulkoistettiin loppu vuonna. Kiinteistöjen ja raakamaan hankinnan osalta kunta osti ja myi raakamaata, mutta kirjanpidollisista syistä Slussenin maankäyttösopimuksista saatava maakorvaukset näkyvät menona.

Asfaltointia toteutettiin teknisen lautakunnan hyväksymän työsuunnitelman mukaisesti. Monitoimihallin P-alue ja pihan asfaltointi suunniteltiin vuonna 2017 ja hanke jatkuu vuodelle 2018, aikataulusyistä piha-alueen asfaltointi siirrettiin toteutettavaksi vuonna 2018. Kuntakeskuksesta etelään tulevan kevyen liikenteen väylän hanke käynnistettiin ELY-keskuksen kanssa tiesuunnitelman tekemisen osalta. Suunnitelman tekeminen jatkuu vuonna 2018.

Muutoin investointeja on toteutettu määrärahojen ja suunnitelmien puitteissa.

Tekninen osasto on vuoden 2017 aikana toteuttanut seuraavia investointeja:

- Rakennusten peruskorjaus: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Sisäilmaongelmista johtuen kustannukset kasvoivat. Lisämäärärahaa haettu 186 411 euroa.
- AKK korjaussuunnitelma: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Urheilukentän uusi varasto: hanketta ei toteutettu.
- AKK väistötilat: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Lisämäärärahaa haettiin 27 713 euroa.
- Päivärinteen väistötilat: käynnistettiin vuonna 2017, hanke jatkuu vuonna 2018.
- SSS lattioiden kuivaus ja korjaus: toteutettiin suunnitellulla tavalla, jatkuu vuonna 2018.
- Keskuskeittiön tilaratkaisut: ei toteutettu.
- Siivouskoneiden uusiminen: kohde ei täyttänyt 10 000 euron investointirajaa.

Aleksis Kiven koulu tillfälliga lokaler konkurrensutsattes under våren och verksamheterna i de nya lokalerna inleddes under hösten 2017. De tillfälliga lokalerna överskred det ansökta anslaget på grund av gårdsarbetena samt de tilläggsbehov som uppdagades under användningen.

I slutet av året genomfördes även konkurrensutsättningen av de tillfälliga lokalerna för Päivärinteen koulu, men man var tvungen att upphäva upphandlingsbeslutet på grund av oklarheter i materialen för anbudsbegäran. I slutet av året inleddes också planerings- och genomförandeprocessen för flyttandet av tandkliniken till en frisk och ny fastighet. Under år 2017 genomfördes reparationer i hälsö- och tandcentralen, tandkliniken samt i Sjundeå svenska skola. Torkandet och reparandet av golven i SSS genomfördes delvis under år 2017, men på grund av den brådskande tidtabellen kommer en del av klassrummens att genomföras under sommaren 2018.

Sportplanens förråd genomfördes inte under år 2017, eftersom man på grund av resursbrist inte hann genomföra projektet. Utrymmeslösningar för centralköket genomfördes inte eftersom mat- och städsvicen utlokaliseras i slutet av året. Angående anskaffning av fastigheter och råmark, köpte och sålde kommunen råmark, men på grund av bokföringsmässiga skäl, syns de markersättningar som fås av Slussens markanvändningsavtal som utgifter.

Asfaltering genomfördes enligt den av tekniska nämnden godkända arbetsplanen. Allaktivitetshallens P-område och asfalteringen av gården planerades år 2017 och projektet fortsatte till år 2018. På grund av tidtabellsskäl flyttades asfalteringen av gårdsområdet till år 2018. Projektet gällande gång- och cykelleden söderut från kommuncentrum inleddes tillsammans med NTM-centralen genom att utarbeta en vägplan. Utarbetandet av planen fortsätter år 2018.

För övrigt har investeringarna genomförts inom ramarna för anslagen och planerna.

Tekniska avdelningen har under år 2017 förverkligat följande investeringar:

- Grundreparation av byggnader: genomfördes planenligt. Kostnaderna som förorsakades av problemen med inomhusluften ökade. Man har ansökt om tilläggsanslag på 186 411 euro.
- AKK reparationsplan: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Sportplanens nya förråd: projektet genomfördes inte.
- AKK:s tillfälliga lokaler: genomfördes planenligt. Man har ansökt om tilläggsanslag på 27 713 euro.
- Päivärinteen koulu tillfälliga lokaler: inleddes år 2017, projektet fortsätter år 2018.
- SSS; torkning och reparation av golv: genomfördes planenligt, fortsätter år 2018.
- Utrymmeslösningar för centralköket: genomfördes inte.

- AKK tiskilinjasto: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- - Kiinteistöjen ja raakamaan hankinta: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Lisämäärärahaa haettiin 550 733 euroa.
- Asfaltointi: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Kaavateiden peruskorjaus: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Katumerkintöjen maalaus: kohde ei täyttänyt 10 000 euron investointirajaa.
- Monitoimihallin P-alue ja asfaltointi: hanke käynnistettiin vuonna 2017 ja jatkuu vuonna 2018.
- Kuntak. etelään kev liik väylä: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun. Jatkuu vuonna 2018.
- Leikkivälineiden uusinta: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Kuntakeskuksen ympäristön parantaminen: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Kevyenliik. väylät: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Haettiin lisämäärärahaa 80 068 e.
- Slussenin alueen infra: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- KT51 Störsvikin alik: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- As. kaava Störsvik uusi tulotie: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Förnyande av städmaskinerna: objektet uppfyllde inte investeringsgränsen på 10 000 euro.
- AKK:s disklinje: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Anskaffning av fastigheter och råmark: genomfördes planenligt. Man ansökte om ett tilläggsanslag på 550 733 euro.
- Asfaltering: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Grundreparation av planvägar: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Målande av vägmarkeringar: objektet uppfyllde inte investeringsgränsen på 10 000 euro.
- Allaktivitetshallens P-område och asfaltering: projektet inledes år 2017 och fortsätter år 2018.
- Gång- och cykelleden söderut från kommuncentrum: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna. Fortsätter år 2018.
- Förnyande av lekredskap: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Förbättrande av miljön i kommuncentrum: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Gång- och cykellederna: genomfördes planenligt. Man har ansökt om tilläggsanslag på 80 068 €.
- Infrastrukturen på Slussens område: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- SV 51, Undergång i Störsvik: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Detaljplanläggning av Störsviks nya infartsväg: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.

Henkilöstö - Personalen

Teknisen osastolla henkilöstössä tapahtui monia muutoksia vuonna 2017. Aiempi palvelukeskuksen päällikkö, rakennusmestari, oli irtisanoutunut virastaan vuoden 2016 aikana. Rakennustajapäällikön, entisen rakennusmestarin virka, täytettiin ja uusi rakennustajapäällikkö aloitti virassaan tammikuussa 2017. Teknisellä osastolla maankäyttöinsinööri irtisanoutui maaliskuussa 2017. Tämän jälkeen virkaa on pyritty täyttämään ensin muutamalla haula maankäyttöinsinöörin nimikkeellä, minkä jälkeen viran tehtävänkuvauksessa sekä palkka päivitettiin kunnanhallituksen päätöksellä lokakuussa 2017. Tehtävänkuvan ja vaatimusten osalta virkaa ei kuitenkaan saatu täytettyä vuoden aikana. Maankäyttöinsinöörin/kaavoittajapäällikön tehtäviä on välttämättömien kaavoitushankkeiden osalta ostettu ulkoseina palveluna ja niitä on käytännössä hoidanut entinen kunnaninsinööri yhdessä kaavoituskonsulttien kanssa. Kesällä teknisen osaston osalta myös ympäristö- ja rakennusvalvonnan tulosalueen henkilöstössä tapahtui muutoksia. Ympäristötarkastajan viransijaisen aloitti tehtävässään kesäkuussa. Rakennusvalvonnan puolella rakennustarkastaja irtisanoutui tehtävästä elokuussa. Uusi rakennustarkastaja aloitti tehtävässään joulukuun alussa 2017.

Det skedde flera ändringar inom personalen på tekniska avdelningen under år 2017. Den tidigare chefen för servicecentralen, byggmästaren, hade sagt upp sig under år 2016. Tjänsten som byggchef, dvs. den tidigare tjänsten som byggmästare, besattes och den nya byggchefen började i sin uppgift i januari 2017. På tekniska avdelningen sade markanvändningsingenjören upp sig i mars 2017. Därefter har man strävat efter att besätta tjänsten genom att lediganslå den några gånger under uppgiftsbeteckningen markanvändningsingenjör, varefter uppgiftsbeskrivningen samt lönen uppdaterades med kommunstyrelsens beslut i oktober 2017. Man lyckades ändå inte besätta tjänsten under året. Markanvändningsingenjörens/planläggningschefens uppgifter har inom nödvändiga planläggningsprojekt köpts som utomstående tjänster och de har i praktiken skötts av den tidigare kommuningenjören i samarbete med planläggningskonsulter. Under sommaren skedde det också ändringar inom personalen i miljö- och byggnadstillsynens resultat område. Miljöinspektörens ställföreträdare började i sin uppgift i juni. Inom byggnadstillsynen sade byggnadsinspektören upp sig i augusti. Den nya byggnadsinspektören började i sin uppgift i början av december 2017.

Palvelukeskuksen tulosalue – Resultatområdet för servicecentralen

Palvelukeskuksen tulosalueeseen kuuluvat kunnan ruokahuolto ja siivous, kiinteistöt ja rakennukset, julkiset alueet sekä vesihuoltolaitos. Tulosaluetta johti vuoden alussa 2017 palvelukeskuksen päällikkönä toiminut rakennuttajapäällikkö.

Till servicecentralens resultatområde hör kommunens kosthåll och städning, fastigheter och byggnader, offentliga områden samt vattenförsörjningsverket. Resultatområdet leddes i början av år 2017 av byggchefen som verkade som chef för servicecentralen.

Talouden toteutuminen – Det ekonomiska utfallet

Palvelukeskuksen tulosalue - Resultatområdet för servicecentralen					
	TP2016BS	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama -Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	2 119 336	2 260 940	2 260 940	2 647 167	386 227
Sisäiset tuotot - Interna intäkter	4 276 891	3 826 023	3 826 023	4 024 430	198 407
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-4 110 163	-3 785 897	-4 440 897	-4 560 062	-119 165
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-461 427	-148 991	-148 991	-506 513	-357 522
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	1 824 638	2 152 075	1 497 075	1 605 022	107 947

Kiinteistöjen huolto - Fastigheternas underhåll

Rakennukset - Byggnader	TP2015BS	TP2016BS	TP2017BS
Rakennukset - Byggnader	23	23	23
- Omassa omistuksessa M2 - I eget ägo m2	21 121	20 781	20 781
- Vuokralla olevia tiloja m2 - Hyrdä lokaler m2	2 809	2 809	2 809
Osaakehuoneistoja - Aktiebostäder	16	16	16

Julkisten alueiden hoito - Skötseln av allmänna områden

Julkisten alueiden hoito - tulosityksikön alueella kaikki varsinainen työ on ulkoistettu. Töihin kuuluvat muun muassa lumen auraus ja siirto, liukkauden torjunta, polanteen ja sohjon poisto ja pinnan tasoitus, sorapäälysteiden pölyn sidonta ja asfalttipaikkaukset teillä ja kevyen liikenteen väylillä. Kunnossapitoalueet ovat Störsvik, kuntakeskuksen läntinen, kuntakeskuksen itäinen ja kirkonkylän alueet. Uudet urakoitsijat valittiin 22.6.2015 ajalle 1.9.2015 – 31.8.2018, jonka lisäksi kunta varasi käyttöönsä optiovuoden ajalle 1.9.2018 – 31.8.2019. Kunta päättää option käytöstä erikseen. Uimarantojen jätehuolto, nurmikko- ja puistoalueiden hoito on ulkoistettu. Uusi urakoitsija valittiin huhtikuussa 2017 ajalle 1.5.2017 – 30.4.2017, jonka lisäksi kunta varasi käyttöönsä optiovuoden ajalle 1.5.2018 – 30.4.2019. Kunta päättää option käytöstä erikseen.

Kunnan julkiset alueet kartoitettiin vuoden 2017 aikana. Samassa yhteydessä päivitettiin julkisten alueiden määrät ja hoitoalueet, minkä johdosta nousua on esimerkiksi rakennettujen ja hoidettujen puistoalueiden osalta sekä kiinteistöjen piha-alueissa.

Resultatenheten för skötsel av allmänna områden har utlokaliserat allt egentligt arbete. Arbetena omfattar bl.a. plogning och transport av snö, halkbekämpning, avlägsnande av hårdpackad snö och snöslask samt utjämning av ytor, dammbekämpning på grusbeläggda ytor, utjämning av grusbeläggda ytor och lappning av asfalt på vägarna och gång- och cykellederna. Underhållsområdena består av Störsvik, västra delen av kommuncentrum, östra delen av kommuncentrum och kyrkbyns områden. De nya entreprenörerna valdes 22.6.2015 för tiden 1.9.2015–31.8.2018, vartill kommunen reserverade ett optionsår för tiden 1.9.2018–31.8.2019. Kommunen fattar separat beslut om användningen av optionsåret. Avfallshanteringen på badplatserna samt skötseln av gräsplaner och parkområden har utlokaliseras. Den nya entreprenören valdes i april 2017 för tiden 1.5.2017–31.8.2018, vartill kommunen reserverade ett optionsår för tiden 1.5.2018–31.8.2019. Kommunen fattar separat beslut om användningen av optionsåret.

Kommunens allmänna områden kartlades under år 2017. I samband med detta uppdaterades antalet allmänna områden och områden som ska underhållas och till följd av detta har bland annat byggda parkområden som ska underhållas samt fastigheters gårdsområden ökat.

Julkisten alueiden hoito - Skötsel av allmänna områden	TP2016BS	TP2017BS
Tiet ja kadut lkm - Antal vägar och gator	114	130
Tiet ja kadut km - Vägar och gator km	34	35,2
Kevyen liikenteen väylät km - Lättrafikleder km	14	15,9
Tiekuntien ylläpitämät yksityistiet km - Av privataväglag upprätthållna vägar km	135	135
Pihat pinta-ala m ² - Gårdar areal m ²	38 200	52 135
Leikkiympäristöt kpl - Lekparker st	7	7
Uimarannat - Simstränder	3	3
Talviuintipaikat - Vintersimplats	1	1
Rakennetut ja hoidetut puistot ha - Bebyggda och skötta parker	1,5	8,3
Urheilukentät - Idrottsplaner	2	2

Siivous- ja ruokahuolto - Städning och kosthåll

Keittiön toiminta jatkui alkuvuoden samalla tavalla kuin aikaisemmin. Yksiköt hoitivat tarjoilutilauksensa Siuntrixin kautta, sähköpostilla sekä puhelimitse. Aleksis Kiven koulun siirtyessä syyskuun lopussa väistötiloihin muuttui kyseisen yksikön osalta hieman keittiötoiminnot. Muina muutoksina Toukola muutti keväällä Jukolan päiväkodin tiloihin sekä Lilla-Alexis 1.10.2017 alkaen.

Keittiö- ja siivoustoimintojen kilpailutusprosessi aloitettiin alkuvuonna 2017 ja itse kilpailutus tapahtui elo-syyskuussa 2017. Lopullisesti 1.12.2017 ko toiminnot siirtyivät Fazer Food Services hoidettavaksi. Taulukoissa olevissa luvuissa ei ole huomioitu Fazer Food Servicen ajalta ruoka-annosten määriä. Vuosina 2016 - 2017 on tapahtunut suuri määrä muutoksia päiväkodeissa ja koulujen ryhmissä, josta syystä toteutuneet ruoka-annosten määrät eivät ole verrannollisia vuonna 2016 sekä vuonna 2017. Siivouspalveluiden osalta neliöt ovat muuttuneet tarkistuslaskennan perusteella.

Epävarmuus toimintojen jatkumisesta ja useat pitkäkestoiset sairauslomata aiheuttivat huolta ja vaikuttivat myös henkilökunnan jaksamiseen sekä näkyvät heikentyneenä palvelun tasona.

Verksamheten i köket fortsatte i början av året precis som förut. Enheterna gjorde sina beställningar via siuntrix, e-post eller per telefon. När Aleksis Kiven skola flyttade till de tillfälliga lokalerna i slutet av september, ändrade köksverksamheterna i enheten i fråga en del. Övriga ändringar var Toukolas flytt till Jukola daghemskök under våren samt Lilla-Alexis flytt till Jukola daghemskök 1.10.2017.

Processen för konkurrensutsättandet av köks- och städningssverksamheterna inleddes i början av år 2017 och själva konkurrensutsättningen skedde i augusti-september 2017. Verksamheterna i fråga överfördes slutligen till Fazer Food Service 1.12.2017. I siffrorna i tabellerna har man inte beaktat antalet matportioner under Fazer Food Services period. Under åren 2016-2017 har det skett stora ändringar i daghems- och skolgrupperna och därför kan antalet matportioner under år 2017 inte jämföras med antalet år 2016. Inom städningstjänsterna har kvadratmetrerna ändrats till följd av kontrollräkningen.

Osäkerheten i fortsättandet av verksamheterna och flera långa sjukledigheter ledde till oro bland personalen och invergade också på personalens orkande samt syntes som försvagad servicenivå.

Ruokapalveluyksikkö - Matserviceenheten	TP2016BS	TP2017BS
	Annosta - Portioner	Annosta - Portioner
Päiväkodeille - Till daghemmen	51 321	41 825
Perus-/ Esiopetukseen - Till grund-/ Förskoleundervisning	161 209	142 213
Aamu- ja iltapäivätoiminta - Till morgon- och eftermiddagsverksamhet	17 233	18 682
Aamu- ja iltapäiväpala p.kodit/ Esiopetus - Morgon- och eftermiddagsmellanmål daghem/ Förskola	94 620	80 184
Henkilökuntaruokailuun - Till personalmåltider	35 531	21 430
Myyntiin - Till försäljning	3 957	3 525
Perusturva - Grundtrygghet	21 151	20 522

Siivous - Städning	TP2017BS
Siivottava m ² - Yta som ska städas m ²	16 876

Kehityksen, maankäytön ja suunnittelun tulosalue – Resultatområdet för utveckling, markanvändning och planering

Kehityksen, maankäytön ja suunnittelun tulosalueeseen kuuluvat teknisen osaston hallinto, kaavoitus, palo- ja pelastustoimi ja maaseututoimi. Tulosaluetta johtaa tekninen johtaja.

Vuoden 2017 kaavoitusohjelmassa ovat olleet muun muassa Marsuddenin yleiskaavoituksen muutos, kohdekohtaiset yleiskaavan muutokset sekä asemakaavoituksen osalta Virkkulan seniorikylä, uuden paloaseman tontin asemakaavoitus, Störsvikin tulotie sekä Rautatiealueen asemakaavahanke. Näiden kaavojen käsittely jatkuu vuoden 2018 puolella.

Tontti kysyntä on vuoden 2017 osalta ollut kokonaisuutena vähäistä. Tontti markkinoitiin on pyritty panostamaan ja muun muassa tonttien koon pienennyksiin sekä tonttien vuokrausmahdollisuuksiin pyritään kehittämään kunnan tonttimyntiä. Uusi elinvoimapaällikkö tulee myös keskittymään tonttitarjoamiseen.

Vuonna 2017 tavoitteena oli myydä 5 kpl okt-tontteja, 2 kpl asuntoa sekä euromääräisesti 330 000 euron edestä. Vuonna 2017 myydyistä tonteista saatiin 273 344 euroa.

Till resultatområdet för utveckling, markanvändning och planering hör tekniska avdelningens förvaltning, planläggningen, brand- och räddningsväsendet och landsbygdsväsendet. Tekniska direktören leder resultatområdet.

I planlägningsprogrammet för år 2017 ingick bland annat ändrande av generalplanen för Marsudden, objektspecifika ändringar i generalplanen samt inom detaljplanläggningen Virkkula seniorby, detaljplanen för nya brandstationstomten, Störsviks infartsväg samt järnvägsområdets detaljplaneprojekt. Behandlingen av dessa planer fortsätter ännu år 2018.

Efterfrågan på tomter har under år 2017 varit rätt liten. Man har strävat efter att satsa på marknadsföringen av tomter och genom att bland annat minska storleken på tomterna och erbjuda möjligheten att hyra tomter, strävar man efter att utveckla tomtförsäljningen i kommunen. Den nya livskraftchefen ska enligt planerna koncentrera sig på utvecklandet av marknadsföringen av tomter.

År 2017 var målet att sälja 5 småhustomter, 2 bostäder och för sammanlagt 330 000 euro. År 2017 uppgick summan för de sålda tomterna totalt till 273 344 euro.

Talouden toteutuminen - Det ekonomiska utfallet

Kehityksen-, maankäytön- ja suunnittelun tulosalue - Resultatområdet för utveckling, markanvändning och planering					
	TP2016BS	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	3 500	3 500	8 479	4 979
Sisäiset tuotot - Interna intäkter	0	25 946	34 735	-6 875	-41 610
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-779 525	-880 010	-880 010	-839 340	40 670
Sisäiset kulut - Interna utgifter	275 458	-6 224	-6 224	270 666	276 890
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-504 067	-847 999	-847 999	-567 070	280 929

Palo- ja pelastustoimi sekä maaseutuhallinto - Brand- och räddningsväsendet samt landsbygdsförvaltningen

Siuntion kunnan palo- ja pelastustoiminnasta vastaa Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos. Sjundeå FBK huolehtii osaltaan pelastustoimesta tekemänsä sopimuksen puitteissa. Hälytystehtävien lisäksi Sjundeå FBK:lla on tärkeä rooli turvallisuusviestinnässä, jota välitetään erilaisissa paikallisissa tapahtumissa ja aktiivisen nuoris-osaston avulla. Palo- ja pelastustoiminnan kustannukset pysyvät budjetin sisällä, kustannukset kunnalle olivat 406 202 euroa.

Länsi-Uudenmaan maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat Siuntion lisäksi Espoo, Hanko, Inkoo, Karkkila, Kirkkonummi, Lohja, Raasepori ja Vihti. Maaseutuhallinnon isäntäkuntana toimii Inkoo. Maaseutuelinkeinovanomaisten keskeisimpänä tehtävänä ovat maataloustuki-asioiden hoitaminen, maaseutuyritysten kehittäminen, valvonta- ja tarkastustehtävien sekä vahinkoarvioiden suorittaminen. Maaseutuhallinnon kustannukset kunnalle olivat 36 977 euroa.

Västra Nylands räddningsverk ansvarar för Sjundeå kommuns brand- och räddningsväsende. Sjundeå FBK sköter om räddningsväsendet inom ramen för det avtal som föreningen ingått. Förutom utryckningsuppgifterna har Sjundeå FBK en viktig roll med tanke på informerandet om säkerheten, så som vid olika lokala tillställningar och genom en aktiv ungdomsavdelning. De kostnader för brand- och räddningsväsendet som kommunen har, hölls på den budgeterade nivån, 406 202 euro.

Till landsbygdsförvaltningens samarbetsområde i Västra Nyland hör, förutom Sjundeå, även Esbo, Hangö, Ingå, Högfors, Kyrkslätt, Lojo, Raseborg och Vichtis. Ingå fungerar som värdkommun för landsbygdsförvaltningen. Landsbygdsnäringsmyndigheternas viktigaste uppgifter är att sköta lantbrukets stödärenden, utvecklandet av landsbygdsföretagen, övervaknings- och tillsynsuppgifter samt bedömandet av skador. Landsbygdsförvaltningens kostnader för kommunen uppgick till 36 977 euro.

YMPÄRISTÖ- JA RAKENNUSLAUTAKUNTA – MILJÖ- OCH BYGGNADSNÄMNDEN

Ympäristö- ja rakennuslautakunta kokoontui 10 kertaa toimintavuonna 2017. Lautakunta on hoitanut niitä tehtäviä, jotka maankäyttö- ja rakennuslain, maankäyttö- ja rakennusasetuksen, rakennusjärjestyksen ja päävastuualueiden ohjeiden mukaan kuuluvat lautakunnan hoidettaviksi. Pääasiallisesti nämä tehtävät ovat koostuneet rakennuslupa-, toimenpidelupa-, suunnittelutarve- ja poikkeuslupahakemusten käsittelystä sekä lausuntojen antamisesta. Lautakunta on toimintavuoden aikana myöntänyt 7 rakennuslupaa. Sen lisäksi on tehty 5 päätöstä poikkeamisesta. Yhteensä on annettu 5 lausuntoa.

Miljö- och byggnadsnämnden sammanträdde 10 gånger under verksamhetsåret 2017. Nämnden har handhaft de uppgifter som hör till nämnden att sköta enligt markanvändnings- och bygglagen, markanvändnings- och bygg förordningen, byggnadsordningen och instruktionen för huvudansvarsområdena. Huvudsakligen har dessa uppgifter bestått i att behandla ansökningar om byggnadstillstånd, åtgärdstillstånd, planeringsbehov och undantagslov samt att avge utlåtanden. Nämnden har under verksamhetsåret beviljat sju byggnadslov. Dessutom har det fattats fem beslut om avvikelser och getts totalt fem utlåtanden.

Toiminnan toteutuminen - Utfallet av verksamheten

Toiminnan tavoite - Verksamhetsmål	Arviointikriteeri – Bedömningskriterier	Tavoitteen toteutuminen - Förverkligande av målet
2.2 Rakennusjärjestyksen uusiminen	Rakennusjärjestyksen päivitys vuoden 2017 aikana siten, että se huomioi tämän päivän rakennustrendit ja on Kuntaliiton antamien ohjeiden mukainen	Rakennusjärjestyksen OAS on ollut nähtävillä 28.2.-18.4. KH on päättänyt 9.10.2017 uusimista varten perustettavan toimikunnan nimeämisestä.
2.2 Förnyande av byggnadsordningen	Uppdatering av byggnadsordningen under år 2017 så att den beaktar dagens byggnadstrender och följer de instruktioner som kommunförbundet har givit.	Byggnadsordningen PDB har varit framlagt 28.2-18.4.. KST har beslutat 9.10.2017 om att utse en kommitté för förnyande av den.

Toimintavuoden aikana on rakennusjärjestystä päivitetty. Toimintavuoden loppuun mennessä rakennusjärjestystöryhmä sai valmiiksi rakennusjärjestyslunnonksen.

Arbetet med att uppdatera byggnadsordningen har utförts under verksamhetsåret. Fram till verksamhetsårets slut har arbetsgruppen för byggnadsordningen uppgjort ett utkast för byggnadsordning.

Talouden toteutuminen - Det ekonomiska utfallet

Ympäristö- ja rakennuslautakunta - Miljö- och byggnadsnämnden					
	TP2016BS	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	120 508	105 350	105 350	141 809	36 459
Sisäiset tuotot - Interna intäkter	0	0	0	571	571
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-348 656	-382 096	-382 096	-352 552	29 544
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-47 445	-54 687	-54 687	-49 397	5 290
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-275 593	-331 433	-331 433	-259 569	71 864

Ympäristö- ja rakennuslautakunnan toimintakate alitti budjetoidun 71 864 eurolla. Tämä johtui lähinnä siitä, että maksutuotot olivat suuremmat kuin oli arvioitu ja palkkakustannukset olivat arvioitua pienemmät. Maksutuotot olivat suuremmat lähinnä siksi, että rakennuslupaa anottiin väistötiloihin, hoivakodille ja rivi-/kerrostaloihin. Palkkakustannukset olivat pienemmät siksi, että rakennustarkastajan virka oli täyttämättä yli kolme kuukautta. Toimintamenot koostuvat pääasiallisesti henkilökunnan palkoista, avustuksista ja ostopalveluista.

Miljö- och byggnadsnämndens verksamhetsbidrag underskred budgeten med 71 864 euro. Detta beror främst på att avgiftsintäkterna blev större än beräknat och lönekostnaderna blev lägre än beräknat. Avgiftsintäkterna blev större främst på grund av att det ansöktes om byggnadslov för tillfälliga utrymmen, vårdhem och rad-/höghus. Lönekostnaderna blev lägre på grund av att byggnadsinspektörstjänsten var obesatt i över 3 månader. Verksamhetsutgifterna består huvudsakligen av personalens löner, bidrag och köptjänster.

Henkilöstö – Personalen

RAKENNUSVALVONTA - BYGGNADSTILLSYN			
Henkilöstötyövuodet toimipisteittäin – Årsverkan per verksamhetspunkt	2015	Toteuma - Utfall 2017	Muutos- Ändring
Rakennusvalvontapäällikkö – Chef för Byggnadstillsynen	0	0,3	0,3
Rakennustarkastaja - Byggnadsinspektör	1	1	0
Toimistosihtööri – Kanslisekreterare	0,8	0,8	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	1,8	2,1	0,3
Ympäristönsuojelu – Miljövärd			
Ympäristötarkastaja - Miljöinspektör	1	1	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	1	1	0
RAKENNUSVALVONTA – BYGGNADSTILLSYN			
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	2,8	3,1	0,3

Toimintavuoden 2016 lopussa rakennustarkastukseen palkattiin lisää henkilökuntaa. Rakennustarkastajan virka muutettiin rakennusvalvontapäälliköksi ja uusi rakennustarkastajan virka perustettiin. Toimintavuoden aikana rakennustarkastajan virka oli täyttämättä elokuusta joulukuuhun. Vakituinen ympäristötarkastaja jäi virkavapaalle 15.7.2017, minkä jälkeen tehtävää on hoitanut viransijainen.

I slutet av verksamhetsåret 2016 anställdes mer personal till byggnadstillsynen. Tjänsten som byggnadsinspektör ändrades till byggnadstillsynschef och det inrättades en ny tjänst som till byggnadsinspektör. Under verksamhetsåret var byggnadsinspektörs-tjänsten obesatt från augusti till december. Den fastanställda miljöinspektören blev tjänsteledig 15.7.2017 och därefter har uppgiften skötts av en ställföreträdare.

Rakennusvalvonta - Byggnadstillsynen

Kunnan myöntämät rakennusluvut jakaantuivat seuraavasti:

De av kommunen beviljade byggnadstillstånden fördelades enligt följande:

	2016			2017			Asunnot
	Kpl - St.	m ²	m ³	Kpl - St.	m ²	m ³	
Omakotitalo - Egnahemhus	15	4 807	17 367	16	2 927	9 890	19
Rivitalo - Radhus				1	199	730	3
Kerrostalo - Flervåningshus				3	1 092	3 760	22
Vapaa-ajan as - Fritids bostad	3	133	383	2	36	98	0
Laajennus - Utvidgning	17	862	2 586	6	226	606	0
Maatalousrakennukset - Jordbruksbyggnader				6	1 455	17 186	0
Muuta - Annat	56	5 717	47 622	42	7 218	27 487	1
Yhteensä - Sammanlagt	91	11 519	77 572	76	13 153	59 757	45

Rakennusvalvontapäällikkö ja rakennustarkastaja ovat yhteensä tehneet 187 lupapäätöstä. Rakennuslupia 76 kpl, toimenpidelupia 61 kpl, sijoituslupia 2 kpl, toimenpideilmoituksia 16 kpl, purkulupia 3 kpl, lisäajan myöntämissä 27 kpl ja 2 hylkäämistä. Kun näihin lisätään ne luvat, jotka ympäristö- ja rakennuslautakunta on myöntänyt, on yhteenlaskettu lupamäärä 199 kappaletta. Vastaavia työntekijöitä on hyväksytty 51 kpl ja 243 katselmusta on suoritettu.

Tehokkaan ja palvelualltiin rakennusneuvonnan ja -valvonnan päämäärä on saadun palautteen mukaan toimintavuotena enimmäkseen saavutettu. Elokuuhun mennessä rakennusneuvonta ja lupakäsittely olivat tehokkaalla tasolla, keskimääräinen käsittelyaika oli 2 viikkoa. Sitten silloinen rakennustarkastaja sanoi itsensä irti ja virka oli täyttämättä joulukuuhun saakka. Tämä vaikutti luonnollisesti rakennusneuvontaan ja lupien käsittelyaikaan.

Toimintavuonna jatkettiin vuonna 2014 aloitettujen kiinteistö-tarkastusten tekemistä. Tänä vuonna ulkopuolinen yritys suoritti tarkastukset. Kunnan rakennusrekisteriä verrattiin verohallinnon rakennusrekisteriin, minkä jälkeen rekistereiden tietoja verrattiin ilmakeinon. Rekistereitä täydennettiin ja verohallinnolle ilmoitettiin 525 rakennusta. Rakennusvalvonta sai myös rekisterin kiinteistöistä, jotka pitää tarkastaa tarkemmin. Näillä kiinteistöillä on rakennuksia, joiden määrä, koko ja käyttötarkoitus ei ole tarkasti tiedossa. Tarkoituksena on jatkaa tätä työtä.

Byggnadstillsynschefen och byggnadsinspektören har sammanlagt gjort 187 tillståndsbeslut. Byggnadstillstånd 76 st., åtgärdstillstånd 61 st., placeringslov 2 st., åtgärdsanmälan 16 st., rivningsanmälan 3 st., tilläggstid 27 st. och 2 förkastade. Då man tillägger de tillstånd miljö- och byggnadsnämnden beviljat så är totala antalet tillstånd, 199 stycken. Ansvarige arbetsledare har godkänt 51 stycken och det har förrättats 243 syner.

Målet att upprätthålla en effektiv och serviceinriktad byggnadsrådgivning och -tillsyn under verksamhetsåret har enligt den inlämnade responsen till största delen uppnåtts. Fram till augusti var byggnadsrådgivningen och lovbehandlingen på en effektiv nivå, behandlingstiden var i medeltal 2 veckor. Sedan sade dåvarande byggnadsinspektören upp sig och tjänsten var obesatt fram till december. Detta påverkade naturligtvis byggnadsrådgivningen och lovbehandlingstiden.

Under verksamhetsåret fortsatte man göra fastighetsgranskningar som påbörjades 2014. Detta år gjordes granskningen av ett utomstående företag. Kommunens byggnadsregister jämfördes med skatteverkets byggnadsregister varefter registren granskades mot flygfotografier. Registren kompletterades och till skatteverket anmäldes 525 st. byggnader. Byggnadstillsynen fick även ett register med fastigheter som bör granskas noggrannare. Det är fastigheter med byggnader där man inte vet med säkerhet byggnadernas mängd, storlek och användningsändamål. Målet är att fortsätta detta arbete.

Ympäristönsuojelu - Miljöskyddet

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on ympäristönsuojelun yleisen edun valvoja paikallisella tasolla. Sillä on ympäristönsuojelulainsäädännössä määritellyissä tehtävissä itsenäinen ja riippumaton asema suhteessa kunnan muihin viranomaisiin ja valtioon. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen päätöksentekoa ohjaavat ympäristönsuojelun erityislait, joissa ei ole otto-oikeussäännöksiä.

Siuntion ympäristönsuojelun toiminnan tavoitteena on ympäristönsuojelun edistäminen kunnan alueella ja kunnan palveluilla. Ympäristönsuojelun viranomaispäätöksiä tehdessään ympäristö- ja rakennuslautakunnan keskeinen tehtävä on olla ympäristönsuojelun puhemies kunnassa. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen voidaan siten katsoa ajavan kestäväen kehityksen ja samalla kunnan yleistä etua.

Ympäristönsuojeluyksikössä työ painottuu akuuttien ympäristöongelmien ja valitusten selvittämiseen, ympäristölainsäädännön edellyttämien lupien ja ilmoitusten käsittelyyn sekä eri lakien mukaisiin lausuntoihin ja selvityksiin. Tehtäviin kuuluvat myös ympäristönsuojelun suunnittelu ja kehittäminen, ympäristönsuojelua koskeva ohjaus ja neuvonta, ympäristön tilan seuranta, selvitykset ja tutkimukset, esitykset ja aloitteet muille viranomaisille, tiedottaminen ja valistus, yhteistyö muiden viranomaisten ja yhteisöjen kanssa ja muut lainsäädännön (mm. ympäristönsuojelulaki, jätelaki, vesihuoltolaki, vesilaki, merenkulun ympäristönsuojelulaki, ulkoilulaki, maa-aineslaki, maankäyttö- ja rakennuslaki, luonnon-suojelulaki, kemikaalilaki, naapurussuhdelaki, maastoliikennelaki ja vesiliikennelaki) mukaiset tehtävät.

Kommunens miljöskyddsmyndighet övervakar miljöskyddets allmänna intresse på lokal nivå. I miljöskyddslagstiftningen har den en självständig och oberoende ställning i vissa bestämda uppgifter gentemot kommunens övriga myndigheter och staten. Den kommunala miljöskyddsmyndighetens beslutsfattande styrs av miljöskyddets speciallagar, där det inte ingår några bestämmelser om övertagningsrätt.

Målet med Sjundeå kommuns miljöskyddsverksamhet är att främja miljöskyddet i kommunen och inom de kommunala tjänstesektorerna. Då miljö- och byggnadsnämnden fattar myndighetsbeslut som gäller miljöskyddet består den viktigaste uppgiften i att fungera som miljöskyddets talesman i kommunen. Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten kan således anse främja en hållbar utveckling och samtidigt även kommunens allmänna intresse.

I miljöskyddsensheten ligger arbetets tyngdpunkt på att utreda akuta miljöproblem och klagomål, att behandla de tillstånd och anmälningar som miljöskyddslagstiftningen förutsätter samt att avge utlåtanden och redogörelser enligt olika lagar. Till uppgifterna hör också att planera och utveckla miljöskyddet, att styra och ge råd i ärenden som gäller miljöskyddet, att följa upp miljöns läge, att uppgöra utredningar och undersökningar, att framföra presentationer och initiativ till övriga myndigheter, att informera och upplysa, att samarbeta med andra myndigheter och samfund samt uppgifter i enlighet med övrig lagstiftning (bl.a. miljöskyddslagen, avfallslagen, vattenskyddslagen, vattenlagen, sjöfartens miljöskyddslag, friluftslagen, marktäcktslagen, markanvändnings- och bygglagen, naturskyddslagen, kemikalielagen, lagen om grannelagsförhållanden, lagen och terrängtrafik och lagen om vattentrafik).

Annetut päätökset, lausunnot ja muu toiminta - Beslut, utlåtanden och annan verksamhet

Toimintavuoden aikana ympäristö- ja rakennuslautakunta on tehnyt kaksi ympäristölupapäätöstä, yhden maa-aineslupapäätöksen sekä käsitellyt yhden ilmoituksen koskien jätteenkeräystoiminnan merkitsemistä jätehuoltorekisteriin. Lisäksi lautakunta on antanut yhden vastineen Vaasan hallinto- oikeudelle sekä seitsemän muuta lausuntoa.

Ympäristötarkastaja on myöntänyt kolme maisematyölupaa, antanut yhden päätöksen kallion louhintaa koskevasta meluilmoituksesta ja antanut kuusi lausuntoa koskien jätteen pienimuotoista hyödyntämistä maarakentamisessa.

Lautakunta hyväksyi toimintavuonna ensimmäisen Siuntion kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontasuunnitelman sekä siihen perustuvan valvontaohjelman vuodelle 2018. Siuntion kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontasuunnitelmassa on huomioitu ympäristönsuojelulain mukaisten valvontakohteiden lisäksi myös muun lainsäädännön kohteet, jotka kuuluvat ympäristönsuojeluviranomaisen vastuulle.

Vuoden aikana on valmisteltu yhteistyössä Länsi-Uudenmaan vesi- ja ympäristö ry:n kanssa Siuntionjoki 2030 -hanketta. Siuntionjoen vesistön ja Pikkalanlahden yhteistarkkailun suunnitteluun ja toteutukseen on osallistuttu edellisvuosien tapaan. Yhteistyötä Länsi-Uudenmaan vesi- ja ympäristö ry:n kanssa haja-asutusalueiden jätevesiasetuksen toimeenpanemiseksi on jatkettu LINKKI-hankkeessa.

Kohti hiilineutraalia kuntaa (HINKU) -hankkeessa on jatkettu toimenpiteiden suunnittelua ja toteuttamista, jotta hankkeessa ta-

Under verksamhetsåret har miljö- och byggnadsnämnden fattat två beslut om miljötillstånd, ett beslut om marktäkt samt behandlat en anmälan om antecknande av avfallsinsamlingsverksamhet i avfallshanteringsregistret. Därtill har nämnden gett ett bemötande till Vasa förvaltningsdomstol samt sju andra utlåtanden.

Miljöinspektören har beviljat tre tillstånd för miljöåtgärd, fattat ett beslut om en bulleranmälan gällande bergbrytning och gett sex utlåtanden om småskalig användning av byggavfall i jordbyggande.

Under verksamhetsåret godkände nämnden Sjundeå kommuns miljöskyddsmyndighets första tillsynsplan samt det tillsynsprogram för år 2018 som hänför sig till den. I Sjundeå kommuns miljöskyddsmyndighets tillsynsplan har utöver de miljöförvaltningslagenliga tillsynsobjekten, även de lagenliga objekt som ingår i miljöskyddsmyndighetens ansvar beaktas.

Under året har man i samarbete med Västra Nylands vatten och miljö r.f. berett projektet Sjundeå å 2030. Precis som de tidigare åren har man deltagit i planerandet och genomförandet av samkontrollen av Sjundeå ås vattendrag och Pickalaviken. Samarbete med Västra Nylands vatten och miljö r.f. fortsätter i LINKKI-projektet i syfte att verkställa den nya avloppsvattenförordningen för glesbygden.

Inom HINKU-projektet (Mot en kolneutral kommun) har man fortsatt att planera och genomföra åtgärder för att de minskade utsläppen som ställts som mål för projektet ska uppnås. Luftkvaliteten i kommunen uppföljs fortsättningsvis av Nylands NTM-central. Det regionala samarbetet med hjälp av det miljökluster som upp-

voiteltavat päästövähennykset saavutettaisiin. Ilmanlaadun seuranta on jatkettu kunnan alueella Uudenmaan ELY-keskuksen toimesta. Alueellinen yhteistyö Länsi-Uudenmaan kuntien ja yritysten kesken ylläpidettävän ympäristöklusterin avulla on jatkunut.

Kesällä järjestettiin haitallisista vieraslajeista jättipalsamista ja jättiputkesta infotilaisuus yhteistyössä ympäristöyhdistyksen kanssa. Lisäksi järjestettiin kitkentätalkoita sekä tiedotettiin suoraan kiinteistönomistajia vieraslajeista ja niiden haitoista.

rätthålls av kommuner och företagen i västra Nyland har fortsatt.

På sommaren ordnades ett informationsmöte om de skadliga främmande arterna jättebalsamin och jättelokan tillsammans med miljöföreningen. Därtill ordnades rensningstakon och så informerades fastighetsägarna direkt om främmande arter och riskerna med dem.

Arvio toteutumisesta - Bedömning av utfallet

Ympäristönsuojelu on hoitanut lupa-, lausunto- ja laillisuusvalvonta-asiat hyvin. Laillisuusvalvonta on painottunut lähinnä kii-reellisiin tapauksiin resurssien riittämättömyyden vuoksi. Myös lausuntopyyntöjä on priorisoitu. Ympäristönsuojelun ja luonnon-suojelun valistustyö kärsivät niin ikään aikapulasta.

Miljöskyddet har skött tillstånds-, utlåtande- och laglighetsöver-vakningsärenden bra. Laglighetsövervakningen har främst koncentrerat sig på de brådskande fallen på grund av otillräckliga resurser. Också begäran om utlåtanden har prioriterats. Även upplysningsar-betet inom miljöskyddet och naturvården har lidit på grund av tids-brist.

Ympäristö- ja rakennuslautakunnan valvottavana oleva muu toiminta: ympäristöterveydenhuolto ja jätehuolto - Övrig verksamhet som miljö- och byggnadsnämnden har att övervaka: miljöhälso-vården och avfallshanteringen

Kunnan vastuulla olevaa terveydensuojelu- ja eläinlääkintätoimin-taa on hoitanut Lohjan kaupungin hallinnossa toimiva yhteislautakun-ta Länsi-Uudenmaan ympäristöterveyslautakunta. Kunnan vastuulla olevaa jätehuoltoa on hoitanut Länsi-Uudenmaan jätelautakunta sekä kuntien omistama jäteyhtiö Rosk'n Roll Oy Ab.

Västra Nylands miljöhälsönämnd, som fungerar inom Lojo stads organisation, har skött den hälsovårds- och veterinärverksamhet som hör till kommunens ansvarsområde. Västra Nylands avfallsnämnd samt det kommunägda avfallsbolaget Rosk'n Roll Oy Ab har skött den till kommunens ansvarsområde hörande avfallshanteringen.

Yksityistiet – Enskilda vägar

Tavoitteena on ollut edesauttaa yksittäisten teiden mahdollisim-man hyvän kunnon ylläpitämistä. Kunta myönsi hoitoavustuksina 5–23 % kohtuullisista hoitokustannuksista. Tienhoitokuntiin on tarpeen mukaan otettu yhteyttä. Tiekatselmusjaosto piti yhden koukousen.

Målsättningen har varit att medverka till att bevara en så bra standard som möjligt på de enskilda vägarna. Kommunen beviljade vägunderhållningsbidrag på 5–23 % av skäligena underhållningskost-nader. Man har kontaktat väglagen enligt behov. Vägförrättnings-sektionen hade två möten.

Tunnusluvut - Relationstal	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Tiekunnille maksetut avustukset € - Bidrag till väglag €	87 923	74 375	74 961	85 257	45 132	25 289	24 930	24 904
Teiden yhteispituus km - Vägarnas sammanlag-da längd km	108*	113*	116*	116*	117*	115*	111*	222*
Maksettu tuki €/km - Betalt stöd €/km	810*	653*	646*	735*	386*	216*	220*	112*
Korjausavustukset - Reparationsbidrag €	2 500	1 600	1 000	0	0	0	0	0
Perust. uudet tiekunnat/ kpl - Nya grundade väglag/ st.	1	0	0	0	0	0	0	0

*avustusta saaneet Siuntion puolella sijaitsevat tieosat - vägavsnitt på Sjundeåsiden som fått bidrag

1.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen – Utfallet av resultaträkningsdelen

Käyttötaloulosaasan budjetoidut tulot ja menot summataan tuloslaskelmaosaan. Tuloslaskelmaosaan budjetoitavia ja siinä seurattavia eriä ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja -menot sekä satunnaiset erät. Taulukossa on huomioitu sekä sisäiset että ulkoiset erät.

Driftsekonomidelens budgeterade intäkter och utgifter summeras i resultaträkningsdelen. De poster som budgeteras till resultaträkningsdelen och som man följer i den är skatteintäkterna, statsandelarna, finansieringsintäkterna och -utgifterna samt de extraordinära posterna. I tabellen ingår både interna och externa poster.

TULOSLASKELMA - RESULTATRÄKNING	TA2017BG	Talousarvio- muutokset - Budget- tändringarna	MTA17ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	9 284 619	0	9 301 319	10 173 089	-3 594 563
Myyntituotot - Försäljningsintäkter	3 835 875	0	3 835 875	4 020 194	-2 120 556
Maksutuotot - Betalningsintäkter	2 429 010	0	2 441 210	2 910 053	467 900
Tuet ja avustukset - Stöd och bidrag	393 740	0	393 740	529 231	135 491
Muut toimintatuotot - Övriga verksamhetsintäkter	2 625 994	0	2 630 494	2 713 611	-2 077 399
		0			
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-38 697 531	-1 157 208	-39 854 739	-39 858 868	4 462 204
Henkilöstökulut - Personalkostnader	-13 650 373	-23 650	-13 674 023	-13 517 952	156 071
Palkat ja palkkiot - Löner och provisioner		-21 900	-10 877 666	-10 740 142	137 524
Henkilösivukulut - Lönebikostnader		-1 750	-2 796 357	-2 777 810	18 547
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-19 048 381	-690 531	-19 738 912	-19 681 493	2 297 546
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-2 135 169	-69 611	-2 204 780	-2 386 389	-116 162
Avustukset - Bidrag	-1 353 615	-53 908	-1 407 523	-1 262 433	145 090
Muut toimintakulut - Övriga verksamhetskostnader	-2 509 993	-319 508	-2 829 501	-3 010 601	1 979 659
		0			
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-29 412 912	-1 140 508	-30 553 420	-29 685 779	867 641
		0			
Verotulot - Skatteinkomster	28 206 000	0	28 206 000	29 134 742	928 742
Valtionosuudet - Statsbidrag	4 205 869	0	4 205 869	4 417 173	211 304
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansieringsintäkter och -utgifter	-509 532	0	-509 532	-325 369	184 163
Korkotuotot - Ränteintäkter	11 687	0	11 687	14 580	-6 054
Muut rahoitustuotot - Övriga finansieringsintäkter	79 974	0	79 974	97 440	-4 508
Korkokulut - Ränteutgifter	-570 419	0	-570 419	-408 813	170 552
Muut rahoituskulut - Övriga finansieringsutgifter	-30 774	0	-30 774	-28 576	24 172
		0			
Vuosikate - Årsbidrag	2 489 425	-1 140 508	1 348 917	3 540 767	2 191 850
		0			
Poistot ja arvonalentumiset - Avskrivningar och värdeminskningar	-1 902 572	0	-1 902 572	-1 982 297	-79 725
Suunnitelmanmukaiset poistot - Planenliga avskrivningar	-1 902 572	0	-1 902 572	-1 553 035	349 537
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä - Värdeminskning i tillgångar bland bestående aktiva	0	0	0	-429 262	-429 262
Satunnaiset tuotot ja kulut - Extraordinära intäkter och utgifter					
Satunnaiset tuotot - Extraordinära intäkter	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut - Extraordinära utgifter	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	586 853	-1 140 508	-553 655	1 558 470	2 112 125
Tilikauden yli-/alijäämä - Räkenskapsperiodens över-/underskott	586 853	-1 140 508	-553 655	1 558 470	2 112 125

Tulosaluekohtaisissa talousarvion toteumakertomuksissa on selvitetty lautakuntien talouden ja toiminnan toteutumista vuonna 2017.

I samband med budgetutfallet per resultatområde redogörs för hur nämndernas ekonomi och verksamhet har förverkligats år 2017.

Toimintakate - Driftsbidrag

Toimintakatteen osalta alennettiin alkuperäisen talousarvion toimintakuluja 1 140 508 eurolla. Sitovana tasona oli toimintakate. Toimintakatteen toteuma oli 867 641 euroa muutettua talousarviota parempi.

För verksamhetsbidragets del sänktes den ursprungliga budgetens verksamhetsutgifter med 1 140 508 euro. Verksamhetsbidraget utgjorde den bindande nivån. Verksamhetsbidragets utfall var 867 641 euro bättre än i den ändrade budgeten.

Verotulot - Skatteintäkter

Toteutuneet verotulot olivat 928 742 euroa (3,3 %) talousarvioita suuremmat. Siuntion kunnan kunnallisveroprosentti oli 21,5 %. Kiinteistövero kannettiin vakituisista asunnoista 0,50 %, muusta asuinrakennuksesta 1,20 %, yleinen kiinteistövero oli 1,20 % ja rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti oli 3,0.

Utfallet av skatteintäkter var 928 742 euro (3,3 %) större än i budgeten. Kommunkattens i Sjundeå kommun var 21,5 %. Fastighetsskatten för stadigvarande bostäder var 0,50 %, för andra än stadigvarande bostäder 1,20 %, den allmänna fastighetsskatteprocenten 1,20 % och för obebyggda byggnadsplatser 3,0 %.

Verotulot yhteensä - Skatteintäkter totalt	TA2017BG	MTA2017BG	TP2017BS	Ero - Skillnad €	Ero - Skillnad %
Kunnallisvero - Kommunalskatt	25 698 000	25 698 000	26 425 528	727 528	2,83
Kiinteistövero - Fastighetskatt	2 112 000	2 112 000	2 152 994	40 994	1,94
Yhteisövero - Andel i samfundskatt	396 000	396 000	556 221	160 221	40,46
Yhteensä - Totalt	28 206 000	28 206 000	29 134 743	928 743	3,29

Valtionosuudet - Statsandelarna

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta:

- valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009)
- Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisesta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Valtionosuuksia maksettiin Siuntion kunnalle seuraavasti:

Finansieringen via statsandelar till kommunerna består administrativt av två delar:

- Finansministeriet beslutar om statsandelen för kommunens grundservice (1704/2009)
- Den statsandelsfinansiering som regleras i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009) och som administreras av undervisnings- och kulturministeriet.

Till Sjundeå kommun utbetalades statsandelar enligt följande:

Valtionosuudet - Statsandelar	TA2017BG	Talousarvio- muutokset - Budgetändringarna	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus - Statsandelen som noterats för kommunal basservice	5 524 999	0	5 524 999	5 552 940	27 941
Muut opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet - Övrigt undervisnings- och kulturväsende	-1 319 130	0	-1 319 130	-1 135 767	183 363
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus - Förhöjning av behövsprövad statsandelar	0	0	0	0	0
Yhteensä - Totalt	4 205 869	0	4 205 869	4 417 173	211 304

Rahoitustuotot ja -kulut - Finansiella intäkter och kostnader

Muihin rahoitustuottoihin sisältyy suurimpana eränä eräpäätöksen korko HUS-kuntayhtymältä, noin 48 000 euroa. Verotilitysten korkoja ja viivästyskorkoja saatiin noin 8 000 euroa ja osinkoja noin 5 500 euroa. Rahoitustuotoissa näkyy myös vesilaitoksen peruspääoman korvaus kunnalle 22 000 euroa, vastaava summa sisältyy myös rahoituskuluihin kuluna.

Korkokulujen toteuma oli noin 409 000 euroa, toteuma alitti 160 000 eurolla talousarvion. Rahoituskulujen suurimpia eräpäätöksiä olivat pitkäaikaisten lainojen korot 356 000, vesilaitoksen korvaus peruspääomalle 22 000 ja korkosuojauksista aiheutuneet kulut 58 000 euroa.

I de övriga finansiella intäkterna ingår som största post grundkapitalets ränta om 48 000 euro från HUS-samkommunen. Man fick in räntor och förseningsräntor för skatter till ett värde av ca 8 000 euro och dividender för 5 500 euro. Bland finansiella intäkter finns också kalkylmässig ersättning av vattenverkets resterande kapital 22 000 euro, motsvarande summa finns också som kostnad bland finansieringsutgifter.

Räntekostnaderna uppgick till 409 000 euro, det betyder 160 000 euro över det budgeterade. Bland finansiella utgifter var de största posterna på långfristiga lån 356 000, ersättning av vattenverkets grundkapital 22 000 och en summa på 58 000 euro som uppstod för ränteskydd.

1.3 Investointiosan toteutuminen- Utfallet av investeringsdelen

YHTEENSÄ - TOTALT	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TOTEUTUMA - FÖRVERKLIGAD	POIKKEAMA - AVVIKELSE
Investointimenot - Investeringsutgifter	-3 155 000	-5 490 158	-4 187 698	1 302 460
Investointitulot - Investeringsinkomster	0	330 000	281 600	-48 400
Netto	-3 155 000	-5 160 158	-3 906 098	1 254 060

*Investointituloihin laskettu pysyvien vastaavien luovutustulot (TP2017 281 600, TA2017 ja MTA 330 000 €) mukaan edellisten tilivuosien mukaisesti - Överlåtelseinkomster av tillgångar bland bestående aktiva upptas bland investeringsinkomsterna i enlighet med de föregående räkenskapsåren

Investointiosan menojen muutetun talousarvion toteutumisaste jäi 76 prosenttiin. Investointiosan tuottojen muutetun talousarvion toteutumisaste oli 85 prosenttia.

Investeringsdelen blev utfallsgraden för utgifterna i den ändrade budgeten vid 76 procent. I investeringsdelen blev utfallsgraden för inkomsterna i den ändrade budgeten vid 85 procent.

1. KIINTEÄ OMAISUUS - FAST EGENDOM YHTEENSÄ - TOTALT	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TOTEUTUMA - UTFALL	POIKKEAMA - AVVIKELSE
50 TEKNINEN LAUTAKUNTA - TEKNISKA NÄMNDEN				
Kiinteistöjen ja raakamaan hankinta - Anskaffning av fastigheter och råmark	-370 000	-920 733	-1 143 848	-223 115
Menot - Utgifter	-370 000	-920 733	-1 143 848	-223 115
Tulot - Inkomster	0	330 000	281 600	-48 400
Netto	-370 000	-590 733	-862 248	-271 515

*Investointituloihin laskettu pysyvien vastaavien luovutustulot (TP2017 281 600 €, TA2017 ja MTA 330 000 €) mukaan edellisten tilivuosien mukaisesti - Överlåtelseinkomster av tillgångar bland bestående aktiva upptas bland investeringsinkomsterna i enlighet med de föregående räkenskapsåren

50 TEKNINEN LAUTAKUNTA

→ Kiinteistöjen ja raakamaan hankinta: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Lisämäärärahaa haettiin teknisen virheen vuoksi vain 550 732,50 euroa. Tämä ei riittänyt kattamaan kohteen määräraha ylitystä. Tarve määrärahan lisäykseen johtui Slussenin maankäyttösuunnitelman mukaisista saaduista tonttisekä yleisten alueiden korvauksista, jotka hyvän kirjanpidon mukaisesti kirjataan taseen investointien kautta tulokseen saaduiksi sopimuskorvauksiksi.

50 TEKNINEN LAUTAKUNTA

→ Anskaffning av fastigheter och råmark: genomfördes planenligt. På grund av ett tekniskt fel ansökte man om ett tilläggsanslag på 550 732,50 euro. Detta räckte inte till för att täcka överskridningen av objektets anslag. Behovet av tilläggsanslag berodde på de markanvändningsavtalsenliga ersättningar som man fått för Slussens tomter och allmänna områden och som enligt god bokföringsssed bokförs via balansens investeringar i resultatet som erhållen avtalsersättning.

2. TALONRAKENNUS - HUSBYGGNAD	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TOTEUTUMA - UTFALL	POIKKEAMA - AVVIKELSE
Menot - Utgifter	-925 000	-1 111 411	-332 113	779 298
Tulot - Inkomster	0	0	0	0
Netto	-925 000	-1 111 411	-332 113	779 298

2. TALONRAKENNUS - HUSBYGGNAD	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TOTEUTUMA - FÖRVERKLIGAD	POIKKEAMA - AVVIKELSE
20 PERUSTURVALAUTAKUNTA - GRUNDTRYGHETS NÄMNDEN				
Tehostetun palveluasumisen suunnittelu - Planering av effektiva serviceboende	-50 000	-50 000	0	50 000
50 TEKNINEN LAUTAKUNTA - TEKNISKA NÄMNDEN				
Rakennusten peruskorjaus - Grundreparation av byggnader	-80 000	-266 411	-266 411	0
Keskuskeittiön tilaratkaisut - Utrymmeslösningar i centralköket	-650 000	-650 000	0	650 000
AKK tiskilinjasto - AKK disklinje	-80 000	-80 000	-53 415	26 585
AKK korjaussuunnitelma - Reparationsplan för AKK	-40 000	-40 000	-12 287	27 713
Urheilukentän uusi varasto - Idrottsplanens nya förråd	-25 000	-25 000	0	0

20 PERUSTURVALAUTAKUNTA

- Tehostetun palveluasumisen suunnittelu: investointia ei toimeenpantu vuoden 2017 aikana, ja tästä johtuen investoinnille varattua määrärahaa ei käytetty.

50 TEKNINEN LAUTAKUNTA

- Rakennusten peruskorjaus: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Sisäilmaongelmista johtuen kustannukset kasvoivat. Lisämäärärahaa haettu 186 411 euroa.
- Keskuskeittiön tilaratkaisut: ei toteutettu.
- AKK tiskilinjasto: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- AKK korjaussuunnitelma: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Urheilukentän uusi varasto: hanketta ei toteutettu.

20 GRUNDTRYGGHETSÄMNDEN

- Planerandet av de effektiverade serviceboendet: investeringen verkställdes inte under år 2017 och på grund av detta användes inte det anslag som reserverats för investeringen.

50 TEKNISKA ÄMNDEN

- Renovering av byggnader: genomfördes planenligt. På grund av problemen med inomhusluften ökade kostnaderna. Man ansökte om ett tilläggsanslag på 186 411 euro.
- Utrymmeslösningarna i centralköket: genomfördes inte.
- AKK:s disklinje: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred det beräknade.
- AKK:s reparationsplan: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred det planerade.
- Idrottsplanens nya förråd: projektet genomfördes inte.

JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS - PUBLIK EGENDOM YHTEENSÄ - TOTALT	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TOTEUTUMA - UTFALL	POIKKEAMA - AVVIKELSE
Menot - Utgifter	-876 000	-2 396 678	-1 829 405	567 273
Tulot - Inkomster	0	0	0	0
Netto	-876 000	-2 396 678	-1 829 405	567 273

3. JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS - PUBLIK EGENDOM	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TOTEUTUMA - UTFALL	POIKKEAMA - AVVIKELSE
50 TEKNINEN LAUTAKUNTA - TEKNISKA ÄMNDEN				
Päivärinte väistötilat - Tillfälliga lokaler för Päivärinte	0	-500 000	-141 888	358 112
Aleksis Kiven koulun väistötilat - Aleksis Kiven koulus tillfälliga lokaler	0	-677 108	-677 108	0
Sjundeå Svenska Skolanin lattioiden kuivaus ja korjaus - Torkning och reparation av golv i Sjundeå Svenska Skola	0	-150 000	-108 550	41 450
Kaavateiden peruskorjaus - Grundreparation av planevägar	-20 000	-20 000	-13 915	6 085
Katumerkintöjen maalaukset - Målning av vägmärkingar	-15 000	-15 000	0	15 000
Keuyen liikenteen väylät peruskorjaus, rakentaminen - Reparation, byggande av gång- och cykelleder	-20 000	-101 264	-100 068	1 196
Asfaltointi kadut, tiet - Asfaltering av gator, vägar	-80 000	-80 000	-78 877	1 123
Kuntakeskuksen ympäristön parantaminen - Förbättring av omgivningen i kommuncentrum	-20 000	-20 000	-15 386	4 614
Slussenin alueen infran suunnittelu ja teiden rakentaminen - Planering av infra och byggandet av vägar på Slussenområdet	-600 000	-600 000	-530 915	69 085
As.kaav. Strösvik uusi tulotie - Detaljplanen Strösvik nya trafikled	0	-15 000	-12 038	2 962
Kuntakeskuksesta etelään keuyen liikenteen väylän suunnittelu ja toteutus - Planering och genomförande av gång- och cykelleden söderut från kommuncentrum	-30 000	-30 000	-13 476	16 524
Leikkiväljälneiden uusinta - Förnyande av lekredskap	-11 000	-11 000	-10 847	153
Monitoimihallin P-alueen asfaltointi ja valaistus - Asfaltering av och belysning för parkeringsplatsen vid allaktivitetshallen	-50 000	-50 000	-16 759	33 241
KT 51 Strösvikin alikulun suunnittelu ja rakentaminen - Planering och byggande av undergången i Strösvik vid SV 51	-30 000	-30 000	-12 272	17 728
Kälhagen/Virkby Gymnasium	0	-97 306	-97 306	0

50 TEKNINEN LAUTAKUNTA

- Päivärinteen väistötilat: käynnistettiin vuonna 2017, hanke jatkuu vuonna 2018.
- Aleksis Kiven koulun väistötilat: toteutettiin suunnittelulla tavalla. Lisämäärärahaa haettiin 27 713 euroa.
- Sjundeå Svenska Skolanin lattioiden kuivaus ja korjaus: toteutettiin suunnittelulla tavalla, jatkuu vuonna 2018.
- Kaavateiden peruskorjaus: toteutettiin suunnittelulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Katumerkintöjen maalaus: kohde ei täyttänyt 10 000 euron investointirajaa.
- Kevyen liikenteen väylät peruskorjaus: toteutettiin suunnittelulla tavalla. Haettiin lisämäärärahaa 80 068 e.
- Asfaltointi kadut, tiet: toteutettiin suunnittelulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Kuntakeskuksen ympäristön parantaminen: toteutettiin suunnittelulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun. Jatkuu vuonna 2018.
- Slussenin alueen infran suunnittelu ja teiden rakentaminen: toteutettiin suunnittelulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- As. kaava Störsvik uusi tulotie: toteutettiin suunnittelulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Kuntakeskuksesta etelään kevyen liikenteen väylän suunnitelma ja toteutus: toteutettiin suunnittelulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Leikkivälineiden uusinta: toteutettiin suunnittelulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Monitoimihallin P-alue ja asfaltointi: hanke käynnistettiin vuonna 2017 ja jatkuu vuonna 2018.
- KT51 Störsvikin alikulun suunnittelu ja rakentaminen: toteutettiin suunnittelulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Källhagen/ Virkby Gymnasium: Lohjan kaupungin suorittama koulun peruskorjaus valmistui kokonaisuudessa vuoden 2017 aikana. Peruskorjaus tuli maksamaan arvioitua enemmän.

50 TEKNISKA NÄMNDEN

- Päivärinteen koulus tillfälliga lokaler: inleddes år 2017, projektet fortsätter år 2018.
- Aleksis Kiven koulus tillfälliga lokaler: genomfördes planenligt. Man ansökte om ett tilläggsanslag på 27 713 euro.
- Torkning och reparation av Sjundeå svenska skolans golv: genomfördes planenligt, fortsätter år 2018.
- Reparation av planevägar: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred det beräknade.
- Målände av vägmarkeringar: objektet uppfyllde inte investeringsgränsen på 10 000 euro.
- Reparering av gång- och cykelleder: genomfördes planenligt. Man ansökte om tilläggsanslag på 80 068 €.
- Asfaltering av gator/vägar: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Förbättring av omgivningen i kommuncentrum: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna. Fortsätter år 2018.
- Planering av infra och byggande av vägar på Slussen-området: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Detaljplanläggning av Störsviks nya infartsväg: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Planerande och genomförande av gång- och cykelleden söderut från kommuncentrum: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Förnyande av lekredskap: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Allaktivitetshallens P-område och asfaltering: projektet inleddes år 2017 och fortsätter år 2018.
- Planering och byggande av undergången vid Störsvik vid SV 51: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Källhagen/ Virkby Gymnasium: Renoveringen av skolan som genomfördes av Lojo stad färdigställdes i helhet under år 2017. Renoveringen blev dyrare än beräknat.

IRTAİN OMAISUUS - LÖS EGENDOM YHTEENSÄ - TOTALT	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TOTEUTUMA - UTFALL	POIKKEAMA - AVVIKELSE
Menot - Utgifter	-144 000	-226 336	-173 621	52 715
Tulot - Inkomster	0	0	0	0
Netto	-144 000	-226 336	-173 621	52 715

4. IRTAIN OMAISUUS - LÖS EGENDOM	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TOTEUTUMA - FÖRVERKLIGAD	POIKKEAMA - AVVIKELSE
13 KUNNANHALLITUS - KOMMUNSTYRELSEN				
Palvelinalustojen ja työasemien etähallinnan kehittäminen - Utvecklande av fjärrhanteringen av serverplattformar och arbetsstationer	-15 000	-15 409	-15 409	0
Tietoverkon aktiivilaitteet, varavirrat ja etävalvonta/hälytykset - Nätverkets aktiva enheter, reservström och fjärrstyrning/alarm	-25 000	-32 115	-32 115	0
Mobiilivaihte - Mobilväxel	-12 000	-12 000	0	12 000
20 PERUSTURVALAUTAKUNTA - GRUNDRYGGHETS NÄMNDEN				
Hammashoitoyksin hankinta - Anskaffning av en tandvårdsenhet	-35 000	-35 000	-34 127	873
40 SIVISTYSLAUTAKUNTA - BILDNINGSNÄMNDEN				
Oppilaskäyttöön tarkoitetut multimedialaitteet (tabletit) - Multimediaapparater (pekplattor) avsedda för elever	-42 000	-42 000	-42 000	0
Luonto ja kulttuuri - Natur och kultur	0	-5 812	-5 812	0
Opetuksen TVT-laitteiston hankinta - Anskaffning av IKT-apparatur för undervisning	0	-25 000	-25 000	0
Esitystekniikka väistötiloihin - Presentationsteknik till de tillfälliga lokalerna	0	-44 000	-19 158	24 842
50 TEKNINEN LAUTAKUNTA - TEKNISKA NÄMNDEN				
Siivouskoneiden uusiminen - Förnyande av städmaskinerna	-15 000	-15 000	0	15 000

13 KUNNANHALLITUS

- Palvelinalustojen ja työasemien etähallinnan kehittäminen: investointi toteutettiin suunnitellulla tavalla.
- Tietoverkon aktiivilaitteet, varavirrat ja etävalvonta/ hälytykset: investointi toteutettiin suunnitellulla tavalla, mutta lisämäärärahaa jouduttiin hakemaan noin 7 000 euroa.
- Mobiilivaihe: investointia ei toteutettu vuoden 2017 aikana.

20 PERUSTURVALAUTAKUNTA

- Hammashoitoyksikön hankinta: hankinta toteutettiin suunnitelmien mukaisesti. Investoinnin kokonaiskustannus oli 34 127 euroa.

40 SIVISTYSLAUTAKUNTA

- Oppilaskäyttöön tarkoitetut multimedialaitteet (tabletit): hankkeelle on myönnetty 42 000 € lisämäärärahaa. Hanke toteutettu vuoden 2017 aikana
- Luonto ja kulttuuri: hanke toteutettiin suunnitellulla tavalla.
- Opetuksen TVT-laitteiston hankinta: investoinnin käyttötarkoitus on muutettu opetuksen IT-laitteiston hankinnaksi. Hanke valmistunut vuoden 2017 aikana.
- esitystekniikka väistöiloihin: hanke osittain toteutunut vuoden 2017 aikana (20 000 euroa). Uusien väistöilöiden myöhästämises-tä johtuen, osa investoinnista siirtyy vuodelle 2018.

50 TEKNINEN LAUTAKUNTA

- Siivouskoneiden uusiminen: kohde ei täyttänyt 10 000 euron investointirajaa.

13 KOMMUNSTYRELSEN

- Utvecklande av fjärrhantering av serverplattformar och arbetsstationer: investeringen förverkligades planenligt.
- Nätverkets aktiva enheter, reservström och fjärrstyrning/larm: Investeringen förverkligades planenligt, men man var tvungen att ansöka om ett tilläggsanslag på ca 7000 euro.
- Mobilväxel: Investeringen förverkligades inte under år 2017.

20 GRUNDTRYGGHETSÄMNDEN

- Anskaffning av en tandvårdsenhet: upphandlingen genomfördes planenligt. Investeringens totala kostnad uppgick till 34 127 euro.

40 BILDNINGSNÄMNDEN

- Multimedia apparater (pekplattor) avsedda för elever: projektet beviljades ett tilläggsanslag på 42 000 €. Projektet genomfördes under år 2017.
- Natur och kultur: projektet genomfördes planenligt.
- Anskaffning av IKT-apparater för undervisning: användningsändamålet för investeringen ändrades till anskaffning av IT-apparater. Projektet färdigställdes under år 2017.
- Presentationsteknik till de tillfälliga lokalerna: projektet genomfördes delvis under år 2017 (20 000 euro). På grund av att de tillfälliga lokalerna försenades, överförs en del av investeringen till år 2018.

50 TEKNINEN LAUTAKUNTA

- Förnyande av städapparater: objektet uppfyllde inte investeringsgränsen på 10 000 €.

VESIHUOLTOLAITOS - VATTENTJÄNSTEVERKET YHTEENSÄ - TOTALT	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TOTEUTUMA - UTFALL	POIKKEAMA - AVVIKELSE
Menot - Utgifter	-840 000	-835 000	-708 711	126 289
Tulot - Inkomster	0	0	0	0
Netto	-840 000	-835 000	-708 711	126 289

VESIHUOLTOLAITOS - VATTENTJÄNSTEVERKET	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TOTEUTUMA - UTFALL	POIKKEAMA - AVVIKELSE
Slussenin alueen infran suunnittelu - Planering av infra inom slussens område	0	-57	-57	0
Kt-verkoston täydentäminen - Komplettering av det kommunaltekniska nätet	-30 000	0	-29 890	-29 890
Vanhan viemäriverkon korjaus - Reparation av det gamla avloppsnätet	-50 000	-50 000	-42 157	7 843
Pumppaamoiden peruskorjaus - Grundreparation av pumpstationer	-70 000	-70 000	-64 072	5 928
Vanhon vesilinjojen korjaus - Reparation av gamla vattenlinjer	-20 000	-20 000	-11 952	8 048
Tieyhteys pumppaamoihin - Vägförbindelse till pumpstationerna	-15 000	0	-14 824	-14 824
Venttiilien vaihto - Byte av ventiler	-20 000	-20 000	0	20 000
Vanhon alueiden putkistojen kartoitus, Key Aqua - Kartläggning av rören på gamla områden, Key Aqua	-20 000	-20 000	-15 164	4 836
Barråsa vedenottamon saneeraus - Sanering av Barråsa vattentäkt	-60 000	-60 000	-60 000	0
Etäluettavat mittarit - Fjärravläsbara mätare	-50 000	-50 000	-50 000	0
Lappers vesijohtolinjan uusiminen - putkikoon suurentaminen/ UUSI KOHTEEN NIMI: Esperin hoivakoti/vesi- ja viemäri liittymät Förnyande av Lappers vattenledningslinje - förstorande av röret/ NYTT NAMN: Esperin vårdhem/Vatten- och avloppsanslutningar	-40 000	-40 000	-32 780	7 220
Vesihuoltolaitoksen käyttöalueen laajennuksen suunnittelu ja toteutus - Planerande och genomförande av utvidgningen av vattentjänsteverkets bruksområde	-15 000	-55 000	-28 852	26 148
UUSINVESTOINNIT - NYINVESTERINGAR				
Slussenin alueen vesi- ja viemäriverkko - Vatten- och avloppsnätet på Slussenområdet	-450 000	-450 000	-358 962	66 238

VESIHUOLTOLAITOS

- Kt-verkoston täydentäminen toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Vanhan viemäriverkoston korjaus: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Pumppaamoiden peruskorjaus: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Vanhojen vesilinjojen korjaus: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Teyhteys pumppaamoihin: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Vanhojen alueiden putkistojen kartoitus - Key Aqua: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Etäluettavat mittarit: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset olivat suunnitellun mukaiset.
- Lappers vesijohtolinjan uusiminen – putkikoon suurentaminen / UUSI KOHTEEN NIMI: Esperin hoivakoti/ vesi- ja viemäri liittymät: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Vesihuoltolaitoksen käyttöalueen laajennuksen suunnittelu ja toteutus: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun. Hanke jatkuu vuodelle 2018.
- Barråsa vedenottamon saneeraus: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset olivat suunnitellun mukaiset.

UUSINVESTOINNIT

- Slussenin alueen vesi- ja viemäriverkko: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.

VATTENFÖRSÖRJNINGSVÄRKET

- Kompletteringen av det kommunaltekniska nätet: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Reparation av det gamla avlopps nätet: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Reparation av pumpstationer: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Reparation av gamla vattenlinjer: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Vägförbindelse till pumpstationer: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Kartläggning av rören på gamla områden, Key Aqua: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Fjärravläsbara mätare: genomfördes planenligt. Kostnaderna utföll planenligt.
- Förnyande av vattenledningslinjen i Lappers - förstörande av rörstorleken / NYTT OBJEKTSNAMN: Esperis vårdhem / vatten- och avloppsanslutningar: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Planerande och genomförande av utvidgningen av vattenförsörjningsverkets bruksområde: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna. Projektet fortsätter år 2018.
- Sanering av Barråsa vattentäkt: genomfördes planenligt. Kostnaderna utföll planenligt.

NYINVESTERINGAR

- Byggande av vatten- och avloppsnät i Slussenområdet: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred det planerade.

1.4 Rahoitusosan toteutuminen – Utfallet av finansieringsdelen

Rahoitusosa - Finansieringsdel

1 000 €		TA2017BG	Talousarviomuutokset - Budgetändringarna	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Varsinainen toiminta ja investoinnit - Ordinarie verksamhet och investeringar						
Tulorahoitus - Internt tillförda medel		2 159	-1 140	1 019	3 267	2 248
Vuosikate - Årsbidrag	+/-	2 489	-1 140	1 349	3 541	2 192
Satunnaiset erät - Extraordinära poster	+/-	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät - Korrektivposter till internt tillförda medel	+/-	-330	0	-330	-273	57
Investoinnit - Investeringar		-2 790	-2 380	-5 170	-3 932	1 238
Investointimenot - Investeringausgifter	-	3 155	2 380	5 535	4 214	-1 321
Rahoitusosuudet investointimenoihin - Finansieringsandelar av investeringsutgifterna	+	0	0	0	0	0
Käyttöomaisuuden myyntitulot - Försäljningsinkomster av anläggningstillgångar	+	365	0	365	282	-83
Varsinainen toiminta ja investoinnit, netto - Ordinarie verksamhet och investeringar, netto	+/-	-631	-3 520	-4 151	-665	3 486
Rahoitustoiminta - Finansieringverksamhet		700	0	700	900	200
Antolainauksen muutokset - Förändringar i utlåningen						
Antolainasaamisten lisäykset - Ökning av utlåningen	-	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset - Minskning av utlåningen	+	94	0	94	0	-94
Lainakannan muutokset - Förändringar i lånestocken						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys - Ökning av långfristiga lån	+	4 000	0	4 000	4 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys - Minskning av långfristiga lån	-	3 300	0	3 300	3 100	-200
Lyhytaikaisten lainojen muutos - Förändring av kortfristiga lån	+/-	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset - Förändring av eget kapital	+/-	0	0	0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen - Inverkan på likviditeten	+/-	69	-3 520	-3 451	235	3 686

* Antolainasaamisten vähennys on kunnan sisäisen, vesihuoltolaitokselle myönnetyn luoton osittaista takaisinmaksua vesihuoltolaitokselta, eikä näin ollen sisälly ulkoiseen rahoituslaskelmaan -Utlåning innebär intern kreditgivning till vattenförsörjningsverket och ingår således inte i den externa finansieringskalkylen.

1.5 Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta – Sammandrag av utfallet av anslagen och budgeten

Kunta yhteensä - Kommun totalt	TP2016BS	TA2017BG	Talousarvio- muutokset - Budgetändrin- garna	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	5 252 648	4 932 789	16 700	4 949 489	5 706 756	757 267
Sisäiset tuotot - Interna intäkter	4 758 241	4 351 830	0	4 351 830	4 466 333	114 503
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-34 637 980	-34 315 982	-1 169 332	-35 485 314	-35 369 733	115 581
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-4 559 263	-4 351 830	12 124	-4 339 706	-4 466 334	-126 628
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-29 401 764	-29 412 912	-1 140 508	-30 553 420	-29 685 780	867 640
Keskusvaalilautakunta - Centralval- nämnden	TP2016BS	TA2017BG	Talousarvio- muutokset - Budgetändrin- garna	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	0	-13 648	0	-13 648	-7387	6 261
Sisäiset kulut - Interna utgifter	0	-103	0	-103	0	103
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	0	-13 751	0	-13 751	-7387	6 364
Tarkastuslautakunta - Revisions- nämnden	TP2016BS	TA2017BG	Talousarvio- muutokset - Budgetändrin- garna	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-16 434	-16 071	0	-16 071	-15 415	656
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-185	-103	0	-103	-46	57
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-16 619	-16 174	0	-16 174	-15 461	713
Kunnanhallitus - Kommunstyrelsen	TP2016BS	TA2017BG	Talousarvio- muutokset - Budgetändrin- garna	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	124 204	65 000	0	65 000	140 756	75 756
Sisäiset tuotot - Interna intäkter	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-2 065 416	-2 616 285	0	-2 616 285	-2 298 856	317 429
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-76 941	-66 539	0	-66 539	-74 028	-7 489
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-2 018 153	-2 617 824	0	-2 617 824	-2 232 128	385 696
Perusturvalautakunta - Grundt- rygghetsnämnden	TP2016BS	TA2017BG	Talousarvio- muutokset - Budgetändrin- garna	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	1 594 848	1 382 950	16 700	1 399 650	1 554 855	155 205
Sisäiset tuotot - Interna intäkter	2 108	0	0	0	943	943
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-16 063 743	-16 041 780	-486 700	-16 528 480	-16 708 817	-180 337
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-853 374	-880 389	0	-880 389	-843 005	37 384
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-15 320 160	-15 539 219	-470 000	-16 009 219	-15 996 024	13 195
Sivistyslautakunta - Bildningsnäm- nden	TP2016BS	TA2017BG	Talousarvio- muutokset - Budgetändrin- garna	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	1 293 752	1 115 049	0	1 115 049	1 213 690	98 641
Sisäiset tuotot - Interna intäkter	280 264	491 072	0	491 072	447 264	-43 808
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-11 270 477	-10 609 914	-27 632	-10 637 546	-10 610 105	27 441
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-3 395 349	-3 194 794	12 124	-3 182 670	-3 264 011	-81 341
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-13 091 810	-12 198 587	-15 508	-12 214 095	-12 213 162	933

Tekninen lautakunta - Tekniska nämnden	TP2016BS	TA2017BG	Talousarvio- muutokset - Budgetändrin- garna	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	2 119 336	2 264 440	0	2 264 440	2 655 646	391 206
Sisäiset tuotot - Interna intäkter	4 475 869	3 860 758	0	3 860 758	4 017 555	156 797
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-4 889 688	-4 665 907	-655 000	-5 320 907	-5 399 403	-78 496
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-185 969	-155 215	0	-155 215	-235 847	-80 632
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	1 320 571	1 304 076	-655 000	649 076	1 037 951	388 875
Ympäristö- ja rakennuslautakunta - Miljö- och byggnadsnämnden	TP2016BS	TA2017BG	Talousarvio- muutokset - Budgetändrin- garna	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	120 508	105 350	0	105 350	141 809	36 459
Sisäiset tuotot - Interna intäkter	0	0	0	0	571	571
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-348 656	-382 096	0	-382 096	-352 552	29 544
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-47 445	-54 687	0	-54 687	-49 397	5 290
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-275 593	-331 433	0	-331 433	-259 569	71 864
Henkilötyövuodet - Personalarbetsår	TP2016BS	TA2017BG		TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse	
Kunta yhteensä - Kommunsammanlagt	307,9	303,15		267,97	-35,18	

TULOSLASKELMAOSA - RESULTATRÄKNINGSDEL	TP2016BS	TA2017BG	Talousarvio- muutokset - Budget- tändringarna	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Tulot - Inkomster						
Verotulot - Skatteinkomster	29 275 119	28 206 000	0	28 206 000	29 134 742	928 742
Valtionsuudet - Statsandelar	4 791 612	4 205 869	0	4 205 869	4 417 173	211 304
Korkotuotot - Ränteintäkter	13 047	11 687	0	11 687	14 580	2 893
Muut rahoitustuotot - Övriga Finansieringsintäkter	95 975	79 974	0	79 974	97 440	17 466
Kulut - Utgifter						
Korkokulut - Ränteutgifter	-476 437	-570 419	0	-570 419	-408 813	-161 606
Muut rahoituskulut - Övriga finansieringsutgifter	-28 079	-30 774	0	-30 774	-28 576	-2 198

INVESTOINTITULOT - INVESTERINGSINKOMSTER	TP2016BS	TA2017BG	Talousarvio- muutokset - Budget- tändringarna	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Kiinteä omaisuus - Fast egendom	333 250	0	0	0	281 600	-281 600
Talonrakennus - Husbyggnad						
Julkinen omaisuus - Offentlig egendom						
Irtain omaisuus - Lös egendom						
Vesihuoltolaitos - Vattenförsörjningsverket						
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	333 250	0	0	0	281 600	-281 600
INVESTOINTIMENOT - INVESTERINGSUTGIFTER	TP2016BS	TA2017BG	Talousarvio- muutokset - Budget- tändringarna	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Kiinteä omaisuus - Fast egendom	-370 601	-370 000	-550 733	-920 733	-1 143 848	223 115
Talonrakennus - Husbyggnad	-126 678	-925 000	-186 411	-1 111 411	-332 113	-779 298
Julkinen omaisuus - Offentlig egendom	-369 577	-876 000	-1 520 678	-2 396 678	-1 829 405	-567 273
Irtain omaisuus - Lös egendom	-184 787	-144 000	-82 336	-226 336	-173 621	-52 715
Vesihuoltolaitos - Vattenförsörjningsverket	-184 243	-840 000	5 000	-835 000	-708 711	-126 289
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	-1 235 886	-3 155 000	-2 335 158	-5 490 158	-4 187 698	-1 302 460
Netto	-902 636	-3 155 000	-2 335 158	-5 490 158	-3 906 098	-1 584 060

*Investointituloihin laskettu pysyvien vastaavien luovutustulot (TP2017 281 600 €, TA2017 ja MTA 330 000 €) mukaan edellisten tilivuosien mukaisesti - Överlåtelseinkomster av tillgångar bland bestående aktiva upptas bland investeringsinkomsterna i enlighet med de föregående räkenskapsåren

Ottolainauksen muutokset - Förändring i inlåning	TP2016BS	TA2017BG	Talousarvio- muutokset - Budget- ändringarna	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Pitkäaikaisten lainojen lisäys - Ökning av långfristiga lån	4 000 000	4 000 000	0	4 000 000	4 000 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys - Minskning av långfristiga lån	3 035 289	3 300 000	0	3 300 000	3 100 000	-200 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos - Förändring av kortfristiga lån	-2 950 000	0	0	0	0	0

III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT- BOKSLUTSKALKYLER

Kunnan tilinpäätöslaskelmat – Kommunens bokslutskalkyler

1. TULOSLASKELMA - RESULTATRÄKNING

TULOSLASKELMA - RESULTATRÄKNING	01.01.-31.12.2017		01.01.-31.12.2016	
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter				
Myyntituotot - Försäljningsintäkter	1 715 319,46		1 902 244,57	
Maksutuotot - Avgiftsintäkter	2 909 109,89		2 169 971,93	
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	529 231,44		589 139,98	
Muut toimintatuotot - Övriga verksamhetsintäkter	553 095,35	5 706 756,14	591 292,53	5 252 649,01
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter				
Henkilöstökulut - Personalkostnader				
Palkat ja palkkiot - Lön och arvoden	-10 740 142,17		-10 831 782,94	
Henkilösivukulut - Lönebikostnader				
Eläkekulut - Pensionskostnader	-2 332 064,62		-2 490 030,51	
Muut henkilösivukulut - Övriga lönebikostnader	-445 745,26		-627 578,64	
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-17 441 366,38		-16 448 091,94	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-2 320 941,75		-2 070 256,22	
Avustukset - Understöd	-1 262 432,58		-1 649 584,28	
Muut toimintakulut - Övriga verksamhetsutgifter	-849 842,01	-35 392 534,77	-537 089,20	-34 654 413,73
Toimintakate - Verksamhetsbidrag		-29 685 778,63		-29 401 764,72
Verotulot - Skatteinkomster		29 134 741,82		29 275 119,39
Valtionosuudet - Statsandelar		4 417 173,00		4 791 612,00
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansiella intäkter och kostnader				
Korkotuotot - Ränteutäkter	5 633,40		4 100,50	
Muut rahoitustuotot - Övriga Finansiella intäkter	75 465,97		74 000,77	
Korkokulut - Räntekostnader	-399 866,76		-467 490,14	
Muut rahoituskulut - Övriga finansiella kostnader	-6 601,89	-325 369,28	-6 105,52	-395 494,39
Vuosikate - Årsbidrag		3 540 766,91		4 269 472,28
Poistot ja arvonalentumiset Avskrivningar och nedskrivningar				
Suunnitelmanmukaiset poistot - Avskrivningar enligt plan	-1 553 035,38		-1 549 561,13	-1 549 561,13
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä - Värde- minskningar av långfristiga tillgångar	-429 261,71	-1 982 297,09		
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat		1 558 469,82		2 719 911,15
Tilikauden ylijäämä(+)/alijäämä(-) - Räkenskapsperiodens överskott(+)/underskott (-)		1 558 469,82		2 719 911,15

2. RAHOITUSLASKELMA - FINANSIERINGSKALKYL

RAHOITUSLASKELMA - FINANSIERINGSKALKYL	2017		2016	
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde i verksamheten				
+Vuosikate - Årsbidrag	3 540 766,91		4 269 472,28	
-Tulorahoituksen korjauseurat - Rättelseposter till internt tillförda medel	273 343,51	3 267 423,40	324 979,01	3 944 493,27
Investointien rahavirta - Kassaflöde för investeringarnas del				
-Investointimenot -Investeringsutgifter	4 214 004,55		1 235 886,23	
-Rahoitusosuudet investointimenoihin - Finansieringsandelar i investeringsutgifter	0,00		0,00	
-Käyttöomaisuuden myyntihinnat -Överlåtelseinkomster av tillgångar bland bestående aktiva	281 600,00	-3 932 404,55	333 250,00	-902 636,23
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde		-664 981,15		3 041 857,04
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde för finansieringens del				
Antolainauksen muutokset - Förändringar i utlåningen				
-Antolainasaamisten lisäykset - Ökning av utlåningen	0,00	0,00	3 720,00	-3 720,00
Lainakannan muutokset - Förändringar i lånebeståndet				
+Pitkäaikaisten lainojen lisäys - Ökning av långfristiga lån	4 000 000,00		4 000 000,00	
-Pitkäaikaisten lainojen vähennys - Minskning av långfristiga lån	3 100 000,00		3 035 289,40	
+Lyhytaikaisten lainojen muutos - Förändring av kortfristiga lån	0,00	900 000,00	-2 950 000,00	-1 985 289,40
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändring av likviditeten				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset - Förändring av förvaltade medel och kapital	0,00		0,00	
Saamisten muutos - Förändring i fordringen	568 201,60		-1 495 843,46	
Korottomien velkojen muutos - Förändring i räntefria skulder	-662 060,60	-93 859,00	1 511 898,06	16 054,60
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde för finansieringens del		806 141,00		-1 972 954,80
Rahavarojen muutos - Förändring av likvida medel		141 159,85		1 068 902,24
Rahavarojen muutos - Förändring av likvida medel				
+Rahat ja pankkisaamiset - Kassa och bank 31.12.	1 265 472,93		1 124 313,08	
-Rahat ja pankkisaamiset - Kassa och bank 1.1.	1 124 313,08	141 159,85	55 410,84	1 068 902,24

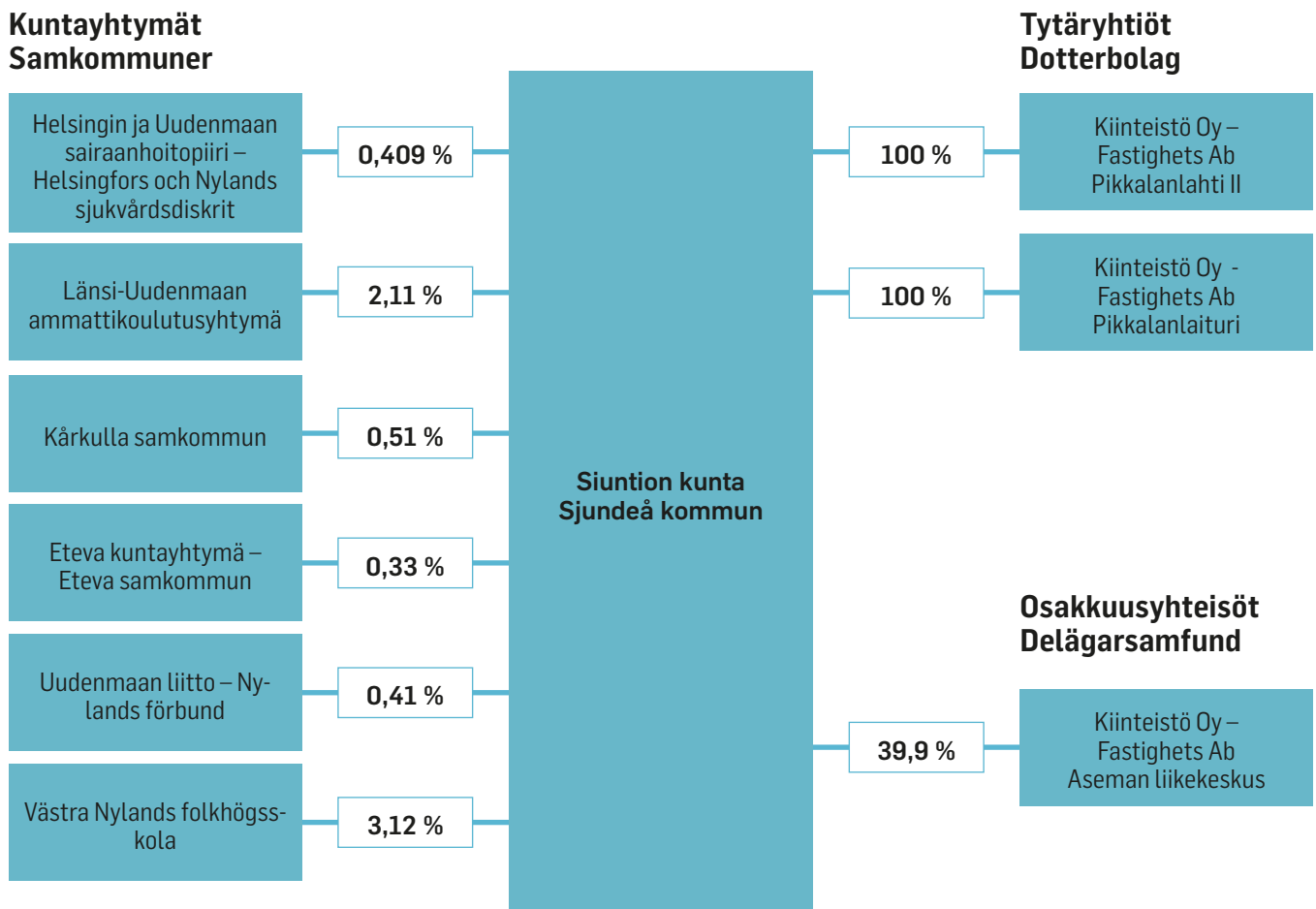

3. TASE - BALANSRÄKNING

VASTAAVAA - AKTIVA	2017	2016
PYSYVÄT VASTAAVAT - BESTÄENDE AKTIVA	34 463 572,28	32 240 121,31
Aineettomat hyödykkeet - Immateriella tillgångar	767 485,99	166 123,32
Aineettomat oikeudet - Immateriell rättigheter	57 297,72	81 782,69
Muut pitkävaikutteiset menot - Övriga utgifter med lång verkningstid	710 188,27	84 340,63
Aineelliset hyödykkeet - Materiella tillgångar	30 523 742,90	28 901 654,60
Maa- ja vesialueet - Mark- och vattenområden	5 220 611,08	4 085 020,07
Rakennukset - Byggnader	12 594 684,81	13 629 231,65
Kiinteät rakenteet ja laitteet - Fasta konstruktioner och anordningar	11 526 370,08	10 264 242,97
Koneet ja kalusto - Maskiner och inventarier	318 925,44	213 006,98
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat - Förskottsbetalningar och pågående nyanläggningar	863 151,49	710 152,93
Sijoitukset - Placeringar	3 172 343,39	3 172 343,39
Osakkeet ja osuudet - Aktier och andelar	3 168 623,39	3 168 623,39
Muut lainasaamiset - Övriga lånefordringar	3 720,00	3 720,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT - FÖRVALTADE MEDEL	263,42	12 383,16
Lahjoitusrahastojen varat - Donationsfondernas täckning	263,42	12 383,16
VAIHTUVAT VASTAAVAT - RÖRLIGA AKTIVA	3 377 049,37	3 804 091,12
Saamiset - Fordringar	2 111 576,44	2 679 778,04
Lyhytaikaiset saamiset - Kortfristiga fordringar	2 111 576,44	2 679 778,04
Myntisaamiset - Kundfordringar	600 232,04	623 252,81
Muut saamiset - Övriga fordringar	529 962,36	397 936,39
Siirtosaamiset - Resultatregleringar	981 382,04	1 658 588,84
Rahoitusarvopapperit - Finansieringsvärdepapper	10 535,04	10 535,04
Osakkeet ja osuudet - Aktier och andelar	10 535,04	10 535,04
Rahat ja pankkisaamiset - Kassa och bank	1 254 937,89	1 113 778,04
VASTAAVAA - AKTIVA	37 840 885,07	36 056 595,59

VASTATTAVAA - PASSIVA	2017	2016
OMA PÄÄOMA - EGET KAPITAL	11 371 629,84	9 813 160,02
Peruspääoma - Grundkapital	9 351 872,34	9 351 872,34
Edellisten kausien alijäämä - Överskott/ underskott från tidigare räkenskapsperioder	461 287,68	-2 258 623,47
Tilikauden ylijäämä - Räkenskapsperiodens överskott	1 558 469,82	2 719 911,15
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT - FÖRVALTAT KAPITAL	108 263,42	120 383,16
Lahjoitusrahastojen pääomat - Donationsfondernas kapital	108 263,42	120 383,16
VIERAS PÄÄOMA - FRÄMMANDE KAPITAL	26 360 991,81	26 123 052,41
Pitkäaikainen - Långfristigt	18 000 000,00	17 295 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta - Lån från finansinstitut och försäkringsinrättningar	17 950 000,00	17 070 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä - Lån från offentliga samfund	50 000,00	225 000,00
Lyhytaikainen - Kortfristigt	8 360 991,81	8 828 052,41
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta - Lån från finansinstitut och försäkringsinrättningar	3 120 000,00	2 800 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä - Lån från offentliga samfund	175 000,00	300 000,00
Saadut ennakot - Erhållna förskott	25 189,52	23 889,52
Ostovelat - Leverantörsskulder	2 881 727,89	2 560 903,05
Muut velat - Övriga skulder	224 665,85	260 011,05
Siirtovelat - Resultatregleringar	1 934 408,55	2 883 248,79
VASTATTAVAA - PASSIVA	37 840 885,07	36 056 595,59

Siuntion kunnan kuntakonsernirakenne ja omistusosuudet - Sjundeå kommuns koncernstruktur och ägarandelar

Muut Siuntion kunnan omistusyhteisöt ovat Kunta-Asunnot Oy, Rosk'n Roll Oy Ab, Taitoa Oy, kuntien Tiera Oy, Novago Yrityskehitys Oy, KuntaPro Oy, Koha-Suomi Oy ja Koha-Suomi Oy.

Sjundeå kommuns övriga ägarintressesamfund är Kunta-Asunnot Oy, Rosk'n Roll Oy Ab, Taitoa Oy, kuntien Tiera Oy, Novago Företagsutveckling Ab, KuntaPro Oy, Koha-Suomi Oy ja Koha-Suomi Oy.

Konsernitilinpäätöslaskelmat – Koncernbokslutskalkyler

4. KONSERNITULOSLASKELMA - KONCERNRESULTATRÄKNING

SIUNTION KUNNAN KONSERNITULOSLASKELMA - KONCERNRESULTATRÄKNING FÖR SJUNDEÅ KOMMUN	01.01.-31.12.2017		01.01.-31.12.2016	
Toimintatuotot - Verksamhetens intäkter		15 256 302,11		14 088 089,90
Toimintakulut - Verksamhetens kostnader		-44 843 352,63		-43 708 033,99
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta) - Andel av intressesamfundens vinst (förlust)		481,02		-421,60
Toimintakate - Verksamhetsbidrag		-29 586 569,50		-29 620 365,69
Verotulot - Skatteinkomster		29 134 109,40		29 274 486,97
Valtionsuudet - Statsandelar		4 944 085,80		5 390 945,46
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansiella intäkter och kostnader				
Korkotuotot - Ränteutäkter	7 210,58		6 334,12	
Muut rahoitustuotot - Övriga Finansieringsintäkter	77 871,29		75 567,37	
Korkokulut - Ränteutgifter	-405 430,89		-475 738,17	
Muut rahoituskulut - Övriga finansieringsutgifter	-55 300,17	-375 649,20	-55 017,68	-448 854,36
Vuosikate - Årsbidrag		4 115 976,51		4 596 212,38
Poistot ja arvonalentumiset - Avskrivningar och värdeminskningar				
Suunnitelmanmukaiset poistot - Avskrivningarna enligt planen	-2 102 024,36		-2 069 948,79	
Omistuksen eliminointierot - Skillnader i eliminering av innehavet	-4 176,58		0,00	
Arvonalentumiset - Nedskrivningar	-429 297,20	-2 535 498,14	-2 638,96	-2 072 587,75
Satunnaiset erät - Extraordinära poster		27 951,67		0
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat		1 608 430,04		2 523 624,63
Tilinpäätössiirrot - Bokslutsdispositioner		1 354,57		-261,19
Tilikauden verot - Räkenskapsperiodens skatter		138,70		-542,85
Laskennalliset verot - Latenta skatter		-37,17		220,73
Vähemmistöosuudet - Minoritetsandelar		-547,47		-252,00
Tilikauden ylijäämä(+)/alijäämä(-) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)		1 609 338,66		2 522 789,31

5. KONSERNIRAHOITUSLASKELMA - KONCERNFINANSIERINGSANALYS

SIUNTION KUNNAN KONSERNIRAHOITUSLASKELMA - KONCERNFINANSIERINGSANALYS FÖR SJUNDEÅ KOMMUN	2017		2016	
Toiminnan rahavirta				
+Vuosikate - Årsbidrag	4 115 976,51		4 596 212,38	
+ Satunnaiset erät - Extraordinära poster	27 951,67		0,00	
+Tilikauden verot - Räkenskapsperiodens skatter	138,70		-542,85	
+Tulorahoituksen korjauserät - Korrektivposter till internt tillförda medel	-290 179,68	3 853 887,19	-327 110,42	4 268 559,11
Investointien rahavirta - Kassaflödet för investeringarnas del				
-Investointimenot - Investeringsutgifter	-5 007 209,98		-1 858 322,52	
+Rahoitusosuudet investointimenoihin - Finansieringsandelar för investeringsutgifter	8 444,80		2 381,80	
+Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot - Försäljningssintäkter av tillgångar bland bestående aktiva	322 534,62	-4 676 230,55	338 983,16	-1 516 957,57
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde		-822 343,36		2 751 601,54
Rahoituksen rahavirta - Kassaflödet för finansieringens del				
Antolainauksen muutokset - Förändringar i utlåningen				
-Antolainasaamisten lisäys - Ökning av utlåningen	0,00		-3 958,81	
+Antolainasaamisten vähennys - Minskning av utlåningen	0,00	0,00	255,51	-3 703,31
Lainakannan muutokset - Förändringar i lånebeståndet				
+Pitkäaikaisten lainojen lisäys - Ökning av långfristiga lån	4 365 129,45		4 006 725,98	
-Pitkäaikaisten lainojen vähennys - Minskning av långfristiga lån	-3 178 834,34		-3 095 956,96	
+Lyhytaikaisten lainojen muutos - Förändring av kortfristiga lån	-6 034,48	1 180 260,63	-2 945 160,22	-2 034 391,20
Oman pääoman muutokset - Förändringar i eget kapital		0,00		0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar av likviditeten				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset - Förändring av förvaltade medel och förvaltad kapital	-81,55		17,10	
Vaihto-omaisuuden muutos - Förändring av omsättningstillgångar	6 691,97		-13 431,16	
Saamisten muutos - Förändring av fordringar	351 248,81		-1 166 711,65	
Korottomien velkojen muutos - Förändring av räntefria skulder	-433 186,53	-75 327,30	1 470 765,32	290 639,60
Rahoituksen rahavirta - Kassaflödet för finansieringens del		1 104 933,33		-1 747 454,91
Rahavarojen muutos - Förändring av likvida medel		282 589,96		1 004 146,63
Rahavarojen muutos - Förändring av likvida medel				
+Rahavarat 31.12. _ Likvida medel 31.12	2 098 442,45		1 815 852,49	
-Rahavarat 1.1. - Likvida medel 1.1	1 815 852,49	282 589,96	811 705,86	1 004 146,63

6. KONSERNITASE – KONCERNBALANSEN

VASTAAVAA - AKTIVA	2017	2016
PYSYVÄT VASTAAVAT - BESTÄENDE AKTIVA	36 915 966,49	34 495 833,77
Aineettomat hyödykkeet - Immateriella tillgånger	886 637,01	324 146,30
Aineettomat oikeudet - Immateriella rättigheter	63 747,45	85 281,55
Muut pitkävaikutteiset menot - Övriga utgifter med lång verkningstid	822 889,56	238 578,10
Ennakkomaksut - Förskottsbetalningar	0,00	286,65
Aineelliset hyödykkeet - Materiella tillgånger	34 971 009,15	33 165 927,21
Maa- ja vesialueet - Mark - och vattenområden	5 366 144,37	4 226 666,14
Rakennukset - Byggnader	15 668 003,44	16 524 841,47
Kiinteät rakenteet ja laitteet - Fasta konstruktioner och anordningar	11 692 958,57	10 436 093,65
Koneet ja kalusto - Maskiner och inventarier	870 348,58	716 502,17
Muut aineelliset hyödykkeet - Övriga materiella tillgånger	13 553,70	13 986,47
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat - Förskottsbetalningar och pågående nyanläggningar	1 360 000,49	1 247 837,32
Sijoitukset - Placeringar	1 058 320,32	1 005 760,26
Osakkuusyhteisöosuudet - Andelar i ägointressesamfund	566 027,43	558 454,12
Muut osakkeet ja osuudet - Övriga aktier och andelar	486 017,47	441 030,72
Joukkovelkakirjalainasaamiset - Masskuldebrevsfordringar	0,00	0,00
Muut lainasaamiset - Övriga lånefordringar	3 994,98	3 994,98
Muut saamiset - Övriga fordringar	2 280,44	2 280,44
TOIMEKSIANTOJEN VARAT - FÖRVALTADE MEDEL	56 123,65	75 208,24
VAIHTUVAT VASTAAVAT - RÖRLIGA AKTIVA	4 817 809,62	4 893 160,44
Vaihto-omaisuus - Omsättningstillgångar	130 787,68	137 479,65
Saamiset - Fordringar		
Pitkäaikaiset saamiset - Longfristiga fordringar	5 018,82	1 659,83
Lyhytaikaiset saamiset - Kortfristiga fordringar	2 583 560,67	2 938 168,47
Rahoitusarvopaperit - Finansiella värdepapper	231 725,05	278 720,45
Rahat ja pankkisaamiset - Kassa och bank	1 866 717,40	1 537 132,04
VASTAAVAA - AKTIVA	41 789 899,76	39 464 202,45

VASTATTAVAA - PASSIVA	2017	2016
OMA PÄÄOMA - EGET KAPITAL	11 691 344,16	10 087 087,07
Peruspääoma - Grundkapital	9 351 872,34	9 351 872,34
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat - Grundkapital i stiftelser och sammanslutningar	0,00	0,00
Arvonkorotusrahoitus - Uppskrivningsfond	0,00	0,00
Muut omat rahastot - Övrigt eget kapital	44 742,69	46 505,40
Edellisten kausien ylijäämä (+)/alijäämä(-) - Överskott(+)/underskott(-) från tidigare räkenskapsperioder	685 390,47	-1 834 079,98
Tilikauden ylijäämä(+)/alijäämä(-) - Räkenskapsperiodens överskott(+)/underskott (-)	1 609 338,66	2 522 789,31
VÄHEMMISTÖOSUUKSET - MINORITETSANDELAR	14 147,03	13 777,65
PAKOLLISET VARAUKSET - AVSÄTTNINGAR	219 561,07	226 561,29
Eläkevaraukset - Avsättningar för pensioner	4 104,62	4 628,64
Muut pakolliset varaukset - Övriga avsättningar	215 456,45	221 932,65
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT - FÖRVALTAT KAPITAL	166 076,50	185 079,53
VIERAS PÄÄOMA - FRÄMMANDE KAPITAL	29 698 771,01	28 951 696,91
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma - Långfristigt räntebelagt främmande kapital	19 453 723,28	18 464 371,70
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma - Långfristigt räntefritt främmande kapital	5 783,79	5 935,80
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma - Långfristigt räntebelagt främmande kapital	3 380 154,40	3 189 245,34
Lyhytaikainen koroton vieraspääoma - Kortfristigt räntefritt främmande kapital	6 859 109,55	7 292 144,06
VASTATTAVAA - PASSIVA	41 789 899,76	39 464 202,45

7. KONSERNITUNNUSLUVUT - KONCERNNYCKELTAL

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT - NYCKELTAL	2 017	2 016
Toimintatuotot/kulut % - Verksamhetsinkomster/-utgifter %	34,02	32,23
Vuosikate/Poistot % - Årsbidrag/Avskrivningar %	162,33	221,76
Vuosikate, euroa/asukas - Årsbidrag, euro/invånare	669,48	744,57
Asukasmäärä - Inånarantal	6148	6173
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT - NYCKELTAL I KONCERNENS FINANSIERINGSKALKYL	2017	2 016
*Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 € - Ackumulerat kassaflöde för verksamhet och investeringar för 5 å, 1000 €	1183	2005
Investointien tulorahoitus % - Investeringarnas nyckeltal %	82,21	247,65
Lainanhoitokate - Låneskötselsbidrag	1,26	1,42
Kassan riittävyys - Kassans tillräcklighet	14,44	13,37
KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT - KONCERNBALANSENS NYCKELTAL	2017	2 016
Omavaruusaste, % - Självförsörjningsgrad	28,01	25,60
Suhteellinen velkaantuneisuus% - Proportionell skuldsättning %	60,20	59,38
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, % - Skulder och ansvar, procent av driftsinkomster, %	64,23	63,13
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 eur - Utfallet överskott (underskott), 1000 euro	2294,73	688,71
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), eur / asukas - Utfallet överskott (underskott), euro/invånare	373,25	111,57
Konsernin lainat, eur / asukas - Koncernens lån, euro/invånare	3714,03	3507,79
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 eur - Koncernens lånebestånd 31.12, 1000 euro	22833,88	21653,62
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 eur - Koncernens lånefordringar, 31.12, 1000 euro	0,00	3,99
Kunnan asukasmäärä - Kommunens invånarantal	6148	6173
*Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta- tunnusluvun esittämiseen ei ole käytettävissä vuosien 2013-2014 tietoja		
* Ackumulerat penningflöde av verksamhet och investeringar för 5 år - för framförande av nyckeltalet finns inte uppgifterna för åren 2013-2014		

IV LIITETIEDOT - NOTER TILL BOKSLUTET

1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT - NOTER ANGÅENDE TILLÄMPADE BOKSLUTSPRINCIPER

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät - Värderings- och periodiseringsprinciper samt metoder

Jaksotusperiaatteet: Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteella mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjakohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus: Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoonsa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kunnanhallituksen 22.10.2012 hyväksymällä poistosuunnitelman muutoksella on kaikkien hyödykkeiden, lukuun ottamatta kivisiä hallinto- ja laitosrakennuksia, poistoajankoja tarkistettu 1.1.2013 alkaen. Lisäksi kunnanhallitus on 26.10.2015 päätöksellään muuttanut kehittämismenojen, muiden pitkävaikutteisten menojen, puisten hallinto- ja laitosrakennusten, vedenjakeluverkoston, viemäriverkon, sairaala- terveydenhuolto- yms. laitteiden, atk-laitteiden ja muiden laitteiden ja kaluston osalta poistoajankoja siten, että pääsääntöisesti noudatetaan kunnanvaltuuston 3.9.2012 tekemän päätöksen lyhintä poistoajankoja, mutta kunnanhallitus voi poiketa pääsäännöstä hyödykekohtaisesti kunnanvaltuuston hyväksymien suunnitelmapoistojen perusteiden rajoissa. Kunnanhallitus päätti samalla hyödykekohtaisia muutoksia 94 kpl 1.1.2016 alkaen. Muutos on perustunut hyödykkeiden taloudellisen pitoajan uudelleenarvointiin. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisien poistojen perusteet. Lisäksi tilikaudella on todettu käytöstä poistetun koulun rakennusten arvon palvelutuotannossa ja näiden koulurakennusten tulevaisuudessa kerryttämän tulon laskeneen pysyvästi poistamatonta hankintamenoa pienemmäksi ja niistä on tehty osittainen arvonalennus tilinpäätöksessä.

Sijoitusten arvostus: Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoonsa tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoonsa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuuden arvostus: Vaihto-omaisuutta ei ole.

Rahoitusomaisuuden arvostus: Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoonsa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely: Johdannaissopimuksia ei ole.

Avustusten käsittely: Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

Aikaisempia tilikausia koskevien virheiden käsittely tilinpäätöksessä: Kunnan tilikauden kirjanpidossa ei ole käsitelty aikaisempiin tilikausiin kohdistuneita virheitä.

Periodiseringsprinciper: Inkomster och utgifter har i resultaträkningen antecknats enligt prestation. Avvikande från prestationsgrunden har skatteinkomsterna antecknats enligt tidpunkt för bokföring i den berörda räkenskapsperioden.

Värdering av bestående aktiva: Bestående aktiva har antecknats i balansräkningen i anskaffningsutgiften minskat med planenliga avskrivningar och finansieringsandelar som erhållits för investeringsutgifter. De planenliga avskrivningarna har beräknats enligt den på förhand uppgjorda avskrivningsplanen. Enligt en ändring av den avskrivningsplan som kommunstyrelsen har godkänt 22.10.2012 har avskrivningstiden för alla förnödenheter, utom förvaltnings- och institutionsbyggnader av sten, justerats fr.o.m. 1.1.2013. Dessutom har kommunstyrelsen med sitt beslut 26.10.2015 ändrat avskrivningstiden för utvecklingsutgifter, övriga utgifter med lång verkningstid, förvaltnings- och institutionsbyggnader i trä, avloppsnätet, sjukhus-, hälsovårds- o.dyl. anordningar, adb-utrustning samt övriga anordningar och inventarier så att huvudregeln är den, att den kortaste avskrivningstiden enligt kommunfullmäktiges beslut (3.9.2012) efterföljs, men kommunstyrelsen kan tillgångsspecifikt av grundad anledning avvika från huvudregeln. Kommunstyrelsen beslutade samtidigt om 94 st. tillgångsspecifika ändringar fr.o.m. 1.1.2016. Ändringen har baserat sig på förnödenheternas ekonomiska livslängd som har bedömts på nytt. Beräkningsgrunderna för planenliga avskrivningar har presenterats i noterna till resultaträkningen under punkten redogörelse för grunderna för avskrivningar enligt plan. Därtill har under räkenskapsperioden konstaterats att värdet inom serviceproduktionen på byggnaderna i en skola som tagits ur bruk och den inkomst som dessa skolbyggnader i framtiden ackumulerar, har blivit mindre än den permanent oavskrivna anskaffningsutgiften och det har gjorts en partiell värdesänkning för dessa i bokslutet.

Värdering av placeringar: Aktier och andelar inom bestående aktiva har antecknats i balansräkningen enligt anskaffningsutgiften eller ett lägre värde än den. Värderingen bygger på den intäkt som nyttheten sannolikt kommer att medföra i framtiden eller dess värde i serviceproduktionen. Poster av placeringskaraktär inom bestående aktiva har antecknats i balansräkningen enligt det nuvarande värdet eller enligt ett lägre sannolikt överlätelsetpris.

Värdering av omsättningstillgångar: Det finns inga omsättningstillgångar.

Värdering av finansieringstillgångar: Fordringar har upptagits i balansräkningen enligt det nominella värdet eller enligt ett värde som sannolikt är lägre än det. Finansieringsegendomsappren har antecknats i balansräkningen under anskaffningsutgift eller till det lägre sannolika överlätelsetpriset.

Behandling av derivatavtal: Det finns inga derivatavtal.

Behandling av bidrag: Finansieringsbidrag som erhållits för anskaffning av bestående aktiva materiella tillgångar har antecknats som minskning för ifrågavarande anskaffningsutgift.

Hantering av fel som hänför sig till tidigare räkenskapsperioder: I bokföringen för kommunens räkenskapsperiod har inga fel gällande tidigare räkenskapsperioder behandlats.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot – Noter till koncernbokslutet

Konsernitilinpäätöksen laajuus: Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty molemmat tytäryhteisöt ja kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä sekä kunnan osakkuusyhteisö.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet: Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat samoin kuin konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaisia pysyviin vastaaviin sisältyviä sisäisiä katteita ei ole.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset: Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi: Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet: Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omaa pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmajoistojen oikaisu: Osakkuusyhteisön tilinpäätöksen muuttamiseksi kunnan tilinpäätösperiaatteiden mukaiseksi ei ollut tietoja saatavissa.

Osakkuusyhteisö: Osakkuusyhteisö on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Aikaisempia tilikausia koskevien virheiden käsittely tilinpäätöksessä: Ei ole.

Koncernbokslutets omfattning: I koncernbokslutet har de båda dottersamfunden och alla de samkommuner som kommunen är medlem i samt kommunens intressesamfund sammanställts.

Interna affärshändelser och interna täckningar: Koncernsamfundens interna intäkter och kostnader samt skulder har eliminerats. Också intäkter och kostnader samt fordringar och skulder mellan koncernsamfunden och de samkommuner där kommunen är delägare har eliminerats förutom i fråga om transaktioner av ringa betydelse. Väsentliga interna bidrag som ingår i bestående aktiva finns inte.

Avskrivningsdifferens och reserver: I koncernbalansräkningen har frivilliga och skattegrundade reserveringar samt avskrivningsdifferensen delats upp i eget kapital och latent skatteskuld. Uppdelningen har beaktats i elimineringen av innehav, i avskiljande av minoritetsandelar och i sammanställande av intressesamfund.

Eliminering av internt innehav: Kommunens och dess dotterbolags samt samkommunernas interna innehav har eliminerats. Skillnaden som uppstått i elimineringen av innehavet har bokförts i helhet på upphandlingsräkenskapsperioden.

Minoritetsandelar: Minoritetsandelarna har avskilts från koncernens över- och underskott i koncernresultaträkningen samt från koncernens eget kapital i koncernbalansräkningen.

Korrigerering av planmässiga avskrivningar: Det fanns inga uppgifter för att ändra intressesamfundens bokslut att motsvara kommunens bokslutsprinciper.

Intressesamfund: Intressesamfundet har sammanställts i koncernbokslutet enligt kapitalandelsmetoden.

Redogörelse för huruvida uppgifterna för den föregående räkenskapsperioden är jämförbara: Finns inte.

1.1 Tuloslaskelman liitetiedot - Noter till resultaträkningen

Toimintatuotot tehtävittäin - Verksamhetsintäkter per sektor	Konserni - Koncern		Kunta - Kommun	
	2017	2016	2017	2016
Yleishallinto - Allmän förvaltning	140 756,34	124 204,38	140 756,34	124 204,38
Sosiaali- ja terveystalvet - Social- och hälsovårdsväsendet	10 903 411,03	10 230 307,46	1 554 854,75	1 594 848,29
Perusopetus - Grundläggande utbildning	441 200,31	473 074,72	441 200,31	473 074,72
Varhaiskasvatus - Småbarnfostran	547 679,06	556 333,71	547 679,06	556 333,71
Muu kulttuuri- ja sivistystoimi - Övrigt kultur- och bildningsväsende	374 664,79	424 151,27	224 810,24	264 343,72
Yhdyskuntatalvet - Tekniska samhälltjänster	1 237 453,52	1 353 048,47	1 237 453,52	1 353 048,47
Muut talvet - Övrig tjänster	1 611 137,06	926 969,89	1 560 001,92	886 795,72
Kunnan ulkoiset toimintatuotot yhteensä - Utomstående verksamhetsintäkter sammanlagt	15 256 302,11	14 088 089,90	5 706 756,14	5 252 649,01

Verotulojen erittely - Specifikation av skatteinkomster	Kunta - Kommun	
	2017	2016
Verotulot - Skatteinkomster		
Kunnan tulovero - Kommunens inkomstskatt	26 425 527,62	26 738 173,89
Osuus yhteisöveron tuotosta - Andel av intäkter från samfundsskatt	556 220,60	440 115,82
Kiinteistövero - Fastighetsskatt	2 152 993,60	2 096 829,68
Verotulot yhteensä - Skatteinkomster sammanlagt	29 134 741,82	29 275 119,39

Valtionosuusien erittely - Specifikation av statsandelar	Kunta - Kommun	
	2017	2016
Kunnan perustalvetujen valtionosuus - Statsandelen som noterats för kommunal basservice	5 552 940,00	6 266 945,00
Siitä - Därav: Verotuloihin perustuva valtionosuusien tasaus (+/-) - Utjämningsen av statsandelen på basis av skatteinkomster (+/-)	-614 029,00	-505 747,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet - Övrigt undervisnings- och kulturväsende	-1 135 767,00	-1 475 333,00
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus - Behovsprövande statsanlaget för höjning		-
Valtionosuudet yhteensä - Statsandelar sammanlagt	4 417 173,00	4 791 612,00

Palvelujen ostojen erittely - Specifikation av köpta tjänster	Kunta - Kommun	
	2017	2016
Asiakaspalvelujen ostot - köp av kundservicetjänster	11 740 652,75	11 163 647,74
Muiden talvetujen ostot - köp av övriga tjänster	5 700 713,63	5 284 444,20
Kunnan talvetujen ostot yhteensä - Kommunens köp av tjänster sammanlagt	17 441 366,38	16 448 091,94

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista kunnan tilinpäätöksessä - Redogörelse för grunderna för avskrivningar enligt planen i kommunens bokslut

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Kunnanhallituksen 22.10.2012 hyväksymällä poistosuunnitelman muutoksella on kaikkien hyödykkeiden, lukuun ottamatta kivisiä hallinto- ja laitosrakennuksia, poistoajoja tarkistettu 1.1.2013 alkaen. Muutos on perustunut hyödykkeiden taloudellisen pitoajan uudelleenarviointiin. Kunnanhallitus päätti 26.10.2015 (KH § 174) muuttaa poistosuunnitelmaa ja hyväksyä hyödykekohtaiset poikkeamat pääsääntöön 1.1.2017 alkaen. Eri osastoilta saatujen taloudellis-teknisten selvitysten perusteella todettiin hyödykkeiden taloudellinen pitoaika poistosuunnitelmien alimpia raja-arvoja korkeammiksi.

Avskrivningarna för de tillgångar som avskrivningarna gäller har fastställts på basis av en på förhand uppgjord avskrivningsplan. Avskrivningarna enligt planen beräknas på anskaffningsutgiften för materiella och immateriella tillgångar enligt den uppskattade ekonomiska brukstiden. Enligt en ändring av den avskrivningsplan som kommunstyrelsen har godkänt 22.10.2012 har avskrivningstiderna för alla förnödenheter, utom förvaltnings- och institutionsbyggnader av sten, justerats fr.o.m. 1.1.2013. Ändringen baserar sig på förnödenheternas ekonomiska livslängd som har bedömts på nytt. Kommunstyrelsen beslutade 26.10.2015 (KST § 174) ändra avskrivningsplanen och godkänna tillgångsspecifika avvikelser från huvudregeln fr.o.m. 1.1.2017. Utgående från de ekonomisktekniska utredningarna från olika avdelningar konstaterades att det lägsta gränsvärdet för livslängden för ekonomiska förnödenheter i avskrivningsplanen höjs.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat: Uppskattade avskrivningstider och årliga avskrivningsprocenter samt avskrivnings- metoder:

PYSYVÄT VASTAAVAT - BESTÄENDE AKTIVA	Poistomenetelmä - Avskrivningsmetod	Poisto aika - Avskrivningstid	
Aineettomat hyödykkeet - Immateriella tillgångar			
Kehittämismenot - Utvecklingsutgifter	Tasapoisto - Linjär avskrivning	2 - 5	Vuotta - År
Aineettomat oikeudet - Immateriella rättigheter	"	5	"
Liikearvo - Affärsvärde	"	2	"
Muut pitkävaikutteiset menot - Övriga utgifter med lång verkningstid	"	2 - 5	"
Aineelliset hyödykkeet - Materiella tillgångar			
Maa- ja vesialueet - Mark- och vattenområden		Ei poisto aikaa - Ej avskrivningstid	
Rakennukset ja rakennelmat - Byggnader och konstruktioner			
Hallinto- ja laitosrakennukset, kiviset - Förvaltnings- och institutionsbyggnader, av sten	"	40	"
Hallinto- ja laitosrakennukset, puiset - Förvaltnings- och institutionsbyggnader, av trä	"	20 - 30	"
Tehdas- ja tuotantorakennukset-Fabriks- och produktionsbyggnader	"	20	"
Taloussrakennukset - Ekonomibygnader	"	10	"
Vapaa-ajan rakennukset - Fritidsbyggnader	"	20	"
Asuinrakennukset - Bostadsbyggnader	"	30	"
Kiinteät rakenteet ja laitteet - Fasta konstruktioner och anordningar			
Kadut, tiet ja torit - Gator, vägar, torg och parker	"	15	"
Sillat, laiturit ja uimalat - Broar, kajer och badinrättningar	"	10	"
Muut maa- ja vesirakenteet - Övriga jord- och vattenkonstruktioner	"	15	"
Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	"	30 - 40	"
Viemäriverkko - Avloppsnät	"	30 - 40	"
Kaukolämpöverkko - Fjärrvärmenät	"	20	"
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet - Elledningar, transformatorer, utomhusbelysning	"	15	"
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset - Telefonnät, central och abonnentcentraler	"	10	"
Maakaasuverkko - Naturgasnät	"	20	"
Muut putki- ja kaapeliverkot - Övriga rör- och kabelnät	"	15	"
Sähkö-, vesi yms. laitojen laitoskoneet ja laitteet - Maskinerier och anordningar vid el-, vatten- o dyl. Verk	"	10	"
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet - Fasta lyft- och flyttanordningar	"	15	"
Liikenteen ohjauslaitteet - Trafikregleringsanordningar	"	10	"
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet - Övriga fasta maskiner, anordningar och konstruktioner	"	10	"
Koneet ja kalusto - Maskiner och inventarier			
Rautaiset alukset - Fartyg av järn	"	15	"
Puiset alukset ja muut uivat työkonet - Fartyg av trä och andra flytande arbetsmaskiner	"	8	"
Muut kuljetusvälineet - Övriga transportmedel	"	4	"
Muut liikkuvat työkonet - Övriga rörliga arbetsmaskiner	"	5	"
Muut raskaat koneet - Övriga tunga maskiner	"	10	"
Muut kevyet koneet - Övriga lätta maskiner	"	5	"
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. Laitteet - Sjukhus-, hälsovårds- o.dyl. anordningar	"	5 - 7	"
Atk-laitteet - Adb-utrustning	"	3 - 4	"
Muut laitteet ja kalusteet - Övriga anordningar och inventarier	"	3 - 4	"

PYSYVÄT VASTAAVAT - BESTÄENDE AKTIVA	Poistomenetelmä - Avskrivningsmetod	Poistoaika - Avskrivningstid
Muut aineelliset hyödykkeet - Övriga materiella nyttigheter		
Luonnonvarat - Naturresurser		Käytön mukainen poisto - Avskrivning enligt användning
Arvo- ja taide-esineet - Konst- och värdeföremål		Ei poistoaikaa - Ej avskrivningstid
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat - Förskottsbetalningar och pågående nyanläggningar		Ei poistoaikaa - Ej avskrivningstid
Pysyvien vastaavien sijoitukset - Placeringar bland bestående aktiva		
Osakkeet ja osuudet - Aktier och andelar		Ei poistoaikaa - Ej avskrivningstid

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi. Små anskaffningar av bestående aktiva, vilkas anskaffningsutgift är mindre än 10 000 euro har kommunen bokfört som årskostnader.

Arvonlennus käytöstä poistetuista koulurakennuksista: tasearvo 31.12.2017 ennen arvonlennusta 693 486,55 €, tehty arvonlennus on 463 975,47 €. - Värdesänkning för de avskrivna skolfastigheterna: balansvärde 31.12.2017 innan värdesänkning 693 486,55 €, värdesänkningen som gjordes var 463 975,47 €.

Muutetun poistosuunnitelman hyödykekohtaiset poikkeamat ovat seuraavat: - De tillgångsspecifika avvikelserna från den ändrade avskrivningsplanen är följande:

ALARAJASTA POIKKEAVAT POISTOAJAT - AVSKRIVNINGSTIDER SOM AVVIKER FRÅN DEN NEDRE GRÄNSEN						
Esinenumero - Varanummer	Esine-tunnus - Varubeteckning	Esine/hyödyke - Vara/nyttighet	Poistolaji - Avskrivningstyp	Poistoaika - Avskrivningstid 31.12.2015	Uusi poistoaika - Ny avskrivningstid	Perustelu - Motivering
50000124	-2	Planmeca Compact i Classic v2 hoitokone	Sairaala-, terveydenhuolto- yms. Laitteet - Sjukhus-, hälsovårds- o.dyl. anordningar	5	7	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
50000124	-3	Hammashuollon laitehankinnat	Sairaala-, terveydenhuolto- yms. Laitteet - Sjukhus-, hälsovårds- o.dyl. anordningar	5	7	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000027	0	Jukolan päiväkot	Hallinto- ja laitosrakennukset, puiset - Förvaltnings- och institutionsbyggen, trä	20	30	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000028	-3	Yhdistelmäuuni Dieta WindStar 220 uunivau- nolla	Muut laitteet ja kalusteet - Övriga anordningar och inventarier	3	4	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000067	0	Fallin vesijohto	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000068	0	Aseman alue vesi ja viem.	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000068	-1	Vesilinjojen sulkujen korjaus 2014	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000069	0	Aseman alue vesi ja viem.	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000069	-1	Korjaus	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000069	-2	Vanhan viemäriverkoston korjaus	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000069	-3	Vuotovesien tutkiminen	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000069	-4	Siuntion Sydän vesi- ja viemäriverkosto	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid

Esinenumero - Varanummer	Esine-tunnus - Varube-teckning	Esine/hyödyke - Vara/nyttighet:	Poistolaji - Avskrivningstyp	Poisto aika - Avskrivningstid 31.12.2015	Uusi pois-toaika - Ny avskrivningstid	Perustelu - Motivering
5000069	-5	Vuotovesien tutkiminen 2014	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000069	-6	Kartoitustyö, dokumentointi, paikkaukset	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000069	-7	Vanhan viemäriverkon korjaus	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000069	-8	Vuotovesien tutkiminen 2014 lisäys	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000069	-9	Peltotie kaivojen korjaus 8.-9.12.2014	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000070	0	Botåker vesi ja viemäri	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000071	0	Botåker vesi ja viemäri	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000072	0	Vesi- ja viem.verk. täyd.	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000072	-1	Kt-verkoston täydentäm.	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000072	-2	Kt-verkoston täydentäminen 2010	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000072	-3	Kt-verkoston täydentäminen 2010	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000072	-4	Kt-verkoston täydentäminen 2011	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000072	-5	Kt-verkoston täydentäminen v. 2011	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000072	-6	Kt-verkoston täydentäminen v.2011	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000072	-7	Kumputie (Tyyskylä)	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000072	-8	Kumpulantie (Tyyskylä)	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000072	-9	Kt-verkoston täydentäminen	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000072	-10	Valurautaa yms	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000072	-11	Pickalan huoltoaseman viemärointi	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000072	-12	Sudenkaari palopostin korjaus	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000072	-13	Puhdistamon työtunnit	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000073	0	Vesi- ja viem.verk. täyd.	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000073	-1	Kt-verkoston täydentäm.	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid

Esinenumero - Varanummer	Esine-tunnus - Varube-teckning	Esine/hyödyke - Vara/nyttighet:	Poistolaji - Avskrivningstyp	Poisto aika - Avskrivningstid 31.12.2015	Uusi pois-toaika - Ny avskrivningstid	Perustelu - Motivering
5000075	0	Eritasorist. vesi ja viem	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000076	0	Eritasorist. vesi ja viem	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000077	0	Kunnallistekn. yhteisproj	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000078	0	Kunnallistekn. yhteisproj	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000079	0	Störsvikin johdot	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000079	-1	Korjaus	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000079	-2	Golf-kartanon pohj. puolen alue, kunn.tekn. vesi	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000080	0	Störsvikin johdot	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000080	-1	Golf-kartanon pohj. puolen alue, kunn.tekn. viemäri	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000081	0	Vesijohto Kalans	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000082	0	Kirkonkylän vesijohto	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000082	-1	Korjaus	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000083	0	Lappers vesijohto	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000084	0	Viemäriverkoston korj.	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000085	0	Vesijohto Fägelvik	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000086	0	Kirkonkylän vesi ja viem.	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000087	0	Kirkonkylän vesi ja viem.	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000088	0	Yhdysvesijohto	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000089	0	Sundsin vesi ja viem.	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000090	0	Sundsin vesi ja viemäri	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000091	0	Lillåkerin vesijohto	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000092	0	Sunnanvikin vesi ja viem.	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000092	-1	Sunnanvikin vesi- ja viemäriverkosto	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid

Esinenumero - Varanummer	Esine-tunnus - Varube-teckning	Esine/hyödyke - Vara/nyttighet:	Poistolaji - Avskrivningstyp	Poisto aika - Avskrivningstid 31.12.2015	Uusi pois-toaika - Ny avskrivningstid	Perustelu - Motivering
5000093	0	Sunnanvikin vesi ja viem.	Viemäriverkko - Avlopps nät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000093	-3	Sunnanvikin vesi- ja viemäriverkosto	Viemäriverkko - Avlopps nät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000094	0	Hagan vesi ja viemäri	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000095	0	Hagan vesi ja viemäri	Viemäriverkko - Avlopps nät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000096	0	Haja-asutuksen vesijohdot	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000097	0	Nikuksen korjaus	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000102	0	Siirtoviemäri Strömsby	Viemäriverkko - Avlopps nät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000102	-1	Siirtoviemäri Strömsby	Viemäriverkko - Avlopps nät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000102	-2	Siirtoviemäri Kirkkonummi	Viemäriverkko - Avlopps nät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000102	-3	Rahoitusosuudet Kirkkonummen siirtoviemäriille	Viemäriverkko - Avlopps nät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000102	-4	Siirtoviemäri/rahoitusosuus Kirkkonummen kunnalle	Viemäriverkko - Avlopps nät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000103	0	Kreijansin vesi ja viem.	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000104	0	Kreijansin vesi ja viem.	Viemäriverkko - Avlopps nät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000105	0	Palonummen vesi ja viem.	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000105	-1	Palonummen asuntoalue	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000108	0	Palonummen vesi ja viem.	Viemäriverkko - Avlopps nät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000108	-1	Palonummen asuntoalue	Viemäriverkko - Avlopps nät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000108	-2	Korjaus	Viemäriverkko - Avlopps nät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000111	0	Sakokaivol. vast.asema	Viemäriverkko - Avlopps nät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000123	-7	Sjundeå Svenska Skolan lisäosan kalustaminen	Muut laitteet ja kalusteet - Övriga anordningar och inventarier	3	4	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000123	-8	Svenska förskolanin tietotekniikkahankinnat	Atk-laitteet - Adb-utrustning	3	4	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000123	-9	SSS:n laajennusosan tietotekniikkahankinnat	Atk-laitteet - Adb-utrustning	3	4	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000123	-10	Oppilastietokoneet ja tarvikkeet, piirtopöytä	Muut laitteet ja kalusteet - Övriga anordningar och inventarier	3	4	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid

Esinenumero - Varanumner	Esine-tunnus - Varube-teckning	Esine/hyödyke - Vara/nyttighet:	Poistolaji - Avskrivningstyp	Poistoai-ka - Avskriv-ningstid 31.12.2015	Uusi pois-toai-ka - Ny avskriv-ningstid	Perustelu - Motivering
5000123	-11	SSS:n teknisen työn turvallisuushankinnat	Muut laitteet ja kalusteet - Övriga anordningar och inventarier	3	4	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000124	-1	Autoklaavi hammas-hoitolaan	Sairaala-, terveydenhuolto- yms. Laitteet - Sjukhus-, hälsovårds- o.dyl. anordningar	5	7	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000126	-1	Akk:n teknisen työn turvallisuushankinnat	Muut laitteet ja kalusteet - Övriga anordningar och inventarier	3	4	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000129	-1	Svenska förskolan kalustus	Muut laitteet ja kalusteet - Övriga anordningar och inventarier	3	4	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000130	0	PR:n teknisen työn turvallisuushankinnat	Muut laitteet ja kalusteet - Övriga anordningar och inventarier	3	4	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000136	0	Tyyskylänkalio kt:n rak.	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000137	0	Tyyskylänkalio kt:n rak.	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000138	-3	Perusturvan tietokoneet	Atk-laitteet - Adb-utrustning	3	4	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000144	-3	Walkers-kahvion kalusto	Muut laitteet ja kalusteet - Övriga anordningar och inventarier	3	4	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000145	-1	Rakennustarkastajan GPS-laitteisto	Muut laitteet ja kalusteet - Övriga anordningar och inventarier	3	4	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000152	0	Tyyskylän päiväkotii, rakennus	Hallinto- ja laitosrakennukset, puiset - Förvaltnings- och institutionsbyggen, trä	20	30	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
500072	-2	Kt-verkoston täydentäminen	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
500073	-2	Kt-verkoston täydentäminen	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid

Pakollisten varausten muutos – Ändring i obligatoriska reserveringar

Pakollisten varausten muutos – Ändring i obligatoriska reserveringar	Konserni - Koncern	
	2017	2016
Eläkevastuut 1.1. - Pensionsansvar 1.1	4628,64	6562,41
Lisäykset tilikaudella - Tillägg under räkenskapsperioden	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella - Avdrag under räkenskapsperioden	-524,02	-1933,77
Eläkevastuut 31.12. - Pensionsansvar 31.12	4104,62	4628,64
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (ky) - Patientskadeersättningsavgift (kb) 1.1	209715,25	210107,33
Lisäykset tilikaudella - Tillägg under räkenskapsperioden	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella - Avdrag under räkenskapsperioden	-14040,43	-392,08
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (ky) - Patientskadeersättningsavgift (kb) 31.12	195674,83	209715,25
Ympäristövastuut 1.1. - Miljöansvar 1.1	6948,68	7388,56
Lisäykset tilikaudella - Tillägg under räkenskapsperioden	6539,93	6948,67
Vähennykset tilikaudella - Avdrag under räkenskapsperioden	-6948,67	-7388,56
Ympäristövastuut 31.12. - Miljöansvar 31.12	6539,93	6948,68
Muut varaukset 1.1. - Övriga reserveringar 1.1	5268,72	3631,93
Lisäykset tilikaudella - Tillägg under räkenskapsperioden	8786,37	4181,47
Vähennykset tilikaudella - Avdrag under räkenskapsperioden	-813,40	-2544,68
Muut varaukset 31.12. - Övriga reserveringar 31.12	13241,68	5268,72

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot- ja tappiot - Överlåtelsevinster och -förluster av tillgångar bland bestående aktiva förnödenheter

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot- ja tappiot - Överlåtelsevinster och -förluster av tillgångar bland bestående aktiva förnödenheter	Konserni - Koncern		Kunta - Kommun	
	2017	2016	2017	2016
Muut toimintatuotot - Övriga verksamhetsintäkter				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot - Överlåtelsevinster för mark- och vattenområden	275 092,58	270 460,76	273 343,51	269 370,15
Rakennusten luovutusvoitot - Överlåtelsevinster från byggnader	1 482,64	55 608,86	0	55 608,86
Muut luovutusvoitot - Övriga överlåtelsevinster	6 899,91	717,62	0	0
Luovutusvoitot yhteensä - Försäljingsvinster sammanlagt	283 475,13	326 787,24	273 343,51	324 979,01
Muut toimintakulut - Övriga verksamhetsutgifter				
Kiinteistön luovutustappiot - Överlåtelseförluster för fastighet	1232,67			
Muut luovutustappiot - Övriga överlåtelseförluster	39,57	55,45	0	0
Luovutustappiot yhteensä - Övriga överlåtelseförluster sammanlagt	1272,25	55,45	0	0
Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely - Specification av utdelningsintäkter och ränteintäkter på grundkapital			Kunta - Kommun	
			2017	2016
Osinkotuotot muista yhteisöistä - Utdelningsintäkter från andra sammanslutningar			5 633,40	4 100,50
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä - Ränta på grundkapital från samkommunerna			48 088,44	48 199,98
Yhteensä - Sammanlagt			53 721,84	52 300,48

Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet valtuustoryhmittäin eriteltyinä (kuntalaki 19.2§) - Stöd för fullmäktigegruppernas verksamhet specificerade per fullmäktigegrupp (kommunallagen § 19.2)

Siuntion kunnassa ei ole annettu valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi rahallista tukea tilikaudella 2017 eikä myöskään tilikaudella 2016.

Finansiellit stöd för fullmäktigegruppernas verksamhet har inte getts i Sjundeå under räkenskapsperioden 2017 och inte heller under räkenskapsperioden 2016.

1.2 Taseen liitetiedot - Noter till balansräkningen

Aineettomat hyödykkeet - Immateriella tillgångar	Kunta - Kommun			
	Aineettomat oikeudet - Immateriella rättigheter	Muut pitkävaikutteiset menot - Övriga utgifter med lång verkningsstid	Ennakkomaksut - Förskottsbetalningar	Aineettomat hyödykkeet yhteensä - Immateriella förnödenheter sammanlagt
Poistamaton hankintameno 1.1. - Oav-skriven anskaffning-sutgift 1.1	81 782,69	84 340,63		166 123,32
Lisäykset tilikauden aikana - Ökningar under räkenskapsperioden	0,00	677 107,89		677 107,89
Vähennykset tilikauden aikana - Minskningar under räkenskapsper	0,00	0,00		0,00
Rahoitusosuudet - Finansieringsandelar	0,00	0,00		0,00
Siirrot erien välillä - Överföringar mellan poster	0,00	0,00		0,00
Tilikauden poisto - Räkenskapsperiodens avskrivning	-24 484,97	-51 260,25		-75 745,22
Poistamaton hankintameno 31.12. - Oavskriften anskaffning-sutgift 31.12	57 297,72	710 188,27		767 485,99
Kirjanpitoarvo 31.12. - Bokföringsvärde 31.12.	57 297,72	710 188,27		767 485,99

Aineelliset hyödykkeet - Materiella tillgångar	Kunta - Kommun			
	Maa- ja vesialueet - Mark- och vattenområden	Rakennukset- Byggnader	Kiinteät rakenteet ja laitteet - Fasta konstruktioner och anordningar	Koneet ja kalusto - Maskiner och inventarier
Poistamaton hankintameno 1.1. - Oavskriven anskaffning-sutgift 1.1	4 085 020,07	13 629 231,65	10 264 242,97	213 006,98
Lisäykset tilikauden aikana - Tillägg under räkenskapsperi-oden	1 143 847,50	84 201,07	1 266 139,39	190 131,24
Vähennykset tilikauden aikana - Minskningar under räkens-kapsper.	-8 256,49	0,00	0,00	0,00
Rahoitusosuudet - Finansieringsandelar	0,00	0,00	0,00	0,00
"Siirrot erien välillä - Överföringar mellan poster	0,00	0,00	699 578,90	0,00
Tilikauden poisto - Räkenskapsperiodens avskrivning	0,00	-1 118 747,91	-703 591,18	-84 212,78
Poistamaton hankintameno 31.12. - Oavskriven anskaffning-sutgift 31.12	5 220 611,08	12 594 684,81	11 526 370,08	318 925,44
Kirjanpitoarvo 31.12. - Bokföringsvärde 31.12.	5 220 611,08	12 594 684,81	11 526 370,08	318 925,44
Aineelliset hyödykkeet - Materiella tillgångar	Kunta - Kommun			
		Enn.maksut ja kes-keneräiset hankinnat - Förskottsbetalnin-gar och pågående anskaffnignar	Aineelliset hyö-dykkeet yhteensä - Materiella tillgångar sammanlagt	Aineettomat ja ai-neelliset hyödykkeet yhteensä - Immate-riella och materiella tillgångar samman-lagt
Poistamaton hankintameno 1.1. - Oavskriven anskaffning-sutgift 1.1		710 152,93	28 901 654,60	29 067 777,92
Lisäykset tilikauden aikana - Ökningar under räkenskapspe-riode		852 577,46	3 536 896,66	4 214 004,55
Vähennykset tilikauden aikana - Minskningar under räkens-kapsper		0,00	-8 256,49	-8 256,49
Rahoitusosuudet - Finansieringsandelar		0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä - Överföringar mellan poster		-699 578,90	0,00	0,00
"Tilikauden poisto - Räkenskapsperiodens avskrivning		0,00	-1 906 551,87	-1 982 297,09
Poistamaton hankintameno 31.12. - Oavskriven anskaffning-sutgift 31.12		863 151,49	30 523 742,90	31 291 228,89
Kirjanpitoarvo 31.12. - Bokföringsvärde 31.12.		863 151,49	30 523 742,90	31 291 228,89
Maa- ja vesialue erittely - Specifikation av mark- och vattenområden	Konserni - Koncern		Kunta - Kommun	
	2017	2016	2017	2016
Maa- ja vesialueet - Mark- och vattenområden				
Kiinteistöjen liittymismaksut - Fastigheternas anslut-ningsavgifter	8 516,12	9 220,97	8 516,12	8 516,12
Muut maa- ja vesialueet - Övriga mark- och vattenområ-den	5 357 628,25	4 217 445,17	5 212 094,96	4 076 503,95
Maa- ja vesialueet yhteensä - Mark- och vattenområden sammanlagt	5 366 144,37	4 226 666,14	5 220 611,08	4 085 020,07

Pysyvien vastaavien sijoitukset - Placeringar bland bestående aktiva						
Sijoitukset - Placeringar	Osakkeet konserniyhtiöt - Aktier koncernbolag	Osakkeet omistusyht.yhteisöt - Aktier ägarsamfund	Osakkeet ja osuudet, Kunta - Aktier och andelar, Kommun			Muut lainasäämiset Saamiset muut yhteisöt
			Kuntayhtymäosuudet - Ändelar i samkommuner	Muut osakkeet ja osuudet - Övriga aktier och andelar	Yhteensä - Sammanlagt	
Hankintameno - Ansffningsutgift 1.1.	561 010,00	284 170,32	1 928 394,35	391 868,81	3 165 443,48	0,00
Lisäykset - Ökning under räkenskapsperioden	0,00	0,00	0,00	3 179,91	3 179,91	3 720,00
Vähennykset - Minsking under räkenskapsperioden	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno - Ansaffningsutgift 31.12.	561 010,00	284 170,32	1 928 394,35	395 048,72	3 168 623,39	3 720,00
Arvonlennukset - Uppskrivningarna	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset - Nedskrivningarna	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo - Bokfört värde 31.12	561 010,00	284 170,32	1 928 394,35	395 048,72	3 168 623,39	3 720,00

Nimi - Namn	Kotipaikka - Hemort	Kunnan omistusosuus - Kommunens ägarandel	Konsernin omistusosuus - Koncernens ägarandel	Kuntakonsernin osuus (1000 €) - Kommunkoncernens andel (1000 €)		
				Omasta pääomasta - Av eget kapital	Vieraasta pääomasta - Av främmande kapital	Tilik. voitosta/ tapp. - Av räknensk. vinst/förlust
Tytäryhtiöt - Dotterbolag						
Kiinteistö Oy Pikkalanlahti II	Siuntio - Sjundeå	100 %	100 %	53,80	20,22	-0,02
Kiinteistö Oy Pikkalanlaituri	Siuntio - Sjundeå	100 %	100 %	3,56	6,44	-1,16
Yhdistelemättömät tytäryhteisöt - Icke sammanställda dottersamfund		-				
Yhteensä - Sammanlagt				57,36	26,67	-1,18
Kuntayhtymät - Samkommuner						
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri - Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt	Helsinki - Helsingfors	0,409	0,409	1 629,77	2 870,19	7,93
Kärkulla samkommun	Parainen - Pargas	0,51 %	0,51 %	65,33	117,10	4,06
Länsi-Uudenmaan ammattikoulutuskuntayhtymä	Lohja - Lojo	2,11 %	2,11 %	742,33	139,58	13,22
Eteva Kuntayhtymä	Mäntsälä	0,33 %	0,33 %	50,17	167,69	1,88
Uudenmaan liitto	Helsinki - Helsingfors	0,41 %	0,41 %	5,17	287,64	0,05
Västra Nylands folkhögskola	Karjaa - Karis	3,12 %	3,12 %	39,72	9,86	0,23
Yhdistelemättömät kuntayhtymät		-				
Yhteensä - Sammanlagt				2 532,50	3 592,07	27,37
Osakkuusyhteisöt - Delägarsamfund						
Kiinteistö Oy Aseman liikekeskus	Siuntio - Sjundeå	39,99	39,99	479,78	2,53	0,00
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt - Icke sammanställda ägarintresse-samfund		-				
Muut omistusyhteisyyhteisöt - Övriga holdingsammanslutningar						
Yhteensä - Sammanlagt				479,78	2,53	0,00

Saamisten erittely - Specifikation över fordringar	Kunta - Kommun 2017		Kunta - Kommun 2016	
	Pitkäaikaiset - Långfristiga	Lyhytaikaiset - Kortfristiga	Pitkäaikaiset - Långfristiga	Lyhytaikaiset - Kortfristiga
Saamiset tytäryhteisöiltä - Ordningar på dottersamfund				
Myyntisaamiset - Försäljningsfodran	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainasaamiset - Lånefordringar	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset - Övriga fordringar	0,00	26 193,39	0,00	24 134,99
Siirtosaamiset - Resultatregleringar	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä - Sammanlagt	0,00	26 193,39	0,00	24 134,99
Saamiset jäsenkuntayhtymiltä - Fordringar på samkommuner, i vilka kommunen är medlem				
Myyntisaamiset - Försäljningsfodran	0,00	5 435,50	0,00	1 279,00
Lainasaamiset - Lånefordringar	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset - Övriga fordringar	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset - Resultatregleringar	0,00	827 047,46	0,00	318 463,29
Yhteensä - Sammanlagt	0,00	832 482,96	0,00	319 742,29
Saamiset osakuu- ja omistusyhteisyyksiltä - Fordringar på intresse- och ägarintressesamfund				
Myyntisaamiset - Försäljningsfodran	0,00	0,00	0,00	1 236,06
Lainasaamiset - Lånefordringar	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset - Övriga fordringar	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset - Resultatregleringar	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä - Sammanlagt	0,00	0,00	0,00	1 236,06
Saamiset yhteensä - Fordringar totalt	0,00	858 676,35	0,00	345 113,34

Rahoitustuottojen ja -kulujen erittely - Specifikation av finansieringsintäkter och -utgifter	Kunta - Kommun	
	2017	2016
Rahoitustuotot - Finansieringsintäkter		
Korkotuotot talletuksista - Ränteintäkter från depositioner	0,00	0,00
Korkotuotot antolainoista (vesihuoltolaitos) - Ränteintäkter från utlåning (vattenförsörjningsverket)	8 946,48	8 946,48
Verotilitysten korot - Skatteredovisningsräntor	3 063,32	4 138,73
Viivästyskorot, saadut - Dröjsmålsräntor, erhållna	4 918,19	4 769,70
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä - Ränta på grundkapital från samkommuner	48 088,44	48 199,98
Korvaus peruspääomasta/ (jäännospääomasta v. 2014) - Ersättning för grundkapital/(resterande kapital år 2014)	21 937,82	21 937,82
Osinkotuotot ja osuuspääoman korot - Dividendintäkter och ränta på andelskapital	5 633,40	4 100,50
Muut rahoitustuotot - Övriga finansieringsintäkter	19 396,02	16 892,36
Yhteensä - Sammanlagt	111 983,67	108 985,57
Rahoituskulut - Finansieringsutgifter		
Pitkäaikaisten lainojen korot - Räntor på långfristiga lån	-356 061,25	-376 770,49
Pitkäaikaisten lainojen korot (Vesihuoltolaitos, Sisäinen) - Pitkäaikaisten lainojen korot - Räntor på långfristiga lån (Vattenförsörjningsverket, Interna)	-8 946,48	-8 946,48
Lyhytaikaisten lainojen korot - Räntor på kortfristiga lån	5 669,21	-1 289,86
Lainakorot Lohjan kaupunki - Låneräntor Lojo stad	0,00	0,00
Swap korot - Swap räntor	-58 421,20	-98 376,27
Verotilitysten korot - Skatteredovisningsräntor	-2 686,70	-678,14
Viivästyskorot maksettavat - Dröjsmålsränta som ska betalas	-1 562,19	-2 566,07
Muut lainakulut - Övriga låneutgifter	-12,30	-16,90
Muut rahoituskulut - Övriga finansieringsutgifter	-2 340,70	-2 844,41
Korvaus peruspääomasta/ (jäännospääomasta v. 2014) - Ersättning för grundkapital/(resterande kapital år 2014)	-21 973,82	-21 973,82
Yhteensä - Sammanlagt	-446 335,43	-513 462,44

Oman pääoman erittely - Specifikation av eget kapital	Konserni - Koncern		Kunta - Kommun	
	2017	2016	2017	2016
Oma pääoma - Eget kapital				
Peruspääoma - Grundkapital 1.1. ja - och 31.12.	9 351 872,34	9 351 872,34	9 351 872,34	9 351 872,34
Arvonkorotusrahassto 1.1. - Uppskrivningsfond 1.1	-	-		
Arvonkorotusrahassto 31.12. - Uppskrivningsfond 31.12	-	-		
Arvonkorotusrahassto 31.12. - Uppskrivningsfond 31.12				
Muut omat rahastot 1.1 - Övriga egna fonder 1.1	46 505,40	46 318,76		
Lisäykset - Ökningar	132,26	494,54		
Vähennykset - Minskningar	-1 894,97	-285,43		
Muut omat rahastot 31.12 - Övriga egna fonder 31.12	44 742,69	46 505,40		
Edellisten tilikausien alijäämä - Överskott från tidigare räkenskapsperioder 1.1.	688 709,34	-1 832 676,29	461 287,68	-2 258 623,47
Lisäykset - Ökningar				
Vähennykset - Minskningar	-3 318,87	-1 403,69		
Edellisten tilikausien yli- /alijäämä - Över-/underskott från tidigare räkenskapsperioder 31.12.	685 390,47	-1 834 079,98	461 287,68	-2 258 623,47
Tilikauden yli-/alijäämä - Räkenskapsperiodens över-/underskott	1 609 338,66	2 522 789,31	1 558 469,82	2 719 911,15
Oma pääoma yhteensä - Eget kapital sammanlagt	11 691 344,16	10 087 087,07	11 371 629,84	9 813 160,02
Pitkäaikainen vieras pääoma, joka erääntyy myöhemmin kuin 5 vuoden kuluttua - Långfristiga skulder, som förfaller efter längre tid än 5 år	Konserni - Koncern		Kunta - Kommun	
	2017	2016	2017	2016
Pitkäaikaiset velat - Långfristiga skulder				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta - Lån från finansiella institut och försäkringsanstalter			6 000 000,00	6 190 000,00
Lainat julkisyhtisöiltä - Lån från offentliga samfund				
Yhteensä - Sammanlagt			6 000 000,00	6 190 000,00
Erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä - Specifikation av väsentliga poster som tagits upp bland avsättningarna	Konserni - Koncern		Kunta - Kommun	
	2017	2016	2017	2016
Omat eläkkeet - Egna pensioner	4 104,62	4 628,64		
Potilasvahinkovakuutusmaksu - Patientansvarsförsäkringsavgift	195 674,83	209 715,25		
Ympäristövastuut - Miljöansvar	6 539,93	6 948,67		
Muu pakollinen varaus - Övriga avsättningar	13 241,69	5 268,73		
Muut pakolliset varaukset yhteensä - Övriga obligatoriska avsättningar sammanlagt	219 561,07	226 561,29		
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät - Väsentliga poster som ingår i resultatregleringarna	Konserni - Koncern		Kunta - Kommun	
	2017	2016	2017	2016
Lyhytaikaiset siirtovelat - Kortfristiga resultatregleringar				
Tuloennakot - Inkomstförskottet	109 000,00	998 255,96	109 000,00	998 255,96
Menojäämät - Utgiftsskulder				
Palkkojen ja henkilövisukulujen jaksotukset - Periodisering av personalkostnader	2 518 192,56	2 413 689,69	1 553 678,07	1 501 828,94
Korkojaksotukset - Räntor som överförs	96 950,27	106 644,61	96 120,87	106 005,72
Muut menojäämät - Övriga utgiftsskulder	266 675,39	339 460,01	175 609,61	277 158,17
Siirtovelat yhteensä - Resultatregleringar sammanlagt	2 990 818,22	3 858 050,27	1 934 408,55	2 883 248,79

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät - Väsentliga poster som ingår i resultatregleringar	Konserni - Koncern		Kunta - Kommun	
	2017	2016	2017	2016
Pitkäaikaiset siirtosaamiset	-	-	-	-
Lyhytaikaiset siirtosaamiset - Kortfristiga resultatregleringar				
Tulojäämät - Inkomstrester				
Kelankorvaus työterveydenhuollosta - Kela-ersättning från arbetshälsovården	91 529,15	108 660,17	73 200,00	77 782,00
Hus, esh-tasauslasku - HNS, specialsjukvårdens utjämningsfaktura	659 807,95	137 558,63	659 807,95	137 558,63
Hus, esh ylijäämän palautus - HNS, återering av överskott för specialsjukvård	167 239,51	180 764,66	167 239,51	180 764,66
Opetushallitus, valtionosuussaaminen - Utbildningsstyrelsen, statsandelsfordring	-	58 988,00	-	58 988,00
Vahingonkorvaukset - Skadeersättningar	4,73	21 657,86	-	20 500,00
ELY-keskus joukkoliikenneavustus v. 2016 - NTM-centralens kollektivtrafikbidrag år 2016	33 824,50	40 787,00	33 824,50	40 787,00
Maankäyttösopimussaamiset - Markanvändningsfordringar	-	1 052 671,96	0,00	1 052 671,96
Muut tulojäämät - Övriga resultatregleringar	108 874,87	119 059,95	10 472,91	65 091,71
Tulojäämät yhteensä - Inkomstrester sammanlagt	1 061 280,71	1 720 148,23	944 544,87	1 634 143,96
Menoennakot - Utgiftsförskotter				
Sosiaalivakuutusjaksotukset 31.12 - Periodiserade socialförsäkringar 31.12.	23 857,13	24 670,80	23 588,17	24 444,88
Maksetut korkoennakot - Räntor som överförds	562,95	881,53	-	-
Muut maksetut menoennakot - Övriga utgiftsförskotter	14 083,44	226,52	13 249,00	-
Menoennakot yhteensä - Utgiftsförskotter sammanlagt	38 503,51	25 778,85	36 837,17	24 444,88
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä - Kortfristiga resultatregleringar sammanlagt	1 099 784,22	1 745 927,08	981 382,04	1 658 588,84

Vieras pääoma - Främmande kapital	Kunta - Kommun, 2017		Kunta - Kommun, 2016	
	Pitkäaikainen - Longfristig	Lyhytaikainen - Kortfristig	Pitkäaikainen - Longfristig	Lyhytaikainen - Kortfristig
Velat tytäryhteisöille - Skulder till dottersamfund				
Saadut ennakot - Erhållna förskott	0	0	0	0
Ostovelat - Leverantörsskulder	0	0	0	0
Muut velat - Övriga skulder	0	0	0	0
Siirtovelat - Resultatregleringar	0	0	0	0
Yhteensä - Sammanlagt	0	0	0	0
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä - Skulder till samkommuner där kommunen är medlem (Leverantörsskulder)				
Saadut ennakot - Erhållna förskott	0	0	0	0
Ostovelat - Leverantörsskulder	0	742 146,05	0	201 622,71
Muut velat - Övriga skulder	0	0	0	0
Siirtovelat - Resultatregleringar	0	0	0	0
Yhteensä - Sammanlagt	0	742 146,05	0	201 622,71
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille - Skulder till intresse- och andra ägarintresssamfund				
Saadut ennakot - Erhållna förskott	0	0	0	0
Ostovelat - Leverantörsskulder	0	0	0	0
Muut velat - Övriga skulder	0	0	0	0
Siirtovelat - Resultatregleringar	0	0	0	0
Yhteensä - Sammanlagt	0	0	0	0
Vieras pääoma yhteensä - Främmande kapital sammanlagt	0	742 146,05	0	201 622,71

1.3 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot - Bilageuppgifter angående säkerheter och ansvarsförbindelser

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot - Noter angående säkerheter och ansvarsförbindelser	Konserni - Koncern		Kunta - Kommun	
	2017	2016	2017	2016
Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin - Skulder för vilka fastighetsinteckning ställts som säkerhet				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta - Lån från kreditinstitut och försäkringsanstalter	195 149,30	158 271,70	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset (kiinteistöihin) - Inteckningar som ställts som säkerhet (fastigheter)	268 178,30	271 501,45	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset (tontin vuokraoikeuteen) - Inteckningar som ställts som säkerhet (för hyresrätt av tomt)	43 966,47	43 966,47		
Lainat julkisyhteisöiltä - Lån från offentliga samfund	0,00	0,00	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset - Inteckningar vilka ställts som säkerhet	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta - Lån av andra kreditgivare	0,00	0,00	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset - Inteckningar vilka ställts som säkerhet	0,00	0,00	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä - Inteckningar vilka ställts som säkerhet sammanlagt	312 144,77	315 467,92	0,00	0,00
	Konserni - Koncern		Kunta - Kommun	
	2017	2016	2017	2016
Velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita - Skulder för vilka aktier ställts som säkerhet				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta - Lån från kreditinstitut och försäkringsanstalter	0,00	0,00	0,00	0,00
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo - De pantsatta aktiernas bokföringsvärde	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä - Lån från offentliga samfund	0,00	0,00	0,00	0,00
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo - De pantsatta aktiernas bokföringsvärde	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta - Lån från övriga kreditgivare	0,00	0,00	0,00	0,00
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo - De pantsatta aktiernas bokföringsvärde	0,00	0,00	0,00	0,00
Pantatut osakkeet yhteensä - Pantsatta aktier sammanlagt	0,00	0,00	0,00	0,00
	Konserni - Koncern		Kunta - Kommun	
	2017	2016	2017	2016
Muut vakuudet - Övriga säkerheter				
Omasta puolesta annetut vakuudet - Säkerheter för egen del				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset - Inteckningar som ställts som säkerhet	371,86	2 025,94	0,00	0,00
Pantatut arvopaperit - Pantsatta värdepapper	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä - Sammanlagt	371,86	2 025,94	0,00	0,00
Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet - Säkerheter som ställts för samfund inom kommunkoncernen				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset - Inteckningar vilka ställts som säkerhet	0,00	0,00	0,00	0,00
Pantatut arvopaperit - Pantsatta värdepapper	1 963,41	2 140,65	0,00	0,00
Yhteensä - Sammanlagt	1 963,41	2 140,65	0,00	0,00
Muiden puolesta annetut vakuudet - Säkerheter som ställts för övriga				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset - Inteckningar vilka ställts som säkerhet	0,00	0,00	0,00	0,00
Pantatut arvopaperit - Pantsatta värdepapper	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä - Sammanlagt	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut vakuudet yhteensä - Övriga säkerheter sammanlagt	2 335,27	4 166,59	0,00	0,00
Vuokravastuut - Hyresansvar	Konserni - Koncern		Kunta - Kommun	

	2017	2016	2017	2016
Vuokravastuut - Hyresansvar				
Vuokravastuut yhteensä - Hyresansvar sammanlagt	1 988 297,26	1 825 577,59	82 872,69	135 097,80
-seuraavalla tilikaudella maksettava osuus - andel att betala följande räkenskapsperiod	347 890,75	310 459,45	62 726,04	68 007,51
-sopimuksiin sisältyvät lunastusveloitteet - inlösningskyldigheter som ingår i avtal	0,00	0,00	0,00	0,00
Leasingvastuut yhteensä - Leasingansvar sammanlagt	206 378,57	199 744,32	66 477,65	93 595,19
-seuraavalla tilikaudella maksettava osuus - andel att betala följande räkenskapsperiod	94 030,65	125 510,60	32 773,41	75 013,33
-siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut - av den finansieringsleasing som hänför sig till fastigheter	0,00	38 901,00	0,00	38 901,00
Yhteensä - Sammanlagt	2 194 675,83	2 025 321,92	149 350,34	228 692,99
Leasingvuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta				
Vastuositoumukset - Ansvarsförbindelser	Konserni - Koncern		Kunta - Kommun	
Järjestelyjen luonne ja liiketoiminnallinen peruste - Arten och detkommerciella syftet med arrangemangen	2017	2016	2017	2016
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta - Borgensförbindelser för samfund inom samma koncern				
Alkuperäinen pääoma - Ursprungligt kapital	345 128,01	184 557,37	0,00	0,00
Jäljellä oleva pääoma - Återstående kapital	310 067,66	161 431,86	0,00	0,00
Takaukset muiden puolesta - Borgensförbindelser till förmån för övriga				
Alkuperäinen pääoma - Ursprungligt kapital	2 042 128,69	2 042 128,69	2 028 039,00	2 028 039,00
Jäljellä oleva pääoma - Återstående kapital	1 690 767,05	1 828 237,58	1 680 722,67	1 817 309,12
	Konserni - Koncern		Kunta - Kommun	
Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista - Ansvar för Kommunernas garanticentrals borgensansvar	2017	2016	2017	2016
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12. - Kommunens andel av garanticentralens borgensansvar 31.12	34 585 432,00	29 809 465,00	34 585 432,00	29 809 465,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12 - Kommunens andel av garanticentralens borgensansvar utan täckning 31.12	0,00	0,00	0,00	0,00
Vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastoista 31.12 - Kommunens ansvar för garanticentralens fond 31.12	-22 858,01	-22 250,79	-22 858,01	-22 250,79
Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt - Övriga arrangemang som inte hör till balansräkningen	Konserni - Koncern		Kunta - Kommun	
Sopimusvastuut - Avtalsansvar	2017	2016	2017	2016
Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisista kunnalle aiheutuvat veloitteet - Förpliktelse som kommunen har på basis av markanvändningsavtal	240 000,00	2 255 632,28	240 000,00	2 255 632,28
Potilasvakuutusvastuu - Patientförsäkringsansvar	143 810,68	142 724,50		
Johdannaisvastuut - Derivatavtal				
Koronvaihtosopimukset - Ränteswapavtal				
Nimellisarvo - Nominellt värde	118 935,10	3 123 534,50	0,00	-74 402,00
Käypä arvo - Verkligt värde	-6 419,43	-83 360,34	0,00	3 000 000,00
Sähköjohdannaiset - Derivatmarknad för el				
Käypä arvo - Verkligt värde	-767,73	-2 544,57		
Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt - Övriga arrangemang som inte hör till balansräkningen	141 050,74	151 582,26		
Kunnan vaihtuvakorkoisin lainoihin liittyvä korkoriski: vaihtuvakorkoisia lainoja 0,225 milj. euroa, mikä 1,06 % lainakannasta (31.12.2016 oli 0,565 milj. euroa, 2,77 %) Ränterisk i samband med kommunens lån med rörlig ränta: lån med rörlig ränta 0,225 miljoner euro, vilket är 1,06 % av lånes-tocken (31.12.2016 var det 0,565 miljoner euro, 2,77 %)				

Keskeneräiset oikeusprosessit - Päättämättömät rättsprocesser

- Hallinto-osasto on asianomistajana yhdessä meneillään olevassa rikosoikeusasiassa (kirjastomurto). Asia on hovioikeuden käsittelyssä.
- Helsingin hallinto-oikeudessa on käsitteilyssä valitus teknisen lautakunnan päätöksestä hylätä oikaisuvaatimus 15.6.2017 § 83, opastaulun sijoittaminen.
- Vaasan hallinto-oikeudessa on käsitteilyssä valitus ympäristö- ja rakennuslautakunnan päätöksestä 13.6.2017 § 39,
- Förfvaltningsavdelningen är part i ett pågående straffrättsärende (inbrott i biblioteket). Ärendet behandlas i hovrätten.
- I Helsingfors förvaltningsdomstol behandlas besväret gällande tekniska nämndens beslut om att förkasta en omprövning 15.6.2017 § 83, placering av informationstavla.
- I Vasa förvaltningsdomstol behandlas ett besvär gällande miljö- och byggnadsnämndens beslut 13.6.2017 § 39, besvär angående hundskolningsverksamheten och krav för att förbjuda

- koirakoulutustoimintaa koskeva valitus ja vaatimus toiminnan kieltämiseksi.
- Aluehallintovirastossa on käsitellyssä valitus koskien kunnan rakennusvalvonnan toimintaa.
  - Oikeuskanslerin virastossa on käsitellyssä kantelu rakennus-oikeutta koskevasta neuvonnasta.
  - Helsingin hallinto-oikeudessa on käsitellyssä oikaisuvaatimus koskien sivistysosaston työntekijän palkkasaatavaa.
  - Etelä-Suomen AVI:ssa on käsitellyssä hallintokantelu koulu-kiusaamisesta Siuntion kunnan kouluissa.
  - Etelä-Suomen AVI:ssa on käsitellyssä hallintokantelu koskien koulukyhtiä odottavan koululaisen valvontaa.

da verksamheten.

- I Regionförvaltningsverket behandlas ett besvär gällande verksamheten på kommunens byggnadstillsyn.
- Vid justitiekanslerämbetet behandlas en klagan om rådgivning för byggrätt.
- Vid Helsingfors förvaltningsdomstol behandlas omprövningen gällande en arbetstagares lönefordringar på bildningsavdelningen.
- Vid Regionsförvaltningsverket i Södra Finland behandlas en förvaltningsklagan gällande mobbningen i Sjundeå kommuns skolor.
- Vid Regionsförvaltningsverket i Södra Finland behandlas en förvaltningsklagan gällande övervakningen av elever som väntar på skolskjuts.

1.4 Henkilöstöä, luottamushenkilömaksuja ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot - Noter angående personalen, de avgifter som tas ut på mötesarvoden för förtroendeuppdrag och arvoden till revisorn

Henkilöstöä koskevat liitetiedot - Noter angående personalen	Kunta - Kommun	
Henkilöstön lukumäärä 31.12 - Antal anställda 31.12	2017	2016
Yleishallinto - Allmän förvaltning	14,30	12,40
Sosiaali- ja terveyspalvelut - Social -och hälsovårdsväsendet	82,96	75,00
Perusopetus - Grundläggande utbildning	83,85	93,9
Varhaiskasvatus - Småbarnpedagogik	58,26	68,36
Muu kulttuuri ja sivistystoimi - Övrigt kultur- och bildningsväsende	12,40	12,68
Yhdyskuntapalvelut - Tekniska samhälltjänster	9,80	10,22
Muut palvelut - Övriga tjänster	6,40	35,34
Yhteensä - Sammanlagt	267,97	307,90
Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitettyt luottamushenkilömaksut - Avgifter som tas ut på förtroendevaldas arvoden och redovisas till partier eller partiföreningar.	Kunta - Kommun	
Svenska Folkpartiet i Sjundeå, lokalavdelning	1 554,18	980,00
Siuntion Perussuomalaiset ry puolueyhdistys	90,00	9,00
Vasemmistoliiton Siuntion osasto - Vänsterförbundets Sjundeå avdelning ry	528,00	702,00
Lohjanharjun Vihreät ry puolueyhdistys	278,00	415,50
Siuntion Vihreät ry puolueyhdistys	159,00	174,00
Siuntion Kokoomus ry puolueyhdistys	2 007,95	1 270,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	4 617,13	3550,50
Tilintarkastajien palkkiot - Arvoden till revisorerna	Kunta - Kommun	
PwC Julkistarkastus Oy		
Tilintarkastuspalkkiot - Revisionsarvode	9 404,58	10 164,00
Tilintarkastajan lausunnot - Revisiorns utlåtanden	0,00	0,00
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät - Revisionsnämndens sekreterareuppgifter	4 088,27	3 850,00
Muut palkkiot - Övriga löner	2 066,63	1 254,00
Palkkiot yhteensä - Arvoden sammanlagt	15 559,48	15 268,00

1.5 Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet – Transaktioner mellan kommunen och dess intressenter

Siuntion kunta on vuonna 2017 vuokrannut Siuntion Monitoimihalli Oy:ltä koululaisten liikuntavuoroja sekä yksittäisiä kokousvuoroja valtuuston kokouksia ja kunnan henkilökunnan koulutuksia varten. Maksettu vuokrahinta on ollut markkinahinnan mukainen. Siuntion Monitoimihalli Oy:n hallituksen puheenjohtaja on kunnan hallituksen jäsen. Hän ei ole kunnassa osallistunut päätöksentekoon asiassa.

Siuntion kunnan tytäryhteisöillä ei ole ollut kauppoja intressitahojen kanssa.

Sjundeå kommun har av Sjundeå Allaktivitetshall Ab under år 2017 hyrt idrottsturer för skolelever och enstaka mötesturer för fullmäktiges möten och för utbildningar för kommunens personal. Den betalda hyran har motsvarat marknadspriset. Ordförande för Sjundeå Allaktivitetshall Ab:s styrelse är medlem i kommunstyrelsen. Han har inte deltagit i beslutfattandet i ärendet.

Sjundeå kommuns dotterbolag har inte gjort affärer med intressenter.

V. KIRJANPIDOLLISESTI ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET – BOKFÖRINGSMÄSSIGT AVSKILDA BOKSLUT

VESIHUOLTOLAITOKSEN KIRJANPIDOLLINEN ERIYTTÄMINEN - BOK- FÖRMÄSSIG SÄRREDOVISNING AV VATTENFÖRSÖRJNINGSVRKET

HALLINTO – FÖRVALTNING

Siuntion vesihuoltolaitos vastaa vesihuoltolain mukaisesta vesihuollon järjestämisestä Siuntion kunnan alueella.

Vesihuoltolakia koskevat muutokset (22.8.2014/681) ovat tulleet voimaan 1.9.2014. Lain mukaan kunnan tai yrityksen tulee kirjanpidossaan eriyttää vesihuolto muista toiminnoista ja vesihuollolle on tilikausittain laadittava kirjanpidon mukainen tase ja tuloslaskelma, rahoituslaskelma sekä esitettävä niiden liitteinä olevat tiedot. Vesihuoltolaitos eriytettiin takautuvasti kirjanpidollisesti perustaen vesihuoltolaitoksen kirjanpidollinen taseyksikkö 1.1.2015 alkaen. Hulevesiviemärintä eriytettiin laskennallisesti vesihuoltolaitoksen sisällä.

VESIHUOLTOLAITOS - VATTENTJÄNSTEVERKET

Toiminta-ajatus

Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on toimittaa kuluttajille mahdollisimman häiriöttömästi talousveden laatuvaatimukset ja –suositukset täyttävää talousvettä sekä jäteveden vastaanotto ja poisjohtaminen ympäristöhaitat minimoiden.

Vesihuoltolaitoksen vesimaksut muodostavat merkittävän osan teknisen lautakunnan ulkoisista maksutuotoista. Vesimaksut pitävät sisällään vesi-, viemäri- ja hulevesiverkkojen liittymismaksut sekä veden ja jäteveden käyttömaksut. Talousarvioesitykseen varattuja määrärahoja on tarkoitus käyttää vesihuoltolaitoksen toiminnan ylläpitämiseen, vesi- ja viemäriverkon ylläpitämiseen sekä perusparannuksiin (viemäriverkostoon menevien hulevesien määrän pienentäminen).

Tekninen osasto on laatinut erikseen vesihuoltolain edellyttämät lisätiedot, mitkä eivät ole osa toimintakertomusta, mutta ovat osa tilinpäätöstä.

Toimielimet

Vesihuoltolaitosta johtaa ja valvoo tekninen lautakunta.

Talousvesi

Siuntion kunnan vesihuoltolaitoksen talousvesi on kaikki pohjavettä. Vesihuoltolaitoksella on neljä vedenottamo, joista Störsvik on suljettuna korkean rautapitoisuuden johdosta, Nikuksessa on mangaanipoistolaitos ja Barråsassa veden laatua säädellään kemiallisesti. Flythin vedenottamo toimii varalla toistaiseksi, sillä yhdysvesijohto Kirkkonylästä korvaa Flythin vedenottamon.

Jätevesi

Jätevesi johdetaan yhdyslinjaa pitkin Kirkkonummelle, josta se johdetaan edelleen Espooseen Suomenojan puhdistamolle. Siuntion kunnalla ja Kirkkonummen kunnalla on sopimus jätevesien käsittelystä Espoon Suomenojan puhdistamolla.

Vattenförsörjningsverket i Sjundeå ansvarar för ordnandet av vattentjänsterna i Sjundeå kommun enligt lagen om vattentjänster.

Ändringarna gällande lagen om vattentjänster (22.8.2014/681) trädde i kraft 1.9.2014. Enligt lagen bör en kommun eller ett företag i sin bokföring avskilja vattentjänsterna från övriga verksamhetsformer och man bör för varje räkenskapsperiod uppgöra en i bokföringslagen avsedd balansbok och resultaträkning, finansieringskalkyl för vattentjänsten samt kunna förete uppgifter i bilagorna.

Vattenförsörjningsverket avskildes retroaktivt med avseende på bokföringen och vattenförsörjningsverkets bokföringsmässiga balansenhet grundades fr.o.m. den 1.1.2015. Hanteringen av avloppet för dagvatten avskildes kalkylmässigt inom vattenförsörjningsverket.

Verksamhetsidé

Vattenförsörjningsverkets uppgift är att leverera hushållsvatten, som uppfyller kvalitetskriterierna och rekommendationerna för hushållsvatten till konsumenterna på ett så smidigt sätt som möjligt samt att motta och leda bort avloppsvatten genom att minimera miljöolägenheterna.

Vattentjänsteverkets vattenavgifter utgör en betydande del av tekniska nämndens externa avgiftsintäkter. Vattenavgifterna inbegriper anslutningsavgifterna för vatten-, avlopps- och dagvattennätet samt bruksavgifterna för vatten och avlopp. Syftet är att använda de i budgetförslaget reserverade anslagen för upprätthållandet av verksamheten, och vatten- och avloppsnätet samt för grundläggande renoveringar (minskande av mängden dagvatten som leds i avloppsnätverket).

Tekniska avdelningen har separat uppgjort de tilläggsuppgifter som förutsätts av lagen om vattentjänster och som inte ingår i verksamhetsberättelsen men som ändå är en del av bokslutet.

Verksamhetsorganen

Tekniska nämnden leder och övervakar vattenförsörjningsverket.

Hushållsvatten

Hushållsvattnet som Sjundeå kommuns vattenförsörjningsverk levererar består i sin helhet av grundvatten. Vattenförsörjningsverket har fyra vattentag, av vilka Störsvik är stängt på grund av hög järnhalt. I Nikus finns en anläggning för avskiljande av mangan och vattenkvaliteten i Barråsa regleras kemiskt. Vattentaget i Flyth kommer att stängas som obehövt, eftersom en förenande vattenledning från kyrkbyn ersätter Flyth vattentag.

Avloppsvatten

Avloppsvattnet leds via en föreningslinje till Kyrkslätt, varifrån det leds vidare till reningsverket i Finno i Esbo. Sjundeå kommun och Kyrkslätts kommun har ett avtal om behandlingen av avloppsvatten i Esbo stads reningsverk i Finno.

VEDEN KULUTUS JA MYYNTI – VATTENKONSUMTION OCH FÖRSÄLJNING

Vesihuoltolain mukaisesti vesihuollon ja viemäröinnin maksujen tulee olla sellaiset, että pitkällä aikavälillä voidaan kattaa vesihuoltolaitoksen uus- ja korjausinvestoinnit sekä kustannukset.

Maksuihin saa sisältyä enintään kohtuullinen tuotto pääomalle. Käyttömaksu peritään kiinteistön käyttämän veden ja poisjohdetavan jäteveden määrän perusteella. Käyttömaksu 2017 oli talousvedellä 2,08 €/m³ (alv 0 %) ja jätevedellä 3,32 €/m³ (alv 0 %) + perusmaksu, jonka suuruus on vesimittarin koosta riippuvainen.

Liittymiä oli vuonna 2017 1322 kappaletta. Talousvettä laskutettiin yhteensä 174 400 m³ ja vettä pumpattiin vedenottoamoilta 246 630 m³. Talousveden myyntituotot vuonna 2017, perusmaksun sisältäen, 436 985 euroa. Vesiliittymismaksutulot olivat yhteensä 41 469 euroa. Uusia vesiliittymis- sekä viemäri liittymissopimuksia tehtiin yhteensä 10 kappaletta. Jätevettä johdettiin puhdistettavaksi vuonna 2017 279 478 m³ ja laskutettiin asiakkailta yhteensä 147 000 m³. Viemäriverkostoon on liittynyt 938 kulutus pistettä. Jäteveden myyntituotot olivat 478 502 euroa ja viemäri liittymismaksutulot 125 165 euroa.

Enligt lagen om vattentjänster ska vattenförsörjningens och avloppsbehandlingens avgifter vara sådana, att man med dem på lång sikt kan täcka vattenförsörjningsverkets ny- och reparationsinvesteringar och kostnader.

Avgifterna får innehålla högst en rimlig avkastning på kapitalet. Bruksavgiften faktureras enligt den mängd vatten som fastigheten använder och den mängd avloppsvatten som leds bort. Bruksavgiften år 2016 uppgick till 2,08 €/m³ (moms 0 %) för hushållsvatten och 3,23 €/m³ (moms 0 %) för avloppsvatten + grundavgift, som fastställs enligt hur stor vattenmätaren är.

År 2017 fanns 1 322 anslutningar. Det fakturerades för totalt 177 400 m³ hushållsvatten och det pumpades 246 630 m³ vatten från vattentagen. De externa försäljningsintäkterna för hushållsvattnet uppgick år 2017 till 436 985 euro (inklusive grundavgift). Intäkterna för anslutningsavgifterna uppgick till totalt 41 469 euro. Det gjordes sammanlagt 10 st. nya vatten- och avloppsanslutningsavtal. År 2017 leddes 279 478 m³ avloppsvatten bort för rening och kunderna fakturerades för totalt 147 000 m³. Till avloppsnätverket har 938 konsumtionspunkter anslutit sig. De externa försäljningsintäkterna för avloppsvatten uppgick till 478 502 euro och intäkterna för anslutning till avloppsnätet till 125 165 euro.

INVESTOINNIKT JA KUNNOSSAPITO - INVESTERINGAR OCH UNDERHÅLL

Investoinnit

Vesihuoltolaitoksen investointien nettomenot vuonna 2017 olivat -708 711 euroa. Suurimmat investoinnit olivat Slussenin alue, pumppaamoiden peruskorjaukset sekä Barråsan vedenottamon valmistelevat hankinnat (suunnitelma). Isoimmat pumppaamoiden peruskorjauksista olivat KT 51:lla sijaitsevan Hankotien pumppaamon JV8:n, Lepopirtin JV5 sähkökeskuksen uusiminen sekä Sienitien pumppaamon JV 34:n sähkökeskuksen uusiminen.

Investeringar

Nettoutgifterna för vattentjänsteverkets investeringar uppgick år 2017 till -708 711 euro. De största investeringarna var Slussens område, grundläggande reparationer i pumpstationerna samt förberedande upphandlingar för Barråsa vattentag (plan). De största grundläggande reparationerna gjordes i pumpstationen JV8 vid SV51 vid Hangövägen, förnyande av elcentralen vid JV5 vid Lepopirtti samt förnyande av elcentralen vid pumpstation JV34 vid svampvägen.

VESIHUOLTOLAITOS - VATTENTJÄNSTEVERKET	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TOTEUTUMA - UTFALL	POIKKEAMA - AVVIKELSE
Slussenin alueen infran suunnittelu - Planering av infra inom slussens område	0	-57	-57	0
Kt-verkoston täydentäminen - Komplettering av det kommunaltekniska nätet	-30 000	-30 000	-29 890	110
Vanhan viemäriverkon korjaus - Reparation av det gamla avlopps nätet	-50 000	-50 000	-42 157	7 843
Pumppaamoiden peruskorjaus - Grundreparation av pumpstationer	-70 000	-70 000	-64 072	5 928
Vanhojen vesilinjojen korjaus - Reparation av gamla vattenLINJER	-20 000	-20 000	-11 952	8 048
Tietyhteys pumppaamoihin - Vägförbindelse till pumpstationerna	-15 000	-15 000	-14 824	176
Venttiilien vaihto - Byte av ventiler	-20 000	-20 000	0	20 000
Vanhojen alueiden putkistojen kartoitus, Key Aqua - Kartläggning av rören på gamla områden, Key Aqua	-20 000	-20 000	-15 164	4 836
Barråsa vedenottamon saneeraus - Sanering av Barråsa vattentäkt	-60 000	-60 000	-60 000	0
Etäluettavat mittarit - Fjärravläsbara mätare	-50 000	-50 000	-50 000	0
Lappers vesijohtolinjan uusiminen - putkikoon suurentaminen/ UUSI KOHTEEN NIMI: Esperin hoivakoti/vesi- ja viemäri liittymät Förnyande av Lappers vattenledningslinje - förstörande av röret/ NYTT NAMN: Esperin vårdhem/Vatten- och avloppsanslutningar	-40 000	-40 000	-32 780	7 220
Vesihuoltolaitoksen käyttöalueen laajennuksen suunnittelu ja toteutus - Planerande och genomförande av utvidgningen av vattentjänsteverkets bruksområde	-15 000	-55 000	-28 852	24 584
UUSINVESTOINNIT - NYINVESTERINGAR				
Slussenin alueen vesi- ja viemäriverkko - Vatten- och avloppsnätet på Slussenområdet	-450 000	-450 000	-358 962	66 238
VESIHUOLTOLAITOS - VATTENTJÄNSTEVERKET YHTEENSÄ - TOTALT	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TOTEUTUMA - UTFALL	POIKKEAMA - AVVIKELSE
Menot - Utgifter	-840 000	-880 000	-708 711	171 289
Tulot - Inkomster	0	0	0	0
Netto	-840 000	-880 000	-708 711	171 289

Kunnossapito

Vesihuoltolaitoksen kunnossapidon hoitaa käyttömestari ja 0,25 huoltomies. Vesijohtoverkosta on noin 120 kilometriä ja viemäriverkosta noin 88 kilometriä. Jätevedenpumppaamoita on 34 kappaletta. Vedenottamoita on 4 kpl josta yksi on varalla ja yksi tilapäisesti suljettu.

Underhåll

Driftmästaren och 0,25 av en servicemans uppgifter sköter om vattentjänstverkets underhållsarbete. Vatten ledningsnätet består av ungefär 120 kilometer vattenledning och avloppsnätverket av ungefär 88 kilometer avloppsledning. Avloppsvattenpumpstationerna uppgår till 34 stycken. Det finns 4 st. vattentag av vilka en är i reserv och en tillfälligt avstängd.

KEHITYSKATSAUS JA OLENNAISET TAPAHTUMAT - UTVECKLINGSÖVERSIKT OCH DE VIKTIGASTE HÄNDELSERNA

Toimintaa on vuoden 2017 aikana pyritty kehittämään niin, että vesihuoltolaitos pystyy taloussuunnitelmakaudella kattamaan toiminnastaan aiheutuvat kulut ja suorittamaan korvausta peruspääomasta sekä lainan korkoa lyhennyksineen.

Viemäriverkoston menevien hulevesien määrää on aikaisempien vuosien tapaan edelleen pyritty aktiivisesti pienentämään. Hulevesien vähentämiseksi on tehty erinäisiä tutkimuksia sekä toimenpiteitä. Alueista on tutkittu muun muassa Haagan alue, Sudenkaaren alue sekä Rinkelintien alue. Vuotoja on paikallistettu ja vuonna 2018 tullaan tutkimuksien mukaisesti jatkamaan toimenpiteitä vuotokohtien korjaamiseksi.

Vuonna 2017 on lisäksi tutkittu tahoja, joiden lain mukaan tulisi jätevesiverkoston liittyä, mutta jotka eivät siihen ole liittyneet. Lisäksi on käyty läpi maksamattomia vesilaskuja. Vesiiittymiä, joita ei ole laskutettu on kartoitettu olevan kolme kappaletta.

Olellaisimpina tapahtumina vuoden 2017 aikana on myös Slussenin alueen valmistuminen sekä sen liittäminen vesijohtoverkoston.

Man har under år 2017 strävat efter att utveckla verksamheten så att vattentjänstverket under tiden för ekonomiplanen kan täcka verksamhetskostnaderna och betala en ersättning för grundkapitalet och ränta för lånet med amorteringar.

Man har även i år strävat efter att minska mängden dagvatten som hamnar i avloppsvattennätverket. För att minska mängden dagvatten har man gjort olika undersökningar samt vidtagit olika åtgärder. Man har undersökt bland annat Hagas område, Vargsvängens område samt Kringelvägens område. Läckage har lokaliserats och under år 2018 kommer man att fortsätta vidta åtgärder för att åtgärda läckagen.

Under år 2017 har man dessutom undersökt instanser som enligt lagen borde ansluta sig till avloppsnätverket men som inte har gjort det. Därtill har man gått igenom obetalda vattenfakturer. Vattenanslutningar som inte fakturerats har kartlagts och det hittades tre stycken.

De väsentligaste händelserna under år 2017 var färdigställandet av Slussens område och anslutande av området till vattenledningsnätet.

TALOUDELLISET JA TOIMINNALLISET TAVOITTEET LÄHITULEVAISUUDESSA - VERKSAMHETSMÅL OCH EKONOMISKA MÅL FÖR NÄRMASTE FRAMTIDEN

Vesihuoltolaitoksen toiminta-alue tulee laajenemaan Pickalan kerrostaloalueella ja siihen on mahdollista liittää myös tehdasalue. Pickalan tehdasalueen toiminta-alueen laajentamisen suunnittelu etenee siten, että toiminta voitaisiin käynnistää vuonna 2019.

Vesihuoltolaitoksen toiminnalliseksi tavoitteena vuodelle 2017 oli mekaanisten vesimittareiden vaihtaminen etäluettaviin sähkömagneettisiin mittareihin. Vuoden 2017 investointiohjelmaan budjetoitiin 50 000 euroa. Mittareita hankittiin budjetoidulla määrärahaalla vuoden 2017 puolella mutta mittareiden asentaminen tullaan toteuttamaan vuoden 2018 puolella.

Jatkossa pyritään myös edelleen pienentämään pumpatun ja las-
kutatun veden välistä erotusta.

Vattentjänsteverkets verksamhetsområde kommer att utvidgas att omfatta Picka höghusområde och det är även möjligt att ansluta fabriksområdet till det. Planeringen av utvidgningen till Pickala fabriksområde framskrider på så sätt att verksamheten kunde inledas år 2019.

Verksamhetsmålet för vattentjänsteverket för år 2017 var bytandet av mekaniska vattenmätare till elektromagnetiska mätare som kan avläsas på distans. För investeringsprogrammet för år 2017 budgeterades 50 000 euro. Det skaffades mätare för den budgeterade summan under år 2017, men installationen av mätarna kommer att genomföras under år 2018.

I fortsättningen strävar man fortsättningsvis efter att minska på skillnaden mellan pumpat och fakturerat vatten.

TALOUS - EKONOMI

Vesihuoltolaitoksen toiminnallisia tavoitteita vuodelle 2017 olivat henkilöstöresurssien suunnittelu tarpeita vastaaviksi sekä perusmaksujen korotus vapaa-ajan kiinteistöjen osalta.

Tasapainotusohjelman mukaisesti ollaan korotettu vapaa-ajan kiinteistöjen perusmaksuja. Tasapainotusohjelmassa on toteutettu tasokorotus 73,87 eurosta/a 150 euroon/a (sis. ALV). Arvioitu lisätulo noin 90 vapaa-ajan asunnon osalta on tämän myötä ollut noin 7000 euroa.

Vattentjänsteverkets verksamhetsmål för år 2017 var att planera personalresurserna enligt behovet samt att höja grundavgifterna för fritidsfastigheter.

I enlighet med balanseringsprogrammet har grundavgifterna för fritidsfastigheter höjts. I enlighet med balanseringsprogrammet har en nivåhöjning från 73,87 euro/bst till 150 euro/bst (inkl. moms) genomförts. Den beräknade tilläggsintäkten för de 90 fritidsfastigheternas del har varit ca 7000 euro.

Vesihuoltolaitos - Vattentjänsteverket	TP2016BS	TA2017BG	TP2017BS	Poikkeama -Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	1 202 653	1 093 040	1 044 855	48 185
Sisäiset tuotot - Interna intäkter	21 744	44 000	39 514	4 486
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-645 127	-746 008	-700 341	-45 667
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-23 348	-5 380	-26 897	21 517
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	528 455	385 652	332 639	53 013

Sisäisessä laskutuksessa tapahtuneen inhimillisen virheen takia tilinpäätöksessä 2015 on jo laskutettu vuodelle 2017 kuuluvia sisäisiä tuottoja. Näin tilikauden 2017 sisäiset tuotot ovat vähentyneet verrattuna muutamaan edelliseen vuoteen. Tilanne normalisoituu tilikaudella 2017.

På grund av ett mänskligt fel i den interna faktureringen har i bokslutet för 2015 redan fakturerats för interna intäkter som hör till år 2017. Således har de interna intäkterna under räkenskapsperioden 2017 minskat jämfört med några föregående år. Situationen normaliseras under räkenskapsperioden 2017.

Tunnusluvut - Relationstal	TP2016BS	TP2017BS
Vesilaitos kulutus / m ³ - Vattenverkets förbrukning/ m ³	180 254	174 400
Vesiliittymät /kpl - Antal anslutningar	1 312	1 322
Viemärlaitoskulutus/ m ³ - Avloppsverkets förbrukning/ m ³	150 985	147 000
Jätevesiliittymät /kpl - Antal avloppsanslutningar	930	938

HENKILÖSTÖ - PERSONALEN

Henkilötyövuodet toimipisteittäin - Årsverkan per verksamhetspunkt	2016	2017	Muutos - Ändring
Vesihuoltolaitos - Vattentjänsteverket	2016	2017	Muutos - Ändring
Käyttömestari - Driftmästare	1	1	0
Huoltomies - Serviceman	1	0,5	-0,5
Rakennusmestari - Byggmästare	0,5	0,25	-0,25
Toimistonhoitaja - Kansliföreståndare	0,25	0,25	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	2,75	2	-0,75

VESIHUOLTOLAIN EDELLYTTÄMÄT LISÄTIEDOT - TILLÄGGSUPPGIFTER SOM LAGEN OM VATTENTJÄNSTER FÖRUTSÄTTER

Vesihuoltolakia koskevat muutokset (22.8.2014/681) ovat tulleet voimaan 1.9.2014. Lain mukaan kunnan tai yrityksen tulee kirjanpidossaan eriyttää vesihuolto muista toiminnoista ja vesihuollolle on tilikausittain laadittava kirjanpidolain mukainen tase ja tuloslaskelma, rahoituslaskelma sekä esitettävä niiden liitteenä olevat tiedot. Kuntajaoston yleisohjeen mukaan vesihuoltolaitoskokonaisuus tulee eriyttää kirjanpidollisesti, joko kunnallisena liikelaitoksena tai taseyksikkönä. Sen sijaan huleveden viemärointi voidaan eriyttää muusta vesihuoltolaitoksen toiminnasta laskennallisesti.

Valtuusto on 7.12.2015 tehnyt päätöksen (KV §68), että vesihuoltolaitos eriytetään takautuvasti kirjanpidollisesti perustaan vesihuoltolaitoksen kirjanpidollinen taseyksikkö 1.1.2015. Peruspääoman määräksi vahvistettiin 4 394 764,12 euroa ja sille kunta perii korvausta vuosittain vuodesta 2015 lähtien. Korvausta tarkastetaan vuosittain talousarvion yhteydessä. Peruspääomasta erotettiin 20 vuoden tasaerälaina 1 883 470,34 euroa, joka maksetaan tasaerissä takaisin kunnalle. Kunta perii lainalle vuotuisen tuoton vuodesta 2015 lähtien. Korkoa tarkastetaan vuosittain talousarvion yhteydessä. Perustetun kirjanpidollisesti eriytetyn taseyksikön rahaliikenne hoidetaan kunnan pankkitilien kautta. Peruspääoman vuotuinen korvaus on 0,5% sekä tasaerälainan vuotuinen korko on 0,5%.

Vesihuoltolaitoksen lainanlyhennys vuodelta 2017 on kirjattu kirjanpidollisena sisäisenä eränä tilikaudelle. Kunta tuottaa vesihuoltolaitokselle sisäisiä palveluita, näitä palveluita tuottavien henkilöiden työajasta ja kustannuksista on osoitettu tietty osuus vesihuoltolaitokselle.

Vesihuoltolaitoksen liiketoimintakokonaisuuteen sisältyy hulevesiviemärointi, joka nyt on eriytetty laskennallisesti muusta vesihuoltolaitoksen toiminnasta. Eriyttäminen on tehty kunnan arvioiman 0,87 % suhteellisen osuuden mukaan, jonka lisäksi liikevaihtoon on lisätty hulevesiviemäroinnistä kertyneet myyntitulot. Eriyttäminen on tehty saman periaatteen mukaan myös vertailutietoihin. Eriyttämisprosentti on sama kuin vuonna 2015, koska hulevesiviemäroinnin arvioidut kustannukset eivät ole olennaisesti muuttuneet aikaisemmasta.

Laki vesihuoltolain muuttamisesta (22.8.2014/681) 20 a § mukaan tilinpäätöksessä on annettava tiedot vesihuollon hintatasoa, tehokkuutta, laatua ja kannattavuutta kuvaavista tunnusluvuista. Laki vesihuoltolain muuttamisesta (22.8.2014/681) 20 d § mukainen vesihuollon tietojärjestelmä VEETI on tuotantokäytössä ja siihen kerätään tietoa vedenhankinnasta ja viemäroinnistä vuodesta 2016 alkaen. Näiden kirjausten kirjaaminen järjestelmään oli vielä vuoden 2017 lopussa kesken johtuen henkilöresurssin vajauksesta. VEETI-järjestelmän käyttöönoton vakiintumiseen panostetaan vuoden 2018 aikana, jolloin lain edellyttämät tunnusluvut ja muut tiedot on käytettävissä vuoden 2018 tilinpäätöstä laadittaessa.

Ändringarna gällande lagen om vattentjänster (22.8.2014/681) trädde i kraft 1.9.2014. Enligt lagen bör en kommun eller ett företag i sin bokföring avskilja vattentjänsterna från övriga verksamhetsformer och man bör för varje räkenskapsperiod uppgöra en i bokföringslagen avsedd balansbok och resultaträkning, finansieringskalkyl för vattentjänsten samt kunna förete uppgifter i bilagorna. Enligt kommunsektionens allmänna anvisning ska ett kommunalt vattentjänstverks bokföring vara åtskild i kommunens bokföring antingen som ett kommunalt affärsverk eller som en balansenhet. Istället kan avledning av dagvatten kalkylmässigt avskiljas från annan vattentjänstverks verksamhet.

Fullmäktige har 7.12.2015 § 68 fattat beslutet om att vattenförsörjningsverket avskiljs retroaktivt bokföringsmässigt och det bildas vattentjänstverkets bokföringsmässiga balansenhet 1.1.2015. Grundkapitalet fastställs till 4 394 764,12 euro och kommunen fakturerar för det en ersättning årligen med början år 2015. Ersättningen justeras årligen i samband med budgeten. Av grundkapitalet avskiljs ett 20 års annuitetslån på 1 883 470,34 euro, som betalas tillbaka till kommunen i jämna rater. Kommunen fakturerar en årlig avkastning för lånet fr.o.m. år 2015. Räntan justeras årligen i samband med budgeten. Penningrörelsen för den nygrundade bokföringsmässigt avskilda balansenheten sköts via kommunens bankkonton. Den årliga ersättningen för grundkapital är 0,5 % och den årliga räntan på annuitetslånet är 0,5 %.

Vattenförsörjningsverkets låneamortering för året 2017 har bokförts som en intern bokföringspost till räkenskapsperioden. Kommunen producerar interna tjänster för vattenförsörjningsverket av den arbetstid och kostnader som de personer som producerar dessa tjänster använder allokeras en viss del till vattenförsörjningsverket.

Vattenförsörjningsverkets affärsverksamhetshelhet omfattar dagvattendränering, som nu har särredovisats kalkylmässigt från den övriga verksamhet som vattenförsörjningsverket sköter. Särredovisningen har gjorts i relation till en relativ andel på 0,87 % enligt kommunens uppskattning och därtill har i omsättningen bokförts de försäljningsinkomster som har influtit från dagvattendräneringen. Särredovisningen har gjorts enligt samma princip även i jämförelseuppgifterna. Differentieringsprocenten är samma som år 2015 eftersom de beräknade kostnaderna för dagvattendräneringen inte har ändrat väsentligt från det tidigare.

Enligt § 20a i lagen om ändringen av lagen om vattentjänster (22.8.2014/681) ska av bokslutet framgå uppgifter om nyckeltal för vattentjänsterna prisnivå, effektivitet, kvalitet och lönsamhet. Informationssystemet för vattentjänster VEETI är i enlighet med § 20d i lagen om ändringen av lagen om vattentjänster (22.8.2014/681) i produktionsanvändning och i det samlas uppgifter om vattenanskaffningen samt avloppssystemet från och med år 2016. Bokföringen av dessa poster i systemet var ännu i slutet av år 2017 på hälft på grund av underskottet i personalresurserna. Man satsar på att användningen av VEETI-systemet etableras under år 2018 så att de av lagen förutsatta nyckeltalen och övriga uppgifterna finns till förfogande vid uppgörande av bokslutet för år 2018.

VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMA - VATTENTJÄNSTEVEKETS RESULTATRÄKNING

	1.1.-31.12.2017		1.1.-31.12.2016	
Liikevaihto - Omsättning		1 083 854,94		1 224 396,15
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-) - Ökning (+) eller minskning (+) av lager av färdiga varor och varor under tillverkning		0,00		0,00
Liiketoiminnan muut tuotot - Affärsverksamhetens övriga intäkter		514,18		0,00
Tuet ja avustukset kunnalta - Stöd och bidrag från kommunen		0,00		0,00
Materiaalit ja palvelut - Material och tjänster				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-151 684,53		-129 609,53	
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-447 432,35	-599 116,88	-397 562,38	-527 171,91
Henkilöstökulut - Personalutgifter				
Palkat ja palkkiot - Löner och arvoden	-94 317,20		-108 042,29	
Henkilösivukulut - Lönebikostnader				
Eläkekulut - Pensionskostnader	-20 413,88		-23 185,29	
Muut henkilöstösivukulut - Övriga lönebikostnader	-3 804,32	-118 535,40	-6 218,07	-137 445,65
Poistot ja arvonalentumiset - Avskrivningar och nedskrivningar				
Suunnitelman mukaiset poistot - Avskrivningar enligt plan	-256 987,92		-249 585,63	
Arvonalentumiset - Nedskrivningar	0,00	-256 987,92	0,00	-249 585,63
Liiketoiminnan muut kulut - Övriga rörelsekostnader		-9 586,41		-3 857,43
Liiketylijäämä (-alijäämä) - Rörelseöverskott (- underskott)		100 142,51		306 335,53
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansiella intäkter och kostnader				
Korkotuotot - Ränteutäkter	0,00		0,00	
Muut rahoitustuotot - Övriga finansiella inkomster	6 441,61		3 455,29	
Kunnalle maksetut korkokulut - Till kommunen betalda räntekostnader	-8 946,48		-8 946,48	
Muille maksetut korkokulut - Till övriga betalda räntekostnader	-12,53		-1,16	
Korvaus peruspääomasta/ (jäännöspääomasta v. 2014) - Ersättning för grundkapital/(resterande kapital år 2014)	-21 973,82		-21 973,82	
Muut rahoituskulut - Övriga finansiella kostnader	0,00	-24 491,22	0,00	-27 466,17
Alijäämä ennen satunnaisia eriä - Underskott före extraordinära poster		75 651,29		278 869,36
Satunnaiset tuotot ja -kulut - Extraordinära intäkter och kostnader				
Satunnaiset tuotot - Extraordinära intäkter	0,00		0,00	
Satunnaiset kulut - Extraordinära kostnader	0,00	0	0,00	0
Alijäämä ennen varauksia - Underskott före reserver		75 651,29		278 869,36
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+) - Ökning (-) eller minskning (+) av avskrivningsdifferens		0,00		0,00
Vapaaehtoisten varausten muutos (+/-) - Ändring (+/-) av frivilliga reserveringar		0,00		0,00
Tuloverot - Inkomstskatter		0,00		0,00
Tilikauden alijäämä - Räkenskapsperiodens underskott		75 651,29		278 869,36

VESIHUOLTOLAITOKSEN TASE - VATTENTJÄNSTEVERKETS BALANSRÄKNING

	31.12.2017	31.12.2016
VASTAAVAA - AKTIVA		
Pysyvät vastaavat - Bestående aktiva		
Aineelliset hyödykkeet - Materiella tillgångar	6 959 278,17	6 507 554,92
Maa- ja vesialueet, liittymismaksut	8 516,12	8 516,12
Rakennukset - Byggnader	20 324,99	21 521,72
Kiinteät rakenteet ja laitteet - Fasta konstruktioner och anordningar	6 719 144,26	6 149 636,06
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat - Förskottsbetalningar och pågående nyanläggninga	211 292,80	327 881,02
Vaihtuvat vastaavat - Rörliga aktiva		
Saamiset - Fordringar		
Lyhytaikaiset saamiset - Kortfristiga fordringar	206 419,99	273 915,32
Myyntisaamiset - Försäljningsfodran	190 901,09	261 311,12
Muut saamiset - Övriga fordringar	15 455,36	12 437,86
Siirtosaamiset - Resultatregleringar	63,54	166,34
VASTAAVAA - AKTIVA	7 165 698,16	6 781 470,24
VASTATTAVAA - PASSIVA		
Oma pääoma - Eget kapital	4 523 809,09	4 448 157,80
Peruspääoma (jäännöspääoma v.2014) - Grundkapital (resterande delen av eget kapital år 2014)	4 394 764,12	4 394 764,12
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) - Överskott (underskott) från tidigare räkenskapsperioder	53 393,68	-225 475,68
Tilikauden ylijäämä / alijäämä - Räkenskapsperiodens överskott/underskott	75 651,29	278 869,36
Vieras pääoma - Främmande kapital	2 641 889,07	2 333 312,44
Pitkäaikainen - Långfristigt	1 695 123,30	1 695 123,30
Lainat kunnalta - Lån från kommunen	1 695 123,30	1 695 123,30
Lyhytaikainen - Kortfristigt	946 765,77	638 189,14
Lainat kunnalta - Lån från kommunen	594 787,61	459 079,96
Ostovelat - Leverantörsskulder	337 973,30	111 352,02
Muut lyhytaikaiset velat - Övriga kortfristiga skulder	2 967,61	22 941,71
Siirtovelat - Resultatregleringar	11 037,25	44 815,45
VASTATTAVAA - PASSIVA	7 165 698,16	6 781 470,24

VESIHUOLTOLAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA - FINANSIERINGSKALKYL FÖR VATTENTJÄNSTEVERKET

	2017	2016
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde i verksamheten	332 639,21	528 454,99
Liikelylijäämä - Rörelse överskott	100 142,51	306 335,53
Poistot ja arvonalentumiset - Avskrivningar och nedskrivningar	256 987,92	249 585,63
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansiella intäkter och kostnader	-24 491,22	-27 466,17
Tulorahoituksen korjauserät - Rättelseposter till internt tillförda medel	0,00	0,00
Investointien rahavirta - Peningflöde för investeringarnas del	708 711,17	184 242,31
Investointimenot - Investeringsutgifter	708 711,17	184 242,31
Rahoitusosuudet investointimenoihin - Finansieringsandelar av investeringsutgifterna	0,00	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	-376 071,96	344 212,68
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde för finansieringens del	376 071,96	-344 212,68
Lainakannan muutokset - Förändringar i lånebeståndet	135 707,65	-145 307,24
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta - Ökning av långfristiga lån från kommunen	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle - Minskning av långfristiga lån till kommunen	0,00	-188 347,04
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta - Förändring av kortfristiga lån från kommunen	135 707,65	43 039,80
Oman pääoman muutokset - Förändring av eget kapital	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar av likviditeten	240 364,31	-198 905,44
Saamisten muutos muilta - Förändring i fordringen från andra	67 495,33	31 473,55
Korottomien velkojen muutos muilta - Förändring i räntefria skulder från andra	172 868,98	-230 378,99
Rahavarojen muutos - Förändring i likvida medel	0,00	0,00
Rahavarat 31.12. - Kassa och bank 31.12	0,00	0,00
Rahavarat - Kassa och bank 1.1.	0,00	0,00

VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMA - RESULTATRÄKNING FÖR VATTENTJÄNSTVERKET

Ilman hulevesiviemärointiä - Utan dagvattenhantering	1.1.-31.12.2017		1.1.-31.12.2016	
Liikevaihto - Omsättning		1 068 980,35		1 213 526,00
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-) - Förändring av lager av färdiga och varor under tillverkningen ökning (+) eller minskning (-)		0,00		0,00
Liiketoiminnan muut tuotot - Affärsverksamhetens övriga intäkter		509,71		0,00
Tuet ja avustukset kunnalta - Stöd och bidrag från kommunen		0,00		0,00
Materiaalit ja palvelut - Material och service				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-150 364,87		-128 481,93	
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-443 539,69	-593 904,56	-394 103,59	-522 585,51
Henkilöstökulut - Personalkostnader				
Palkat ja palkkiot - Löner och provisioner	-93 496,64		-107 102,32	
Henkilösivukulut - Lönebikostnader				
Eläkekulut - Pensionskostnader	-20 236,28		-22 983,58	
Muut henkilöstösivukulut - Övriga lönebikostnader	-3 771,22	-117 504,14	-6 163,97	-136 249,87
Poistot ja arvonalentumiset - Avskrivningar och värdeminskningar				
Suunnitelman mukaiset poistot - Avskrivningar enligt plan	-254 752,13		-247 414,24	
Arvonalentumiset - Värdeminskningar	0,00	-254 752,13	0,00	-247 414,24
Liiketoiminnan muut kulut - Affärsverksamhetens övriga kostnader		-9 503,01		-3 823,87
Liikealijäämä - Rörelseunderskott		93 826,22		303 452,51
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansieringsintäkter och -utgifter				
Korkotuotot - Ränteutäkter	0,00		0,00	
Muut rahoitustuotot - Övriga finansiella inkomster	6 385,57		3 425,23	
Kunnalle maksetut korkokulut - Till kommunen betalda räntekostnader	-8 868,65		-8 868,65	
Muille maksetut korkokulut - Till övriga betalda räntekostnader	-12,42		-1,15	
Korvaus peruspääomasta/ (jäännöspääomasta v. 2014) - Ersättning för grundkapital/(resterande kapital år 2014)	-21 782,65		-21 782,65	
Muut rahoituskulut - Övriga finansiella kostnader	0,00	-24 278,15	0,00	-27 227,21
Alijäämä ennen satunnaisia eriä - Underskott före extraordinära poster		69 548,07		276 225,29
Satunnaiset tuotot ja -kulut - Extraordinära intäkter och kostnader				
Satunnaiset tuotot - Extraordinära intäkter	0,00		0,00	
Satunnaiset kulut - Extraordinära kostnader	0,00	0	0,00	0
Alijäämä ennen satunnaisia eriä - Underskott före extraordinära poster		69 548,07		276 225,29
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+) - Ökning (-) eller minskning (+) av avskrivningsdifferens		0,00		0,00
Vapaaehtoisten varausten muutos (+/-) - Ändring (+/-) av frivilliga reserveringar		0,00		0,00
Tuloverot - Inkomstskatter		0,00		0,00
Tilikauden alijäämä - Räkenskapsperiodens underskott		69 548,07		276 225,29

VESIHUOLTOLAITOKSEN TASE - VATTENTJÄNSTEVERKETS BALANSRÄKNING

Ilman hulevesiviemärintiä - Utan dagvattenhantering	31.12.2017	31.12.2016
VASTAAVAA - AKTIVA		
Pysyvät vastaavat - Bestående aktiva		
Aineelliset hyödykkeet - Materiella tillgångar	6 898 732,45	6 450 939,19
Maa- ja vesialueet, liittymismaksut	8 442,03	8 442,03
Rakennukset - Byggnader	20 148,16	21 334,48
Kiinteät rakenteet ja laitteet - Fasta konstruktioner och anordningar	6 660 687,70	6 096 134,23
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat - Förskottsbetalningar och pågående nyanläggninga	209 454,55	325 028,46
Vaihtuvat vastaavat - Rörliga aktiva		
Saamiset - Fordringar		
Lyhytaikaiset saamiset - Kortfristiga fordringar	204 624,14	271 532,26
Myyntisaamiset - Försäljningsfordran	189 240,25	259 037,71
Muut saamiset - Övriga fordringar	15 320,90	12 329,65
Siirtosaamiset - Resultatregleringar	62,99	164,89
VASTAAVAA - AKTIVA	7 103 356,59	6 722 471,45
VASTATTAVAA - PASSIVA		
Oma pääoma - Eget kapital		
Peruspääoma - Grundkapital	4 356 529,67	4 356 529,67
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) - Överskott (underskott) från tidigare räkenskapsperioder	49 770,65	-226 454,64
Tilikauden ylijäämä / alijäämä - Räkenskapsperiodens överskott/underskott	69 548,07	276 225,29
Vieras pääoma - Främmande kapital		
Pitkäaikainen - Långfristigt	1 683 804,65	1 680 375,73
Lainat kunnalta - Lån från kommunen	1 683 804,65	1 680 375,73
Lyhytaikainen - Kortfristigt	943 703,56	635 795,40
Lainat kunnalta - Lån från kommunen	594 787,61	458 244,47
Ostovelat - Leverantörsskulder	335 032,93	110 383,26
Muut velat - Övriga skulder	2 941,79	22 742,12
Siirtovelat - Resultatregleringar	10 941,23	44 425,56
VASTATTAVAA - PASSIVA	7 103 356,59	6 722 471,45

VESIHUOLTOLAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA - FINANSIERINGSKALKYL FÖR VATTENTJÄNSTVERKET

	2017	2016
Ilman hulevesiviemärointiä - Utan dagvattenhantering		
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde i verksamheten	324 300,20	523 639,53
Liikelylijäämä/-alijäämä - Rörelseöverskott /- underskott	93 826,22	303 452,51
Poistot ja arvonalentumiset - Avskrivningar och värdeminskningar	254 752,13	247 414,24
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansieringsintäkter och -utgifter	-24 278,15	-27 227,21
Tulorahoituksen korjaukset - Rättelseposter till internt tillförda medel	0,00	0,00
Investointien rahavirta - Penningflöde för investeringarnas del	702 545,38	182 639,40
Investointimenot - Investeringsutgifter	702 545,38	182 639,40
Rahoitusosuudet investointimenoihin - Finansieringsandelar av investeringsutgifterna	0,00	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	-378 245,19	341 000,13
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde för finansieringens del	378 245,18	-341 000,13
Lainakannan muutokset - Förändringar i lånebeståndet	139 972,04	-143 825,17
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta - Ökning av långfristiga lån från kommunen	3 428,91	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle - Minskning av långfristiga lån till kommunen	0,00	-186 708,43
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta - Förändring av kortfristiga lån från kommunen	136 543,13	42 883,26
Oman pääoman muutokset - Förändring av eget kapital	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar av likviditeten	238 273,14	-197 174,96
Saamisten muutos muilta - Förändring i fordringen från andra	66 908,12	31 199,73
Korottomien velkojen muutos muilta - Förändring i räntefria skulder från andra	171 365,02	-228 374,69
Rahavarojen muutos v. 2015/Vaikutus kunnan kassavaroihin v. 2014 - Förändring av likvida medel år 2015/Inverkan på kommunens likvida medel år 2014	0,00	0,00
Rahavarat 31.12. - Kassa och bank 31.12	0,00	0,00
Rahavarat - Kassa och bank 1.1.	0,00	0,00

HULEVESIVIEMÄRÖINNIN TULOSLASKELMA - RESULTATRÄKNING FÖR DAGVATTENDRÄNERING

	1.1.-31.12.2017		1.1.-31.12.2016	
Liikevaihto - Omsättning		14 874,59		10 870,15
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-) - Förändring av lager av färdiga och varor under tillverkningen ökning (+) eller minskning (-)		0,00		0,00
Liiketoiminnan muut tuotot - Affärsverksamhetens övriga intäkter		4,47		0,00
Tuet ja avustukset kunnalta - Stöd och bidrag från kommunen		0,00		0,00
Materiaalit ja palvelut - Material och service				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-1 319,66		-1 127,60	
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-3 892,66	-5 212,32	-3 458,79	-4 586,40
Henkilöstökulut - Personalkostnader				
Palkat ja palkkiot - Löner och provisioner	-820,56		-939,97	
Henkilösivukulut - Lönebidkostnader				
Eläkekulut - Pensionskostnader	-177,60		-201,71	
Muut henkilöstösivukulut - Övriga lönebidkostnader	-33,10	-1 031,26	-54,10	-1 195,78
Poistot ja arvonalentumiset - Avskrivningar och värdeminskningar				
Suunnitelman mukaiset poistot - Avskrivningar enligt plan	-2 235,79		-2 171,39	
Arvonalentumiset - Värdeminskningar	0,00	-2 235,79	0,00	-2 171,39
Liiketoiminnan muut kulut - Affärsverksamhetens övriga kostnader		-83,40		-33,56
Liikealijäämä - Rörelseunderskott		6 316,29		2 883,02
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansieringsintäkter och -utgifter				
Korkotuotot - Ränteintäkter	0,00		0,00	
Muut rahoitustuotot - Övriga finansiella inkomster	56,04		30,06	
Kunnalle maksetut korkokulut - Till kommunen betalda räntekostnader	-77,83		-77,83	
Muille maksetut korkokulut - Till övriga betalda räntekostnader	-0,11		-0,01	
Korvaus peruspääomasta/ (jäännöspääomasta v. 2014) - Ersättning för grundkapital/(resterande kapital år 2014)	-191,17		-191,17	
Muut rahoituskulut - Övriga finansiella kostnader	0,00	-213,07	0,00	-238,96
Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä - Underskott före extraordinära poster		6 103,22		2 644,07
Satunnaiset tuotot ja -kulut - Extraordinära intäkter och kostnader				
Satunnaiset tuotot - Extraordinära intäkter	0,00		0,00	
Satunnaiset kulut - Extraordinära kostnader	0,00	0	0,00	0
Yli-/alijäämä ennen varauksia - Över-/underskott före reserver		6 103,22		2 644,07
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+) - Ökning (-) eller minskning (+) av avskrivningsdifferensen		0,00		0,00
Vapaaehtoisten varausten muutos (+/-) - Ändring (+/-) av frivilliga reserveringar		0,00		0,00
Tuloverot - Inkomstskatter		0,00		0,00
Tilikauden alijäämä - Räkenskapsperiodens underskott		6 103,22		2 644,07

HULEVESIVIEMÄRÖINNIN TASE - BALANSRÄKNING FÖR DAGVATTENDRÄNERING		
	31.12.2017	31.12.2016
VASTAAVAA - AKTIVA		
Pysyvät vastaavat - Bestående aktiva		
Aineelliset hyödykkeet - Materiella tillgångar	60 545,72	56 615,73
Maa- ja vesialueet, liittymismaksut	74,09	74,09
Rakennukset - Byggnader	176,83	187,24
Kiinteät rakenteet ja laitteet - Fasta konstruktioner och anordningar	58 456,56	53 501,83
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat - Förskottsbetalningar och pågående nyanläggninga	1 838,25	2 852,56
Vaihtuvat vastaavat - Rörliga aktiva		
Saamiset - Fordringar		
Lyhytaikaiset saamiset - Kortfristiga fordringar	1 795,85	2 383,06
Myyntisaamiset - Försäljningsfodran	1 660,84	2 273,41
Muut saamiset - Övriga fordringar	134,46	108,21
Siirtosaamiset - Resultatregleringar	0,55	1,45
VASTAAVAA - AKTIVA	62 341,57	58 998,79
VASTATTAVAA - PASSIVA		
Oma pääoma - Eget kapital		
Peruspääoma - Grundkapital	38 234,45	38 234,45
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) - Överskott (underskott) från tidigare räkenskapsperioder	3 623,03	978,96
Tilikauden ylijäämä / alijäämä - Räkenskapsperiodens överskott/underskott	6 103,22	2 644,07
Vieras pääoma - Främmande kapital		
Pitkäaikainen - Långfristigt	11 318,65	14 747,57
Lainat kunnalta - Lån från kommunen	11 318,65	14 747,57
Lyhytaikainen - Kortfristigt	3 062,21	2 393,74
Lainat kunnalta - Lån från kommunen	0,00	835,49
Ostovelat - Leverantörsskulder	2 940,37	968,76
Muut lyhytaikaiset velat - Övriga kortfristiga skulder	25,82	199,59
Siirtovelat - Resultatregleringar	96,02	389,89
VASTATTAVAA - PASSIVA	62 341,57	58 998,79

HULEVESIVIEMÄRÖINNIN RAHOITUSLASKELMA - FINANSIERINGSKALKYL FÖR DAGVATTENDRÄNERING

	2017	2016
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde i verksamheten	8 339,01	4 815,46
Liikeliikemäärä/-alijäämä - Rörelseöverskott /- underskott	6 316,29	2 883,02
Poistot ja arvonalentumiset - Avskrivningar och värdeminskningar	2 235,79	2 171,39
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansieringsintäkter och -utgifter	-213,07	-238,96
Tulorahoituksen korjaukset - Rättelseposter till internt tillförda medel	0,00	0,00
Investointien rahavirta - Peningflöde för investeringarnas del	6 165,79	1 602,91
Investointimenot - Investeringsutgifter	6 165,79	1 602,91
Rahoitusosuudet investointimenoihin - Finansieringsandelar av investeringsutgifterna	0,00	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	2 173,23	3 212,55
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde för finansieringens del	-2 173,22	-3 212,55
Lainakannan muutokset - Förändringar i lånebeståndet	-4 264,39	-1 482,07
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta - Ökning av långfristiga lån från kommunen	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle - Minskning av långfristiga lån till kommunen	-3 428,92	-1 638,62
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta - Förändring av kortfristiga lån från kommunen	-835,48	156,54
Oman pääoman muutokset - Förändringar av eget kapital	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändring av likviditeten	2 091,17	-1 730,48
Saamisten muutos muilta - Övriga förändringar av likviditeten	587,21	273,82
Korottomien velkojen muutos muilta - Förändring i räntefria skulder från andra	1 503,96	-2 004,30
Rahavarojen muutos - Förändring av likvida	0,00	0,00
Rahavarat 31.12. - Kassa och bank 31.12	0,00	0,00
Rahavarat 1.1. - Kassa och bank 1.1	0,00	0,00

VESIHUOLTOLAITOKSEN LIITETIEDOT - VATTENFÖRSÖJNINGSVÄRKETS BILAGEUPPGIFTER

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät - Värderings- och periodiseringsprinciper och metoder

Jaksotusperiaatteet: Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvien vastaavien arvostus: Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoonsa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kunnanhallituksen 22.10.2012 hyväksymällä poistosuunnitelman muutoksella on kaikkien hyödykkeiden, lukuun ottamatta kivisiä hallinto- ja laitosrakennuksia, poistoajoja tarkistettu 1.1.2013 alkaen. Lisäksi kunnanhallitus on 26.10.2015 päätöksellään muuttanut kehittämismenojen, muiden pitkävaikutteisten menojen, puisten hallinto- ja laitosrakennusten, vedenjakeluverkoston, viemäriverkon, sairaala- terveydenhuolto- yms. laitteiden, atk-laitteiden ja muiden laitteiden ja kaluston osalta poistoajoja siten, että pääsääntöisesti noudatetaan kunnanvaltuuston 3.9.2012 tekemän päätöksen lyhintä poistoajaa, mutta kunnanhallitus voi poiketa pääsäännöstä hyödykekohtaisesti kunnanvaltuuston hyväksymien suunnitelmapoistojen perusteiden rajoissa. Kunnanhallitus päätti samalla hyödykekohtaisia muutoksia 94 kpl, joista 75 kpl koski vesilaitoksen hyödykkeitä, 1.1.2016 alkaen. Muutos on perustunut hyödykkeiden taloudellisen pitoajan uudelleenarviointiin. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Rahoitusomaisuuden arvostus: Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus: Tilikauden tietojen vertailussa edelliseen tilikauteen ei ole huomioitavaa.

Aikaisempia tilikausia koskevien virheiden käsittely tilinpäätöksessä: Tilikauden kirjanpidossa ei ole käsitelty aikaisempiin tilikausiin kohdistuneita virheitä.

Indelningsprinciper: Inkomster och utgifter har i resultaträkningen antecknats enligt prestation.

Värdering av bestående aktiva: De immateriella och materiella tillgångarna för bestående aktiva har antecknats i balansräkningen i anskaffningsutgiften minskat med planenliga avskrivningar och finansieringsandelar som erhållits för investeringsutgifter. De planenliga avskrivningarna har beräknats enligt den på förhand uppgjorda avskrivningsplanen. Enligt en ändring av den avskrivningsplan som kommunstyrelsen har godkänt 22.10.2012 har avskrivningstiden för alla förnödenheter, utom förvaltnings- och institutionsbyggnader av sten, justerats fr.o.m. 1.1.2013. Dessutom har kommunstyrelsen med sitt beslut 26.10.2015 ändrats avskrivningstiden för utvecklingsutgifter, övriga utgifter med lång verkningstid, förvaltnings- och institutionsbyggnader i trä, avloppsnätet, sjukhus-, hälsovårds- o.dyl. anordningar, adb-utrustning samt övriga anordningar och inventarier så att huvudregeln är att den kortaste avskrivningstiden enligt avskrivningsplan i Sjundeå kommun efterföljs men kommunstyrelsen kan tillgångsspecifikt av grundad anledning avvika från huvudregeln. Kommunstyrelsen beslutade samtidigt om 94 st. tillgångsspecifika ändringar, av vilka 75 st. berörde vattenförsörjningsverkets tillgångar, fr.o.m. 1.1.2016. Ändringen baserar sig på förnödenheternas ekonomiska livslängd som har bedömts på nytt. Beräkningsgrunderna för planenliga avskrivningar har presenterats i noterna till resultaträkningen i punkt redogörelse för grunderna för avskrivningar enligt plan.

Värdering av finansieringstillgångar: Fordringar har antecknats i balansräkningen enligt det nominella värdet eller enligt ett värde som sannolikt är lägre än det.

Redogörelse för huruvida uppgifterna för den föregående räkenskapsperioden är jämförbara: I redogörelsen för huruvida uppgifterna för den föregående räkenskapsperioden är jämförbara finns ingenting att anmärka.

Hantering av fel som hänför sig till tidigare räkenskapsperioder: I bokföringen för räkenskapsperioden har inga fel gällande tidigare räkenskapsperioder hanterats.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot - Noter till resultaträkningen

Liikevaihto - Omsättning	Sisäinen myynti 2017 - Intern försäljning 2017	Sisäinen myynti 2016 - Intern försäljning 2016	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Vesilaitostoiminta, - Vattenverksverksamhet,			475 283,34	511 463,38
josta kunnan sisäinen myynti - varav kommunens interna försäljning	15 632,14	8 981,89		
Viemärlaitostoiminta, - Avloppsverksverksamhet,			593 697,01	702 062,62
josta kunnan sisäinen myynti - varav kommunens interna försäljning	23 367,32	12 761,64		
Hulevesiviemärointi, - Dagvattendrainering			14 874,59	10 870,15
josta kunnan sisäinen myynti - varav kommunens interna försäljning				
Yhteensä - Sammanlagt	38 999,46	21 743,53	1 083 854,94	1 224 396,15
Kunnalle maksetut korkokulut Kunnalta saadulle pitkäaikaiselle lainalle maksetaan vuotuista korkoa 0,5 % valtuuston päätöksen mukaisesti. - Ränteutgifter till kommunen Den årliga räntan för ett långfristigt lån från kommunen är 0,5 % enligt fullmäktigebeslut.				
Korvaus peruspääomasta Vuositainen korvaus peruspääomasta on valtuuston päätöksen mukaisesti 0,5 %.				
Ersättning för grundkapital Den årliga ersättningen för grundkapitalet är 0,5 % enligt fullmäktiges beslut				

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista vesihuoltolaitoksen tilinpäätöksessä – Redogörelse för grunderna för avskrivningar enligt plan i vattenförsörjningsverkets bokslut

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Avskrivningarna för de tillgångar som avskrivningarna gäller har fastställts på basis av en på förhand upprättad avskrivningsplan. Avskrivningarna enligt planen beräknas på anskaffningsutgiften för materiella och immateriella tillgångar enligt den uppskattade ekonomiska brukstiden.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat: - Uppskattade avskrivningstider och mot dem svarande årliga avskrivningsprocenter samt avskrivningsmetoder är:

	Poistomenetelmä	Poisto aika
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		Ei poisto aikaa - Ingen avskrivningstid
Rakennukset ja rakennelmat		
Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	20
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Vedenjakeluverkosto	tasapoisto	30 - 40
Viemäriverkko	tasapoisto	30 - 40
Sähkö-, vesi yms. laitojen laitoskoneet ja laitteet	tasapoisto	10
Koneet ja kalusto		
Muut kuljetusvälineet	tasapoisto	4
Atk-laitteet	tasapoisto	3 - 4
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	3 - 4
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		Ei poisto aikaa - Ingen avskrivningstid

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 €, vuosikulukuksi - Små anskaffningar av bestående aktiva, vilkas anskaffningsutgift är mindre än 10 000 euro, kan kommunen bokföra som årskostnader.

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot - Bilageuppgifter som gäller aktiva i balansen

Aineelliset hyödykkeet - Materiella tillgångar	Maa- ja vesialueet: Kiinteistöjen liittymismaksut - Mark- och vattenområden Anslutningsavgifter för fastigheter	Rakennukset - Byggnader	Kiinteät rakenteet ja laitteet - Fasta konstruktioner och anordningar	Enn.maksut ja keskeneräiset hankinnat - Förs-kottsbetalningar och pågående nyanläggningar	Aineelliset hyödykkeet yhteensä - Materiella tillgångar sammanlagt
Poistamaton hankintameno 1.1. - Oavskrivnen anskaffningsutgift 1.1	8 516,12	21 521,72	6 149 636,06	327 881,02	6 507 554,92
Lisäykset tilikauden aikana - Ökning under räkenskapsperioden	0,00	0,00	0,00	708 711,17	708 711,17
Vähennykset tilikauden aikana - Minskning under räkenskapsperioden	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoitusosuudet - Finansieringsandelar	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä - Överföringar mellan poster	0,00	0,00	825 299,39	-825 299,39	0,00
Tilikauden poisto - Avskrivning under räkenskapsperioden	0,00	-1 196,73	-255 791,19	0,00	-256 987,92
Poistamaton hankintameno 31.12. - Oavskrivnen anskaffningsutgift 31.12	8 516,12	20 324,99	6 719 144,26	211 292,80	6 959 278,17
Kirjanpitoarvo 31.12.2017 - Bokförvärde 31.12.2017	8 516,12	20 324,99	6 719 144,26	211 292,80	6 959 278,17

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot - Bilageuppgifter som gäller passiva i balansen
Oma pääoma - Eget kapital

Kunnanvaltuusto on 7.12.2015 § 68 tehnyt päätöksen laskennallisesti eriytettyä taseyksikkönä käsitellyn vesilaitoksen muuttamisesta taseyksiköksi 1.1.2015 alkaen. Edellisen tilikauden jäännöspääoma on jaettu peruspääomaksi, kertyneiksi alijäämiksi ja pitkäaikaiseksi lainaksi valtuuston päätöksen mukaisesti. - Kommunfullmäktige har 7.12.2015 § 68 beslutat att vattenverket som tidigare hade behandlats som en bokföringsmässigt avskild balansenhet ändras till en balansenhet fr.o.m. 7.12.2015. Aterstående kapital från förra räkenskapsperioden har delats i grundkapital, ackumulerade underskott och långfristigt lån enligt fullmäktiges beslut.

Oma pääoma - Eget kapital	2017	2016
Peruspääoma 1.1. (jäännöspääoma 1.1.2014) - Ersättning för grundkapital 1.1 (resterande kapital 1.1.2014)	4 394 764,12	4 394 764,12
Lisäykset - Ökningar	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12. (jäännöspääoma 31.12.2014) - Grundkapital 31.12 (resterande kapital 31.12.2014)	4 394 764,12	4 394 764,12
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) 1.1. - Överskott (underskott) från tidigare räkenskapsperioder 1.1	-225 475,68	-21 557,62
Siirto edelliseltä kaudelta - Överföring från föregående period	278 869,36	-203 918,06
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) 31.12. - Överskott (underskott) från tidigare räkenskapsperioder 31.12	53 393,68	-225 475,68
Tilikauden ylijäämä / alijäämä - Räkenskapsperiodens överskott / underskott	75 651,29	278 869,36
Oma pääoma yhteensä - Eget kapital sammanlagt	4 523 809,09	4 448 157,80
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät - Väsentliga poster som ingår i resultatregleringar	31.12.2017	31.12.2016
Lomapalkkavelka sosiaalikuluneen - Semesterlöneskuld med sociala utgifter	8 583,01	12 788,84
Palkkavelka - Löneskuld	1 566,09	0,00
Sosiaalikulujaksotusvelka - Skulder gällande periodiserade sociala avgifter	888,15	210,69
Slussenin alueen rakentamisesta - i samband med byggande av Slussenområdet	0,00	31 815,92
Siirtovelat yhteensä - Resultatregleringar sammanlagt	11 037,25	44 815,45

Henkilöstöä koskevat liitetiedot - Noter angående personalen

	31.12.2017	31.12.2016
Henkilöstön lukumäärä - Antal anställda		
Liiketoimintojen tuki - Affärsverksamhetsstöd	0,25	0,25
Investoinnit ja kehitys - Investeringar och utveckling	0,25	0,5
Vedentuotanto - Vattenproduktion	0,75	1
Jäteveden puhdistus - Rening av avloppsvatten	0,75	1
Yhteensä - Sammanlagt	2	2,75

Suomi
Finland
100

TILINPÄÄTÖS - BOKSLUT 2017
SIUNTION KUNTA - SJUNDEÅ KOMMUN

Tilinpäätös - Bokslut 2017
Julkaisija - Utgivare: Siuntion kunta - Sjundeå kommun
Kuva - Bild: Saira Pesola
Ulkoasu ja taitto - Layout: Jäljen Jättiläinen

SIUNTION KUNTA - SJUNDEÅ KOMMUN

TILINPÄÄTÖS – Bokslut 2017

Kunnanjohtajan katsaus vuodesta 2017	4
Kommundirektörens översikt år 2017	5
I TOIMINTAKERTOMUS - VERKSAMHETSBERÄTTELSE	6
1. SIUNTION KUNNAN HALLINTO - SJUNDEÅ KOMMUNS FÖRVALTNING	6
1.1 Kunnan organisaatio – Kommunens organisation	6
1.2 Viranhaltijaorganisaatio - Tjänsteinnehavarorganisation	11
1.3 Kunnan henkilöstö – Kommunens personal	12
2 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA - VÄSENTLIGA HÄNDELSE I EKONOMIN OCH VERKSAMHETEN	24
2.1 Yleinen taloudellinen kehitys - Den allmänna ekonomiska utvecklingen	24
2.2 Kuntatalouden yleiset näkymät - Det allmänna kommunekonomiska läget	25
2.3 Väestö - Befolkning	26
2.4 Työpaikat ja työllisyys – Arbetsplatser och sysselsättning	28
2.5 Olellaiset muutokset ja tapahtumat Siuntion kunnan toiminnassa ja taloudessa - Väsentliga ändringar och händelser i Sjundeå kommuns verksamhet och ekonomi	29
2.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä - Bedömning av de mest kända riskerna och osäkerhetsfaktorerna	30
3 SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMINEN - ORDANDET AV DEN INTERNA KONTROLLEN	33
3.1 Sisäinen valvonta Siuntion kunnassa - Intern kontroll i Sjundeå	33
3.2 Kunnanhallituksen selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä - Kommunstyrelsens redogörelse över den interna kontrollen	34
4 TULOKSEN MUODOSTUMINEN - HUR RESULTATET BILDAS	35
4.1 TULOSLASKELMAN TUOTOT – RESULTATRÄKNINGENS INTÄKTER	35
4.2 Tuloslaskelman tuotot – Resultaträkningens intäkter	35
4.3 Tuloslaskelman kulut - Resultaträkningens utgifter	38
4.4 Toimintakate ja vuosikate – Verksamhetsbidrag och årsbidrag	40
4.5 Tilikauden tulos ja ylijäämä - Räkenskapsperiodens resultat och överskott	40
5 TOIMINNAN RAHOITUS - FINANSIERING AV VERKSAMHET	41
5.1 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut - Finansieringskalkyl och relationstal	41
5.2 Tase ja sen tunnusluvut - Balansräkning och dess relationstal	43
5.3 Kokonaistulot ja –menot – Totalinkomster och –utgifter	45
6. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET – BEHANDLING AV RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT OCH BALANSERING AV EKONOMIN	46
II TALOUSARVION TOTEUTUMINEN - BUDGETUTFALL	51
1.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen – Utfallet av resultaträkningsdelen	89
1.3 Investointiosan toteutuminen- Utfallet av investeringsdelen	91
1.4 Rahoitusosan toteutuminen – Utfallet av finansieringsdelen	96
1.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta – Sammandrag av utfallet av anslagen och budgeten	97
III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT- BOKSLUTSKALKYLER	100
1. TULOSLASKELMA - RESULTATRÄKNING	100
2. RAHOITUSLASKELMA - FINANSIERINGSKALKYL	101
3. TASE - BALANSRÄKNING	102
Siuntion kunnan kuntakonsernirakenne ja omistussuudet - Sjundeå kommuns koncernstruktur och ägarandelar	103
4. KONSERNITULOSLASKELMA - KONCERNRESULTATRÄKNING	104
5. KONSERNIRAHOITUSLASKELMA - KONCERNFINANSIERINGSANALYS	105
6. KONSERNITASE – KONCERNBALANSEN	106
7. KONSERNITUNNUSLUVUT - KONCERNNYCKELTAL	107
IV LIITETIEDOT - NOTER TILL BOKSLUTET	108
1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT - NOTER ANGÅENDE TILLÄMPADE BOKSLUTSPRINCIPER	108
1.1 Tuloslaskelman liitetiedot - Noter till resultaträkningen	110
1.2 Taseen liitetiedot - Noter till balansräkningen	117
1.3 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot - Bilageuppgifter angående säkerheter och ansvarsförbindelser	123
1.4 Henkilöstöä, luottamushenkilöitä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot - Noter angående personalen, de avgifter som tas ut på mötesarvoden för förtroendeuppdrag och arvoden till revisorn	125
1.5 Kunnan ja sen intressitahoisiin kuuluvien väliset liiketoimet – Transaktioner mellan kommunen och dess intressenter	126
V. KIRJANPÄÄTÖKSEN ERIYTYTYT TILINPÄÄTÖKSET – BOKFÖRINGSMÄSSIGT AVSKILDA BOKSLUT	127
VESIHOULTOLAIDOKSEN KIRJANPÄÄTÖKSEN ERIYTTÄMINEN - BOKFÖRMÄSSIG SÄRREDOVISNING AV VATTENFÖRSÖRJNINGSVÄRKET	127
VESIHOULTOLAIDOKSEN LIITETIEDOT - VATTENFÖRSÖRJNINGSVÄRKET BILAGEUPPGIFTER	141
VI KUNNANHALLITUKSEN JA KUNNANJOHTAJAN ALLEKIRJOITUKSET - UNDERSKRIFT AV KOMMUNSTYRELSENS MEDLEMMAR OCH AV KOMMUNDIREKTÖREN	144
VII TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ - REVISIONSANTECKNING	145
VIII. TILIKIRJALUETTELO – FÖRTECKNING ÖVER ANVÄNDA BOKSLUTSBÖCKER	146

Kunnanjohtajan katsaus vuodesta 2017

Maailmalla yleisilmapiiri on hieman jännittänyt johtuen Venäjän toimista Ukrainan Krimillä sekä Pohjois-Korean ohjuskokeista ja siihen liittyvistä taloudellisista pakotteista. Vaikuttaisi siltä, että Lähi-idässä Isiksen uhka on saatu pääosin torjuttua, mutta toisaalta Turkin ja Kurdien sekä Iranin ja Israelin välit ovat kiristyneet. Talouden ja suvaitsevaisuuden kehittymisen esteenä voidaan katsoa olevan protektionismin lisääntyminen. USA:n presidentin lähipiiriin Venäjäkytköskien selvittely sekä käsitykset ilmastonmuutoksesta ja sen torjunnasta aiheuttavat epävarmuutta.

Suomen talous on muun Euroopan kanssa päässyt positiiviseen viireeseen. Tämä on näkynyt muun muassa asuinrakennusinvestointien kasvaneena osuutena BKT:stä. Lainakannan kasvussa on nähtävissä pieniä piristymisen merkkejä edeltävien vuosien keskiarvoon verrattuna. Etenkin asuntoyhteisöjen ja kulutusluottojen vuosikasvu on ollut nopeaa. Kotitalouksien velkaantuneisuus suhteessa käytettävissä oleviin tuloihin kääntyi ennätyskelliseen kasvuun. Kokonaisuutena asuntoluotonantoon liittyvät riskit ovat kasvaneet viime keväästä varsinkin kotitalouksien velkaantumisen jatkumisen ja asuntoyhteisöjen lainakannan nopean kasvun vuoksi.

Vuosi oli kunnan talouden tervehdyttämisen kannalta merkittävästi ennakoitua parempi. Kumulatiivinen ylijäämä on nyt noin 2 milj. euroa, kun se vuosi sitten oli noin 460 000 euroa. Ylijäämä syntyi, kun toimintatulot ylittyivät yli 870 000 euroa talousarvion ja toimintakulut alittuivat noin 4 000 euroa. Verotulot ylittyivät noin 930 000 euroa. Valtionosuudet olivat 211 000 euroa budjetoitua enemmän ja rahoituskulut olivat noin 184 000 euroa pienemmät kuin budjetoitu. Vuosikate oli 3 540 767 euroa, joka oli noin 730 000 euroa pienempi kuin vuonna 2016. Poistot olivat noin 80 000 euroa suuremmat kuin oli budjetoitu johtuen noin 460 000 euron tilikaudelle kirjatusta arvonalentumisesta. Tulokseksi muodostui 1 558 470 euroa.

Kunnalla on merkittävä lainakanta ja lisäksi verotulojen tilitys on ollut vuosittain vaihtelevaa. Näin ollen talouden tervehdyttäminen ei

ole vielä ohi, vaan edellyttää edelleen tiukkaa menokuria sekä tulojen pitämistä hyvällä tasolla, jotta vuosikate riittäisi pitkällä tähtäimellä investointien kattamiseen ja lainakannan pienentämiseen. Tulevaisuudessa investoinneista päätettäessä tulee käyttää harkintaa ja erityisesti huomioida niiden vaikutukset kunnan käyttötalouteen.

Kunta on ollut pitkään väestöltään kasvava, mutta viime vuonna väkiluku laski Tilastokeskuksen mukaan 30 henkilöllä ollen vuoden lopussa 6148 asukasta. Siuntion erityispiirteenä ja positiivisena asiana on, että työttömyysaste on selvästi pienempi kuin koko valtakunnan työttömyysaste. Tämän lisäksi Siuntion työttömyysaste laski 0,5 prosenttiyksikköä edellisestä vuodesta ollen 5,9 prosenttia.

Kunnassa valmistui vuoden aikana Etelä-Siuntioon Slussenin alue asuntotuotantoa varten. Uusi valtuusto ja päättäjät aloittivat toimintansa kesäkuussa. Kunnan toimintoja kehitettiin; ruoka- ja siivouspalvelut ulkoistettiin, perusturvan lääkäripalvelut kilpailutettiin ja Siuntio otti Inkoon sosiaalipalvelut hoitaakseen. Henkilöstöhallintoon otettiin uusi ohjelmisto käyttöön. Vuoden aikana Siuntion kunnassa järjestettiin onnistunut käsipallotapahtuma Sjundeå Cup ja Siuntio-päivä. Lisäksi toiminnassa näkyi monin eri tavoin Suomi 100-juhlavuosi.

Tilojen osalta Siuntio on kärsinyt sisäilmaongelmista ja tekninen on saanut tilojen tutkimukset suoritettua. AKK siirtyi syksyllä moduli-rakenteisiin väistötiloihin. Lisäksi Siuntio liittyi HSL:ään ja pystyi edelleen parantamaan arkipäivien osalta junaliikenteen palvelutarjontaa. Kunnan toimintaamme ovat kuitenkin ylimääräisesti kuormittaneet sote- ja maakuntaudistus sekä johtavien virkamiesten rekrytointi. Tätä vastaan taloudellista tulosta voidaan pitää merkittävänä saavutuksena.

Kiitän päättäjiä ja sidosryhmiä hyvästä yhteistyöstä, uskosta ja luottamuksesta toimintaamme ja sen kehittämistä kohtaan. Kiitän henkilöstöä hyvästä toiminnasta, joustavuudesta, paineensiedosta ja erinomaisesta tuloksesta.

Kommundirektörens översikt år 2017

I världen har den allmänna stämningen varit aningen spänd på grund av Rysslands åtaganden på Krim i Ukraina samt på grund av Nordkoreas missiltest och de ekonomiska sanktionerna som dessa har lett till. Isis hot i Mellanöstern verkar till största delen ha avvärjts, men däremot har förhållandena mellan Turkiet och kurderna samt mellan Iran och Israel blivit sämre. Ökningen inom protektionismen kan upplevas hindra den positiva utvecklingen inom både ekonomin och toleransen. Även utredandet av USA:s presidents närmaste krets anknytningar till Ryssland samt uppfattningen om klimatförändringen och förebyggandet av den leder till osäkerhet.

Den finländska ekonomin har i enlighet med den europeiska ekonomin börjat utvecklas positivt. Detta har bland annat märkts i att bostadsbyggnadsinvesteringarnas andel av BNP:n har ökat. Det finns små tecken på en uppiggning i ökningen av lånebeståndet jämfört med genomsnittet under de tidigare åren. Den årliga tillväxten inom särskilt bostadssammanslutningar och konsumtionskrediter har varit snabb. Hushållens skuldsättning i förhållande till de tillgängliga inkomsterna började öka igen och nådde nya rekord. Som helhet har riskerna som hänför sig till givandet av bostadskredit ökat sedan förra våren särskilt på grund av att hushållen fortsatt skuldsätta sig och den snabba ökningen i lånebeståndet hos bostadssammanslutningar.

Året var med tanke på förbättrande av kommunens ekonomi betydligt bättre än förväntat. Det kumulativa överskottet är nu ca 2 miljoner euro, när det för ett år sedan var ca 460 000 euro. Överskottet skapades i och med att verksamhetsintäkterna överskred budgeten med mer än 870 000 euro och verksamhetsutgifter underskred den med ca 4000 euro. Skatteintäkterna överskreds med ca 930 000 euro. Statsandelarna var 211 000 euro större än budgeterat och finansieringsutgifterna ca 184 000 euro mindre. Årsbidraget var 3 540 767 euro, vilket var ca 730 000 euro sämre än år 2016. Avskrivningarna var ca 80 000 euro större än budgeterat på grund av den värdesänkning på ca 460 000 euro som bokfördes för räkenskapsperioden. Resultatet blev 1 558 470 euro.

Kommunen har ett betydande lånebestånd och därtill har redogörelsen av skatteintäkterna varierat årligen. Således är arbetet för

att förbättra ekonomin ännu inte slutfört, utan förutsätter fortsatt strikt utgiftsdisciplin samt hållande av inkomsterna på en god nivå, för att årsbidraget ska räcka till på lång sikt för att täcka investeringarna och minska lånebeståndet. Då investeringsbeslut fattas i framtiden ska man överväga dem noga och i synnerhet beakta konsekvenserna av dem för kommunens driftsekonomi.

Invånarantalet i kommunen har länge ökat, men i fjol minskade befolkningmängden enligt statistikcentralen med 30 personer och uppgick således till 6148 invånare. Sjundeås särdrag och stolthet är arbetslöshetsgraden som är betydligt mindre än arbetslöshetsgraden i hela landet. Därtill minskade arbetslöshetsgraden i Sjundeå 0,5 procentenheter från i fjol enligt arbetsministeriets arbetsförmedlingsstatistik och låg på 5,9 procent.

I kommunen färdigställdes under året i södra Sjundeå Slussens område för bostadsproduktion. Nya fullmäktige och beslutsfattare inledde sin verksamhet i juni. Utvecklingen av verksamheterna i kommunen fortsatte; mat- och städtjänsterna outsourcades, läkartjänsterna på grundtrygghetsavdelningen konkurrerades ut och Sjundeå tog över socialvårdstjänsterna i Ingå. Inom personalförvaltningen togs ett nytt program i bruk. Under året ordnades i Sjundeå flera lyckade tillställningar, så som handbollsevenemang- et Sjundeå Cup och Sjundeå-dagen. Dessutom syntes Finlands 100-årsjubileum på flera sätt i verksamheten.

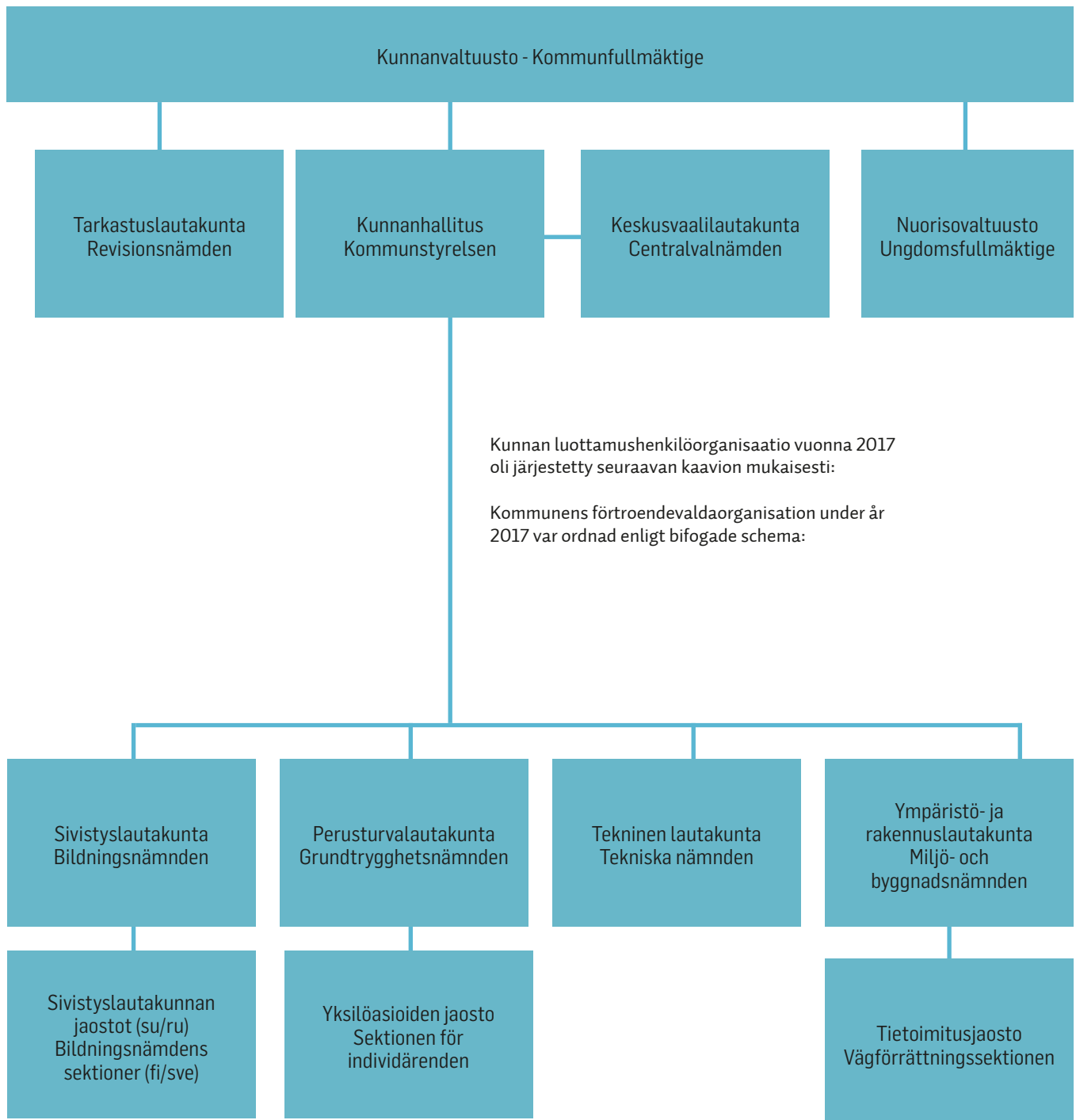
För fastigheternas del har Sjundeå lidit av problem med inomhusluften och tekniska avdelningen har utfört undersökningar i lokalerna. AKK flyttade på hösten till de tillfälliga lokalerna i modulbyggnaderna. Därtill blev Sjundeå medlem i HRT och kan fortsätta förbättra serviceutbudet inom tågtrafiken under vardagarna. Verksamheterna i kommunen har ändå belastats extra av vård- och landskapsreformen samt av rekryteringen av ledande tjänsteinnehavare. I förhållande till dessa kan det ekonomiska resultatet anses vara en betydande prestation.

Jag tackar beslutsfattare och intressentgrupper för ett gott samarbete och förtroendet till vår verksamhet och utvecklandet av den. Jag tackar personalen för god verksamhet, flexibilitet, stresstålighet och ypperligt resultat.

I TOIMINTAKERTOMUS - VERKSAMHETSBERÄTTELSE

1. SIUNTION KUNNAN HALLINTO - SJUNDEÅ KOMMUNS FÖRVALTNING

1.1 Kunnan organisaatio – Kommunens organisation

KUNNANVALTUUSTO - KOMMUNFULLMÄKTIGE

Siuntion kunnan ylin päättävä elin on kunnan toiminnasta ja taloudesta vastaava kunnanvaltuusto. Kunnanvaltuustoon kuului 27 valtuutettua ja puolueet ovat edustettuina seuraavasti: - Sjundeå kommuns högsta beslutande organ är kommunfullmäktige som ansvarar för kommunens verksamhet och ekonomi. Kommunfullmäktige har 27 ledamöter och platserna fördelades partivis enligt följande:

KUNNANVALTUUSTO - KOMMUNFULLMÄKTIGE AJ. 1.1.-31.5.2017

Puolue - Valtuustoryhmä	Paikkaa - Platser	Parti - Fullmäktigegrupp
Suomen ruotsalainen kansanpuolue	9	Svenska folkpartiet
Kansallinen Kokoomus	5	Samlingspartiet
Sosiaalidemokraattinen puolue+ Vihreä vastuu	5	Socialdemokratiska partiet
Siuntion Porkkala Kokoomus	2	Siuntion Porkkala Kokoomus
Vihreä liitto	2	Gröna förbundet
Vasemmistoliitto	2	Vänsterförbundet
Ryhmä Holmlund	1	Grupp Holmlund
Valtavaara-ryhmä	1	Grupp Valtavaara

KUNNANVALTUUSTO - KOMMUNFULLMÄKTIGE AJ. 1.6.-31.12.2017

Puolue - Valtuustoryhmä	Paikkaa - Platser	Parti - Fullmäktigegrupp
Kansallinen Kokoomus	8	Samlingspartiet
Ruotsalainen kansanpuolue	8	Svenska folkpartiet
Vihreä liitto	5	Gröna förbundet
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue	3	Finlands Socialdemokratiska parti
Vasemmistoliitto	2	Vänsterförbundet
Perussuomalaiset	1	Sannfinländarna

1.1.-31.5.2017 Kunnanvaltuuston puheenjohtajana toimi Arja Alho, ensimmäisenä varapuheenjohtajana toimi Carl-Johan Gottberg ja toisena varapuheenjohtajana toimi Arto Penttinen. 1.6.-31.12.2017 kunnanvaltuuston puheenjohtajana toimi Heikki Kaisla, ensimmäisenä varapuheenjohtajana Harri Haanpää ja toisena varapuheenjohtajana Rabbe Dahlqvist. Kunnanvaltuusto kokoontui vuoden aikana 11 kertaa. Vuoden 2016 tilinpäätös ja arviointikertomus hyväksyttiin 29.5.2017 ja vuoden 2018 talousarvio 13.11.2017. –

Under perioden 1.1-31.5.2017 fungerade Arja Alho som ordförande för kommunfullmäktige, Carl-Johan Gottberg som första vice ordförande och Arto Penttinen som andra vice ordförande. Under perioden 1.6-31.12.2017 fungerade Heikki Kaisla som ordförande för kommunfullmäktige, Harri Haanpää som första vice ordförande och Rabbe Dahlqvist som andra vice ordförande. Fullmäktige sammanträdde elva gånger under året. Bokslutet och utvärderingsberättelsen för år 2016 godkändes 29.5.2017 och budgeten för år 2018 13.11.2017.

KUNNANVALTUUSTO - KOMMUNFULLMÄKTIGE AJ. 1.1.-31.5.2017

Varsinaiset jäsenet- Ordinarie ledamöter	Puolue/Valtuustoryhmä- Parti/Fullmäktige-grupp	Varajäsenet - Ersättare	Puolue/Valtuustoryhmä- Parti/Fullmäktige-grupp
Alho Arja, pj-ordf.	SDP - SDP	Forsblom Peppe	RKP - SFP
Berglund Hans	RKP - SFP	Malmgren Mikko	RKP - SFP
Dahlqvist Rabbe	RKP - SFP	Nygård Jan-Peter	RKP - SFP
Gottberg Carl-Johan, 1. varapj-1:a vice ordf.	RKP - SFP	Holmén Susann	RKP - SFP
Haanpää Harri	* SDP - SDP	Martin Kirsi	RKP - SFP
Holmberg Johan	RKP - SFP	Nordenswan-Lindén Eva	RKP - SFP
Holmlund Åke	Ryhmä Holmlund - Grupp Holm- lund	Pettersson-Perklén Nina	RKP - SFP
Honkasalo Antero	Vas - VF	Bardy Ann-Marie	RKP-SFP
Johansson Birgitta 1.1.2017- 6.3.2017	Vihri - Gröna	Asplund Tom	RKP-SFP
Kaisla Heikki	KOK - Saml	Sarviaho Rainer	KOK - Saml
Karell Anders	RKP - SFP	Holm Karl	KOK - Saml
Karvonen Pami	* SDP - SDP	Lovén Mari	KOK - Saml
Kokkonen Yrjö	Vihri - Gröna	Karppinen Reijo	KOK - Saml
Laaksonen Merja	RKP - SFP	Vireä-Aihio Paula	* SDP - SDP
Linnala Marko	SPK - SPK	Hanhikorpi Jouko 1.1-6.3.2017	SDP - SDP
Louekoski Vesa-Matti	KOK - Saml	Peltonen Sisko	SDP - SDP
Mäenpää Mika	KOK - Saml	Niskanen Lasse	SDP - SDP
Nordström Marcus	RKP - SFP	Kanniainen Ilmari	SDP - SDP
Paajes Jan-Erik	RKP - SFP	Toivonen Hilikka	* SDP - SDP
Parviainen Kristian	SDP - SDP	Ryynänen Tarja	SDP - SDP
Penttinen Arto, 2. varapj-2. ordf.	KOK - Saml	Halonen Pekka 1.1-30.1.2017	Vihri - Gröna
Rahikainen Eljas 6.3- 31.5.2017	Vihri - Gröna	Rahikainen Eljas 1.1-6.3.2017	Vihri - Gröna
Pesonen Kirsi	SPK - SPK	Varpio Arto	Kesk - C
Rosengren Heidi	RKP - SFP	Kontinen Ritva	Kesk - C
Sneck Minna	SDP - SDP	Eloranta Petri	PS
Svanfeldt Stefan	RKP - SFP	Savilahti Mika	PS
Tanskanen Veikko	Vas - VF	Koroma-Hintikka Maria	SPK
Valtavaara Heikki	Valtavaara-ryhmä - Grupp Valta- vaara	Paasikivi Tom	SPK
Vierinen Kari	KOK - Saml		

* Vihreä vastuu. (Vihreä vastuu kuuluu SDP:n valtuustoryhmään) - * Vihreä vastuu. (Vihreä vastuu hör till SDP:s fullmäktige-grupp)

Varsinaiset jäsenet- Ordinarie ledamöter	Puolue/Valtuustoryhmä- Parti/Fullmäktigegrupp	Varajäsenet - Ersättare	Puolue/Valtuustoryhmä- Parti/Fullmäktigegrupp
Kaisla Heikki, pj./ordf.	KOK-Saml	Sjöholm Pauliina	KOK-Saml
Holmlund Åke	KOK-Saml	Karlsson Kim	KOK-Saml
Koroma-Hintikka Maria	KOK-Saml	Jalava Maarika	KOK-Saml
Leikola Heikki	KOK-Saml	Paasikivi Anna	KOK-Saml
Linnala Marko	KOK-Saml	Parkkisenniemi Johanna	KOK-Saml
Paasikivi Tom	KOK-Saml	Korhonen Jarmo	KOK-Saml
Sarviaho Rainer	KOK-Saml	Nummenmaa Rauli	KOK-Saml
Vierinen Kari	KOK-Saml	Linnala Julia	KOK-Saml
Dahlgvist Rabbe, 2. varapj./2:a vice ordf.	RKP-SFP	Flygar Patrik	RKP-SFP
Ekström Susanne	RKP-SFP	Holmberg Johan	RKP-SFP
Karell Anders	RKP-SFP	Gottberg Carl-Johan	RKP-SFP
Laaksonen Merja	RKP-SFP	Paajes Jan-Erik	RKP-SFP
Nygård Jan-Peter	RKP-SFP	Martin Kirsi	RKP-SFP
Oravakangas Anette	RKP-SFP	Östberg Magnus	RKP-SFP
Perklén Erik	RKP-SFP	Berglund Hans	RKP-SFP
Rosengren Heidi	RKP-SFP	Alopaus Jari	RKP-SFP
Gottberg-Ek Karin	Vihr-Gröna	Myllyniemi Harri	Vihr-Gröna
Haanpää Harri, 1. varapj./1:a vice ordf.	Vihr-Gröna	Toivonen Hilikka	Vihr-Gröna
Kokkonen Yrjö	Vihr-Gröna	Korhonen Reijo	Vihr-Gröna
Lohrum Virpi	Vihr-Gröna	Rahikainen Eljas	Vihr-Gröna
Virta Pia	Vihr-Gröna	Davidson Mark	Vihr-Gröna
Alho Arja	SDP-SDP	Suomalainen Jani	SDP+Vas - SDP+VF
Elo Tuula	SDP-SDP	Tarnanen Satu	SDP+Vas - SDP+VF
Parviainen Kristian	SDP-SDP	Böckerman Tony	SDP+Vas - SDP+VF
Honkasalo Antero	Vas	Kanniainen Ilmari	SDP+Vas - SDP+VF
Tanskanen Veikko	Vas	Ryynänen Tapio	SDP+Vas - SDP+VF
Tuominen Paula	PS	Savilahti Mika	PS
		Valtavaara Heikki	PS

KUNNANHALLITUS - KOMMUNSTYRELSEN

Kunnanhallituksen tehtävä on huolehtia Siuntion kunnan hallinnon ja toiminnan johtamisesta kunnanvaltuuston hyväksymien perusteiden mukaisesti. Kunnanhallitukseen kuuluu 11 jäsentä jakautuen puolueittain seuraavasti: - Kommunstyrelsen har till uppgift att sköta om ledandet av Sjundeå kommuns förvaltning och verksamhet enligt de grunder som kummunfullmäktige har godkänt. Kommunstyrelsen bestod av 11 ledamöter fördelade partivis enligt följande:

KUNNANHALLITUS - KOMMUNSTYRELSEN 1.1.-31.5.2017

Puolue - Valtuustoryhmä	paikkaa - platser	Parti - Fullmäktige-grupp
Suomen ruotsalainen kansanpuolue	4	Svenska folkpartiet
Sosiaalidemokraattinen puolue	2	Socialdemokratiska partiet
Kansallinen kokoomus	2	Samlingspartiet
Siuntion Porkkala Kokoomus	1	Siuntion Porkkala Kokoomus
Vasemmistoliitto	1	Vänterförbundet
Suomen Keskusta	1	Centern i Finland

Varsinaiset jäsenet - Ordinarie ledamöter	Varajäsenet (henk.koht) - Ersättare (pers.)
Laaksonen Merja, pj - ordf.	Nordenswan-Lindén Eva
Elo Tuula	Ryyänen Tarja
Kaisla Heikki 1. varapj-1:a vice ordf.	Jalava Maarika
Parviainen Kristian 2. varapj-2:a vice ordf.	Kanniainen Ilmari
Karell Anders	Paajes Jan-Erik
Koroma-Hintikka Maria	Rahikainen Eljas
Martin Kirsi	Dahlqvist Rabbe
Nygård Johanna	Pitkänen Kirsti
Svanfeldt Stefan	Malmgren Mikko
Tanskanen Veikko	Toivonen Hilikka
Varpio Arto	Savilahti Mika

KUNNANHALLITUS - KOMMUNSTYRELSEN 1.6.-31.12.2017

Puolue - Valtuustoryhmä	paikkaa - platser	Parti - Fullmäktige-grupp
Kansallinen kokoomus	4	Samlingspartiet
Suomen ruotsalainen kansanpuolue	3	Svenska folkpartiet
Sosiaalidemokraattinen puolue	2	Socialdemokratiska partiet
Vihreä liitto	1	Gröna förbundet

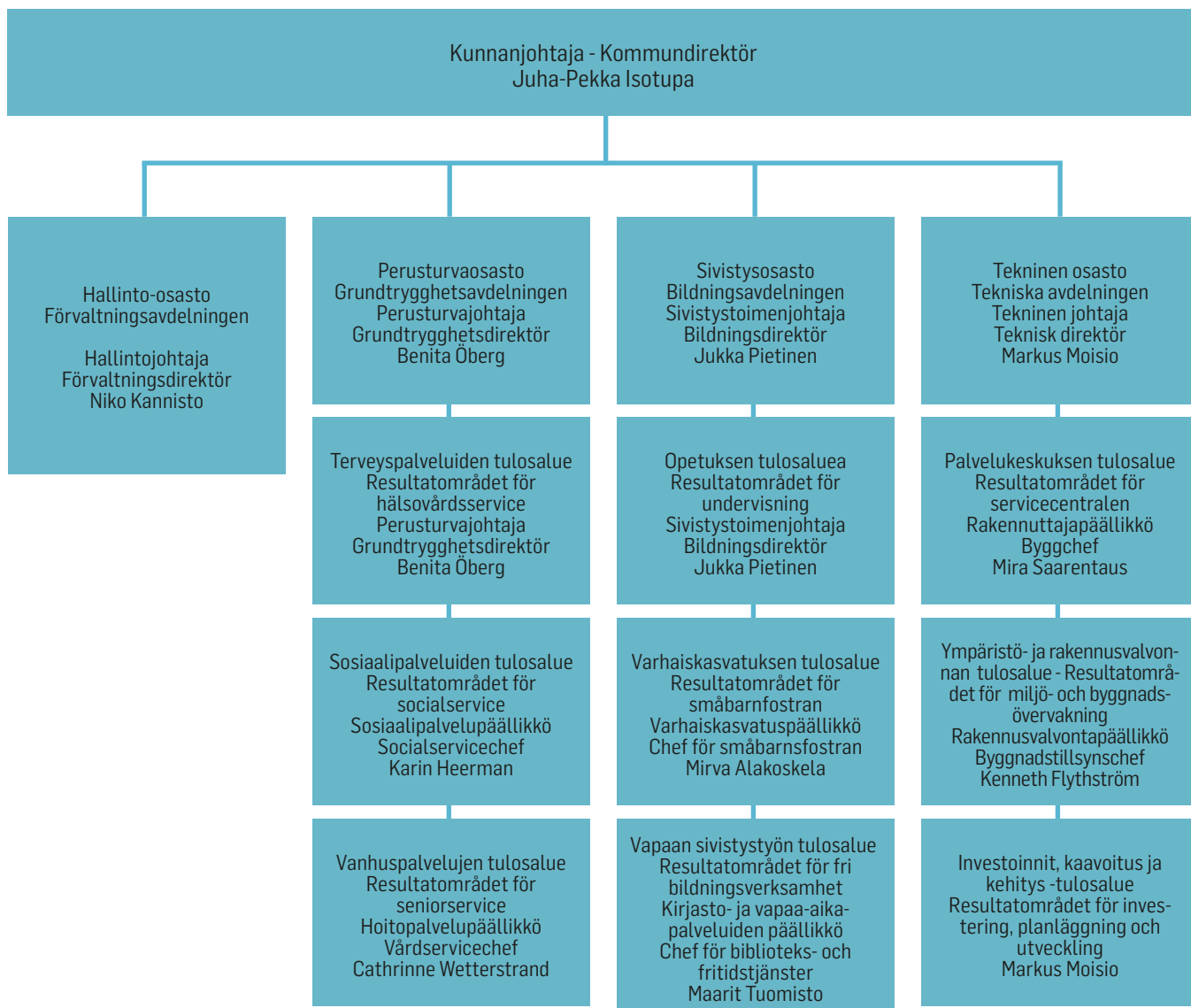
Varsinaiset jäsenet - Ordinarie ledamöter	Varajäsenet (henk.koht) - Ersättare (pers.)
Laaksonen Merja, pj - ordf.	Ekström Susanne
Linnala Marko, 1. varapj./1:a vice ordf.	Karlsson Kim
Parviainen Kristian, 2. varapj./2:a vice ordf.	Kanniainen Ilmari
Koroma-Hintikka Maria	Paasikivi Anna
Holmlund Åke	Leikola Heikki
Vierinen Kari	Parkkisenniemi Johanna
Martin Kirsi	Svanfeldt Stefan
Flygar Patrik	Paajes Jan-Erik
Korhonen Reijo	Rahikainen Eljas
Gottberg-Ek Karin	Toivonen Hilikka
Elo Tuula	Alho Arja

1.1.2017-31.5.2017 Merja Laaksonen oli kunnanhallituksen puheenjohtaja, Heikki Kaisla sen I varapuheenjohtaja ja Kristian Parviainen sen II varapuheenjohtaja. 1.6.2017 – 31.12.2017 Merja Laaksonen oli kunnanhallituksen puheenjohtaja, Marko Linnala sen I varapuheenjohtaja ja Kristian Parviainen sen II varapuheenjohtaja Vuonna 2017 kunnanhallitus käsitteli kokouksissaan 300 asiakohtaa.

Under perioden 1.1-31.5.2017 fungerade Merja Laaksonen som kommunstyrelsens ordförande, Heikki Kaisla som första vice ordförande och Kristian Parviainen som andra vice ordförande. Under perioden 1.6-31.12.2017 fungerade Merja Laaksonen som kommunstyrelsens ordförande, Marko Linnala som första vice ordförande och Kristian Parviainen som andra vice ordförande. År 2017 behandlade kommunstyrelsen 300 ärendeparagrafer vid sina möten.

1.2 Viranhaltijaorganisaatio - Tjänsteinnehavarorganisation

Tilivelvollisia viranhaltijoita ovat; kunnanjohtaja, osastopäälliköt ja tulosaluepäälliköt sekä toimielinten esittelijät. Kunnan viranhaltijaorganisaatio oli 31.12.2017 seuraava: - Redovisningskyldiga tjänsteinnehavare är: kommundirektören, avdelningsdirektörerna och resultatområdescheferna samt verksamhetsorganens föredragande. Kommunens tjänsteinnehavarorganisation var 31.12.2017 följande:

1.3 Kunnan henkilöstö – Kommunens personal

Siuntion kunnan henkilöstöpoliittiset linjaukset sekä strategiset tavoitteet ja periaatteet henkilöstöasioiden hoitamiseksi perustuvat kunnan visioon, arvoihin ja strategiaan. Siuntion kunnan strategia päivitettiin vuoden 2017 aikana. Siuntion kunnan henkilöstöä koskevana strategisena tavoitteena on ollut vastuullisena työnantajana edistää henkilöstönsä työhyvinvointia sekä henkilökunnan osaamisen kokonaisvaltaista huomioimista ja kehittämistä. Samalla kunta huolehtii houkuttelevuudestaan työnantajana.

Siuntion kunnan arvoja ovat 1) tasavertaisuus, 2) turvallisuus, 3) vastuullisuus, 4) uudistaminen sekä 5) kumppanuus. Näitä arvoja on vielä tarkennettu erityisesti henkilöstöön liittyen. Tasavertaisuutta pyrittiin toteuttamaan käytännön tasolla siten, että kohtelemme henkilöstöämme tasavertaisesti ja kunnioittavasti ja huolehdimme tasavertaisuuden edellyttämästä viestinnästä, vuorovaikutuksesta ja henkilöstön sitoutumisesta toiminnan kehittämiseen ja uusiin toimintamalleihin. Huomioimme turvallisuuden toiminnassamme pyrkimällä viestinnällä ja vuorovaikutuksella turvaamaan henkilöstön luottamuksen kuntaan työnantajana. Vastuullisena työnantajana Siuntion kunta huolehtii ja kantaa vastuuta henkilöstön työhyvinvoinnista, toimintaedellytyksistä ja tarvittavasta osaamisesta. Huolehdimme henkilöstön resursoinnista siten, ettei yksittäisille työntekijöille muodostuisi kohtuutonta työkuormaa ja siksi asetamme realistisia tavoitteita ja aikatauluja.

Kyetäksemme vastaamaan tuleviin haasteisiin vaaditaan uudistumista. Uudistuminen edellyttää innovatiivisuutta ja sitoutumista ja siksi olemme avoimia toiminnassamme. Kannustamme ja annamme henkilöstöllemme edellytykset jatkuvaan palvelujen ja toiminnan kehittämiseen. Osoitamme luovuuden ja uudistamisen merkityksen antamalla hyvää työstä palautetta. Olemme antaneet henkilöstöllemme mahdollisuuden vaikuttaa omaan työhönsä. Arvostamme samalla myös jo olemassa olevia vahvuksiamme ja osaamistamme. Kaikkia osapuolia hyödyttävä avoin kumppanuus näkyy käytännön yhteistyössä siinä, että pyrimme luomaan sellaisen toimintakulttuurin ja rakenteet, jotka kannustavat poikkihallinnolliseen, moniammatilliseen yhteistyöhön palvelujen kehittämisessä ja palveluntuotannossa. Valmistelemme päätökset johtamisjärjestelmän mukaisesti yhdessä ja avoimesti, tarvittavaa asiantuntemusta käyttäen.

Vuoden 2017 talousarvion laadinnan yhteydessä on määritelty kyseisen vuoden toiminnalliset tavoitteet. Erillistä henkilöstöä koskevaa toiminnallista tavoitetta ei asetettu vuodelle 2017. Vuoden aikana kuitenkin jatkettiin palkkahallinnon toimintatapojen ja työprosessien läpikäymistä yhteistyössä Taitoa Oy:n kanssa. Lisäksi käytiin läpi henkilöstöhallinnon keskeisiä lomakeprosesseja. Samalla panostettiin työhyvinvoinnin kehittämiseen yksikkötasolla ja vuotuista työhyvinvointirahaa nostettiin 35 eurosta 70 euroon/työntekijä. Siuntion kunnan henkilöstön omaehtoista liikuntaa tuetaan liikunta- ja kulttuurisetelein. Liikuntatuen määrä työntekijää kohden vuodessa on 40 euroa. Vuoden 2017 aikana yhteensä 281 työntekijää hyödynsi työnantajan tarjoamaa liikuntatukea (v. 2016 heitä oli 286).

Esimiestyön kehittämiseksi järjestettiin neljä esimiesiltapäivää, joiden tavoitteena oli kehittää esimiestyön yhteisiä käytäntöjä ja johtajuutta. Samalla osastojen toimintatapoja kehitettiin, joten voidaan todeta, että muutoksen johtaminen ja muutoksessa hyvinvoinnin tukeminen oli keskeinen osa osastojen henkilöstötyötä. Muutosta tuki myös yhteistoiminta, jota toteutettiin kunnan jokaisella tasolla ja kunnan virallisessa yhteistoimintaryhmässä. Yhteistyöryhmässä käsiteltiin mm. vuoden 2016 tilinpäätöstä ja henkilöstöraporttia, työterveyshuollon toimintaa ja työsuojeluasioita sekä osastojen ajankohtaisia henkilöstöasioita. Lisäksi käsiteltiin vuoden aikana tehtyjen työpaikkatarkastuskäyntien keskeisimmät tulokset, työterveyshuollon toimintasuunnitelma ja työsuojelun toimintasuunnitel-

Sjundeå kommuns personalpolitiska linjedragningar samt de strategiska målen och principerna för skötandet av personalärenden grundar sig på kommunens vision, värden och strategi. Sjundeå kommuns strategi uppdaterades under år 2017. Ett av Sjundeå kommuns strategiska mål som gäller personalen har varit att kommunen som en ansvarsfull arbetsgivare ska främja personalens arbetshälsa samt att kommunen på ett övergripande sätt ska uppmärksamma och utveckla personalens kunskaper. Samtidigt ska kommunen arbeta för att vara en lockande arbetsgivare.

Sjundeå kommuns värden är 1) jämställdhet, 2) säkerhet, 3) ansvar, 4) förnyelse samt 5) samarbete. Dessa värden har ännu preciserats för personalens del. Man har strävat efter att förverkliga jämställdhet i praktiken, så att alla anställda bemöts jämställt och med respekt genom att sörja för den kommunikation och interaktion som jämställdhet förutsätter genom att engagera personalen i utvecklandet av verksamheten och nya verksamhetsmodeller. Vi beaktar säkerheten i vår verksamhet genom att med hjälp av kommunikation och interaktion trygga personalens förtroende för kommunen som arbetsgivare. Som en ansvarig arbetsgivare sköter Sjundeå kommun om och ansvarar för personalens arbetshälsa, verksamhetsförutsättningar och de behövliga färdigheterna. Vi sköter om resurseringen av personalen så att det för enskilda arbetstagare inte bildas en orimlig arbetsbörda och därför lägger vi upp realistiska mål och tidsscheman.

För att kunna svara på de framtida utmaningarna förutsätts förnyelse. Förnyelse förutsätter innovation och engagemang och därför satsar vi på öppenhet i vår verksamhet. Vi uppmuntrar och ger vår personal förutsättningar för att kontinuerligt utveckla tjänsterna och verksamheterna. Genom att ge respons för väl utfört arbete betonar vi vikten av kreativitet och förnyelse. Vi har gett personalen möjlighet att påverka det egna arbetet. Samtidigt värderar vi också våra befintliga styrkor och den expertis som finns. Alla parter drar nytta av ett öppet partnerskap som i det praktiska samarbetet syns genom att vi strävar efter att skapa en sådan verksamhetskultur och sådana strukturer som i utveckling och produktion av tjänster uppmuntrar till sektorsövergripande, multiprofessionellt samarbete. I enlighet med ledningssystemet bereder vi våra beslut tillsammans och öppet med hjälp av nödvändig sakkunskap.

I samband med uppgörandet av budgeten för år 2017 har man ställt upp verksamhetsmål för det ifrågavarande året. Något skilt verksamhetsmål som gäller personalen hade inte ställts för år 2017. Under året fortsatte man dock att tillsammans med Taitoa Oy gå igenom löneförvaltningens verksamhetsmetoder och arbetsprocesser. Vidare gick man igenom de mest centrala blankettprocesserna inom personalförvaltningen. Samtidigt satsades på välbefinnandet i arbetet på individnivå och den årliga summan som används för välbefinnande i arbete höjdes från 35 euro till 70 euro/arbetstagare. Personalens motionerande på fritiden understöddes med motions- och kultursedlar. Motionsstödet uppgår till 40 euro per arbetstagare per år. Under år 2017 utnyttjade sammanlagt 281 arbetstagare det motionsstöd som arbetsgivaren erbjuder (år 2016 var antalet 286).

För att utveckla chefsarbetet ordnades fyra chefseftermiddagar. Syftet med dessa var att utveckla de gemensamma förfaringsätten inom chefsarbetet och ledarskapet. Samtidigt utvecklades verksamhetsätten på avdelningarna, så man kan konstatera att förändringsledandet och stöddet av välbefinnandet vid ändringar har varit en central del av personalarbetet inom avdelningarna. Förändringarna understöddes också av det samarbete som genomfördes på alla nivåer i kommunen och i kommunens officiella samarbetsgrupp. I samarbetsgruppen behandlades bland annat bokslutet och personalrapporten för år 2016, företagshälsovårdens verksamhet och arbetarskyddsärenden samt aktuella personalärenden inom avdel-

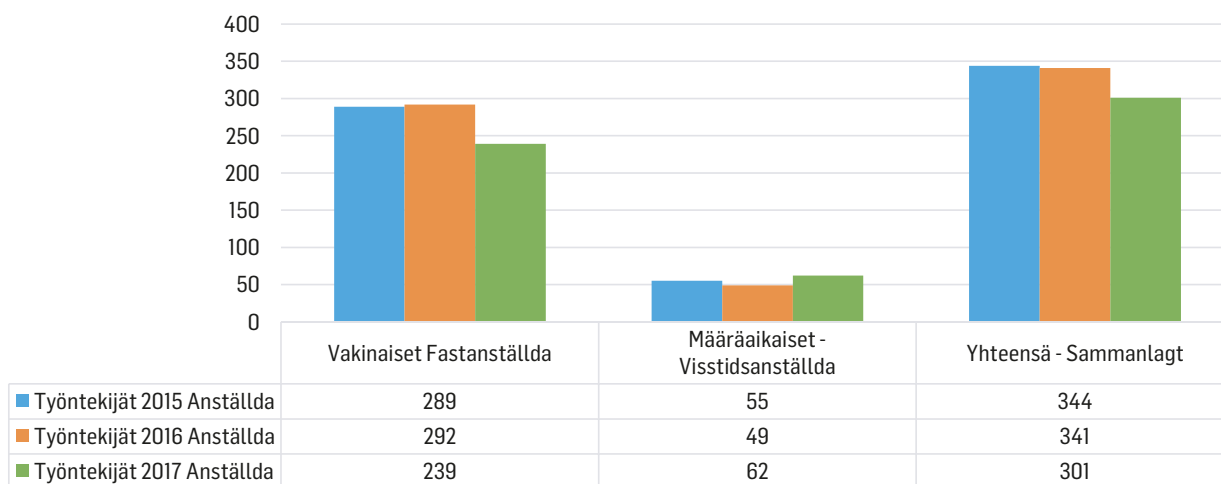
ma. Yhteistyöryhmää informoitiin sisäilmatyöryhmän toiminnasta ja sote- ja maakuntaudistuksen etenemisestä.

Kunnan voimassa olevien palvelussuhteiden lukumäärä 31.12.2017 oli 301 (341 v. 2016 ja 344 v. 2015). Näistä (v. 2016 292 ja v. 2015 289) vakinaisessa palvelussuhteessa oli 239 ja määräaikaisessa palvelussuhteessa 62 henkilöä (v. 2016 49 ja v. 2015 55). Vakinaisen henkilöstön määrässä ovat mukana sekä perhevapailla että virkattai työsuhdevapailla olevat. Määräaikaiseen henkilöstöön kuuluvat kaikki määräajaksi tehdyt palvelussuhteet, mukaan lukien tuntiopettajat.

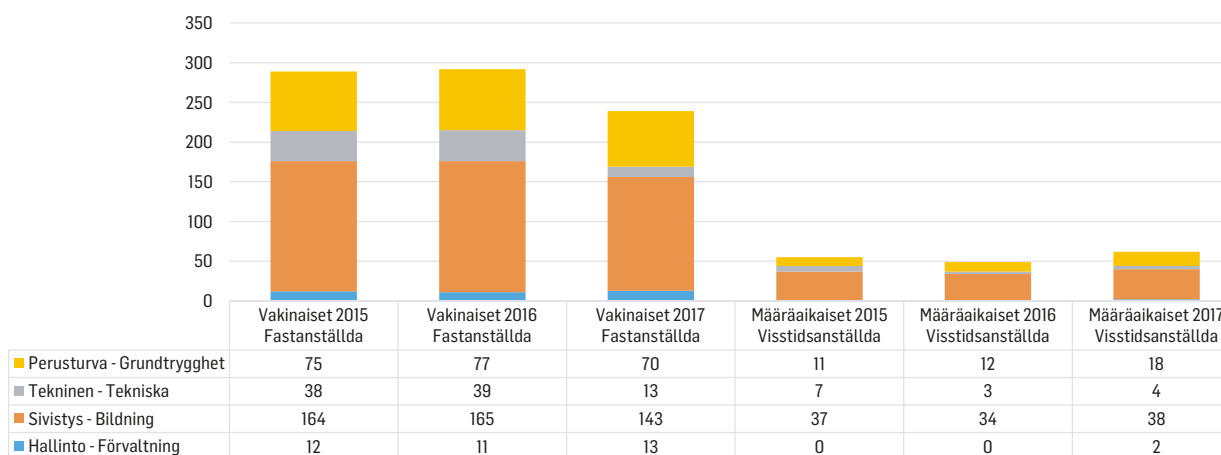
ningarna. Därtill behandlades de viktigaste resultaten av arbetsplatsinspektionerna som gjorts under året, företagshälsovårdens verksamhetsplan och arbetarskyddets verksamhetsplan. Samarbetsgruppen informerades om verksamheten i arbetsgruppen för inomhusluften och om hur vård- och landskapsreformen framskrider.

Antalet anställningsförhållanden som var i kraft i kommunen uppgick 31.12.2017 till 301 (341 år 2016 och 344 år 2015). Av dessa var 239 fastanställda (år 2016 292 och år 2015 289) och 62 (år 2016 49 och år 2015 55) anställda på viss tid. I antalet fastanställda ingår anställda som är familje-, tjänste- eller arbetslediga. Personalen som har anställts på viss tid omfattar alla personer som har anställningsförhållande på viss tid, inklusive timplärare.

HENKILÖSTÖN PALVELUSSUHDEJAKAUMA – PERSONAL ENLIGT ANSTÄLLNINGSFÖRHÅLLANDE

PALVELUSSUHDEJAKAUMA TOIMIALOITTAIN – FÖRDELNING ENLIGT ANSTÄLLNINGSFÖRHÅLLANDE PER VERKSAMHETSOMRÅDE

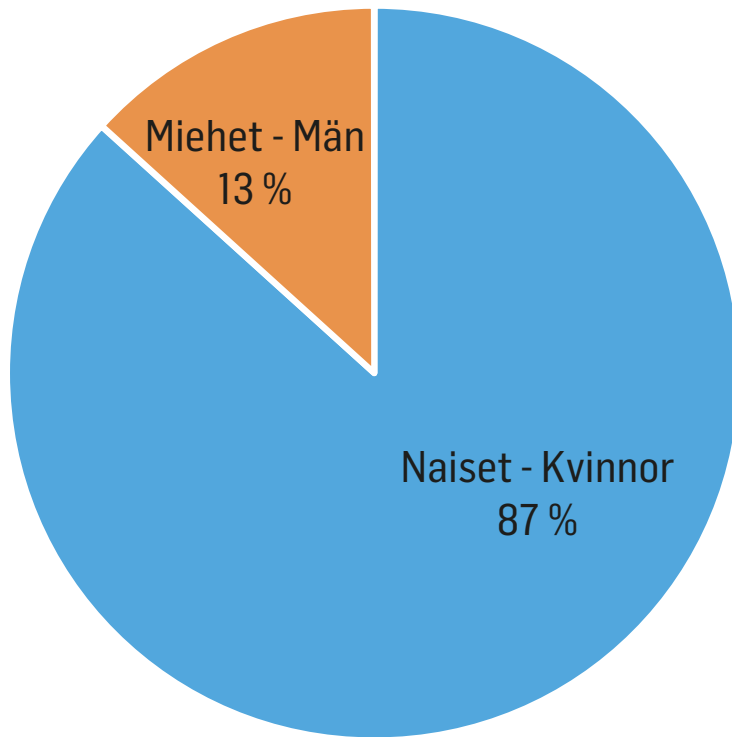

Kunnan henkilöstöstä naisia oli 86,7 % (88,2% v. 2016) ja miehiä 13,3 % (11,7% v.2016). Koko henkilöstön keski-ikä oli 43,7 vuotta (v. 2016 keski-ikä oli 44,8 vuotta). Hallinto-osaston ja sivistystoimen henkilöstön keski-ikä oli 44,3 vuotta, perusturvan 42 vuotta ja teknisen toimen henkilöstön keski-ikä oli 48 vuotta.

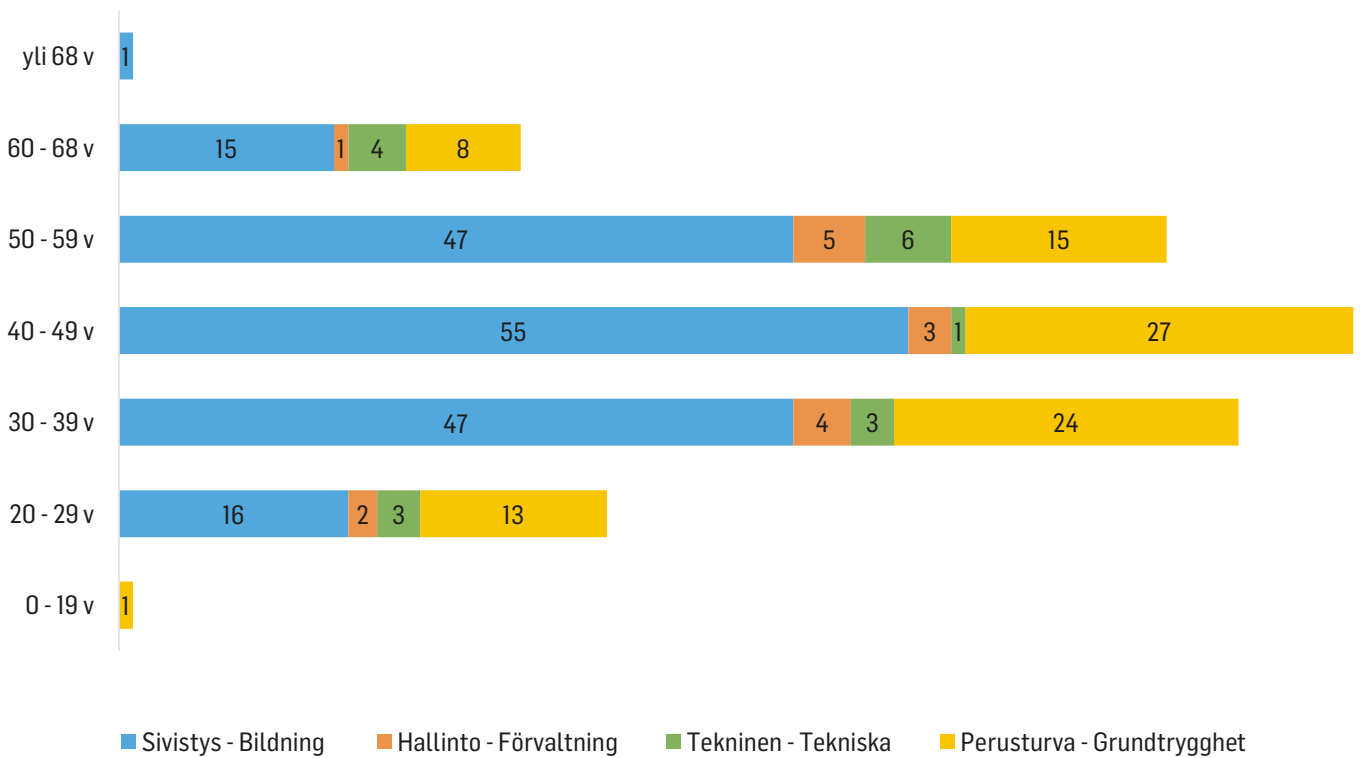
Av kommunens personal var 86,7 % kvinnor (88,2 % år 2016) och 13,3 % män (11,7 % år 2016). Hela personalens genomsnittliga ålder var 43,7 år (år 2016 var genomsnittsåldern 44,8). Medelåldern på personalen på förvaltningsavdelningen och bildningsavdelningen var 44,3 år, på grundtrygghetsavdelningen 42 år och på tekniska avdelningen 48 år.

SUKUPUOLIJAKAUMA – KÖNSFÖRDELNING

HENKILÖSTÖN IKÄRAKENNE – PERSONALENS ÅLDERSSTRUKTUR

Palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma vuonna 2017 oli 10 740 142 euroa (v. 2016 summa oli 10 831 783 euroa). Vuoteen 2016 verrattuna henkilöstökulut laskivat Siuntion kunnassa prosenttiyksikön verran. Henkilöstökulujen lasku oli seurausta henkilöstömäärän pienenemisestä, sairauspoissaolojen vähentymisestä, eläkekulujen pienentymisestä sekä toiminnan uudelleen organisoimista kautta saavutetusta olemassa olevan henkilöstöresurssin suunnitelmallisemmasta ja tehokkaammasta hyödyntämisestä. Tämän lisäksi vuoden 2017 lopulla toteutettiin ruoka- ja siivouspalveluiden liikkeenluovutus Fazer Food Servicesille, mikä vähensi henkilöstön määrää ja sen myötä palkkakustannuksia.

Kunnallisella yleisellä virka- ja työehtosopimuksella (1.2.2017 – 31.1.2018) toteutettiin työmarkkinakeskusjärjestöjen ns. kilpailukyky sopimus, joka vaikutti kunnan henkilöstön lomarahaa vähentämiseen lomanmääräytymisvuosien 2016 – 2017 osalta sekä työajan pidentämiseen keskimäärin 24 tuntia vuodessa ansiotasoa muuttamatta.

Kunnan palvelutoiminnan kulmakiveksi muodostuvat ihmiset, heidän tietonsa ja osaamisensa. Henkilöstön ollessa yksi kulmakivistämme, rekrytointi nousee yhdeksi henkilöstöjohtamisen strategisimmista prosesseista. Kunnassa oli työpaikkoja auki v. 2017 yhteensä 69. Työsuhteisia niistä oli 42 ja avoimella haulla täytettyjä virkasuhteisia paikkoja oli 27 kappaletta. Vakinaisia palvelussuhteita kaikista rekrytoinneista oli 41 kappaletta.

Suurin muutos henkilöstöhallinnollisessa palkka- ja palvelussuhteiden hallinnossa oli vuoden 2017 aikana käyttöönotettu henkilöstö- ja palkkahallinnon ohjelma Personec. Ohjelma otettiin käyttöön kesken tilikauden 1.4.2017. Ennen huhtikuuta 2017 syntyneitä henkilöstö- ja palkkatietoja ei siirretty uuteen järjestelmään kuin voimassa olevien palvelussuhteiden osalta ja ainoastaan pakollisilta osin, esim. vuosilomatiedot. Vanha henkilöstöhallinnon Pegasos-järjestelmä jätettiin kunnalle arkistokäyttöön katseluoikeuksin.

Uusi Personec-järjestelmä mahdollistaa tietojen oikeellisuuden ja raportoinnin jatkossa siten, että kunta pystyy tuottamaan henkilöstöön liittyviä määrällisiä ja laadullisia tunnuslukuja ja tarkastelemaan niiden vaikutusta henkilöstöön, toimintaan ja talouteen ajantasaisesti. Uuden järjestelmän keskeisiä toimintoja on mm. verkkopalkka, joka on jokaisen työntekijän nähtävillä viimeistään palkanmaksupäivänä omassa verkkopankissa. Lisäksi suurin osa henkilöstöhallinnollisista päätöksistä tehdään järjestelmässä sähköisesti: esim. työ sopimukset ja keskeytysilmoitukset siirtyvät järjestelmässä aikataulussa suoraan palkanlaskentaan. Järjestelmän käyttöönoton myötä luovuttiin suuresta osasta paperisia lomakkeita ja niiden hallinnointia. Muutos tukee kuntaa työnantajana, esimiestyön työnjohtollista arkea sekä mahdollistaa palkkahallinnon ajantasaisuuden ja henkilöstöhallinnolliset raportoinnit ylimenokauden jälkeen mm. palkkatietojen osalta. HR-järjestelmämuutoksen takia Siuntion kunta ei toteuta erillistä henkilöstötilinpäätöstä, jossa tarkastellaan henkilöstöä koskevia tunnuslukuja koko tilikaudelta.

Siuntion kunta työnantajana vastaa siitä, että työpaikka on turvallinen ja terveellinen työntekijöille. Työsuojeluorganisaation runko muodostuu työterveyshuollosta, työsuojelupäälliköstä, työsuojeluvaltuutetusta sekä varavaltuutetusta. Koko henkilöstö kuuluu Siuntion kunnan työsuojeluorganisaatioon ja vastaa osaltaan työsuojelusta. Työsuojelutoimintaa toteutetaan yhteistyössä henkilöstön, yksiköiden esimiesten, osastonjohtajien, työterveyshuollon sekä työsuojeluhenkilöstön kanssa. Siuntion kunnassa on laadittu työsuojelun toimintaohjelma toimikaudelle 2014 – 2017. Kyseinen toimintaohjelma on ollut pohjana työsuojelun vuosittaiselle toimintasuunnitelmalle. Henkilöstöpäällikkö on hoitanut työsuojelupäällikön tehtäviä oman toimensa ohella 1.4.2017 alkaen. Tätä ennen tehtävää hoiti oman toimensa ohella kehittämisspäällikkö.

Työterveyshuollon kokonaiskustannukset olivat 229 080 euroa

Den totala summan löner och arvoden uppgick år 2017 till 10 740 142 euro (år 2016 var summan 10 831 783 euro). Jämfört med år 2016 sjönk personalutgifterna i Sjundeå kommun med en procentenhet. Orsaken till att personalkostnaderna har sjunkit är att mängden personal har minskat, antalet sjukfrånvaron har minskat, pensionskostnaderna har sjunkit och att verksamheten har omorganiserats och därigenom kunde de befintliga personalresurserna användas mera planerligt och effektivt. Därtill överfördes i slutet av år 2017 mat- och städservicen till Fazer Food Service genom en överlåtelse av rörelse, vilket minskade mängden personal och därigenom även personalkostnaderna.

Med det allmänna kommunala tjänste- och kollektivavtalet (1.2.2017-31.1.2018) genomfördes arbetsmarknadsorganisationernas s.k. konkurrenskraftsavtal som minskade semesterpengen för kommunens personal under kvalifikationsåren 2016-2017 samt förlängde arbetstiden i genomsnitt med 24 timmar i året utan att ändra inkomstnivån.

Det är människorna samt deras vetenskap och färdigheter som skapar hörnstenen för kommunens serviceverksamhet. I och med att personalen är en av våra hörnstenar, är rekryteringen en av de mest strategiska processerna inom personalledningen. I kommunen lediganslogs sammanlagt 69 arbetsplatser under år 2017. Av dem var 42 anställningsförhållanden och 27 tjänsteförhållanden som besattes genom att de lediganslogs. Av alla rekryteringarna var 41 till ordinarie anställningsförhållanden.

Den största ändringen inom personalförvaltningen var att det nya personal- och löneförvaltningsprogrammet Personec togs i bruk under år 2017. Programmet togs i bruk mitt under räkenskapsperioden, den 1 april 2017. För de anställningsförhållanden som uppstått innan april 2017 överfördes endast de gällande anställningsförhållandenas personal- och löneuppgifter till det nya systemet och endast för nödvändiga delar, t.ex. semesteruppgifter. Personalförvaltningens gamla Pegasos-system lämnades kvar hos kommunen för arkivanvändningen med möjlighet att granska uppgifter.

Det nya Personec-systemet möjliggör i fortsättningen rapporteringen av korrekta uppgifter så att kommunen kan producera nyckeltal gällande mängden av och kvaliteten på personal och granska konsekvenserna av dem för personalen, verksamheten och ekonomin. De mest centrala funktionerna i det nya systemet är bland annat nätlönen som är tillgänglig i varje arbetstagares nätbank senast på lönebetalningsdagen. Därtill görs en stor del av personaladministrativa beslut elektroniskt i systemet: t.ex. arbetsavtal och uppehållsanmälningar överförs från systemet direkt till lönebetalningen. I och med införandet av systemet avstod man från användningen av största delen av blanketterna i pappersform och administrationen av dem. Ändringen stöder kommunen som arbetsgivare, de vardagliga uppgifterna inom chefsarbetet samt möjliggör uppdaterad löneförvaltning och tillgången till personaladministrativa rapporter efter övergångsperioden m.m. för löneuppgifternas del. På grund av ändrandet av HR-systemet utarbetar Sjundeå kommun inget separat personalbokslut där man skulle granska nyckeltal gällande personalen för hela året.

Sjundeå kommun ansvarar som arbetsgivare för att arbetsplatsen är säker och hälsosam för arbetstagarna. Stommen för arbetarskyddsorganisationen bildas av företagshälsovården, arbetarskyddschefen, arbetarskyddsfullmäktige samt av ersättarna. Hela personalen ingår i Sjundeå kommuns arbetarskyddsorganisation och ansvarar för egen del för arbetarskyddet. Arbetarskyddsverksamheten genomförs i samarbete med personalen, enheternas chefer, avdelningsdirektörerna, företagshälsovården samt med personalen inom arbetarskyddet. I Sjundeå kommun har ett verksamhetsprogram för arbetarskyddet uppgjorts för verksamhetsperioden 2014-2017. Verksamhetsprogrammet i fråga har legat som grund för den årliga verksamhetsplanen för arbetarskyddet. Perso-

vuonna 2017 (239 522 € v. 2016). Työntekijäkohtainen kustannus vuonna 2017 laski vuoden 2016 600 eurosta 536 euroon. Sairauspoissaolopäiviä kunnan henkilöstöllä oli yhteensä 2975 kalenteripäivää (3557 kal.pv vuonna 2016). Sairauspoissaoloja oli vuoden aikana 198 työntekijällä. Tarkasteltaessa Siuntion kunnan henkilöstöä koskevaa työterveyshuollon työkykyriskin tunnistamiseen liittyvää tilastotietoa vuodelta 2017, työntekijöiden työhyvinvointia ja työkykyä on heikentänyt erityisesti tuki- ja liikuntaelinsairaudet. Tapaturmien aiheuttamien sairauspoissaolojen osuus oli 7 % sairauspoissaolojen vuotuisesta kokonaismäärästä. Kokonaan ilman sairauspoissaoloja vuoden 2017 aikana oli 34 % henkilöstöstä.

Vuoden 2017 aikana laadittiin työpaikkaselvitykset kirjaston, teknisen toimiston sekä nuorisotilan tiloissa. Lisäksi Aluehallintovirasto teki tarkastukset kotihoitoon, hammashoitolaan, Lilla Alexis-päiväkotiin, Tyyskylän päiväkotiin ja Villa Charlottaan. Tarkastusten pohjalta saatiin tukea ja suosituksia toiminnan kehittämiseen työsuojelun näkökulmasta. Toimenpiteiden kehittäminen ja käyttöönotto aloitettiin välittömästi mm. yksintyöskentelyn ohjeistuksen tarkentamisella.

Työntekijöiden työkyvyn heikkenemisen ehkäisemiseksi ja sairauspoissaolojen määrän vähentämiseksi Siuntion kunnassa on ollut käytössä varhaisen puuttumisen malli (ns. aktiivisen tuen malli). Sairausvakuutus- ja työterveyshuoltolain edellyttämä työnantajan sairauspoissaolojen ilmoitusvelvollisuus työterveyshuoltoon toteutettiin hyödyntämällä Terveystalon sähköistä palveluportaalia ulkoisten sairauspoissaolojen ilmoittamisessa. Tämä mahdollistaa työterveyshuollon reagoinnin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja viimeistään kun poissaolo on jatkunut yli 30 päivää.

Yhteistyöryhmä toimii samanaikaisesti työsuojelu- ja tasa-arvo-toimikuntana. Työterveyspalveluja hoitaa Suomen Terveystalo Oy, palvelut on kuvattu työterveyshuollon toimintasuunnitelmassa. Kunnassa on laadittu yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma vuonna 2016. Sen kehittämistä ja toimenpiteistämistä jatkettiin v. 2017 aikana.

Yhteistoiminnan tärkein muoto on työntekijän ja esimiehen ta-solla työyhteisöissä. Lakisääteisen yhteistoiminnan lisäksi yhteis-toimintaa ja työnantajan ja työntekijöiden välistä vapaamuotoista neuvottelua voidaan toteuttaa koska tahansa. Tavoitteena on yhteisymmärryksessä kehittää kunnan toimintaa ja työntekijöiden mahdollisuuksia vaikuttaa tehtäviin päätöksiin, jotka koskevat heidän työtään, työolojaan ja asemaansa. Vuoden 2017 aikana lakisääteinen yhteistyöryhmä kokoontui 10 kertaa. Yhteistyöryhmässä käsiteltiin mm. vuoden 2016 tilinpäätöstä ja henkilöstöraporttia, työterveyshuollon toimintaa, työsuojeluasioita, talousarviovalmistelua, talousarviota sekä taloustilannetta. Lisäksi käsiteltiin vuoden aikana tehtyjen työpaikkatarkastuskäyntien keskeisimmät tulokset, talouden tasapainotusohjelmaa työterveyshuollon toimintasuunnitelmaa, työsuojeluhenkilöstön ajankäytön seurantaa, työsuojelun toimintasuunnitelmaa, tehtävän vaativuuden arviointityötä, työhyvinvointikyselyn tuloksia, kehittämiskohteita ja kehittämistyön etenemistä sekä informoitiin sisäilmatyöryhmän toiminnasta ja sote- ja maakuntauudistuksen etenemisestä.

Työsuojelu toimi läheisessä yhteistyössä työterveyshuollon, teknisen osaston, yksiköiden esimiesten sekä osaston johtajien kanssa mahdollisiin sisäilmaongelmiin liittyvissä kysymyksissä. Sisäilmaongelmien käsittelyä varten kunnassa toimii sisäilmatyöryhmä. Lisäksi työsuojeluhenkilöstö osallistui tarpeen mukaan työsuojelullisiin verkostoneuvotteluihin, kohdennettujen työpaikkaselvitysten tulosten käsittelyyn sekä aktiivisen tuen mallin mukaisiin verkostoneuvotteluihin.

1.2.2017 voimaan tulleen kunnallisen virka- ja työehtosopimuksen (KVTES) ja kilpailukykyopimuksen mukaan säännöllistä työaika pidennettiin keskimäärin 24 tuntia vuodessa ansiotasoa muuttamatta helmikuun alusta lukien. Säännöllinen työaika mää-

nalchefen har skött arbetarskyddschefens uppgifter vid sidan om sina egna uppgifter sedan 1.4.2017. Innan detta skötte utvecklingschefen uppgiften vid sidan om sina ordinarie arbetsuppgifter.

De totala kostnaderna för företagshälsovården år 2017 uppgick till 229 080 euro (år 2016 till 239 522 €). Den arbetstagspecifika kostnaden för företagshälsovården sjönk år 2017 till 536 euro från 600 euro år 2016. Sjukfrånvarona bland kommunens personal uppgick sammanlagt till 2975 kalenderdagar (3557 st. år 2016). Under året hade 198 arbetstagare sjukfrånvaron. När man granskar företagshälsovårdens statistikuppgifter för år 2017 gällande identifierandet av risken för arbetsoförmåga, har arbetstagarnas arbetsvålbefinnande och arbetsförmåga särskilt försvagats av sjukdomar i stöd- och rörelseorganen. Sju procent av de årliga sjukfrånvarona förorsakades av olyckor. Under år 2017 var 34 % av personalen aldrig frånvarande på grund av sjukdom.

Under år 2017 genomfördes arbetsplatsutredningar i bibliotekets, tekniska kansliets och ungdomslokals lokaler. Därtill gjorde Regionförvaltningsverket inspektioner i hemvården, tandklinik, daghemmet Lilla Alexis, Tjusterby daghem och Villa Charlotta. Utgående från inspektionerna fick man stöd och rekommendationer för utvecklandet av verksamheten ur arbetarskyddets synvinkel. Utvecklandet av åtgärderna och ibruktagningen av dem inleddes omedelbart bl.a. genom att förtydliga anvisningarna för ensamarbete.

För att förhindra att arbetstagarnas arbetsförmåga försvagas och för att minska antalet sjukfrånvaron har man i Sjundeå kommun använt modellen för tidigt ingripande (den s.k. modellen för aktivt stöd). Den skyldighet som förpliktar arbetstagaren att informera företagshälsovården om sjukfrånvaron som avses i sjukförsäkringslagen och i lagen om företagshälsovård förverkligades med hjälp av Terveystalos elektroniska serviceportal för meddelandet om sjukfrånvaron. Detta möjliggör att företagshälsovården i ett så tidigt skede som möjligt och senast när en frånvaro pågått i över 30 dagar kan ingripa.

Samarbetsgruppen fungerar samtidigt som arbetarskyddskommitté och jämställdhetskommitté. Suomen Terveystalo Oy sköter om företagshälsovården och tjänsterna har beskrivits i verksamhetsplanen för företagshälsovården. I kommunen har en plan för jämställdhet och likabehandling utarbetats under år 2016. Man fortsatte utveckla den och förverkliga åtgärderna i den under år 2017.

Den viktigaste formen av samarbete i arbetsgemenskapen sker på arbetstagar- och chefsnivå. Utöver den lagstadgade samarbetsverksamheten kan samarbete och fria förhandlingar mellan arbetstagare och arbetsgivare genomföras när som helst. Målet är att tillsammans utveckla verksamheten i kommunen och arbetstagarnas möjligheter att inverka på de beslut som fattas som berör deras arbete, arbetsförhållandena och deras ställning. Under år 2017 sammanträdde den lagstadgade samarbetsgruppen 10 gånger. I samarbetsgruppen behandlades bland annat bokslutet och personalrapporten för år 2016, företagshälsovårdens verksamhet, arbetarskyddsärenden, budgetberedningen, budgeten och den ekonomiska situationen. Därtill behandlades de viktigaste resultaten av de arbetsplatsinspektionsbesöken som gjorts under året, programmet för balanseringen av ekonomin, företagshälsovårdens verksamhetsplan, uppföljningen av arbetarskyddspersonalens tidsanvändning, verksamhetsplanen för arbetarskyddet, bedömningen av en uppgifts svårighetsgrad, resultaten av enkäten om arbetshälsa, utvecklingsobjekt och utvecklingsarbetets framskridande samt informerandet om verksamheten i arbetsgruppen för inomhusluften och om hur vård- och landskapsreformens har framskridit.

Arbetarskyddet samarbetar tätt med företagshälsovården, tekniska avdelningen, enheternas chefer samt med avdelningsdirektörerna i frågor som berör de eventuella problemen med inomhusluften. För behandlingen av ärenden som berör problem med

räytyy työntekijään ja viranhaltijaan sovellettavan työaikamuodon mukaan.

Siuntion kunnassa vuonna 2017 sovellettavia kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen (KVTES) mukaisia työaikamuotoja olivat: toimistotyöaika (36,75 h/vk), yleistyöaika (38,75 h/vk), eräiden asiantuntijoiden työaika (37,5 h/vk), sekä jaksotyöaika. Perhepäivähoitajilla ja terveyskeskushammaslääkäreillä on edellä mainittujen lisäksi omat työaikamuotonsa. Opetushenkilöstöön sovellettavia työaikamuotoja ovat opetusvelvollisuuteen ja ylitunteihin perustuva opetusvelvollisuustyöaika, kokonaistyöaika sekä vuosityöntekijän perustuva työaika. Työnantajana Siuntio tukee työ- ja yksityiselämän yhteensovittamista erilaisin joustavin työaikajärjestelyin.

Siuntion kunta tukee työntekijöittensä kehittymistä ja varmistaa tarvittavan ammatillisen osaamisen henkilöstön kehittämisellä. Henkilöstön kehittämisellä on vahva liitos yksilön, työyhteisön ja organisaation tuloksellisuuteen ja työhyvinvoinnin parantamiseen. Näihin henkilöstöjohtamisen toimintoihin kuuluvat tavallisesti henkilökohtainen sekä tiimin koulutus ja kehitystyö, organisaation ja työyhteisön kehittäminen sekä urakehitys ja urapolut. Henkilöstön kehittämisen lähtökohtana on yksilön osaamisen ja työtehtävien yhteensopivuus ja tavoitteena hyvä työsuoritus.

Henkilöstön kehittämisen toimenpiteitä ovat mm. yhteinen koulutus, suunnitelmallinen perehdyttäminen, mentorointi, ammatillinen henkilöstökoulutus, täydennyskoulutus, jatkokoulutus sekä verkkoavusteinen koulutus. Siuntion kunnassa ns. ulkoinen koulutus muodostui pääsääntöisesti yhteisestä koulutuksesta sekä henkilöstön ammatillisesta täydennyskoulutuksesta kunnan koulutussuunnitelman mukaisesti. Koulutusten sisältö painottui tietojärjestelmiin liittyviin koulutuksiin, henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittämiseen sekä lainsäädännön muutoksiin liittyviin koulutuksiin.

Tiukan taloustilanteen vuoksi pyrittiin koulutuksia järjestämään mahdollisimman tehokkaasti myös sisäisinä koulutuksina. Talousraportoinnin kautta saatavien tietojen avulla ei kuitenkaan pystytä erittelemään henkilöstön sisäisestä koulutuksesta aiheutuneita kustannuksia, joten koulutukseen käytetty summa kuvaa pelkästään henkilöstön ulkoisia koulutus- ja kehittämiskustannuksia. Henkilöstön ulkoisten koulutuspäivien kokonaismäärä vuonna 2017 oli 490 päivää.

Siuntion kunnassa on käytössä yhtenäinen tavoite- ja kehityskeskustelujen pohjamalli. Tavoite- ja kehityskeskustelujen kautta esiin nousseiden koulutus- ja kehittämistarpeiden pohjalta päivitetään henkilöstön koulutussuunnitelmaa.

inomhusluften har det i kommunen utsetts en arbetsgrupp för inomhusluften. Därtill deltog arbetarskyddspersonalen vid behov i nätverksförhandlingar gällande arbetarskydd, i behandlingen av resultatet från de riktade arbetsplatsutredningarna samt i nätverksförhandlingarna enligt modellen för aktivt stöd.

I enligt med det allmänna kommunala tjänste- och arbetskollektivavtalet (AKTA) som trädde i kraft 1.2.2017 och konkurrenskraftsavtalet förlängdes från och med början av februari den regelbundna arbetstiden i genomsnitt med 24 timmar i året utan att inkomstnivån ändrades. Den regelbundna arbetstiden fastställs enligt den arbetstidsform som tillämpas för respektive arbetstagare och tjänsteinnehavare.

De arbetstidsformer i det allmänna kommunala tjänste- och kollektivavtalet (AKTA) som tillämpas i Sjundeå kommun år 2017 är följande: byråarbetstid (36,75h/v), allmän arbetstid (38,75 h/v), arbetstid för vissa sakkunniga (37,5 h/v) samt periodarbetstid. Familjedagvårdare och hälsovårdscentraltandläkare har dessutom egna arbetstidsformer utöver de ovannämnda. De arbetstidsformer som tillämpas för undervisningspersonal är arbetstid baserad på undervisningsskyldighet och övertimmar, helhetsarbetstid och arbetstider baserade på årsarbetstimmar. Som arbetsgivare stöder Sjundeå samordnandet av arbets- och privatlivet genom olika flexibla arbetstidsarrangemang.

Sjundeå kommun stöder sina arbetstages utveckling och försäkras sig om behövliga yrkesfärdigheter genom att utveckla personalen. Utvecklandet av personalen är starkt bundet till individens, arbetsgemenskapens och organisationens verkningsgrad och till förbättrandet av arbetshälsan. Dessa verksamheter inom personalledningen omfattar vanligtvis personliga och teamspecifika utbildningar och utvecklingsarbeten, utveckling av organisationen och arbetsgemenskapen samt karriärutveckling och karriärvägar. Utgångspunkten för utvecklandet av personalen är att anpassa individernas färdigheter med arbetsuppgifterna med en bra arbetsprestation som mål

Åtgärder för utvecklingen av personalen är bl.a. gemensam utbildning, planerlig introduktion, mentorskap, yrkesinriktad personalutbildning, fortbildning, fortsatt utbildning samt webbassisterad utbildning. I Sjundeå kommun bestod de externa utbildningarna främst av gemensamma utbildningar samt yrkesinriktade fortbildningar för personalen enligt kommunens utbildningsplan. Innehållet i utbildningarna hade betoning på utbildning i datasystem, utvecklandet av personalens yrkesfärdigheter samt utbildning om ändringar i lagstiftningen.

På grund av den strama ekonomiska situationen strävade man efter att så effektivt som möjligt ordna utbildningarna också internt. Med hjälp av uppgifterna från ekonomirapporteringen kan man ändå inte specificera de kostnader som förorsakats av interna utbildningar, så summan som använts för utbildning beskriver endast externa utbildnings- och utvecklingsutgifter. Personalen deltog under år 2017 sammanlagt under 490 dagar i externa utbildningar.

I Sjundeå kommun används en gemensam modell för mål- och utvecklingssamtal. Utgående från de utbildnings- och utvecklingsbehov som lyfts fram vid mål- och utvecklingssamtalen uppdateras personalens utbildningsplan.

Siuntion kunta - Sjundeå kommun				
Henkilötyövuodet toimipisteittäin: Personarbetsår per verksamhetspunkt	Tot. - Utfall 2016	TA 2017 BG	Tot. - Utfall 2017	Poikkeama - Avvikelse
HALLINTO - FÖRVALTNINGEN				
Hallinto-osasto - Förvaltningsavdelningen				
Kunnanjohtaja - Kommundirektör	1	1	1	0
Hallintojohtaja - Förvaltningsdirektör	1	1	1	0
Henkilöstöpäällikkö - Personalchef	0,4	1	0,9	-0,1
Johdon sihteeri - Ledningens sekreterare	1	1	1	0
Kielenkääntäjä - Translator	1	1	1	0
Kanslisti - Kanslist	1	1	1	0
IT-suunnittelija - IT-planerare	1,5	2	1,3	-0,7
IT-tukihenkilö - IT-stödperson	1	1	0,8	-0,2
ICT-asiantuntija - ICT-sakkunnig	0	0	0,2	0,2
ICT-päällikkö - ICT-chef	0	0	0,2	0,2
Kehittämispäällikkö - Utvecklingschef	0,8	1	1	0
Toimistosihtööri - Kanslisekreterare	1,3	2	1	-1
Arkistosihtööri - Arkivsekreterare	0	0	0	0
Henkilöstösihtööri - Personalsekreterare	0,6	0	1	1
Taloussuunnittelupäällikkö - Ekonomiplaneringschef	1	1	1	0
Talusasiantuntija - Ekonomisakkunnig	0,4	1	1	0
Hallinto yhteensä - Förvaltningen totalt	12	14	13,40	-0,6
PERUSTURVAOSASTO - GRUNDRYGGHETSAVDELNINGEN				
Perusturvajohtaja - Grundtrygghetsdirektör	1	1	1	0
Hallinnon suunnittelija - Förvaltningsplanerare	1	1	1	0
Toimistosihtööri - Kanslisekreterare	2	1	1	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	4	3	3	0
SOSIAALIPALVELUT - SOCIALSERVICEN				
Sosiaalipalvelupäällikkö - Socialservicechef	1	1	1	0
Sosiaalityöntekijä - Socialarbetare	2	2	2	0
Erityissosiaaliohjaaja - Specialsocialhandledare	1	1	1	0
Sosiaaliohjaaja - Socialhandledare	1	1	2	1
Työllistämisohjaaja - Handledare för sysselsättande verksamhet	1	1	1	0
Perhetyönohjaaja - Handledare inom familjearbete	1	1	1	0
Perheohjaaja - Familjehandledare	1	1	1	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	8	8	9	1
TERVEYSPALVELUT - HÄLSOSERVICE				
Psykologi - Psykolog	0,15	0,15	0,15	0
Fysioterapeutti - Fysioterapeut	2	2	2	0
Terveystenhoitaja - Hälsovårdare	4	4	4	0
Perheohjaaja - Familjehandledare	0	0	0	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	6,15	6,15	6,15	0
Suun terveydenhuolto - Munhälsovård				
Vast. hamm.lääkäri - Ansvarig tandläkare	1	1	1	0
Tk-hammaslääkäri - HVC-tandläkare	2	2	2	0
Suuhygienisti - Munhygienist	1	1	1	0
Vastaava hammashoitaja - Ansvarig tandskötare	1	1	1	0
Hammashoitaja - Tandskötare	2,5	2,5	2,5	0
Välinehuoltaja - Instrumentvårdare	1	1	1	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	8,5	8,5	8,5	0
TERVEYSPALVELUT - HÄLSOSERVICE				
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	14,65	14,65	14,65	0

Siuntion kunta - Sjundeå kommun				
Henkilötyövuodet toimipisteittäin: Personarbetsår per verksamhetspunkt	Tot. - Utfall 2016	TA 2017 BG	Tot. - Utfall 2017	Poikkeama - Avvikelse
VANHUSPALVELUT - SENIORSERVICE				
Vanhuspalvelun hallinto - Senior servicens förvaltning				
Hoitopalvelupäällikkö - Vårdservicechef	1	1	1	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	1	1	1	0
Kotihoito ja tukipalvelut - Hemvård och stödtjänster				
Hoivapalveluesimies - Chef för omsorgstjänster				
Sairaanhoitaja - Sjukskötare	2	2	2	0
Lähihoitaja - Närvårdare	10,5	10,5	10,5	0
Oppisopimusopiskelija - Läroavtalsstuderande	0	0	0	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	13,5	13,5	13,5	0
Vanhusten päivätoiminta - Dagverksamhet för seniorer				
Sairaanhoitaja - Sjukskötare				
Toimintaterapeutti - Ergoterapeut	0	0	1	1
Lähihoitaja - Närvårdare	0	0	1	1
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	2	2	2	0
Palveluasuminen - Serviceboendet				
Villa Charlotta				
Sairaanhoitaja - Sjukskötare				
Lähihoitaja - Närvårdare	8	8	8	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	9	8	8	0
Azalea				
Lähihoitaja - Närvårdare				
Sairaanhoitaja - Sjukskötare	0	0	1	1
Lähihoitaja - Närvårdare	0,55	0,55	0	-0,55
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	3,55	3,55	3,55	0
Vuodeosasto/laitoshoito - Bäddavdelning/anstaltsvård				
Osastonhoitaja - Avdelningskötare				
Osastosihteeri - Avdelningssekreterare	1	1	1	0
Sairaanhoitaja - Sjukskötare	6	6	6	0
Varahenkilö - Resursperson	1	1	1	0
Perushoitaja - Primärskötare	1,55	1	1	0
Lähihoitaja - Närvårdare	7,75	8,3	8,3	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	18,3	18,3	18,3	0
VANHUSPALVELUT - SENIORSERVICE				
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	47,35	46,35	46,35	0
Perusturva yhteensä - Grundtrygghet totalt	74	72	73	1

Siuntion kunta - Sjundeå kommun				
Henkilötyövuodet toimipisteittäin: Personarbetsår per verksamhetspunkt	Tot. - Utfall 2016	TA 2017 BG	Tot. - Utfall 2017	Poikkeama - Avvikelse
SIVISTYSOSASTO - BILDNINGSAVDELNINGEN				
SIVISTYSTOIMISTO - BILDNINGSKANSLIET				
Sivistystoimenjohtaja - Bildningsdirektör	1	1	1	0
Toimistonhoitaja - Kanslieföreståndare	1	1	1	0
Hallinnon suunnittelija - Förvaltningsplanerare	1	1	1	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	3	3	3	0
Kasvatuksen ja opetuksen tukipalvelu - Stödtjänster för fostran och undervisning				
Koulupsykologi - Skolpsykolog	1	1	1	0
Koulukuraattori - Skolkurator	1	1	1	0
Kasvatuksen ja opetuksen avustaja - Assistent för fostran och undervisning	15,23	17,87	20,41	2,54
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja - Speciallärare inom småbarnspedagogik	1	1	1	0
Ryhmäavustaja - Gruppbiträde	6,79	7	7	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	25,02	27,87	30,41	2,54
SIVISTYSTOIMISTO - BILDNINGSKANSLIET				
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	28,02	30,87	33,41	2,54
VARHAISKASVATUKSEN TULOSALUE - RESULTATSOMRÅDET FÖR SMÅBARNSPEDAGOGIK				
Varhaiskasvatuksen hallinto - Småbarnspedagogikens administration				
Varhaiskasvatuspäällikkö - Chef för småbarnsfostran	1	1	1	1
Toimistosihtööri - Kanslisekreterare	1,49	1,25	1,5	1,5
Varhaiskasv.suunnittelija - Planerare för småbarnsfostr.	0	0	0	0
Hallinnollinen päiväkodin johtaja - Adm.daghemsförest.	0	0	0	0
Perhepäivähoidon ohjaaja - Familjedagvårdsledare	0	0	0	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	2,49	2,25	2,5	2,5
Jukolan päiväkotiki - Jukola daghem				
Varhaiskasvatuksen palvelualuevastaava - Serviceområdesansvarig inom småbarnspedagogik	1	0	1	1
Lastentarhanopettaja - Barntädgårdslärare	4	5	3	-2
Lastenhoitaja - Barnskötare	8	8	6	-2
Päiväkotiapulainen - Daghemsbiträde	2	2	1,78	-0,22
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	14	15	11,78	-3,22
Suomenkielinen esiopetus - Finskspråkig förskoleundervisning				
Lastentarhanopettaja - Barntädgårdslärare	0	3	3,29	0,29
Lastenhoitaja - Barnskörate	0	2	3	1
Päiväkotiapulainen - Daghemsbiträde	0	1	0	-1
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	0	6	6,29	0,29
Tyyskylän päiväkotiki - Tyyskylä daghem				
Lastentarhanopettaja - Barntädgårdslärare	3,51	2,75	2,3	-0,45
Lastenhoitaja - Barnskötare	6	6	5,25	-0,75
Päiväkotiapulainen - Daghemsbiträde	2	2	1,75	-0,25
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	11,51	10,75	9,3	-1,45

Siuntion kunta - Sjundeå kommun				
Henkilötyvuodet toimipisteittäin: Personarbetsår per verksamhetspunkt	Tot. - Utfall 2016	TA 2017 BG	Tot. - Utfall 2017	Poikkeama - Avvikelse
Toukolan päiväkoti - Toukola daghem				
Lastentarhanopettaja - Barntädgårdslärare	2	3	0	0
Lastenhoitaja - Barnskötare	3	2	0	0
Päiväkotiapulainen - Daghembiträde	1	1	0	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	6	6	0	0
Störsvikin päiväkoti - Störsvik daghem				
Lastentarhanopettaja - Barntädgårdslärare	2	0	0	0
Lastenhoitaja - Barnskötare	2	0	0	0
Päiväkotiapulainen - Daghembiträde	1	0	0	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	5	0	0	0
Lilla Alexis daghem				
Lastentarhanopettaja - Barntädgårdslärare	4,5	4	3	-1
Lastenhoitaja - Barnskötare	5,5	5	6	1
Päiväkotiapulainen - Daghembiträde	2,58	1	0,92	-0,08
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	12,58	10	9,92	-0,08
Störsvikin päiväkoti - Störsvik daghem				
Lastentarhanopettaja - Barntädgårdslärare	2	2	2	0
Lastenhoitaja - Barnskötare	2	2	3,8	1,8
Päiväkotiapulainen - Daghembiträde	1	1	0,92	-0,08
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	12,58	5	6,72	1,72
Perhepäivähoito - Familjedagvård				
Perhepäivähoitaja - Familjedagvårdare	13	12	9,5	-2,5
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	13	12	9,5	-2,5
Svenska förskolan				
Varhaiskasvatuksen palvelualuevastaava - Serviceområdesansvarig inom småbarnspedagogik	1	1	1	0
Lastentarhanopettaja - Barntädgårdslärare	1,78	2	1,78	-0,22
Lastenhoitaja - Barnskötare	2	2	2	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	3,78	5	4,78	-0,22
VARHAISKASVATUKSEN TULOSALUE - RESULTATSOMRÅDET FÖR SMÅBARNSFÖSTRAN				
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	68,36	66	60,79	-5,21
OPETUKSEN TULOSALUE - RESULTATOMRÅDET FÖR UNDERVISNING				
Aleksis Kiven koulu - Aleksis Kivi skolan				
Rehtori - Rektor	1	1	1	0
Koulu sihteeri - Skolsekreterare	0,83	0,83	0,83	0
Lehtori - Lektor	14	14	14	0
Luokanopettaja - Klasslärare	10	12	9	-3
Erityisopettaja - Speciallärare	2	2	2	0
Erityisluokanopettaja - Specialklasslärare	3	3	3	0
Tuntiopettaja - Timlärare	3,42	2	3	1
Resurssiopettaja - Resurslärare	1	0	0	0
Kouluisäntä - Skolvärd	1	1	1	0
Oppilaanohjaaja - Studiehandledare	1	1	1	0
Iltakäytönvalvoja - Kvällsövervakare	0,78	0,78	0,78	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	38,03	37,61	35,61	-2

Siuntion kunta - Sjundeå kommun				
Henkilötyövuodet toimipisteittäin: Personarbetsår per verksamhetspunkt	Tot. - Utfall 2016	TA 2017 BG	Tot. - Utfall 2017	Poikkeama - Avvikelse
Päivärinteen koulu - Päivärinne skola				
Rehtori - Rektor	0,37	0,37	0,3	-0,07
Koulusihteeri - Skolsekreterare	0,3	0,2	0,28	0,08
Luokanopettaja - Klasslärare	5,63	5,63	6	0,37
Erityisopettaja - Speciallärare	1	1	1	0
Erityisluokanopettaja - Specialklasslärare	2	2	2	0
Tuntiopettaja - Timlärare	3,85	2,82	2,5	-0,32
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	13,15	12,02	12,08	0,06
Sjundeå svenska skola				
Rehtori - Rektor	0,54	0,54	0,54	0
Luokanopettaja - Klasslärare	7,46	8,46	7,46	-1
Erityisopettaja - Speciallärare	1	1	1	0
Erityisluokanopettaja - Specialklasslärare	2	2	2	0
Tuntiopettaja - Timlärare	2,75	1,75	2,75	1
Koulusihteeri - Skolsekreterare	0,36	0,36	0,36	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	14,11	14,11	14,11	0
Iltapäivätoiminta - Eftermiddagsverksamhet				
Iltapäiväkerho-ohjaaja - Klubbedare	1,81	1,40	0	0
Koulunkäyntiavustaja - Skolgångsbiträde	1,78	3,00	0	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	3,59	4,40	0	0
OPETUKSEN TULOSALUE				
RESULTATOMRÅDET FÖR UNDERVISNING				
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	68,88	68,14	61,8	-6,34
VAPAAAN SIVISTYSTYÖN TULOSALUE - RESULTATOMRÅDET FÖR DET FRIA BILDNINGSARBETET				
Kirjasto- ja vapaa-aikapalveluiden päällikkö - Chef för biblioteks- och fritidstjänster	0,4	1	0,54	-0,46
Kirjastonvirkailija - Biblioteksbiträde	3,5	3	3,25	0,25
Nuoriso-ohjaaja - Ungdomsledare	1,53	1,5	1,85	0,35
Informaatikko - Informatiker	0	0	0	0
Etsivä nuorisotyöntekijä - Uppsökande ungdomsarbetare	2	2	2	0
Työpajaohjaaja - Ungdomsverkstadsledare	2	2	0	-2
Kuntouttavan työtoiminnan ohjaaja - Handledare för den rehabiliterande arbetsverksamheten	0	0	2	2
kesätyöntekijät - sommararbetare	0,25	0,25	0,17	-0,08
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	9,68	9,75	9,81	0,06
Sivistystoimi yhteensä - Bilningsväsendet totalt	174,94	174,76	165,81	-8,9
TEKNINEN OSASTO - TEKNISKA AVDELNINGEN				
TEKNINEN HALLINTO - TEKNISKA FÖRVALTNING				
Tekninen johtaja - Teknisk direktör	1	1	1	0
Kaavoituspäällikkö - Planläggningschef	0,41	1	0,25	-0,75
Toimistonhoitaja - Kansliföreståndare	0,75	0,75	0,75	0
Hallinnon suunnittelija - Förvaltningsplanerare	1	1	1	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	3,16	3,75	3	-0,75
PALVELUKESKUS - SERVICECENTRAL				
Rakennuttajapäällikkö - Byggchef	0,5	0,5	0,5	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	0,5	0,5	0,5	0

Siuntion kunta - Sjundeå kommun				
Henkilötyövuodet toimipisteittäin: Personarbetsår per verksamhetspunkt	Tot. - Utfall 2016	TA 2017 BG	Tot. - Utfall 2017	Poikkeama - Avvikelse
Kiinteistöt - Fastigheter				
Kiinteistöhuoltoinsinööri - Fastighetsskötselingsengör	0,25	0	0	0
Huoltomies - Serviceman	4	4,5	4	-0,5
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	4,25	4,5	4	-0,5
Vesihuoltolaitos - Vattentjänsteverket				
Käyttömestari - Driftmästare	1	1	1	0
Rakennuttajapäällikkö - Byggchef	0,5	0,5	0,5	0
Huoltomies - Serviceman	1	0,5	0,5	0
Toimistonhoitaja - Kansli föreståndare	0,25	0,25	0,25	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	2,75	2,25	2,25	0
Palveluyksikkö - Serviceenheten				
Ruokapalvelupäällikkö - Chef för måltidsservicen	0,59	0,59	0,4	0,4
Siivouspalveluesimies - Chef för städservice	1	1	0,9	-0,1
Ruokapalveluesimies - Matserviceförman	1	1	0,9	-0,1
Keittäjä - Kokerska	4	4	2	-2
Keittiöapulainen - Köksbiträde	6	6	6,3	0,3
Ruuanjakaja, päiväkodit - Matutdelare, daghem	2,25	0	0	0
Siivooja/laitoshuoltaja - Städare/Anstaltsvårdare	11	14	10	-4
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	25,84	26,59	20,5	-6,09
PALVELUKESKUS - SERVICECENTRAL				
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	33,34	33,84	27,25	-6,59
RAKENNUSVALVONTA - BYGGNADSTILLSYN				
Rakennusvalvontapäällikkö - Byggnadstillsynschef	0	1	1	0
Apulaisrakennustarkastaja - Bitr. byggnadsinspektör	0,51	1	0	-1
Rakennustarkastaja - Byggnadsinspektör	1	1	0,7	-0,3
Toimistosihtööri - Kanslisekreterare	0,8	0,8	0,8	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	2,31	3,8	2,5	-1,3
Ympäristönsuojelu - Miljövärd				
Ympäristötarkastaja - Miljöinspektör	1	1	1	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	1	1	1	0
YMPÄRISTÖ JA RAKENNUSVALVONTA - MILJÖ- OCH BYGGNADSÖVERVAKNING				
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	3,31	4,8	3,5	-1,3
Tekninen toimi yht. - Tekniska väsendet tot.	39,81	42,39	33,75	-8,64
KUNTA YHTEENSÄ - KOMMUNEN SAMMANL.	300,75	303,15	285,96	-17,19

2 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA - VÄSENTLIGA HÄNDELSE I EKONOMIN OCH VERKSAMHETEN

2.1 Yleinen taloudellinen kehitys - Den allmänna ekonomiska utvecklingen

Valtiovarainministeriön taloudellisen katsauksen (19.12.2017) mukaan vuonna 2017 Suomen bruttokansantuotteen ennustetaan kasvavan 3,1 %. Yleinen taloudellinen näkymä on se, että yksityisen kulutuksen kasvu jatkuu työllisyyden parantuessa, asuntorakentamisen suhdannetilanne pysyy hyvänä ja tuotannollisia investointeja tullaan tekemään runsaasti. Tämän lisäksi Suomen vienti on kasvanut maailmankaupan kasvun myötä. Myönteinen talouskehitys on näkynyt useimmissa Suomen tärkeimmistä vientimaista ja nyt myös Suomen vienti tulee kasvamaan. VM:n arvion mukaan vuonna 2018 talouskasvu kuitenkin tulisi hidastumaan 2,4 prosenttiin, vaikka työllisyyden kasvu tulee entisestään nopeutumaan.

Euroalueen lähivuosien epävarmuutta kuitenkin lisää Iso-Britannian tuleva EU-ero. Myös kilpailukyyn kohentumisen esteenä voidaan osaltaan nähdä palkkojen sekä yksikkötyökustannusten korotuspaineet. Toisaalta taas BKT:n nopea kasvu tulee alentamaan julkisyhteisöiden velkasuhdetta.

Vuonna 2017 taloudellisen aktiviteetin voimistuminen paransi työllisyytilannetta. Työllisten määrä nousi tammi-lokakuussa 0,7 % vuodentakaiseen verrattuna. Työtunnit eivät lisääntyneet kilpailukykykysymykseen sisältyvästä työajan pidentämisestä huolimatta juuri sen enempää. Myös avoimien työpaikkojen määrä nousi selvästi vuoden aikana. Vahvana jatkuva talouskasvu ja voimistunut työvoiman kysyntä nostavat vuonna 2017 työllisten määrän 0,7 % edellisvuotta korkeammaksi, jolloin työllisyysasteen ennuste vuodelle 2017 on 69,4 prosenttia.

Työllisyytilanteen paraneminen ei kuitenkaan suoraan näy työttömyyslukuissa ja vuonna 2017 työttömyys ei ole laskenut. Työttömyysasteen hidas lasku johtuu osittain piilotyöttömyydestä sekä työvoiman ulkopuolisista henkilöistä. Ennuste vuoden 2017 työttömyysasteeksi on 8,6 %.

Vuonna 2017 ansiotaso kehittyi pääosin työmarkkinaosapuolten neuvotteleman kilpailukykykysymyksen mukaisesti. Sopimuspalkkoja ei korotettu ja julkisen sektorin lomarahoja leikattiin 30 %. Kunta-alan työ- ja virkaehtosopimuksista saavutettiin 8.2.2018 neuvottelutulos, jonka mukaisesti vuoden 2018 sopimuskorotukset ovat keskimäärin 1,3 % ja vuonna 2019 keskimäärin 3,5 %. Nämä uudistukset astuvat voimaan 1.5.2018.

Enligt finansministeriets ekonomiska översikt (19.12.2017) beräknas Finlands bruttonationalprodukt öka med 3,1 % under år 2017. Den allmänna ekonomiska utsikten är att den privata förbrukningen fortsätter öka i och med att sysselsättningen förbättras, att bostadsbyggandets konjunktursituation fortsättningsvis är bra och att det kommer att göras rikligt med produktionsinvesteringar. Utöver detta har den finländska exporten ökat till följd av ökningen i världshandeln. Den positiva ekonomiska utvecklingen har märkts av i de flesta av Finlands viktigaste exportländer och även den finländska exporten beräknas öka. Enligt finansministeriets bedömning skulle den ekonomiska tillväxten ändå mattas av till 2,4 procent, trots att ökningen i sysselsättningen kommer att bli ännu snabbare.

Osäkerheten inom euroområdet kommer ändå att öka under de närmaste åren på grund av Storbritanniens kommande EU-utträde. Trycket för att höja lönerna och enhetskostnaderna kan ändå upplevas som ett hinder för förbättrandet av konkurrenskraften. Å andra sidan kommer BNP:s snabba tillväxt att minska på offentliga samfunds skuldsättning.

I och med att den ekonomiska aktiviteten förstärktes år 2017 förbättrades sysselsättningssituationen. Antalet sysselsatta ökade i januari-oktober med 0,7 % jämfört med året innan. Antalet arbetstimmar ökade trots förlängningen av arbetstiden som ingick i konkurrenskraftsavtalet ändå inte mycket mer. Också antalet lediga arbetsplatser ökade tydligt under året. Den starka ekonomiska tillväxten och förstärkta efterfrågan på arbetskraft bidrog till att antalet sysselsatta år 2017 ökade med 0,7 % jämfört med året innan, och prognosen för sysselsättningsgraden för år 2017 är 69,4 procent.

Förbättringen i sysselsättningssituationen syns ändå inte direkt i arbetslöshetsciffrorna och under år 2017 har arbetslösheten inte minskat. Den långsamma nedgången i arbetslöshetsgraden beror delvis på den dolda arbetslösheten samt på personer som är utanför arbetskraften. Prognosen för år 2017 är att arbetslöshetsgraden är 8,6 %.

Under år 2017 utvecklades inkomstnivån enligt det konkurrenskraftsavtal som arbetsmarknadsorganisationerna förhandlade fram. Avtalslönerna höjdes inte och de offentliga sektorernas semesterpeng minskades med 30 %. Enligt förhandlingsresultatet gällande de kommunala arbets- och tjänstekollektivavtalen som uppnåddes 8.2.2018 är avtalshöjningarna år 2018 i genomsnitt 1,3 % och år 2019 i genomsnitt 3,5 %. Dessa förnyelser träder i kraft 1.5.2018.

2.2 Kuntatalouden yleiset näkymät - Det allmänna kommunekonomiska läget

Kuntatalouden yleinen kehitys - Kommunekonomins allmänna utvecklingen

Vuonna 2017 koko kuntatalouden tilanne oli odotettua parempi. Toimintamenot kehittyivät erittäin maltillisesti kiky-päätösten, kuntatyönantajan eläkemaksun alentumisen ja sopeutustoimien vuoksi. Tilikauden tulos koko kuntataloudessa vahvistui ja velkaantumisen kääntyi laskuun. Kuntatalouden kehitysarvion mukaan vuodesta 2018 eteenpäin tulorahoitus kehittyi vaimeasti, menot kasvavat maltillisesti ja tilikauden tulos laskee noin yhden miljardin tuntumaan. Kuntien ja kuntakonsernien investoinnit pysyvät korkealla tasolla. Vahvan käyttötalouden vuoksi toiminnan ja investointien rahavirta pysyy kuitenkin lähellä tasapainoa koko ennustekauden. Kuntien menopaineen arvioidaan helpottuvan sote- ja maakuntauudistuksen myötä vuodesta 2020 alkaen.

Suomen Kuntaliitto selvitti kesäkuussa 2017 hallitusohjelman keskeisimpien kuntatalouteen kohdistuvien toimenpiteiden vaikutuksia. Lisäksi selvitettiin kilpailukykysovimuksen toimeenpanoa ja kuntien omia sopeutustoimia. Saatujen vastausten perusteella hallitusohjelman kuntatalouteen kohdistuvat sopeutustoimet eivät edenneet odotetulla tavalla. Vastausten perusteella on arvioitu, että säästöavoitteesta toteutuisi vain noin kolmannes. Hallitusohjelmaan kirjattujen säästöjen lisäksi kunnissa on lisäksi tehty merkittävästi omia talouden sopeutus päätöksiä. Siuntiossakin hyväksyttiin vuonna 2016 talouden tasapainotusohjelma seuraaville neljälle taloussuunnitteluvuosille.

Kuntien talouden tasapainoittamistoimet ovat osaltaan auttaneet hyvään kuntatalouden kehitykseen. Tämän lisäksi tasapainoiseen kuntatalouteen on vaikuttanut maltillinen menokehitys, joka on seurausta muun muassa kuntien perustoimeentulotuen hallinnon ja maksatuksen siirtymisestä Kelan alaisuuteen. Yllä mainituista muutoksista johtuen perustoimeentulotuen kulut vähentyivät noin 660 milj. euroa vuonna 2017.

Tämän lisäksi kuntasektorin toimintakuluja vähensi kilpailukykysovimuksen tehostamistoimet, jonka myötä kuntasektorin toimintakulut alenivat yhteensä 447 milj. euroa vuonna 2017. Suurimmat säästöt syntyivät työnantajamaksujen alentamisesta -277 milj. eurolla, lomarahojen leikkauksesta -77 milj. eurolla sekä työajanpidenlyksestä -93 milj. eurolla.

Kuntaliiton mukaan kuntasektorin vuoden 2017 menot eivät ole toteutuneet valtionvarainministeriön arvion mukaisesti ja näin ollen vuonna 2017 tehtyjen valtionosuusleikkausten todetaan olleen ylimitoitettuja. Veroperustemuutosten vaikutusta tasapainotettiin lisäämällä valtionosuuksia noin 400 milj. eurolla, mutta valtionosuudet laskivat kuitenkin yli 3 % eli n. 300 milj. euroa.

Vuonna 2017 kuntien lainakanta laski 15,99 miljardiin euroon vuoden 2016 tasosta. Asukasta kohden kuntien lainat olivat 2921 euroa. Myös niin sanotun ”syömävelan” eli negatiivisen vuosikatteen osuus kuntien lainakannan muutoksesta on erittäin pieni, vuosina 2000-2017 syömävelkaa on otettuna noin 600 miljoonaa euroa, mikä on 5 % vuosien 2000-2017 lainakannan muutoksesta.

Kuntien yhteen yhteenlasketut verotulot kasvoivat 2,0 prosenttia, eli 450 milj. euroa. Kunnallisverot kasvoivat kuitenkin vain 0,1 prosenttia, sillä veroperustemuutokset sekä kilpailukykysovimus vaimensivat kunnallisverotulokertymää. 47 kuntaa korotti vuodelle 2017 tuloveroprosenttiaan. Kiinteistöverot kasvoivat 6,3 prosenttia (100 milj. eur). Kuntien yhteisöverotulot kasvoivat 21,5 % (n. 330 milj. euroa.). Kasvu muodostui erityisesti verovuoden 2016 veroista, joista suurin osa (n. 210 milj. euroa) kertyi yksittäisestä yritys-kaupasta.

År 2017 var läget inom den hela kommunala ekonomin bättre än förväntat. Verksamhetsutgifterna utvecklades måttligt på grund av konkurrenskraftsavtalet, sänkningen av kommunarbetsgivarens pensionsavgift och anpassningsåtgärderna. Räkenskapsperiodens resultat inom hela den kommunala ekonomin förstärktes och skuldsättningen började minska. Enligt utvecklingsprognosen för kommunekonomin kommer inkomstfinansieringen att utvecklas svagt, utgifterna måttligt och räkenskapsperiodens resultat sjunker till ca en miljard euro. Kommunernas och kommunkoncernernas investeringar hålls på en hög nivå. På grund av den starka driftsekonomi hålls verksamhetens och investeringarnas penningflöde ändå nästan i balans under hela prognosperioden. Kommunernas tryck på utgifterna förväntas lätta från och med år 2020 till följd av vård- och landskapsreformen.

Kommunförbundet i Finland utredde i juni 2017 konsekvenserna av regeringsprogrammets centralaste åtgärder som riktar sig mot kommunekonomin. Därtill utreddes verkställandet av konkurrenskraftsavtalet och kommunernas egna anpassningsåtgärder. Enligt de inkomna svaren har de av regeringsprogrammets anpassningsåtgärder som riktar sig mot kommunekonomin inte framskridit som förväntat. Utgående från svaren, har man förutspått att endast ungefär en tredjedel av inbesparingsmålen skulle förverkligas. Utöver de i regeringsprogrammet inskrivna anpassningsåtgärderna som riktar sig mot kommunekonomin, har det i kommunerna gjorts betydande anpassningsbeslut som berör den egna ekonomin. Också i Sjundeå godkändes år 2016 programmet för balanseringen av ekonomin för de fyra följande ekonomiplaneringsåren.

Åtgärderna för balanseringen av ekonomin har för sin del hjälpt den goda utvecklingen av kommunekonomin. Utöver dessa har kommunekonomin påverkats av den återhållsamma kostnadsutvecklingen, som bland annat beror på att administrationen och utbetalningen av det grundläggande utkomststöd överfördes till FPA. På grund av de ovannämnda ändringarna minskade utgifterna för utkomststödet med ca 660 miljoner euro år 2017.

Utöver detta minskades kommunsektorernas verksamhetsutgifter av effektiviseringsåtgärderna i konkurrenskraftsavtalet, vilka ledde till att kommunsektorernas verksamhetsutgifter minskade sammanlagt med 447 miljoner euro år 2017. De största inbesparingarna uppstod till följd av att arbetsgivarkostnaderna minskade med sammanlagt -277 miljoner euro, semesterpenningen med -77 miljoner euro och av förlängningen av arbetstiden med -93 miljoner euro.

Enligt Kommunförbundet har utgifterna inom kommunbranschen år 2017 inte utfallit enligt finansministeriets bedömning och således konstateras, att de år 2017 gjorda statsandelsnedskärningarna var överdimensionerade. Inverkningarna av ändringarna i skattegrunderna balanserades genom att öka statsandelarna med ca 400 miljoner euro, men statsandelarna sjönk ändå över 3 %, dvs. med ca 300 miljoner euro.

År 2017 sjönk kommunernas länestock till 15,99 miljarder euro från nivån år 2016. Kommunernas lån per invånare uppgick till 2921 euro. Även den så kallade ”överkonsumtionen” dvs. det negativa årsbidragets andel av ändringen i kommunernas lånebestånd var mycket liten. Under åren 2000-2017 har det tagits lån för löpande utgifter för ca 600 miljoner euro, vilket är 5 % av ändringen i kommunernas länestock under åren 2000-2017.

Kommunernas sammanlagda skatteintäkter ökade med 2,0 procent, dvs. med 450 miljoner euro. Kommunalskatterna ökade ändå endast 0,1 procent eftersom ändringarna i skattegrunderna samt

Tilastokeskuksen 7.2.2018 julkaiseman kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain –tilaston mukaan vuonna 2017 Manner-Suomen kuntien toimintakate oli vuoden 2017 tilinpäätösarvioissa yhteensä -28,2 miljardia euroa ja vähentyi noin 1 % vuoteen 2016 verrattuna. Vuosikate vahvistui vuonna 2017 18,9 prosenttia eli 0,5 miljardia euroa vuoteen 2016 verrattuna. Kuitenkin noin 7 kuntaa arvioi vuosikatteen jäävän negatiiviseksi, kun vuoden 2016 toteumatietojen mukaan se oli negatiivinen 14 kunnalla. Manner-Suomessa asukaskohtainen vuosikate vuonna 2017 oli 585 euroa eli +18,9 % vuoteen 2016 verrattuna.

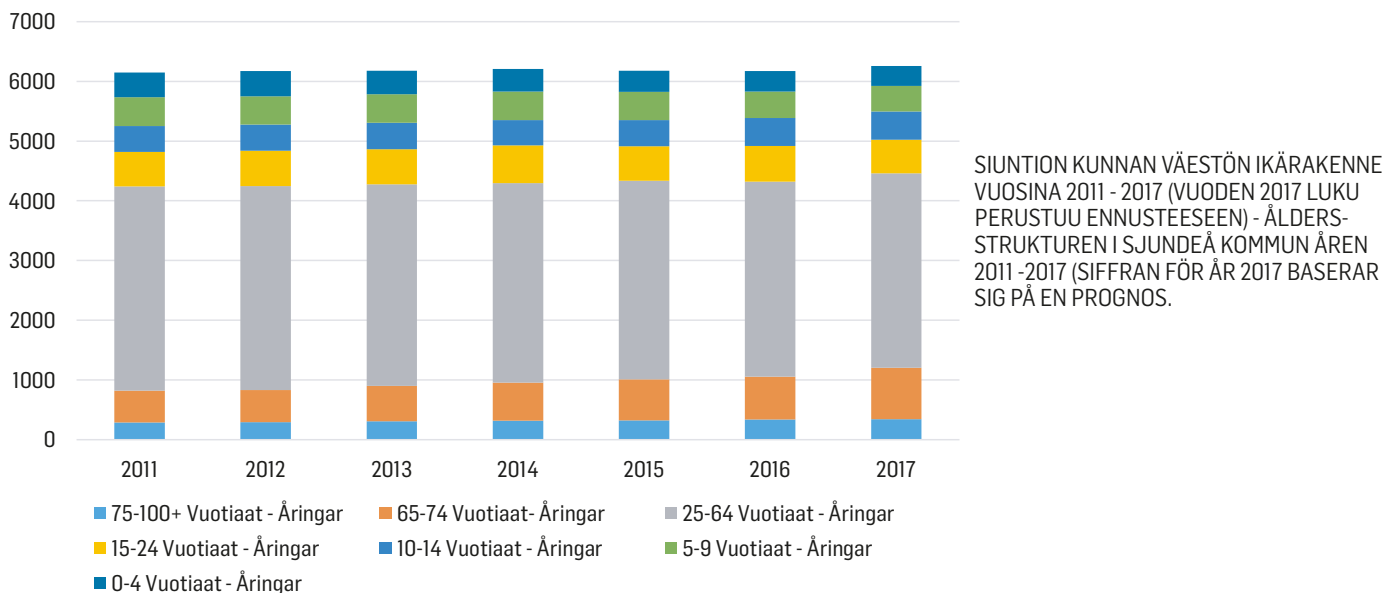
konkurrenskraftavtalet dämpade de ackumulerade kommunalskatteintäkterna. 47 kommuner höjde sin inkomstprocent inför år 2017. Fastighetsskatterna ökade med 6,3 procent (100 miljoner euro). Kommunernas samfundskatteintäkter ökade med 21,5 % (ca 330 miljoner euro). Ökningen berodde särskilt på skatterna för skatteåret 2016 och största delen (ca 210 miljoner euro) av en enskild företagsaffär.

Enligt statistikcentralens statistik, Kommunernas och samkommunernas ekonomi kvartalsvis, från 7.2.2018, uppgick verksamhetsbidraget för kommunerna i Fastlandsfinland år 2017 sammanlagt till -28,2 miljarder euro och minskade med ca 1 % jämfört med år 2016. Årsbidraget ökade år 2017 med 18,9 procent, dvs. med 0,5 miljarder euro jämfört med år 2016. Ändå uppskattade ca 7 kommuner att årsbidraget blir negativt, när det enligt utfallsuppgifterna för år 2016 var negativt i 14 kommuner. Det invånarspecifika årsbidraget år 2017 i Fastlandsfinland var 585 euro, dvs +18,9 % jämfört med år 2016.

2.3 Väestö - Befolkning

Tilastokeskuksen 15.2.2018 julkaiseman väestöennustetilaston mukaan Siuntiossa oli 31.12.2017 asukkaita yhteensä 6 148, vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 25 asukasta. Asukkaista miehiä oli 3137 ja naisia 3011. Väestöstä oli 31.12.2016 tilanteen mukaan suomenkielisiä 4 121 asukasta (66,7 %, lisäys 5 asukasta), ruotsinkielisiä 1 798 asukasta (29,1 %, vähennys 2 asukasta) ja muun kielisiä 259 (4,2 %, vähennys 6 asukas). Tilinpäätöstä laadittaessa ei ollut vielä tilastokeskukselta saatavissa kieliperustaista väestöjakaumaa vuodelta 2017. Lopullinen kunnan väestöluku vuodelta 2017 julkaistaan vasta 29.03.2018.

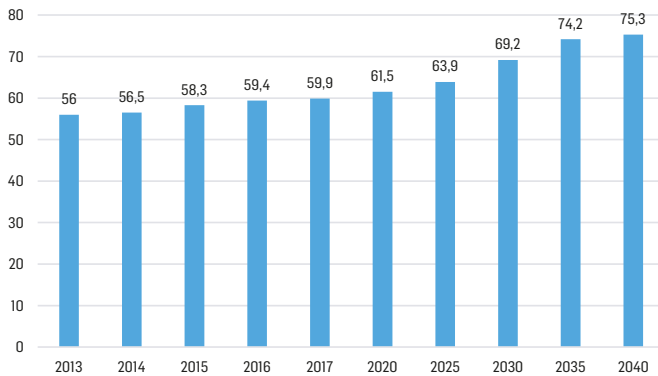
Enligt de av Statistikcentralen 15.2.2018 publicerade förhandsuppgifterna om befolkningen uppgick befolkningmängden i Sjundeå 31.12.2017 till 6 148 personer, vilket innebär en minskning på 25 invånare jämfört med året innan. Av invånarna i Sjundeå var 3137 män och 3011 kvinnor. Enligt situationen 31.12.2016 var 4 121 stycken av invånarna finskspråkiga (66,7 %, ökning med 5 invånare), 1 798 svenskspråkiga (30 %, minskning med 2) och 259 hade ett annat språk som modersmål (4,2 %, minskning med 6). Då bokslutet gjordes hade befolkningsregistercentralen ännu inte publicerat uppgifter om den språkliga fördelningen för år 2017. Det slutliga invånarantalet för år 2017 publiceras först 29.3.2018.

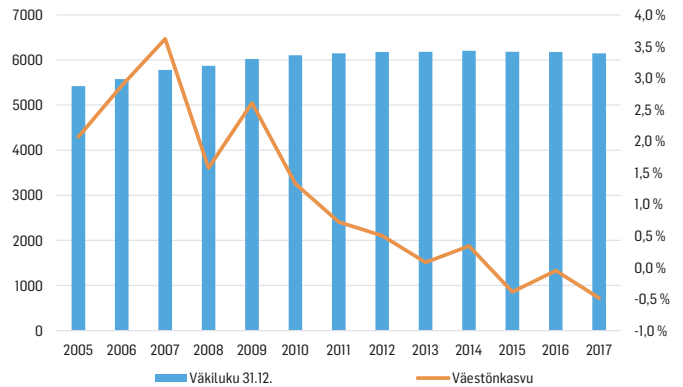
Siuntion väestön ennakkollinen ikärakenne on tilastokeskuksen mukaan edelleen hyvä: vuonna 2017 alle 15-vuotiaita oli 20,1 prosenttia (vuosina 2016: 20,3 prosenttia ja 2015: 20,5 prosenttia), 15–64 –vuotiaita 62,1 prosenttia (vuosina 2016: 62,6 prosenttia ja 2015: 63,2 prosenttia) ja yli 64 –vuotiaita 19,6 prosenttia (vuosina 2016: 17,1 prosenttia ja 2015: 16,3 prosenttia) väestöstä.

Enligt statistikcentralen är den preliminära åldersstrukturen för Sjundeå kommuns befolkning fortfarande god: År 2017 var 20,1 procent under 15-åringar (år 2016: 20,3 % och år 2015: 20,5 %), 62,1 procent 15-64-åringar (år 2016: 62,6 % och år 2015: 63,2 %), 19,6 procent över 64-åringar (år 2016: 17,1 % och år 2015: 16,3 %).

SIUNTION KUNNAN HUOLTOSUHDE VUONNA 2017 SEKÄ ENNUSTE VUOSILLE 2020 - 2040 - SJUNDEÅ KOMMUNS FÖRSÖRJNINGSKVOT ÅR 2017 SAMT PROGNOSE FÖR ÅREN 2020 - 2040

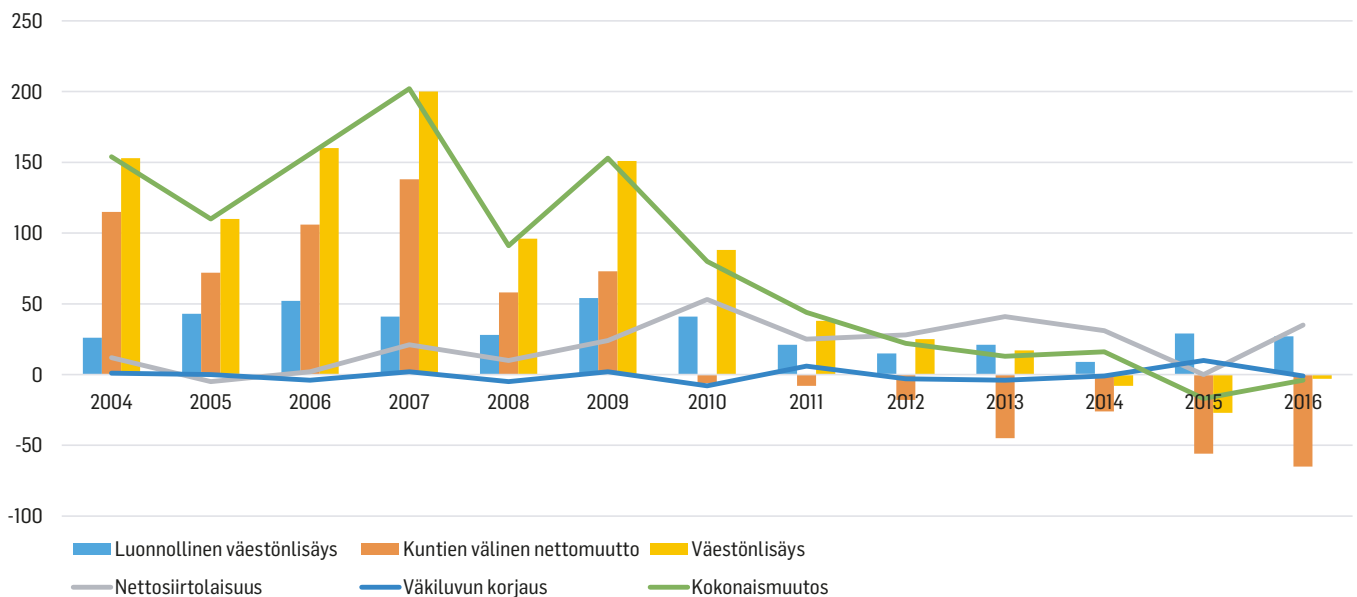
SIUNTION KUNNAN ASUKASLUVUN KEHITYMINEN 2005 - 2017 - BEFOLKNINGSUTVECKLING I SJUNDEÅ 2005 - 2017

Tilastokeskuksen mukaan Siuntion asukasmäärän kehitys on viimeisten vuosien aikana ollut aleneva. Tähän ovat vaikuttaneet lisääntynyt kuntien välinen nettomuutto, jolla tarkoitetaan kuntien välisen tulomuuton ja poismuuton erotusta sekä nettosiirtolaisuuden väheneminen. Nettosiirtolaisuus kuvaa maahanmuuton ja maastamuuton erotusta. Asukasmäärän pienentymisestä huolimatta syntyvyys on viimeisten vuosien aikana kasvanut. Syntyvyyttä kuvataan termillä luonnollinen väestönlisäys, jolla tarkoitetaan elävänä syntyneiden ja kuolleiden erotusta.

Enligt statistikcentralen har utvecklingen av befolkningsmängden i Sjundeå de senaste åren varit avtagande. Detta beror på den ökade nettoflyttningen mellan kommunerna, med vilket man avser skillnaden mellan in- och utflyttningen mellan kommunerna samt att nettomigrationen blivit mindre. Nettomigrationen beskriver skillnaden mellan invandring och utvandring. Trots att befolkningsmängden minskat har nativitet under de senaste åren ökat. Nativitet beskrivs med termen naturlig befolkningsökning och med det avses skillnaden mellan levande födda och döda.

SIUNTION KUNNAN VÄESTÖNMUUTOS VUOSINA 2004-2016 - BEFOLKNINGSFÖRÄNDRING I SJUNDEÅ KOMMUN ÅREN 2004-2016

2.4 Työpaikat ja työllisyys – Arbetsplatser och sysselsättning

Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan Uudellamaalla työttömiä työnhakijoita oli joulukuussa 2017 yhteensä 80 745 ja koko Suomessa 295 500 henkilöä. Uudenmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskuksen) mukaan Siuntiossa työttömiä työnhakijoita oli 186 henkilöä joulukuussa 2017, mikä merkitsee noin 10 % vähennystä vuoteen 2016 verrattuna.

Uudenmaan ELY-keskuksen alueella Siuntion työttömyysaste on yksi uudenmaan alhaisimpia. Koko Suomen työttömyysaste oli TEM-työnvälitystilaston mukaan joulukuussa 2017 11,2 % ja joulukuussa 2016 13,6 %. Siuntiossa työttömyysaste oli joulukuussa 2017 5,9 % ja vuonna 2016 se oli 6,4 %. Yhteensä työttömiä oli Siuntiossa vuoden 2017 joulukuussa 186 henkilöä ja vuonna 2016 joulukuussa 206 henkilöä. Työttömyysasteen kuvaamisessa on perusteltua käyttää työ- ja elinkeinoministeriön lukuja, sillä Tilastokeskuksen työttömyysluvut perustuvat tilastolliseen laskentaan, kun taas työ- ja elinkeinoministeriön luvut perustuvat todelliseen työnhakuun ja työttömyyteen. Työttömyysasteen kaaviossa on käytetty kunkin vuoden joulukuun lukua.

Siuntion vuoden 2015 työpaikkaomavaraisuus oli 50,00 %, vuonna 2014: 50,7 % ja 2013: 52,6 %,

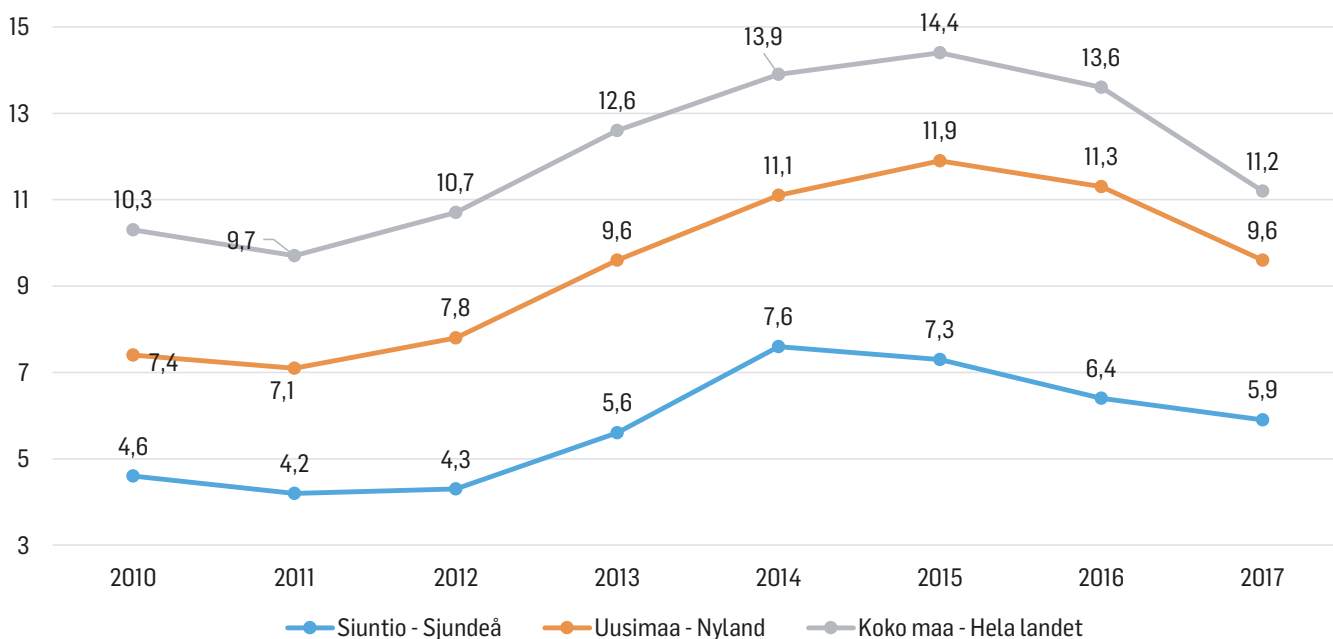
Tilinpäätöstä laadittaessa ei ollut vielä saatavissa tilastokeskukselta vuotta 2016 koskevia yritystietoja.

Enligt arbets- och näringsministeriets arbetsförmedlingsstatistik uppgick antalet arbetslösa arbetssökande i Nyland i december 2017 till 80 745 personer och i hela Finland till 295 500 personer. Enligt Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland (NTM-centralen) var antalet arbetslösa arbetssökande i Sjundeå sammanlagt 186 personer i december 2017, vilket innebär en minskning på 10 % jämfört med år 2016.

Inom Nylands NTM-centrals område har Sjundeå kommun en av de lägsta arbetslöshetsgraderna. Enligt arbets- och näringsministeriets arbetsförmedlingsstatistik var hela Finlands arbetslöshetsgrad 11,2 % i december 2017 och 13,6 % i december 2016. Arbetslöshetsgraden i Sjundeå var 5,9 % i december 2017 och år 2016 var den 6,4 %. Antalet arbetslösa uppgick i Sjundeå till totalt 186 personer i december 2017 och till 206 personer i december 2016. Det är motiverat att använda sig av arbets- och näringsministeriets arbetslöshetsciffror eftersom statistikcentralens arbetslöshetsciffror baserar sig på statistiska beräkningar då arbets- och näringsministeriets siffror baserar sig på det verkliga antalet arbetssökanden och arbetslösa. I figurerna om arbetslöshetsgrad har uppgiften i december för respektive år används.

Sjundeå kommuns självförsörjningsgrad gällande arbetsplatser var 50,00 % år 2015, 50,7 % år 2014 och 52,6 % år 2013. Då bokslutet uppgjordes hade man inte ännu tillgång till statistikcentralens uppgifter över företag år 2016.

TYÖTTÖMYYSASTE VUOSINA 2010 - 2017 - ARBETSLÖSHETSTGRADEN 2010 - 2017

2.5 Olennaiset muutokset ja tapahtumat Siuntion kunnan toiminnassa ja taloudessa - Väsentliga ändringar och händelser i Sjundeå kommuns verksamhet och ekonomi

Vuoden 2017 huhtikuussa järjestettiin kuntavaalit, jossa valittiin uudet valtuutetut. Uusi valtuusto ja kunnanhallitus aloitti toimintansa kesäkuussa. Lisäksi vuoden aikana käynnistettiin nuorisovaltuuston toiminta.

Alkuvuodesta kunnanvaltuustossa päätettiin, että Siuntio hakee jäsenyyttä Helsingin seudun liikenne-kuntayhtymästä (HSL). Jäsenyys hyväksyttiin kuntayhtymän valtuustossa viime kesäkuussa ja HSL-joukkoliikenne aloitti toimintansa Siuntion alueella vuoden 2018 alusta. Lisäksi myös Inkoon ja Siuntion sosiaalipalveluiden yhteistyötä valmisteltiin siten, että Inkoon sosiaalipalvelut hoideaan vuoden 2018 alusta lähtien Siuntion tuottamina.

Kunnan säädöksiä uudistettiin siten, että uusi hallintosääntö astui voimaan vuonna 2017. Tämä seurauksena vanhat hallinto- ja johtosäännöt lakkasivat. Lisäksi valtuustossa hyväksyttiin kunnalle konserniohje. Tämän lisäksi Siuntion kunta on toiminnassaan edistänyt tilikauden 2017 aikana yleisten ihmisoikeuksien toteutumista siten kuin YK:n ihmisoikeuksien julistuksessa ja Euroopan ihmisoikeussopimuksessa on säädetty ja määrätty. Näiden ihmisoikeuksien mahdollisia loukkauksia ei ole epäilty tai tutkittu vuonna 2017.

Kunnan toiminnassa ja taloudessa näkyi edelleen vuonna 2016 aloitettu talouden tasapainoittaminen, jonka seurauksena Siuntion kunnan toimintoja tarkasteltiin. Kustannussäästöjä saatiin siirtämällä kunnan siivous- ja ruokahuolto ulkopuoliselle palveluntuottajalle, Fazerille. Tämän lisäksi vuoden 2017 aikana kunnassa ei ilmennyt sellaisia ympäristöön liittyviä asioita, jotka olennaisesti vaikuttaisivat kunnan toimintaan tai taloudelliseen tulokseen.

Toimintaympäristön muutoksina tapahtuivat muun muassa Siuntion sydämen alueen sekä Slussenin alueen rakentuminen. Toimintaympäristöön vaikutti edelleen mahdollinen sote- ja maakuntauudistus. Ennen kaikkea uudistuksen toteutuminen näytti epävarmalta, mutta siihen liittyvä valmistelutyö ja tiedonkeruu kuitenkin aloitettiin osaltaan myös Siuntion kunnassa.

Talousarvioon nähden olennaisia muutoksia olivat verotulojen ja valtionosuuksien selvästi ennakoitua parempi kehitys sekä erikoissairaanhoidon kustannusten maltillisuus. Lisäkustannuksia toivat kunnan kiinteistöissä havaitut sisäilmahaasteet. Kunnan taloudelliseen tulokseen vaikuttikin olennaisella tavalla Päivärinteen koulu-kiinteistöistä tehty osittainen alaskirjaus. Kirjauksen perusteena on käytetty tekniseltä osastolta saatua arviota kiinteistön nykyisestä kunnosta sekä sen arvosta. Tämä osittainen alaskirjaus heikensi kunnan tulosta noin 460 000 eurolla. Aleksis Kiven koulu siirtyi syksyllä 2017 valmistuneisiin väistötiloihin ja hammashoidon uudisrakennuksesta tehtiin hankkimispäätös.

Siuntion kunnan valtuustossa päätettiin marraskuussa 2017, että koulukiinteistöjen osalta edetään siten, että tulevaan sivistyskampuskeeseen säilytetään vanhoista kiinteistöistä korjauskelpoiset, terveet osat ja rakennetaan tarvittava määrä uusia tiloja. Tämän hankkeen kustannusarvio on useita miljoonia euroja. Hankkeen kokonaiskuva ja -kustannus tarkentuvat vuoden 2018 aikana, jolloin on tarkoitus saada valmiiksi tulevan kampuksen suunnitelmat.

I april 2017 ordnades kommunalval och de nya ledamöterna valdes. Både nya fullmäktige och nya kommunstyrelsen inledde sin verksamheter i juni 2017. Under året inledde också ungdomsfullmäktige sin verksamhet.

I början av året fattade kommunfullmäktige beslut om att Sjundeå ansöker om medlemskap i Samkommunen Helsingforsregionens trafik (HRT). Medlemskapet godkändes av Samkommunens fullmäktige i juni ifjol och HRT:s kollektivtrafik inledde sin verksamhet i Sjundeå fr.o.m. början av år 2018. Därtill förbereddes också samarbetet mellan socialvårdstjänsterna i Sjundeå och Ingå så att Sjundeå kommun från och med början av år 2018 även ansvarar för socialservicen i Ingå.

Kommunens instruktioner förnyades och den nya förvaltningsstadgan trädde i kraft år 2017. Till följd av detta upphörde de gamla instruktionerna att gälla. Fullmäktige godkände också kommunens koncerndirektiv. Därtill har Sjundeå kommun i sin verksamhet under räkenskapsperioden 2017 främjat förverkligandet av de allmänna mänskliga rättigheterna på det sätt som fastställts och bestämts i FN:s deklaration av mänskliga rättigheter och i Europeiska människorättskonventionen. Under år 2017 har man inte misstänkt eller undersökt kränkningar av dessa mänskliga rättigheter.

I kommunens verksamhet och ekonomi syntes fortfarande balanseringen av ekonomin som inleddes år 2016 och till följd av balanseringsprogrammet har verksamheterna i kommunen granskats. Man nådde också inbesparingar genom att överföra kommunens städ- och matservice till en extern serviceproducent, Fazer Food Services. Utöver detta har det i kommunen under år 2017 inte framkommit sådana saker som hänför sig till verksamhetsmiljön som väsentligt skulle inverka på kommunens verksamhet eller ekonomiska resultat.

Verksamhetsmiljön har förändrats bland annat i och med att området Sjundeås Hjärta och Slussen har byggts. Verksamhetsmiljön påverkades fortsättningsvis av den eventuella vård- och landskapsreformen. Framförallt verkade det osäkert om reformen genomförs, men beredningsarbetena och insamlingen av information i anslutning till reformen inleddes ändå för egen del i Sjundeå kommun.

Väsentliga ändringar i förhållande till budgeten var den betydligt bättre utvecklingen av skatteintäkterna och statsandelarna än budgeterat och att kostnaderna för specialsjukvården var måttliga. Problemen med inomhusluften i kommunens fastigheter förorsakade extra kostnader. Kommunens ekonomiska resultat påverkades också väsentligt av den partiella nedskrivningen av Päivärinteen kouluskolfastighet. Som grund för nedskrivningen användes den av tekniska avdelningen erhållna värderingen av fastighetens nuvarande skick samt dess värde. Denna partiella nedskrivning försvagade kommunens resultat med ca 460 000 euro. Aleksis Kiven koulu flyttade till de tillfälliga lokaler som blivit färdiga under hösten 2017 och det fattades ett upphandlingsbeslut om en ny byggnad för tandklinik.

Kommunfullmäktige i Sjundeå kommun beslutade i november 2017 att man för skolfastigheternas del framskrider så, att i de gamla fastigheterna bevaras reparationsdugliga, friska delar och så byggs en behövlig mängd nya lokaler. Kostnadsberäkningen för detta projekt uppgår till flera miljoner euro. Projektets helhetsbild och totala kostnad preciseras under år 2018 då det är meningen att planerna för det kommande campuset ska färdigställas.

2.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä - Bedömning av de mest kända riskerna och osäkerhetsfaktorerna

Kunnan toimintaan vaikuttavat muun muassa toiminnalliset riskit, rahoitusriskit ja vahinkoriskit. Kunnan toiminta on perustunut voimassa oleviin säännöksiin ja määräyksiin ja tehtyjä päätöksiä on noudatettu. Yhtenä merkittävimpänä riskinä koko kunnan tasolla voidaan pitää kunnan omistamiin kiinteistöihin kohdistuvia sisäilmaongelmiin liittyviä rahoituksellisia riskejä, jotka mahdollisesti realisoituvat ennakoimattomina kuluina ja maksuina sekä kiinteistöarvojen alaskirjauksina. Kunnalle strategisesti tärkeitä ovat toimivat julkiset kulkuyhteydet. Valtuusto päätti kokouksessaan 30.1.2017 § 2 hakea Helsingin seudun liikennekuntayhtymän jäsenyyttä ja jäsenyys toteutui vuoden 2018 alusta. Hallituksen ajaman Sote-uudistuksen epävarmuus vaikuttaa kunnan toiminnan ja talouden tiekarttaan, koska uudistuksen jälkeen tämä on täysin erilainen. Toisaalta mitään lopullisia uudistukseen liittyviä lakeja ei ole vielä vuoden 2018 alkupuolella hyväksytty, joten uudistukselta puuttuu etenemisen turvaava perusta.

Kommunens verksamhet påverkas bl.a. av verksamhetsrisker, finansieringsrisker och skaderisker. Kommunens verksamhet har baserat sig på de gällande föreskrifterna och bestämmelserna och fattade beslut har efterföljts. Problemen med inomhusluften i kommunens fastigheter och de finansiella risker som de medför och som eventuellt realiserar som oförutsägbara kostnader och avgifter samt som en nedskrivning av fastighetsvärdena kan anses vara den mest betydande risken för hela kommunen. En strategiskt viktig faktor för kommunen är fungerande kollektivtrafikförbindelser. Fullmäktige beslutade vid sitt möte 30.1.2017 § 2 att ansöka om medlemskap i Samkommunen Helsingforsregionens trafik och medlemskapet förverkligades från början av år 2018. Osäkerheten angående vård- och landskapsreformen som regeringen arbetar för inverkar på planen för kommunens verksamhet och ekonomi, eftersom den efter reformen kommer att se helt annorlunda ut. Å andra sidan har inga slutliga lagar som hänför sig till reformen ännu godkänts i början av år 2018, så reformen saknar ännu den grund som behövs för framsteg.

2.6.1 Toiminnalliset riskit – Verksamhetsrisker

Toiminnallisia riskejä ovat muun muassa henkilöstön osaaminen ja saatavuus, tietojärjestelmien toimivuus, suhdannevaihtelut ja lainsäädännön muutokset. Henkilöstön osalta suurin toiminnallinen riski on ammatilliset pätevyysvaatimukset täyttävien työntekijöiden saaminen sivistystoimen ja sosiaali- ja terveystoimen tehtäviin. Rekrytointivaikeudet ja pula esimerkiksi lastentarhanopettajista sekä terveydenhuollon ammattilaisista on Siuntiota laajempi ongelma. Pätevyysvaatimukset täyttävien hakijoiden puuttuminen ja avoimien virkojen täyttäminen määrääkaikaisesti epäpätevillä, vaikeudet rekrytoida päteviä sijaisia sekä sijaisten vaihtuvuus kuormittavat vakituista henkilökuntaa. Tilanteeseen on varauduttu kehittämällä kuntien välistä yhteistyötä. Pyrkimyksenä on, että päteviä henkilöitä on saatavilla, jos vakituinen pätevä henkilö Siuntiossa on estynyt.

Kunnan henkilöstöstä naisia oli 86,7 % (88,2% v. 2016) ja miehiä 13,3 % (11,7% v.2016). Koko henkilöstön keski-ikä oli 43,7 vuotta (v. 2016 keski-ikä oli 44,8 vuotta). Hallinto-osaston ja sivistystoimen henkilöstön keski-ikä oli 44,3 vuotta, perusturvan 42 vuotta ja teknisen toimen henkilöstön keski-ikä oli 48 vuotta.

Asiantuntijatyössä tieto ja osaaminen ovat usein keskeisesti sidoksissa virkaa tai tointa hoitavaan henkilöön. Keskeinen haaste onkin löytää keinoja pitkän kokemuksen kautta muodostuneen niin sanotun hiljaisen tiedon säilyttämiseksi ja jakamiseksi organisaatiossa henkilöstön vaihtuessa, koska jäykkä kunnallinen virkarakenne ei mahdollista joustavaa ennakoivaa rekrytointia. Kunnan yksittäisiä prosesseja on kehitetty lean-menetelmää hyödyntäen.

Tietojärjestelmien ylläpito, toimivuus ja tietohallinto kokonaisuutena ovat yhä keskeisemmin osa kunnan ydintoimintaa. Palvelutuotanto on riippuvainen tietojärjestelmien toimivuudesta ja yhteensopivuudesta sekä kunnan omien että muiden julkisten organisaatioiden toimintamallien ja tietojärjestelmien kanssa. Riskejä hallitaan kiinnittämällä huomioita tietojärjestelmäarkkitehtuuriin, ohjelmistojen vastuukysymyksiin, dokumentointiin sekä rajapintoihin. Siuntion kunnassa hyväksyttiin vuonna 2017 uusi tietoturvaohje, jolla pyritään ennaltaehkäisemään tietoturvariskejä. Vuoden

Verksamhetsrisker är bl.a. personalens kompetens och tillgång till personal, datasystemens funktionalitet, konjunkturändringar och ändring i lagstiftningen. Den största verksamhetsrisken för personalens del är tillgången på personer som uppfyller de behörighetsvillkor som uppgifter inom bildningsväsendet och social- och hälsovården förutsätter. Bristen till exempel på barnträdgårdslärare samt yrkespersoner inom hälsovården är ett problem som berör fler kommuner än bara Sjundeå. Den ordinarie personalen drabbas av att det fattas behöriga sökanden, att lediga tjänster besätts på viss tid med obehöriga personer, att det är svårt att rekrytera formellt behöriga vikarier samt av att omsättningen på vikarier är stor. Kommunen har förberett sig på denna situation genom att utveckla samarbetet mellan kommunerna. Kommunen strävar efter att ha tillgång till behöriga personer om en ordinarie och behörig person i Sjundeå är förhindrad.

Av kommunens personal var 86,7 % kvinnor (88,2% år 2016) och 13,3 % män (11,7% år 2016). Hela personalens genomsnittliga ålder var 43,7 år (år 2016 var genomsnittsåldern 44,8). Medelåldern på personalen på förvaltningsavdelningen och bildningsavdelningen var 44,3 år, på grundtrygghetsavdelningen 42 år och på tekniska avdelningen 48 år.

I sakkunnigarbete är vetenskap och färdighet ofta centralt förknippade med den person som sköter tjänsten eller befattningen. En central utmaning är hur man ska kunna ta till vara på den information som personen i fråga har samlat under en längre tid i sitt arbete och hur man ska kunna förmedla denna information vidare i organisationen till nya arbetstagare, då det p.g.a. den styva kommunala tjänstestrukturen inte är möjligt att anställa nya arbetstagare i förtid. Man har strävat efter att utveckla enskilda processer i kommunen med hjälp av lean-metoden.

Kommunens centrala verksamhet omfattar allt mer att upprätthålla funktionsdugliga datasystem samt att utveckla dataadministrationen som en helhet. Serviceproduktionen är allt mer beroende av hur fungerande datasystemen är och hur kompatibla de är både inom kommunens egna och inom övriga offentliga organisatio-

2017 aikana toteutettiin kunnan kokonaisarkkitehtuurin (KA) ja kansallisen palveluarkkitehtuurin (KAPA) tavoitteiden toteuttamiseen liittyviä asioita. Edelleen vuonna 2017 otettiin käyttöön uusi henkilöstöhallinnon tietojärjestelmä.

Yksittäisen kunnan vaikutusmahdollisuudet talouden suhdan-
nevaihteluihin ovat rajalliset. Siuntio on pyrkinyt vakauttamaan yhteisöveropohjaa laatimalla elinkeinopoliittisen ohjelman ja lisäämällä kunnan markkinointia maaomaisuuden myynnin kehittämiseksi sekä kiinteistöverojen lisäämiseksi. Kuntaan luotiin myyntiin, markkinointiin ja elinvoimatoimintaan keskittyvä elinvoimapäällikön vakanssi marraskuussa 2017.

Kaavoituksen kautta kuntaan on pyritty houkuttelemaan uusia yrityksiä. Kiinteistöverotuloa on lisätty vuoden 2017 aikana kunnan alueella olevan kiinteistökannan tarkistuksilla. Kunnalla ei ole mahdollisuutta vaikuttaa lainsäädännön muutoksiin ellei muutoksesta toimiteta erillistä lausuntopyyntöä. Kunta vastaa kunnalle esitettyihin lausuntopyyntöihin ja osastot seuraavat vallitsevia lakimuutosehdotuksia, jotta pystyvät reagoimaan parhaalla mahdollisella tavalla muutoksiin niiden astuessa voimaan.

ners verksamhetsmodeller och datasystem. Riskerna hanteras genom att man fäster uppmärksamhet vid datasystemarkitekturen, ansvarsfrågorna angående programmen, dokumenteringen och gränssnitten. I Sjundeå kommun godkändes år 2017 en ny instruktion för datasäkerhet med hjälp av vilken man strävar efter att förebygga datasäkerhetsrisker. Under år 2017 genomfördes åtgärder som hänför sig till förverkligande av målen för den övergripande arkitekturen (KA) och den nationella servicearkitekturen (KAPA). Vidare tog personalförvaltningen i bruk ett nytt datasystem under år 2017.

En enskild kommun har begränsade möjligheter att påverka konjunkturvåxlingarna. Sjundeå kommun har strävat efter att stabilisera inkomstskattebasen för samfundsskatten genom att man uppgjort ett näringspolitiskt program och genom att öka kommunens marknadsföring, för att utveckla försäljningen av markegendom samt för att öka intäkterna från fastighetsskatten. I kommunen inrättades under år 2017 vakansen som livskraftschef. Livskraftschefens arbetsuppgifter omfattar främst försäljning, marknadsföring och livskraftsverksamhet.

Med hjälp av planläggning har kommunen strävat efter att locka nya företag till kommunen. Fastighetsskatteintäkterna har stigit under år 2017 till följd av granskningen av det befintliga fastighetsbeståndet på området. Kommunen har inga möjligheter att påverka ändringarna i lagstiftningen om man inte skilt för sig begär om ett utlåtande om en ändring. Kommunen svarar på de begäran om utlåtande som skickas till kommunen och avdelningarna följer upp aktuella förslag om ändring av lagar för att de, då lagändringarna träder i kraft, på bästa möjliga sätt ska kunna reagera på dem.

2.6.2 Rahoitusriskit - Finansiella risker

Rahoitusriskeillä viitataan ensisijaisesti rahoituksen riittävyyteen liittyvään riskiin, joka voidaan jakaa korko-, valuutta-, maksuvalmius- ja takausriskeihin. Korkoriski on uhka, joka liittyy kaikkiin sijoitus- ja lainanotto päätöksiin, joissa on hyödynnetty korkoinstrumentteja. Korkoriskin taustalla on korkojen muuttuminen ja kehittyminen eri ajanjaksoilla. Kunta on varautunut korkoriskeihin hajauttamalla lainasalkkuunsa sitomalla lainoista osan kiinteisiin korkoihin ja osan vaihtuviin korkoihin. Lisäksi Siuntion kunnassa on mahdollista korkosuojana käyttää koronvaihtosopimuksia. Nykyiset koronvaihtosopimukset lakkasivat vuoden 2017 aikana. Vaihtuviin korkoihin sidottujen lainojen määrän lisääminen voisi teoreettisesti alentaa kunnan rahoituskustannuksia, mutta se nostaisi kunnan korkoriskin tarpeettoman korkeaksi, eikä ole siksi kunnalle tarkoituksenmukaista. Korkotason kehittymisen arviointi on vaikeaa. Kunnalla ei ole tällä hetkellä korkoinstrumentteihin sidottuja sijoituksia. Kunta saa tällä hetkellä lyhytaikaista lainaa negatiivisella korolla. Viime vuosina korkoriskiä on pyritty vähentämään sitomalla pitkäaikaista lainakantaa kiinteisiin korkoihin, jolloin talouden ennakoitiin osin vähemmän spekulatiivista.

Valuuttakurssiriski tarkoittaa tilannetta, jossa ulkomailta nostetut luotot muuttuvat kalliimmaksi maksaa takaisin tai ulkomaiden ostojen arvo kasvaa valuuttakurssien muutosten takia. Kunta on varautunut valuuttariskiin keskittämällä luotonoton kotimaisille rahoitusmarkkinoille ja pitämällä ulkomaankaupan osuuden pienenä kunnan ostoista. Maksuvalmiusriski muodostuu kunnan kyvystä kattaa kuntien jokapäiväisessä toiminnassa syntyvät menot. Siuntion kunta hallitsee maksuvalmiusriskiä täsmäyttämällä päivittäin kassavaransa ja laatimalla kassaennustetta, jolla kunta pystyy varautumaan ennalta menoihin kunnan maksuvalmiuden vaarantumatta. Suomen hyvän maksuluokituksen ja kehittyneiden rahoitusmarkkinoiden myötä suomalaisilla kunnilla ei ole ongelmia saada luottoja.

Sote- ja maakuntaudistuksella on todennäköisesti vaikutuksia kuntien rahoitusasemaan ja maksuvalmiuteen. Tarkemmat tiedot vaikutuksista saa lakien hyväksymisen jälkeen, kun kokonaisuus on tiedossa.

Takausriski liitetään usein kunnissa tilanteisiin, joissa kunta on elinkeinoelämän edistämiseksi taannut esimerkiksi kuntaan tulevan uuden yrityksen lainoja tai tilanteita, joissa kunta toimii eräänlaisena vakuutena omistamassaan osakeyhtiössä. Siuntion kunta on hallinnut takauksiin liittyvää riskiä pyytämällä vastavakuuden takauksille. Siuntion kunta on myöntänyt Siuntion Monitoimihalli Oy – Sjundeå Allaktivitetshall Ab:lle omavelkaisen takauksen enintään 1 miljoonan summalle sekä omavelkaisen takauksen 200 000 euron tililimiittiin.

2.6.3 Vahinkoriskit - Skaderisker

Kunta on varautunut vahinkoriskeihin vakuutuksilla. Lakisäästeisten tai sen luonteisten vakuutusten lisäksi kunnalla on julkisyhteisön vastuuvakuutus, oikeusturvavakuutus kunnan toiminnassa mukana oleville, ryhmätapaturma- ja matkavakuutus, keskeytysvakuutus sekä omaisuusvakuutus. Vakuuttamalla kunta on varautunut kiinteää ja irtainta omaisuutta kohtaviin vahinkoihin, vastuuvahinkoihin, toiminnan keskeytysvahinkoihin sekä tapaturmiin. Vuonna 2016 vakuutuskantaa ja vakuutuskohteita tarkasteltiin sekä tarkennettiin niin määrän, laadun kuin vakuutusarvon suhteen. Siuntio käyttää vakuutuspalveluissa asiantuntija-apuna vakuutusmeklaria.

Med finansieringsrisk avses i första hand risken att finansieringen inte räcker till. Den kan noggrannare indelas i ränte-, valuta-, likviditets- och borgensrisk. Med ränterisk avses en risk som är förknippad med alla beslut som gäller placeringar och tagning av lån där man har utnyttjat ränteinstrument. Bakom ränterisken ligger räntornas ändring och utveckling under olika tidsperioder. Kommunen har förberett sig på ränterisker genom att binda en del av lånen i lånestocken vid fast ränta och en del vid förlig ränta. Därutöver har Sjundeå kommun som ränteskydd använt räntebytesavtal för 3 miljoner euro. Dessa räntebytesavtal upphör under år 2017. Att öka antalet lån bundna vid flexibla räntor kunde teoretiskt minska kommunens finansieringskostnader, men skulle samtidigt öka kommunens ränterisk onödigt mycket, och är därför inte ändamålsenligt för kommunen. Det är svårt att bedöma utvecklingen av ränteläget. Kommunen har för närvarande inga placeringar bundna till ränteinstrument. Kommunen får för tillfället kortfristigt lån med negativ ränta. Under de senaste åren har man strävat efter att minska ränterisken genom att binda långsiktiga lånestocken till fasta räntor, för att uppskattande av ekonomin ska vara mindre spekulativ för den delen.

Valutakurssrisk är en risk där krediter som har tagits utomlands blir dyrare att betala tillbaka eller värdet av utländska uppköp stiger på grund av att valutakurserna ändras. Kommunen har förberett sig för valutarisken genom att koncentrera tagandet av krediter på inhemska finansieringsmarknader och genom att hålla andelen av kommunala uppköp från utlandet liten.

Likviditetsrisken består av kommunens förmåga att täcka de utgifter som uppstår genom kommuners dagliga verksamhet. Sjundeå kommun hanterar likviditetsrisken genom att dagligen avstämma kassatillgångarna och genom att uppgöra en kassa prognos som hjälper kommunen att på förhand förbereda sig för utgifter och så att kommunens likviditet inte äventyras. Finska kommuner har inte heller problem med att få kredit på grund av att Finland har en bra likviditetsklassificering och finansieringsmarknaderna är utvecklade.

Vård- och landskapsreformen har sannolikt konsekvenser för kommunernas finansieringsställning och betalningsförmåga. Noggrannare uppgifter om konsekvenser är tillgängliga efter att lagarna godkänts och helheten är klar.

Garantirisken hör i kommuner ihop med sådana situationer där kommunen i syfte att främja näringslivet har gått i borgen för lån som ett nytt företag, som har flyttat till kommunen, har tagit eller situationer där kommunen fungerar som ett slags garant i ett aktiebolag som kommunen äger. Sjundeå kommun har hanterat risken som hör ihop med borgen genom att begära motborgen för borgen. Sjundeå kommun har beviljat Siuntion Monitoimihalli Oy – Sjundeå Allaktivitetshall Ab proprieborgen till ett belopp på högst 1 000 000 euro samt proprieborgen för en kontolimit på högst 200 000 euro.

Kommunen har förberett sig för skaderisker med försäkringar. Kommunen har utöver lagstadgade och dylika försäkringar, dessutom ansvarsförsäkring för offentliga samfund, rättsskyddsförsäkring för de som deltar i kommunens verksamhet, gruppolycksfallsförsäkring och -reseförsäkring, avbrottsförsäkring samt egendomsförsäkring. Genom att teckna försäkringar har kommunen berett sig på skador för fast och lös egendom, ansvarsskador, avbrottsolyckor inom verksamheten samt olyckor. Under år 2016 har försäkringsbeståndet och försäkringsobjekten granskats samt preciserats gällande mängd, kvalitet och försäkringsvärde. Sjundeå använder en försäkringsmäklare som sakkunnighjälper i försäkringsärenden.

3 SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMINEN - ORDNET AV DEN INTERNA KONTROLLEN

3.1 Sisäinen valvonta Siuntion kunnassa - Intern kontroll i Sjundea

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista, tuloksellista ja vaikuttavaa, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa, lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus turvataan. Sisäisen valvonnan järjestämisen perustuu kuntalakiin ja kunnan johtosäntöihin sekä niitä täydentäviin ohjeisiin ja määräyksiin ja niissä määriteltyihin tehtäviin, toimivaltuuksiin ja vastuisiin sekä talousarvioon.

Vuoden 2015 lopulla valtuusto hyväksyi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Vuoden 2016 alussa kunnanhallitus hyväksyi kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ohjeen sekä riskienhallintasuunnitelman. Sisäinen valvonta on osa hyvää johtamis- ja hallintotapaa ja sen tarkoitus on varmistaa toiminnan tuloksellisuus, varojen ja resurssien turvaaminen, lakien ja johdon ohjeiden mukainen toiminta sekä riittävä ja luotettava tieto. Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja sekä muut tilivelvolliset (toimielimet ja johtavat viranhaltijat) ovat vastuullisia sisäisen valvonnan ja siihen kuuluvan kokonaisvaltaisen riskienhallinnan järjestämisestä ja asianmukaisesta toimivuudesta.

Siuntion kunnan sisäisen valvonnan ohjeen menetelmiä sovelletaan soveltuvin osin kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen valvonnassa. Sisäisen valvonnan toimivuudesta kuntakonsernin tasolla vastaavat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja.

Hallinnon järjestämiseksi valtuusto on hyväksynyt hallintosäännön, jonka mukaisesti valtuusto on kuntalain 14 §:n mukaisesti siirtänyt (delegoinut) toimivaltaansa kunnan muille toimielimille ja viranhaltijoille.

Toimielin tai viranhaltija, jolle päätösvaltaa on siirretty, on sekä oikeutettu että velvoitettu tekemään päätöksen asiassa. Muut toimielimet eivät voi ottaa asiaa päätettäväkseen muutoin kuin käyttämällä annettua otto-oikeutta. Toimielimen ja viranhaltijan oikeudesta siirtää sille delegoitua toimivaltaa eteenpäin on määrätty Siuntion kunnan hallintosäännössä. Tällaisella delegoinnilla siirrettyä toimivaltaa ei saa siirtää edelleen (subdelegoinnin kielto). Vastuuta ei voi välttää vetoamalla siihen, että päätösvalta on siirretty. Toimivaltaa siirtävällä elimellä tai viranhaltijalla on valvontavastuu ja sen on järjestettävä sisäinen valvonta ja seuranta siten, että delegoinnin mukaisten päätösten tarkkailu on mahdollista. Päätösvallan perusteella tehdyistä päätöksistä on pidettävä päätöspöytäkirjaa.

Kokonaisvaltainen riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tehtävänä on varmistaa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen. Kunnanhallituksen selonteko perustuu lautakuntien alaisten osastopäälliköiden omaan arviointiin sisäisen valvonnan nykytilasta. Tilivelvollisten arviot on käsitelty lautakunnissa.

Kyselyssä pyydettiin arvioimaan arvosana-asteikolla 1 - 5 (välttävä - erinomainen) seuraavia sisäisen valvonnan osa-alueita:

- Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen
- Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus
- Riskienhallinnan järjestäminen
- Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta
- Sopimustoiminta
- Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Avsikten med intern övervakning är att säkerställa att kommunens verksamhet är ekonomisk, ger resultat och är effektiv, att besluten grundar sig på tillräcklig mängd information och den är pålitlig, att lagar och förordningar, direktiv från myndigheter och verksamhetsorganens beslut efterlevs och att egendomen skyddas. Ordlandet av den interna kontrollen grundar sig på kommunallagen och på kommunens instruktioner samt kompletterande direktiv och bestämmelser och på uppgifter, befogenheter och ansvar samt på budgeten.

I slutet av år 2015 godkände fullmäktige grunderna för intern kontroll och riskhantering. I början av år 2016 godkände kommunstyrelsens kommunens och kommunkoncernens anvisningar för intern kontroll samt riskhanteringsplanen. Intern övervakning är en del av god lednings- och förvaltningssett och avsikten med den är att försäkra sig om att verksamheten ger resultat, att medel och resurser tryggas, verksamheten ordnas enligt lagar och ledningens direktiv samt att den information som man ger är tillräcklig och tillförlitlig. Kommunstyrelsen och kommundirektören samt övriga räkenskapsskyldiga (verksamhetsorgan och ledande tjänsteinnehavare) är ansvariga för ordnande av intern kontroll och ett tillhörande helhetsinriktat riskhanteringssystem och att den fungerar som den förväntas fungera.

Anvisningen för intern kontroll i Sjundea kommun används iför lämpliga delar i kontrollen av de samfund som hör till kommunkoncernen. Kommunstyrelsen och kommundirektören ansvarar för ordnandet av den interna kontrollen inom kommunkoncernen.

För ordnandet av administrationen har kommunfullmäktige godkänt förvaltningsstadgan enligt vilka fullmäktige med stöd av 14 § i kommunallagen har överfört (delegerat) sin befogenhet till kommunens övriga organ och tjänsteinnehavare.

De verksamhetsorgan eller tjänsteinnehavare, som befogenheterna har delegerats till, är både berättigade och förpliktade att fatta beslut i ärendet. Andra organ kan inte ta upp ett ärende utom genom att använda sig av en given rätt att äta sig ärendet. Ett organs eller en tjänsteinnehavares rätt att överföra en befogenhet som delegerats till organet/tjänsteinnehavaren fastställs i Sjundea kommuns förvaltningsstadga. Befogenhet som med en dylik vidareöverföring överförs kan inte delegeras vidare (förbud mot subdelegering). Man kan inte undvika ansvar genom att vädja till det, att befogenheten har delegerats. Det organ eller den tjänsteinnehavare som delegerar befogenhet har övervakningsskyldighet och ska ordna intern övervakning så att det är möjligt att övervaka de beslut som fattats i enlighet med delegeringen. De beslut som fattats på basen av beslutanderätten ska protokollföras.

Helhetsbetonad riskhantering är en del av intern kontroll och dess uppgift är att säkerställa att ställda mål uppnås. Kommunstyrelsens redogörelse baserar sig på den bedömning av nuläget för intern kontroll som de räkenskapsskyldiga i de olika förvaltningsområdena har gett. De räkenskapsskyldigas bedömningar har behandlats av ifrågasvarande nämnder.

Verksamhetsorganen fick i uppdrag att bedöma följande delområden inom den interna kontrollen på skalan 1-5 (svag-berömlig):

- Efterföljning av bestämmelser, föreskrifter och beslut.
- Uppföljning av hur målen nåtts, uppföljning av hur anslagen har använts, hur giltiga och pålitliga metoder använts då resultat bedöms
- Hur riskhanteringen ordnas
- Hur anskaffning, överlåtelse och skötsel av egendom ordnas
- Uppgörande av avtal
- Bedömning av hur den interna revisionen är ordnad

Arvioiden mukaan Siuntion kunnan sisäinen valvonta on kokonaisuudessa hyvän ja kiitettävän välimaastossa tasolla 3,8. Osasto-kohtainen vaihteluväli on 2,82 – 4,33. Tilivelvollisten arvioiden perusteella voidaan todeta seuraavaa sisäisen valvonnan eri osa-alueista:

- Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen on kiitettävän ja erinomaisen välimaastossa (4,13). Säännöksiä, määräyksiä ja päätöksiä on pääsääntöisesti noudatettu.
- Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tu-loksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus on lähes kiitettävällä tasolla (3,75). Osastojen toimintakulut pysyivät pääsääntöisesti kunnanvaltuuston hyväksymissä rajoissa. Perusturvaosaston sekä sivistysosaston toimintakatteet ylittivät alkuperäisen talousarvion. Koko kunnan tasolla talouden tasapainoitusohjelman voidaan katsoa toteutuneen pääsääntöisesti suunnitelman mukaisesti.
- Riskienhallinnan järjestämisen taso on hyvällä tasolla (3,4). Vuonna 2016 hyväksyttiin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelma, jonka avulla kunnan riskienhallinnan menettelytapoja kehitetään jatkuvasti. Tähän suunnitelmaan on ehdotettu päivityksiä perustuvalautakunnan osalta. Valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelmaan ehdotetaan päivitettäväksi toiminnallisiin riskeihin. Riskejä ei voida kuitenkaan kokonaan ehkäistä, vaan niiden torjumisen suunnitteluun ja toteutumiseen on kiinnitettävä huomiota enemmän proaktiivisesti (ennakolta torjuminen) kuin reaktiivisesti (vahinkojen korjaaminen)
- Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta on onnistunut hyvin (3,6), sillä näihin liittyviä suurempia laiminlyöntejä ei ole esiintynyt. Kunnan maankäyttösopimuksiin liittyy kuitenkin pieniä epäselvyyksiä.
- Sopimustoiminta on arvioiden perusteella hyvällä tasolla (3,75). Henkilöstön sopimusosaamisessa on koulutustarvetta sekä hankinnoissa ja sopimusosaamisessa on tarvetta osastorajat ylittävään koordinointiin nykyistä enemmän.
- Sisäisen tarkastuksen tasoa pidetään kiitettävänä (4,0). Siuntion kunnan sisäistä tarkastusta ohjaa vuonna 2016 hyväksytty sisäisen valvonnan ohje. Sisäisen valvonnan näkyminen osana jokapäiväisiä toimintaprosesseja vaatii sisäisen valvonnan ohjeen aktiivisempaa jalkauttamista osaksi esimiesten ja tilivelvollisten työtä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoituksena on myös korruption ja lahjonnan estäminen tai vähintäänkin sen esiintuominen. Näin ollen voidaankin todeta, että kunnan toiminta ei tältä osin ole vaarantunut.

Enligt uppskattning är Sjundeå kommuns interna kontroll som helhet på nivån mellan god och berömlig; 3,8. Intervallen mellan de olika förvaltningsområdena är 2,82-4,33. På basen av de räkningskyldigas bedömningar kan följande konstateras gällande de olika delområdena inom den interna kontrollen:

- Efterföljning av bestämmelser, föreskrifter och beslut finns på nivån mellan berömlig och utmärkt (4,13). Bestämmelser, föreskrifter och beslut har i huvudsak efterföljts.
- Nivån på hur mål uppnås, hur tillsyn över användningen av medel har ordnats, hur kompetent resultat bedöms och hur pålitlig detta är, är nästan berömlig (3,75). Avdelningarnas verksamhetsutgifter har i huvudsak hållits inom de ramar som kommunfullmäktige har godkänt. Både grundtrygghetsavdelningen och bildningsavdelningens verksamhetsbidrag överskred den ursprungliga budgeten. På hela kommunens nivå kan balanseringsprogrammet anses i huvudsak ha förverkligats enligt planen.
- Riskhanteringen är på en god nivå (3,4). År 2016 godkändes planen för intern kontroll och riskhantering med hjälp av vilken förfaringsätten inom riskhanteringen i kommunen utvecklas ständigt. Grundtrygghetsnämnden har föreslagit ändringar till denna plan. Planen för kontroll och riskhantering föreslås att uppdateras till verksamhetsrisker. Risker kan ändå inte helt förhindras utan man ska fästa uppmärksamhet vid att planera och förverkliga förebyggandet av dem i första hand proaktivt (förhindrande i förväg) och sedan reaktivt (åtgärdande av skador).
- Anskaffning, överlåtelse och skötsel av egendom har lyckats bra (3,6), för det har inte förekommit större försummelser som hänför sig till dessa. Små oklarheter hänför sig ändå till kommunens markanvändningsavtal.
- Avtalsverksamheten är enligt utvärderingarna på god nivå (3,75). Det har konstaterats att det bland personalen finns behov av att ordna utbildning då det gäller kunnandet om avtal och det finns behov av att anskaffningar och kunnandet om avtal koordineras bättre över avdelningsgränser.
- Den interna kontrollen anses vara på en berömlig nivå (4,0). Sjundeå kommuns interna kontroll styrs av anvisningen för den interna kontrollen som har godkänts år 2016. För att den interna kontrollen ska vara en del av de vardagliga verksamhetsprocesserna krävs det att anvisningen för den interna kontrollen allt mera aktivt förankras som en del av chefernas och de räkningskyldigas arbete.

3.2 Kunnanhallituksen selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä - Kommunstyrelsens redogörelse över den interna kontrollen

Kunnanhallitus toteaa, että arvioinnit sisäisen valvonnan tilasta on käsitelty asianomaisissa päättävissä toimitelmissä, jolloin tieto puutteista ja korjaustarpeista on otettu käsitteelyyn. Kunnan sisäisen valvonnan tulee tuottaa oikea-aikaista tietoa johtamisen välineeksi, jotta poikkeamiin taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteuttamiseksi voidaan puuttua ajoissa. Sisäisen valvonnan kehittämistä tulee jatkaa riskienhallinnan ja tavoitteiden toteuttamisen vastuuttamisen osalta. Sisäisen valvonnan ohjeistusta ja riskienhallintasuunnitelmaa on syytä tarkastella ja tarvittaessa päivittää vuosittain.

Kommunstyrelsen konstaterar att utvärderingarna av den interna kontrollens situation samt information om brister och ändringsbehov har behandlats i organen. Kommunens interna kontroll ska producera aktuell information som kan användas i ledningsarbetet så att man kan ingripa i tid i avvikelser i förverkligandet av de ekonomiska och verksamhetsmässiga målen. Utvecklingen av den interna kontrollen ska fortsätta för den del som det gäller ansvaret för genomförandet av riskhanteringen och målen. Det finns skäl att granska och vid behov uppdatera anvisningarna för intern kontroll och riskhanteringsplanen.

4 TULOSEN MUODOSTUMINEN - HUR RESULTATET BILDAS

4.1 TULOSLASKELMAN TUOTOT – RESULTATRÄKNINGENS INTÄKTER

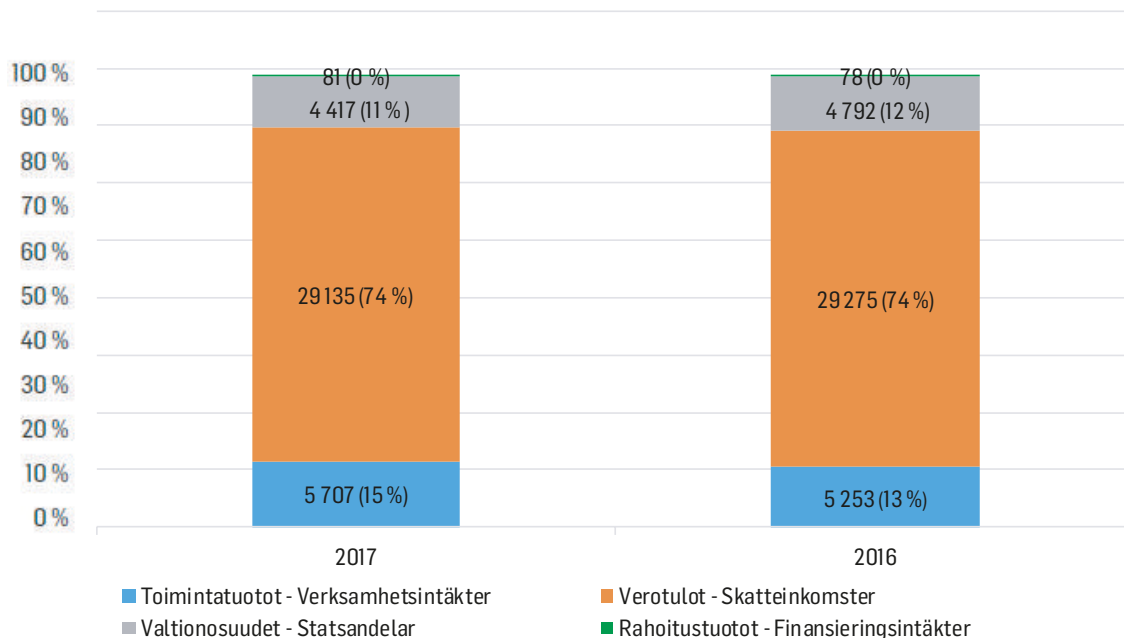
1 000 €	TP 2017 BS	TP 2016 BS
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	5 707	5 253
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-35 393	-34 654
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-29 686	-29 401
Verotulot - Skatteinkomster	29 135	29 275
Valtionosuudet - Statsandelar	4 417	4 792
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansieringsintäkter och -utgifter	-325	-395
Korkotuotot - Ränteutgifter	6	4
Muut rahoitustuotot - Övriga finansieringsintäkter	75	74
Korkokulut - Ränteutgifter	-400	-467
Muut rahoituskulut - Övriga finansieringsutgifter	-7	-6
Vuosikate - Årsbidrag	3 541	4 271
Poistot ja arvonalentumiset - Avskrivningar och värdeminskningar	-1 982	-1 550
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	1 558	2 720
Tilikauden ylijäämä - Räkenskapsperiodens överskott	1 558	2 720
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT - RESULTATRÄKNINGENS RELATIONSTAL		
Toimintatuotot/ Toimintakulut % - Verksamhetsintäkter/ -utgifter %	16,12	15,16
Vuosikate/ Poistot % - Årsbidrag/ Avskrivningar %	178,65	275,55
Vuosikate/ Asukas € - Årsbidrag/ Invånare €	575,92	690,99
Asukasmäärä - Invånaravtal	6 148	6 181

4.2 Tuloslaskelman tuotot – Resultaträkningens intäkter

Tuloslaskelman tuotot olivat yhteensä 39,33 miljoonaa euroa (39,39 miljoonaa euroa vuonna 2016). Verotulojen osuus tuotoista oli 74,1 prosenttia ja valtionosuuksien 11,2 prosenttia. Näin ollen verorahoitus muodostaa 85,3 prosenttia tuotoista.

Resultaträkningens intäkter uppgick sammanlagt till 39,33 miljoner euro (39,39 miljoner euro år 2016). Skatteinkomsternas andel av intäkterna var 74,1 % och statsandelarnas 11,2 %. Således utgör skattefinansieringen 85,3 procent av intäkterna.

TULOSLASKELMAN TUOTOT – RESULTATRÄKNINGENS INTÄKTER (1000 €)

4.2.1 Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter

Toimintatuotot olivat 5,70 miljoonaa euroa ja ne nousivat noin 454 000 euroa vuoden 2016 tasosta. Suurimmat erät ovat maksutuotot 2,91 miljoonaa ja myyntituotot 1,72 miljoonaa euroa.

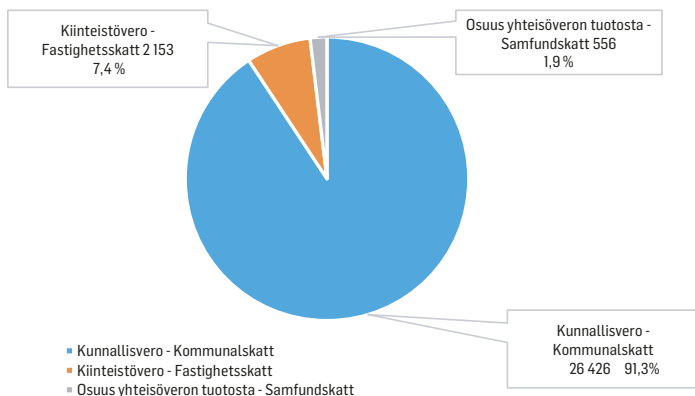
Verksamhetsintäkterna var 5,70 miljoner euro och de ökade med ca 454 000 euro från nivån år 2016. De största posterna är betalningsintäkter på 2,91 miljoner euro och försäljningsintäkter på 1,72 miljoner euro.

4.2.2 Verotulot - Skatteinkomster

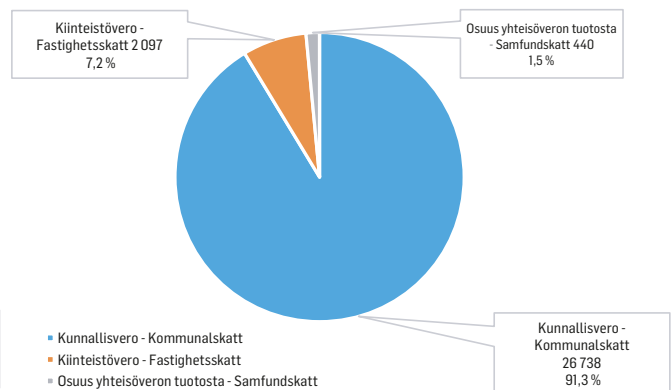
Kunnallisveron osuus verotuloista oli 90,7 prosenttia, kiinteistövero 7,4 prosenttia ja yhteisöveron 1,9 prosenttia.

Kommunalskattens andel av skatteinkomsterna var 90,7 procent, fastighetsskattens andel 7,4 procent och samfundsskattens andel 1,9 procent.

VEROLAJIEN OSUUDET VUONNA 2017 – DE OLIKA SKATTEFORMERNAS ANDELAR 2017 (1 000 €)

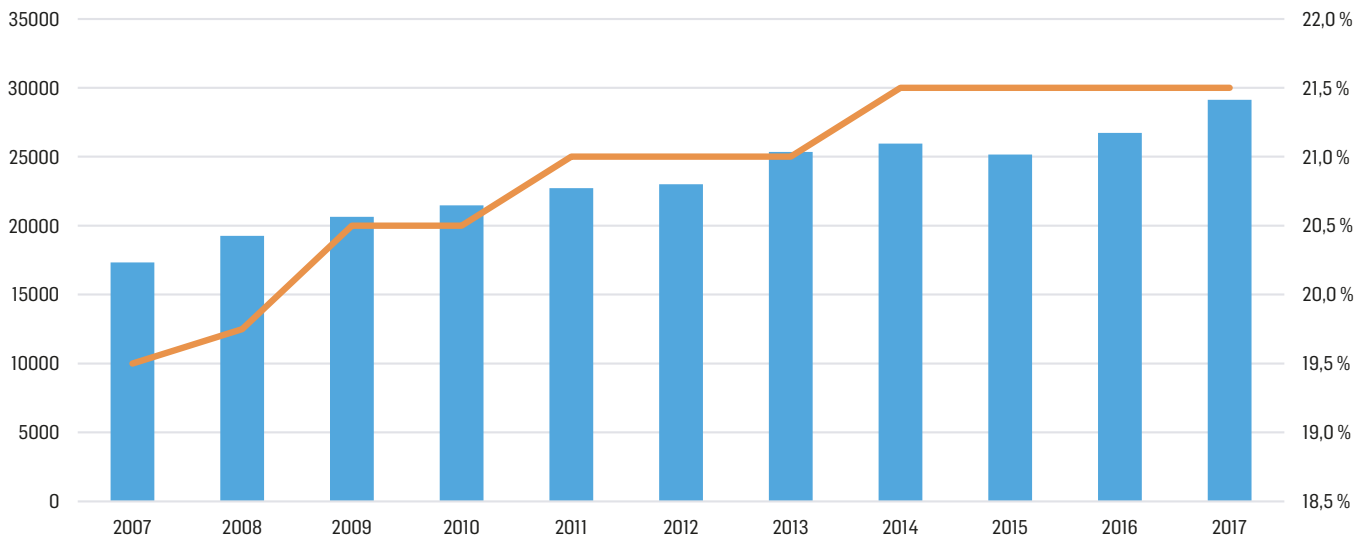
VEROLAJIEN OSUUDET VUONNA 2016 – DE OLIKA SKATTEFORMERNAS ANDELAR 2016 (1 000 €)

Verotulot yhteensä - Skatteinkomster sammanlagt	TP2016BS	TP2017BS	Ero - Avvikelse €	Ero - Avvikelse %
Kunnallisvero - Kommunalskatt	26 738 173,89	26 425 528	-312 646,27	-1,2 %
Kiinteistövero - Fastighetsskatt	2 096 829,68	2 152 994	56 163,92	2,7 %
Yhteisövero - Samfundskatt	440 115,82	556 221	116 104,78	26,4 %
Yhteensä - Sammanlagt	29 275 119,39	29 134 741,82	-140 377,57	-0,5 %

Verotulot vuonna 2017 olivat yhteensä 29,13 miljoonaa euroa, joloin ne laskivat edellisvuoteen verrattuna noin 140 380 euroa eli noin 0,5 %. Kunnallisverotulot toteutuivat vuonna 2017 noin 312 600 euroa pienempänä kuin vuonna 2016. Kiinteistöverotuloja kertyi yhteensä noin 2,152 miljoonaa euroa ja ne nousivat edellisvuoteen verrattuna 2,7 prosenttia eli noin 56 100 euroa. Yhteisöverot nousivat myös edellisvuoteen verrattuna, vuoden 2017 toteuman ollessa 26,4 prosenttia (noin 116 000 euroa) parempi edellisvuoteen verrattuna.

År 2017 uppgick skatteintäkterna sammanlagt till 29,13 miljoner euro och jämfört med föregående år sjönk de med ca 140 380 euro, dvs. med ca 0,5 procent. Kommunalskatteintäkterna var år 2017 ca 312 600 euro mindre än år 2016 och fastighetsskatteinkomsterna uppgick till ca 2,152 miljoner euro, dvs. ca 56 100 euro och 2,7 procent högre än föregående år. Samfundsskatten steg också jämfört med föregående år, då utfallet för år 2017 var 26,4 procent (ca 116 000 euro) bättre än året innan.

Vuonna 2017 yhteisöverokanta oli 20,0 prosenttia, josta kuntien jako-osuus oli 30,35 %. Kiinteistöveron tilitykset vuonna 2017 olivat noin 2,15 miljoonaa euroa. Kiinteistöveroprosentit vuonna 2017 olivat: yleinen 1,20 %, vakituinen asunto 0,50 % ja muu asuinrakennus 1,20 % sekä rakentamaton rakennuspaikka 3,0 %. Vuonna 2017 kiinteistöveroprosentit olivat samat kuin vuonna 2016. Kiinteistöveron tuotto nousi 2,7 prosenttia.

Under år 2017 var samfundsskattesatsen 20,0 procent varav kommunernas skifteslott var 30,35 procent. Fastighetsskatteredovisningen år 2017 var ca 2,15 miljoner euro. Fastighetsskattesatserna för år 2017 var: allmän skattesats 1,20 %, stadigvarande bostad 0,50 % och övrig bostadsbyggnad 1,20 % samt obebyggd byggplats 3,0 %. År 2017 var fastighetsskatteprocenterna samma som år 2016. Fastighetsskatteintäkterna steg med 2,7 procent.

4.2.3 Valtionosuudet - Statsandelar

Valtionosuuksien toteuma oli 4,42 miljoonaa euroa, ja näin ollen vähennys oli viime vuoteen verrattuna noin 374 439 euroa.

Utfallet av statsandelarna var 4,42 miljoner euro och minskade således jämfört med föregående år med ca 374 439 euro.

Valtionosuudet - Statsandelar	TA2017BG	Talousarvionmuutokset - Budgetändringarna	MTA2017Ä-BG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus -					
Statsandelen som noterats för kommunal basservice	5 524 999	0	5 524 999	5 552 940	27 941
Muut opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet -					
Statsandelar för övrigt undervisnings- och kulturväsende	-1 319 130	0	-1 319 130	-1 135 767	183 363
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus - Förhöjning av behövsprövad statsandel	0	0	0	0	0
Yhteensä - Totalt	4 205 869	0	4 205 869	4 417 173	211 304

4.2.4 Rahoitustuotot - Finansiella intäkter

Rahoitustuottoja kertyi 81 000 euroa ja ne nousivat noin 3 000 euroa edellisvuodesta. Rahoitustuotoista merkittävin osa on peruspääoman korko HUS-kuntayhtymältä, 48 000 euroa. Rahoitustuottojen kasvuun on vaikuttanut verotilysten korkojen toteutuminen arvioitua suurempana. Lisäksi osinkotuotot kasvoivat odotettua suuremmaksi.

De finansiella intäkterna var 81 000 euro och de steg jämfört med föregående år med ca 3000 euro. Den mest betydande delen av de finansiella intäkterna är grundkapitalräntan på 48 000 euro från samkommunen HNS. Utfallet av räntorna för de bokförda skatterna som var större än beräknat har lett till ökningen av de finansiella intäkterna. Dessutom blev dividendinkomsterna större än beräknat.

4.3 Tuloslaskelman kulut - Resultaträkningens utgifter

Tuloslaskelman kulut olivat yhteensä 35,4 miljoonaa euroa toimintakulujen muodostaessa 98,9 prosenttia ja rahoituskulujen 1,2 prosenttia kuluista.

Resultaträkningens utgifter var sammanlagt 35,4 miljoner euro medan verksamhetsutgifterna utgjorde 98,9 procent och finansieringsutgifterna 1,2 procent av utgifterna.

4.3.1 Toimintakulut – Verksamhetsutgifter

Toimintakulut olivat 35,4 miljoonaa euroa. Lisäys edelliseen vuoteen oli hyvin maltillinen, 739 euroa. Siuntion toimintakuluista merkittävin on palvelujen ostot 17,4 miljoonaa euroa. Tämä on 0,1 prosenttia suurempi kuin vuonna 2016. Henkilöstökulut olivat noin 13,5 miljoonaa euroa ja ne laskivat edellisvuodesta 431 euroa. Avustusten määrä väheni 0,2 prosenttia. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden hankinta kasvoi 0,1 prosenttia. Muut toimintakulut nousivat 0,6 prosenttia.

Verksamhetsutgifterna var 35,4 miljoner euro. Ökningen från föregående år var väldigt blygsam, 739 euro. Av Sjundeå kommuns verksamhetsutgifter utgjorde Köp av tjänster den mest betydande delen, 17,4 miljoner euro, vilket är 0,1 procent större än år 2016. Personalkostnaderna var ca 13,5 miljoner euro och de sjönk med 431 euro från föregående år. Bidragen minskade med 0,2 procent. Anskaffningen av material, förnödenheter och varor ökade med 0,1 procent. Övriga verksamhetsutgifter ökade med 0,6 procent.

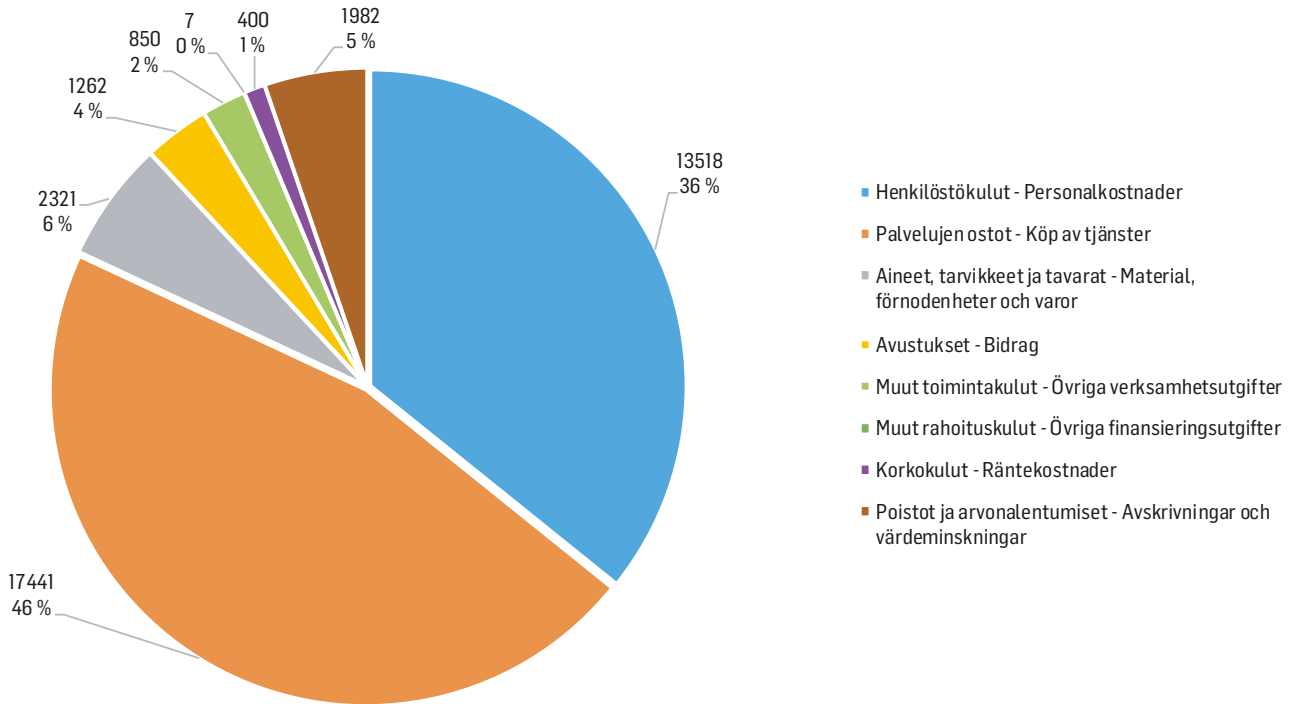
1 000 €	2017	Osuus - Andel %	2016	Muutos - Ändring €	Muutos - Ändring %
Henkilöstökulut - Personalkostnader	13 518	38,2 %	13 949	-431	0,0
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	17 441	49,3 %	16 448	993	0,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	2 321	6,6 %	2 070	251	0,1
Avustukset - Bidrag	1 262	3,6 %	1 650	-388	-0,2
Muut toimintakulut - Övriga verksamhetskostnader	850	2,4 %	537	313	0,6
Yhteensä - Sammanlagt	35 393	100 %	34 654	739	0,0

4.3.2 Rahoituskulut - Finansieringskostnader

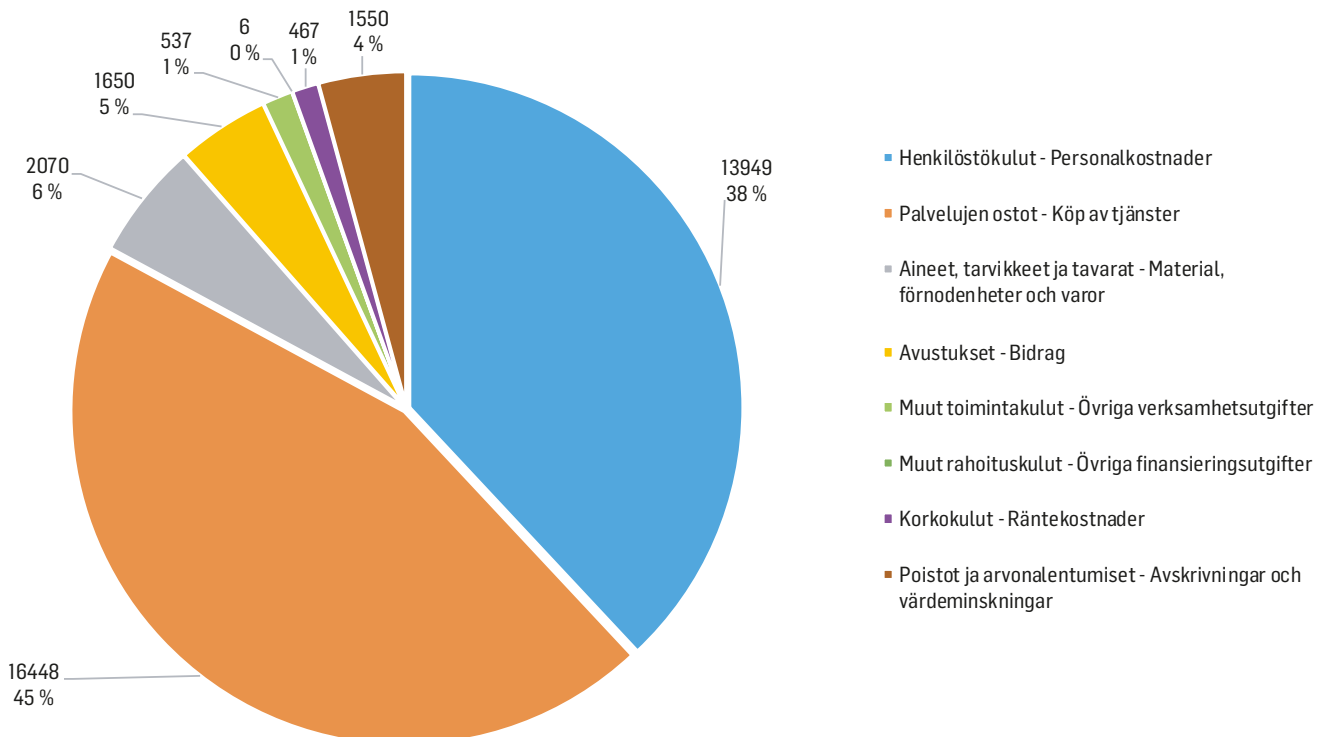
Tilikauden rahoituskulut olivat 0,41 miljoonaa euroa, josta 0,36 miljoonaa euroa on pitkäaikaisten lainojen korkoja.

Räkenskapsperiodens finansieringskostnader var 0,41 miljoner euro, av vilka 0,36 miljoner euro utgörs av räntor för långfristiga lån.

TULOSLASKELMAN KULUT 2017 – RESULTATRÄKNINGSUTGIFTER 2017 (1 000 €)

TULOSLASKELMAN KULUT 2016 – RESULTATRÄKNINGSUTGIFTER 2016 (1 000 €)

4.4 Toimintakate ja vuosikate – Verksamhetsbidrag och årsbidrag

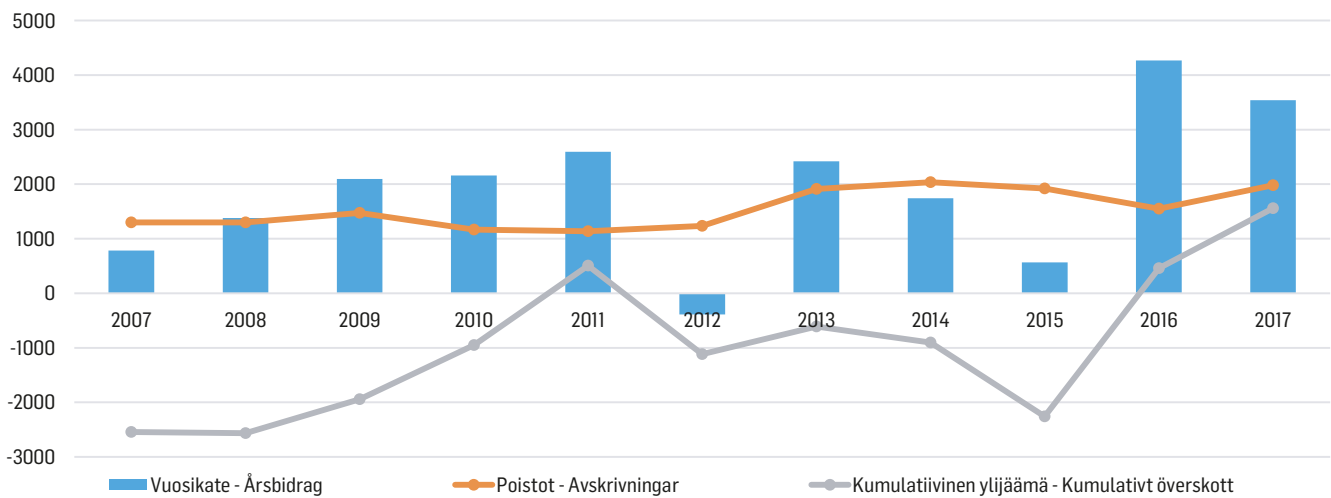
Toimintakate oli noin -29,68 miljoonaa euroa ja se heikkeni edellisvuoteen verrattuna lähes 284 000 euroa. Verotulot ja valtionosuudet eli verorahoitus oli yhteensä 33,5 miljoonaa euroa. Verorahoitus riitti toimintakatteen ja rahoituskulujen rahoittamiseen ja vuosikatteeksi muodostui 3,51 miljoonaa euroa.

Poistot olivat 1,98 miljoonaa euroa. Kunnan tulorahoituksen tulokitaan olevan riittävä, kun vuosikate suhteessa poistoihin on vähintään 100 %. Tällöin vuosikatteella saadaan korvattua kulumisesta aiheutuneet menetykset.

Verksamhetsbidraget var ca -29,68 miljoner euro och försvagades jämfört med föregående år med nästan 284 000 euro. Skatteinkomsterna och statsandelarna dvs. skattefinansieringen uppgick till totalt 33,5 miljoner euro. Skattefinansieringen räckte till för att finansiera verksamhetsbidraget samt finansieringsutgifterna och årsbidraget blev 3,51 miljoner euro.

Avskrivningarna var 1,98 miljoner euro. Kommunens inkomstfinansiering kan anses vara tillräcklig då årsbidraget är minst 100 % i förhållande till avskrivningarna. Med årsbidraget kan således för-luster uppkomma av slitage täckas.

VUOSIKATE, POISTOT JA KUMULATIIVINEN ALIJÄÄMÄ - ÅRSBIDRAG, AVSKRIVNINGAR OCH KUMULATIVT UNDERSKOTT

Talouden pitkän aikavälin rahoitustasapaino edellyttää, että suunnitelmapoistot ja poistonalaisten investointien omahankintameno ovat samaa tasoa. Vuonna 2017 investointien omahankintameno oli noin 4,21 miljoonaa euroa.

Balanseringen av finansieringen på lång sikt förutsätter att planavskrivningarna och självanskaffningsutgifterna för de investeringar för vilka avskrivning ska verkställas ligger på samma nivå. Under år 2017 var investeringarnas självanskaffningsutgifter ca 4,21 milj. euro.

4.5 Tilikauden tulos ja ylijäämä - Räkenskapsperiodens resultat och överskott

Tilikauden tulos kuvaa kaikkien tilikaudelle kuuluvien tuottojen ja kulujen erotusta sekä poistoja. Tilikauden tulokseksi muodostui ylijäämää 1 558 469,82 euroa. Poistoeroja ja rahastonsiirtoja ei ollut, joten tilikauden tulos on sama kuin tilikauden ylijäämä. Vuoden 2016 tilikauden tulos oli myös ylijäämäinen, sen ollessa 2 719 911,15 euroa.

Räkenskapsperiodens resultat beskriver skillnaden mellan alla intäkter och utgifter under räkenskapsperioden samt avskrivningarna. Räkenskapsperiodens resultat visar ett överskott på 1 558 469,82 euro. Avskrivningsskillnader eller fondöverföringar fanns inte och således är resultatet det samma som räkenskapsperiodens överskott. Resultatet för räkenskapsperioden år 2016 visade också överskott och var 2 719 911,15 euro.

5 TOIMINNAN RAHOITUS - FINANSIERING AV VERKSAMHET

5.1 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut - Finansieringskalkyl och relationstal

Rahoituslaskelmaan kootaan kunnan rahan lähteet ja rahan käytöt tilikauden ajalta. Rahoituslaskelma päättyy kuvaamaan muutosta kassavaroissa eli sitä, lisääntyvätkö vai vähentyvätkö kunnan kassavarat tilikauden aikana.

I finansieringskalkylen samlas kommunens penningkällor och penninganvändning under räkenskapsperioden. Finansieringskalkylen upptar slutligen ändringarna i kassamedlen, dvs. om kommunens kassamedel ökade eller minskade under räkenskapsperioden.

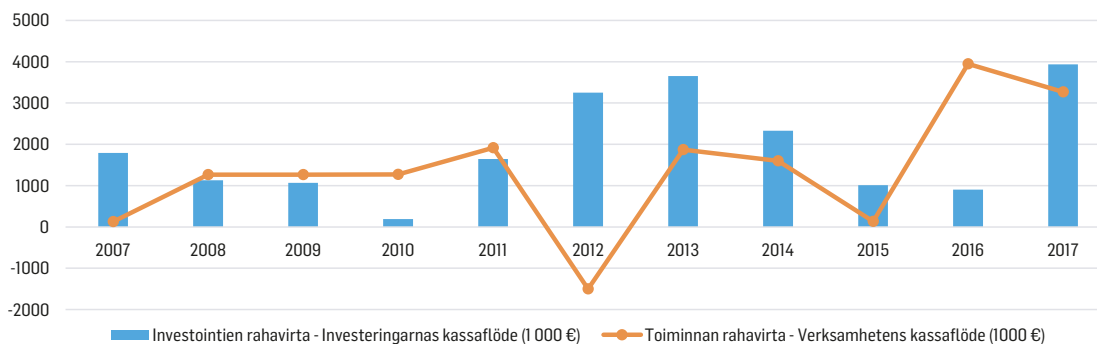
RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT - FINANSIERINGSKALKYL OCH RELATIONSTAL		
1 000 €	2017	2016
Toiminnan rahavirta - Penningflöde i verksamheten		
Vuosikate - Årsbidrag	3541	4 269
Tulorahoituksen korjauserät - Rättelseposter till internt tillförda medel	-273	-325
Investointien rahavirta - Penningflöde för investeringar del		
Investointimenot - Investeringar utgifter	4214	1 236
Rahoitusosuudet investointeihin - Finansieringsandelar i investeringsutgifter	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot - Överlåtelseinkomster av tillgångar bland bestående aktiv	-282	-333
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas penningflöde	665	-3 041
Rahoituksen rahavirta - Penningflöde för finansieringens del		
Antolainauksen muutokset - Förändringar i utlåningen		
Antolainasaamisten lisäykset - Ökning av utlåningen	0	4
Lainakannan muutokset - Förändringar i lånebeståndet		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys - Ökning av långfristiga lån	4000	4 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys - Minskning av långfristiga lån	3100	3 035
Lyhytaikaisten lainojen muutos - Förändring av kortfristiga lån	0	-2 950
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar av likviditeten	-94	16
Rahoituksen rahavirta - Penningflöde för finansieringens del	806	-1 973
Rahavarojen muutos (€) - Förändring av likvida medel (€)	141	1 069
Rahavarat - Kassa och bank 31.12.	1 265	1 124
Rahavarat - Kassa och bank 1.1.	1 124	55
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT - RELATIONSTAL		
Toiminnan ja investointien rahavirrankertymä 5 vuodelta, 1000 € - Kassaflöde för verksamhet och investeringar för 5 år, 1000€	-2 553	-7 970
Investointien tulorahoitus, % - Intern finansiering av investeringar, %	84	345
Lainanhoitokate - Låneskötselbidrag	1,13	1,35
Kassan riittävyys, pv - Likviditet, kassadagar	10,81	10,41
Asukasmäärä - Invånare	6 148	6 173
Investointien tulorahoitus, % - Intern finansiering av investeringar, %		
= 100* Vuosikate / Investointien omahankintameno		
= 100* Årsbidrag / Investeringarnas egen anskaffningsutgift		
Lainanhoitokate - Låneskötselbidrag		
= (Vuosikate + korkokulut) / (korkokulut + Lainanlyhennykset)		
= (Årsbidrag + Räntekostnader) / (Räntekostnader + Amorteringen)		
Kassan riittävyys (pv) - Likviditet, Kassadagar		
= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella		
= 365 x Kassamedel 31.12. / Kassabetalningar under räkenskapsperioden		

Toiminnan ja investointien rahavirta – Kassaflöde för verksamhet och investeringar

Tulorahoitus muodostuu vuosikatteesta ja sen jälkeen mahdollisesti esiintyvistä satunnaisista eristä. Näiden lisäksi huomioidaan tulorahoituksen kirjanpidolliset korjaukset. Siuntion kunnan tulorahoitus vuonna 2017 oli 3,3 miljoonaa euroa. Tulorahoitusta kertyi lähes 0,67 miljoonaa euroa enemmän edelliseen vuoteen verrattuna. Rahoituslaskelman investointien rahavirta muodostuu käyttöomaisuuden investointimenoista, rahoitusosuuksista sekä myyntituloista. Kunnan käyttöomaisuusinvestointien määrä oli tilikaudella 2017 noin 4,21 miljoonaa euroa. Käyttöomaisuuden myyntihinnat olivat 0,28 miljoonaa euroa. Toiminnan ja investointien rahavirta oli 0,66 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Inkomstfinansieringen uppstår av årsbidraget och av eventuella extraordinära poster efter det. Förutom dem beaktas inkomstfinansieringens bokföringsmässiga korrigeringsposter. Sjundeå kommuns inkomstfinansiering år 2017 var 3,3 miljoner euro. Inkomstfinansieringen var nästan 0,67 miljoner euro större än föregående år. I finansieringskalkylen uppstår investeringarnas penningflöde av anläggningstillgångarnas investeringsutgifter, av finansieringsandelarna samt av försäljningsintäkterna. Kommunens investeringar i anläggningstillgångar under räkenskapsperioden 2017 var ca 4,21 miljoner euro. Under året avstod man från anläggningstillgångar för 0,28 miljoner euro. Penningflödet för verksamheten och investeringarna visade ett underskott på 0,66 miljoner euro.

TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA - KASSAFLÖDE FÖR VERKSAMHET OCH INVESTERINGAR (1000 €)

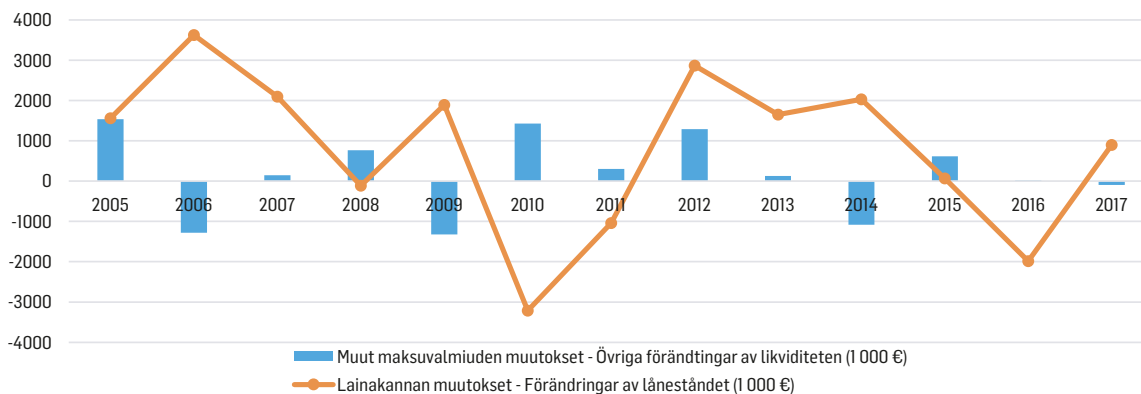

Rahoituksen rahavirta - Finansieringens penningflöde

Pitkäaikaista lainaa nostettiin tällä tilikaudella 4,0 miljoonaa euroa ja vanhoja pitkäaikaisia lainoja maksettiin pois 3,1 miljoonalla eurolla. Lainanhoidokate oli tilikaudella 1,13. Tällä tunnusluvulla mitataan tulorahoituksen riittävyyttä vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoidaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Muut maksuvalmiuden muutokset koostuvat pitkien ja lyhytaikaisten saamisten muutoksista ja korottomien velkatilien pääomien muutoksista. Rahoituksen rahavirraksi muodostui 0,8 miljoonaa euroa.

Under denna räkenskapsperiod lyftes långfristiga lån för 4,0 miljoner euro och gamla långfristiga lån betalades bort för 3,1 miljoner euro. Kreditförvaltningsbidraget under räkenskapsperioden var 1,13. Detta relationstal mäter om inkomstfinansieringen är tillräcklig för betalning av räntor och amorteringar på främmande kapital. Inkomstfinansieringen räcker till för låneskötsel om relationstalet är 1 eller större. Om relationstalet är under 1 blir man tvungen att uppta tilläggs lån för att sköta det främmande kapitalet, realisera kommunens egendom eller minska penningmedlen. Andra förändringar i likviditeten består av ändringar i lång- och kortfristiga fordringar och ändringar i kapitalet på räntefria skuldkonton. Finansieringens penningflöde blev 0,8 miljoner euro.

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA - KASSAFLÖDET FÖR FINANSIERINGENS DEL (1000 €)

5.2 Tase ja sen tunnusluvut - Balansräkning och dess relationstal

Tase ja siitä laskettavat tunnusluvut kuvaavat tilinpäätöspäivän mukaista rahoituksen rakennetta. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

Balansräkningen och dess relationstal beskriver finansieringsstrukturen på bokslutsdagen. De ändringar som skett i finansieringsläget under räkenskapsperioden framgår av finansieringskalkylen.

TASE - BALANSRÄKNING 31.12.2017 (1000€)

VASTAAVAA - AKTIVA	2017	2016
PYSYVÄT VASTAAVAT - BESTÄENDE AKTIVA	34 464	32 240
Aineettomat hyödykkeet - Immateriella tillgångar	767	166
Aineettomat oikeudet - Immateriell rättigheter	57	82
Muut pitkävaikutteiset menot - Övriga utgifter med lång verkningstid	710	84
Aineelliset hyödykkeet - Materiella tillgångar	30 524	28 902
Maa- ja vesialueet - Mark- och vattenområden	5221	4 085
Rakennukset - Byggnader	12595	13 629
Kiinteät rakenteet ja laitteet - Fasta konstruktioner och anordningar	11526	10 264
Koneet ja kalusto - Maskiner och inventarier	319	213
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat - Förskottsbetalningar och pågående nyanläggningar	863	710
Sijoitukset - Placeringar	3 172	3 172
Osakkeet ja osuudet - Aktier och andelar	3169	3 169
Muut lainasaamiset - Övriga lånefordringar	4	4
TOIMEKSIANTOJEN VARAT - FÖRVALTADE MEDEL	0,26	12
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet - Donationsfondernas särskilda täckning	0,26	12
VAIHTUVAT VASTAAVAT - RÖRLIGA AKTIVA	3 377	3 804
Saamiset - Fordringar	2 112	2 680
Lyhytaikaiset saamiset - Kortfristiga fordringar	2 112	2 680
Myyntisaamiset - Kundfordringar	600	623
Muut saamiset - Övriga fordringar	530	398
Siirtosaamiset - Resultatregleringar	981	1 659
Rahoitusarvopaperit - Finansieringsvärdepapper	11	11
Osakkeet ja osuudet - Aktier och andelar	11	11
Rahat ja pankkisaamiset - Kassa och bank	1 255	1 114
VASTAAVAA - AKTIVA	37 841	36 057

VASTATTAVAA - PASSIVA	2017	2015
OM PÄÄOMA - EGET KAPITAL	11 372	9 813
Peruspääoma - Grundkapital	9 352	9 352
Edellisten kausien alijäämä - Överskott/ underskott från tidigare räkenskapsperioder	461	-2 259
Tilikauden ylijäämä / alijäämä - Räkenskapsperiodens överskott / underskott	1558	2 720
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT - FÖRVALTAT KAPITAL	108	120
Lahjoitusrahastojen pääomat - Donationsfondernas kapital	108	120
VIERAS PÄÄOMA - FRÄMMANDE KAPITAL	26 361	26 123
Pitkäaikainen - Långfristigt	18 000	17 295
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta - Lån från finansinstitut och försäkringsinrättningar	17 950	17 070
Lainat julkisyhteisöiltä - Lån från offentliga samfund	50	225
Lyhytaikainen - Kortfristigt	8 361	8 828
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta - Lån från finansinstitut och försäkringsinrättningar	3120	2 800
Lainat julkisyhteisöiltä - Lån från offentliga samfund	175	300
Saadut ennakot - Erhållna förskott	25	24
Ostovelat - Leverantörsskulder	2882	2 561
Muut velat - Övriga skulder	225	260
Siirtovelat - Resultatregleringar	1934	2 883
VASTATTAVAA - PASSIVA	37 841	36 057

TUNNUSLUVUT - RELATIONSTAL	2017	2016
Omavaraisuusaste (%) - Solidetsgrad (%)	30,07	27,23
= 100* (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)		
= 100* (Eget kapital + Avskrivningsskillnad och Frivilliga reseveringar) / (Totalkapital - Erhållna förskott)		
Suhteellinen velkautuneisuus, % - Relativ skuldsättningsgrad, %	66,48	66,38
= 100* (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot		
= 100* (Främmande kapital - Erhållna förskott) / Driftsinkomster		
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, % - Skulder och ansvar, procent av driftsinkomster, %	67,29	66,72
= 100* (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot		
= 100* (Främmande kapital - Erhållna förskott) / Driftsinkomster		
Lainakanta 31.12. - Lån 31.12. (1000 €)	21 295	20 395
= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muutvelat)		
= Främmande kapital - (Erhållna förskott + Köpkrediter + Resultatreglering + Övriga krediter)		
Lainakanta 31.12., € / Asukas - Lån 31.12., € / Inv.	3 464	3 304
Lainasaamiset - Lånefordringar, 1 000 €	4	4
Kertynyt Yli-/Alijäämä - Kumulativt över-/Underskottet (1000 €)	2 020	461
Kertynyt Yli-/Alijäämä, € / Asukas - Kumulativt över-/Underskottet, € / inv.	329	75

Omavaraisuusaste mittaa vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Hyvinä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 prosentin omavaraisuutta. Siuntion kunnan omavaraisuusaste 31.12.2017 oli 30 prosenttia. Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluku on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Siuntion kunnan suhteellinen velkaantuneisuus vuonna 2017 oli 66,5 %, mikä on noin 0,1 prosenttia edellisvuotta korkeampi. Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Siuntion lainakanta kasvoi 900 000 euroa. Lainaa/asukas oli vuoden lopulla 3 463 euroa eli noin 160 euroa enemmän kuin edellisena vuonna.

Självförsörjningsgraden beskriver soliditeten, underskottstoleransen och förmågan att klara förbindelser på lång sikt. Inom kommunalekonomin kan en 70 procents självförsörjningsgrad anses vara en bra nivå. Sjundeå kommuns självförsörjningsgrad 31.12.2017 var 30 procent. Den relativa skuldsättningsgraden berättar hur mycket driftsinkomster som behövs för återbetalning av det främmande kapitalet. Ju lägre relationstalet är desto bättre möjligheter har kommunen att klara av återbetalning av krediten med inkomstfinansiering. Sjundeå kommuns relativa skuldsättningsgrad år 2017 var 66,5 % vilket är ca 0,1 procent högre än föregående år. Med lånestocken avses det räntebelagda främmande kapitalet. Sjundeå kommuns lånestock ökade med 900 000 euro. I slutet av året hade Sjundeå 3 463 euro lån/invånare, vilket är ca 160 euro mer än föregående år.

5.3 Kokonaistulot ja -menot – Totalinkomster och -utgifter

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Kokonaistulo ja -menokäsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

Totalinkomsternas och -utgifternas kalkyl görs utgående från resultaträkningen och finansieringsräkningen, vilka innehåller enbart de externa utgifterna, inkomsterna och finansieringshändelserna. Begreppen helhetsinkomst och -utgift täcker i kalkylen den egentliga verksamheten och inkomsterna och utgifterna från investeringarna samt finansieringsverksamhetens penningkällor och användning.

KOKONAISTULOT JA -MENOT - TOTALINKOMSTER OCH UTGIFTER			
TULOT - INKOMSTER	1 000 €	MENOT - UTGIFTER	1 000 €
Toiminta - Verksamhet		Toiminta - Verksamhet	
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	5 707	Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	35 393
Verotulot - Skatteinkomster	29 135	- Valmistus omaan käyttöön - Produktion för eget bruk	
Valtionosuudet - Statsandelar	4 417	Korkokulut - Räntekostnader	400
Rahoitustuotot - Finansieringsintäkter	81	Muut rahoituskulut - Övriga finansieringsutgifter	7
Tulorahoituksen korjauserät - Korrektivposter i inkomstfinansieringen	-273	Tulorahoituksen korjauserät - Korrektivposter i inkomstfinansieringen	0
Investoinnit - Investeringar		Investoinnit - Investeringar	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulo - Försäljningsinkomster av tillgångar bland bestående aktiva	282	Investointimenot - Investeringsutgifter	4 214
Rahoitusosuudet investointeihin - Finansieringsandelar i investeringsutgifter	0		
Rahoitustoiminta - Finansiering		Rahoitustoiminta - Finansiering	
Antolainasaamisten vähennykset - Minskningar av utlåningen	0	Antolainasaamisten lisäykset - Ökning av utlåningen	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys - Ökning av långfristiga lån	4 000	Pitkäaikaisten lainojen vähennys - Minskning av långfristiga lån	3 100
Lyhytaikaisten lainojen lisäys - Ökning av kortfristiga lån	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys - Minskning av kortfristiga lån	0
Kokonaistulot yhteensä - Totalinkomster sammanlagt	43 348	Kokonaismenot yhteensä - Totalutgifter sammanlagt	43 113
Täsmäytys - Stämning:			
Kokonaistulot - Kokonaismenot = Totalinkomster - Totalutgifter			235,02
Rahavarojen muutos - Muut maksuvalmiuden muutokset = [141,16]-[-93,86]= Övrig förändring i likviditeten - Förändring i kassamedel			235,02

Siuntion kunnan kokonaistulot kuluneella tilikaudella olivat 43,4 miljoonaa euroa. Suurin tuloerä muodostuu verotuloista, jonka osuus kokonaistuloista on 67,1 %. Kokonaismenot olivat tilikaudella 43,1 miljoonaa euroa. Olenaisiin menoerä koostuu toimintakuluista, joiden osuus kokonaismenoista on 82,1 %. Kokonaismenot alittivat kokonaistulot 286 000 eurolla.

Siundeå kommuns helhetsinkomster uppgick under räkenskapsperioden till 43,4 miljoner euro. Den största inkomstposten bildas av skatteintäkterna, vilkas andel av helhetsinkomsterna uppgår till 67,1 %. Helhetsutgifterna uppgick under räkenskapsperioden till 43,1 miljoner euro. Den viktigaste utgiftsposten består av verksamhetsutgifterna, vilkas andel av helhetsutgifterna uppgår till 82,1 %. Helhetsutgifterna underskred helhetsinkomsterna med 286 000 euro.

6. TILIKAUDEN TULOSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET – BEHANDLING AV RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT OCH BALANSERING AV EKONOMIN

Tilikauden tuloksen käsittely - Behandling av räkenskapsperiodens resultat:

Hallitus ehdottaa, että tilikauden tulos 1 558 469,82 euroa siirretään kokonaisuudessaan ylijäämänä taseen omaan pääomaan edellisiltä tilikausilta kertyneisiin yli-/alijäämiin.

Styrelsen föreslår att räkenskapsperiodens resultat på 1 558 469,82 euro i helhet överförs som överskott till det egna kapitalet i balansräkningen till kontot för tidigare räkenskapsperioders under-/ överskott.

Talouden tasapainottamistoimenpiteet - Balansering av ekonomin:

01.05.2015 voimaan astuneen uuden kuntalain 115 §:n mukaan, mikäli kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyydestä talouden tasapainottamiseksi. Tilikauden 2017 tuloksen käsittelyn jälkeen kunnan taseessa on 2 019 758 euroa kertynyttä ylijäämää. Viime tilikaudella 31.12.2016 taseeseen kertyneen ylijäämän määrä oli 461 288 euroa.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 5.9.2016 (KV § 55) tasapainotusohjelman vuosille 2017 - 2020, jonka ensisijaisena tavoitteena on ollut, että mahdollinen kertynyt alijäämä on katettu vuonna 2019. Vaikka Siuntion kunnan tase on vuonna 2017 ylijäämäinen ja alijäämän kattamiseen vaadittavia yksilöityjä tasapainottamistoimenpiteitä ei kuntalain mukaisesti velvoiteta, tulee kunnan kuitenkin noudattaa vuonna 2016 hyväksyttyä talouden tasapainotusohjelmaa. Tämä johtuu erityisesti siitä, että vuoden 2018 talousarvion tulos on tämän hetkisen tiedon mukaan negatiivinen, jolloin kertynyt kumulatiivinen ylijäämä tulee pienentymään. Lisäksi sisäilmahaasteiden aiheuttamat kiinteistöjen korjauskustannukset sekä mahdollinen sote- ja maakuntauudistus tulevat vaikuttamaan merkittävällä tavalla kunnan talouden kantokykyyn ja sen tasapainoon.

Vuoden 2017 yksilöidyt toimenpiteet talouden tervehdyttämiseen on esitetty seuraavassa taulukossa. Taloudellinen vaikutusarvio on tavoitteellinen. Kuntaliiton soveltamisohjeen mukaisesti yksilöidyt toimenpiteistä tulee raportoida vuotuisesti tilinpäätöksen yhteydessä.

Om kommunens balansräkning visar underskott som saknar täckning, ska kommunstyrelsen enligt § 115 i den nya kommunallagen av 1.5.2015 i verksamhetsberättelsen redogöra för balanseringen av ekonomin under den avslutade räkenskapsperioden samt för den gällande ekonomiplanens tillräcklighet för balanseringen av ekonomin. Efter behandlingen av resultatet för räkenskapsperioden 2017 innehåller kommunens balans ett överskott på 2 019 758 euro. Överskottet i balansen för den senaste räkenskapsperioden enligt situation 31.12.2016 uppgick till 461 288 euro.

Kommunfullmäktige godkände 5.9.2016 (FGE § 55) balanseringsprogrammet för åren 2017-2020 vars främsta syfte har varit att det ackumulerade underskottet skulle vara täckt år 2019. Även om Sjundeås balans för år 2017 visar överskott och kommunallagen inte förutsätter specificerade balanseringsåtgärder för täckandet av underskottet, ska kommunen ändå iakta det program som år 2016 godkänts för balanseringen av ekonomin. Detta beror främst på att resultatet för budgeten för år 2018 enligt nuvarande uppgifter kommer att vara negativt och då kommer det ackumulerade kumulativa överskottet att minska. Därtill kommer reparationskostnaderna som hänför sig till problemen med inomhusluften samt den eventuella vård- och landskapsreformen att ha betydande konsekvenser för kommunens ekonomi samt dess bärkraft och balans.

De specificerade åtgärderna som vidtagits för att förbättra ekonomin har framförts i följande tabell. Den ekonomiska verkningsgraden är en målsättning. De specificerade åtgärderna rapporteras årligen i samband med bokslutet. I enlighet med kommunförbundets tillämpningsanvisningar ska man rapportera om de individualiserade åtgärderna årligen i samband med bokslutet.

Yleishallinto - Allmän förvaltning 1 000€	Toimenpiteen vaikuttavuus-arvio 2017 - Konsekvensbedömning av åtgärd 2017	2017	Tilanne - Situation	Kuvaus - Beskrivning
Luottamushenkilöorganisaation uudistaminen - Förnyande av förtroendevaldorganisationen	-5	-5	Toteutettu - Förverkligad	Lautakuntien ja jaostojen jäsenten määrää vähennettiin, mutta valtuuston päätöksellä on kokouspalkkioita korotettu. Antalet medlemmar i nämnderna och sektionerna minskades, men fullmäktige beslutade om att höja mötesarvodena.
Tulostus ja monistus - Utskrivning och kopiering	-20	-20	Toteutettu - Förverkligad	Tulostamistarvetta on pyritty minimoimaan kannustamalla sähköisten vaihtoehtojen käyttöön ja laitemääriä on vähennetty. Säästötavoitteeseen ei kuitenkaan päästä johtuen laitteiden ylimääräisistä puhdistuskuluista. Man har strävat efter att minimera behovet av utskrifter genom att uppmuntra till användningen av elektroniska alternativ och antalet apparater har minskats. Inbesparingsmålet har ändå inte uppnåtts till följd av de extra rengöringskostnaderna av apparater.
Painetut tiedotteet - Tryckta informationsblad	-5	-5	Toteutettu - Förverkligad	Paperisista tiedotteista on osittain luovuttu ja tiedotus on siirtynyt enimmäkseen sähköiseen muotoon. Man har delvis avstått från informationsblad i papper och informationen har främst övergått till elektroniskt format.
Yksipuhelinjärjestelmään siirtyminen - Övergång till system med en telefon	-10	0	Siirtyy - Flyttas	Tehdään toimenpiteitä lankapuhelimista luopumiseksi. Toteutus siirtyy vuodelle 2018. Vidta åtgärder för att avstå från trådtelefonerna. Förverkligandet lär överföras till år 2018.
Henkilöstöhallinnon prosessit - Personalförvaltningens processer	-30	-30	Toteutuksessa - Förverkligas	Henkilöstöhallinnon prosesseja ja toimintatapoja uudistettiin uuden järjestelmän myötä. Personalförvaltningens processer och verksamhetssätt förnyades i och med ett nytt system.
Erilliskorvaukset - Separat ersättning	-15	-15	Toteutuksessa - Förverkligas	Erilliskorvausten määrän kasvua tasataan mahdollisuuksien mukaan. Ökningen i mängden separata ersättningar utjämnas i mån av möjlighet.
Henkilöstöpäällikön ja -sihteerin tehtävät - Personalchefens och -sekreterarens uppgifter	30	30	Toteutettu - Förverkligad	Henkilöstöpäällikön virka täytettiin 2017. Personalchefens tjänst besattes 2017.
ICT-järjestelmien käytöstä poisto - Avstående från ICT-systemen	-10	0	Toteutettu - Förverkligad	Nykyiset järjestelmät ja niiden käyttö kartoitettiin, mutta poistettavia järjestelmiä ei havaittu. Nuvarande system och användningen av dem kartlades, system som ska avlägsnas upptäcktes inte.
Hallinnon ja hankintojen keskittäminen - Koncentrerande av förvaltning och anskaffningar	-20	-20	Toteutettu - Förverkligad	Hallinnointi ja hankinnat keskitettiin niin, että uudet ohjelmat ja päivitykset valmistellaan ict-ryhmässä kunnan joryn hyväksyttäväksi. Investointitarpeita ovat muun muassa langattoman verkon laajennus ja käyttövarmuus. Förvaltningen och anskaffningarna koncentrerades så att nya program och uppdateringar bereds i ict-gruppen för att godkännas av ledningsgruppen. Investeringsbehov är bland annat utvidgningen av trådlöst nät och förbättrande av dess driftsäkerhet.
Työterveyshuollon palvelun rajaus ym. - Begränsning av företagshälsovårdens tjänster m.m.	-30	-30	Toteutettu - Förverkligad	Palvelutasoa on tarkasteltu uudelleen ja sopimuksen sisältöä uudistettiin. Lisäksi palveluketjua virtuaalivastettiin siten, että ensi sijassa on ohjeistettu käyttämään terveyden- ja sairaanhoitajien palveluja. Servicenivån har granskats på nytt och innehållet i avtalet förnyades. Dessutom effektiverades servicekedjan så att det i första hand har anvisats till användna hälsovårdar- och sjukskötartjänster.

Tehtävien järjestelyt, Villa Charlotta - Organisering av uppgifter, Villa Charlotta	-40	-40	Toteutuu. On otettu huomioon 2017 talousarviossa. - Förverkligas. Har beaktats i budgeten 2017.	Sairaanhoidajan tehtävää ei täytetä 1.6.2016-31.12.2017. Tehtäviä hoitavat kotihoidon sairaanhoitajat. Sjukskötarbefattningen lämnas obesatt 1.6.2016-31.12.2017. Uppgifterna sköts av hemvårdens sjukskötare.
Työllistäminen - Sysselsättning	-20	-20	Toteutuksessa - Förverkligas	Prosessia tehostetaan mm työpajan ja päivätoiminnan kautta. On otettu huomioon 2017 talousarviossa, mutta ei ole toteutunut maksimaalisesti. Prosessin kehittäminen jatkuu v. 2018.- Processen effektiveras genom verkstaden och dagverksamheten. Har beaktats i budgeten 2017, men har inte förverkligats maximalt. Utvecklingen fortsätter 2018.
Erikoissairaanhoito - Specialsjukvård	-200	0	Toteutettu - Förverkligad	Ei ole ollut siirtoviivepäiviä, mutta kalliin hoidonpotilaiden määrä on lisääntyneet. Tämän vuoksi tämä tavoite ei toteudu. Inga vårddagar på grund av förflyttningsfördröjning, men antalet patienter som får extra dyr vård har ökat. Därför förverkligas inte detta mål.
Yhteensä - Totalt	-434	-207		
Sivistystoimi - Bildningsväsendet	Toimenpiteen vaikuttavuusarvio 2017 - Konsekvensbedömning av åtgärd 2017	2017	Tilanne - Situation	Kuvaus - Beskrivning
Opetustoimi - Undervisningsväsendet				
Koulunkäyntiavustajat - Skolgångsbiträden	-30	-30	Toteutettu - Förverkligad	Koulunkäyntiavustajien tarve vähentynyt kolmella henkilöllä. Behovet av skolgångsbiträden minskat med tre personer.
Opetustuntien leikkaus - Nedskärningar i undervisningstimmar	-96	-96	Toteutettu - Förverkligad	Vuosiviikkotuntien määrää vähennetty. Mängden årsveckotimmar har minskats.
Aineistomäärärahat, koulutarvikkeet - Anslag för material, skolmaterial	-9	-9	Toteutettu - Förverkligad	Koulutarvikehankintoihin tehty tasoalennus. Nivån för anskaffning av skolmaterial har sänkts.
Aineistomäärärahat, oppikirjat - Anslag för material, läroböcker	-9	-9	Toteutettu - Förverkligad	Oppikirjahankintoihin tehty tasoalennus. Nivån för anskaffning av läroböcker har sänkts.
Koululaisten IP-toiminta - Elevernas eftermiddagsverksamhet	-9	-9	Toteutettu - Förverkligad	Toimintaa tehostettu. Verksamheten har effektiverats.
Opetustoimi yhteensä - Undervisningsväsendet totalt	-153	-153		
Varhaiskasvatus - Småbarnsfostran				
Bullerby Toukolaan - Bullerby till Toukola	-16	-16	Toteutettu - Förverkligad	Bullerbyn toiminta on siirtynyt Toukolaan 8/2016. Verksamheten i Bullerby har flyttat till Toukola 8/2016.
Trolldalen Toukolaan - Troll-dalen till Toukola	-37	-37	Toteutettu - Förverkligad	Trolldalenin toiminta siirtyi Toukolaan 8/2016. Verksamheten i Troll-dalen har flyttat till Toukola 8/2016.
Lilla-Lotta Toukolaan - Lilla-Lotta till Toukola	-13	-13	Toteutettu - Förverkligad	Lilla-Lotan toiminta siirtynyt Toukolaan 8/2017. Verksamheten i Lilla-Lotta har flyttat till Toukola 8/2017.
Päiväkodin johtajan virka - Daghemsföreståndartjänst	-13	-13	Toteutettu - Förverkligad	Yhden suomenkielisen päiväkodin johtajan virka lakkautettu ja muut johtajan virat on muutettu aluevastaavan viroiksi. En finskspråkig daghemsföreståndartjänst avskaffades och de övriga föreståndartjänsterna ändrades till tjänster som serviceområdesansvariga.
Päiväkotiapulaiset - Daghemsbiträden	-78	-78	Toteutettu - Förverkligad	Päiväkotiapulaisten määrä on suhteutettu palveluverkkoon. Tavoitteena oli vähentää 3 päiväkotiapulaisten henkilötyövuotta. Antalet daghemsbiträden har anpassats till servicenätverket. Målet var att minska antalet daghemsbiträden med 3 årsverken.

Varhaiskasvatus yhteensä - Småbarnsfostran totalt	-157	-157		
Opetustoimi ja varhaiskasvatus yhteensä - Undervisningsväsendet och småbarnspedagogiken totalt	-310	-310		
Yhteensä - Totalt	-310	-310		
Tekninen toimi - Tekniska väsendet	Toimenpiteen vaikuttavuusarvio 2017 - Konsekvensbedömning av åtgärd 2017	2017	Tilanne - Situation	Kuvaus - Beskrivning
Peltomaiden vuokrien korotus - Höjning av hyrorna på åkerjord	-2	-2	Toteutettu - Förverkligad	Vuokrat kilpailutettu keskitetysti. Hyrorna konkurrensutsattes koncentrerat.
Vuokra-asuntojen vuokrien korotus - Höjning av hyrorna på hyresbostäder	-2	-2	Toteutettu - Förverkligad	Vuokratasa korotettu. Hyresnivån höjdes.
Siivouspalveluresurit - Städjänstresurserna	-42	-42	Tasapainoitetaan - Balanseras	Resurssit suunnitellaan ja tehdään tarpeet vastaaviksi. Resurserna planeras och uppgörs att motsvara behovet.
Ruokapalveluresurit - Måltidstjänstresurserna	-37	-37	Tasapainoitetaan - Balanseras	Resurssit suunnitellaan ja tehdään tarpeet vastaaviksi. Resurserna planeras och uppgörs att motsvara behovet.
Kunnossapitoresurit - Underhållsresurserna	-66	-66	Tasapainoitetaan - Balanseras	Resurssit suunnitellaan ja tehdään tarpeet vastaaviksi. Resurserna planeras och uppgörs att motsvara behovet.
Vesihuolto - Vattenförsörjningen				
Henkilöresurit - Personalresurser	-26	-26	Toteutettu - Förverkligad	Resurssit suunniteltu ja tehty tarpeet vastaaviksi. Resurserna planeras och uppgöres att motsvara behovet.
Perusmaksun korotus, vapaa-ajan kiint. - Höjning av grundavgift, fritidsfastigheter	-10	-10	Toteutettu - Förverkligad	Vapaa-ajan asuntojen perusmaksua korotettu. Grundavgiften för fritidsbostäder höjdes.
Ympäristötarkastus - Miljöinspektion				
Valvontamaksut - Tillsynsavgifter	-3	-3	Toteutettu - Förverkligad	Valvontamaksut otettiin käyttöön lupien määräaikaistarkastuksiin, vuositarkastuksiin ja ympäristönsuojelulain perusteella tehtäviin tarkastuksiin. Tillsynsavgifter togs i bruk för periodiska besiktningar, årsbesiktningar och besiktningar som utförs med stöd av miljöskyddslagen.
Energiakilpailutus - Energi-konkurrensutsättning	-30	-30	Toteutettu - Förverkligad	Sähkön hankintasopimukset uudistettiin kilpailutuksen pohjalta. Anskaffningsavtalen för el förnyades utgående från konkurrensutsättningen.
Yhteensä - Totalt	-218	-218		
Koko kunta yhteensä - Hela kommunen totalt	-1113	-831		
Muut, kertaluontoiset tulot - Andra, engångsintäkter	Toimenpiteen vaikuttavuusarvio 2017 - Konsekvensbedömning av åtgärd 2017	2017	Tilanne - Situation	Kuvaus - Beskrivning
Kunnan taseessa olevien rakennusten realisointi - Realisering av byggnader i kommunens balans	-350	-350	Toteutuksessa - Förverkligas	Isoja kunnan tontteja on myyty ja rakennusten osalta myynti on vielä toteutuksessa. - Stora tomter i kommunen har sålts och för försäljningen av byggnaderna håller det på att förverkligas.
Teknisen satunnaiset tulot - Tekniska väsendets sporadiska intäkter	-50	-50	Toteutettu - Förverkligad	Rakennuslupatarkastuksiin liittyvät maksut sekä vesi- ja jätevesiliittymismaksut. Avgifter som hänförs till bygglovsinspektioner samt vatten- och avloppsanslutningsavgifterna.

II TALOUSARVION TOTEUTUMINEN - BUDGETUTFALL

Talousarvion toteutuminen kohdassa selvitetään valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen.

Under punkten Budgetutfall utreds hur de av fullmäktige uppställda verksamhetsmässiga och ekonomiska målen har förverkligats.

1 Tavoitteiden toteutuminen - Uppnående av målsättning

Kunnanvaltuusto hyväksyy toiminnan ja talouden tavoitteet. Toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota. Kunnanvaltuustoon nähden sitoviksi eriksi on käyttötalousoosassa määritelty kunnanhallituksen ja lautakuntien toimintakatteet. Investointiosan määrärahat ovat sitovia hankekohtaisesti. Myös talousarviossa esitetyt toiminnalliset tavoitteet ovat määritelty sitoviksi. Sitovuus tarkoittaa sitä, että tavoitteista ei voida poiketa ilman kunnanvaltuuston päätöstä.

Kommunfullmäktige godkänner målen för verksamheten och ekonomi. I verksamheten och ekonomin bör man följa budgeten. I driftsekonomidelen har inkomstkalkyler och anslag enligt netto-principen definierats som bindande för fullmäktige. Anslag i investeringsdelen är projektbindande. Bindande är också verksamhetsmålen i budgeten. Att någonting är bindande betyder att man inte kan avvika från målen utan att kommunfullmäktige beslutar om detta.

1.1 Käyttötalousoosan toteutuminen - Hur driftsekonomidelen förverkligats

Valtuusto on talousarviossa vahvistanut määrärahat ja tuloarviot sekä niiden sitovat toimintakatteet toimielimittäin. Toimielimien määrärahat talousarvion, muutetun talousarvion ja toteuman osalta on esitetty kunnanhallituksen sekä lautakuntien toimintakertomuksissa kokonaisuudessaan ja tulosalueittain. Mukaan on otettu myös osastotoimiston tulosyksikkö, jos sitä ei ole sisällytetty tulosalueisiin sisään. Toimintakertomuksissa on myös esitetty perustelut suurimmille poikkeamille.

I budgeten har fullmäktige slagit fast anslag och inkomstkalkyler samt deras binande verksamhetsbidrag enligt verksamhetsorgan. Anslag per organ enligt budget, ändrad budget och utfall har presenterats i verksamhetsorganens verksamhetsberättelser i helhet och enligt resultatområde. Avdelningskansliet för respektive resultatenheter har också ingått, om den inte ingår i resultatområdena. I verksamhetsberättelserna utreds också motiveringar till de största avvikelserna.

Toimielimien toimintakertomukset - Förvaltningsorganens verksamhetsberättelser

Toimielin - Verksamhetsorgan	Tulosalue - Resultatområde
Keskusvaalilautakunta - Centralvalnämnden	Vaalit - Val
Tarkastuslautakunta - Revisionsnämnden	Tilintarkastus - Revision
Kunnanhallitus - Kommunstyrelsen	Hallinto-osasto - Förvaltningsavdelningen
Perusturvalautakunta - Grundtrygghetsnämnden	Terveyspalvelut - Hälsovårdsservice
	Erikoissairaanhoido - Specialsjukvård
	Vanhuspalvelut - Senior-service
	Sosiaalipalvelut - Socialservice
Sivistyslautakunta - Bildningsnämnden	Opetus - Undervisning
	Varhaiskasvatus - Småbarnspedagogik
	Vapaa sivistystyö - Fritt bildningsarbete
Tekninen lautakunta - Tekniska nämnden	Palvelukeskus - Servicecentralen
	Investoinnit, kaavoitus ja kehitys - Investeringar, planläggning och utveckling
Ympäristö- ja rakennuslautakunta - Miljö- och byggnadsnämnden	Ympäristö- ja rakennusvalvonta - Miljö- och byggnadstillsyn

KESKUSVAALILAUTAKUNTA - CENTRALVALNÄMNDEN

Vaalit – Val

Kunnan keskusvaalilautakunnan tulee toimittaa ne tehtävät, mitkä sille vaalilain mukaan kuuluvat. Valtiollisissa vaaleissa keskusvaalilautakunnan tulee huolehtia kaikista vaalien paikkakunta-kohtaisista valmistelutoista sekä ennakoäänestyksen toimittamisesta ja ennakoäänestyksen tarkastamisesta. Kunnallisvaaleissa tulee keskusvaalilautakunnan tarkastaa ehdokaslistojen julkaisemista koskevat hakemukset ja laatia ehdokaslistojen yhdistelmä, huolehtia vaalitoimituksessa annettujen äänten laskemisesta sekä vahvistaa vaalin tulos.

Kommunens centralvalnämnd bör utföra de uppgifter som enligt vallagen tillkommer den att förrätta. I de statliga valen bör centralvalnämnden sköta alla praktiska förberedelsearbeten samt genomförandet av förhandsröstningen och granskandet av förhandsröstningen. I kommunalvalen bör centralvalnämnden granska ansökningarna för publicerandet av kandidatlistor och uppgöra en sammanställning av kandidatlistorna, sköta om att de i valförrättningen avgivna rösterna räknas samt fastställa valresultatet.

Toiminnan toteutuminen - Utfall av verksamhet

Kuntavaalit järjestettiin onnistuneesti huhtikuussa 2017 ja uusi valtuusto aloitti toimintakautensa kesäkuun alussa 2017. Vuoden 2018 presidentinvaalien järjestelyt alkoivat loppuvuonna 2017. Toiminta toteutui suunnitellusti.

Kommunalvalet ordnades i april 2017 och nya fullmäktige inledde sin mandatperiod i början av juni 2017. Arrangemangen inför presidentvalet 2018 inleddes i slutet av år 2017. Verksamheten förverkligades planenligt.

Talouden toteutuminen – Det ekonomiska utfallet

Keskusvaalilautakunta - Centralvalnämnden					
	TP2016BS	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	0	0	0
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	0	-13 648	-13 648	-7 387	6 261
Sisäiset kulut - Interna utgifter	0	-103	-103	0	103
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	0	-13 751	-13 751	-7 387	6 364

Keskusvaalilautakunnan talous toteutui talousarvion puitteissa. - Utfallet av centralvalnämndens ekonomi var enligt budgeten.

TARKASTUSLAUTAKUNTA – REVISIONSNÄMNDEN

Tilintarkastus – Revision

Kunnanvaltuuston alainen tarkastuslautakunta huolehtii sen lisäksi, mitä kuntalain 122 ja 123 §:ssä säädetään tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumisen seurannasta sekä muutoinkin seuraa tilintarkastajan tehtävien suorittamista. Tarkastuslautakunta tekee tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi. Lautakunta huolehtii siitä, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat tilintarkastuksen suorittamiseksi hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa. Lisäksi se tekee aloitteita ja esityksiä lautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen valvonnan tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla. Tilintarkastuspalveluiden palveluntarjoajana on toiminut vuodesta 2013 alkaen PwC Julkistarkastus Oy.

Förutom det som fastställts i 122 och 123 § i kommunlagen om uppföljningen av hur revisorns revisionsplan förverkligas följer revisionsnämnden, som är underställd kommunfullmäktige, även i övrigt hur revisorn utför sitt uppdrag. Revisionsnämnden gör efter behov framställningar för utvecklandet av revisionen. Nämnden ser till att alla nödvändiga resurser, som möjliggör att revisionen kan genomföras i den utsträckning som god revisionskräver, finns tillhanda. Nämnden tar initiativ till och gör framställningar om att nämndens, revisorernas och den interna kontrollens uppgifter kan samstämmas på ett så ändamålsenligt sätt som möjligt. PwC Julkistarkastus Oy har sedan början av år 2013 fungerat som serviceproducent för revisionstjänsterna.

Toiminnan toteutuminen - Utfallet av verksamhet

Tarkastuslautakunnan toiminta toteutui suunnitellun mukaisesti. Tarkastuslautakunta kokoontui vuonna 2017 yhteensä 13 kertaa. Vastuullisena tilintarkastajana toimii PwC Julkistarkastus Oy, vastuullisena tilintarkastajana JHT Topi Katajala.

Utfallet av revisionsnämndens verksamhet var planenlig. Revisionsnämnden hade sammanlagt 13 möten under år 2017. Som ansvarig revisor fungerar PwC Julkistarkastus Oy och som ansvarig revisor ORF Topi Katajala.

Talouden toteutuminen – Det ekonomiska utfallet

Tarkastuslautakunta - Revisjonsnämnden					
	TP2016BS	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	0		0
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-16 434	-16 071	-16 071	-15 415	656
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-185	-103	-103	-46	57
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-16 619	-16 174	-16 174	-15 461	713

Tarkastuslautakunta käsitteli vuoden 2016 tilinpäätöksen toukokuun alussa. Tilinpäätöksen tarkastus tapahtui pääosin maaliskuuhuhtikuussa. Tarkastuslautakunta pysyi talousarviossaan.

Revisjonsnämnden behandlade bokslutet för år 2016 i början av maj. Revisionen av bokslutet skedde främst i mars-april. Revisjonsnämnden hölls inom budgeten.

KUNNANHALLITUS – KOMMUNSTYRELSEN

Kunnanhallituksen tehtävänä on johtaa kunnan hallintoa ja taloutta sekä huolehtia kunnan toiminnan kehittämisestä ja tuloksellisuudesta kunnanvaltuuston päätösten mukaisesti. Kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus valvoo kunnan etua ja edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa. Kunnanhallitukseen kuuluvat valtuuston, kunnanhallituksen ja hallinto-osaston määrärahat.

Kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa johtaa kunnanhallituksen alaisuudessa kunnanjohtaja. Hallinto-osasto hoitaa kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen toimistotehtävät, henkilöstöasiat, it-asiat, talousarvion valmistelun ja seurannan, keskitetyn palkanlaskennan ja kirjanpidon, tilinpäätöksen valmistelun sekä lautakuntien ja jaostojen hallinnolliset tukipalvelut. Hallinto-osasto jakautuu hallintoyksikköön, henkilöstöyksikköön, talousyksikköön ja kehittämissyksikköön. Hallinto-osastoa johtaa hallintojohtaja.

Kommunstyrelsen har till uppgift att leda kommunens förvaltning och ekonomi samt svara för utveckling av kommunens verksamhet och resultat i enlighet med kommunfullmäktiges beslut. Kommunstyrelsen svarar för beredningen och verkställigheten av fullmäktiges beslut och för tillsynen över beslutens laglighet. Kommunstyrelsen bevakar kommunens intresse samt företräder kommunen och för kommunens talan. Under rubriken kommunstyrelsen hör anslag för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och förvaltningsavdelningen.

Kommundirektören, som är underställd kommunstyrelsen, leder kommunens administration, ekonomi och den övriga verksamheten. Förvaltningsavdelningen sköter kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens kansliuppgifter, personalärendena, it-ärendena, beredningen och uppföljningen av budgeten, den centraliserade löneräkningen och bokföringen, beredningen av bokslutet samt nämndernas och sektionernas administrativa stödfunktioner. Förvaltningsavdelningen indelas i en förvaltningsenhet, en personalenhet, en enhet för ekonomi och en utvecklingsenhet. Förvaltningsavdelningen leds av förvaltningsdirektören.

Toiminnan toteutuminen - Utfallet av verksamhet

Kunnanhallituksen toiminta toteutui suunnitellusti. Vuoden 2016 tilinpäätös hyväksyttiin valtuustossa toukokuussa 2017. Osavuosikatsaus tehtiin keväällä (tammi-huhtikuusta) ja syksyllä (touko-elokuusta). Esimiestyön kehittämiseksi järjestettiin kolme esimiesiltapäivää

Kunnanvaltuusto päätti hakea hallituksen esityksestä HSL:n jäsenyyttä tammikuussa 2017 ja asia saatiin toteutettua niin, että Siuntio on HSL:n jäsen vuoden 2018 alusta. Koulukiinteistöjen osalta hallitus päätti väistötilojen hankkimisesta Aleksis Kiven Koululle, jotka valmistuivat syyskuussa. Kiinteistöjen osalta valtuusto teki päätökset koulukiinteistöjen tulevista linjauksista joulukuussa 2017.

Kommunstyrelsens verksamhet har förverkligats planenligt. Bokslutet för år 2016 godkändes i fullmäktige i maj 2017. En delårsrapport uppgjordes på våren (för perioden januari-april) och på hösten (maj-augusti). För att utveckla chefsarbetet ordnades tre chefseftermiddagar.

Kommunfullmäktige beslutade på förslag av kommunstyrelsen att ansöka om medlemskap i HRT i januari 2017 och ärendet genomfördes så att Sjundeå blev medlem i HRT från och med början av år 2018. För skolfastigheternas del beslutade kommunstyrelsen om upphandlingen av tillfälliga lokaler för Aleksis Kiven skola. Lokalerna färdigställdes i september. Fullmäktige fattade beslut om de kommande riktlinjerna för skolfastigheterna i december 2017.

Toiminnan tavoite - Verksamhetsmål	Arviointikriteeri - Utvärderingskriterium	Tavoitteen toteutuminen - Målsättningens utfall
1.1 Ostolaskutietojen julkaiseminen (hallinto-osasto, kunnanhallitus)	Kunnan ostolaskutietojen julkaiseminen selvitetään vuoden 2017 aikana.	Julkaisemisen mahdollisuus on selvitetty ja käsitelty valtuustossa 11.1.2017 § 129.
1.1 Publiceringen av uppgifter om inköpsfakturor (förvaltningsavdelningen, kommunstyrelsen)	"Publicerande av uppgifter om kommunens inköpsfakturor utreds under år 2017."	Publiceringsmöjligheten har utretts och behandlats i fullmäktige 11.1.2017 § 129.
1.2 Arkistonmuodostus ja kansallinen palveluarkkitehtuuri (perusturvaosasto, perusturvalautakunta, kunnanhallitus ja hallinto-osasto)	Arkistonmuodostuksen eli asiakirjojen rekisteröinnin, seurannan ja arkistoinnin parantaminen. Tiedonohjaussuunnitelman luonti. Kokonaisarkkitehtuurin (KA) ja kansallisen palveluarkkitehtuurin (KAPA) tavoitteiden toteuttaminen.	KAPA on toteutettu kesän 2017 aikana. KATyöstä valmistui luonnos joulukuussa 2017, mutta työtä jatketaan vuonna 2018. Tiedonohjaussuunnitelman luonnista luovuttiin, koska kunnalla ei ole vielä tarvittavia ohjelmistoja tätä varten.
"1.2 Arkivbildning och nationell servicearkitektur (grundtrygghetsavdelningen, grundtrygghetsnämnden och förvaltningsavdelningen)"	"Förbättrande av arkivbildningen, dvs. registreringen, uppföljningen och arkiveringen. Skapande av en informationsstyrningsplan. Genomförande av målen för den övergripande arkitekturen (KA) och den nationella servicearkitekturen (KAPA)."	KAPA har förverkligats under sommaren 2017. Av KA-arbetet färdigställdes ett utkast i december 2017, men arbetet fotsätter år 2018. Man slopade utarbetande av en informationsstyrningsplan eftersom kommunen inte ännu har de behövliga programmet för detta.
Kuntakonsernin toiminnan tavoite - Kommunkonsernens verksamhetsmål		
1.1 Konserniohjeen laatiminen kuntakonsernille (hallinto-osasto, kunnanhallitus)	Konsernirakenne on huomioitu ja konsernia ohjataan ohjeen mukaisesti.	Konserniohje hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 31.1.2017.
1.1 Uppgörande av koncerndirektiv för kommunkonsernen (förvaltningsavdelning, kommunstyrelsen)	Koncernstrukturen har beaktats och koncernen styrs enligt direktivet.	Koncerndirektivet godkändes i kommunfullmäktige 31.1.2017.

Olelliset muutokset toiminnassa - Väsentliga ändringar i verksamheten

Olellaisia muutoksia toiminnassa ei ollut.

Det skedde inga väsentliga ändringar i verksamheten.

Talouden toteutuminen - Det ekonomiska utfallet

Kunnanhallitus - Kommunstyrelsen					
	TP2016BS	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	124 204	65 000	65 000	140 756	75 756
Sisäiset tuotot - Interna intäkter	0	0	0	0	0
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-2 065 416	-2 616 285	-2 616 285	-2 298 856	317 429
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-76 941	-66 539	-66 539	-74 028	-7 489
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-2 018 153	-2 617 824	-2 617 824	-2 232 128	385 696

Yleishallinto - Allmän förvaltning					
	TP2016BS	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	124 204	65 000	65 000	140 019	75 019
Sisäiset tuotot - Interna intäkter	0	0	0	0	0
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-1 498 892	-1 659 692	-1 659 692	-1 719 252	-59 560
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-68 274	-63 939	-63 939	-69 221	-5 282
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-1 442 962	-1 658 631	-1 658 631	-1 648 454	10 177

Kunnanhallituksen talousarvio toteutui toimintakatteen osalta 385 696 euroa talousarviota paremmin. Tästä suurin osa selittyi junaliikenteen väliaikaisen järjestämisen rahoituksen siirtymisestä kunnalta ministeriölle. Tulot toteutuivat ennakoitua parempina, johtuen mm. kunnalle myönnetystä valtionavustuksesta koulujen ICT-hankkeeseen, sekä ennakoitua suuremmasta työterveyshuollon järjestämistuesta. Henkilöstökulut toteutuivat ennakoitua suurempina, koska hallinto-osastolla on vuoden aikana ollut töissä oppisopimusopiskelija, hallinnon harjoittelija ja ma-arkistosihiteeri.

Utfallet av kommunstyrelsens budget för verksamhetsbidragets del var 385 696 euro bättre än budgeterat. Största delen av detta förklaras av att finansieringen av ordnandet av den tillfälliga tågtrafiken överfördes från kommunen till ministeriet. Intäkterna utföll bättre än förväntat bland annat på grund av det statsbidrag som kommunen beviljats för skolornas ICT-projekt samt av att stödet för arrangerande av företagshälsovården var större än beräknat. Personaltulgifterna utföll större än beräknat eftersom det på förvaltningsavdelningen under året arbetat en läroavtalsstuderande, en förvaltningspraktikant och en tidsbunden arkivsekreterare.

Toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi - Åtgärder för att balansera ekonomin

Hallinto-osaston tavoitteena oli vuonna 2017 saada 151 000 euron säästöt. Luottamushenkilöiden palkkioista tuli säästää 5000 euroa. Toimielinten jäsenmääriä pienennettiin, mutta toisaalta kokouspalkkoita korotettiin, joten tavoite ei toteutunut. Tulostamisesta tuli säästää 20 000 euroa. Tulostaminen on vähentynyt ja tulostamista tarkkaillaan jatkuvasti. Tulostusasetuksia on muutet-

Förvaltningsavdelningens mål för år 2017 var att uppnå en inbesparing på 151 000 euro. Man skulle spara 5000 euro från förtroendevaldas arvoden. Antalet medlemmar i verksamhetsorganen minskades, men å andra sidan höjdes mötesarvodena, så målet förverkligades inte. Man skulle spara 20 000 euro från utskriftskostnaderna. Mängden utskrifter har minskat och utskrivandet följs med

tu niin, että tulostus tapahtuu lähtökohtaisesti mustavalkoisena ja kaksipuoleisena. Myös laitteiden määrä on vähentynyt. Puhdistamisesta tuli koulujen sisäilmaongelmien ja tulostimien siirron vuoksi kuitenkin ylimääräisiä kuluja. Kokonaisuudessa säästöt jäivät tämän vuoksi tavoitellusta.

Painetuista tiedotteista tuli vähentää 5000 euroa. Sähköistä tiedottamista on suosittu, mutta erityisesti paperisia kuntalaistiedotteita lähetettiin ennakoitua enemmän. Yksipuhelinjärjestelmään siirtymällä tuli säästää 10 000 euroa. Käytännössä suurin osa henkilökunnasta käyttää matkapuhelinta. Toteutus siirtyi vuodelle 2018. Henkilöstöhallinnon prosesseista tuli säästää 30 000 euroa. Uusi henkilöstöhallinnon järjestelmä otettiin käyttöön, mutta se ei vielä vuonna 2017 vähentänyt kustannuksia. Erilliskorvauksista tuli säästää 15 000. Tämä tarkoittaa mm. päivystyskorvauksia. Korvauksia tarkasteltiin, mutta niiden tasoa ei ole toistaiseksi muutettu.

ICT-järjestelmistä tuli säästää 10 000 euroa poistamalla tarpeettomat sovellukset. Sovellukset on käyty läpi ja tarpeettomia sovelluksia ei ole löytynyt. Hallinnon ja hankintojen keskittämisellä ja hankintaprosessia tarkastamalla oli tarkoitus saada 20 000 euroa säästöt. Siuntio otti vuoden 2017 lopulla käyttöön sähköisen kilpailuttamisjärjestelmän. Kunta on useiden merkittävien toistuvien hankintojen osalta (ict-laitteet, tietokoneet, huonekalut, toimistotarvikkeet) kuntahankintojen puitesopimusten piirissä. ICT-laitteiden osalta hankinnat tehdään keskitetysti ja suunnitelmallisesti ict-johtoryhmän kautta. Hallinnon hankinnat vaihtelevat vuosittain tarpeen mukaan. Vuonna 2017 hankittiin runsaasti mm. uusia ict-laitteita väistötiloihin.

Työterveyshuollosta tavoiteltiin 30 000 euron säästöä palvelutasoa tarkastelemalla uudelleen ja sopimuksen sisältöä uudistamalla. Kunta teki yhdessä työterveyshuollon toimijan kanssa ohjeistuksen, jossa pyrittiin keskittämään palveluita sairaanhoitajille.

Työntekijöiden virkistyspäivään tarkoitettua tyky-rahaa oli aikomus pienentää 5000 euroa, mutta tästä luovuttiin vuoden 2017 talousarviota laadittaessa, koska kunta halusi panostaa työhyvinvointiin. Kunnan erilaisista jäsenyyksistä päätettiin vähentää 10 000 euroa. Yksi kunnan jäsenyys oli vuonna 2017 kunnanhallituksen tarkastelussa, mutta sitä päätettiin jatkaa vuodella.

Investoinnit - Investeringar

Kunnanhallitus on toteuttanut seuraavia investointeja:

- Palvelinalustojen ja työasemien etähallinnan kehittäminen 15 409 euroa
- Tietoverkon aktiivilaitteet, varavirrat ja etävalvonta/ hälytykset 32 114 euroa

Henkilöstö - Personal

Henkilöstön osalta uusi henkilöstöpäällikkö aloitti helmikuussa 2017 ja taloussuunnittelupäällikkö syyskuussa 2017. Lisäksi osastolla oli määräaikainen arkistosihiteeri ja oppisopimusopiskelija. Kunnanhallitus päätti perustaa uuden elinvoimapäällikön vakanssin 1.1.2018 alkaen. Uusi henkilöstöhallinnon ohjelma otettiin käyttöön toukokuussa 2017, mikä sähköisti suurimman osan henkilöstöhallinnon prosesseista. Uusi elinvoimapäällikön vakanssi perustettiin marraskuussa 2017. Toisen ict-suunnittelijan vakanssa muutettiin ict-päällikön vakanssiksi marraskuussa ja it-tuen vakanssi ict-asiantuntijan vakanssiksi. Toisen toimistosihiteerin vakanssi muutettiin henkilöstösihteerin vakanssiksi huhtikuussa 2017.

kontinuerligt. Utskriftsinställningarna har ändrats så att utskrifterna i första hand är svartvita och dubbelsidiga. Också antalet apparater har minskat. Rengörandet och överförandet av apparaterna till följd av problemen med inomhusluften i skolorna ledde ändå till extra kostnader. Inbesparingarna blev som helhet ändå till följd av detta mindre än målsättningen.

Man skulle minska kostnaderna för utskrivna informationsmeddelanden med 5000 euro. Man har föredragit informerande på elektronisk väg, men det skickades fler informationsmeddelanden i pappersformat än beräknat till kommuninvånarna. Man skulle spara 10 000 euro genom att övergå till ett entelefonssystem. I praktiken använder största delen av personalen mobiltelefon. Genomförandet flyttar till år 2018. Man skulle spara 30 000 euro inom personalförvaltningens processer. Personalförvaltningens nya system togs i bruk, men det ledde inte ännu år 2017 till några inbesparingar. Man skulle spara 15 000 euro från särskilda ersättningar. Dessa avser bland annat jourersättningar. Ersättningarna granskades, men nivån på dem har tills vidare inte ändrats.

Det skulle sparas 10 000 från ICT-systemen genom att avstå från onödiga program. Man har gått igenom programmen, men det hittades inga onödiga program. Genom att koncentrera förvaltningen och upphandlingarna samt granska upphandlingsprocessen var avsikten att spara 20 000 euro. Sjundeå tog i slutet år 2017 i bruk ett elektroniskt konkurrensutsättningssystem. Kommunen omfattas av kommunupphandlingarnas ramavtal inom flera återkommande betydande upphandlingar (ICT-apparater, datorer, möbler, kontorsmaterial). ICT-apparaterna upphandlas centraliserat och planenligt via ICT-ledningsgruppen. Förvaltningens upphandlingarna varierar årligen enligt behovet. År 2017 upphandlades massor med bl.a. nya ICT-apparater till de tillfälliga lokalerna.

Inom företagshälsovården strävade man efter en inbesparing på 30 000 euro genom att justera servicenivån på nytt och förnya avtalsinnehållet. Kommunen uppgjorde tillsammans med aktören för företagshälsovården anvisningar genom vilka man strävade efter att koncentrera service till sjukskötarna.

Avsikten var att minska Tyhy-pengen som är avsedd för arbetstagnas rekreativdag med 5000 euro, men man avstod från detta i samband med uppgörandet av budgeten för år 2017 eftersom kommunen ville satsa på välbefinnandet i arbetet. Man beslutade minska på kommunens olika medlemskap med 10 000 euro. Ett medlemskap granskades av kommunstyrelsen under år 2017, men man beslutade fortsätta det med ett år.

Kommunstyrelsen har gjort följande investeringar:

- Utvecklandet av fjärrhanteringen av serviceplattformar och arbetsstationer, 15 409 €
- Nätverkets aktiva enheter, reservström och fjärrstyrning/ alarm, 32 114 €

Den nya personalchefen började i februari 2017 och den nya ekonomiplaneringschefen i september 2017. Därtill arbetade på avdelningen en visstidsanställd arkivsekreterare och en läroavtalsstuderande. Kommunstyrelsen beslutade inrätta vakansen som livskraftschef fr.o.m. 1.1.2018. Personalförvaltningens nya system togs i bruk i maj 2017 vilket ledde till att största delen av personalförvaltningens processer blev elektroniska. Den nya livskraftschefens vakans inrättades i november 2017. Den andra vakansen som ICT-planerare ändrades till vakansen som ICT-chef i november och vakansen som IT-stöd ändrades till vakansen som ICT-sakkunnig. Den andra vakansen som kanslissekreterare ändrades till en vakans som personalsekreterare i april 2017.

Olelliset muutokset toiminnassa - Väsentliga förändringar i verksamheten

Erikoissairaanhoidon kustannukset pysyivät annetuissa puitteisissa, vaikka erityisen kalliin hoidon potilasmäärä on lisääntynyt merkittävästi. Erityisen kalliin hoidon tasoitus kattaa kuitenkin osittain nämä kustannukset. Kyseisten potilaiden lisääntynyt hoidontarve näkyy myös perusterveyden- ja sairaanhoidonhuollossa sekä sosiaalihuollossa.

Ensimmäiset pakolaiset muuttivat kuntaan syksyllä 2016, kunnanvaltuuston päätöksen mukaan vastaanottaa 11 henkilöä, joille myönnetty oleskelulupa. Uusien kuntalaisten kotouttaminen yhteiskuntaan on vaatinut suuria resursseja.

Sisäilmaongelmat ovat vaikuttaneet henkilökuntaan, toimintaan ja talousarvioon.

Yhteistoimintaselvitykset Inkoon kunnan ja Siuntion kunnan sosiaalihuollon yhdistämiseksi toteutettiin syksyn aikana. Uusi yhteistoiminta-alue, joka on Siuntion perusturvalautakunnan alaista toimintaa, aloittaa toimintansa 1.1.2018.

Specialsjuvårdskostnaderna hölls inom de budgeterade ramar- na trots att antalet patienter inom extra dyr vård ökat märkbart. Kostnaderna för dessa täcks delvis genom en utjämning som görs för extra dyr vård. Dessa patienters ökade vårdbehov syns även inom den primära hälso- och sjukvården samt inom socialvården.

De första flyktingarna flyttade till kommunen under hösten 2016 enligt fullmäktiges beslut att ta emot 11 personer som beviljats uppehållstillstånd. Det har krävts stora resurser för att integrera dessa nya kommuninvånare i samhället.

Inomhusluftproblematiken har påverkat både personalen, verksamheten och budgeten.

Samarbetsutredningar för sammanförande av socialvården mellan Ingå kommun och Sjundeå kommun utfördes under hösten. Det nya samarbetsområdet som lyder under Sjundeå grundtrygghetsnämnd inledde sin verksamhet 1.1.2018.

Talouden toteutuminen - Det ekonomiska utfallet

Kunnanvaltuusto (KV 12.3.2018 § 21) on myöntänyt perusturvalautakunnalle 470 000 € lisämäärärahaa vuodelle 2017. Lisämäärärahat eivät ole tilinpäätöksessä kokonaisuudessaan kohdistettu oikeaan tulosalueseen, mikä tarkoittaa että todellinen käyttö verrataan tekstissä alkuperäiseen talousarvioon. Terveyspalveluiden toimintakate ylitti talousarvion noin 183 000 €. Vanhuspalveluiden toimintakate ylittyi noin 193 000 € ja sosiaalipalveluiden toimintakate noin 46 000 €. Perusturvatoimiston toimintakate ylitti talousarvion noin 38 000 €. Ylitys johtuu ICT-kustannuksista ja asiantuntijapalveluista. Talouden toteutumaa eritellään tarkemmin kunkin tulosalueen kohdalla.

Kommunfullmäktige (FGE 12.3.2018 § 21) har beviljat grundtrygghetsnämnden ett tilläggsanslag på 470 000 € för år 2017. Tilläggsanslagen är inte som helhet riktade i bokslutet till rätt resultatområde, vilket betyder att den egentliga användningen redovisas i texten utgående från den ursprungliga budgeten. Verksamhetsbidraget för hälso- och sjukvårdens verksamhet överskred budgeten med ca 183 000 €. Seniorservicens verksamhetsbidrag överskred budgeten med ca 193 000 €. Socialservicens verksamhetsbidrag överskred budgeten med ca 46 000 €. Verksamhetsbidraget för grundtrygghetskansliet överskred budgeten med ca 38 000 €. Dessa hänför sig till ICT-kostnader och sakkunnigtjänster. En närmare analys av det ekonomiska utfallet redogörs under respektive resultatområde.

Perusturvalautakunta - Grundtrygghetsnämnden					
	TP2016BS	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	1 594 848	1 382 950	1 399 650	1 554 855	155 205
Sisäiset tuotot - Interna intäkter	2 108	0	0	943	943
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-16 063 743	-16 041 780	-16 528 480	-16 708 817	-180 337
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-853 374	-880 389	-880 389	-843 005	37 384
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-15 320 160	-15 539 219	-16 009 219	-15 996 024	13 195

Toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi - Åtgärder för att balansera ekonomin

Vanhuspalveluissa on pyritty maksimoimaan vuodeosaston käyttöaste. Henkilöstöresurssit on myös kaikissa yksiköissä sopeutettu hoitotarpeen mukaisesti. Koska käyttöaste on lisääntynyt, myös tulot ovat lisääntyneet noin 50 000 € vuoden 2017 talousarvioon verrattuna. Toteuttaakseen riittävät resurssit henkilöstökustannukset ovat ylittäneet talousarvion noin 90 000 €.

Sosiaalipalveluiden osalta lasten ja perheiden palvelut kilpailutettiin, siten että ne astuivat voimaan 1.1.2017. Toimintaa on myös tehostettu omien resurssien ja ennaltaehkäisevien toimien avulla. Tämä on johtanut siihen, että kustannukset ovat olleet noin 50 000 € pienemmät kuin talousarviossa esitetyt määrärahat.

Uusien henkilökohtaisten avustajien ja kuljetuspalveluiden myöntämisen linjauksia tarkasteltiin ja säädettiin. Myös perittävät maksut tarkistettiin.

Inom seniorservicen har man strävat efter att maximera användningsgraden på bäddavdelningen. Personalresurserna har även anpassats efter vårdbehovet på samtliga enheter. I och med att användningsgraden ökat så har även inkomsterna ökat med ca 50 000 € i jämförelse med budgeten för år 2017. För att tillgodose tillräckliga resurser har personalkostnaderna överstigit budgeten med ca 90 000 €.

Inom socialservicen har tjänster inom service för barn och familjer konkurrensutsatts så att de trädde i kraft 1.1.2017. Verksamheten har även effektiviserats med egna resurser och förebyggande åtgärder. Detta har lett till att kostnaderna varit ca 50 000 € mindre än de budgeterade anslagen.

Riktlinjerna för beviljande av personliga assistenter och användande av färdtjänster har granskats och justerats. Också avgifterna som uppstår har granskats.

Investoinnit - Investeringar

Perusturvaosastolla on tehty seuraavia investointeja:
→ Hammashoitoyksikön hankinta 34 127 euroa

Grundtrygghetsavdelningens investeringar har varit följande:
→ Upphandling av en tandvårdsenhet 34 127 €

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2017 - Verksamhetsmål för år 2017

Toiminnan tavoite - Verksamhetens mål	Arviointikriteeri - Utvärderingskriterium	Tavoitteen toteutuminen - Målsättningens utfall
2.1 Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma (LAPE) (sivistysosasto ja sivistyslautakunta, perusturvaosasto ja perusturvalautakunta)	"Lapsi- ja perhepalveluiden kehittämissuunnitelma laadittu vuoden 2017 loppuun mennessä." "	Hankkeen toteutus aloitettu. Jatkaa vielä 2018.
2.1 Programmet för utveckling av barn- och familjetjänster (LAPE) (bildningsavdelningen och bildningsnämnden, grundtrygghetsavdelningen och grundtrygghetsnämnden)	Utvecklingsplanen för barn- och familjetjänster har utarbetats före utgången av år 2017.	Projektet igångsatt. Fortsätter även år 2018.
1.2 Arkistonmuodostus ja kansallinen palveluarkkitehtuuri (perusturvaosasto, perusturvalautakunta, kunnanhallitus ja hallinto-osasto)	Arkistonmuodostuksen eli asiakirjojen rekisteröinnin, seurannan ja arkistoinnin parantaminen. Tiedonohjaussuunnitelman luonti. Kokonaisarkkitehtuurin (KA) ja kansallisen palveluarkkitehtuurin (KAPA) tavoitteiden toteuttaminen.	Arkistonmuodostussuunnitelmaan liityvä projekti on käynnissä 2017-2019. Tiedonohjaussuunnitelma laaditaan tämän pohjalta myöhemmin. KAPAn osalta liitetty palvelutietovarantoon kesällä 2017.
"1.2 Arkivbildning och nationell servicearkitektur (grundtrygghetsavdelningen, grundtrygghetsnämnden och förvaltningsavdelningen) "	"Förbättrande av arkivbildningen, dvs. registreringen, uppföljningen och arkiveringen. Skapande av en informationsstyrningsplan. Genomförande av målen för den övergripande arkitekturen (KA) och den nationella servicearkitekturen (KAPA). "	Projektet angående arkivbildningsplanen pågår 2017-2019. Informationsstyrningsplanen görs på basen av denna plan i ett senare skede. KAPA har anslutits till servicedatalagret sommaren 2017.

Henkilöstö – Personal

Sisäilmaongelmat ovat vaikuttaneet usean perusturvan kiinteistön henkilöstön terveyteen. On haasteellista rekrytoida henkilökuntaa äkillisiin poissaoloihin ja sairaslomiin. Tämä on puolestaan johtanut siihen, että oma henkilökunta on tehnyt ylityötä ja lisätyötä turvatakseen hyvän laadukkaan hoidon tarvitsemat resurssit. Myös lisääntyneet asiakas- ja potilasmäärät ovat vaatineet lisää resursseja kuin, mitä vuoden 2017 toiminnalle oli suunniteltu. Kotihoidossa asiakaskäyntien määrä on lisääntynyt 4 381 käynnillä verrattuna vuoteen 2016. Jotta on voitu turvata hoito omassa kodissa, on jouduttu palkkaamaan lisähenkilökuntaa. Asumispalveluyksiköissä hoitopäivät ovat lisääntyneet 595 kappaleella, ja myös tämä näkyy henkilöstöresurssien käytössä. Vuodeosastolla on syksyn aikana useamassa jaksossa ollut potilaita lisäpaikoilla ja tämä on johtanut lisähenkilökunnan palkkaamiseen. Hoitovuorokaudet ovat lisääntyneet noin 339 kappaleella verrattuna vuoteen 2016.

Problem med inomhusluften i flera av grundtrygghetens fastigheter har haft konsekvenser för personalens hälsa. Det är svårt att rekrytera behörig personal till plötsliga frånvaron och sjukledigheter. Detta har i sin tur lett till att den egna personalen gjort övertid och tilläggsarbete för att trygga tillräckliga resurser för en kvalitativ god vård. Även det ökade klient- och patientantalet har krävt mera resurser än det planerade för verksamheten för år 2017. Inom hemvården har klientbesöken ökat med 4 381 besök jämfört med 2016. För att trygga vården i det egna hemmet har man varit tvungen att anställa extra personal. Inom boendeserviceenheterna har vård dagarna ökat med 595 stycken. Även detta syns i användningen av personalresurserna. På bäddavdelningen har det under hösten i flera perioder varit patienter på överplatser och detta har lett till att extra personal har anställts. Vårddygnen har ökat med 339 stycken i jämförelse med 2016.

Terveyspalveluiden tulosalue - Resultatområdet hälsoervice

Terveyspalveluiden toiminta käsittää vastaanotto toiminnan ja avohoidon tukitoimet, äitiys- ja lastenneuvolatoiminnan, ehkäisyneuvolan sekä kouluterveydenhuollon, kuntoutuksen, suun terveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon. Coronaria Hoitoketju Oy huolehti vastaanotto toiminnasta ja vanhuspalvelun lääkäripalveluista, neuvolatoiminnasta ja kouluterveydenhuollosta.

Verksamheten inom hälsoervice inkluderar mottagningsverksamhet och stödfunktioner inom den öppna sjukvården, mödra- och barnrådgivningsverksamhet, preventivrådgivning samt skolhälsovård, rehabilitering, munhälsovård och specialsjukvård. Mottagningsverksamheten och läkartjänsterna för seniorservicen, rådgivningsverksamheten och skolhälsovården sköttes av Coronaria Hoitoketju Oy.

Toiminnan toteutuminen - Utfallet av verksamheten

Coronaria Hoitoketju on ostopalveluna hoitanut terveystakeskusten vastaanotto toimintaa. Lääkäri- ja sairaanhoitajapalvelujen saatavuus on voitu turvata hoitotakuun mukaisesti. Vastaanoton lääkärikäyntien määrä on vähentynyt 110 käynnillä verrattuna vuoteen 2016. Vuodeosaston lääkäriresurssia on puolestaan käytetty enemmän lisääntyneen hoitoisuusluokituksen myötä. Sairaanhoidotajakäynnit ovat lisääntyneet 202 käynnillä. Diabeteshoitajalla käynnit ovat lisääntyneet 180 käynnillä.

Päivystyspalveluiden käyttö on lisääntynyt. Suuri osa lisäyksiä johtuu laskutuksesta muilta kunnilta, eli siuntolaisten muissa kunnissa käyttämien päivystyspalveluiden laskutuksesta. Myös laboratoriapalveluiden käyttö on lisääntynyt. Tämä johtuu erityisesti lisääntyneestä asiakas- ja potilasmäärästä vanhuspalveluiden yksiköissä ja erityisesti vuodeosastolla. Myös lääkärinvastaanotolla kyseinen käyttö on lisääntynyt. Kyseisten palveluiden kustannusten alentamiseksi hoitodirektiivi tulee tarkistaa.

Terveyden edistäminen käsittää ehkäisy-, äitiys-, lasten-, ja kouluterveydenhuollon. Neuvolassa on toimintasuunnitelman mukaisesti keskitytty työhyvinvoinnin ylläpitämiseen, perehdytyksen sisältöön sekä yhteistyön lisäämiseen muiden yksiköiden kanssa. Kouluterveydenhoitajat ovat yhteistyössä muiden osastojen kanssa seuranneet ja tilastoineet oppilaiden sisäilmasta johtuvia oireita, joka on mahdollistanut tietojen systemaattista keräämistä yhteen paikkaan.

Fysioterapian painopiste on kuntouttavassa toiminnassa sekä avoterveydenhuollossa että vuodeosastolla. Tärkein laitosjaksojen lyhentäjä on riittävä ja tehokas kuntoutus. Intervalliasiakkaiden hoito on siirtynyt vuodeosastolle vuoden 2015 alussa, mikä osittain on syy keskimääräisen hoitoajan lyhenemiseen.

Suunterveydenhuolto osana Siuntion avoterveydenhuoltoa edistää kuntalaisten yleisterveyttä sekä suun terveyttä ja toimintakykyä. Hoidossa korostetaan yksilöiden omaa vastuuta. Suun terveyseroja pyritään kaventamaan pyrkimällä aktiivisesti kartoittamaan riskiryhmiä, ja keskittämään voimavaroja heidän hoitoonsa ja heidän omahoitonsa vahvistamiseensa. Hoitotakuun asettamat tavoitteet ovat toteutuneet suun terveydenhuollossa. Oikomishoidon ja kliinisen hammashoidon erikoishammaslääkärit ovat pitäneet säännöllisesti vastaanottoa hoitolassamme erikoishammaslääkäritason hoitoa vaativille asiakkaille.

Suunterveydenhuolto on ostanut röntgenpalvelut Kirkkonummien kunnalta. Virka-ajan ulkopuolinen päivystys on järjestetty ostopalveluna yhdessä HUS-alueen pääkaupunkiseudun ulkopuolisten kuntien kanssa. HUS-alueen suunterveydenhuollon yksiköiden kanssa on ryhdytty suunnittelemaan maakuntamalliin sopivaa yhteistyötä ja toimintakulttuuria.

Hammashoitolan sisäilmaongelmia on tutkittu, ja paikallisin toimin on pyritty helpottamaan työskentelyolosuhteita. Uuden hammashoitolarakennuksen suunnittelu on aloitettu. Henkilökunnan koulutusta on järjestetty yhdessä Läntisen ja Keski-Uudenmaan kuntien kanssa.

Mottagningsverksamheten på hälsocentralen har skötts genom köpta tjänster av Coronaria Hoitoketju Oy. Tillgången till läkar- och sjukskötartjänster har kunnat genomföras enligt vårdgarantin. Läkarbesöken på läkarmottagningen har minskat med 110 besök jämfört med 2016. Däremot har läkarresurserna på bäddavdelningen använts mera i och med att vårdtyngden ökat. Sjukskötardbesöken har ökat med 202 besök. Besöken hos diabeteskötaren har ökat med 180 besök.

Användningen av jourtjänster har ökat. Stor del av ökningen beror på faktureringen av andra kommuner, d.v.s. akutanvändning av jourtjänster bland Sjundeåbor som visats i andra kommuner. Även laboratorietjänsterna har ökat. Detta beror delvis på det ökade klient- och patientantalet inom seniorservicens enheter och då speciellt inom bäddavdelningsvården. Även inom läkarmottagningen har denna användning ökat. För att få ner kostnaderna för dessa tjänster bör vårddirektiven ses över.

Hälsofrämjande verksamhet omfattar preventiv-, mödra-, barn- och skolhälsovård. I rådgivningen har man i enlighet med verksamhetsplanen koncentrerat sig på upprätthållandet av arbetshälsan, innehållet i introduceringen samt i att öka samarbetet med andra enheter. Skolhälsovårdarna har i samarbete med andra avdelningar följt upp och statistikfört de symptom som elever fått till följd av problemen med inomhusluften och detta har möjliggjort att uppgifterna systematiskt har samlats på ett ställe.

Fysioterapiens tyngdpunkt ligger på den rehabiliterande verksamheten samt på öppenhälsovård och bäddavdelningen. Det viktigaste för att förkorta anstaltsperioderna är tillräcklig och effektiv rehabilitering. Vården av intervallpatienterna har överfört till bäddavdelningen i början av år 2015, vilket är en delorsak till förkortande av den genomsnittliga vårdtiden.

Munhälsovården främjar som en del av Sjundeås hälsovård kommuninvånarnas allmänna hälsa samt munhälsan och funktionsförmågan. Inom vården betonas individens eget ansvar. Man strävar efter att minska på skillnaderna i munhälsan genom att kartlägga riskgrupper och koncentrera de egna resurserna till vården av dem och till att förbättra deras egenvård. Vårdgarantimålsättningarna har uppnåtts inom munhälsovården. Specialtandläkarna för tandreglering och klinisk tandvård har regelbundet hållit mottagning på vår klinik för klienter som behöver specialtandläkarvård.

Munhälsovården har köpt röntgentjänsterna av Kyrkslättens kommun. Jouren utom tjänstetid har sköts som köpt tjänst tillsammans med HNS-områdets kommuner utanför huvudstadsområdet. Man har tillsammans med de övriga enheterna inom HNS-områdets munhälsovård inlett planerandet av samarbete och verksamhetsmodeller som lämpar sig för landskapsmodellen.

Man har undersökt problemen med inomhusluften vid tandklinik och det har vidtagits lokala åtgärder för att förbättra arbetsförhållandena. Planeringen av den nya byggnaden för tandvårdskliniken har inletts. Det har ordnats utbildning för personalen i samarbete med kommunerna i Västra och Mellersta Nyland.

	TP2016BS	TP2017BS
Terveyskeskus, vastaanotto toiminta, käynnit - Hälsovårdcentralen, mottagnings verksamhet, besök		
Lääkäri - Läkare	6084 Käyntiä - Besök	5974 Käyntiä - Besök
Sairaanhoitaja - Sjukskötare	6024 Käyntiä - Besök	6236 Käyntiä - Besök
Diabeteshoitaja - Diabetesskötare	199 Käyntiä - Besök	379 Käyntiä - Besök
Psykiatrinen sairaanhoitaja - Psykiatrisk sjukskötare	631 Käyntiä - Besök	613 Käyntiä - Besök
Psykologi - Psykolog	226 Käyntiä - Besök	235 Käyntiä - Besök
Äitiysneuvola - Mödrarådgivning		
Lääkäri - Läkare	369 Käyntiä - Besök	326 Käyntiä - Besök
Terveystenhoitaja - Hälsovårdare	977 Käyntiä - Besök	742 Käyntiä - Besök
Lastenneuvola - Barnrådgivning		
Lääkäri - Läkare	330 Käyntiä - Besök	319 Käyntiä - Besök
Terveystenhoitaja - Hälsovårdare	1760 Käyntiä - Besök	1579 Käyntiä - Besök
Kouluterveydehuolto - Skolhälsovård		
Lääkäri - Läkare	218 Käyntiä - Besök	289 Käyntiä - Besök
Terveystenhoitaja - Hälsovårdare	1258 Käyntiä - Besök	1226 Käyntiä - Besök
Terveysneuvola - Hälsovårdsgivning		
Terveystenhoitaja - Hälsovårdare	616 Käyntiä - Besök	762 Käyntiä - Besök
Suun terveydenhuolto - Munhälsovård		
Hammaslääkäri - Tandläkare	5003 Käyntiä - Besök	5055 Käyntiä - Besök
Suuhygienisti - Munhygienist	1126 Käyntiä - Besök	1203 Käyntiä - Besök
Hammashoitaja-Tandskötare		191 (omat potilaat/egna patienter)
Fysioterapia - Fysioterapi		
	1831 Käyntiä - Besök	1809 Käyntiä - Besök

(Ei sis. mm vuodeos.käyntejä - Inkl. inte bl.a. besök i bäddavdelningen)

Talouden toteutuminen – Det ekonomiska utfallet

Terveysspalveluiden tulosalue - Resultatområdet hälsovårdsservice					
	TP2016BS	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	410 532	350 800	350 800	394 485	43 685
Sisäiset tuotot - Interna intäkter	2 108	0	0	943	943
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-2 899 248	-2 611 318	-2 764 623	-2 843 746	-79 123
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-163 745	-159 488	-159 488	-154 469	5 019
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-2 650 354	-2 420 006	-2 573 311	-2 602 787	-29 476

Erikoissairaanhoito - Specialsjukvård					
	TP2016BS	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	0	0	0
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-6 188 437	-6 852 129	-6 852 129	-6 847 608	4 521
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-6 188 437	-6 852 129	-6 852 129	-6 847 608	4 521

Terveyspalvelun toiminnan toimintakate on n. 183 000 € arvioitua suurempi verrattuna alkuperäiseen talousarvioon. Tulot ovat kuitenkin lisääntyneet noin 45 000 €. Erikoissairaanhoito ei sisälly tähän summaan, vaan siitä on erillinen selostus. Vastaanotto toiminnan (KP 265) toimintakate on 99 000 € arvioitua suurempi verrattuna alkuperäiseen talousarvioon. Tämä johtuu muiden kuntien terveyskeskusten lisääntyneestä ostopalveluiden käytöstä. Lääkäreiden vastaanottopalveluiden myynti muihin kuntiin on lisääntynyt lähes samassa määrin. Merkittävä lisäys on tapahtunut hoitotarvikkeissa, jotka ovat nousseet 63 000 €. Lisäys johtuu siitä, että erityisen kalliin hoidon potilaiden määrä on lisääntynyt Siuntiossa ja kyseiset potilaat tarvitsevat sairautensa vuoksi sekä hoitotarvikkeita että apuvälineitä elääkseen optimaalista elämää. Päivystyspalvelut ovat lisääntyneet noin 39 000 € ja laboratorio- ja kuvantamispalvelut reilu 40 000 € verrattuna alkuperäiseen talousarvioon.

Neuvolatoiminta on ylittänyt talousarvion noin 20 000 €. Kyseiset ylitykset johtuvat sisäilmaongelmien takia muuttaneen Aleksis Kiven koulun kouluterveydenhuollon inventointien hankinnoista.

Fysioterapia on käyttänyt n. 20 000 € talousarviota vähemmän. Tämä johtuu pääosin terapiapalveluiden ostojen vähenemisestä.

Suun terveydenhuolto on pysynyt annetuissa puitteissa. Ostopalvelut ovat ylittyneet noin 20 000 €, mutta tulot ovat kattaneet kulut samassa suhteessa.

Erikoissairaanhoito - Specialsjukvård

HUS:n arvioimat maksuosuudet erikoissairaanhoidossa vuodelle 2017 olivat 6 846 000 €. Näiden kustannusten lisäksi kuntaa lascutetaan ensihoidosta, MediHelistä, myrkytystietokeskuksesta ja potilasvakuutuksista yhteensä noin 406 000 €. Siuntion kunnantaluuston hyväksymässä talousarviossa yhteenlaskettu määräraha oli 6 852 129 €.

Todellinen käyttö, mukaan laskien kaikki kyseiset kustannukset, on noin 6 846 600 €, mikä tarkoittaa että erikoissairaanhoito on kokonaisuutena pysynyt talousarvion puitteissa.

Verksamhetsbidraget för hälsoservicens verksamhet är ca 183 000 € större än den ursprungliga budgeten. Inkomsterna har dock ökat med ca 45 000 €. Specialsjukvården är inte inkluderad i denna summa, utan redovisas separat. Mottagningsverksamhetens (KP 265) verksamhetsbidrag är 99 000 € större än den ursprungliga budgeten. Detta beror på ökad användning av köptjänster från andra kommuners hälsocentraler. I nästan samma utsträckning av har försäljningen av läkarmottagningstjänster till andra kommuner ökat. En märkbar ökning har varit vårdmaterial vilka ökat med ca 63 000 €. Denna ökning är en följd av att det i Sjundeå varit flera patienter med extra dyr vård som på grund av sin sjukdom behövt både vårdmaterial och hjälpmedel för att leva ett optimalt liv. Jour-tjänsterna har ökat med ca 39 000 € och laboratorie- och röntgentjänster med dryga 40 000 € i jämförelse med den ursprungliga budgeten.

Rådgivningsverksamheten överskrider budgetramarna med ca 20 000 €. Dessa överskridningar hänför sig till anskaffningar av inventarier till skolhälsovården i och med flytten från Aleksis Kiven koulu till andra utrymmen i och med inomhusluftproblemen.

Fysioterapin har använt ca 20 000 € mindre än budgeterat. Detta beror främst på att köpen av terapi-tjänster minskat.

Munhälsovården har hållits inom de givna ramarna. Köptjänsterna har överstigit med ca 20 000 €, men inkomsterna har kompletterat utgifterna i samma utsträckning.

De av HNS uppskattade betalningsandelarna för specialsjukvården för år 2017 var 6 846 000 €. Förutom dessa kostnader debiteras kommunen för första vård, MediHeli, Giftinformationscentralen och patientförsäkringsavgifter totalt för ca 406 000 €. I den av Sjundeå kommunfullmäktige godkända budget uppgick de totala anslagen till 6 852 129 €.

Den verkliga användningen, inklusive alla dessa kostnader, är således ca 6 846 600 €, vilket betyder att specialsjukvården som helhet är inom ramarna för de budgeterade anslagen.

Vanhuspalveluiden tulosalue - Resultatområdet seniorservice

Toiminta käsittää kotihoidon, kotihoidon tukipalvelut, omaishoidontuen, päivätoiminnan, veteraanihuollon, palveluasumisen ja laitoshoidon.

Resultatområdet seniorservice omfattar hemvård, hemvårdens stödtjänster, närståendevårdsstöd, dagverksamhet, veteranvård, serviceboende och anstaltsvård.

Toiminnan toteutuminen - Utfallet av verksamheten

Vanhuspalvelutoimintaa kunnassa ohjaa pitkälti vanhuspalvelulaki. Keskeinen periaate vanhuspalveluissa on mahdollisimman avohoitopainotteinen rakenne ja siihen liittyvä riittävä kuntoutus. Vanhuspalvelun toiminnan tavoitteet ovat tarkemmin määritelty yhteisessä toimintasuunnitelmassa vuosille 2017–2018.

Siuntion kunnan on yhä paremmin kyettävä ennakoimaan ja sopeutumaan vanhusväestön tarpeisiin ja huolehdittava siitä, että pääsy esteettömään asumis- ja elinympäristöön varmistetaan. Ennusteiden mukaan (Tilastokeskus) ikääntyneiden määrä, erityisesti yli 75-vuotiaiden lukumäärä, lisääntyy Siuntiossa merkittävästi. Vuonna 2017 yli 75-vuotiaita oli 352, vuonna 2025 heitä on 684, ja ennusteiden mukaan vuonna 2030 heitä on 836 kpl. Tämä puolestaan lisää sosiaali- ja terveyspalveluiden kysyntää. Käytännössä ikääntyneiden määrän kasvu näkyy esim. kotihoidon käyntimäärien kasvussa.

Vanhuspalveluyksiköiden lääkehoitoprosessit ovat kehitetty THL- ohjeiden mukaisesti. Kaikkien yksiköiden lääkehoitosuunnitelmat ovat päivitetty, ja yksiköiden lääkehoidon sisältö ja toimitatavat tarkennettu. Lääkehoidon osaamisen varmistamiseksi ja ylläpitämiseksi järjestetään lääkehoitoprosessina hoitotyöntekijöille ”LOVE-lääkehoidon osaaminen verkossa” koulutusta. Verkko-oppimisympäristössä opiskellaan lääkehoitoa. Tämän jälkeen ammattiryhmät suorittavat tarvittavat tenttiosuudet sekä siihen kuuluvat käytännön näytöt.

Siuntio on ollut mukana Länsi-Uudenmaan I&O (kehitetään ikäihmisten kotihoitoa ja vahvistetaan kaiken ikäisten omaishoitoa) hankkeessa, jossa myös on ollut mukana Inkoo, Raasepori, Hanko, Lohja, Karviainen. Hankkeen tarkoitus on ollut yhdenmukaistaa ikä ihmisten palveluja kunnissa, jolloin maakunnan ja kunnan välinen työnjako Sote-uudistuksessa selkeytyy. Kunnat ovat laatineet selkeitä linjauksia kuntouttavan päivätoiminnan ja kerhotoiminnan välillä. Kuntouttava päivätoiminta Siuntiossa tarjoaa myös 12/2017 alkaen päivätoimintaa mielenterveys- ja päihdeasiakkaille. Päivätoiminnan sairaanhoitajan toimeka on muutettu toimintaterapeutin toimeksi 1.6.2017 alkaen. Toimintaterapian avulla voidaan auttaa ikäihmisiä asumaan omassa kodissa mahdollisimman pitkään.

Siuntion Lionsit aloittivat syksyllä 2017 ystävötoiminnan yhteistyössä Siuntion kunnan ja Punaisen ristin kanssa Siuntion kunnan asumispalveluyksiköissä ja vuodeosastolla. Lionsit osallistuivat Punaisen Ristin järjestämään ystävötoiminnan peruskurssiin elokuussa 2017 ja säännöllinen ystävötoiminta alkoi kunnan yksiköissä syyskuussa 2017. Lionsien vapaaehtoistyö täydentävät kunnallisia palveluita mm. tarjoamalla ystävää, ulkoiluaupua ja lukuapua.

Det är främst äldreomsorgslagen som styr seniorserviceverksamheten i kommunen. Den centrala principen inom seniorservicen är en så öppenvårdsbetonad struktur som möjligt och tillräcklig rehabilitering i anslutning till den. Målet för äldre serviceens verksamhet har tidigare fastställts i den gemensamma verksamhetsplanen för åren 2017-2018.

Sjundeå kommun ska ännu bättre kunna förutse och anpassa sig till den äldre befolkningens behov och sköta om att tillgången till en tillgänglig boende- och livsmiljö är tryggad. Enligt prognoserna (Statistikcentralen) ökar antalet äldre och särskilt antalet 75 år fylla kommer att öka betydligt i Sjundeå. År 2017 fanns det 352 över 75-åringar, år 2025 är antalet 684 och enligt prognoserna är antalet 836 år 2030. Detta ökar för sin del efterfrågan på social- och hälsovårdstjänster. I praktiken syns ökningen i antalet äldre, exempelvis som en ökning i antalet besök inom hemvården.

Läkemedelsbehandlingsprocesserna inom äldre serviceenheterna har utvecklats enligt anvisningar av Institutet för hälsa och välfärd. Alla enheters läkemedelsbehandlingsplaner har uppdaterats och de i enheterna tillämpade innehållen och verksamhetssätten gällande läkemedelsbehandlingen har preciserats. För att försäkra kompetensen i läkemedelsbehandling och upprätthållande av den ordnas för arbetstagarna inom vården utbildning i läkemedelsbehandlingsprocessen (LOVE-lääkehoidon osaaminen verkossa). Man studerar läkemedelsbehandling i en webbmiljö. Efter detta utför yrkesgrupperna de behövliga tentamensdelarna samt gör de praktiska visningar som hör till dem.

Sjundeå har deltagit i I&O-projektet i Västra Nyland (utvecklingen av hemvården för äldre och förstärkningen av närståendevården av äldre). I projektet har även Ingå, Raseborg, Hangö, Lojo och Karviainen deltagit. Avsikten med projektet har varit att förenhetliga servicen för äldre i kommunerna för att förtydliggöra arbetsfördelningen mellan landskapet och kommunen efter vårdreformen. Kommunerna har dragit tydliga riktlinjer för den rehabiliterande dagverksamheten och klubbverksamheten. Den rehabiliterande dagverksamheten erbjuder i Sjundeå fr.o.m. 12/2017 dagverksamhet även för mentalvårds- och rusmedelsklienter. Dagverksamhetens sjukskötarbefattning ändrades fr.o.m. 1.6.2017 till en ergoterapeutbefattning. Med hjälp av en ergoterapeut kan man hjälpa äldre att bo hemma så länge som möjligt.

Lions Club Sjundeå inledde under hösten 2017 vänverksamhet tillsammans med Sjundeå kommun och Röda Korset vid Sjundeå kommuns boendeserviceenheter och bäddavdelning. Lions deltog i en av Röda Korset ordnad grundkurs i vänverksamhet i augusti 2017 och den regelbundna dagverksamheten inleddes vid kommunens enheter i september 2017. Lions frivilligarbete kompletterar de kommunala tjänsterna genom att bl.a. erbjuda sällskap, hjälp för utomhusvistelse och lshjälp.

	TP2016BS	TP2017BS
Kotihoito - Hemvård		
Käynnit - Besök	19 014 Käyntiä - Besök	23 395 Käyntiä - Besök
Asiakkaita - Klienter	94 asiakkaita/klienter	103 asiakkaita/klienter
Päivätoiminta - Dagverksamhet		
Käynnit - Besök	1 581 Käyntiä - Besök	1 731 Käyntiä - Besök
Asiakkaita - Klienter	57 asiakkaita/klienter	58 asiakkaita/klienter
Ateriapalvelu - Måltidsservice		
Kotiinkuljetettu ateria - Hemkörda måltider	38 asiakkaita/klienter	33 asiakkaita/klienter
Menuumat	11 asiakkaita/klienter	4 asiakkaita/klienter
Omaishoidontuki (yli 65 v) - Närståendevårdsstöd (över 65)		
	33 asiakkaita/klienter	26 asiakkaita/klienter
Kuljetuspalvelu SHL- Färdtjänst SVL		
	10 asiakkaita/klienter	11 asiakkaita/klienter
Vuodeosastohoito - Bäddavdelningsvård		
Hoitovuorokausi - Vårddyg	6 047 hoitovrk/vårddyg	6 313 hoitovrk/vårddyg
Intervallhoito - Intervallvård	452 hoitovrk/vårddyg	525 hoitovrk/vårddyg
Azalea		
Hoitovuorokausi - Vårddyg	2 408 hoitovrk/vårddyg	2 879 hoitovrk/vårddyg
Villa Charlotta		
Hoitovuorokausi - Vårddyg	4 764 hoitovrk/vårddyg	4 888 hoitovrk/vårddyg

Talouden toteutuminen – Det ekonomiska utfallet

Vanhuspalvelun toimintakate on n. 193 000 € arvioitua suurempi. Tulot ovat noin 50 000 € arvioitua suuremmat ja menot noin 213 000 €. Henkilökunta on ollut erittäin joustava ja työskennellyt myös muissa yksiköissä hoitotarpeen mukaan. Tämä ei aina näy sen yksikön henkilöstökuluna, jossa työ suoritetaan, vaan sen yksikön, johon kyseinen henkilö on vakituisesti sijoitettu.

Vuodeosaston tuloja ovat n. 17 000 € arvioitua suurempi. Tämä lisäys johtuu potilaspaikkojen tehostetusta käytöstä. Vuodeosaston henkilöstökustannukset ovat lisääntyneet noin 14 000 €. Vuodeosaston ostopalvelut on ylitetty noin 30 000 eurolla, johtuen muualta ostetuista palveluista, joita ei ole voitu tuottaa omalla vuodeosastolla. Palveluiden ostot eivät johdu tilanpuutteesta vaan erityistarpeista. Koska hoidontarve on lisääntynyt, ovat myös inventaariot ja hoitotarvikkeet ylittyneet noin 24 000 €. Tämä, jotta voidaan varmistaa varusteiden ja hoitotarvikkeiden riittävyys.

Palveluasumisyksiköiden toimintakate ylitti talousarvion ainoastaan 7 000 €, vaikka erityistarpeita omaaville asiakkaille on ostettu palveluita.

Kotihoidon ja kotihoidon tukipalveluiden toimintakate on ylittänyt alkuperäisen talousarvion noin 33 000 €. Henkilöstökustannukset ovat noin 49 000 € arvioitua suuremmat, mutta käynnit ovat myös lisääntyneet 4 381 käynnillä. Turvatakseen hoidon omassa kodissa ja jotta kyseisiä palveluita ei ole tarve ostaa, henkilöstöresursseja on jouduttu lisäämään. Tuloja on ollut n 13 000 € enemmän. Omaishoidontuki ylittää alkuperäisen talousarvion noin 50 000 €.

Seniorservicens verksamhetsbidrag är cirka 193 000 € större än budgeterat. Inkomsterna är ca 50 000 € högre än uppskattat och utgifterna ca 213 000 €. Personalen har jobbat mycket flexibelt och även arbetat på andra enheter enligt vårdbehovet. Detta syns inte alltid som en utgift av personalkostnader för den enhet där arbetet utförts, utan för den enhet där personen ifråga till huvudsak är stationerad.

Bäddavdelningsvårdens inkomster är ca 17 000 € större än budgeterat. Denna ökning beror på effektivare användning av patientplatserna. Personalkostnaderna inom bäddavdelningsvården har överstigits med ca 14 000 €. Köptjänsterna av bäddavdelningsvården har överstigits med ca 30 000 € pga. att man varit tvungen att köpa tjänster för sådan vård som inte kunnat skötas på egen bäddavdelning. Detta hänför sig inte till platsbrist, utan till specialbehov. I och med att vårdbehovet ökat så har även inventarier och vårdförnödenheter överstigits med ca 24 000 €. Detta för att garantera tillräcklig utrustning och vårdmaterial.

Serviceboendeheternas verksamhetsbidrag har överskridit budgeten med endast 7000 €, trots köp av tjänster för klienter med specialbehov.

Hemvården och hemvårdens stödtjänsters verksamhetsbidrag är ca 30 000 € över de ursprungliga budgetramarna. Personalkostnaderna är ca 49 000 € mera än budgeten, men antalet besök har även ökat med 4 381 besök. För att trygga vården i det egna hemmet och inte behövt köpa dessa tjänster har man varit tvungen att öka personalresurserna. Inkomsterna har ökat med ca 13 000 €. Närståendevårdsstödet överstiger den ursprungliga budgeten med ca 50 000 €.

Vanhuspalveluiden tulosalue - Resultatområdet seniorservice					
	TP2016BS	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	976 765	942 650	959 250	1 008 121	48 871
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-2 987 471	-3 030 308	-3 104 831	-3 330 458	-225 627
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-606 947	-633 370	-633 370	-592 186	41 184
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-2 617 652	-2 721 028	-2 778 951	-2 914 523	-135 572

Sosiaalipalveluiden tulosalue - Resultatområdet socialservice

Sosiaalipalvelu koostuu lapsi- ja perhepalveluista, vammaispalveluista ja aikuisten sosiaalityöstä.

Socialservicen består av barn- och familjeservice, handikappservice och vuxen socialarbete.

Toiminnan toteutuminen - Utfallet av verksamheten

Lasten ja perheiden palveluihin kuuluu sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut, kuten esim. perhetyö ja perheneuvolapalvelut, lastensuojelutyö sekä lastenvalvojan tehtävät. Sosiaalihuoltolaki (1301/2014) astui voimaan vuonna 2015 ja uuden lain mukaan lapsiperheillä on oikeus saada mm. ohjausta, perhetyötä sekä kotipalvelua, jos lapsen hyvinvoinnin turvaaminen muuten ei ole mahdollista. Vastatakseen näihin tarpeisiin Siuntiossa on vuodesta 2016 lähtien toiminut perhetyön oma yksikkö, mutta perheiden kotihoidon avun lisääntynyt tarve on myös vaatinut ostopalveluiden käyttöä.

Perheneuvolapalvelut on sopimusten perusteella hoitanut kaksi palveluntuottajaa. Perheneuvolan asiakasmäärä on lisääntynyt edelleen vuoden 2017 aikana. Tämä on sinänsä toivottua, sillä se tarkoittaa, että perheet yhä enemmän hyödyntävät perheneuvolan palveluita, eli saavat apua ja tukea ajoissa, koska silloin ongelmat ovat vielä pieneköjä ja ne voidaan yrittää korjata ilman lastensuojelun kovia palveluita.

Kunta myöntää vammaispalveluita hakemuksen mukaan. Kaikki hakemukset on käsitelty lakisääteisen määräajan, eli 3 kuukauden kuluessa ja yhteensä 144 päätöstä on tehty vammaispalvelulain mukaisesti (laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista). Kunnalla on sopimukset Kärkulla samkommunin, Eteva kuntayhtymän sekä Rinnekotisäätiön kanssa. Nämä tarjoavat palveluita vammaisille.

1.1.2017 lähtien toimeentulotuki siirtyi kunnalta Kelalle. Ensimmäisen puolen vuoden aikana Kelalla oli valtavia ongelmia vastata asiakkaiden tarpeisiin ja suuri osa päätöksistä pitkittyi. Tämä puolestaan johti siihen, että sosiaalipalvelut saivat tehdä useampia päätöksiä täydentävästä toimeentulosta. Siuntiossa tehtiin yhteensä 130 päätöstä täydentävästä toimeentulotuesta vuoden 2017 aikana.

Kunnan työllistämishajaajan resurssit jaettiin työhön sekä työttömien ja pakolaisten parissa. Kunnanvaltuusto päätti keväällä 2016 myöntää 11 kuntapaikkaa henkilöille, joille oli myönnetty oleskelulupa ja ensimmäiset pakolaiset muuttivat kunnan järjestämiin asuntoihin marraskuussa 2016. Helmikuussa 2017 kunta oli yhteistyössä Punaisen Ristin vastaanottokeskuksen Harjulinnan kanssa, täyttänyt kaikki kuntapaikat ja työ uusien kuntalaisten kotouttamiseksi aloitettiin. Kotouttamistyö osoittautui odotettua haastavammaksi ja jo keväällä ehdotettiin uuden sosiaaliohjaajan perustamista, vastatakseen sekä pakolaisten että työttömien palvelutarpeeseen. Uusi sosiaaliohjaaja aloitti työssään syksyllä, jonka jälkeen työllistämishajaaja sai keskittyä työhön työttömien parissa.

Service för barn och familjer innefattar tjänster i enlighet med socialvårdslagen som t.ex. familjearbete och familjerådgivningstjänster, barnskyddsarbete samt barnatillsyningsmans tjänster. Socialvårdslagen (1301/2014) trädde i kraft 2015 och enligt den nya lagen har barnfamiljerna rätt att få bl. a handledning, familjearbete samt hemservice ifall säkrandet av barnets välmående inte annars är möjligt. För att svara på dessa behov har Sjundeå sedan 2016 en egen enhet för familjearbete men det ökade behovet av hemvårdshjälp för familjer har även krävt användning av köp-tjänster.

Familjerådgivningstjänsterna har genom avtal skötts via två serviceproducenter. Antal klienter vid familjerådgivningen har fortsatt ökat under 2017. Detta är i sig en önskvärd trend i och med att det innebär att familjerna i allt större utsträckning nyttjar familjerådgivningens tjänster, d.v.s. får hjälp och stöd i ett tidigt skede då problemen ännu är relativt små och går att åtgärda utan barnskyddets tunga tjänster.

Kommunen beviljar handikappservice på basis av ansökan. Alla ansökningar har behandlats inom den lagstadgade tidsfristen på 3 månader och sammanlagt 144 beslut har gjorts i enlighet med handikapplagen (lagen om service och stöd på grund av handikapp). Kommunen har avtal med Kärkulla samkommun, samkommunen Eteva samt Rinnekotisäätiö. Dessa erbjuder tjänster åt personer som har funktionshinder.

Från och med 1.1.2017 överflyttades ansvaret för det grundläggande utkomststöd från kommunen till Folkpensionsanstalten. Under det första halvåret hade Folkpensionsanstalten stora svårigheter att svara på klienternas behov och en hel del beslut drog ut på tiden, vilket ledde till att socialservicen fick göra ett större antal beslut om kompletterande utkomststöd. Sammanlagt 130 beslut angående kompletterande utkomststöd gjordes i Sjundeå under 2017.

Kommunens sysselsättningshandledares resurser fördelades mellan arbetet med de arbetslösa och invandrarbetet. Kommunfullmäktige beslutade på våren 2016 att bevilja 11 kommunplatser åt personer som beviljats asyl och de första flyktingarna flyttade till lägenheter ordnade av kommunen i november 2016. I februari 2017 hade kommunen, efter samarbete med Röda Korsets mottagningscentral Harjulinna, fyllt alla kommunplatser och arbetet med att integrera de nya kommuninvånarna inleddes. Det visade sig att det integreringsarbetet var mera krävande än beräknat och redan på våren föreslogs inrättandet av en ny socialhandledartjänst för att kunna tillgodose servicebehoven för såväl invandrare som arbetslösa. Den nya socialhandledaren inleddes sitt arbete på hösten varpå sysselsättningshandledaren kunde fokusera på arbetet med arbetslösa.

Aikuissosiaalityö - Vuxensocialarbete	TP 2016 BS	TP 2017 BS
Toimeentulotuki - Utkomststöd	116 Taloutta - Hushåll	siirtynyt Kelaan.
Lasten ja perheiden palvelut - Service för barn och familjer	TP 2016 BS	TP 2017 BS
Lastensuojeluilmoitukset Barnskyddsanmälningar	227 Kpl - St	224 Kpl - St
Sosiaalihuoltolain mukaisia palvelutarpeen arviointeja - Utredningar om servicebehov enligt socialvårdslagen	-	-
Lastenvalvojatehtävät - Barnatillsyningsuppgifter	95 Sopimusta - Avtal	132 sopimusta-avtal *10-12/2017 sis. myös Inkoon sopimukset/inkl. också lngås avtal
Vammaispalvelu - Handikappservice	TP 2016 BS	TP 2017 BS
Asiakkaita - Klienter		
Omaishoidontuki - Närståendevård	23	26
Asumispalvelu - Boendesevice	13	14
Kuljetuspalvelut VPL - Färdtjänster (Lag om service och stöd pga. handikapp)	67	82

Talouden toteutuminen - Det ekonomiska utfallet

Sosiaalipalveluiden tulosalue - Resultatområdet socialservice					
	TP2016BS	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	207 551	106 200	89 500	152 249	62 749
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-3 503 850	-3 198 937	-3 329 222	-3 286 334	42 888
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-57 401	-65 788	-65 788	-70 783	-4 995
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-3 353 700	-3 158 525	-3 305 510	-3 204 868	100 642

Talouden toteutuminen - Det ekonomiska utfallet

Sosiaalipalvelun toimintakate ylittävät alkuperäisen talousarvion noin 46 000 €. Lasten ja perheiden palvelut alittavat talousarvion noin 50 000 €. Tämä johtuu pääosin muutamasta päättyneestä lastensuojelun sijoituksesta. Sitä vastoin lasten ja perheiden ehkäisevän toiminnan kustannukset ovat edelleen nousseet. Kustannukset kohdistuvat pääasiassa perheneuvontaan sekä lapsiperheiden kotipalveluihin. Molemmissa tapauksissa kasvu voidaan selittää lisääntyneellä tiedolla kyseisestä palvelumuodosta, joka edelleen on melko uusi. Samalla kehitys voidaan kokea myönteisenä, sillä on sekä tärkeää että järkevää panostaa ennalta ehkäiseviin toimenpiteisiin.

Vammaispalvelut kokonaisuutena ylittävät alkuperäiset annetut talousarviopuitteet noin 90 000 €. Ensimmäinen syy ylitykseen on lisääntynyt hoidon tarve yksiköissä, joissa vuorokausihinta on korkea, jolloin kustannukset nopeasti muodostuvat suuriksi.

Aikuissosiaalityö ylittää alkuperäisen talousarvion n. 42 000 €, mikä johtuu lähinnä mielenterveys- ja päihdehuollon kuntoutuspalveluiden asumispalveluista. Pienessä kunnassa kyseisten palveluiden käyttö näkyy heti talousarviossa, ja niitä on vaikea ennakoida. Työllistämisen kustannukset eivät ole lisääntyneet merkittävästi, vaan pysyneet suurin piirtein talousarvion tasolla.

Socialservicens verksamhetsbidrag är ca 46 000 € över den ursprungliga budgeten. Servicen för barn och familjer har underskridit budgeten med ca 50 000 €. Detta förklarar främst genom några avslutade placeringar inom barnskyddet. Däremot har kostnaderna för den förebyggande verksamheten för barn och familjer fortsättningsvis ökat. Kostnaderna hänför sig främst till familjerådgivningen samt hemvårdstjänster för barnfamiljer. I bägge fallen kan ökningen förklaras med ökad kännedom av denna form av service, som är relativt ny. Samtidigt kan utvecklingen tolkas som positiv eftersom det är både viktigt och vettigt att satsa på förebyggande åtgärder.

Handikappservicen som helhet överstiger de angivna ursprungliga budgetramarna med ca 90 000 €. Den främsta orsaken till överskridningen är ett oväntat ökat behov av vård på sådana enheter där dygnspriset är högt, varpå kostnaderna snabbt blir stora.

Inom vuxensocialarbete överstegs den ursprungliga budgeten med ca 42 000 €, vilket främst beror på den ökade användning av rusmedels- och mentalvårdsrehabiliterings boendetjänster. I en liten kommun syns ökad användning av dylika tjänster direkt i budgeten, samtidigt som de är svåra att förutse. Kostnaderna för sysselsättning av långtidsarbetslösa har inte ökat märkbart, utan hållit sig på ungefärlig budgeterad nivå.

SIVISTYSLAUTAKUNTA – BILDNINGSNÄMNDEN

Sivistyslautakunnan alaisuuteen kuuluva sivistysosasto on jaettu kolmeen tulosalueeseen:

- opetuksen tulosalue
- varhaiskasvatuksen tulosalue
- vapaan sivistystyön tulosalue.

Tämän lisäksi sivistyslautakunnan alaisuudessa toimii sivistystoimiston tulosityksikkö.

Sivistysosasto on henkilöstömäärältään kunnan suurin osasto, jossa työskentelee noin 60 % kunnan henkilöstöstä. Sivistysosaston palvelut ovat pääsääntöisesti lakisääteisiä tehtäviä. Sivistysosaston toimintaa ohjaavia säädöksiä ovat mm. varhaiskasvatuslaki, perusopetuslaki, nuorisolaki, liikuntalaki, kirjastolaki ja joukko-liikennelaki sekä niihin liittyvät asetukset ja muut ohjeistukset. Sivistystoimen johtaja toimii sivistysosaston osastonjohtajana.

Bildningsavdelningen som lyder under bildningsnämnden är indelad i tre resultatområden:

- resultatområdet undervisning
- resultatområdet småbarnsfostran
- resultatområdet fritt bildningsarbete

Dessutom lyder resultatenheten bildningskansliet under bildningsnämnden.

Bildningsavdelningen är kommunens största avdelning gällande personalmängden och på avdelningen arbetar ca 60 % av kommunens personal. Bildningsavdelningens tjänster består till största delen av lagstadgade uppgifter. Bildningsavdelningens verksamhet styrs bland annat av lagen om småbarnspedagogik, ungdomslagen, idrottslagen, bibliotekslagen och kollektivtrafiklagen samt av de förordningar som hänför sig till dessa. Bildningsdirektören fungerar som bildningsavdelningens avdelningschef.

Toiminnan toteutuminen - Utfall av verksamhet

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt sivistysosastolle vuodelle 2017 seuraavat keskeiset toiminnalliset tavoitteet:

Kommunfullmäktige har för år 2017 godkänt följande centrala verksamhetsmål för bildningsavdelningen:

Toiminnan tavoite - Verksamhetens mål	Arviointikriteeri - Utvärderingskriterium	Tavoitteen toteutuminen - Målsättningens utfall
2.1 Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma (LAPE) (sivistysosasto ja sivistyslautakunta, perusturvaosasto ja perusturvalautakunta)	Lapsi- ja perhepalveluiden kehittämissuunnitelma laadittu vuoden 2017 loppuun mennessä.	Hankkeen toteutus aloitettu. Jatkuu vielä 2018.
2.1 Programmet för utveckling av barn- och familjetjänster (LAPE) (bildningsavdelningen och bildningsnämnden, grundtrygghetsavdelningen och grundtrygghetsnämnden)	Utvecklingsplanen för barn- och familjetjänster har utarbetats före utgången av år 2017.	Projektet igångsatt. Fortsätter även år 2018.
4.1 CAF-arvioinnin käyttöönotto kunnassa (sivistysosasto)	Julkisen sektorin yhteisen laadunarviointimallin käyttöönotto. Henkilöstöä on koulutettu mallin mukaiseen toimintaan sekä toimintatapojen ja tulosten arviointi on tehty.	CAF-arviointi on aloitettu kunnassa ja sitä jatketaan vuonna 2018.
4.1 Ibrukttagande av CAF-utvärdering i kommunen (bildningsavdelningen)	Ibrukttagande av en gemensam modell för kvalitetsutvärdering inom den offentliga sektorn. Personalen har utbildats för det arbetssätt som modellen förutsätter. Och det har uppgjorts en bedömning av verksamhetssätten och resultaten.	CAF-utvärderingen har påbörjats i kommunen och den fortsätter år 2018.

CAF-arviointi on otettu käyttöön joulukuussa. Arviointi aloitettiin joulukuussa 2016 ja sitä jatketaan valtuuston päätöksellä henkilöstöarvioinnilla. Arviointi jatkuu vuonna 2018 siten, että arviointi suoritetaan kaikilta toiminnan ja tulosten alueilta.

Perusturvan ja sivistysosaston yhteinen Lapsiperheiden palveluiden kehittämishanke jatkuu vuonna 2018.

CAF-utvärderingen har tagits i bruk i december. Utvärderingen inleddes i december 2016 och den fortsätter i enlighet med fullmäktiges beslut med utvärderingen av personalen. Utvärderingen fortsätter år 2018 på så sätt, att utvärderingen genomförs inom alla verksamhets- och resultatområden.

Grundtrygghetsavdelningens och bildningsavdelningens gemensamma projekt för utvecklingen av service för barnfamiljer fortsätter år 2018.

Olelliset muutokset toiminnassa - Väsentliga förändringar i verksamheten

Toukolan esiopetus siirtyi maaliskuussa Toukolan tiloista Jukolan päiväkotiin. Aleksis Kiven koulu siirtyi syykuun lopussa kunnan keskustan alueelle rakennettuihin väistötiloihin. Suomenkielinen esiopetus yhdistettiin yhdeksi kokonaisuudeksi ja sijoitettiin syykuussa Aleksis Kiven koulun yhteyteen. Suomenkielisen oppilashuollon henkilöstö siirtyi kunnantalon väliaikaisista tiloista Aleksis Kiven koulun väistötiloihin.

Daghemmet Lilla-Alexis siirtyi lokakuussa Toukolan tiloista väliaikaisesti Jukolan päiväkotirakennukseen. Koska koulurakennusten sisäilmaongelmien takia kaksi liikuntasalia on jouduttu poistamaan käytöstä, sivistyslautakunnan esityksestä (SIVLTK:13.9.2017 § 71) kunnanhallitus päätti vuokrata tiloja Folksam Arenasta perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen käyttöön sekä koulujen aamu- ja iltapäivätoiminnan käyttöön.

Förskoleundervisningen i Toukola flyttade i mars från Toukolas lokaler till Jukola daghem. Aleksis Kiven koulu flyttade i slutet av september till de tillfälliga lokaler som byggts på kommuncentrums område. Den finskspråkiga förskoleundervisningen förenades till en helhet och placerades i september i Aleksis Kiven koulu. Den finskspråkiga elevvårdens personal flyttade från de tillfälliga lokalerna i kommunhuset till Aleksis Kiven koulus tillfälliga lokaler.

Daghemmet Lilla-Alexis flyttade i oktober från Toukolas lokaler tillfälligt till Jukola daghems byggnad. Eftersom man på grund av problemen med inomhusluften i skolbyggnaderna varit tvungen att ta två gymnastiksalur bruk, beslutade kommunstyrelsen på förslag av bildningsnämnden (BILDN 13.9.2017 § 71) att hyra lokaler i Folksam Arenan för den grundläggande utbildningen och småbarnspedagogiken samt för skolornas morgon- och eftermiddagsverksamhet.

Talouden toteutuminen - Det ekonomiska utfallet

Sivistyslautakunta - Bildningsnämnden					
	TP2016BS	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	1 293 752	1 115 049	1 115 049	1 213 690	98 641
Sisäiset tuotot - Interna intäkter	280 264	491 072	491 072	447 264	-43 808
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-11 270 477	-10 609 914	-10 637 546	-10 610 105	27 441
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-3 395 349	-3 194 794	-3 182 670	-3 264 011	-81 341
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-13 091 810	-12 198 587	-12 214 095	-12 213 162	933

Sivistyslautakunnan toimintakate muodostui 933 euroa muutettua talousarviota pienemmäksi. Sivistyslautakunnan alaisten toimintojen uudelleen järjestämisen ja talouden tasapainottamistoimenpiteiden ansiosta sivistyslautakunnan toimintakateeseen jouduttiin hakemaan vain 1 000 euron lisämääräraha. Tätä ei olisi kuitenkaan tarvinnut hakea, sillä toimintakate toteutui 133 eur muutettua talousarviota parempana. Tulosalueelle on tullut lisäkuluja muun muassa suomenkielisen perusopetuksen ylimääräisistä kaluste- ja oppimateriaalihankinnoista toimintojen siirtyessä väistötiloihin. Sivistysosasto hakee vuosittain erilaisia valtion erityisavustuksia toiminnan kehittämiseen. Vuonna 2017 sivistysosasto hallinnoi yli kahtakymmentä erilaista valtion erityisavustuksen rahoitettua hanketta, joiden kokonaissumma on noin 270 000 €.

Bildningsnämndens verksamhetsbidrag blev 933 euro mindre än budgeterat. Till följd av omorganiseringen av verksamheter som lyder under bildningsnämnden och åtgärderna för att balansera ekonomin var man tvungen att ansöka om ett tilläggsanslag på 1000 euro. Man hade ändå inte behövt ansöka om detta, eftersom verksamhetsbidraget utföll som 133 euro bättre än budgeten. Extra utgifter har förorsakats för resultatområdet bl.a. på grund av de extra anskaffningarna av möbler och läromaterial för eleverna inom den finskspråkiga grundläggande utbildningen till följd av att de flyttade till tillfälliga lokaler. Bildningsavdelningen ansöker årligen om statliga specialunderstöd för utvecklandet av verksamheten. Under år 2017 administrerade bildningsavdelningen över tjugo olika projekt som finansierades med statliga specialunderstöd. Den totala summan för stöden uppgick till ca 270 000 €.

Investoinnit - Investeringar

Opetuskäyttöön tarkoitettut multimedialaitteet 42 000 €
Hankinta on jaksotettu kolmelle vuodelle, jotta tietoliikenneyhteys sekä muut tarvittavat valmiudet saataisiin ajantasaisesti. Laitetarve on noin 300 kappaletta, 100 kpl per jaksotettu vuosi. Hankinta aloitettiin vuonna 2016. Vuoden 2017 osalta investointi toteutui suunnitellusti.

Luonto- ja kulttuuripolun rakentaminen 5 812 €
Investointi on suoritettu loppuun vuonna 2017.

Varhaiskasvatuksen tuntipohjaiseen läsnäoloon perustuvan ohjelmiston ja laitteiston hankkiminen 25 000 €.
Kunnavaltuuston päätöksellä KV 2.10.2017 § 107 investoinnin käyttötarkoituksella muutettiin opetuksen TVT-laitteiston hankinnaksi. Investointi on suoritettu loppuun vuonna 2017.

Esitystekniikka väistötiloihin
Kunnavaltuusto myönsi (KV 13.11.2017 §117) suomenkielisen perusopetuksen väistötiloihin tarkoitettua uuden esitystekniikan hankintaan 44 000 €, josta Päivärinteen koulun väistötilojen hankinnan siirtymisen vuoksi käytettiin 19 158 €.

Multimedieapparater avsedda för elevbruk 42 000 €
Upphandlingen har delats på tre år för att man ska hinna aktuella datakommunikationen samt övriga behövliga beredskaper. Det behövs ca 300 apparater, vilket innebär 100 apparater/år. Anskaffningen inleddes år 2016. År 2017 förverkligades investeringen planerligt.

Byggnad av en natur- och kulturstig 5 812 €
Investeringen slutfördes under år 2017.

Anskaffning av program och apparater för timbaserad närvaro inom småbarnspedagogiken 25 000 €
Kommunfullmäktige beslutade (FGE 2.10.2017 § 107) ändra användningsändamålet för investeringen till anskaffning av IKT-apparater för undervisning. Investeringen slutfördes under år 2017.

Presentationsteknik till de tillfälliga lokalerna
Kommunfullmäktige beviljade (FGE 13.11.2017 § 117) 44 000 € för anskaffningen av presentationsteknik till den finskspråkiga grundläggande utbildningens tillfälliga lokaler. På grund av att upphandlingen av de tillfälliga lokalerna för Päivärinteen koulu sköts fram, användes 20 000 € av detta.

Toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi - Åtgärder för balansering av ekonomin

Varhaiskasvatuksesta vähennettiin kuusi päiväkotiapulaisen vakanssia kunnan siivous- ja ruokapalveluiden ulkoistamisen yhteydessä. Ruotsinkielisten varhaiskasvatuspalvelut siirtyivät lokakuun alussa Jukolan päiväkotiiin, jolloin Toukolan tiloista luovuttiin. Tehtyjen toimenpiteiden seurauksena sivistyslautakunta on toteuttanut kaikki valtuuston edellyttämät talouden tasapainottamistoimenpiteet.

Inom småbarnspedagogiken minskade personalantalet med sex daghemsbiträden till följd av outsourcingen av kommunens städtjänst- och måltidstjänster. De svenskspråkiga småbarnspedagogiska tjänsterna flyttade i början av oktober till Jukola daghem då man avstod från lokalerna i Toukola. Till följd av de vidtagna åtgärderna har bildningsnämnden nu genomfört alla åtgärder som fullmäktige förutsatt för balanseringen av ekonomin.

Henkilöstö - Personal

Opetus: Päivärinteen koulun johtajaopettaja irtisanoutui elokuun alussa. Tehtävän hoito määrättiin Aleksis Kiven koulun rehtorille 7.8.2017–31.7.2018 väliseksi ajaksi. Päivärinteen koulun opetus henkilöstön kelpoisuusaste putosi opettajille myönnettujen virkavapauksien takia.

Varhaiskasvatus: Kolme perhepäivähoitajaa siirtyi päiväkotiiin lastenhoitajan työtehtäviin. Seitsemän perhepäivähoitajaa sai lastenhoitajan pätevyden oppisopimuskoulutuksella. Kolme perhepäivähoitajaa aloitti lastenhoitajan oppisopimuskoulutuksen. Varhaiskasvatuksen johtamisjärjestelmässä jatkettiin palvelualuevastaaville sovitun apulaispäiväkodin johtajia sekä vastuulastentarhanopettajia eri yksiköissä. Varhaiskasvatushenkilöstöä on eläköitynyt ja vapaita vakansseja on täytetty tarpeen mukaan. Varhaiskasvatuksen päiväkotiapulaiset siirtyivät 1.12.2017 alkaen ulkoiselle palveluntuottajalle.

Vapaa Sivistystyö: Kirjasto- ja vapaa-aikapäällikön virka täytettiin vakinaisesti kesäkuusta lähtien. Nuorisohjaajan työvapaan ajaksi yhdistettiin nuorisohjaajan osa-aikainen tehtävä sekä osa vastaavan nuorisoyöntekijän tehtävistä määräaikaisesti. Toinen etsivä nuorisoyöntekijän irtisanouduttua vakanssi täytettiin vakinaisesti. Vastaava nuorisoyöntekijä suoritti JET-opintokokonaisuutta ja osallistui kunnan kriisiryhmän toimintaan.

Sivistystomisto: Ruotsinkielisten koulupsykologipalveluiden kilpailutusten seurauksena Siuntion kunta teki sopimuksen yksityisen palveluntuottajan kanssa. Ruotsinkieliset varhaiskasvatuksen erityisopettajapalvelut hankittiin Inkoon kunnan kanssa tehdyllä sopimuksella (1 päivä viikossa). Hallinnon suunnittelija suoritti JET-opintokokonaisuutta.

Undervisning: Den ledande läraren vid Päivärinteen koulu sade upp sig i början av augusti. Aleksis Kiven koulus rektor förordnades att sköta uppgiften 7.8.2017–31.7.2018. Behörighetsgraden för undervisningspersonalen vid Päivärinteen koulu sänktes till följd av de tjänsteledigheter som beviljats lärarna.

Småbarnspedagogik: Tre familjedagvårdare övergick till arbetsuppgifter som barnskötare i daghem. Sju familjedagvårdare blev behöriga barnhandledare i och med läroavtalsutbildning. Tre familjedagvårdare inledde läroavtalsutbildning för att bli barnhandledare. Man förlängde ledningsstrukturen inom småbarnspedagogiken med de överenskomna biträdande daghemsföreståndarna för de serviceområdesansvariga samt med ansvariga barnträdgårdslärare i de olika enheterna. Personal inom småbarnspedagogiken har pensionerats och obesatta vakanser har besatts enligt behov. Daghemsbiträdena inom småbarnspedagogiken övergick fr.o.m. 1.12.2017 till en extern serviceproducent.

Fritt bildningsarbete: Tjänsten chef för biblioteks- och fritidstjänster besattes stadigvarande från och med juni. Under en ungdomsledares arbetsledighet förenades ungdomsledarens deltidsuppgifter samt en del av den ansvariga ungdomsarbetarens uppgifter för en viss tid. En ungdomsarbetare sade upp sig och vakansen besattes därefter stadigvarande. Den ansvariga ungdomsarbetaren utförde studiehelheten JET och deltog i verksamheten i kommunens krisgrupp.

Bildningskansliet: Till följd av konkurrensutsättningen av de svenskspråkiga skolpsykologtjänsterna ingick Sjundeå kommun ett avtal med en privat serviceproducent. Speciallärartjänsterna inom den svenskspråkiga småbarnspedagogiken skaffades med ett avtal som ingåtts med Ingå kommun (1 dag i veckan). Förvaltningsplaneraren utförde studiehelheten JET.

Sivistystoimiston tulosityksikkö – Resultatenheten bildningskansliet

Sivistystoimiston tulosityksikkö kattaa vuonna 2017 sivistystoimen hallinnon, joukkoliikenteen (sis. koulukuljetukset), logistiikan, yhteiset koulut, opetuksen ja kasvatuksen tukipalvelut (oppilashuolto ja avustajapalvelut).

Bildningskansliets resultatenhet omfattar år 2017 bildningsväsendets förvaltning, kollektivtrafiken (inkl. skolskjutsarna), logistiken, de gemensamma skolorna, stöd tjänsterna för undervisning och fostran (elev-vården och assistenttjänsterna).

Toiminnan toteutuminen - Utfallet av verksamheten

Sivistysosasto valmisteli esityksen kunnan liittymisestä vuoden 2018 alusta Helsingin seudun liikenne kuntayhtymään ja vastasi HSL-jäsenyyteen liittyvistä käytännön järjestelyistä. Siuntion alueella aikaisemmin kulkeneiden liikenneyhteyksien lakkauttamisen seurauksena kunta on joutunut hankkimaan korvaavaa liikennettä, josta osa on korvattu muuttamalla Avainlinjojen reittejä. Toisen asteen opiskelijoiden pääsy koulutuspaikkoihin turvattiin hankkimalla linja-autovuoroja sekä Raaseporin että Lohjan suuntiin. Siuntion kunta osallistuu Raaseporin kaupungin hankkimien lähiyhteyksien kustannuksiin HSL:n kautta. Sivistysosasto perusti kunnan kirjastoon HSL-palvelupisteen, jonne hankittiin mm. uusi kassajärjestelmä. Sivistysosasto osallistui aktiivisesti Länsi-Uudenmaan henkilöliikennetyöryhmän toimintaan. Koska kunta liittyi HSL:n jäseneksi, kunta sai viimeistä kertaa Uudenmaan ELY-keskuksen myöntämää joukkoliikenteen valtionavustusta.

Bildningsavdelningen beredde förslaget för att kommunen från och med början av år 2018 skulle bli medlem i Samkommunens Helsingforsregionens trafik och svarade för de praktiska arrangemangena i anslutning till HRT-medlemskapet. Till följd av att de trafikförbindelser som tidigare fanns på kommunens område avskaffades, har kommunen varit tvungen att skaffa ersättande trafik. En del har ersätts genom att ändra på Nyckellinjernas rutter. För att trygga att andra stadiets elever kommer till sina utbildningsplatser, skaffades bussturer både i riktningen mot Raseborg och Lojo. Sjöunda kommun deltar i de av Raseborgs stad anskaffade närförbindelser via HRT. Bildningsavdelningen grundade ett HRT-serviceställe i biblioteket och till det skaffades bland annat ett nytt kassasystem. Bildningsavdelningen deltog aktivt i verksamheten i Västra Nylands kollektivtrafikarbetsgrupp. Eftersom kommunen blev medlem i HRT, var det sista gången som kommunen fick det av NTM-centralen i Nyland beviljade statsbidraget för kollektivtrafik.

Siuntiolaiset oppilaat muissa kunnissa / Sjöundaålever i andra kommuner	TA2017BG	TP 2017 BS
Källhagens skola 7-9	46	46
Winellska skolan 7-9	35	43
Muut/Övriga 1-9	40	32
Ulkopaikkakuntalaiset Siuntion kunnan koulussa ja esiopetuksessa / Elever från andra kommuner i Sjöunda kommuns skolor och förskolor	TA2017BG	TP 2017 BS
Suomenkieliset/Finskspråkiga 1-9 lk	23	25
Ruotsinkieliset/Svenskspråkiga 1-6 lk	4	4
Esiopetus/Förskoleundervisning	1	0

Talouden toteutuminen - Det ekonomiska utfallet

Sivistystoimiston tulosityksikkö alitti vuoden 2017 talousarvion toimintakatteen 49 606 € (toteutuma 98,3 %) siitakin huolimatta, että kalustemäärärahat ylittyivät Aleksis Kiven koulun väistötilojen kalustamisen takia noin 50 000 €. HSL:n palvelupisteen perustaminen aiheutti laite- ja ohjelmistokustannuksia yli 10 000 €. Ruotsinkielisten koulupsykologipalveluiden kilpailuttamisen myötä palveluiden kustannukset pienenevät ja laadullisesti parantuivat. Kotikuntakorvaustulot ylittyivät arvioidusta 123 929 €.

Bildningskansliets resultatenhet underskred verksamhetsbidraget i budgeten för år 2017 med 49 606 € (utfallet 98,3 %) trots att möbelanslaget överskreds med ca 50 000 € på grund av möbleringen av Aleksis Kiven skolors tillfälliga lokaler. Inrättandet av HRT:s serviceställe förorsakade apparat- och programkostnader för över 10 000 €. Till följd av konkurrensutsättningen av skolpsykologtjänsterna minskade kostnaderna och kvaliteten förbättrades. Hemkommunsersättningsintäkterna överskred det beräknade med 123 929 €.

Sivistystoimiston tulosityksikkö - Bildningskansliets resultatenhet					
	TP2016BS	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama -Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	484 333	256 649	257 649	429 793	172 144
Sisäiset tuotot - Interna intäkter	279 769	491 072	491 072	457 105	-33 967
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-3 743 088	-3 313 179	-3 343 687	-3 420 833	-77 146
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-180 668	-323 720	-323 720	-335 146	-11 426
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-3 159 653	-2 889 178	-2 918 686	-2 869 081	49 605

Opetuksen tulosalue - Resultatområdet undervisning

Opetuksen tulosalue muodostuu kolmesta peruskoulusta: Aleksis Kiven koulusta, Päivärinteen koulusta ja Sjundeå Svenska skolanista. Lisäksi tuloalueeseen kuuluu koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta.

Sivistystoimen johtaja toimii opetuksen tulosalueen päällikkönä. Toiminnan kehittämistä vastaa opetuksen ohjausryhmä, joka muodostuu koulujen rehtoreista, apulaisrehtoreista ja varajohtajista sekä hallinnon suunnittelijasta. Sivistystoimen johtaja on ryhmän puheenjohtaja.

Toiminnan toteutuminen - Utfallet av verksamheten

Aleksis Kiven koulun uudet väistötilat otettiin käyttöön syyskuun lopussa. Luokkahuoneet kalustettiin pääsääntöisesti koulun vanhoilla kalusteilla. Esi- ja alkuopetuksen tiloihin hankittiin uusia kalusteita ja koko kiinteistö varustettiin uudella esitystekniikalla. Opetuksen tieto- ja viestintäteknologiassa siirryttiin kannettaviin päätelaitteisiin.

Sivistyslautakuna hyväksyi Siuntion kunnan perusopetuksen opetussuunnitelman luvut 6–7 ja 13–15 (SIVLTK:11.10.2017 § 75), niihin liittyvän oppilaanohjaussuunnitelman (SIVLTK:15.2.2017 § 14) ja ns. Siuntio-tuntien opetussuunnitelmat (SIVLTK:11.10.2017).

Maahanmuuttajataustaisille tarkoitettua perusopetukseen valmistavaa opetusta annettiin Aleksis Kiven koulussa. Lisäksi koulussa annetaan keskitetysti oman äidinkielen opetusta venäjän tai viron kielissä. Koulut antavat tarvittaessa suomi- tai ruotsi toisena kielenä opetusta (S2-opetus). Kevätlukukauden 2017 lopussa järjestettiin koulujen yhteinen liikuntatapahtuma. Peruskoulujen yhteinen Suomi 100-teemaan liittyvä itsenäisyysjuhla järjestettiin yhteistyössä Siuntio Soi ry - Musik i Sjundeå rf:n ylläpitämän Lux Musicae –tapahtuman kanssa Folksam Arenalla 5.12.2017.

Koulujen tieto- ja viestintäteknologian tutoropettajista muodostettu opetuksen tulosalueen yhteinen TVT-asiantuntijaryhmän vastuulla on mm. huolehtia opettajien pedagogisesta TVT-tuesta, suunnitella opettajien TVT:hen liittyviä täydennyskoulutuksia ja valmistella TVT-hankintoja. Ryhmä osallistui vuoden 2017 aikana erilaisiin koulutus- ja toiminnan kehittämiseen liittyviin tapahtumiin. Tutor-opettajatoimintaa kehitettiin yhteistyössä Lohjan kaupungin ja Inkoon kunnan kanssa.

Sivistyslautakunta hyväksyi uudet iltapäivätoiminnan järjestämisen periaatteet (SIVLTK:15.2.2017 §16). Koululaisten iltapäivätoimintaa järjestettiin kaikille sitä tarvitseville oppilaille molemmille kieliryhmille tarkoitettuna yhteisenä toimintona. Valtion myöntämän avustuksen ansiosta koulut järjestivät monipuolista kerhotoimintaa kaiken ikäisille oppilaille.

Opetuksen tulosalue on saanut valtion erityisavustusta Liikkuva kouluhankkeeseen, jonka ansiosta on hankittu ulkoalueiden välineitä välituntiliikunnan lisäämiseksi.

Resultatområdet undervisning består av tre grundskolor: Aleksis Kiven koulu, Päivärinteen koulu och Sjundeå svenska skola. Resultatområdet omfattar också skolelevernas morgon- och eftermiddagsverksamhet.

Bildningsdirektören fungerar som chef för resultatområdet undervisning. För utvecklandet av verksamheten ansvarar undervisningens styrgrupp som består av skolornas rektorer, de biträdande rektorerna och biträdande föreståndarna samt av förvaltningsplaneraren. Bildningsdirektören är ordförande för gruppen.

Aleksis Kiven koulus tillfälliga lokaler togs i bruk i slutet av september. Klassrummen möblerades främst med skolans gamla möbler. Till förskoleundervisningens och nybörjarundervisningens lokaler skaffades nya möbler och hela fastigheten utrustades med ny presentationsteknik. Inom informations- och kommunikationsteknologin i undervisningen övergick man till bärbara huvudenheter.

Bildningsnämnden godkände kapitlen 6-7 och 13-15 i Sjundeå kommuns läroplan för den grundläggande utbildningen (BILDN 11.10.2017 § 75), den elevhandledningsplan som hänför sig till kapitlen i fråga (BILDN 15.2.2017 § 14) och de s.k. Sjundeåtimmarernas läroplaner (BILDN 11.10.2017).

Den för elever med invandrarbakgrund avsedda förberedande undervisningen för den grundläggande utbildningen gavs i Aleksis Kiven koulu. I skolan erbjöds också koncentrerad undervisning i det egna modersmålet i ryska och estniska. Skolorna ger vid behov undervisningen i finska eller svenska som andra språk (S2). I slutet av vårterminen 2017 ordnades ett gemensamt idrottsevenemang för skolorna. Grundskolornas gemensamma självständighetsfest i Finland 100-tema ordnades på Folksam Arenan i samband med Lux Musicae-tillställningen som arrangeras av Siuntio Soi ry - Musik i Sjundeå r.f.

Skolornas tutorlärare inom informations- och kommunikationsteknologi har bildat en gemensam IKT-expertgrupp inom resultatområdet undervisning, och gruppens uppgift är bl.a. att ansvara för lärarnas pedagogiska IKT-stöd, planera IT-fortbildning för lärarna samt förbereda IKT-anskaffningar. Gruppen deltog under år 2017 i olika utbildningar och evenemang gällande utvecklandet av verksamheten. Tutorlärarverksamheten utvecklades i samarbete med Lojo stad och Ingå kommun.

Bildningsnämnden godkände de nya principerna för ordnandet av eftermiddagsverksamhet (BILDN 15.2.2017 § 16). Eftermiddagsverksamhet ordnades för alla skolelever som hade behov som en gemensam verksamhet för båda språkgrupperna. Tack vare det statliga bidraget kunde skolorna ordna mångsidig klubbverksamhet för elever i alla åldrar.

Resultatområdet undervisning har beviljats statligt specialbidrag för projektet Skolan i rörelse och tack vare detta har det anskaffats redskap till utomhusområdena för att öka aktiviteten under rasterna.

Tunnusluvut - Relationstal	TP 2016 BS				TP 2017 BG			
	Aleksis Kiven koulu	Päivärin-teen koulu	Sjundeå svenska skola	Yhteensä - Total	Aleksis Kiven koulu	Päivärin-teen koulu	Sjundeå svenska skola	Yhteensä - Total
Oppilasmäärä - Elevantal	404	137	180	721	413	143	195	751
Oppilasmäärä 1-6 lk:t - Elevantal åk 1-6	226	137	180	543	225	143	195	563
Oppilasmäärä 7-9 lk:t - Elevantal åk 7-9	178	0	0	178	188	0	0	188
Oppilaat, joilla erityisen tuen päätös (kpl) - Antalet elever, med beslut om skärskilt stöd (st)	14	8	7	29	12	9	6	27
Oppilaat, joilla erityisen tuen päätös % / oppilaista - Antalet elever, med beslut om skärskilt stöd % / elev	3 %	6 %	4 %	4 %	3 %	6 %	3 %	4 %
Opetustuntien lukumäärä (kpl) - Antalet undervisningslektioner (st)	29 878	11 981	13 361	55 220	29 960	12 240	13 269	55 469
Vahvistettu tuntikehys - Fastslagen timresurs	838	306	341	1485	807	263	337	1 407
Käytetty tuntikehys/oppilas - Använd timresurs/elev	2,07	2,23	1,89	2,06	1,95	1,84	1,73	1,87
Tukiopetustuntien lukumäärä (kpl) - Antalet stödundervisningslektioner (st)	127	0	31	158	220	17	32	269
Osa-aikaista erityisopetusta saaneet % / oppilas - Fått specialundervisning på deltid % / elever	9 %	23 %	27 %	20 %	11 %	16 %	24 %	17 %
Oppilashuolto - Elevvård								
Psykologipalvelua (Stakes suositus 1/800opp) - Psykologtjänster (Stakes rekomm. 1/800 elever)	0,79	0,29	0,35	1,41	0,92	0,32	0,43	1,67
Kuraattoripalvelua (Stakes suositus 1/1000opp) - Kuratorstjänster (Stakes rekomm. 1/1000 elever)	0,78	0,26	0,35	1,39	0,73	0,25	0,35	1,33
Kouluterveydenhoito (Stakes suositus 1/600 opp) - Skolhälsovård (Stakes rekomm. 1/600 elever)	0,72	0,25	0,35	1,29	0,69	0,24	0,33	1,25
Avustajia - Assistentter								
Oppilasta/avustaja - Elever/assistent	45	17	30	92	46	18	29	93
Kuljetusoppilaiden määrä - Antal transportelever	151	125	135	137	161	130	112	403
Kuljetusoppilaiden määrä %/oppilaista	37 %	91 %	75 %	19 %	39 %	91 %	57 %	54 %
Kustannukset - Kostnader								
Opetustoiminta € (nettokustannukset/oppilas) - Undervisning € (netto/elev)	8 205	6 673	7 488	7 725	7 505	5 719	5 802	6 723
Oppilashuolto (euroa/oppilas) - Elevvård (euro/elev)				1092				1058
Kirjat (euroa/oppilas) - Böcker (euro/elev)	Ak 102 yk 152	102	126	120	ak 91 yk 137	91	113	108
Tarvikkeet (euroa/oppilas) - Material (euro/elev)	117	117	117	117	105	105	105	105
Sairaalaopetuksen hoitopäivien lukumäärä - Antalet sjukhusundervisnings vård dagar *				142				160

*= Käytetään edeltävän tilikauden tietoa - Uppgifter från föregående räkenskapsperioden

Iltapäivätoiminta - Eftermiddagsverksamhet	TA2017BG	TP 2017 BS
Kunnan omassa toiminnassa/l kommunens egen verksamhet	62	50
Kunnan avustamassa toiminnassa/l verksamhet som stöds av kommunen	8	9

Talouden toteutuminen - Det ekonomiska utfallet

Opetuksen tulosalue ylitti vuoden 2017 talousarvion toimintakatteen 230 188 € (toteutuma 101,5 %). Ylitys muodostuu pääasiassa henkilöstömenojen ylityksestä 69 357 € ja opetustarvikkeiden ja välineiden hankinnasta suomenkielisen perusopetuksen väistötuloihin 98 091€. Henkilöstömenojen ylitys johtuu pääasiassa siitä, että talousarviossa ei ole huomioitu sijaismäärärahoja. Sisäisten ruokamenojen ylittymisen takia palvelujen ostot ovat ylittyneet 59 606 €. Sen sijaan tietoliikennemaksut ovat alittuneet 4 441 €.

Resultatområdet undervisning överskred verksamhetsbidraget i budgeten för år 2017 med 230 188 € (utfallet 101,5 %). Överskridningen beror främst på överskridningen i personalutgifterna på 69 357 € och på anskaffningen av redskap till den finskspråkiga grundläggande utbildningens tillfälliga lokaler på 98 091 €. Överskridningen i personalutgifterna beror främst på att man i budgeten inte beaktat vikarieanslagen. På grund av att de interna måltidsutgifterna överskreds, överskreds köp av tjänster med 59 606 €. Däremot var datakommunikationsavgifterna 4 441 € mindre än beräknat.

Opetuksen tulosalue - Undervisningsens resultatområdet

	TP2016BS	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	120 361	116 440	116 440	110 178	-6 262
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-3 798 143	-3 394 790	-3 394 790	-3 587 099	-192 309
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-1 986 297	-1 663 209	-1 663 209	-1 694 827	-31 618
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-5 664 079	-4 941 559	-4 941 559	-5 171 748	-230 189

Varhaiskasvatuksen tulosalue - Resultatområdet småbarnspedagogik

Varhaiskasvatuspalvelut ovat keskeinen toimintakokonaisuus lapsiperheiden palveluissa ja tukijärjestelmässä.

Varhaiskasvatuksen ensisijaisena tavoitteena on suunnitelmallinen ja tavoitteellinen pedagoginen toiminta sekä edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, oppimista ja hyvinvointia yhteistyössä huoltajien kanssa. Esiopetus on osa varhaiskasvatusta.

Varhaiskasvatukseen tulosalueeseen kuuluvat varhaiskasvatusyksiköt, kunnallinen esiopetus, perhepäivähoito, lasten kotihoitoon tuki alle 3-vuotiaille sekä yksityisen hoidon tuki ja kuntalaisia varhaiskasvatukseen järjestämiseksi yksityisillä palveluntuottajilla kunnassa ja kuntarajojen ulkopuolella.

Kunnallisia varhaiskasvatusyksiköitä ovat suomenkielisinä Tyyskylän päiväkotit, Jukolan päiväkotit, Störsvikin päiväkotit sekä suomenkielinen esiopetus perusopetuksen yhteydessä. Ruotsinkielinen varhaiskasvatusyksikkö on Lilla-Alexis Daghem sekä ruotsinkielinen esiopetusyksikkö Svenska Förskolan ruotsinkielisen perusopetuksen yhteydessä. Kunnassa oli vuoden 2017 lopulla yhteensä 8 kunnallista perhepäivähoitajaa. Siuntion kunnassa toimii 4 yksityistä varhaiskasvatukseen palveluntuottajaa, joiden toimintaa kunta tukee. Siuntiossa varhaiskasvatus- ja esiopetuspalvelut järjestetään suomen- ja ruotsinkielellä.

De småbarnspedagogiska tjänsterna utgör en central verksamhetsdel inom tjänsterna och stödsystemet för barnfamiljer.

Småbarnspedagogikens främsta mål är planenlig och målinriktad pedagogisk verksamhet samt att främja barnens övergripande växande, lärande och välbefinnande tillsammans med vårdnadshavarna. Förskoleundervisningen är en del av småbarnspedagogiken.

Resultatområdet småbarnspedagogik omfattar de småbarnspedagogiska enheterna, den kommunala förskoleundervisningen, familjedagvården, hemvårdsstöd för barn under 3 år samt privatvårdsstödet och kommuntillägget för ordnande av småbarnspedagogik hos privata serviceproducenter i kommunen och utanför kommungränserna.

De finskspråkiga kommunala småbarnspedagogiska enheterna är Tyyskylän päiväkotit, Jukolan päiväkotit, Störsvikin päiväkotit samt den finskspråkiga förskoleundervisningen som ordnas i samband med den grundläggande utbildningen. Den svenskspråkiga småbarnspedagogiska enheten är Daghemmet Lilla-Alexis samt den svenskspråkiga förskolenheten Svenska Förskolan som finns i samband med den svenskspråkiga grundläggande utbildningen. I kommunen fanns i slutet av år 2017 sammanlagt åtta kommunala familjedagvårdare. I Sjundea kommun är fyra privata serviceproducenter av småbarnspedagogiska tjänster verksamma. Verksamheten i dessa stöds av kommunen. I Sjundea ordnas småbarnspedagogik och förskoleundervisning på både finska och svenska.

Toiminnan toteutuminen - Utfallet av verksamheten

Vuoden 2017 aikana jatkettiin tiivistä yhteistyötä kunnassa toimivien neljän yksityisen varhaiskasvatukseen palveluntuottajan kanssa. Siuntion kunnan tilahaasteiden takia hyväksyttiin uusia yksityisiä varhaiskasvatukseen palveluntuottajia kuntarajan ulkopuolella, jolla tuettiin lapsiperheiden arkea huomioiden huoltajien työmatkat ja palvelujen tarve.

Sivistyslautakunta hyväksyi 1.8.2017 voimaan tulevan Siuntion uuden varhaiskasvatussuunnitelman valtakunnallisten perusteiden mukaisesti. Varhaiskasvatussuunnitelmaa tulee noudattaa kunnallisissa ja yksityisillä palveluntuottajilla. Jokainen yksikkö laati syksyllä varhaiskasvatussuunnitelmien mukaisesti myös yksikkökohtaiset toimintasuunnitelmat.

Siuntion suomenkieliset esiopetusyksiköt yhdistettiin lautakunnan linjaamien periaatteiden mukaisesti 1.8.2017 alkaen yhdeksi suomenkieliseksi esiopetuksiksi ja samalla esiopetus siirtyi perusopetuksen yhteyteen, joka tukee esi- ja perusopetuksen yhteistyötä lapsen oppimisen polun jatkumona.

Lakisäätelysten varhaiskasvatukseen erityisopettajapalveluiden järjestämiseksi ruotsinkielellä tehtiin 1.8.2017 alkava yhteistyösopimus Inkoon kunnan kanssa.

Vuoden 2017 aikana varhaiskasvatuksessa laadittiin useita asiakaspalveluun ja varhaiskasvatukseen liittymiä toiminnallisia ohjeita ja asiakirjoja, mm. uudet lapsen yksilölliset

Under år 2017 fortsatte det täta samarbetet med de fyra privata serviceproducenter av småbarnspedagogik som är verksamma i kommunen. På grund av lokalutmaningarna i Sjundea, godkändes nya serviceproducenter av småbarnspedagogik utanför kommungränserna och på detta sätt stöddes barnfamiljernas vardag med beaktande av vårdnadshavarnas arbetsresor och behovet av service.

Bildningsnämnden godkände Sjundeås nya plan för småbarnspedagogik som bygger på de nationella grunderna. Planen trädde i kraft 1.8.2017. Både de kommunala och privata serviceproducenterna ska iakttä planen för småbarnspedagogik. I enlighet med planen för småbarnspedagogik uppgjorde varje enhet också en enhetsspecifik verksamhetsplan under hösten.

De finskspråkiga förskolenheterna i Sjundea förenades enligt de av nämnden fastställda riktlinjerna fr.o.m. 1.8.2017 till en finskspråkig förskoleundervisningsenhet och samtidigt flyttades förskoleundervisningen till att ordnas i samband med den grundläggande utbildningen, vilket stöder förskole- och nybörjarundervisningens samarbete för att skapa en enhetlig lärtig för barnet.

För ordnandet av de lagstadgade svenskspråkiga speciallärartjänsterna inom småbarnspedagogiken ingick man ett samarbetsavtal med Ingå kommun fr.o.m. 1.8.2017.

Under år 2017 uppgjordes inom småbarnspedagogiken flera funktionella anvisningar och dokument som hänför sig till kundservice

varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmat, kasvun ja oppimisen tuen suunnitelmat, varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa olevien lasten vakuutus ja korvauskäytäntö, varhaiskasvatusten ja kodin yhteistyö lasten sairauksien ennaltaehkäisyssä ja hoidossa sekä varhaiskasvatuksen eri toimintaprosessien tarkistaminen. Lääkehoidon antamisen periaatteet ja käytänteet Siuntion kunnan varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa käsiteltiin sivistyslautakunnassa joulukuussa 2017. Tulosalueella jatkettiin sähköistä lasten tulo- ja lähtöaikojen kirjausta mobiililaitteiden avulla. Henkilöstölle hankittiin tieto- ja viestintätekniiikan välineitä pedagogiikan toteuttamisen tueksi.

Siuntion kunnan varhaiskasvatuspalvelut jatkoivat koordinointia 6 muun Länsi-Uudenmaan kunnan kanssa varhaiskasvatuksen kehittämishankkeessa. Alueellisen yhteistyöhankkeen aikana järjestettiin kunta- ja yksikkörajat ylittäviä useita henkilöstön koulutus- ja vertaisjakamisen tilaisuuksia.

och ordnandet av småbarnspedagogik. Dokumenten och anvisningar berörde bland annat barnens nya individuella planer för småbarnspedagogik och förskoleundervisning, planen för stöd för fostran och lärande, försäkring för barn i småbarnspedagogik och förskoleundervisning samt ersättningspraxis, småbarnspedagogikens och hemmets samarbete i förebyggande och vårdande av barns sjukdomar samt kontrollerande av flera verksamhetsprocesser inom småbarnspedagogiken. Principerna och praxisen för genomförandet av läkemedelsbehandling i småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen i Sjundeå kommun behandlades i bildningsnämnden i december. Inom resultatområdet fortsatte man med den elektroniska registreringen av barnens ankomst- och avfärdstider med hjälp av mobilapparater. För personalen skaffades informations- och kommunikationsteknologiska redskap som stöd för förverkligandet av pedagogik.

Sjundeå kommuns småbarnspedagogiska tjänster fortsatte koordineringen av projektet för att utveckla småbarnspedagogiken tillsammans med sex andra västnyländska kommuner. Under det regionala samarbetsprojektet ordnades flera kommun- och enhetsöverskridande utbildningstillfällen och tillfällen för att dela med sig av erfarenheter.

	TP 2014 BS	TP 2015 BS	TP 2016 BS	TP 2017 BS
Esiopetustuntien lukumäärä suomi (kpl) - Antalet finska förskolektioner (st)	752	732	752	752
Esioppilaiden lukumäärä suomi (kpl) - Antalet finska förskole elever (st)	63	58	62	51
Vaikeimmin kehitysvammaisia oppilaita suomi (kpl) - Antalet gravast handikappade finska elever (st)	0	0	0	0
Muita vammaisoppilaita suomi (kpl) - Andra handikappade finska elever (st)	0	1	2	1
Oppilaat, joilla erityisen tuen päätös (kpl) - Antalet elever, med beslut om särskilt stöd (st)	0	1	2	4
Kuljetusoppilaiden määrä suomi - Antalet finska skolskjutselever	13	19	30	28
Sairaalaopetuksen hoitopäivien lukumäärä suomi - Antalet sjukhusundervisnings värddagar finska	0	0	0	0
Esiopetustuntien lukumäärä, ruotsi (kpl) - Antalet svenska förskolektioner (st)	752	722	752	752
Esioppilaiden lukumäärä, suomi (kpl) - Antalet svenska förskole elever (st)	29	34	34	26
Vaikeimmin kehitysvammaisia oppilaita ruotsi (kpl) - Antalet gravast handikappade svenska elever (st)	0	0	0	0
Muita vammaisoppilaita ruotsi (kpl) - Andra handikappade svenska elever (st)	1	0	1	0
Oppilaat, joilla erityisen tuen päätös (kpl) - Antalet elever, med beslut om särskilt stöd (st)	1	0	1	0
Kuljetusoppilaiden määrä, ruotsi - Antalet svenska skolskjutselever	9	11	18	13
Sairaalaopetuksen hoitopäivien lukumäärä svenska - Antalet sjukhusundervisnings värddagar svenska	0	0	0	0

	TP 2013BS	TP 2014BS	TP 2015BS	TP 2016BG	TP 2017 BS
0-6 vuotiaiden määrä kunnassa - Antal 0-6 åringar i kommunen	578	560	540	526	483
Lapsia kunnallisessa varhaiskasvatuksessa - Barn i kommunal småbarnspedagogik	252	261	228	255	222
Lapsia kunnan perhepäivähoidossa - Barn i kommunal familjedagvård	62	59	52	54	30
Lapsia yksityisissä päiväkodeissa - Barn i privata daghem	32	29	35	35	44
Lapsia yksityisissä perhepäivä- ja ryhmäperhepäiväkodeissa - Barn i privata familje- eller gruppfamiljedaghem	16	15	8	7	5
Varhaiskasvatuksessa olevat lapset % ikäluokasta 0-6 vuotiaat - Barn i småbarnspedagogik, % av 0-6 åringar	62 %	65 %	60 %	67 %	62 %
Lapsia kotihoidontuen piirissä - Barn med hemvårdsstöd	110	124	109	118	124

Talouden toteutuminen - Det ekonomiska utfallet

Varhaiskasvatuksen tulosalueella vuoden 2017 talous alitti kokonaisuutena talousarviosta 70 350 € (toteutuma 98,5 %). Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuotot jäivät arvioitua alhaisimmiksi (82,6 %). Syynä tähän ovat 1.3.2017 tulleet asiakasmaksulain muutokset asiakkaiden tulo rajojen nostamisessa ja sisaralennuksen muutoksissa. Asiakasperheillä on ollut myös mahdollisuus saada varhaiskasvatuksesta maksuhyvitys koulujen loma-aikojen mukaisesti, mikä näkyy maksutuloja alentavana. Varhaiskasvatuksen rajaaminen 20 tuntiin on vähentänyt jonkin verran maksutuloja. Maksutuottojen vähentymistä tasoitti varhaiskasvatuksen tulosalueen osalta se, että eläköityvän varhaiskasvatushenkilöstön tilalle ei tarvinnut palkata uutta henkilöstöä ja varhaiskasvatuksen asiakasmäärät eivät kasvanneet.

Varhaiskasvatustalouksissa seurattiin vuoden 2017 aikana lapsen subjektiivisen varhaiskasvatuksen rajauksen toteutumista ja lukumäärää, kun toinen huoltajista on kotona. Tällöin lapsella on oikeus korkeintaan 20 tuntia viikossa varhaiskasvatukseen. Sivistyslautakunta hyväksyi osa-aikaisen varhaiskasvatuksen järjestämisen periaatteet Siuntion kunnallisessa varhaiskasvatuksessa 1.3.2017 lähtien.

Varhaiskasvatuksen uusi asiakasmaksulaki tuli voimaan 1.3.2017. Laissa säädetään kunnan päiväkodissa ja perhepäivähoidossa järjestettävästä varhaiskasvatuksesta perittävästä asiakasmaksusta. Samalla päivitettiin varhaiskasvatuksen kunnalliset asiakasmaksuperusteet.

Inom resultatområdet småbarnspedagogik underskred ekonomin som helhet budgeten för år 2017 med 70 350 € (utfallet 98,5 %). Klientavgiftsintäkterna inom småbarnspedagogiken blev mindre än beräknat (82,6 %). Orsaken till detta är de ändringar i lagen om klientavgifter som trädde i kraft 1.3.2017 gällande klienternas inkomstgränser och ändringarna i syskonrabatten. Dessa sänkte avgiftsintäkterna. Klientfamiljerna har även haft möjlighet att få kompensation för avgifterna under skolornas lovtider, vilket även sänkte avgiftsintäkterna. Även begränsandet av småbarnspedagogiken till 20 timmar har i någon mån minskat avgiftsintäkterna. Minskningen i avgiftsintäkterna jämnades ut inom småbarnsfostrans resultat-område av att man inte var tvungen att anställa ny personal istället för den som blev pensionerad och av att antalet klienter inom småbarnspedagogiken inte ökade.

Inom de småbarnspedagogiska tjänsterna följde man under år 2017 med förverkligandet av begränsningen av barnens subjektiva rätt till omfattningen av småbarnspedagogik, då ena vårdnadshavaren är hemma och barnet har rätt till högst 20 timmar småbarnspedagogik i veckan. Bildningsnämnden godkände principerna för ordandet av småbarnspedagogik på deltid inom den kommunala småbarnspedagogiken i Sjundeå från och med 1.3.2017.

Den nya lagen om klientavgifter inom småbarnspedagogiken trädde i kraft 1.3.2017. Lagen innehåller bestämmelser om den klientavgift som tas ut för småbarnspedagogik som kommunen ordnar på daghem och i familjedagvård. Samtidigt uppdaterades småbarnspedagogikens kommunala klientavgiftsgrunder.

Varhaiskasvatuksen tulosalue - Resultatområdet för småbarnspedagogik					
	TP2016BS	TA2017BG	MTA2017ÅBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	556 334	638 960	638 960	547 679	-91 281
Sisäiset tuotot - Interna intäkter	0	0	0	0	0
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-3 254 163	-3 307 013	-3 307 013	-3 098 433	208 580
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-732 560	-731 624	-731 624	-778 573	-46 949
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-3 430 389	-3 399 677	-3 399 677	-3 329 327	70 350

Vapaan sivistystyön tulosalue - Resultatområdet fritt bildningsarbete

Vapaan sivistystyön tulosalueeseen kuuluvat liikunta-, nuoriso-, kirjasto- ja kulttuuritoimi, kansalaisopistot ja muu vapaa sivistystyö.

Resultatområdet fritt bildningsarbete omfattar motions-, ungdoms-, biblioteks- och kulturverksamheterna samt medborgarinstituten och annat fritt bildningsarbete.

Toiminnan toteutuminen - Utfallet av verksamheten

Kirjaston toimintakonseptia suunniteltiin edelleen ja kuntalaiset osallistettiin kirjaston toimintojen kehittämiseen kyselyllä. Kyselyn tuloksia hyödynnetään kirjaston toiminnallisessa ja tilasuunnittelussa. Kirjaston henkilöstö on osallistunut Helle-kirjastojen johtoryhmään, Lukas-yhteistyöhön, Lukki-kirjastojen yhteistyöhön sekä muuhun yhteistoimintaan. Kirjasto- ja vapaa-aikapalveluiden päällikkö valittiin Koha-Suomi Oyn hallituksen jäseneksi. Kirjastossa järjestettiin muutamia kulttuuritapahtumia syksyn 2017 aikana ja myös paikalliset kolmannen sektorin toimijat ovat löytäneet tien kirjastotilaan.

Koha-kirjastojärjestelmän ja Finna-asiakasliittymän käyttöönotto on siirtynyt vuodelle 2018. HSL-alueeseen liittyvien ohjelmistojen käyttöönotto vaati runsaasti valmisteluresusseja ja aiheutti useita koulutuspäiviä HSL-palvelupistesovelluksen ja kassajärjestelmän osalta. Nämä vaikuttivat tulosalueen muuhun toimintaan.

Lautakunta myönsi kulttuuri-, nuoriso- ja liikunta- sekä vapaan sivistystyön avustuksia siuntiolaisille yhdistyksille ja seuroille. Tämän lisäksi myönnettiin apuraha vuoden 2016 parhaasta urheiluvoituksesta sekä myönnettiin vuoden 2016 nuori urheilija –stipendi.

Kunnan omien kulttuuritapahtumien ohjelmaa pystyttiin monipuolistamaan mm. Suomi 100 –hankkeesta saadulla avustuksella.

Nuorisotoimi järjesti alkuvuonna 2017 kolmannen Nuorisotyöttömyys nollaksi –kampanjan. Kampanjalla ja etsivällä nuorisotyöllä on ollut pitkäaikainen vaikutus kunnan nuorisotyöttömyyden vähentymiseen. Marraskuussa 2017 alle 25-vuotiaiden työttömien määrä oli tippunut 50% vuoden 2016 marraskuusta. Aktivointiaste on ollut useampana kuukautena Uudenmaan korkeinta. Etsivä nuorisotyö myös tavoitti vuonna 2017 ennätyksellisen määrän 86 nuorta, joista 69 kanssa työskenneltiin pidempään.

Nuorisovaltuuston toiminta käynnistettiin tilapäisen valtuuston valinnalla ja vuoden 2017 lopuksi järjestettiin vaalit. Tilapäinen valtuusto valitsi keskuudestaan edustajan Uudenmaan maakunnalliseen nuorisovaltuustoon, joka kokoontui kahdesti vuoden 2017 aikana. Heinäkuussa 2017 nuorisovaltuusto järjesti skeitti- ja parkourpuiston siivoustalkoot, joihin osallistui 20 nuorta ja vanhempaa.

Nuorisotila Walkers kävijöitä oli vuoden 2017 aikana 3550 ja suosituimpia kuukausia olivat maaliskuu ja lokakuu. Keskimäärin illoissa kävi kevätkaudella 25,4 nuorta ja syyskaudella 24,1 nuorta. Walkers-tila järjesti muun muassa keväällä koulujen päätöksen yhteydessä kuplafutisturnauksen sekä marraskuussa Nenäpäivä-illan. Kesälomalla toimintaa oli pop up Walkersin sekä nuorisotoimen nurmikenttä ja pallohallivuoron muodossa. Lisäksi nuorisotoimi järjesti liikuntapäiväleirin kesällä 10-15 vuotiaille nuorille. Leirille osallistui 11 nuorta.

Walkers toiminnan kautta saatiin nuorisotoimeen uusi ja nuorisotyössä historiallinen yhteistyömuoto Laurea AMK:n sosionomiopiskelijoiden kanssa. Syksyllä 2017 koulutettiin 29 sosionomiopiskelijaa Walkers vapaaehtoisiksi osana opintojaksoa ”Dialogi, kohtaaminen ja ammatillinen vuorovaikutus” ja he suorittivat prosessiin kuuluvia harjoitteluiltoja loppuvuoden ajan.

Siuntion Cup -käsipalloturnauksen aikaan nuorisotoimi jalkautui kuntakeskukseen ja järjesti ohjelmaa sekä mahdollisti turvallisen aikuiskontaktin nuorille. Kuntakeskukseen mukaan oli saatu Walkers-bussi. Viikonlopun aikana bussilla kävi 119 nuorta ja muita vierailijoita 35. Sen lisäksi kadulla kohdattiin noin 200 nuorta.

Planeringen av bibliotekets verksamhetskoncept fortsatte och kommuninvånarna deltog i utvecklingen av bibliotekets verksamheter genom att svara på en enkät. Resultaten från enkäten utnyttjas i planerandet av bibliotekets verksamhet och lokaler. Bibliotekets personal har deltagit i Helle-bibliotekens ledningsgrupp, i Lukas-samarbetet, i Lukki-bibliotekens samarbete samt i annan samarbetsverksamhet. Chefen för biblioteks- och fritidstjänster valdes till medlem i Koha-Suomi Oy:s styrelse. I biblioteket ordnades under hösten 2017 några kulturtillställningar och även de lokala aktörerna inom den tredje sektorn har hittat till bibliotekslokalerna.

Bruktagningen av bibliotekssystemet Koha och kundgränssnittet Finna har flyttats till år 2018. Införandet av de system som HRT förutsätter, krävde omfattande beredningsprocesser och ledde till flera utbildningar i applikationen och kassasystemet som används vid HRT:s serviceställe. Dessa inverkade på den övriga verksamheten inom resultatområdet.

Nämnden beviljade kultur-, ungdoms- och motionsbidrag samt bidrag för fritt bildningsarbete för föreningar och ungdomar i Sjundeå. Utöver detta beviljades ett bidrag för den bästa idrottsprestationen år 2016 och ett stipendium till årets unga idrottare år 2016.

Programmen vid kommunens egna kulturevenemang blev mångsidigare bl.a. till följd av bidragen inom Finland 100-projektet.

Ungdomsväsendet ordnade i början av år 2017 den tredje tillställningen för nollställandet av arbetslösheten. Kampanjen och det uppsökande ungdomsarbetet har haft en långsiktig inverkan på minskandet av arbetslösheten bland unga i kommunen. I november 2017 hade antalet arbetslösa under 25-åringar minskat med 50 % från november år 2016. Aktiveringsgraden har under flera månader varit den högsta i Nyland. Det uppsökande ungdomsarbetet fick under år 2017 kontakt med ett rekordantal unga, dvs. 86 stycken och med 69 av dem arbetade man under en längre tid.

Ungdomsfullmäktiges verksamhet inleddes med val av ett tillfälligt fullmäktige och i slutet av år 2017 ordnades val. Det tillfälliga fullmäktige utsåg bland sina medlemmar en representant till Nylands landskaps ungdomsfullmäktige som träffades två gånger under år 2017. I juli 2017 ordnade ungdomsfullmäktige städningstalko i skate- och parkourparken och 20 unga och föräldrar deltog i talkot.

Ungdomslokalen hade 3550 besök under år 2017 och de populäraste månaderna var mars och oktober. I genomsnitt besöktes kvällarna under vårterminen av 25,4 unga och under höstterminen av 24,1 unga. Walkers ungdomslokal ordnade bland annat under våren i samband med skolavslutningen en bumperball-turnering och i november en Näsdagskväll. Under sommarlovet ordnades verksamhet i pop up Walkers samt av ungdomsväsendets på gräsplanen och i bollhallen. Därtill ordnade ungdomsväsendet ett idrottsdagsläger för unga i åldern 10-15. Lägret hade 11 deltagare.

Via Walkers verksamhet skapades inom ungdomsväsendet en ny och inom ungdomsarbetet historisk samarbetsform med socionomstuderandena vid yrkeshögskolan Laurea. Under hösten 2017 utbildades 29 socionomstuderanden till Walkers-frivilliga som en del av studiehelheten ”Dialog, bemötande och professionell växelverkan” och de utförde de praktikkvällar som ingick i processen under slutet av året.

Työpaja toiminta on jatkunut kuntouttavan työtoiminnan tuottajana niin nuorille kuin aikuisillekin. Vuonna 2017 toimintaan osallistui 36 valmentautujaa. Perinteisen kuntouttavan työtoiminnan rinnalle on palvelumuodoksi tullut myös sosiaalinen kuntoutus, jonka merkitys korostuu erityisesti aikuisten valmentautujien kohdalla. Vuoden 2017 aikana työpaja on kehittänyt toimintaansa sekä yhteistyötä kunnan eri yksiköiden kanssa.

Under handbollsturneringen Sjundeå Cup var ungdomsteamet närvarande i kommuncentrum och ordnade program samt möjliggjorde en trygg vuxenkontakt för de unga. Man hade även fått en Walkers buss till kommuncentrum. Under helgen besöktes bussen av 119 unga och av 35 andra besökare. Därtill träffade man ca 200 unga på gatan.

Arbetsverkstadsverksamheten har fortsatt att producera rehabiliterande arbetsverksamhet för både unga och vuxna. Under år 2017 deltog 36 personer i verksamheten. Vid sidan om traditionell rehabiliterande arbetsverksamhet har serviceformen social rehabilitering lyfts fram. Betydelsen av social rehabilitering är särskilt viktig för de vuxna deltagarna. Under år 2017 har verkstaden utvecklat sin verksamhet samt samarbetet med kommunens olika enheter.

	TP 2013 BS	TP 2014 BS	TP 2015 BS	TP 2016 BS	TP 2017 BS
Liikuntatoimi - Idrottsverksamhet:					
Kunnalta avustusta saavat yhteisöt - Antalet föreningar som fått bidrag	8	11	7	9	7
Nuorisotoimi - Ungdomsverksamhet:					
Kunnalta avustusta saavat yhteisöt (kpl) - Antalet föreningar som fått bidrag (st)	5	3	2	2	4
Kunnan nuorisotilojen lukumäärä - Antalet ungdomsutrymmen	2	2	2	1	1
Nuorisotilojen kävijämäärä vuodessa (arvio) - Antalet besökare i ungdomsutrymmena under året (uppskattning)			3600	3900	3550
Kulttuuritoimi - Kulturverksamhet:					
Kunnalta avustusta saavat yhteisöt (kpl) - Antalet föreningar som fått bidrag (st)	2	4	3	3	3
Vapaa sivistystyö - Fritt bildningsarbete					
Kunnalta avustusta saavat yhteisöt (kpl) - Antalet föreningar som fått bidrag (st)	9	9	7	7	9
Kirjastotoimi - Biblioteksverksamhet:					
Lainat (kpl) - Antal lån	52 869	48 923	50165	47 743	44 849
Lainat /asukas - Lån/invånare	8,6	7,88	8,14	7,71	7,30
Lainaajien määrä - Antal lånare	1 448	1 317	1 303	1316	1239
Käyntimäärä - Antal besök	30 797	28 523	26 322	24588	25358
Käynnit/asukas - Antal besök/invånare		4,59	4,27	3,97	4,13

Talouden toteutuminen - Det ekonomiska utfallet

Vapaan sivistystyön tulosalueella talous toteutui 88,3 % eli alitui 111 165 €. Tilikauden tulokseen vaikutti erityisesti henkilöstömenojen alittuminen (puoli vuotta täyttämättä ollut kirjasto- ja vapaa-aikapalveluiden päällikön virka) sekä toiminta-avustusten ja myyntituottojen ylittyminen (12 675 €). Päällikön puuttuminen vaikutti myös tulosalueen toimintaan.

Inom resultatområdet fritt bildningsarbete blev det ekonomiska utfallet 88,3 %, dvs. det underskred budgeten med 111 165 €. Räkenskapsperiodens resultat påverkades särskilt av att personalutgifterna underskreds (på grund av att tjänsten som chef för biblioteks- och fritidstjänster var obesatt i ett halvt år) samt av att verksamhetsbidragen och försäljningsintäkterna överskreds (12 675 €). Att chefen fattades inverkade också på resultatområdets verksamhet.

Vapaan sivistystyön tulosalue - Resultatområdet för fri bildningsverksamhet					
	TP2016BS	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	132 724	103 000	102 000	116 013	14 013
Sisäiset tuotot - Interna intäkter	495	0	0	184	184
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-475 082	-607 055	-592 055	-503 739	88 316
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-495 825	-464 117	-464 117	-455 465	8 652
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-837 688	-968 172	-954 172	-843 007	111 165

TEKNINEN LAUTAKUNTA - TEKNISKA NÄMNDEN

Tekninen osasto jakautuu kolmeen tulosalueeseen:

- Palvelukeskuksen tulosalue
- Kehityksen, maankäytön ja suunnittelun tulosalue
- Ympäristö- ja rakennusvalvonnan tulosalue

Tekninen lautakunnan tehtävänä on tuottaa kuntalaisille ja elinkeinoelämälle viihtyisän elin- ja toimintaympäristön puitteet suunnittelemalla, rakentamalla ja ylläpitämällä yhdyskuntateknisiä verkostoja. Teknisen lautakunnan alaisuuteen kuuluvat myös kunnan vesi- ja viemärilaitos, palo- ja pelastustoiminta ja väestönsuojelu. Lisäksi tekninen lautakunta avustaa kunnanhallitusta maankäytön suunnittelussa ja valmistele kiinteistön hankintoihin liittyvät asiat.

Tekninen lautakunta kokoontui vuonna 2017 14 kertaa ja käsittelee yhteensä 167 pykälää. Teknisen lautakunnan kokoontumismäärä sekä pykälien käsittely nousi edellisvuodesta, vuonna 2016 oli kymmenen kokousta ja 137 käsiteltä pykälää. Vuonna 2015 käsiteltävien pykälien määrä oli 124 kappaletta.

Teknisen osaston johtoryhmä kokoontui aina kunnan johtoryhmän jälkeisenä päivänä. Teknisen osaston johtoryhmässä käsiteltiin projektien tilanne, talouden ja toiminnan toteutuminen sekä henkilöstöasiat.

Toiminnan toteutuminen - Utfallet av verksamheten

Teknisen osaston osalta toimintaan on vaikuttanut edelleen kiinteistöjen sisäilmaongelmat. Lähes kaikissa kunnan omistamissa kiinteistöissä on jouduttu tekemään toimenpiteitä sisäilmaongelmien korjaamiseksi. Sisäilmaongelmista johtuneet kustannukset ja erinäiset selvitystyöt ja projektit ovat kuormittaneet taloutta. Näiden toimien toteuttaminen on myös kuormittanut erityisesti teknisen osaston henkilöstöä. Sisäilmatyöryhmä on moniammatillinen ryhmä, joka koordinoi ja antaa ohjeistuksia sisäilmaongelmien käsittelyyn liittyen. Sisäilmatyöryhmä ei kuitenkaan ole valvontaviranomainen. Sisäilmatyöryhmän tehtävänä on tehdä ehdotuksia toimenpiteiksi sisäilman laadun parantamiseksi ja kunnan tilojen sisäilmaongelmien selvittämiseksi sekä ratkaisemiseksi. Sisäilmatyöryhmä kokoontui vuoden 2017 aikana seuraavien kiinteistöjen osalta: hammashoitola, kunnantalo, Sjundeå Svenska skolan ja terveystakeskus. Sisäilmatyöryhmä kokoontui vuoden aikana 6 kertaa. Sisäilmaongelmien korjaamisia toteutettiin vuoden 2017 aikana ja koulukiinteistöistä Aleksis Kiven koulu siirtyi väistötiloihin syksyllä 2017.

Merkittäviä muutoksia toiminnan osalta aiheutui myös sisäilmaongelmista johtuvat koulujen väistötilakiinteistöjen hankinnat. Aleksis Kiven koulun väistötilat kilpailutettiin keväällä ja toiminta uusissa tiloissa alkoi syyskuussa 2017. Loppu vuodesta myös Päivärinteen koulun väistötilojen kilpailutus toteutettiin, mutta hankintapäätös jouduttiin kumoamaan tarjouspyyntömaterialaaleissa olleiden epäselvyyksien vuoksi. Loppuvuodesta käynnistyi myös suunnittelu- ja toteutusprosessi hammashoitolan toimintojen siirtämistä terveelliseen, uuteen kiinteistöön.

Toiminnan osalta kuntakeskuksen viihtyvyyteen on pyritty panostamaan vuoden 2017 aikana ja muun muassa kuntakeskuksen alueella on viheralueiden kunnossapitoon panostettu edellisvuotta isommalla määrällä. Alueella on raivattu vanhoja puita ja pensaita pois siistien kuntakeskuksen ilmettä.

Toiminnan muutosten osalta siivous- ja ruokahuolto ulkoistettiin joulukuun 2017 alusta alkaen ulkopuoliselle palvelun tuottajalle, Fazer Food Service Oy:lle. Toiminnan osalta tärkeää on ollut myös uusien henkilöiden rekrytointi ja perehdytys.

Tekniska avdelningen delas in i tre resultatområden:

- Resultatområdet för servicecentralen
- Resultatområdet för utveckling, markanvändning och planering
- Resultatområdet för miljö- och byggnadsövervakning

Tekniska nämndens uppgift är att för kommuninvånarna och näringslivet skapa ramar för en trivsam livsmiljö genom att planera, bygga och upprätthålla samhällstekniska nätverk. Till tekniska nämndens verksamhetsområde hör också kommunens vatten- och avloppsverk, brand- och räddningsväsendet samt befolkningskyddet. Därtill hjälper tekniska nämnden kommunstyrelsen vid planeringen av markanvändningen och bereder ärenden som gäller fastighetsanskaffningar.

Tekniska nämnden sammanträdde 14 gånger under år 2017 och behandlade sammanlagt 167 paragrafer. Både antalet sammanträden och antalet paragrafer som tekniska nämnden behandlade ökade från fjolåret. År 2016 sammanträdde nämnden tio gånger och behandlade 137 paragrafer. År 2015 behandlades 124 paragrafer.

Tekniska avdelningens ledningsgrupp sammanträdde alltid dagen efter att kommunens ledningsgrupp hade haft möte. I tekniska avdelningens ledningsgrupp behandlades projektens lägen, utfallet av ekonomin och verksamheten samt personalärenden.

Verksamheten på tekniska avdelningen har fortsättningsvis påverkats av fastigheternas problem med inomhusluften. I nästan alla fastigheter som ägs av kommunen har man varit tvungen att vidta åtgärder för att åtgärda problemen med inomhusluften. Kostnaderna samt de olika utredningsarbetena och projekten som förorsakats av problemen med inomhusluften har belastat ekonomin. Genomförandet av dessa åtgärder har också särskilt belastat personalen vid den tekniska avdelningen. Arbetsgruppen för inomhusluften är en mångprofessionell grupp, som koordinerar och ger direktiv för behandlingen av problem med inomhusluften. Arbetsgruppen för inomhusluften är ändå inte en tillsynsmyndighet. Arbetsgruppens uppgift är att ge förslag till åtgärder för att förbättra kvaliteten på inomhusluften och för att utreda och lösa problemen med inomhusluften i kommunens lokaler. Arbetsgruppen för inomhusluften samlades under år 2017 för att behandla problemen i följande fastigheter: tandkliniken, kommunhuset, Sjundeå svenska skola och hälsovårdscentralen. Arbetsgruppen sammanträdde sex gånger under året. Under år 2017 genomfördes reparationsarbeten för att åtgärda problemen med inomhusluften och under hösten 2017 flyttade Aleksis Kiven koulu till tillfälliga lokaler.

Upphandlingen av de tillfälliga lokalerna för skolorna till följd av problemen med inomhusluften förorsakade också betydande ändringar för verksamheten. De tillfälliga lokalerna för Aleksis Kiven koulu konkurrensutsattes under våren och verksamheten i de nya lokalerna inleddes i september 2017. I slutet av året genomfördes även konkurrensutsättningen av de tillfälliga lokalerna för Päivärinteen koulu, men man var tvungen att upphäva upphandlingsbeslutet på grund av oklarheter i materialen gällande anbudsbegäran. I slutet av året inleddes också planerings- och genomförandeprocessen för flyttandet av tandkliniken till en frisk och ny fastighet.

Man har strävat efter att satsa på trivselen i kommuncentrum under år 2017 och man har bland annat satsat mer än året innan på underhållet av grönområdena på kommuncentrums område. På området har röjts gamla träd och buskar för att snygga upp kommuncentrum.

Det skedde ändringar i verksamheten i och med att städnings- och matservicen outsourcades till en extern serviceproducent, Fazer Food Service Oy från och med början december 2017.

Med tanke på verksamheten har rekryteringen och introduceringen av nya personer varit viktiga.

Toiminnan tavoite - Verksamhetens mål	Arviointikriteeri - Utvärderingskriterium	Tavoitteen toteutuminen - Målsättningens utfall
2.2 Rakennusjärjestyksen uusiminen (tekninen osasto, tekninen lautakunta)	Rakennusjärjestyksen päivitys vuoden 2017 aikana siten, että se huomioi tämän päivän rakennustrendit ja on Kuntaliiton antamien ohjeiden mukainen.	Rakennusjärjestyksen OAS on ollut nähtävillä 28.2.-18.4. KH on päättänyt 9.10.2017 uusimista varten perustettavan toimikunnan nimeämisestä.
2.2 Förnyande av byggnadsordningen (tekniska avdelning, tekniska nämnden)	Uppdatering av byggnadsordningen under år 2017 så att den iakttar dagens byggnadstrender och följer de instruktioner som kommunförbundet har gett.	Byggnadsordningen PDB har varit framlagt 28.2-18.4.. KST har beslutat 9.10.2017 om att utse en kommitté för förnyande av den.
2.3 Kunnan omistajapolitiikan tavoitteiden ja toimintastrategian luominen (tekninen osasto, tekninen lautakunta)	Arviointikriteerinä on yhtäältä saada luotua omistajapolitiikan tavoitteet ja toimintastrategia vesilaitoksen osalta, sekä toisaalta kunnan omistamien kiinteistöjen osalta siten, että kiinteistökohtaiset korjaussuunnitelmat ja kustannusarviot saadaan tehtyä.	Omistajapolitiikkaan on vaikuttanut sisäilmaongelmien haasteet. Vuotena 2017 on selvitetty nykyisten kiinteistöjen tilaa. Toteutuksessa.
2.3 Utarbetande av mål och verksamhetsstrategi för kommunens ägarpolitik (tekniska avdelningen, tekniska nämnden)	Bedömningskriteriet är att å enda sidan utarbeta mål och verksamhetsstrategi för ägarpolitiken för vattenförsörjningsverks del och å andra sidan för de fastigheter som ägs av kommunen så att de fastighetsspecifika reparationsplanerna och kostnadsberäkningar kan uppgöras.	Ägarpolicyen har påverkats av problemen med inomhusluften. År 2017 har de nuvarande fastigheternas skick utretts. Genomförs.

Talouden toteutuminen - Det ekonomiska utfallet

Tekninen lautakunta - Tekniska nämnden					
	TP2016BS	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	2 119 336	2 264 440	2 264 440	2 655 646	391 206
Sisäiset tuotot - Interna intäkter	4 475 869	3 860 758	3 860 758	4 017 555	156 797
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-4 889 688	-4 665 907	-5 320 907	-5 399 403	-78 496
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-185 969	-155 215	-155 215	-235 847	-80 632
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	1 320 571	1 304 076	649 076	1 037 951	388 875

Siuntion kunnan kunnanvaltuusto hyväksyi 7.11.2016 § 68 vuoden 2017 talousarvion ja taloussuunnitelman vuosille 2018–2020. Tekninen lautakunta on hyväksynyt alkuperäiset käyttösunnitelmat vuodelle 2017 kokouksessaan 29.11.2016 § 123.

Tekninen lautakunta anoi vuonna 2017 kunnanvaltuustolta toimintakatteen muuttamista väistötiloista aiheutuvien kustannusten sekä sisäilmaongelmista johtuvien kustannusten kattamiseksi. Kunnanhallitus hyväksyi teknisen lautakunnan toimintakatteen muutoksen 29.5.2017 sekä 13.11.2017. Kunnanvaltuusto päätti marraskuun kokouksessa kunnanhallituksen esityksen mukaisesti, että lautakunnan vuoden 2017 talousarvion toimintakatetta muutetaan 999 076 eurosta 649.076 euroon.

Teknisen lautakunnan toimintakate toteutui muutettua talousarviota suurempana. Tähän vaikutti Slussenin maankäyttösopimuksiin liittyvät tulokirjaukset niin tontti- kuin yleisten alueiden korvauksina. Näiden yhteissumma oli 1, 064 milj. euroa. Toimintakatteeseen vaikutti kuitenkin sisäilmaongelmista aiheutuneet korjaustoimenpiteet sekä asiantuntijapalvelut, jotka kuormittivat käyttötaloutta vuoden aikana.

Kommunfullmäktige i Sjundeå godkände 7.11.2016 § 68 budgeten för år 2017 och ekonomiplanen för åren 2018-2020. Tekniska nämnden har godkänt de ursprungliga driftsplanerna för år 2017 vid sitt möte 29.11.2016 § 123.

Tekniska nämnden ansökte år 2017 av fullmäktige om ändrandet av verksamhetsbidraget för att täcka de kostnader som de tillfälliga lokalerna och problemen med inomhusluften förorsakat. Kommunstyrelsen godkände ändringarna i tekniska nämndens verksamhetsbidrag 29.5.2017 och 13.11.2017. Kommunfullmäktige beslutade vid mötet i november att i enlighet med kommunstyrelsen förslag ändra nämndens verksamhetsbidrag i budgeten för år 2017 från 999 076 euro till 649 076 euro.

Tekniska nämndens verksamhetsbidrag utföll som större än den ändrade budgeten. Detta berodde på de inkomstinskrivningar för ersättningarna för både tomter och allmänna områden som hänför sig till Slussens markandvändningsavtal. Den totala summan av dessa uppgick till 1,064 miljoner euro. Verksamhetsbidraget påverkades ändå av de reparationsåtgärder och sakkunnigtjänster som problemen med inomhusluften bidrog till och som belastade driftsbudgeten under året.

Toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi - Åtgärder för balansering av ekonomin

Tekninen toimi - Tekniska väsendet	Toimenpiteen vaikuttavuusarvio 2017 - Konsekvensbedömning av åtgärd 2017	2017	Tilanne - Situation	Kuvaus - Beskrivning
Peltomaiden vuokrien korotus - Höjning av hyrorna på åkerjord	-2	-2	Toteutettu - Förverkligad	Vuokrat kilpailutettu keskitetysti. Hyrorna konkurrenssatts koncentrerat.
Vuokra-asuntojen vuokrien korotus - Höjning av hyrorna på hyresbostäder	-2	-2	Toteutettu - Förverkligad	Vuokratasa korotettu. Hyresnivån höjdes.
Siivouspalveluresurssit - Städtjänstresurserna	-42	-42	Tasapainoitetaan - Balanseras	Resurssit suunnitellaan ja tehdään tarpeet vastaaviksi. Resurserna planeras och uppgörs att motsvara behovet.
Ruokapalveluresurssit - Måltidstjänstresurserna	-37	-37	Tasapainoitetaan - Balanseras	Resurssit suunnitellaan ja tehdään tarpeet vastaaviksi. Resurserna planeras och uppgörs att motsvara behovet.
Kunnossapitoresurssit - Underhållsresurserna	-66	-66	Tasapainoitetaan - Balanseras	Resurssit suunnitellaan ja tehdään tarpeet vastaaviksi. Resurserna planeras och uppgörs att motsvara behovet.

Muut, kertaluontoiset tulot - Andra, engångsintäkter	Toimenpiteen vaikuttavuusarvio 2017 - Konsekvensbedömning av åtgärd 2017	2017	Tilanne - Situation	Kuvaus - Beskrivning
Kunnan taseessa olevien rakennusten realisointi - Realisering av byggnader i kommunens balans	-350	-350	Toteutuksessa - Förverkligas	Isoja kunnan tontteja on myyty ja rakennusten osalta myynti on vielä toteutuksessa. - Stora tomter i kommunen har sålts och för försäljningen av byggnaderna håller det på att förverkligas.
Teknisen satunnaiset tulot - Tekniska väsendets sporadiska intäkter	-50	-50	Toteutettu - Förverkligad	Rakennuslupatarkastuksiin liittyvät maksut sekä vesi- ja jätevesiliittymismaksut. Avgifter som hänför sig till bygglovsinspektioner samt vatten- och avloppsanslutningsavgifterna.

Investoinnit - Investeringar

Aleksis Kiven koulun väistötilat kilpailutettiin keväällä ja toiminta uusissa tiloissa alkoi syksyllä 2017. Väistötilat ylittivät anoton määrärahan johtuen pihatöistä sekä käytön aikana huomatuista lisätarpeista.

Loppuvuodesta myös Päivärinteen koulun väistötilojen kilpailutus toteutettiin, mutta hankintapäätös jouduttiin kumoamaan tarjouspyyntömateriaaleissa olleiden epäselvyyksien vuoksi. Loppuvuodesta käynnistyi myös suunnittelu- ja toteutusprosessi hammashoitolan toimintojen siirtämistä terveelliseen, uuteen kiinteistöön. Rakennusten peruskorjauksia toteutettiin terveyskeskuksessa, hammashoitolassa sekä Sjundeå Svenska skolanissa vuoden 2017 aikana. SSS:n lattioiden kuivaus ja korjaus toteutettiin osittain vuoden 2017 aikana, mutta kiireisen aikataulun vuoksi osa luokista jäi toteutettavaksi kesälle 2018.

Urheilukentän varastoa ei toteutettu vuonna 2017, sillä resurssipulan vuoksi projektia ei ehditty toteuttaa. Keskuskeittiön tilaratkaisuja ei toteutettu, sillä ruoka- ja siivouspalvelu ulkoistettiin loppu vuonna. Kiinteistöjen ja raakamaan hankinnan osalta kunta osti ja myi raakamaata, mutta kirjanpidollisista syistä Slussenin maankäyttösopimuksista saatava maakorvaukset näkyvät menona.

Asfaltointia toteutettiin teknisen lautakunnan hyväksymän työsuunnitelman mukaisesti. Monitoimihallin P-alue ja pihan asfaltointi suunniteltiin vuonna 2017 ja hanke jatkuu vuodelle 2018, aikataulusyistä piha-alueen asfaltointi siirrettiin toteutettavaksi vuonna 2018. Kuntakeskuksesta etelään tulevan kevyen liikenteen väylän hanke käynnistettiin ELY-keskuksen kanssa tiesuunnitelman tekemisen osalta. Suunnitelman tekeminen jatkuu vuonna 2018.

Muutoin investointeja on toteutettu määrärahojen ja suunnitelmien puitteissa.

Tekninen osasto on vuoden 2017 aikana toteuttanut seuraavia investointeja:

- Rakennusten peruskorjaus: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Sisäilmaongelmista johtuen kustannukset kasvoivat. Lisämäärärahaa haettu 186 411 euroa.
- AKK korjaussuunnitelma: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Urheilukentän uusi varasto: hanketta ei toteutettu.
- AKK väistötilat: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Lisämäärärahaa haettiin 27 713 euroa.
- Päivärinteen väistötilat: käynnistettiin vuonna 2017, hanke jatkuu vuonna 2018.
- SSS lattioiden kuivaus ja korjaus: toteutettiin suunnitellulla tavalla, jatkuu vuonna 2018.
- Keskuskeittiön tilaratkaisut: ei toteutettu.
- Siivouskoneiden uusiminen: kohde ei täyttänyt 10 000 euron investointirajaa.

Aleksis Kiven koulu tillfälliga lokaler konkurrensutsattes under våren och verksamheterna i de nya lokalerna inleddes under hösten 2017. De tillfälliga lokalerna överskred det ansökta anslaget på grund av gårdsarbetena samt de tilläggsbehov som uppdagades under användningen.

I slutet av året genomfördes även konkurrensutsättningen av de tillfälliga lokalerna för Päivärinteen koulu, men man var tvungen att upphäva upphandlingsbeslutet på grund av oklarheter i materialen för anbudsbegäran. I slutet av året inleddes också planerings- och genomförandeprocessen för flyttandet av tandkliniken till en frisk och ny fastighet. Under år 2017 genomfördes reparationer i hälsö- och tandcentralen, tandkliniken samt i Sjundeå svenska skola. Torkandet och reparandet av golven i SSS genomfördes delvis under år 2017, men på grund av den brådskande tidtabellen kommer en del av klassrummens att genomföras under sommaren 2018.

Sportplanens förråd genomfördes inte under år 2017, eftersom man på grund av resursbrist inte hann genomföra projektet. Utrymmeslösningar för centralköket genomfördes inte eftersom mat- och städservicen utlokaliseras i slutet av året. Angående anskaffning av fastigheter och råmark, köpte och sålde kommunen råmark, men på grund av bokföringsmässiga skäl, syns de markersättningar som fås av Slussens markanvändningsavtal som utgifter.

Asfaltering genomfördes enligt den av tekniska nämnden godkända arbetsplanen. Allaktivitetshallens P-område och asfalteringen av gården planerades år 2017 och projektet fortsatte till år 2018. På grund av tidtabellsskäl flyttades asfalteringen av gårdsområdet till år 2018. Projektet gällande gång- och cykelleden söderut från kommuncentrum inleddes tillsammans med NTM-centralen genom att utarbeta en vägplan. Utarbetandet av planen fortsätter år 2018.

För övrigt har investeringarna genomförts inom ramarna för anslagen och planerna.

Tekniska avdelningen har under år 2017 förverkligat följande investeringar:

- Grundreparation av byggnader: genomfördes planenligt. Kostnaderna som förorsakades av problemen med inomhusluften ökade. Man har ansökt om tilläggsanslag på 186 411 euro.
- AKK reparationsplan: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Sportplanens nya förråd: projektet genomfördes inte.
- AKK:s tillfälliga lokaler: genomfördes planenligt. Man har ansökt om tilläggsanslag på 27 713 euro.
- Päivärinteen koulu tillfälliga lokaler: inleddes år 2017, projektet fortsätter år 2018.
- SSS; torkning och reparation av golv: genomfördes planenligt, fortsätter år 2018.
- Utrymmeslösningar för centralköket: genomfördes inte.

- AKK tiskilinjasto: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- - Kiinteistöjen ja raakamaan hankinta: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Lisämäärärahaa haettiin 550 733 euroa.
- Asfaltointi: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Kaavateiden peruskorjaus: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Katumerkintöjen maalaus: kohde ei täyttänyt 10 000 euron investointirajaa.
- Monitoimihallin P-alue ja asfaltointi: hanke käynnistettiin vuonna 2017 ja jatkuu vuonna 2018.
- Kuntak. etelään kev liik väylä: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun. Jatkuu vuonna 2018.
- Leikkivälineiden uusinta: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Kuntakeskuksen ympäristön parantaminen: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Kevyenliik. väylät: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Haettiin lisämäärärahaa 80 068 e.
- Slussenin alueen infra: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- KT51 Störsvikin alik: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- As. kaava Störsvik uusi tulotie: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Förnyande av städmaskinerna: objektet uppfyllde inte investeringsgränsen på 10 000 euro.
- AKK:s disklinje: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Anskaffning av fastigheter och råmark: genomfördes planenligt. Man ansökte om ett tilläggsanslag på 550 733 euro.
- Asfaltering: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Grundreparation av planvägar: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Målande av vägmarkeringar: objektet uppfyllde inte investeringsgränsen på 10 000 euro.
- Allaktivitetshallens P-område och asfaltering: projektet inledes år 2017 och fortsätter år 2018.
- Gång- och cykelleden söderut från kommuncentrum: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna. Fortsätter år 2018.
- Förnyande av lekredskap: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Förbättrande av miljön i kommuncentrum: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Gång- och cykellederna: genomfördes planenligt. Man har ansökt om tilläggsanslag på 80 068 €.
- Infrastrukturen på Slussens område: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- SV 51, Undergång i Störsvik: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Detaljplanläggning av Störsviks nya infartsväg: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.

Henkilöstö - Personalen

Teknisen osastolla henkilöstössä tapahtui monia muutoksia vuonna 2017. Aiempi palvelukeskuksen päällikkö, rakennusmestari, oli irtisanoutunut virastaan vuoden 2016 aikana. Rakennustajapäällikön, entisen rakennusmestarin virka, täytettiin ja uusi rakennustajapäällikkö aloitti virassaan tammikuussa 2017. Teknisellä osastolla maankäyttöinsinööri irtisanoutui maaliskuussa 2017. Tämän jälkeen virkaa on pyritty täyttämään ensin muutamalla haulalla maankäyttöinsinöörin nimikkeellä, minkä jälkeen viran tehtävänkuvauksen sekä palkan päivitettiin kunnanhallituksen päätöksellä lokakuussa 2017. Tehtävänkuvan ja vaatimusten osalta virkaa ei kuitenkaan saatu täytettyä vuoden aikana. Maankäyttöinsinöörin/kaavoittajapäällikön tehtäviä on välttämättömien kaavoitushankkeiden osalta ostettu ulkoseina palveluna ja niitä on käytännössä hoitanut entinen kunnaninsinööri yhdessä kaavoituskonsulttien kanssa. Kesällä teknisen osaston osalta myös ympäristö- ja rakennusvalvonnan tulosalueen henkilöstössä tapahtui muutoksia. Ympäristötarkastajan viransijaisen aloitti tehtävässään kesäkuussa. Rakennusvalvonnan puolella rakennustarkastaja irtisanoutui tehtävästä elokuussa. Uusi rakennustarkastaja aloitti tehtävässään joulukuun alussa 2017.

Det skedde flera ändringar inom personalen på tekniska avdelningen under år 2017. Den tidigare chefen för servicecentralen, byggmästaren, hade sagt upp sig under år 2016. Tjänsten som byggchef, dvs. den tidigare tjänsten som byggmästare, besattes och den nya byggchefen började i sin uppgift i januari 2017. På tekniska avdelningen sade markanvändningsingenjören upp sig i mars 2017. Därefter har man strävat efter att besätta tjänsten genom att lediganslå den några gånger under uppgiftsbeteckningen markanvändningsingenjör, varefter uppgiftsbeskrivningen samt lönen uppdaterades med kommunstyrelsens beslut i oktober 2017. Man lyckades ändå inte besätta tjänsten under året. Markanvändningsingenjörens/planläggningschefens uppgifter har inom nödvändiga planläggningsprojekt köpts som utomstående tjänster och de har i praktiken skötts av den tidigare kommuningenjören i samarbete med planläggningskonsulter. Under sommaren skedde det också ändringar inom personalen i miljö- och byggnadstillsynens resultat område. Miljöinspektörens ställföreträdare började i sin uppgift i juni. Inom byggnadstillsynen sade byggnadsinspektören upp sig i augusti. Den nya byggnadsinspektören började i sin uppgift i början av december 2017.

Palvelukeskuksen tulosalue – Resultatområdet för servicecentralen

Palvelukeskuksen tulosalueeseen kuuluvat kunnan ruokahuolto ja siivous, kiinteistöt ja rakennukset, julkiset alueet sekä vesihuoltolaitos. Tulosaluetta johti vuoden alussa 2017 palvelukeskuksen päällikkönä toiminut rakennuttajapäällikkö.

Till servicecentralens resultatområde hör kommunens kosthåll och städning, fastigheter och byggnader, offentliga områden samt vattenförsörjningsverket. Resultatområdet leddes i början av år 2017 av byggchefen som verkade som chef för servicecentralen.

Talouden toteutuminen – Det ekonomiska utfallet

Palvelukeskuksen tulosalue - Resultatområdet för servicecentralen					
	TP2016BS	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama -Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	2 119 336	2 260 940	2 260 940	2 647 167	386 227
Sisäiset tuotot - Interna intäkter	4 276 891	3 826 023	3 826 023	4 024 430	198 407
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-4 110 163	-3 785 897	-4 440 897	-4 560 062	-119 165
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-461 427	-148 991	-148 991	-506 513	-357 522
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	1 824 638	2 152 075	1 497 075	1 605 022	107 947

Kiinteistöjen huolto - Fastigheternas underhåll

Rakennukset - Byggnader	TP2015BS	TP2016BS	TP2017BS
Rakennukset - Byggnader	23	23	23
- Omassa omistuksessa M2 - I eget ägo m2	21 121	20 781	20 781
- Vuokralla olevia tiloja m2 - Hyrdä lokaler m2	2 809	2 809	2 809
Osaakehuoneistoja - Aktiebostäder	16	16	16

Julkisten alueiden hoito - Skötseln av allmänna områden

Julkisten alueiden hoito - tulosityksikön alueella kaikki varsinainen työ on ulkoistettu. Töihin kuuluvat muun muassa lumen auraus ja siirto, liukkauden torjunta, polanteen ja sohjon poisto ja pinnan tasoitus, sorapäälysteiden pölyn sidonta ja asfalttipaikkaukset teillä ja kevyen liikenteen väylillä. Kunnossapitoalueet ovat Störsvik, kuntakeskuksen läntinen, kuntakeskuksen itäinen ja kirkonkylän alueet. Uudet urakoitsijat valittiin 22.6.2015 ajalle 1.9.2015 – 31.8.2018, jonka lisäksi kunta varasi käyttöönsä optiovuoden ajalle 1.9.2018 – 31.8.2019. Kunta päättää option käytöstä erikseen. Uimarantojen jätehuolto, nurmikko- ja puistoalueiden hoito on ulkoistettu. Uusi urakoitsija valittiin huhtikuussa 2017 ajalle 1.5.2017 – 30.4.2017, jonka lisäksi kunta varasi käyttöönsä optiovuoden ajalle 1.5.2018 – 30.4.2019. Kunta päättää option käytöstä erikseen.

Kunnan julkiset alueet kartoitettiin vuoden 2017 aikana. Samassa yhteydessä päivitettiin julkisten alueiden määrät ja hoitoalueet, minkä johdosta nousua on esimerkiksi rakennettujen ja hoidettujen puistoalueiden osalta sekä kiinteistöjen piha-alueissa.

Resultatenheten för skötsel av allmänna områden har utlokaliserat allt egentligt arbete. Arbetena omfattar bl.a. plogning och transport av snö, halkbekämpning, avlägsnande av hårdpackad snö och snöslask samt utjämning av ytor, dammbekämpning på grusbeläggda ytor, utjämning av grusbeläggda ytor och lappning av asfalt på vägarna och gång- och cykellederna. Underhållsområdena består av Störsvik, västra delen av kommuncentrum, östra delen av kommuncentrum och kyrkbyns områden. De nya entreprenörerna valdes 22.6.2015 för tiden 1.9.2015–31.8.2018, vartill kommunen reserverade ett optionsår för tiden 1.9.2018–31.8.2019. Kommunen fattar separat beslut om användningen av optionsåret. Avfallshanteringen på badplatserna samt skötseln av gräsplaner och parkområden har utlokaliseras. Den nya entreprenören valdes i april 2017 för tiden 1.5.2017–31.8.2018, vartill kommunen reserverade ett optionsår för tiden 1.5.2018–31.8.2019. Kommunen fattar separat beslut om användningen av optionsåret.

Kommunens allmänna områden kartlades under år 2017. I samband med detta uppdaterades antalet allmänna områden och områden som ska underhållas och till följd av detta har bland annat byggda parkområden som ska underhållas samt fastigheters gårdsområden ökat.

Julkisten alueiden hoito - Skötsel av allmänna områden	TP2016BS	TP2017BS
Tiet ja kadut lkm - Antal vägar och gator	114	130
Tiet ja kadut km - Vägar och gator km	34	35,2
Kevyen liikenteen väylät km - Lättrafikleder km	14	15,9
Tiekuntien ylläpitämät yksityistiet km - Av privataväglag upprätthållna vägar km	135	135
Pihat pinta-ala m2 - Gårdar areal m2	38 200	52 135
Leikkipuistot kpl - Lekparker st	7	7
Uimarannat - Simstränder	3	3
Talviuintipaikat - Vintersimplats	1	1
Rakennetut ja hoidetut puistot ha - Bebyggda och skötta parker	1,5	8,3
Urheilukentät - Idrottsplaner	2	2

Siivous- ja ruokahuolto - Städning och kosthåll

Keittiön toiminta jatkui alkuvuoden samalla tavalla kuin aikaisemmin. Yksiköt hoitivat tarjoilutilauksensa Siuntrixin kautta, sähköpostilla sekä puhelimitse. Aleksis Kiven koulun siirtyessä syyskuun lopussa väistötiloihin muuttui kyseisen yksikön osalta hieman keittiötoiminnot. Muina muutoksina Toukola muutti keväällä Jukolan päiväkodin tiloihin sekä Lilla-Alexis 1.10.2017 alkaen.

Keittiö- ja siivoustoimintojen kilpailutusprosessi aloitettiin alkuvuonna 2017 ja itse kilpailutus tapahtui elo-syyskuussa 2017. Lopullisesti 1.12.2017 ko toiminnot siirtyivät Fazer Food Services hoidettavaksi. Taulukoissa olevissa luvuissa ei ole huomioitu Fazer Food Servicen ajalta ruoka-annosten määriä. Vuosina 2016 - 2017 on tapahtunut suuri määrä muutoksia päiväkodeissa ja koulujen ryhmissä, josta syystä toteutuneet ruoka-annosten määrät eivät ole verrannollisia vuonna 2016 sekä vuonna 2017. Siivouspalveluiden osalta neliöt ovat muuttuneet tarkistuslaskennan perusteella.

Epävarmuus toimintojen jatkumisesta ja useat pitkäkestoiset sairauslomiat aiheuttivat huolta ja vaikuttivat myös henkilökunnan jaksamiseen sekä näkyvät heikentyneenä palvelun tasona.

Verksamheten i köket fortsatte i början av året precis som förut. Enheterna gjorde sina beställningar via siuntrix, e-post eller per telefon. När Aleksis Kiven skola flyttade till de tillfälliga lokalerna i slutet av september, ändrade köksverksamheterna i enheten i fråga en del. Övriga ändringar var Toukolas flytt till Jukola daghems lokaler under våren samt Lilla-Alexis flytt till Jukola fr.o.m. 1.10.2017.

Processen för konkurrensutsättandet av köks- och städningssverksamheterna inleddes i början av år 2017 och själva konkurrensutsättningen skedde i augusti-september 2017. Verksamheterna i fråga överfördes slutligen till Fazer Food Service 1.12.2017. I siffrorna i tabellerna har man inte beaktat antalet matportioner under Fazer Food Services period. Under åren 2016-2017 har det skett stora ändringar i daghems- och skolgrupperna och därför kan antalet matportioner under år 2017 inte jämföras med antalet år 2016. Inom städningstjänsterna har kvadratmetrarna ändrats till följd av kontrollräkningen.

Osäkerheten i fortsättandet av verksamheterna och flera långa sjukledigheter ledde till oro bland personalen och inverkade också på personalens orkande samt syntes som försvagad servicenivå.

Ruokapalveluyksikkö - Matserviceenheten	TP2016BS	TP2017BS
	Annosta - Portioner	Annosta - Portioner
Päiväkodeille - Till daghemmen	51 321	41 825
Perus-/ Esiopetuksen - Till grund-/ Förskoleundervisning	161 209	142 213
Aamu- ja iltapäivätoiminta - Till morgon- och eftermiddagsverksamhet	17 233	18 682
Aamu- ja iltapäiväpala p.kodit/ Esiopetus - Morgon- och efterm.mellanmål daghem/ Förskola	94 620	80 184
Henkilökuntaruokailuun - Till personalmåltider	35 531	21 430
Myyntiin - Till försäljning	3 957	3 525
Perusturva - Grundtrygghet	21 151	20 522
Siivous - Städning	TP2017BS	
Siivottava m2 - Yta som ska städas m2	16 876	

Kehityksen, maankäytön ja suunnittelun tulosalue – Resultatområdet för utveckling, markanvändning och planering

Kehityksen, maankäytön ja suunnittelun tulosalueeseen kuuluvat teknisen osaston hallinto, kaavoitus, palo- ja pelastustoimi ja maaseututoimi. Tulosaluetta johtaa tekninen johtaja.

Vuoden 2017 kaavoitusohjelmassa ovat olleet muun muassa Marsuddenin yleiskaavoituksen muutos, kohdekohtaiset yleiskaavan muutokset sekä asemakaavoituksen osalta Virkkulan seniorikylä, uuden paloaseman tontin asemakaavoitus, Störsvikin tulotie sekä Rautatiealueen asemakaavahanke. Näiden kaavojen käsittely jatkuu vuoden 2018 puolella.

Tontti kysyntä on vuoden 2017 osalta ollut kokonaisuutena vähäistä. Tontti markkinoitiin on pyritty panostamaan ja muun muassa tonttien koon pienennyksiin sekä tonttien vuokrausmahdollisuuksiin pyritään kehittämään kunnan tonttimyntiä. Uusi elinvoimapaällikkö tulee myös keskittymään tonttitarjoamiseen.

Vuonna 2017 tavoitteena oli myydä 5 kpl okt-tontteja, 2 kpl asuntoa sekä euromääräisesti 330 000 euron edestä. Vuonna 2017 myydyistä tonteista saatiin 273 344 euroa.

Till resultatområdet för utveckling, markanvändning och planering hör tekniska avdelningens förvaltning, planläggningen, brand- och räddningsväsendet och landsbygdsväsendet. Tekniska direktören leder resultatområdet.

I planlägningsprogrammet för år 2017 ingick bland annat ändrande av generalplanen för Marsudden, objektspecifika ändringar i generalplanen samt inom detaljplanläggningen Virkkula seniorby, detaljplanen för nya brandstationstomten, Störsviks infartsväg samt järnvägsområdets detaljplaneprojekt. Behandlingen av dessa planer fortsätter ännu år 2018.

Efterfrågan på tomter har under år 2017 varit rätt liten. Man har strävat efter att satsa på marknadsföringen av tomter och genom att bland annat minska storleken på tomterna och erbjuda möjligheten att hyra tomter, strävar man efter att utveckla tomtförsäljningen i kommunen. Den nya livskraftchefen ska enligt planerna koncentrera sig på utvecklandet av marknadsföringen av tomter.

År 2017 var målet att sälja 5 småhustomter, 2 bostäder och för sammanlagt 330 000 euro. År 2017 uppgick summan för de sålda tomterna totalt till 273 344 euro.

Talouden toteutuminen - Det ekonomiska utfallet

Kehityksen-, maankäytön- ja suunnittelun tulosalue - Resultatområdet för utveckling, markanvändning och planering					
	TP2016BS	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	3 500	3 500	8 479	4 979
Sisäiset tuotot - Interna intäkter	0	25 946	34 735	-6 875	-41 610
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-779 525	-880 010	-880 010	-839 340	40 670
Sisäiset kulut - Interna utgifter	275 458	-6 224	-6 224	270 666	276 890
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-504 067	-847 999	-847 999	-567 070	280 929

Palo- ja pelastustoimi sekä maaseutuhallinto - Brand- och räddningsväsendet samt landsbygdsförvaltningen

Siuntion kunnan palo- ja pelastustoiminnasta vastaa Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos. Sjundeå FBK huolehtii osaltaan pelastustoimesta tekemänsä sopimuksen puitteissa. Hälytystehtävien lisäksi Sjundeå FBK:lla on tärkeä rooli turvallisuusviestinnässä, jota välitetään erilaisissa paikallisissa tapahtumissa ja aktiivisen nuoris-osaston avulla. Palo- ja pelastustoiminnan kustannukset pysyvät budjetin sisällä, kustannukset kunnalle olivat 406 202 euroa.

Länsi-Uudenmaan maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat Siuntion lisäksi Espoo, Hanko, Inkoo, Karkkila, Kirkkonummi, Lohja, Raasepori ja Vihti. Maaseutuhallinnon isäntäkuntana toimii Inkoo. Maaseutuelinkeinovanomaisten keskeisimpänä tehtävänä ovat maataloustuki-asioiden hoitaminen, maaseutuyritysten kehittäminen, valvonta- ja tarkastustehtävien sekä vahinkoarvioiden suorittaminen. Maaseutuhallinnon kustannukset kunnalle olivat 36 977 euroa.

Västra Nylands räddningsverk ansvarar för Sjundeå kommuns brand- och räddningsväsende. Sjundeå FBK sköter om räddningsväsendet inom ramen för det avtal som föreningen ingått. Förutom utryckningsuppgifterna har Sjundeå FBK en viktig roll med tanke på informerandet om säkerheten, så som vid olika lokala tillställningar och genom en aktiv ungdomsavdelning. De kostnader för brand- och räddningsväsendet som kommunen har, hölls på den budgeterade nivån, 406 202 euro.

Till landsbygdsförvaltningens samarbetsområde i Västra Nyland hör, förutom Sjundeå, även Esbo, Hangö, Ingå, Högfors, Kyrkslätt, Lojo, Raseborg och Vichtis. Ingå fungerar som värdkommun för landsbygdsförvaltningen. Landsbygdsnäringsmyndigheternas viktigaste uppgifter är att sköta lantbrukets stödärenden, utvecklandet av landsbygdsföretagen, övervaknings- och tillsynsuppgifter samt bedömandet av skador. Landsbygdsförvaltningens kostnader för kommunen uppgick till 36 977 euro.

YMPÄRISTÖ- JA RAKENNUSLAUTAKUNTA – MILJÖ- OCH BYGGNADSNÄMNDEN

Ympäristö- ja rakennuslautakunta kokoontui 10 kertaa toimintavuonna 2017. Lautakunta on hoitanut niitä tehtäviä, jotka maankäyttö- ja rakennuslain, maankäyttö- ja rakennusasetuksen, rakennusjärjestyksen ja päävastuualueiden ohjeiden mukaan kuuluvat lautakunnan hoidettaviksi. Pääasiallisesti nämä tehtävät ovat koostuneet rakennuslupa-, toimenpidelupa-, suunnittelutarve- ja poikkeuslupahakemusten käsittelystä sekä lausuntojen antamisesta. Lautakunta on toimintavuoden aikana myöntänyt 7 rakennuslupaa. Sen lisäksi on tehty 5 päätöstä poikkeamisesta. Yhteensä on annettu 5 lausuntoa.

Miljö- och byggnadsnämnden sammanträdde 10 gånger under verksamhetsåret 2017. Nämnden har handhaft de uppgifter som hör till nämnden att sköta enligt markanvändnings- och bygglagen, markanvändnings- och bygg förordningen, byggnadsordningen och instruktionen för huvudansvarsområdena. Huvudsakligen har dessa uppgifter bestått i att behandla ansökningar om byggnadstillstånd, åtgärdsstillstånd, planeringsbehov och undantagslov samt att avge utlåtanden. Nämnden har under verksamhetsåret beviljat sju byggnadslov. Dessutom har det fattats fem beslut om avvikelser och getts totalt fem utlåtanden.

Toiminnan toteutuminen - Utfallet av verksamheten

Toiminnan tavoite - Verksamhetsmål	Arviointikriteeri – Bedömningskriterier	Tavoitteen toteutuminen - Förverkligande av målet
2.2 Rakennusjärjestyksen uusiminen	Rakennusjärjestyksen päivitys vuoden 2017 aikana siten, että se huomioi tämän päivän rakennustrendit ja on Kuntaliiton antamien ohjeiden mukainen	Rakennusjärjestyksen OAS on ollut nähtävillä 28.2.-18.4. KH on päättänyt 9.10.2017 uusimista varten perustettavan toimikunnan nimeämisestä.
2.2 Förnyande av byggnadsordningen	Uppdatering av byggnadsordningen under år 2017 så att den beaktar dagens byggnadstrender och följer de instruktioner som kommunförbundet har givit.	Byggnadsordningen PDB har varit framlagt 28.2-18.4.. KST har beslutat 9.10.2017 om att utse en kommitté för förnyande av den.

Toimintavuoden aikana on rakennusjärjestystä päivitetty. Toimintavuoden loppuun mennessä rakennusjärjestystöryhmä sai valmiiksi rakennusjärjestyslunnonksen.

Arbetet med att uppdatera byggnadsordningen har utförts under verksamhetsåret. Fram till verksamhetsårets slut har arbetsgruppen för byggnadsordningen uppgjort ett utkast för byggnadsordning.

Talouden toteutuminen - Det ekonomiska utfallet

Ympäristö- ja rakennuslautakunta - Miljö- och byggnadsnämnden					
	TP2016BS	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	120 508	105 350	105 350	141 809	36 459
Sisäiset tuotot - Interna intäkter	0	0	0	571	571
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-348 656	-382 096	-382 096	-352 552	29 544
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-47 445	-54 687	-54 687	-49 397	5 290
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-275 593	-331 433	-331 433	-259 569	71 864

Ympäristö- ja rakennuslautakunnan toimintakate alitti budjetoidun 71 864 eurolla. Tämä johtui lähinnä siitä, että maksutuotot olivat suuremmat kuin oli arvioitu ja palkkakustannukset olivat arvioitua pienemmät. Maksutuotot olivat suuremmat lähinnä siksi, että rakennuslupaa anottiin väistötiloihin, hoivakodille ja rivi-/kerrostaloihin. Palkkakustannukset olivat pienemmät siksi, että rakennustarkastajan virka oli täyttämättä yli kolme kuukautta. Toimintamenot koostuvat pääasiallisesti henkilökunnan palkoista, avustuksista ja ostopalveluista.

Miljö- och byggnadsnämndens verksamhetsbidrag underskred budgeten med 71 864 euro. Detta beror främst på att avgiftsintäkterna blev större än beräknat och lönekostnaderna blev lägre än beräknat. Avgiftsintäkterna blev större främst på grund av att det ansöktes om byggnadslov för tillfälliga utrymmen, vårdhem och rad-/höghus. Lönekostnaderna blev lägre på grund av att byggnadsinspektörstjänsten var obesatt i över 3 månader. Verksamhetsutgifterna består huvudsakligen av personalens löner, bidrag och köptjänster.

Henkilöstö – Personalen

RAKENNUSVALVONTA - BYGGNADSTILLSYN			
Henkilöstötyövuodet toimipisteittäin – Årsverkan per verksamhetspunkt	2015	Toteuma - Utfall 2017	Muutos- Ändring
Rakennusvalvontapäällikkö – Chef för Byggnadstillsynen	0	0,3	0,3
Rakennustarkastaja - Byggnadsinspektör	1	1	0
Toimistosihtööri – Kanslisekreterare	0,8	0,8	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	1,8	2,1	0,3
Ympäristönsuojelu – Miljövärd			
Ympäristötarkastaja - Miljöinspektör	1	1	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	1	1	0
RAKENNUSVALVONTA – BYGGNADSTILLSYN			
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	2,8	3,1	0,3

Toimintavuoden 2016 lopussa rakennustarkastukseen palkattiin lisää henkilökuntaa. Rakennustarkastajan virka muutettiin rakennusvalvontapäälliköksi ja uusi rakennustarkastajan virka perustettiin. Toimintavuoden aikana rakennustarkastajan virka oli täyttämättä elokuusta joulukuuhun. Vakituinen ympäristötarkastaja jäi virkavapaalle 15.7.2017, minkä jälkeen tehtävää on hoitanut viransijainen.

I slutet av verksamhetsåret 2016 anställdes mer personal till byggnadstillsynen. Tjänsten som byggnadsinspektör ändrades till byggnadstillsynschef och det inrättades en ny tjänst som till byggnadsinspektör. Under verksamhetsåret var byggnadsinspektörs-tjänsten obesatt från augusti till december. Den fastanställda miljöinspektören blev tjänsteledig 15.7.2017 och därefter har uppgiften skötts av en ställföreträdare.

Rakennusvalvonta - Byggnadstillsynen

Kunnan myöntämät rakennusluvut jakaantuivat seuraavasti:

De av kommunen beviljade byggnadstillstånden fördelades enligt följande:

	2016			2017			Asunnot
	Kpl - St.	m ²	m ³	Kpl - St.	m ²	m ³	
Omakotitalo - Egnahemhus	15	4 807	17 367	16	2 927	9 890	19
Rivitalo - Radhus				1	199	730	3
Kerrostalo - Flervåningshus				3	1 092	3 760	22
Vapaa-ajan as - Fritids bostad	3	133	383	2	36	98	0
Laajennus - Utvidgning	17	862	2 586	6	226	606	0
Maatalousrakennukset - Jordbruksbyggnader				6	1 455	17 186	0
Muuta - Annat	56	5 717	47 622	42	7 218	27 487	1
Yhteensä - Sammanlagt	91	11 519	77 572	76	13 153	59 757	45

Rakennusvalvontapäällikkö ja rakennustarkastaja ovat yhteensä tehneet 187 lupapäätöstä. Rakennuslupia 76 kpl, toimenpidelupia 61 kpl, sijoituslupia 2 kpl, toimenpideilmoituksia 16 kpl, purkulupia 3 kpl, lisäajan myöntämissä 27 kpl ja 2 hylkäämistä. Kun näihin lisätään ne luvat, jotka ympäristö- ja rakennuslautakunta on myöntänyt, on yhteenlaskettu lupamäärä 199 kappaletta. Vastaavia työntekijöitä on hyväksytty 51 kpl ja 243 katselmusta on suoritettu.

Tehokkaan ja palvelualltiin rakennusneuvonnan ja -valvonnan päämäärä on saadun palautteen mukaan toimintavuotena enimmäkseen saavutettu. Elokuuhun mennessä rakennusneuvonta ja lupakäsittely olivat tehokkaalla tasolla, keskimääräinen käsittelyaika oli 2 viikkoa. Sitten silloinen rakennustarkastaja sanoi itsensä irti ja virka oli täyttämättä joulukuuhun saakka. Tämä vaikutti luonnollisesti rakennusneuvontaan ja lupien käsittelyaikaan.

Toimintavuonna jatkettiin vuonna 2014 aloitettujen kiinteistö-tarkastusten tekemistä. Tänä vuonna ulkopuolinen yritys suoritti tarkastukset. Kunnan rakennusrekisteriä verrattiin verohallinnon rakennusrekisteriin, minkä jälkeen rekistereiden tietoja verrattiin ilmakeinon. Rekistereitä täydennettiin ja verohallinnolle ilmoitettiin 525 rakennusta. Rakennusvalvonta sai myös rekisterin kiinteistöistä, jotka pitää tarkastaa tarkemmin. Näillä kiinteistöillä on rakennuksia, joiden määrä, koko ja käyttötarkoitus ei ole tarkasti tiedossa. Tarkoituksena on jatkaa tätä työtä.

Byggnadstillsynschefen och byggnadsinspektören har sammanlagt gjort 187 tillståndsbeslut. Byggnadstillstånd 76 st., åtgärdstillstånd 61 st., placeringslov 2 st., åtgärdsanmälan 16 st., rivningsanmälan 3 st., tilläggstid 27 st. och 2 förkastade. Då man tillägger de tillstånd miljö- och byggnadsnämnden beviljat så är totala antalet tillstånd, 199 stycken. Ansvarige arbetsledare har godkänt 51 stycken och det har förrättats 243 syner.

Målet att upprätthålla en effektiv och serviceinriktad byggnadsrådgivning och -tillsyn under verksamhetsåret har enligt den inlämnade responsen till största delen uppnåtts. Fram till augusti var byggnadsrådgivningen och lovbehandlingen på en effektiv nivå, behandlingstiden var i medeltal 2 veckor. Sedan sade dåvarande byggnadsinspektören upp sig och tjänsten var obesatt fram till december. Detta påverkade naturligtvis byggnadsrådgivningen och lovbehandlingstiden.

Under verksamhetsåret fortsatte man göra fastighetsgranskningar som påbörjades 2014. Detta år gjordes granskningen av ett utomstående företag. Kommunens byggnadsregister jämfördes med skatteverkets byggnadsregister varefter registren granskades mot flygfotografier. Registren kompletterades och till skatteverket anmäldes 525 st. byggnader. Byggnadstillsynen fick även ett register med fastigheter som bör granskas noggrannare. Det är fastigheter med byggnader där man inte vet med säkerhet byggnadernas mängd, storlek och användningsändamål. Målet är att fortsätta detta arbete.

Ympäristönsuojelu - Miljöskyddet

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on ympäristönsuojelun yleisen edun valvoja paikallisella tasolla. Sillä on ympäristönsuojelulainsäädännössä määritellyissä tehtävissä itsenäinen ja riippumaton asema suhteessa kunnan muihin viranomaisiin ja valtioon. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen päätöksentekoa ohjaavat ympäristönsuojelun erityislait, joissa ei ole otto-oikeussäännöksiä.

Siuntion ympäristönsuojelun toiminnan tavoitteena on ympäristönsuojelun edistäminen kunnan alueella ja kunnan palveluilla. Ympäristönsuojelun viranomaispäätöksiä tehdessään ympäristö- ja rakennuslautakunnan keskeinen tehtävä on olla ympäristönsuojelun puhemies kunnassa. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen voidaan siten katsoa ajavan kestäväen kehityksen ja samalla kunnan yleistä etua.

Ympäristönsuojeluyksikössä työ painottuu akuuttien ympäristöongelmien ja valitusten selvittämiseen, ympäristölainsäädännön edellyttämien lupien ja ilmoitusten käsittelyyn sekä eri lakien mukaisiin lausuntoihin ja selvityksiin. Tehtäviin kuuluvat myös ympäristönsuojelun suunnittelu ja kehittäminen, ympäristönsuojelua koskeva ohjaus ja neuvonta, ympäristön tilan seuranta, selvitykset ja tutkimukset, esitykset ja aloitteet muille viranomaisille, tiedottaminen ja valistus, yhteistyö muiden viranomaisten ja yhteisöjen kanssa ja muut lainsäädännön (mm. ympäristönsuojelulaki, jätelaki, vesihuoltolaki, vesilaki, merenkulun ympäristönsuojelulaki, ulkoilulaki, maa-aineslaki, maankäyttö- ja rakennuslaki, luonnon-suojelulaki, kemikaalilaki, naapurussuhdelaki, maastoliikennelaki ja vesiliikennelaki) mukaiset tehtävät.

Kommunens miljöskyddsmyndighet övervakar miljöskyddets allmänna intresse på lokal nivå. I miljöskyddslagstiftningen har den en självständig och oberoende ställning i vissa bestämda uppgifter gentemot kommunens övriga myndigheter och staten. Den kommunala miljöskyddsmyndighetens beslutsfattande styrs av miljöskyddets speciallagar, där det inte ingår några bestämmelser om övertagningsrätt.

Målet med Sjundeå kommuns miljöskyddsverksamhet är att främja miljöskyddet i kommunen och inom de kommunala tjänstesektorerna. Då miljö- och byggnadsnämnden fattar myndighetsbeslut som gäller miljöskyddet består den viktigaste uppgiften i att fungera som miljöskyddets talesman i kommunen. Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten kan således anse främja en hållbar utveckling och samtidigt även kommunens allmänna intresse.

I miljöskyddsensheten ligger arbetets tyngdpunkt på att utreda akuta miljöproblem och klagomål, att behandla de tillstånd och anmälningar som miljöskyddslagstiftningen förutsätter samt att avge utlåtanden och redogörelser enligt olika lagar. Till uppgifterna hör också att planera och utveckla miljöskyddet, att styra och ge råd i ärenden som gäller miljöskyddet, att följa upp miljöns läge, att uppgöra utredningar och undersökningar, att framföra presentationer och initiativ till övriga myndigheter, att informera och upplysa, att samarbeta med andra myndigheter och samfund samt uppgifter i enlighet med övrig lagstiftning (bl.a. miljöskyddslagen, avfallslagen, vattenskyddslagen, vattenlagen, sjöfartens miljöskyddslag, friluftslagen, marktäcktslagen, markanvändnings- och bygglagen, naturskyddslagen, kemikalielagen, lagen om grannelagsförhållanden, lagen och terrängtrafik och lagen om vattentrafik).

Annetut päätökset, lausunnot ja muu toiminta - Beslut, utlåtanden och annan verksamhet

Toimintavuoden aikana ympäristö- ja rakennuslautakunta on tehnyt kaksi ympäristölupapäätöstä, yhden maa-aineslupapäätöksen sekä käsitellyt yhden ilmoituksen koskien jätteenkeräystoiminnan merkitsemistä jätehuoltorekisteriin. Lisäksi lautakunta on antanut yhden vastineen Vaasan hallinto- oikeudelle sekä seitsemän muuta lausuntoa.

Ympäristötarkastaja on myöntänyt kolme maisematyölupaa, antanut yhden päätöksen kallion louhintaa koskevasta meluilmoituksesta ja antanut kuusi lausuntoa koskien jätteen pienimuotoista hyödyntämistä maarakentamisessa.

Lautakunta hyväksyi toimintavuonna ensimmäisen Siuntion kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontasuunnitelman sekä siihen perustuvan valvontaohjelman vuodelle 2018. Siuntion kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontasuunnitelmassa on huomioitu ympäristönsuojelulain mukaisten valvontakohteiden lisäksi myös muun lainsäädännön kohteet, jotka kuuluvat ympäristönsuojeluviranomaisen vastuulle.

Vuoden aikana on valmisteltu yhteistyössä Länsi-Uudenmaan vesi- ja ympäristö ry:n kanssa Siuntionjoki 2030 -hanketta. Siuntionjoen vesistön ja Pikkalanlahden yhteistarkkailun suunnitteluun ja toteutukseen on osallistuttu edellisvuosien tapaan. Yhteistyötä Länsi-Uudenmaan vesi- ja ympäristö ry:n kanssa haja-asutusalueiden jätevesiasetuksen toimeenpanemiseksi on jatkettu LINKKI-hankeessa.

Kohti hiilineutraalia kuntaa (HINKU) -hankkeessa on jatkettu toimenpiteiden suunnittelua ja toteuttamista, jotta hankkeessa ta-

Under verksamhetsåret har miljö- och byggnadsnämnden fattat två beslut om miljötillstånd, ett beslut om marktäkt samt behandlat en anmälan om antecknande av avfallsinsamlingsverksamhet i avfallshanteringsregistret. Därtill har nämnden gett ett bemötande till Vasa förvaltningsdomstol samt sju andra utlåtanden.

Miljöinspektören har beviljat tre tillstånd för miljöåtgärd, fattat ett beslut om en bulleranmälan gällande bergbrytning och gett sex utlåtanden om småskalig användning av byggavfall i jordbyggande.

Under verksamhetsåret godkände nämnden Sjundeå kommuns miljöskyddsmyndighets första tillsynsplan samt det tillsynsprogram för år 2018 som hänför sig till den. I Sjundeå kommuns miljöskyddsmyndighets tillsynsplan har utöver de miljöförvaltningslagenliga tillsynsobjekten, även de lagenliga objekt som ingår i miljöskyddsmyndighetens ansvar beaktas.

Under året har man i samarbete med Västra Nylands vatten och miljö r.f. berett projektet Sjundeå å 2030. Precis som de tidigare åren har man deltagit i planerandet och genomförandet av samkontrollen av Sjundeå ås vattendrag och Pickalaviken. Samarbete med Västra Nylands vatten och miljö r.f. fortsätter i LINKKI-projektet i syfte att verkställa den nya avloppsvattenförordningen för glesbygden.

Inom HINKU-projektet (Mot en kolneutral kommun) har man fortsatt att planera och genomföra åtgärder för att de minskade utsläppen som ställts som mål för projektet ska uppnås. Luftkvaliteten i kommunen uppföljs fortsättningsvis av Nylands NTM-central. Det regionala samarbetet med hjälp av det miljökluster som upp-

voiteltavat päästövähennykset saavutettaisiin. Ilmanlaadun seuranta on jatkettu kunnan alueella Uudenmaan ELY-keskuksen toimesta. Alueellinen yhteistyö Länsi-Uudenmaan kuntien ja yritysten kesken ylläpidettävän ympäristöklusterin avulla on jatkunut.

Kesällä järjestettiin haitallisista vieraslajeista jättipalsamista ja jättiputkesta infotilaisuus yhteistyössä ympäristöyhdistyksen kanssa. Lisäksi järjestettiin kitkentätalkoita sekä tiedotettiin suoraan kiinteistönomistajia vieraslajeista ja niiden haitoista.

rätthålls av kommuner och företagen i västra Nyland har fortsatt.

På sommaren ordnades ett informationsmöte om de skadliga främmande arterna jätdebalsamin och jättelokan tillsammans med miljöföreningen. Därtill ordnades rensningstakon och så informerades fastighetsägarna direkt om främmande arter och riskerna med dem.

Arvio toteutumisesta - Bedömning av utfallet

Ympäristönsuojelu on hoitanut lupa-, lausunto- ja laillisuusvalvonta-asiat hyvin. Laillisuusvalvonta on painottunut lähinnä kii-reellisiin tapauksiin resurssien riittämättömyyden vuoksi. Myös lausuntopyyntöjä on priorisoitu. Ympäristönsuojelun ja luonnon-suojelun valistustyö kärsivät niin ikään aikapulasta.

Miljöskyddet har skött tillstånds-, utlåtande- och laglighetsöver-vakningsärenden bra. Laglighetsövervakningen har främst koncent-rerat sig på de brådskande fallen på grund av otillräckliga resurser. Också begäran om utlåtanden har prioriterats. Även upplysningsar-betet inom miljöskyddet och naturvården har lidit på grund av tids-brist.

Ympäristö- ja rakennuslautakunnan valvottavana oleva muu toiminta: ympäristöterveydenhuolto ja jätehuolto - Övrig verksamhet som miljö- och byggnadsnämnden har att övervaka: miljöhälso-vården och avfallshanteringen

Kunnan vastuulla olevaa terveydensuojelu- ja eläinlääkintätoimin-taa on hoitanut Lohjan kaupungin hallinnossa toimiva yhteislautakun-ta Länsi-Uudenmaan ympäristöterveyslautakunta. Kunnan vastuulla olevaa jätehuoltoa on hoitanut Länsi-Uudenmaan jätelautakunta sekä kuntien omistama jäteyhtiö Rosk'n Roll Oy Ab.

Västra Nylands miljöhälsönämnd, som fungerar inom Lojo stads organisation, har skött den hälsovårds- och veterinärverksamhet som hör till kommunens ansvarsområde. Västra Nylands avfallsnämnd samt det kommunägda avfallsbolaget Rosk'n Roll Oy Ab har skött den till kommunens ansvarsområde hörande avfallshanteringen.

Yksityistiet – Enskilda vägar

Tavoitteena on ollut edesauttaa yksittäisten teiden mahdollisim-man hyvän kunnon ylläpitämistä. Kunta myönsi hoitoavustuksina 5–23 % kohtuullisista hoitokustannuksista. Tienhoitokuntiin on tarpeen mukaan otettu yhteyttä. Tiekatselmusjaosto piti yhden koukousen.

Målsättningen har varit att medverka till att bevara en så bra standard som möjligt på de enskilda vägarna. Kommunen beviljade vägunderhållningsbidrag på 5–23 % av skäligena underhållningskost-nader. Man har kontaktat väglagen enligt behov. Vägförrättnings-sektionen hade två möten.

Tunnusluvut - Relationstal	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Tiekunnille maksetut avustukset € - Bidrag till väglag €	87 923	74 375	74 961	85 257	45 132	25 289	24 930	24 904
Teiden yhteispituus km - Vägarnas sammanlag-da längd km	108*	113*	116*	116*	117*	115*	111*	222*
Maksettu tuki €/km - Betalt stöd €/km	810*	653*	646*	735*	386*	216*	220*	112*
Korjausavustukset - Reparationsbidrag €	2 500	1 600	1 000	0	0	0	0	0
Perust. uudet tiekunnat/ kpl - Nya grundade väglag/ st.	1	0	0	0	0	0	0	0

*avustusta saaneet Siuntion puolella sijaitsevat tieosat - vägavsnitt på Sjundeåsiden som fått bidrag

1.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen – Utfallet av resultaträkningsdelen

Käyttötaloulosaasan budjetoidut tulot ja menot summataan tuloslaskelmaosaan. Tuloslaskelmaosaan budjetoitavia ja siinä seurattavia eriä ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja -menot sekä satunnaiset erät. Taulukossa on huomioitu sekä sisäiset että ulkoiset erät.

Driftsekonomidelens budgeterade intäkter och utgifter summeras i resultaträkningsdelen. De poster som budgeteras till resultaträkningsdelen och som man följer i den är skatteintäkterna, statsandelarna, finansieringsintäkterna och -utgifterna samt de extraordinära posterna. I tabellen ingår både interna och externa poster.

TULOSLASKELMA - RESULTATRÄKNING	TA2017BG	Talousarvio- muutokset - Budget- tändringarna	MTA17ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	9 284 619	0	9 301 319	10 173 089	-3 594 563
Myyntituotot - Försäljningsintäkter	3 835 875	0	3 835 875	4 020 194	-2 120 556
Maksutuotot - Betalningsintäkter	2 429 010	0	2 441 210	2 910 053	467 900
Tuet ja avustukset - Stöd och bidrag	393 740	0	393 740	529 231	135 491
Muut toimintatuotot - Övriga verksamhetsintäkter	2 625 994	0	2 630 494	2 713 611	-2 077 399
		0			
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-38 697 531	-1 157 208	-39 854 739	-39 858 868	4 462 204
Henkilöstökulut - Personalkostnader	-13 650 373	-23 650	-13 674 023	-13 517 952	156 071
Palkat ja palkkiot - Löner och provisioner		-21 900	-10 877 666	-10 740 142	137 524
Henkilösivukulut - Lönebikostnader		-1 750	-2 796 357	-2 777 810	18 547
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-19 048 381	-690 531	-19 738 912	-19 681 493	2 297 546
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-2 135 169	-69 611	-2 204 780	-2 386 389	-116 162
Avustukset - Bidrag	-1 353 615	-53 908	-1 407 523	-1 262 433	145 090
Muut toimintakulut - Övriga verksamhetskostnader	-2 509 993	-319 508	-2 829 501	-3 010 601	1 979 659
		0			
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-29 412 912	-1 140 508	-30 553 420	-29 685 779	867 641
		0			
Verotulot - Skatteinkomster	28 206 000	0	28 206 000	29 134 742	928 742
Valtionosuudet - Statsbidrag	4 205 869	0	4 205 869	4 417 173	211 304
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansieringsintäkter och -utgifter	-509 532	0	-509 532	-325 369	184 163
Korkotuotot - Ränteintäkter	11 687	0	11 687	14 580	-6 054
Muut rahoitustuotot - Övriga finansieringsintäkter	79 974	0	79 974	97 440	-4 508
Korkokulut - Ränteutgifter	-570 419	0	-570 419	-408 813	170 552
Muut rahoituskulut - Övriga finansieringsutgifter	-30 774	0	-30 774	-28 576	24 172
		0			
Vuosikate - Årsbidrag	2 489 425	-1 140 508	1 348 917	3 540 767	2 191 850
		0			
Poistot ja arvonalentumiset - Avskrivningar och värdeminskningar	-1 902 572	0	-1 902 572	-1 982 297	-79 725
Suunnitelmanmukaiset poistot - Planenliga avskrivningar	-1 902 572	0	-1 902 572	-1 553 035	349 537
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä - Värdeminskning i tillgångar bland bestående aktiva	0	0	0	-429 262	-429 262
Satunnaiset tuotot ja kulut - Extraordinära intäkter och utgifter					
Satunnaiset tuotot - Extraordinära intäkter	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut - Extraordinära utgifter	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	586 853	-1 140 508	-553 655	1 558 470	2 112 125
Tilikauden yli-/alijäämä - Räkenskapsperiodens över-/underskott	586 853	-1 140 508	-553 655	1 558 470	2 112 125

Tulosaluekohtaisissa talousarvion toteumakertomuksissa on selvitetty lautakuntien talouden ja toiminnan toteutumista vuonna 2017.

I samband med budgetutfallet per resultatområde redogörs för hur nämndernas ekonomi och verksamhet har förverkligats år 2017.

Toimintakate - Driftsbidrag

Toimintakatteen osalta alennettiin alkuperäisen talousarvion toimintakuluja 1 140 508 eurolla. Sitovana tasona oli toimintakate. Toimintakatteen toteuma oli 867 641 euroa muutettua talousarviota parempi.

För verksamhetsbidragets del sänktes den ursprungliga budgetens verksamhetsutgifter med 1 140 508 euro. Verksamhetsbidraget utgjorde den bindande nivån. Verksamhetsbidragets utfall var 867 641 euro bättre än i den ändrade budgeten.

Verotulot - Skatteintäkter

Toteutuneet verotulot olivat 928 742 euroa (3,3 %) talousarvioita suuremmat. Siuntion kunnan kunnallisveroprosentti oli 21,5 %. Kiinteistöveroja kannettiin vakituisista asunnoista 0,50 %, muusta asuinrakennuksesta 1,20 %, yleinen kiinteistövero oli 1,20 % ja rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti oli 3,0.

Utfallet av skatteintäkter var 928 742 euro (3,3 %) större än i budgeten. Kommunalskatten i Sjundeå kommun var 21,5 %. Fastighetsskatten för stadigvarande bostäder var 0,50 %, för andra än stadigvarande bostäder 1,20 %, den allmänna fastighetsskatteprocenten 1,20 % och för obebyggda byggnadsplatser 3,0 %.

Verotulot yhteensä - Skatteintäkter totalt	TA2017BG	MTA2017BG	TP2017BS	Ero - Skillnad €	Ero - Skillnad %
Kunnallisvero - Kommunalskatt	25 698 000	25 698 000	26 425 528	727 528	2,83
Kiinteistövero - Fastighetskatt	2 112 000	2 112 000	2 152 994	40 994	1,94
Yhteisövero - Andel i samfundskatt	396 000	396 000	556 221	160 221	40,46
Yhteensä - Totalt	28 206 000	28 206 000	29 134 743	928 743	3,29

Valtionosuudet - Statsandelarna

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta:

- valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009)
- Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisesta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Valtionosuuksia maksettiin Siuntion kunnalle seuraavasti:

Finansieringen via statsandelar till kommunerna består administrativt av två delar:

- Finansministeriet beslutar om statsandelen för kommunens grundservice (1704/2009)
- Den statsandelsfinansiering som regleras i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009) och som administreras av undervisnings- och kulturministeriet.

Till Sjundeå kommun utbetalades statsandelar enligt följande:

Valtionosuudet - Statsandelar	TA2017BG	Talousarvio- muutokset - Budgetändringarna	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus - Statsandelen som noterats för kommunal basservice	5 524 999	0	5 524 999	5 552 940	27 941
Muut opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet - Övrigt undervisnings- och kulturväsende	-1 319 130	0	-1 319 130	-1 135 767	183 363
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus - Förhöjning av behövsprövad statsandelar	0	0	0	0	0
Yhteensä - Totalt	4 205 869	0	4 205 869	4 417 173	211 304

Rahoitustuotot ja -kulut - Finansiella intäkter och kostnader

Muihin rahoitustuottoihin sisältyy suurimpana eränä eräpäätöksen korko HUS-kuntayhtymältä, noin 48 000 euroa. Verotilitysten korkoja ja viivästyskorkoja saatiin noin 8 000 euroa ja osinkoja noin 5 500 euroa. Rahoitustuotoissa näkyy myös vesilaitoksen peruspääoman korvaus kunnalle 22 000 euroa, vastaava summa sisältyy myös rahoituskuluihin kuluna.

Korkokulujen toteuma oli noin 409 000 euroa, toteuma alitti 160 000 eurolla talousarvion. Rahoituskulujen suurimpia eräpäätöksiä olivat pitkäaikaisten lainojen korot 356 000, vesilaitoksen korvaus peruspääomalle 22 000 ja korkosuojauksista aiheutuneet kulut 58 000 euroa.

I de övriga finansiella intäkterna ingår som största post grundkapitalets ränta om 48 000 euro från HUS-samkommunen. Man fick in räntor och förseningsräntor för skatter till ett värde av ca 8 000 euro och dividender för 5 500 euro. Bland finansiella intäkter finns också kalkylmässig ersättning av vattenverkets resterande kapital 22 000 euro, motsvarande summa finns också som kostnad bland finansieringsutgifter.

Räntekostnaderna uppgick till 409 000 euro, det betyder 160 000 euro över det budgeterade. Bland finansiella utgifter var de största posterna på långfristiga lån 356 000, ersättning av vattenverkets grundkapital 22 000 och en summa på 58 000 euro som uppstod för ränteskydd.

1.3 Investointiosan toteutuminen- Utfallet av investeringsdelen

YHTEENSÄ - TOTALT	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TOTEUTUMA - FÖRVERKLIGAD	POIKKEAMA - AVVIKELSE
Investointimenot - Investeringsutgifter	-3 155 000	-5 490 158	-4 187 698	1 302 460
Investointitulot - Investeringsinkomster	0	330 000	281 600	-48 400
Netto	-3 155 000	-5 160 158	-3 906 098	1 254 060

*Investointituloihin laskettu pysyvien vastaavien luovutustulot (TP2017 281 600, TA2017 ja MTA 330 000 €) mukaan edellisten tilivuosien mukaisesti - Överlåtelseinkomster av tillgångar bland bestående aktiva upptas bland investeringsinkomsterna i enlighet med de föregående räkenskapsåren

Investointiosan menojen muutetun talousarvion toteutumisaste jäi 76 prosenttiin. Investointiosan tuottojen muutetun talousarvion toteutumisaste oli 85 prosenttia.

Investeringsdelen blev utfallsgraden för utgifterna i den ändrade budgeten vid 76 procent. I investeringsdelen blev utfallsgraden för inkomsterna i den ändrade budgeten vid 85 procent.

1. KIINTEÄ OMAISUUS - FAST EGENDOM YHTEENSÄ - TOTALT	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TOTEUTUMA - UTFALL	POIKKEAMA - AVVIKELSE
50 TEKNINEN LAUTAKUNTA - TEKNISKA NÄMNDEN				
Kiinteistöjen ja raakamaan hankinta - Anskaffning av fastigheter och råmark	-370 000	-920 733	-1 143 848	-223 115
Menot - Utgifter	-370 000	-920 733	-1 143 848	-223 115
Tulot - Inkomster	0	330 000	281 600	-48 400
Netto	-370 000	-590 733	-862 248	-271 515

*Investointituloihin laskettu pysyvien vastaavien luovutustulot (TP2017 281 600 €, TA2017 ja MTA 330 000 €) mukaan edellisten tilivuosien mukaisesti - Överlåtelseinkomster av tillgångar bland bestående aktiva upptas bland investeringsinkomsterna i enlighet med de föregående räkenskapsåren

50 TEKNINEN LAUTAKUNTA

→ Kiinteistöjen ja raakamaan hankinta: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Lisämäärä rahaa haettiin teknisen virheen vuoksi vain 550 732,50 euroa. Tämä ei riittänyt kattamaan kohteen määräraha ylitystä. Tarve määrärahan lisäykseen johtui Slussenin maankäyttö sopimuksen mukaisista saaduista tonttisekä yleisten alueiden korvauksista, jotka hyvän kirjanpidon mukaisesti kirjataan taseen investointien kautta tulokseen saaduiksi sopimuskorvauksiksi.

50 TEKNINEN LAUTAKUNTA

→ Anskaffning av fastigheter och råmark: genomfördes planenligt. På grund av ett tekniskt fel ansökte man om ett tilläggsanslag på 550 732,50 euro. Detta räckte inte till för att täcka överskridningen av objektets anslag. Behovet av tilläggsanslag berodde på de markanvändningsavtalsenliga ersättningar som man fått för Slussens tomter och allmänna områden och som enligt god bokföringssed bokförs via balansens investeringar i resultatet som erhållen avtalsersättning.

2. TALONRAKENNUS - HUSBYGGNAD	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TOTEUTUMA - UTFALL	POIKKEAMA - AVVIKELSE
Menot - Utgifter	-925 000	-1 111 411	-332 113	779 298
Tulot - Inkomster	0	0	0	0
Netto	-925 000	-1 111 411	-332 113	779 298

2. TALONRAKENNUS - HUSBYGGNAD	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TOTEUTUMA - FÖRVERKLIGAD	POIKKEAMA - AVVIKELSE
20 PERUSTURVALAUTAKUNTA - GRUNDTRYGHETS NÄMNDEN				
Tehostetun palveluasumisen suunnittelu - Planering av effektiva serviceboende	-50 000	-50 000	0	50 000
50 TEKNINEN LAUTAKUNTA - TEKNISKA NÄMNDEN				
Rakennusten peruskorjaus - Grundreparation av byggnader	-80 000	-266 411	-266 411	0
Keskuskeittiön tilaratkaisut - Utrymmeslösningar i centralköket	-650 000	-650 000	0	650 000
AKK tiskilinjasto - AKK disklinje	-80 000	-80 000	-53 415	26 585
AKK korjaussuunnitelma - Reparationsplan för AKK	-40 000	-40 000	-12 287	27 713
Urheilukentän uusi varasto - Idrottsplanens nya förråd	-25 000	-25 000	0	0

20 PERUSTURVALAUTAKUNTA

- Tehostetun palveluasumisen suunnittelu: investointia ei toimeenpantu vuoden 2017 aikana, ja tästä johtuen investoinnille varattua määrärahaa ei käytetty.

50 TEKNINEN LAUTAKUNTA

- Rakennusten peruskorjaus: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Sisäilmaongelmista johtuen kustannukset kasvoivat. Lisämäärärahaa haettu 186 411 euroa.
- Keskuskeittiön tilaratkaisut: ei toteutettu.
- AKK tiskilinjasto: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- AKK korjaussuunnitelma: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Urheilukentän uusi varasto: hanketta ei toteutettu.

20 GRUNDTRYGGHETSÄMNDEN

- Planerandet av de effektiverade serviceboendet: investeringen verkställdes inte under år 2017 och på grund av detta användes inte det anslag som reserverats för investeringen.

50 TEKNISKA ÄMNDEN

- Renovering av byggnader: genomfördes planenligt. På grund av problemen med inomhusluften ökade kostnaderna. Man ansökte om ett tilläggsanslag på 186 411 euro.
- Utrymmeslösningarna i centralköket: genomfördes inte.
- AKK:s disklinje: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred det beräknade.
- AKK:s reparationsplan: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred det planerade.
- Idrottsplanens nya förråd: projektet genomfördes inte.

JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS - PUBLIK EGENDOM YHTEENSÄ - TOTALT	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TOTEUTUMA - UTFALL	POIKKEAMA - AVVIKELSE
Menot - Utgifter	-876 000	-2 396 678	-1 829 405	567 273
Tulot - Inkomster	0	0	0	0
Netto	-876 000	-2 396 678	-1 829 405	567 273

3. JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS - PUBLIK EGENDOM	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TOTEUTUMA - UTFALL	POIKKEAMA - AVVIKELSE
50 TEKNINEN LAUTAKUNTA - TEKNISKA ÄMNDEN				
Päivärinte väistötilat - Tillfälliga lokaler för Päivärinte	0	-500 000	-141 888	358 112
Aleksis Kiven koulun väistötilat - Aleksis Kiven koulus tillfälliga lokaler	0	-677 108	-677 108	0
Sjundeå Svenska Skolanin lattioiden kuivaus ja korjaus - Torkning och reparation av golv i Sjundeå Svenska Skola	0	-150 000	-108 550	41 450
Kaavateiden peruskorjaus - Grundreparation av planevägar	-20 000	-20 000	-13 915	6 085
Katumerkintöjen maalaukset - Målning av vägmärkingar	-15 000	-15 000	0	15 000
Keuyen liikenteen väylät peruskorjaus, rakentaminen - Reparation, byggande av gång- och cykelleder	-20 000	-101 264	-100 068	1 196
Asfaltointi kadut, tiet - Asfaltering av gator, vägar	-80 000	-80 000	-78 877	1 123
Kuntakeskuksen ympäristön parantaminen - Förbättring av omgivningen i kommuncentrum	-20 000	-20 000	-15 386	4 614
Slussenin alueen infran suunnittelu ja teiden rakentaminen - Planering av infra och byggandet av vägar på Slussenområdet	-600 000	-600 000	-530 915	69 085
As.kaav. Strösvik uusi tulotie - Detaljplanen Strösvik nya trafikled	0	-15 000	-12 038	2 962
Kuntakeskuksesta etelään keuyen liikenteen väylän suunnittelu ja toteutus - Planering och genomförande av gång- och cykelleden söderut från kommuncentrum	-30 000	-30 000	-13 476	16 524
Leikkiväljälneiden uusinta - Förnyande av lekredskap	-11 000	-11 000	-10 847	153
Monitoimihallin P-alueen asfaltointi ja valaistus - Asfaltering av och belysning för parkeringsplatsen vid allaktivitetshallen	-50 000	-50 000	-16 759	33 241
KT 51 Strösvikin alikulun suunnittelu ja rakentaminen - Planering och byggande av undergången i Strösvik vid SV 51	-30 000	-30 000	-12 272	17 728
Kälhagen/Virkby Gymnasium	0	-97 306	-97 306	0

50 TEKNINEN LAUTAKUNTA

- Päivärinteen väistötilat: käynnistettiin vuonna 2017, hanke jatkuu vuonna 2018.
- Aleksis Kiven koulun väistötilat: toteutettiin suunnittelulla tavalla. Lisämäärärahaa haettiin 27 713 euroa.
- Sjundeå Svenska Skolanin lattioiden kuivaus ja korjaus: toteutettiin suunnittelulla tavalla, jatkuu vuonna 2018.
- Kaavateiden peruskorjaus: toteutettiin suunnittelulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Katumerkintöjen maalaus: kohde ei täyttänyt 10 000 euron investointirajaa.
- Kevyen liikenteen väylät peruskorjaus: toteutettiin suunnittelulla tavalla. Haettiin lisämäärärahaa 80 068 e.
- Asfaltointi kadut, tiet: toteutettiin suunnittelulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Kuntakeskuksen ympäristön parantaminen: toteutettiin suunnittelulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun. Jatkuu vuonna 2018.
- Slussenin alueen infran suunnittelu ja teiden rakentaminen: toteutettiin suunnittelulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- As. kaava Störsvik uusi tulotie: toteutettiin suunnittelulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Kuntakeskuksesta etelään kevyen liikenteen väylän suunnitelma ja toteutus: toteutettiin suunnittelulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Leikkivälineiden uusinta: toteutettiin suunnittelulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Monitoimihallin P-alue ja asfaltointi: hanke käynnistettiin vuonna 2017 ja jatkuu vuonna 2018.
- KT51 Störsvikin alikulun suunnittelu ja rakentaminen: toteutettiin suunnittelulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Källhagen/ Virkby Gymnasium: Lohjan kaupungin suorittama koulun peruskorjaus valmistui kokonaisuudessa vuoden 2017 aikana. Peruskorjaus tuli maksamaan arvioitua enemmän.

50 TEKNISKA NÄMNDEN

- Päivärinteen koulus tillfälliga lokaler: inleddes år 2017, projektet fortsätter år 2018.
- Aleksis Kiven koulus tillfälliga lokaler: genomfördes planenligt. Man ansökte om ett tilläggsanslag på 27 713 euro.
- Torkning och reparation av Sjundeå svenska skolans golv: genomfördes planenligt, fortsätter år 2018.
- Reparation av planevägar: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred det beräknade.
- Målände av vägmarkeringar: objektet uppfyllde inte investeringsgränsen på 10 000 euro.
- Reparerande av gång- och cykelleder: genomfördes planenligt. Man ansökte om tilläggsanslag på 80 068 €.
- Asfaltering av gator/vägar: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Förbättring av omgivningen i kommuncentrum: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna. Fortsätter år 2018.
- Planering av infra och byggande av vägar på Slussen-området: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Detaljplanläggning av Störsviks nya infartsväg: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Planerande och genomförande av gång- och cykelleden söderut från kommuncentrum: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Förnyande av lekredskap: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Allaktivitetshallens P-område och asfaltering: projektet inleddes år 2017 och fortsätter år 2018.
- Planering och byggande av undergången vid Störsvik vid SV 51: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Källhagen/ Virkby Gymnasium: Renoveringen av skolan som genomfördes av Lojo stad färdigställdes i helhet under år 2017. Renoveringen blev dyrare än beräknat.

IRTAİN OMAISUUS - LÖS EGENDOM YHTEENSÄ - TOTALT	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TOTEUTUMA - UTFALL	POIKKEAMA - AVVIKELSE
Menot - Utgifter	-144 000	-226 336	-173 621	52 715
Tulot - Inkomster	0	0	0	0
Netto	-144 000	-226 336	-173 621	52 715

4. IRTAİN OMAISUUS - LÖS EGENDOM	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TOTEUTUMA - FÖRVERKLIGAD	POIKKEAMA - AVVIKELSE
13 KUNNANHALLITUS - KOMMUNSTYRELSEN				
Palvelinalustojen ja työasemien etähallinnan kehittäminen - Utvecklande av fjärrhanteringen av serverplattformar och arbetsstationer	-15 000	-15 409	-15 409	0
Tietoverkon aktiivilaitteet, varavirrat ja etävalvonta/hälytykset - Nätverkets aktiva enheter, reservström och fjärrstyrning/alarmlarm	-25 000	-32 115	-32 115	0
Mobiilivaihte - Mobilväxel	-12 000	-12 000	0	12 000
20 PERUSTURVALAUTAKUNTA - GRUNDRYGGHETSNA MNDEN				
Hammashoitoyksin hankinta - Anskaffning av en tandvårdsenhet	-35 000	-35 000	-34 127	873
40 SIVISTYSLAUTAKUNTA - BILDNINGSNÄMNDEN				
Oppilaskäyttöön tarkoitetut multimedialaitteet (tabletit) - Multimediaapparater (pekplattor) avsedda för elever	-42 000	-42 000	-42 000	0
Luonto ja kulttuuri - Natur och kultur	0	-5 812	-5 812	0
Opetuksen TVT-laitteiston hankinta - Anskaffning av IKT-apparatur för undervisning	0	-25 000	-25 000	0
Esitystekniikka väistötiloihin - Presentationsteknik till de tillfälliga lokalerna	0	-44 000	-19 158	24 842
50 TEKNINEN LAUTAKUNTA - TEKNISKA NÄMNDEN				
Siivouskoneiden uusiminen - Förnyande av städmaskinerna	-15 000	-15 000	0	15 000

13 KUNNANHALLITUS

- Palvelinalustojen ja työasemien etähallinnan kehittäminen: investointi toteutettiin suunnitellulla tavalla.
- Tietoverkon aktiivilaitteet, varavirrat ja etävalvonta/ hälytykset: investointi toteutettiin suunnitellulla tavalla, mutta lisämäärärahaa jouduttiin hakemaan noin 7 000 euroa.
- Mobiilivaihe: investointia ei toteutettu vuoden 2017 aikana.

20 PERUSTURVALAUTAKUNTA

- Hammashoitoyksikön hankinta: hankinta toteutettiin suunnitelmien mukaisesti. Investoinnin kokonaiskustannus oli 34 127 euroa.

40 SIVISTYSLAUTAKUNTA

- Oppilaskäyttöön tarkoitetut multimedialaitteet (tabletit): hankkeelle on myönnetty 42 000 € lisämäärärahaa. Hanke toteutettu vuoden 2017 aikana
- Luonto ja kulttuuri: hanke toteutettiin suunnitellulla tavalla.
- Opetuksen TVT-laitteiston hankinta: investoinnin käyttötarkoitus on muutettu opetuksen IT-laitteiston hankinnaksi. Hanke valmistunut vuoden 2017 aikana.
- esitystekniikka väistöiloihin: hanke osittain toteutunut vuoden 2017 aikana (20 000 euroa). Uusien väistöilöiden myöhästämises-tä johtuen, osa investoinnista siirtyy vuodelle 2018.

50 TEKNINEN LAUTAKUNTA

- Siivouskoneiden uusiminen: kohde ei täyttänyt 10 000 euron investointirajaa.

13 KOMMUNSTYRELSEN

- Utvecklande av fjärrhantering av serverplattformar och arbetsstationer: investeringen förverkligades planenligt.
- Nätverkets aktiva enheter, reservström och fjärrstyrning/larm: Investeringen förverkligades planenligt, men man var tvungen att ansöka om ett tilläggsanslag på ca 7000 euro.
- Mobilväxel: Investeringen förverkligades inte under år 2017.

20 GRUNDTRYGGHETSNÄMNDEN

- Anskaffning av en tandvårdsenhet: upphandlingen genomfördes planenligt. Investeringens totala kostnad uppgick till 34 127 euro.

40 BILDNINGSNÄMNDEN

- Multimedia apparater (pekplattor) avsedda för elever: projektet beviljades ett tilläggsanslag på 42 000 €. Projektet genomfördes under år 2017.
- Natur och kultur: projektet genomfördes planenligt.
- Anskaffning av IKT-apparater för undervisning: användningsändamålet för investeringen ändrades till anskaffning av IT-apparater. Projektet färdigställdes under år 2017.
- Presentationsteknik till de tillfälliga lokalerna: projektet genomfördes delvis under år 2017 (20 000 euro). På grund av att de tillfälliga lokalerna försenades, överförs en del av investeringen till år 2018.

50 TEKNINEN LAUTAKUNTA

- Förnyande av städapparater: objektet uppfyllde inte investeringsgränsen på 10 000 €.

VESIHUOLTOLAITOS - VATTENTJÄNSTEVERKET YHTEENSÄ - TOTALT	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TOTEUTUMA - UTFALL	POIKKEAMA - AVVIKELSE
Menot - Utgifter	-840 000	-835 000	-708 711	126 289
Tulot - Inkomster	0	0	0	0
Netto	-840 000	-835 000	-708 711	126 289

VESIHUOLTOLAITOS - VATTENTJÄNSTEVERKET	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TOTEUTUMA - UTFALL	POIKKEAMA - AVVIKELSE
Slussenin alueen infran suunnittelu - Planering av infra inom slussens område	0	-57	-57	0
Kt-verkoston täydentäminen - Komplettering av det kommunaltekniska nätet	-30 000	0	-29 890	-29 890
Vanhan viemäriverkon korjaus - Reparation av det gamla avloppsnätet	-50 000	-50 000	-42 157	7 843
Pumppaamoiden peruskorjaus - Grundreparation av pumpstationer	-70 000	-70 000	-64 072	5 928
Vanhon vesilinjojen korjaus - Reparation av gamla vattenlinjer	-20 000	-20 000	-11 952	8 048
Tieyhteys pumppaamoihin - Vägförbindelse till pumpstationerna	-15 000	0	-14 824	-14 824
Venttiilien vaihto - Byte av ventiler	-20 000	-20 000	0	20 000
Vanhon alueiden putkistojen kartoitus, Key Aqua - Kartläggning av rören på gamla områden, Key Aqua	-20 000	-20 000	-15 164	4 836
Barråsa vedenottamon saneeraus - Sanering av Barråsa vattentäkt	-60 000	-60 000	-60 000	0
Etäluettavat mittarit - Fjärravläsbara mätare	-50 000	-50 000	-50 000	0
Lappers vesijohtolinjan uusiminen - putkikoon suurentaminen/ UUSI KOHTEEN NIMI: Esperin hoivakoti/vesi- ja viemäri liittymät Förnyande av Lappers vattenledningslinje - förstorande av röret/ NYTT NAMN: Esperin vårdhem/Vatten- och avloppsanslutningar	-40 000	-40 000	-32 780	7 220
Vesihuoltolaitoksen käyttöalueen laajennuksen suunnittelu ja toteutus - Planerande och genomförande av utvidgningen av vattentjänsteverkets bruksområde	-15 000	-55 000	-28 852	26 148
UUSINVESTOINNIT - NYINVESTERINGAR				
Slussenin alueen vesi- ja viemäriverkko - Vatten- och avloppsnätet på Slussenområdet	-450 000	-450 000	-358 962	66 238

VESIHUOLTOLAITOS

- Kt-verkoston täydentäminen toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Vanhan viemäriverkoston korjaus: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Pumppaamoiden peruskorjaus: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Vanhojen vesilinjojen korjaus: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Teyhteys pumppaamoihin: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Vanhojen alueiden putkistojen kartoitus - Key Aqua: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Etäluettavat mittarit: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset olivat suunnitellun mukaiset.
- Lappers vesijohtolinjan uusiminen – putkikoon suurentaminen / UUSI KOHTEEN NIMI: Esperin hoivakoti/ vesi- ja viemäri liittymät: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.
- Vesihuoltolaitoksen käyttöalueen laajennuksen suunnittelu ja toteutus: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun. Hanke jatkuu vuodelle 2018.
- Barråsa vedenottamon saneeraus: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset olivat suunnitellun mukaiset.

UUSINVESTOINNIT

- Slussenin alueen vesi- ja viemäriverkko: toteutettiin suunnitellulla tavalla. Kustannukset jäivät alle suunnitellun.

VATTENFÖRSÖRJNINGSVÄRKET

- Kompletteringen av det kommunaltekniska nätet: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Reparation av det gamla avlopps nätet: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Reparation av pumpstationer: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Reparation av gamla vattenlinjer: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Vägförbindelse till pumpstationer: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Kartläggning av rören på gamla områden, Key Aqua: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Fjärravläsbara mätare: genomfördes planenligt. Kostnaderna utföll planenligt.
- Förnyande av vattenledningslinjen i Lappers - förstörande av rörstorleken / NYTT OBJEKTSNAMN: Esperis vårdhem / vatten- och avloppsanslutningar: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna.
- Planerande och genomförande av utvidgningen av vattenförsörjningsverkets bruksområde: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred planerna. Projektet fortsätter år 2018.
- Sanering av Barråsa vattentäkt: genomfördes planenligt. Kostnaderna utföll planenligt.

NYINVESTERINGAR

- Byggande av vatten- och avloppsnät i Slussenområdet: genomfördes planenligt. Kostnaderna underskred det planerade.

1.4 Rahoitusosan toteutuminen – Utfallet av finansieringsdelen

Rahoitusosa - Finansieringsdel

1 000 €		TA2017BG	Talousarviomuutokset - Budgetändringarna	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Varsinainen toiminta ja investoinnit - Ordinarie verksamhet och investeringar						
Tulorahoitus - Internt tillförda medel		2 159	-1 140	1 019	3 267	2 248
Vuosikate - Årsbidrag	+/-	2 489	-1 140	1 349	3 541	2 192
Satunnaiset erät - Extraordinära poster	+/-	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät - Korrektivposter till internt tillförda medel	+/-	-330	0	-330	-273	57
Investoinnit - Investeringar		-2 790	-2 380	-5 170	-3 932	1 238
Investointimenot - Investeringausgifter	-	3 155	2 380	5 535	4 214	-1 321
Rahoitusosuudet investointimenoihin - Finansieringsandelar av investeringsutgifterna	+	0	0	0	0	0
Käyttöomaisuuden myyntitulot - Försäljningsinkomster av anläggningstillgångar	+	365	0	365	282	-83
Varsinainen toiminta ja investoinnit, netto - Ordinarie verksamhet och investeringar, netto	+/-	-631	-3 520	-4 151	-665	3 486
Rahoitustoiminta - Finansieringverksamhet		700	0	700	900	200
Antolainauksen muutokset - Förändringar i utlåningen						
Antolainasaamisten lisäykset - Ökning av utlåningen	-	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset - Minskning av utlåningen	+	94	0	94	0	-94
Lainakannan muutokset - Förändringar i lånestocken						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys - Ökning av långfristiga lån	+	4 000	0	4 000	4 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys - Minskning av långfristiga lån	-	3 300	0	3 300	3 100	-200
Lyhytaikaisten lainojen muutos - Förändring av kortfristiga lån	+/-	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset - Förändring av eget kapital	+/-	0	0	0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen - Inverkan på likviditeten	+/-	69	-3 520	-3 451	235	3 686

* Antolainasaamisten vähennys on kunnan sisäisen, vesihuoltolaitokselle myönnetyn luoton osittaista takaisinmaksua vesihuoltolaitokselta, eikä näin ollen sisälly ulkoiseen rahoituslaskelmaan -Utlåning innebär intern kreditgivning till vattenförsörjningsverket och ingår således inte i den externa finansieringskalkylen.

1.5 Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta – Sammandrag av utfallet av anslagen och budgeten

Kunta yhteensä - Kommun totalt	TP2016BS	TA2017BG	Talousarvio- muutokset - Budgetändrin- garna	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	5 252 648	4 932 789	16 700	4 949 489	5 706 756	757 267
Sisäiset tuotot - Interna intäkter	4 758 241	4 351 830	0	4 351 830	4 466 333	114 503
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-34 637 980	-34 315 982	-1 169 332	-35 485 314	-35 369 733	115 581
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-4 559 263	-4 351 830	12 124	-4 339 706	-4 466 334	-126 628
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-29 401 764	-29 412 912	-1 140 508	-30 553 420	-29 685 780	867 640
Keskusvaalilautakunta - Centralval- nämnden	TP2016BS	TA2017BG	Talousarvio- muutokset - Budgetändrin- garna	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	0	-13 648	0	-13 648	-7387	6 261
Sisäiset kulut - Interna utgifter	0	-103	0	-103	0	103
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	0	-13 751	0	-13 751	-7387	6 364
Tarkastuslautakunta - Revisions- nämnden	TP2016BS	TA2017BG	Talousarvio- muutokset - Budgetändrin- garna	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-16 434	-16 071	0	-16 071	-15 415	656
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-185	-103	0	-103	-46	57
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-16 619	-16 174	0	-16 174	-15 461	713
Kunnanhallitus - Kommunstyrelsen	TP2016BS	TA2017BG	Talousarvio- muutokset - Budgetändrin- garna	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	124 204	65 000	0	65 000	140 756	75 756
Sisäiset tuotot - Interna intäkter	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-2 065 416	-2 616 285	0	-2 616 285	-2 298 856	317 429
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-76 941	-66 539	0	-66 539	-74 028	-7 489
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-2 018 153	-2 617 824	0	-2 617 824	-2 232 128	385 696
Perusturvalautakunta - Grundt- rygghetsnämnden	TP2016BS	TA2017BG	Talousarvio- muutokset - Budgetändrin- garna	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	1 594 848	1 382 950	16 700	1 399 650	1 554 855	155 205
Sisäiset tuotot - Interna intäkter	2 108	0	0	0	943	943
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-16 063 743	-16 041 780	-486 700	-16 528 480	-16 708 817	-180 337
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-853 374	-880 389	0	-880 389	-843 005	37 384
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-15 320 160	-15 539 219	-470 000	-16 009 219	-15 996 024	13 195
Sivistyslautakunta - Bildningsnäm- nden	TP2016BS	TA2017BG	Talousarvio- muutokset - Budgetändrin- garna	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	1 293 752	1 115 049	0	1 115 049	1 213 690	98 641
Sisäiset tuotot - Interna intäkter	280 264	491 072	0	491 072	447 264	-43 808
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-11 270 477	-10 609 914	-27 632	-10 637 546	-10 610 105	27 441
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-3 395 349	-3 194 794	12 124	-3 182 670	-3 264 011	-81 341
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-13 091 810	-12 198 587	-15 508	-12 214 095	-12 213 162	933

Tekninen lautakunta - Tekniska nämnden	TP2016BS	TA2017BG	Talousarvio- muutokset - Budgetändrin- garna	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	2 119 336	2 264 440	0	2 264 440	2 655 646	391 206
Sisäiset tuotot - Interna intäkter	4 475 869	3 860 758	0	3 860 758	4 017 555	156 797
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-4 889 688	-4 665 907	-655 000	-5 320 907	-5 399 403	-78 496
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-185 969	-155 215	0	-155 215	-235 847	-80 632
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	1 320 571	1 304 076	-655 000	649 076	1 037 951	388 875
Ympäristö- ja rakennuslautakunta - Miljö- och byggnadsnämnden	TP2016BS	TA2017BG	Talousarvio- muutokset - Budgetändrin- garna	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	120 508	105 350	0	105 350	141 809	36 459
Sisäiset tuotot - Interna intäkter	0	0	0	0	571	571
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-348 656	-382 096	0	-382 096	-352 552	29 544
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-47 445	-54 687	0	-54 687	-49 397	5 290
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-275 593	-331 433	0	-331 433	-259 569	71 864
Henkilötyövuodet - Personalarbetsår	TP2016BS	TA2017BG		TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse	
Kunta yhteensä - Kommunsammanlagt	307,9	303,15		267,97	-35,18	

TULOSLASKELMAOSA - RESULTATRÄKNINGSDEL	TP2016BS	TA2017BG	Talousarvio- muutokset - Budge- tändringarna	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Tulot - Inkomster						
Verotulot - Skatteinkomster	29 275 119	28 206 000	0	28 206 000	29 134 742	928 742
Valtionsuudet - Statsandelar	4 791 612	4 205 869	0	4 205 869	4 417 173	211 304
Korkotuotot - Ränteintäkter	13 047	11 687	0	11 687	14 580	2 893
Muut rahoitustuotot - Övriga Finansieringsin- täkter	95 975	79 974	0	79 974	97 440	17 466
Kulut - Utgifter						
Korkokulut - Ränteutgifter	-476 437	-570 419	0	-570 419	-408 813	-161 606
Muut rahoituskulut - Övriga finansieringsut- gifter	-28 079	-30 774	0	-30 774	-28 576	-2 198

INVESTOINTITULOT - INVESTERINGSINKOMSTER	TP2016BS	TA2017BG	Talousarvio- muutokset - Budge- tändringarna	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Kiinteä omaisuus - Fast egendom	333 250	0	0	0	281 600	-281 600
Talonrakennus - Husbyggnad						
Julkinen omaisuus - Offentlig egendom						
Irtain omaisuus - Lös egendom						
Vesihuoltolaitos - Vattenförsörjningsverket						
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	333 250	0	0	0	281 600	-281 600
INVESTOINTIMENOT - INVESTERINGSUTGIFTER	TP2016BS	TA2017BG	Talousarvio- muutokset - Budge- tändringarna	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Kiinteä omaisuus - Fast egendom	-370 601	-370 000	-550 733	-920 733	-1 143 848	223 115
Talonrakennus - Husbyggnad	-126 678	-925 000	-186 411	-1 111 411	-332 113	-779 298
Julkinen omaisuus - Offentlig egendom	-369 577	-876 000	-1 520 678	-2 396 678	-1 829 405	-567 273
Irtain omaisuus - Lös egendom	-184 787	-144 000	-82 336	-226 336	-173 621	-52 715
Vesihuoltolaitos - Vattenförsörjningsverket	-184 243	-840 000	5 000	-835 000	-708 711	-126 289
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	-1 235 886	-3 155 000	-2 335 158	-5 490 158	-4 187 698	-1 302 460
Netto	-902 636	-3 155 000	-2 335 158	-5 490 158	-3 906 098	-1 584 060

*Investointituloihin laskettu pysyvien vastaavien luovutustulot (TP2017 281 600 €, TA2017 ja MTA 330 000 €) mukaan edellisten tilivuosien mukaisesti - Överlåtelseinkomster av tillgångar bland bestående aktiva upptas bland investeringsinkomsterna i enlighet med de föregående räkenskapsåren

Ottolainauksen muutokset - Förändring i inlåning	TP2016BS	TA2017BG	Talousarvio- muutokset - Budget ändringarna	MTA2017ÄBG	TP2017BS	Poikkeama - Avvikelse
Pitkäaikaisten lainojen lisäys - Ökning av långfristiga lån	4 000 000	4 000 000	0	4 000 000	4 000 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys - Minskning av långfristiga lån	3 035 289	3 300 000	0	3 300 000	3 100 000	-200 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos - Förändring av kortfristiga lån	-2 950 000	0	0	0	0	0

III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT- BOKSLUTSKALKYLER

Kunnan tilinpäätöslaskelmat – Kommunens bokslutskalkyler

1. TULOSLASKELMA - RESULTATRÄKNING

TULOSLASKELMA - RESULTATRÄKNING	01.01.-31.12.2017		01.01.-31.12.2016	
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter				
Myyntituotot - Försäljningsintäkter	1 715 319,46		1 902 244,57	
Maksutuotot - Avgiftsintäkter	2 909 109,89		2 169 971,93	
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	529 231,44		589 139,98	
Muut toimintatuotot - Övriga verksamhetsintäkter	553 095,35	5 706 756,14	591 292,53	5 252 649,01
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter				
Henkilöstökulut - Personalkostnader				
Palkat ja palkkiot - Lön och arvoden	-10 740 142,17		-10 831 782,94	
Henkilösivukulut - Lönebikostnader				
Eläkekulut - Pensionskostnader	-2 332 064,62		-2 490 030,51	
Muut henkilösivukulut - Övriga lönebikostnader	-445 745,26		-627 578,64	
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-17 441 366,38		-16 448 091,94	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-2 320 941,75		-2 070 256,22	
Avustukset - Understöd	-1 262 432,58		-1 649 584,28	
Muut toimintakulut - Övriga verksamhetsutgifter	-849 842,01	-35 392 534,77	-537 089,20	-34 654 413,73
Toimintakate - Verksamhetsbidrag		-29 685 778,63		-29 401 764,72
Verotulot - Skatteinkomster		29 134 741,82		29 275 119,39
Valtionosuudet - Statsandelar		4 417 173,00		4 791 612,00
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansiella intäkter och kostnader				
Korkotuotot - Ränteutäkter	5 633,40		4 100,50	
Muut rahoitustuotot - Övriga Finansiella intäkter	75 465,97		74 000,77	
Korkokulut - Räntekostnader	-399 866,76		-467 490,14	
Muut rahoituskulut - Övriga finansiella kostnader	-6 601,89	-325 369,28	-6 105,52	-395 494,39
Vuosikate - Årsbidrag		3 540 766,91		4 269 472,28
Poistot ja arvonalentumiset Avskrivningar och nedskrivningar				
Suunnitelmanmukaiset poistot - Avskrivningar enligt plan	-1 553 035,38		-1 549 561,13	-1 549 561,13
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä - Värde- minskningar av långfristiga tillgångar	-429 261,71	-1 982 297,09		
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat		1 558 469,82		2 719 911,15
Tilikauden ylijäämä(+)/alijäämä(-) - Räkenskapsperiodens överskott(+)/underskott (-)		1 558 469,82		2 719 911,15

2. RAHOITUSLASKELMA - FINANSIERINGSKALKYL

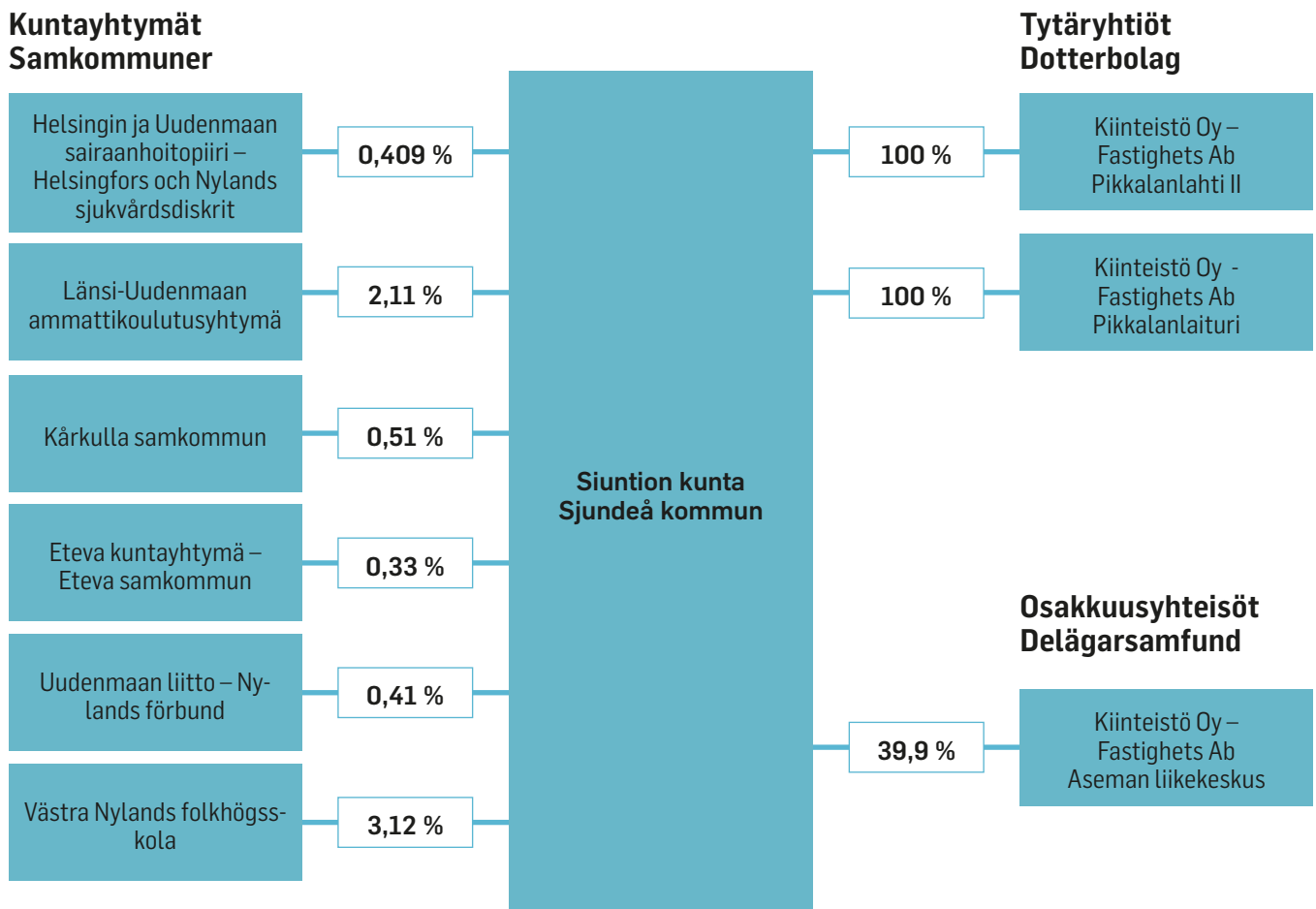
RAHOITUSLASKELMA - FINANSIERINGSKALKYL	2017		2016	
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde i verksamheten				
+Vuosikate - Årsbidrag	3 540 766,91		4 269 472,28	
-Tulorahoituksen korjauseurat - Rättelseposter till internt tillförda medel	273 343,51	3 267 423,40	324 979,01	3 944 493,27
Investointien rahavirta - Kassaflöde för investeringarnas del				
-Investointimenot -Investeringsutgifter	4 214 004,55		1 235 886,23	
-Rahoitusosuudet investointimenoihin - Finansieringsandelar i investeringsutgifter	0,00		0,00	
-Käyttöomaisuuden myyntihinnat -Överlåterseinkomster av tillgångar bland bestående aktiva	281 600,00	-3 932 404,55	333 250,00	-902 636,23
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde		-664 981,15		3 041 857,04
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde för finansieringens del				
Antolainauksen muutokset - Förändringar i utlåningen				
-Antolainasaamisten lisäykset - Ökning av utlåningen	0,00	0,00	3 720,00	-3 720,00
Lainakannan muutokset - Förändringar i lånebeståndet				
+Pitkäaikaisten lainojen lisäys - Ökning av långfristiga lån	4 000 000,00		4 000 000,00	
-Pitkäaikaisten lainojen vähennys - Minskning av långfristiga lån	3 100 000,00		3 035 289,40	
+Lyhytaikaisten lainojen muutos - Förändring av kortfristiga lån	0,00	900 000,00	-2 950 000,00	-1 985 289,40
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändring av likviditeten				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset - Förändring av förvaltade medel och kapital	0,00		0,00	
Saamisten muutos - Förändring i fordringen	568 201,60		-1 495 843,46	
Korottomien velkojen muutos - Förändring i räntefria skulder	-662 060,60	-93 859,00	1 511 898,06	16 054,60
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde för finansieringens del		806 141,00		-1 972 954,80
Rahavarojen muutos - Förändring av likvida medel		141 159,85		1 068 902,24
Rahavarojen muutos - Förändring av likvida medel				
+Rahat ja pankkisaamiset - Kassa och bank 31.12.	1 265 472,93		1 124 313,08	
-Rahat ja pankkisaamiset - Kassa och bank 1.1.	1 124 313,08	141 159,85	55 410,84	1 068 902,24

3. TASE - BALANSRÄKNING

VASTAAVAA - AKTIVA	2017	2016
PYSYVÄT VASTAAVAT - BESTÄENDE AKTIVA	34 463 572,28	32 240 121,31
Aineettomat hyödykkeet - Immateriella tillgångar	767 485,99	166 123,32
Aineettomat oikeudet - Immateriell rättigheter	57 297,72	81 782,69
Muut pitkävaikutteiset menot - Övriga utgifter med lång verkningstid	710 188,27	84 340,63
Aineelliset hyödykkeet - Materiella tillgångar	30 523 742,90	28 901 654,60
Maa- ja vesialueet - Mark- och vattenområden	5 220 611,08	4 085 020,07
Rakennukset - Byggnader	12 594 684,81	13 629 231,65
Kiinteät rakenteet ja laitteet - Fasta konstruktioner och anordningar	11 526 370,08	10 264 242,97
Koneet ja kalusto - Maskiner och inventarier	318 925,44	213 006,98
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat - Förskottsbetalningar och pågående nyanläggningar	863 151,49	710 152,93
Sijoitukset - Placeringar	3 172 343,39	3 172 343,39
Osakkeet ja osuudet - Aktier och andelar	3 168 623,39	3 168 623,39
Muut lainasaamiset - Övriga lånefordringar	3 720,00	3 720,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT - FÖRVALTADE MEDEL	263,42	12 383,16
Lahjoitusrahastojen varat - Donationsfondernas täckning	263,42	12 383,16
VAIHTUVAT VASTAAVAT - RÖRLIGA AKTIVA	3 377 049,37	3 804 091,12
Saamiset - Fordringar	2 111 576,44	2 679 778,04
Lyhytaikaiset saamiset - Kortfristiga fordringar	2 111 576,44	2 679 778,04
Myytisaamiset - Kundfordringar	600 232,04	623 252,81
Muut saamiset - Övriga fordringar	529 962,36	397 936,39
Siirtosaamiset - Resultatregleringar	981 382,04	1 658 588,84
Rahoitusarvopapperit - Finansieringsvärdepapper	10 535,04	10 535,04
Osakkeet ja osuudet - Aktier och andelar	10 535,04	10 535,04
Rahat ja pankkisaamiset - Kassa och bank	1 254 937,89	1 113 778,04
VASTAAVAA - AKTIVA	37 840 885,07	36 056 595,59

VASTATTAVAA - PASSIVA	2017	2016
OMA PÄÄOMA - EGET KAPITAL	11 371 629,84	9 813 160,02
Peruspääoma - Grundkapital	9 351 872,34	9 351 872,34
Edellisten kausien alijäämä - Överskott/ underskott från tidigare räkenskapsperioder	461 287,68	-2 258 623,47
Tilikauden ylijäämä - Räkenskapsperiodens överskott	1 558 469,82	2 719 911,15
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT - FÖRVALTAT KAPITAL	108 263,42	120 383,16
Lahjoitusrahastojen pääomat - Donationsfondernas kapital	108 263,42	120 383,16
VIERAS PÄÄOMA - FRÄMMANDE KAPITAL	26 360 991,81	26 123 052,41
Pitkäaikainen - Långfristigt	18 000 000,00	17 295 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta - Lån från finansinstitut och försäkringsinrättningar	17 950 000,00	17 070 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä - Lån från offentliga samfund	50 000,00	225 000,00
Lyhytaikainen - Kortfristigt	8 360 991,81	8 828 052,41
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta - Lån från finansinstitut och försäkringsinrättningar	3 120 000,00	2 800 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä - Lån från offentliga samfund	175 000,00	300 000,00
Saadut ennakot - Erhållna förskott	25 189,52	23 889,52
Ostovelat - Leverantörsskulder	2 881 727,89	2 560 903,05
Muut velat - Övriga skulder	224 665,85	260 011,05
Siirtovelat - Resultatregleringar	1 934 408,55	2 883 248,79
VASTATTAVAA - PASSIVA	37 840 885,07	36 056 595,59

Siuntion kunnan kuntakonsernirakenne ja omistusosuudet - Sjundeå kommuns koncernstruktur och ägarandelar

Muut Siuntion kunnan omistusyhteisöt ovat Kunta-Asunnot Oy, Rosk'n Roll Oy Ab, Taitoa Oy, kuntien Tiera Oy, Novago Yrityskehitys Oy, KuntaPro Oy, Koha-Suomi Oy ja Koha-Suomi Oy.

Sjundeå kommuns övriga ägarintressesamfund är Kunta-Asunnot Oy, Rosk'n Roll Oy Ab, Taitoa Oy, kuntien Tiera Oy, Novago Företagsutveckling Ab, KuntaPro Oy, Koha-Suomi Oy ja Koha-Suomi Oy.

Konsernitilinpäätöslaskelmat – Koncernbokslutskalkyler

4. KONSERNITULOSLASKELMA - KONCERNRESULTATRÄKNING

SIUNTION KUNNAN KONSERNITULOSLASKELMA - KONCERNRESULTATRÄKNING FÖR SJUNDEÅ KOMMUN	01.01.-31.12.2017		01.01.-31.12.2016	
Toimintatuotot - Verksamhetens intäkter		15 256 302,11		14 088 089,90
Toimintakulut - Verksamhetens kostnader		-44 843 352,63		-43 708 033,99
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta) - Andel av intressesamfundens vinst (förlust)		481,02		-421,60
Toimintakate - Verksamhetsbidrag		-29 586 569,50		-29 620 365,69
Verotulot - Skatteinkomster		29 134 109,40		29 274 486,97
Valtionsuudet - Statsandelar		4 944 085,80		5 390 945,46
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansiella intäkter och kostnader				
Korkotuotot - Ränteutäkter	7 210,58		6 334,12	
Muut rahoitustuotot - Övriga Finansieringsintäkter	77 871,29		75 567,37	
Korkokulut - Ränteutgifter	-405 430,89		-475 738,17	
Muut rahoituskulut - Övriga finansieringsutgifter	-55 300,17	-375 649,20	-55 017,68	-448 854,36
Vuosikate - Årsbidrag		4 115 976,51		4 596 212,38
Poistot ja arvonalentumiset - Avskrivningar och värdeminskningar				
Suunnitelmanmukaiset poistot - Avskrivningarna enligt planen	-2 102 024,36		-2 069 948,79	
Omistuksen eliminointierot - Skillnader i eliminering av innehavet	-4 176,58		0,00	
Arvonalentumiset - Nedskrivningar	-429 297,20	-2 535 498,14	-2 638,96	-2 072 587,75
Satunnaiset erät - Extraordinära poster		27 951,67		0
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat		1 608 430,04		2 523 624,63
Tilinpäätössiirrot - Bokslutsdispositioner		1 354,57		-261,19
Tilikauden verot - Räkenskapsperiodens skatter		138,70		-542,85
Laskennalliset verot - Latenta skatter		-37,17		220,73
Vähemmistöosuudet - Minoritetsandelar		-547,47		-252,00
Tilikauden ylijäämä(+)/alijäämä(-) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)		1 609 338,66		2 522 789,31

5. KONSERNIRAOHITUSLASKELMA - KONCERNFINANSIERINGSANALYS

SIUNTION KUNNAN KONSERNIRAOHITUSLASKELMA - KONCERNFINANSIERINGSANALYS FÖR SJUNDEÅ KOMMUN	2017		2016	
Toiminnan rahavirta				
+Vuosikate - Årsbidrag	4 115 976,51		4 596 212,38	
+ Satunnaiset erät - Extraordinära poster	27 951,67		0,00	
+Tilikauden verot - Räkenskapsperiodens skatter	138,70		-542,85	
+Tulorahoituksen korjauserät - Korrektivposter till internt tillförda medel	-290 179,68	3 853 887,19	-327 110,42	4 268 559,11
Investointien rahavirta - Kassaflödet för investeringarnas del				
-Investointimenot - Investeringsutgifter	-5 007 209,98		-1 858 322,52	
+Rahoitusosuudet investointimenoihin - Finansieringsandelar för investeringsutgifter	8 444,80		2 381,80	
+Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot - Försäljning-sintäkter av tillgångar bland bestående aktiva	322 534,62	-4 676 230,55	338 983,16	-1 516 957,57
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde		-822 343,36		2 751 601,54
Rahoituksen rahavirta - Kassaflödet för finansieringens del				
Antolainauksen muutokset - Förändringar i utlåningen				
-Antolainasaamisten lisäys - Ökning av utlåningen	0,00		-3 958,81	
+Antolainasaamisten vähennys - Minskning av utlåningen	0,00	0,00	255,51	-3 703,31
Lainakannan muutokset - Förändringar i lånebeståndet				
+Pitkäaikaisten lainojen lisäys - Ökning av långfristiga lån	4 365 129,45		4 006 725,98	
-Pitkäaikaisten lainojen vähennys - Minskning av långfristiga lån	-3 178 834,34		-3 095 956,96	
+Lyhytaikaisten lainojen muutos - Förändring av kortfristiga lån	-6 034,48	1 180 260,63	-2 945 160,22	-2 034 391,20
Oman pääoman muutokset - Förändringar i eget kapital		0,00		0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar av likviditeten				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset - Förändring av förvaltade medel och förvaltad kapital	-81,55		17,10	
Vaihto-omaisuuden muutos - Förändring av omsättningstillgångar	6 691,97		-13 431,16	
Saamisten muutos - Förändring av fordringar	351 248,81		-1 166 711,65	
Korottomien velkojen muutos - Förändring av räntefria skulder	-433 186,53	-75 327,30	1 470 765,32	290 639,60
Rahoituksen rahavirta - Kassaflödet för finansieringens del		1 104 933,33		-1 747 454,91
Rahavarojen muutos - Förändring av likvida medel		282 589,96		1 004 146,63
Rahavarojen muutos - Förändring av likvida medel				
+Rahavarat 31.12. _ Likvida medel 31.12	2 098 442,45		1 815 852,49	
-Rahavarat 1.1. - Likvida medel 1.1	1 815 852,49	282 589,96	811 705,86	1 004 146,63

6. KONSERNITASE – KONCERNBALANSEN

VASTAAVAA - AKTIVA	2017	2016
PYSYVÄT VASTAAVAT - BESTÄENDE AKTIVA	36 915 966,49	34 495 833,77
Aineettomat hyödykkeet - Immateriella tillgångar	886 637,01	324 146,30
Aineettomat oikeudet - Immateriella rättigheter	63 747,45	85 281,55
Muut pitkävaikutteiset menot - Övriga utgifter med lång verkningstid	822 889,56	238 578,10
Ennakkomaksut - Förskottsbetalningar	0,00	286,65
Aineelliset hyödykkeet - Materiella tillgångar	34 971 009,15	33 165 927,21
Maa- ja vesialueet - Mark - och vattenområden	5 366 144,37	4 226 666,14
Rakennukset - Byggnader	15 668 003,44	16 524 841,47
Kiinteät rakenteet ja laitteet - Fasta konstruktioner och anordningar	11 692 958,57	10 436 093,65
Koneet ja kalusto - Maskiner och inventarier	870 348,58	716 502,17
Muut aineelliset hyödykkeet - Övriga materiella tillgångar	13 553,70	13 986,47
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat - Förskottsbetalningar och pågående nyanläggningar	1 360 000,49	1 247 837,32
Sijoitukset - Placeringar	1 058 320,32	1 005 760,26
Osakkuusyhteisöosuudet - Andelar i ägointressesamfund	566 027,43	558 454,12
Muut osakkeet ja osuudet - Övriga aktier och andelar	486 017,47	441 030,72
Joukkovelkakirjalainasaamiset - Masskuldebrevsfordringar	0,00	0,00
Muut lainasaamiset - Övriga lånefordringar	3 994,98	3 994,98
Muut saamiset - Övriga fordringar	2 280,44	2 280,44
TOIMEKSIANTOJEN VARAT - FÖRVALTADE MEDEL	56 123,65	75 208,24
VAIHTUVAT VASTAAVAT - RÖRLIGA AKTIVA	4 817 809,62	4 893 160,44
Vaihto-omaisuus - Omsättningstillgångar	130 787,68	137 479,65
Saamiset - Fordringar		
Pitkäaikaiset saamiset - Longfristiga fordringar	5 018,82	1 659,83
Lyhytaikaiset saamiset - Kortfristiga fordringar	2 583 560,67	2 938 168,47
Rahoitusarvopaperit - Finansiella värdepapper	231 725,05	278 720,45
Rahat ja pankkisaamiset - Kassa och bank	1 866 717,40	1 537 132,04
VASTAAVAA - AKTIVA	41 789 899,76	39 464 202,45

VASTATTAVAA - PASSIVA	2017	2016
OMA PÄÄOMA - EGET KAPITAL	11 691 344,16	10 087 087,07
Peruspääoma - Grundkapital	9 351 872,34	9 351 872,34
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat - Grundkapital i stiftelser och sammanslutningar	0,00	0,00
Arvonkorotusrahassto - Uppskrivningsfond	0,00	0,00
Muut omat rahastot - Övrigt eget kapital	44 742,69	46 505,40
Edellisten kausien ylijäämä (+)/alijäämä(-) - Överskott(+)/underskott(-) från tidigare räkenskapsperioder	685 390,47	-1 834 079,98
Tilikauden ylijäämä(+)/alijäämä(-) - Räkenskapsperiodens överskott(+)/underskott (-)	1 609 338,66	2 522 789,31
VÄHEMMISTÖOSUDET - MINORITETSANDELAR	14 147,03	13 777,65
PAKOLLISET VARAUKSET - AVSÄTTNINGAR	219 561,07	226 561,29
Eläkevaraukset - Avsättningar för pensioner	4 104,62	4 628,64
Muut pakolliset varaukset - Övriga avsättningar	215 456,45	221 932,65
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄMAT - FÖRVALTAT KAPITAL	166 076,50	185 079,53
VIERAS PÄÄOMA - FRÄMMANDE KAPITAL	29 698 771,01	28 951 696,91
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma - Långfristigt räntebelagt främmande kapital	19 453 723,28	18 464 371,70
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma - Långfristigt räntefritt främmande kapital	5 783,79	5 935,80
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma - Långfristigt räntebelagt främmande kapital	3 380 154,40	3 189 245,34
Lyhytaikainen koroton vieraspääoma - Kortfristigt räntefritt främmande kapital	6 859 109,55	7 292 144,06
VASTATTAVAA - PASSIVA	41 789 899,76	39 464 202,45

7. KONSERNITUNNUSLUVUT - KONCERNNYCKELTAL

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT - NYCKELTAL	2 017	2 016
Toimintatuotot/kulut % - Verksamhetsinkomster/-utgifter %	34,02	32,23
Vuosikate/Poistot % - Årsbidrag/Avskrivningar %	162,33	221,76
Vuosikate, euroa/asukas - Årsbidrag, euro/invånare	669,48	744,57
Asukasmäärä - Inånarantal	6148	6173
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT - NYCKELTAL I KONCERNENS FINANSIERINGSKALKYL	2017	2 016
*Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 € - Ackumulerat kassaflöde för verksamhet och investeringar för 5 å, 1000 €	1183	2005
Investointien tulorahoitus % - Investeringarnas nyckeltal %	82,21	247,65
Lainanhoitokate - Låneskötselsbidrag	1,26	1,42
Kassan riittävyys - Kassans tillräcklighet	14,44	13,37
KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT - KONCERNBALANSENS NYCKELTAL	2017	2 016
Omavaraisuusaste, % - Självförsörjningsgrad	28,01	25,60
Suhteellinen velkaantuneisuus% - Proportionell skuldsättning %	60,20	59,38
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, % - Skulder och ansvar, procent av driftsinkomster, %	64,23	63,13
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 eur - Utfallet överskott (underskott), 1000 euro	2294,73	688,71
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), eur / asukas - Utfallet överskott (underskott), euro/invånare	373,25	111,57
Konsernin lainat, eur / asukas - Koncernens lån, euro/invånare	3714,03	3507,79
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 eur - Koncernens lånebestånd 31.12, 1000 euro	22833,88	21653,62
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 eur - Koncernens lånefordringar, 31.12, 1000 euro	0,00	3,99
Kunnan asukasmäärä - Kommunens invånarantal	6148	6173
*Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta- tunnusluvun esittämiseen ei ole käytettävissä vuosien 2013-2014 tietoja		
* Ackumulerat penningflöde av verksamhet och investeringar för 5 år - för framförande av nyckeltalet finns inte uppgifterna för åren 2013-2014		

IV LIITETIEDOT - NOTER TILL BOKSLUTET

1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT - NOTER ANGÅENDE TILLÄMPADE BOKSLUTSPRINCIPER

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät - Värderings- och periodiseringsprinciper samt metoder

Jaksotusperiaatteet: Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteella mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjakohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus: Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoonsa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kunnanhallituksen 22.10.2012 hyväksymällä poistosuunnitelman muutoksella on kaikkien hyödykkeiden, lukuun ottamatta kivisiä hallinto- ja laitosrakennuksia, poistoajoja tarkistettu 1.1.2013 alkaen. Lisäksi kunnanhallitus on 26.10.2015 päätöksellään muuttanut kehittämismenojen, muiden pitkävaikutteisten menojen, puisten hallinto- ja laitosrakennusten, vedenjakeluverkoston, viemäriverkon, sairaala- terveydenhuolto- yms. laitteiden, atk-laitteiden ja muiden laitteiden ja kaluston osalta poistoajoja siten, että pääsääntöisesti noudatetaan kunnanvaltuuston 3.9.2012 tekemän päätöksen lyhintä poistoajaa, mutta kunnanhallitus voi poiketa pääsäännöstä hyödykekohtaisesti kunnanvaltuuston hyväksymien suunnitelmapoistojen perusteiden rajoissa. Kunnanhallitus päätti samalla hyödykekohtaisia muutoksia 94 kpl 1.1.2016 alkaen. Muutos on perustunut hyödykkeiden taloudellisen pitoajan uudelleenarvointiin. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisien poistojen perusteet. Lisäksi tilikaudella on todettu käytöstä poistetun koulun rakennusten arvon palvelutuotannossa ja näiden koulurakennusten tulevaisuudessa kerryttämän tulon laskeneen pysyvästi poistamatonta hankintamenoa pienemmäksi ja niistä on tehty osittainen arvonalennus tilinpäätöksessä.

Sijoitusten arvostus: Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoonsa tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoonsa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuuden arvostus: Vaihto-omaisuutta ei ole.

Rahoitusomaisuuden arvostus: Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoonsa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely: Johdannaissopimuksia ei ole.

Avustusten käsittely: Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenoa vähennykseksi.

Aikaisempia tilikausia koskevien virheiden käsittely tilinpäätöksessä: Kunnan tilikauden kirjanpidossa ei ole käsitelty aikaisempiin tilikausiin kohdistuneita virheitä.

Periodiseringsprinciper: Inkomster och utgifter har i resultaträkningen antecknats enligt prestation. Avvikande från prestationsgrunden har skatteinkomsterna antecknats enligt tidpunkt för bokföring i den berörda räkenskapsperioden.

Värdering av bestående aktiva: Bestående aktiva har antecknats i balansräkningen i anskaffningsutgiften minskat med planenliga avskrivningar och finansieringsandelar som erhållits för investeringsutgifter. De planenliga avskrivningarna har beräknats enligt den på förhand uppgjorda avskrivningsplanen. Enligt en ändring av den avskrivningsplan som kommunstyrelsen har godkänt 22.10.2012 har avskrivningstiden för alla förnödenheter, utom förvaltnings- och institutionsbyggnader av sten, justerats fr.o.m. 1.1.2013. Dessutom har kommunstyrelsen med sitt beslut 26.10.2015 ändrat avskrivningstiden för utvecklingsutgifter, övriga utgifter med lång verkningstid, förvaltnings- och institutionsbyggnader i trä, avloppsnätet, sjukhus-, hälsovårds- o.dyl. anordningar, adb-utrustning samt övriga anordningar och inventarier så att huvudregeln är den, att den kortaste avskrivningstiden enligt kommunfullmäktiges beslut (3.9.2012) efterföljs, men kommunstyrelsen kan tillgångsspecifikt av grundad anledning avvika från huvudregeln. Kommunstyrelsen beslutade samtidigt om 94 st. tillgångsspecifika ändringar fr.o.m. 1.1.2016. Ändringen har baserat sig på förnödenheternas ekonomiska livslängd som har bedömts på nytt. Beräkningsgrunderna för planenliga avskrivningar har presenterats i noterna till resultaträkningen under punkten redogörelse för grunderna för avskrivningar enligt plan. Därtill har under räkenskapsperioden konstaterats att värdet inom serviceproduktionen på byggnaderna i en skola som tagits ur bruk och den inkomst som dessa skolbyggnader i framtiden ackumulerar, har blivit mindre än den permanent oavskrivna anskaffningsutgiften och det har gjorts en partiell värdesänkning för dessa i bokslutet.

Värdering av placeringar: Aktier och andelar inom bestående aktiva har antecknats i balansräkningen enligt anskaffningsutgiften eller ett lägre värde än den. Värderingen bygger på den intäkt som nyttheten sannolikt kommer att medföra i framtiden eller dess värde i serviceproduktionen. Poster av placeringskaraktär inom bestående aktiva har antecknats i balansräkningen enligt det nuvarande värdet eller enligt ett lägre sannolikt överlätelsetpris.

Värdering av omsättningstillgångar: Det finns inga omsättningstillgångar.

Värdering av finansieringstillgångar: Fordringar har upptagits i balansräkningen enligt det nominella värdet eller enligt ett värde som sannolikt är lägre än det. Finansieringsegendomsappren har antecknats i balansräkningen under anskaffningsutgift eller till det lägre sannolika överlätelsetpriset.

Behandling av derivatavtal: Det finns inga derivatavtal.

Behandling av bidrag: Finansieringsbidrag som erhållits för anskaffning av bestående aktiva materiella tillgångar har antecknats som minskning för ifrågakvarande anskaffningsutgift.

Hantering av fel som hänför sig till tidigare räkenskapsperioder: I bokföringen för kommunens räkenskapsperiod har inga fel gällande tidigare räkenskapsperioder behandlats.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot – Noter till koncernbokslutet

Konsernitilinpäätöksen laajuus: Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty molemmat tytäryhteisöt ja kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä sekä kunnan osakkuusyhteisö.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet: Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat samoin kuin konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaisia pysyviin vastaaviin sisältyviä sisäisiä katteita ei ole.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset: Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi: Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet: Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omaa pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmajoistojen oikaisu: Osakkuusyhteisön tilinpäätöksen muuttamiseksi kunnan tilinpäätösperiaatteiden mukaiseksi ei ollut tietoja saatavissa.

Osakkuusyhteisö: Osakkuusyhteisö on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Aikaisempia tilikausia koskevien virheiden käsittely tilinpäätöksessä: Ei ole.

Koncernbokslutets omfattning: I koncernbokslutet har de båda dottersamfunden och alla de samkommuner som kommunen är medlem i samt kommunens intressesamfund sammanställts.

Interna affärshändelser och interna täckningar: Koncernsamfundens interna intäkter och kostnader samt skulder har eliminerats. Också intäkter och kostnader samt fordringar och skulder mellan koncernsamfunden och de samkommuner där kommunen är delägare har eliminerats förutom i fråga om transaktioner av ringa betydelse. Väsentliga interna bidrag som ingår i bestående aktiva finns inte.

Avskrivningsdifferens och reserver: I koncernbalansräkningen har frivilliga och skattegrundade reserveringar samt avskrivningsdifferensen delats upp i eget kapital och latent skatteskuld. Uppdelningen har beaktats i elimineringen av innehav, i avskiljande av minoritetsandelar och i sammanställande av intressesamfund.

Eliminering av internt innehav: Kommunens och dess dotterbolags samt samkommunernas interna innehav har eliminerats. Skillnaden som uppstått i elimineringen av innehavet har bokförts i helhet på upphandlingsräkenskapsperioden.

Minoritetsandelar: Minoritetsandelarna har avskilts från koncernens över- och underskott i koncernresultaträkningen samt från koncernens eget kapital i koncernbalansräkningen.

Korrigerering av planmässiga avskrivningar: Det fanns inga uppgifter för att ändra intressesamfundens bokslut att motsvara kommunens bokslutsprinciper.

Intressesamfund: Intressesamfundet har sammanställts i koncernbokslutet enligt kapitalandelsmetoden.

Redogörelse för huruvida uppgifterna för den föregående räkenskapsperioden är jämförbara: Finns inte.

1.1 Tuloslaskelman liitetiedot - Noter till resultaträkningen

Toimintatuotot tehtävittäin - Verksamhetsintäkter per sektor	Konserni - Koncern		Kunta - Kommun	
	2017	2016	2017	2016
Yleishallinto - Allmän förvaltning	140 756,34	124 204,38	140 756,34	124 204,38
Sosiaali- ja terveystalvet - Social- och hälsovårdsväsendet	10 903 411,03	10 230 307,46	1 554 854,75	1 594 848,29
Perusopetus - Grundläggande utbildning	441 200,31	473 074,72	441 200,31	473 074,72
Varhaiskasvatus - Småbarnfostran	547 679,06	556 333,71	547 679,06	556 333,71
Muu kulttuuri- ja sivistystoimi - Övrigt kultur- och bildningsväsende	374 664,79	424 151,27	224 810,24	264 343,72
Yhdyskuntapalvelut - Tekniska samhälltjänster	1 237 453,52	1 353 048,47	1 237 453,52	1 353 048,47
Muut palvelut - Övrig tjänster	1 611 137,06	926 969,89	1 560 001,92	886 795,72
Kunnan ulkoiset toimintatuotot yhteensä - Utomstående verksamhetsintäkter sammanlagt	15 256 302,11	14 088 089,90	5 706 756,14	5 252 649,01

Verotulojen erittely - Specifikation av skatteinkomster	Kunta - Kommun	
	2017	2016
Verotulot - Skatteinkomster		
Kunnan tulovero - Kommunens inkomstskatt	26 425 527,62	26 738 173,89
Osuus yhteisöveron tuotosta - Andel av intäkter från samfundsskatt	556 220,60	440 115,82
Kiinteistövero - Fastighetsskatt	2 152 993,60	2 096 829,68
Verotulot yhteensä - Skatteinkomster sammanlagt	29 134 741,82	29 275 119,39

Valtionosuuksien erittely - Specifikation av statsandelar	Kunta - Kommun	
	2017	2016
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus - Statsandelen som noterats för kommunal basservice	5 552 940,00	6 266 945,00
Siitä - Därav: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus (+/-) - Utjämningen av statsandelen på basis av skatteinkomster (+/-)	-614 029,00	-505 747,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet - Övrigt undervisnings- och kulturväsende	-1 135 767,00	-1 475 333,00
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus - Behovsprövande statsanlaget för höjning		-
Valtionosuudet yhteensä - Statsandelar sammanlagt	4 417 173,00	4 791 612,00

Palvelujen ostojen erittely - Specifikation av köpta tjänster	Kunta - Kommun	
	2017	2016
Asiakaspalvelujen ostot - köp av kundservicetjänster	11 740 652,75	11 163 647,74
Muiden palvelujen ostot - köp av övriga tjänster	5 700 713,63	5 284 444,20
Kunnan palvelujen ostot yhteensä - Kommunens köp av tjänster sammanlagt	17 441 366,38	16 448 091,94

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista kunnan tilinpäätöksessä - Redogörelse för grunderna för avskrivningar enligt planen i kommunens bokslut

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Kunnanhallituksen 22.10.2012 hyväksymällä poistosuunnitelman muutoksella on kaikkien hyödykkeiden, lukuun ottamatta kivisiä hallinto- ja laitosrakennuksia, poistoajoja tarkistettu 1.1.2013 alkaen. Muutos on perustunut hyödykkeiden taloudellisen pitoajan uudelleenarviointiin. Kunnanhallitus päätti 26.10.2015 (KH § 174) muuttaa poistosuunnitelmaa ja hyväksyä hyödykekohtaiset poikkeamat pääsääntöön 1.1.2017 alkaen. Eri osastoilta saatujen taloudellis-teknisten selvitysten perusteella todettiin hyödykkeiden taloudellinen pitoaika poistosuunnitelmien alimpia raja-arvoja korkeammiksi.

Avskrivningarna för de tillgångar som avskrivningarna gäller har fastställts på basis av en på förhand uppgjord avskrivningsplan. Avskrivningarna enligt planen beräknas på anskaffningsutgiften för materiella och immateriella tillgångar enligt den uppskattade ekonomiska brukstiden. Enligt en ändring av den avskrivningsplan som kommunstyrelsen har godkänt 22.10.2012 har avskrivningstiderna för alla förnödenheter, utom förvaltnings- och institutionsbyggnader av sten, justerats fr.o.m. 1.1.2013. Ändringen baserar sig på förnödenheternas ekonomiska livslängd som har bedömts på nytt. Kommunstyrelsen beslutade 26.10.2015 (KST § 174) ändra avskrivningsplanen och godkänna tillgångsspecifika avvikelser från huvudregeln fr.o.m. 1.1.2017. Utgående från de ekonomisktekniska utredningarna från olika avdelningar konstaterades att det lägsta gränsvärdet för livslängden för ekonomiska förnödenheter i avskrivningsplanen höjs.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat: Uppskattade avskrivningstider och årliga avskrivningsprocenter samt avskrivnings- metoder:

PYSYVÄT VASTAAVAT - BESTÄENDE AKTIVA	Poistomenetelmä - Avskrivningsmetod	Poisto aika - Avskrivningstid	
Aineettomat hyödykkeet - Immateriella tillgångar			
Kehittämismenot - Utvecklingsutgifter	Tasapoisto - Linjär avskrivning	2 - 5	Vuotta - År
Aineettomat oikeudet - Immateriella rättigheter	"	5	"
Liikearvo - Affärsvärde	"	2	"
Muut pitkävaikutteiset menot - Övriga utgifter med lång verkningstid	"	2 - 5	"
Aineelliset hyödykkeet - Materiella tillgångar			
Maa- ja vesialueet - Mark- och vattenområden		Ei poisto aikaa - Ej avskrivningstid	
Rakennukset ja rakennelmat - Byggnader och konstruktioner			
Hallinto- ja laitosrakennukset, kiviset - Förvaltnings- och institutionsbyggnader, av sten	"	40	"
Hallinto- ja laitosrakennukset, puiset - Förvaltnings- och institutionsbyggnader, av trä	"	20 - 30	"
Tehdas- ja tuotantorakennukset-Fabriks- och produktionsbyggnader	"	20	"
Taloussrakennukset - Ekonomibygnader	"	10	"
Vapaa-ajan rakennukset - Fritidsbyggnader	"	20	"
Asuinrakennukset - Bostadsbyggnader	"	30	"
Kiinteät rakenteet ja laitteet - Fasta konstruktioner och anordningar			
Kadut, tiet ja torit - Gator, vägar, torg och parker	"	15	"
Sillat, laiturit ja uimalat - Broar, kajer och badinrättningar	"	10	"
Muut maa- ja vesirakenteet - Övriga jord- och vattenkonstruktioner	"	15	"
Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	"	30 - 40	"
Viemäriverkko - Avloppsnät	"	30 - 40	"
Kaukolämpöverkko - Fjärrvärmenät	"	20	"
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet - Elledningar, transformatorer, utomhusbelysning	"	15	"
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset - Telefonnät, central och abonnentcentraler	"	10	"
Maakaasuverkko - Naturgasnät	"	20	"
Muut putki- ja kaapeliverkot - Övriga rör- och kabelnät	"	15	"
Sähkö-, vesi yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet - Maskinerier och anordningar vid el-, vatten- o dyl. Verk	"	10	"
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet - Fasta lyft- och flyttanordningar	"	15	"
Liikenteen ohjauslaitteet - Trafikregleringsanordningar	"	10	"
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet - Övriga fasta maskiner, anordningar och konstruktioner	"	10	"
Koneet ja kalusto - Maskiner och inventarier			
Rautaiset alukset - Fartyg av järn	"	15	"
Puiset alukset ja muut uivat työkonet - Fartyg av trä och andra flytande arbetsmaskiner	"	8	"
Muut kuljetusvälineet - Övriga transportmedel	"	4	"
Muut liikkuvat työkonet - Övriga rörliga arbetsmaskiner	"	5	"
Muut raskaat koneet - Övriga tunga maskiner	"	10	"
Muut kevyet koneet - Övriga lätta maskiner	"	5	"
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. Laitteet - Sjukhus-, hälsovårds- o.dyl. anordningar	"	5 - 7	"
Atk-laitteet - Adb-utrustning	"	3 - 4	"
Muut laitteet ja kalusteet - Övriga anordningar och inventarier	"	3 - 4	"

PYSYVÄT VASTAAVAT - BESTÄENDE AKTIVA	Poistomenetelmä - Avskrivningsmetod	Poistoaika - Avskrivningstid
Muut aineelliset hyödykkeet - Övriga materiella nyttigheter		
Luonnonvarat - Naturresurser		Käytön mukainen poisto - Avskrivning enligt användning
Arvo- ja taide-esineet - Konst- och värdeföremål		Ei poistoaikaa - Ej avskrivningstid
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat - Förskottsbetalningar och pågående nyanläggningar		Ei poistoaikaa - Ej avskrivningstid
Pysyvien vastaavien sijoitukset - Placeringar bland bestående aktiva		
Osakkeet ja osuudet - Aktier och andelar		Ei poistoaikaa - Ej avskrivningstid

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi. Små anskaffningar av bestående aktiva, vilkas anskaffningsutgift är mindre än 10 000 euro har kommunen bokfört som årskostnader.

Arvonalennus käytöstä poistetuista koulurakennuksista: tasearvo 31.12.2017 ennen arvonalennusta 693 486,55 €, tehty arvonalennus on 463 975,47 €. - Värdesänkning för de avskrivna skolfastigheterna: balansvärde 31.12.2017 innan värdesänkning 693 486,55 €, värdesänkningen som gjordes var 463 975,47 €.

Muutetun poistosuunnitelman hyödykekohtaiset poikkeamat ovat seuraavat: - De tillgångsspecifika avvikelserna från den ändrade avskrivningsplanen är följande:

ALARAJASTA POIKKEAVAT POISTOAJAT - AVSKRIVNINGSTIDER SOM AVVIKER FRÅN DEN NEDRE GRÄNSEN						
Esinenumero - Varanummer	Esine-tunnus - Varubeteckning	Esine/hyödyke - Vara/nyttighet	Poistolaji - Avskrivningstyp	Poistoaika - Avskrivningstid 31.12.2015	Uusi poistoaika - Ny avskrivningstid	Perustelu - Motivering
50000124	-2	Planmeca Compact i Classic v2 hoitokone	Sairaala-, terveydenhuolto- yms. Laitteet - Sjukhus-, hälsovårds- o.dyl. anordningar	5	7	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
50000124	-3	Hammashuollon laitehankinnat	Sairaala-, terveydenhuolto- yms. Laitteet - Sjukhus-, hälsovårds- o.dyl. anordningar	5	7	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000027	0	Jukolan päiväkot	Hallinto- ja laitusrakennukset, puiset - Förvaltnings- och institutionsbyggen, trä	20	30	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000028	-3	Yhdistelmäuuni Dieta WindStar 220 uunivau- nolla	Muut laitteet ja kalusteet - Övriga anordningar och inventarier	3	4	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000067	0	Fallin vesijohto	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000068	0	Aseman alue vesi ja viem.	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000068	-1	Vesilinjojen sulkujen korjaus 2014	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000069	0	Aseman alue vesi ja viem.	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000069	-1	Korjaus	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000069	-2	Vanhan viemäriverkoston korjaus	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000069	-3	Vuotovesien tutkiminen	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000069	-4	Siuntion Sydän vesi- ja viemäriverkosto	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid

Esinenumero - Varanummer	Esine-tunnus - Varube-teckning	Esine/hyödyke - Vara/nyttighet:	Poistolaji - Avskrivningstyp	Poisto aika - Avskrivningstid 31.12.2015	Uusi pois-toaika - Ny avskrivningstid	Perustelu - Motivering
5000069	-5	Vuotovesien tutkiminen 2014	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000069	-6	Kartoitustyö, dokumentointi, paikkaukset	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000069	-7	Vanhan viemäriverkon korjaus	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000069	-8	Vuotovesien tutkiminen 2014 lisäys	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000069	-9	Peltotie kaivojen korjaus 8.-9.12.2014	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000070	0	Botåker vesi ja viemäri	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000071	0	Botåker vesi ja viemäri	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000072	0	Vesi- ja viem.verk. täyd.	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000072	-1	Kt-verkoston täydentäm.	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000072	-2	Kt-verkoston täydentäminen 2010	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000072	-3	Kt-verkoston täydentäminen 2010	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000072	-4	Kt-verkoston täydentäminen 2011	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000072	-5	Kt-verkoston täydentäminen v. 2011	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000072	-6	Kt-verkoston täydentäminen v.2011	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000072	-7	Kumputie (Tyyskylä)	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000072	-8	Kumpulantie (Tyyskylä)	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000072	-9	Kt-verkoston täydentäminen	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000072	-10	Valurautaa yms	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000072	-11	Pickalan huoltoaseman viemärointi	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000072	-12	Sudenkaari palopostin korjaus	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000072	-13	Puhdistamon työtunnit	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000073	0	Vesi- ja viem.verk. täyd.	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000073	-1	Kt-verkoston täydentäm.	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid

Esinenumero - Varanummer	Esine-tunnus - Varube-teckning	Esine/hyödyke - Vara/nyttighet:	Poistolaji - Avskrivningstyp	Poistoai-ka - Avskriv-ningstid 31.12.2015	Uusi pois-toaika - Ny avskriv-ningstid	Perustelu - Motivering
5000075	0	Eritasorist. vesi ja viem	Vedenjakeluverkosto - Vattendistri-butionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk använd-ningstid
5000076	0	Eritasorist. vesi ja viem	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk använd-ningstid
5000077	0	Kunnallistekn. yhteis-proj	Vedenjakeluverkosto - Vattendistri-butionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk använd-ningstid
5000078	0	Kunnallistekn. yhteis-proj	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk använd-ningstid
5000079	0	Störsvikin johdot	Vedenjakeluverkosto - Vattendistri-butionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk använd-ningstid
5000079	-1	Korjaus	Vedenjakeluverkosto - Vattendistri-butionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk använd-ningstid
5000079	-2	Golf-kartanon pohj. puolen alue, kunn.tekn. vesi	Vedenjakeluverkosto - Vattendistri-butionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk använd-ningstid
5000080	0	Störsvikin johdot	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk använd-ningstid
5000080	-1	Golf-kartanon pohj. puolen alue, kunn.tekn. viemäri	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk använd-ningstid
5000081	0	Vesijohto Kalans	Vedenjakeluverkosto - Vattendistri-butionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk använd-ningstid
5000082	0	Kirkonkylän vesijohto	Vedenjakeluverkosto - Vattendistri-butionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk använd-ningstid
5000082	-1	Korjaus	Vedenjakeluverkosto - Vattendistri-butionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk använd-ningstid
5000083	0	Lappers vesijohto	Vedenjakeluverkosto - Vattendistri-butionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk använd-ningstid
5000084	0	Viemäriverkoston korj.	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk använd-ningstid
5000085	0	Vesijohto Fägelvik	Vedenjakeluverkosto - Vattendistri-butionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk använd-ningstid
5000086	0	Kirkonkylän vesi ja viem.	Vedenjakeluverkosto - Vattendistri-butionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk använd-ningstid
5000087	0	Kirkonkylän vesi ja viem.	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk använd-ningstid
5000088	0	Yhdysvesijohto	Vedenjakeluverkosto - Vattendistri-butionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk använd-ningstid
5000089	0	Sundsin vesi ja viem.	Vedenjakeluverkosto - Vattendistri-butionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk använd-ningstid
5000090	0	Sundsin vesi ja viemäri	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk använd-ningstid
5000091	0	Lillåkerin vesijohto	Vedenjakeluverkosto - Vattendistri-butionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk använd-ningstid
5000092	0	Sunnanvikin vesi ja viem.	Vedenjakeluverkosto - Vattendistri-butionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk använd-ningstid
5000092	-1	Sunnanvikin vesi- ja viemäriverkosto	Vedenjakeluverkosto - Vattendistri-butionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk använd-ningstid

Esinenumero - Varanummer	Esine-tunnus - Varube-teckning	Esine/hyödyke - Vara/nyttighet:	Poistolaji - Avskrivningstyp	Poisto aika - Avskrivningstid 31.12.2015	Uusi pois-toaika - Ny avskrivningstid	Perustelu - Motivering
5000093	0	Sunnanvikin vesi ja viem.	Viemäriverkko - Avloppsnet	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000093	-3	Sunnanvikin vesi- ja viemäriverkosto	Viemäriverkko - Avloppsnet	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000094	0	Hagan vesi ja viemäri	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnet	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000095	0	Hagan vesi ja viemäri	Viemäriverkko - Avloppsnet	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000096	0	Haja-asutuksen vesijohdot	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnet	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000097	0	Nikuksen korjaus	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnet	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000102	0	Siirtoviemäri Strömsby	Viemäriverkko - Avloppsnet	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000102	-1	Siirtoviemäri Strömsby	Viemäriverkko - Avloppsnet	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000102	-2	Siirtoviemäri Kirkkonummi	Viemäriverkko - Avloppsnet	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000102	-3	Rahoitusosuudet Kirkkonummen siirtoviemäriille	Viemäriverkko - Avloppsnet	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000102	-4	Siirtoviemäri/rahoitusosuus Kirkkonummen kunnalle	Viemäriverkko - Avloppsnet	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000103	0	Kreijansin vesi ja viem.	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnet	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000104	0	Kreijansin vesi ja viem.	Viemäriverkko - Avloppsnet	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000105	0	Palonummen vesi ja viem.	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnet	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000105	-1	Palonummen asuntoalue	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnet	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000108	0	Palonummen vesi ja viem.	Viemäriverkko - Avloppsnet	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000108	-1	Palonummen asuntoalue	Viemäriverkko - Avloppsnet	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000108	-2	Korjaus	Viemäriverkko - Avloppsnet	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000111	0	Sakokaivol. vast.asema	Viemäriverkko - Avloppsnet	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000123	-7	Sjundeå Svenska Skolan lisäosan kalustaminen	Muut laitteet ja kalusteet - Övriga anordningar och inventarier	3	4	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000123	-8	Svenska förskolanin tietotekniikkahankinnat	Atk-laitteet - Adb-utrustning	3	4	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000123	-9	SSS:n laajennusosan tietotekniikkahankinnat	Atk-laitteet - Adb-utrustning	3	4	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000123	-10	Oppilastietokoneet ja tarvikkeet, piirtopöytä	Muut laitteet ja kalusteet - Övriga anordningar och inventarier	3	4	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid

Esinenumero - Varanumner	Esine-tunnus - Varube-teckning	Esine/hyödyke - Vara/nyttighet:	Poistolaji - Avskrivningstyp	Poistoai-ka - Avskriv-ningstid 31.12.2015	Uusi pois-toaika - Ny avskriv-ningstid	Perustelu - Motivering
5000123	-11	SSS:n teknisen työn turvallisuushankinnat	Muut laitteet ja kalusteet - Övriga anordningar och inventarier	3	4	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000124	-1	Autoklaavi hammas-hoitolaan	Sairaala-, terveydenhuolto- yms. Laitteet - Sjukhus-, hälsovårds- o.dyl. anordningar	5	7	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000126	-1	Akk:n teknisen työn turvallisuushankinnat	Muut laitteet ja kalusteet - Övriga anordningar och inventarier	3	4	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000129	-1	Svenska förskolan kalustus	Muut laitteet ja kalusteet - Övriga anordningar och inventarier	3	4	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000130	0	PR:n teknisen työn turvallisuushankinnat	Muut laitteet ja kalusteet - Övriga anordningar och inventarier	3	4	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000136	0	Tyyskylänkalio kt:n rak.	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000137	0	Tyyskylänkalio kt:n rak.	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000138	-3	Perusturvan tietokoneet	Atk-laitteet - Adb-utrustning	3	4	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000144	-3	Walkers-kahvion kalusto	Muut laitteet ja kalusteet - Övriga anordningar och inventarier	3	4	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000145	-1	Rakennustarkastajan GPS-laitteisto	Muut laitteet ja kalusteet - Övriga anordningar och inventarier	3	4	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
5000152	0	Tyyskylän päiväkotii, rakennus	Hallinto- ja laitosrakennukset, puiset - Förvaltnings- och institutionsbyggen, trä	20	30	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
500072	-2	Kt-verkoston täydentämine	Vedenjakeluverkosto - Vattendistributionsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid
500073	-2	Kt-verkoston täydentämine	Viemäriverkko - Avloppsnät	30	40	Taloudellinen pitoaika - Ekonomisk användningstid

Pakollisten varausten muutos – Ändring i obligatoriska reserveringar

Pakollisten varausten muutos – Ändring i obligatoriska reserveringar	Konserni - Koncern	
	2017	2016
Eläkevastuut 1.1. - Pensionsansvar 1.1	4628,64	6562,41
Lisäykset tilikaudella - Tillägg under räkenskapsperioden	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella - Avdrag under räkenskapsperioden	-524,02	-1933,77
Eläkevastuut 31.12. - Pensionsansvar 31.12	4104,62	4628,64
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (ky) - Patientskadeersättningsavgift (kb) 1.1	209715,25	210107,33
Lisäykset tilikaudella - Tillägg under räkenskapsperioden	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella - Avdrag under räkenskapsperioden	-14040,43	-392,08
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (ky) - Patientskadeersättningsavgift (kb) 31.12	195674,83	209715,25
Ympäristövastuut 1.1. - Miljöansvar 1.1	6948,68	7388,56
Lisäykset tilikaudella - Tillägg under räkenskapsperioden	6539,93	6948,67
Vähennykset tilikaudella - Avdrag under räkenskapsperioden	-6948,67	-7388,56
Ympäristövastuut 31.12. - Miljöansvar 31.12	6539,93	6948,68
Muut varaukset 1.1. - Övriga reserveringar 1.1	5268,72	3631,93
Lisäykset tilikaudella - Tillägg under räkenskapsperioden	8786,37	4181,47
Vähennykset tilikaudella - Avdrag under räkenskapsperioden	-813,40	-2544,68
Muut varaukset 31.12. - Övriga reserveringar 31.12	13241,68	5268,72

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot- ja tappiot - Överlåtelsevinster och -förluster av tillgångar bland bestående aktiva förnödenheter

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot- ja tappiot - Överlåtelsevinster och -förluster av tillgångar bland bestående aktiva förnödenheter	Konserni - Koncern		Kunta - Kommun	
	2017	2016	2017	2016
Muut toimintatuotot - Övriga verksamhetsintäkter				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot - Överlåtelsevinster för mark- och vattenområden	275 092,58	270 460,76	273 343,51	269 370,15
Rakennusten luovutusvoitot - Överlåtelsevinster från byggnader	1 482,64	55 608,86	0	55 608,86
Muut luovutusvoitot - Övriga överlåtelsevinster	6 899,91	717,62	0	0
Luovutusvoitot yhteensä - Försäljingsvinster sammanlagt	283 475,13	326 787,24	273 343,51	324 979,01
Muut toimintakulut - Övriga verksamhetsutgifter				
Kiinteistön luovutustappiot - Överlåtelseförluster för fastighet	1232,67			
Muut luovutustappiot - Övriga överlåtelseförluster	39,57	55,45	0	0
Luovutustappiot yhteensä - Övriga överlåtelseförluster sammanlagt	1272,25	55,45	0	0
Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely - Specification av utdelningsintäkter och ränteintäkter på grundkapital			Kunta - Kommun	
			2017	2016
Osinkotuotot muista yhteisöistä - Utdelningsintäkter från andra sammanslutningar			5 633,40	4 100,50
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä - Ränta på grundkapital från samkommunerna			48 088,44	48 199,98
Yhteensä - Sammanlagt			53 721,84	52 300,48

Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet valtuustoryhmittäin eriteltyinä (kuntalaki 19.2§) - Stöd för fullmäktigegruppernas verksamhet specificerade per fullmäktigegrupp (kommunallagen § 19.2)

Siuntion kunnassa ei ole annettu valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi rahallista tukea tilikaudella 2017 eikä myöskään tilikaudella 2016.

Finansiellit stöd för fullmäktigegruppernas verksamhet har inte getts i Sjundeå under räkenskapsperioden 2017 och inte heller under räkenskapsperioden 2016.

1.2 Taseen liitetiedot - Noter till balansräkningen

Aineettomat hyödykkeet - Immateriella tillgångar	Kunta - Kommun			
	Aineettomat oikeudet - Immateriella rättigheter	Muut pitkävaikutteiset menot - Övriga utgifter med lång verkningsstid	Ennakkomaksut - Förskottsbetalningar	Aineettomat hyödykkeet yhteensä - Immateriella förnödenheter sammanlagt
Poistamaton hankintameno 1.1. - Oav-skriven anskaffning-sutgift 1.1	81 782,69	84 340,63		166 123,32
Lisäykset tilikauden aikana - Ökningar under räkenskapsperioden	0,00	677 107,89		677 107,89
Vähennykset tilikauden aikana - Minskningar under räkenskapsper	0,00	0,00		0,00
Rahoitusosuudet - Finansieringsandelar	0,00	0,00		0,00
Siirrot erien välillä - Överföringar mellan poster	0,00	0,00		0,00
Tilikauden poisto - Räkenskapsperiodens avskrivning	-24 484,97	-51 260,25		-75 745,22
Poistamaton hankintameno 31.12. - Oavskriften anskaffning-sutgift 31.12	57 297,72	710 188,27		767 485,99
Kirjanpitoarvo 31.12. - Bokföringsvärde 31.12.	57 297,72	710 188,27		767 485,99

Aineelliset hyödykkeet - Materiella tillgångar	Kunta - Kommun			
	Maa- ja vesialueet - Mark- och vattenområden	Rakennukset- Byggnader	Kiinteät rakenteet ja laitteet - Fasta konstruktioner och anordningar	Koneet ja kalusto - Maskiner och inventarier
Poistamaton hankintameno 1.1. - Oavskriven anskaffning-sutgift 1.1	4 085 020,07	13 629 231,65	10 264 242,97	213 006,98
Lisäykset tilikauden aikana - Tillägg under räkenskapsperi-oden	1 143 847,50	84 201,07	1 266 139,39	190 131,24
Vähennykset tilikauden aikana - Minskningar under räkens-kapsper.	-8 256,49	0,00	0,00	0,00
Rahoitusosuudet - Finansieringsandelar	0,00	0,00	0,00	0,00
"Siirrot erien välillä - Överföringar mellan poster	0,00	0,00	699 578,90	0,00
Tilikauden poisto - Räkenskapsperiodens avskrivning	0,00	-1 118 747,91	-703 591,18	-84 212,78
Poistamaton hankintameno 31.12. - Oavskriven anskaffning-sutgift 31.12	5 220 611,08	12 594 684,81	11 526 370,08	318 925,44
Kirjanpitoarvo 31.12. - Bokföringsvärde 31.12.	5 220 611,08	12 594 684,81	11 526 370,08	318 925,44
Aineelliset hyödykkeet - Materiella tillgångar	Kunta - Kommun			
		Enn.maksut ja kes-keneräiset hankinnat - Förskottsbetalnin-gar och pågående anskaffnignar	Aineelliset hyö-dykkeet yhteensä - Materiella tillgångar sammanlagt	Aineettomat ja ai-neelliset hyödykkeet yhteensä - Immate-riella och materiella tillgångar samman-lagt
Poistamaton hankintameno 1.1. - Oavskriven anskaffning-sutgift 1.1		710 152,93	28 901 654,60	29 067 777,92
Lisäykset tilikauden aikana - Ökningar under räkenskapspe-riode		852 577,46	3 536 896,66	4 214 004,55
Vähennykset tilikauden aikana - Minskningar under räkens-kapsper		0,00	-8 256,49	-8 256,49
Rahoitusosuudet - Finansieringsandelar		0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä - Överföringar mellan poster		-699 578,90	0,00	0,00
"Tilikauden poisto - Räkenskapsperiodens avskrivning		0,00	-1 906 551,87	-1 982 297,09
Poistamaton hankintameno 31.12. - Oavskriven anskaffning-sutgift 31.12		863 151,49	30 523 742,90	31 291 228,89
Kirjanpitoarvo 31.12. - Bokföringsvärde 31.12.		863 151,49	30 523 742,90	31 291 228,89
Maa- ja vesialue erittely - Specifikation av mark- och vattenområden	Konserni - Koncern		Kunta - Kommun	
	2017	2016	2017	2016
Maa- ja vesialueet - Mark- och vattenområden				
Kiinteistöjen liittymismaksut - Fastigheternas anslut-ningsavgifter	8 516,12	9 220,97	8 516,12	8 516,12
Muut maa- ja vesialueet - Övriga mark- och vattenområ-den	5 357 628,25	4 217 445,17	5 212 094,96	4 076 503,95
Maa- ja vesialueet yhteensä - Mark- och vattenområden sammanlagt	5 366 144,37	4 226 666,14	5 220 611,08	4 085 020,07

Pysyvien vastaavien sijoitukset - Placeringar bland bestående aktiva						
Sijoitukset - Placeringar	Osakkeet konserniyhtiöt - Aktier koncernbolag	Osakkeet omistusyht.yhteisöt - Aktier ägarsamfund	Osakkeet ja osuudet, Kunta - Aktier och andelar, Kommun			Muut lainasäämiset Saamiset muut yhteisöt
			Kuntayhtymäosuudet - Ändelar i samkommuner	Muut osakkeet ja osuudet - Övriga aktier och andelar	Yhteensä - Sammanlagt	
Hankintameno - Ansffningsutgift 1.1.	561 010,00	284 170,32	1 928 394,35	391 868,81	3 165 443,48	0,00
Lisäykset - Ökning under räkenskapsperioden	0,00	0,00	0,00	3 179,91	3 179,91	3 720,00
Vähennykset - Minsking under räkenskapsperioden	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno - Ansaffningsutgift 31.12.	561 010,00	284 170,32	1 928 394,35	395 048,72	3 168 623,39	3 720,00
Arvonlennukset - Uppskrivningarna	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset - Nedskrivningarna	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo - Bokfört värde 31.12	561 010,00	284 170,32	1 928 394,35	395 048,72	3 168 623,39	3 720,00

Nimi - Namn	Kotipaikka - Hemort	Kunnan omistusosuus - Kommunens ägarandel	Konsernin omistusosuus - Koncernens ägarandel	Kuntakonsernin osuus (1000 €) - Kommunkoncernens andel (1000 €)		
				Omasta pääomasta - Av eget kapital	Vieraasta pääomasta - Av främmande kapital	Tilik. voitosta/ tapp. - Av räknensk. vinst/förlust
Tytäryhtiöt - Dotterbolag						
Kiinteistö Oy Pikkalanlahti II	Siuntio - Sjundeå	100 %	100 %	53,80	20,22	-0,02
Kiinteistö Oy Pikkalanlaituri	Siuntio - Sjundeå	100 %	100 %	3,56	6,44	-1,16
Yhdistelemättömät tytäryhteisöt - Icke sammanställda dottersamfund		-				
Yhteensä - Sammanlagt				57,36	26,67	-1,18
Kuntayhtymät - Samkommuner						
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri - Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt	Helsinki - Helsingfors	0,409	0,409	1 629,77	2 870,19	7,93
Kärkulla samkommun	Parainen - Pargas	0,51 %	0,51 %	65,33	117,10	4,06
Länsi-Uudenmaan ammattikoulutuskuntayhtymä	Lohja - Lojo	2,11 %	2,11 %	742,33	139,58	13,22
Eteva Kuntayhtymä	Mäntsälä	0,33 %	0,33 %	50,17	167,69	1,88
Uudenmaan liitto	Helsinki - Helsingfors	0,41 %	0,41 %	5,17	287,64	0,05
Västra Nylands folkhögskola	Karjaa - Karis	3,12 %	3,12 %	39,72	9,86	0,23
Yhdistelemättömät kuntayhtymät		-				
Yhteensä - Sammanlagt				2 532,50	3 592,07	27,37
Osakkuusyhteisöt - Delägarsamfund						
Kiinteistö Oy Aseman liikekeskus	Siuntio - Sjundeå	39,99	39,99	479,78	2,53	0,00
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt - Icke sammanställda ägarintresse-samfund		-				
Muut omistusyhteisyyhteisöt - Övriga holdingsammanslutningar						
Yhteensä - Sammanlagt				479,78	2,53	0,00

Saamisten erittely - Specifikation över fordringar	Kunta - Kommun 2017		Kunta - Kommun 2016	
	Pitkäaikaiset - Långfristiga	Lyhytaikaiset - Kortfristiga	Pitkäaikaiset - Långfristiga	Lyhytaikaiset - Kortfristiga
Saamiset tytäryhteisöiltä - Ordningar på dottersamfund				
Myyntisaamiset - Försäljningsfodran	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainasaamiset - Lånefordringar	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset - Övriga fordringar	0,00	26 193,39	0,00	24 134,99
Siirtosaamiset - Resultatregleringar	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä - Sammanlagt	0,00	26 193,39	0,00	24 134,99
Saamiset jäsenkuntayhtymiltä - Fordringar på samkommuner, i vilka kommunen är medlem				
Myyntisaamiset - Försäljningsfodran	0,00	5 435,50	0,00	1 279,00
Lainasaamiset - Lånefordringar	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset - Övriga fordringar	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset - Resultatregleringar	0,00	827 047,46	0,00	318 463,29
Yhteensä - Sammanlagt	0,00	832 482,96	0,00	319 742,29
Saamiset osakuu- ja omistusyhteisyyksiltä - Fordringar på intresse- och ägarintressesamfund				
Myyntisaamiset - Försäljningsfodran	0,00	0,00	0,00	1 236,06
Lainasaamiset - Lånefordringar	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset - Övriga fordringar	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset - Resultatregleringar	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä - Sammanlagt	0,00	0,00	0,00	1 236,06
Saamiset yhteensä - Fordringar totalt	0,00	858 676,35	0,00	345 113,34

Rahoitustuottojen ja -kulujen erittely - Specifikation av finansieringsintäkter och -utgifter	Kunta - Kommun	
	2017	2016
Rahoitustuotot - Finansieringsintäkter		
Korkotuotot talletuksista - Ränteintäkter från depositioner	0,00	0,00
Korkotuotot antolainoista (vesihuoltolaitos) - Ränteintäkter från utlåning (vattenförsörjningsverket)	8 946,48	8 946,48
Verotilitysten korot - Skatteredovisningsräntor	3 063,32	4 138,73
Viivästyskorot, saadut - Dröjsmålsräntor, erhållna	4 918,19	4 769,70
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä - Ränta på grundkapital från samkommuner	48 088,44	48 199,98
Korvaus peruspääomasta/ (jäännospääomasta v. 2014) - Ersättning för grundkapital/(resterande kapital år 2014)	21 937,82	21 937,82
Osinkotuotot ja osuuspääoman korot - Dividendintäkter och ränta på andelskapital	5 633,40	4 100,50
Muut rahoitustuotot - Övriga finansieringsintäkter	19 396,02	16 892,36
Yhteensä - Sammanlagt	111 983,67	108 985,57
Rahoituskulut - Finansieringsutgifter		
Pitkäaikaisten lainojen korot - Räntor på långfristiga lån	-356 061,25	-376 770,49
Pitkäaikaisten lainojen korot (Vesihuoltolaitos, Sisäinen) - Pitkäaikaisten lainojen korot - Räntor på långfristiga lån (Vattenförsörjningsverket, Interna)	-8 946,48	-8 946,48
Lyhytaikaisten lainojen korot - Räntor på kortfristiga lån	5 669,21	-1 289,86
Lainakorot Lohjan kaupunki - Låneräntor Lojo stad	0,00	0,00
Swap korot - Swap räntor	-58 421,20	-98 376,27
Verotilitysten korot - Skatteredovisningsräntor	-2 686,70	-678,14
Viivästyskorot maksettavat - Dröjsmålsränta som ska betalas	-1 562,19	-2 566,07
Muut lainakulut - Övriga låneutgifter	-12,30	-16,90
Muut rahoituskulut - Övriga finansieringsutgifter	-2 340,70	-2 844,41
Korvaus peruspääomasta/ (jäännospääomasta v. 2014) - Ersättning för grundkapital/(resterande kapital år 2014)	-21 973,82	-21 973,82
Yhteensä - Sammanlagt	-446 335,43	-513 462,44

Oman pääoman erittely - Specifikation av eget kapital	Konserni - Koncern		Kunta - Kommun	
	2017	2016	2017	2016
Oma pääoma - Eget kapital				
Peruspääoma - Grundkapital 1.1. ja - och 31.12.	9 351 872,34	9 351 872,34	9 351 872,34	9 351 872,34
Arvonkorotusrahasto 1.1. - Uppskrivningsfond 1.1	-	-		
Arvonkorotusrahasto 31.12. - Uppskrivningsfond 31.12	-	-		
Arvonkorotusrahasto 31.12. - Uppskrivningsfond 31.12				
Muut omat rahastot 1.1 - Övriga egna fonder 1.1	46 505,40	46 318,76		
Lisäykset - Ökningar	132,26	494,54		
Vähennykset - Minskningar	-1 894,97	-285,43		
Muut omat rahastot 31.12 - Övriga egna fonder 31.12	44 742,69	46 505,40		
Edellisten tilikausien alijäämä - Överskott från tidigare räkenskapsperioder 1.1.	688 709,34	-1 832 676,29	461 287,68	-2 258 623,47
Lisäykset - Ökningar				
Vähennykset - Minskningar	-3 318,87	-1 403,69		
Edellisten tilikausien yli- /alijäämä - Över-/underskott från tidigare räkenskapsperioder 31.12.	685 390,47	-1 834 079,98	461 287,68	-2 258 623,47
Tilikauden yli-/alijäämä - Räkenskapsperiodens över-/underskott	1 609 338,66	2 522 789,31	1 558 469,82	2 719 911,15
Oma pääoma yhteensä - Eget kapital sammanlagt	11 691 344,16	10 087 087,07	11 371 629,84	9 813 160,02
Pitkäaikainen vieras pääoma, joka erääntyy myöhemmin kuin 5 vuoden kuluttua - Långfristiga skulder, som förfaller efter längre tid än 5 år	Konserni - Koncern		Kunta - Kommun	
	2017	2016	2017	2016
Pitkäaikaiset velat - Långfristiga skulder				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta - Lån från finansiella institut och försäkringsanstalter			6 000 000,00	6 190 000,00
Lainat julkisyhtisöiltä - Lån från offentliga samfund				
Yhteensä - Sammanlagt			6 000 000,00	6 190 000,00
Erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä - Specifikation av väsentliga poster som tagits upp bland avsättningarna	Konserni - Koncern		Kunta - Kommun	
	2017	2016	2017	2016
Omat eläkkeet - Egna pensioner	4 104,62	4 628,64		
Potilasvahinkovakuutusmaksu - Patientansvarsförsäkringsavgift	195 674,83	209 715,25		
Ympäristövastuut - Miljöansvar	6 539,93	6 948,67		
Muu pakollinen varaus - Övriga avsättningar	13 241,69	5 268,73		
Muut pakolliset varaukset yhteensä - Övriga obligatoriska avsättningar sammanlagt	219 561,07	226 561,29		
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät - Väsentliga poster som ingår i resultatregleringarna	Konserni - Koncern		Kunta - Kommun	
	2017	2016	2017	2016
Lyhytaikaiset siirtovelat - Kortfristiga resultatregleringar				
Tuloennakot - Inkomstförskottet	109 000,00	998 255,96	109 000,00	998 255,96
Menojäämät - Utgiftsskulder				
Palkkojen ja henkilövisukulujen jaksotukset - Periodisering av personalkostnader	2 518 192,56	2 413 689,69	1 553 678,07	1 501 828,94
Korkojaksotukset - Räntor som överförs	96 950,27	106 644,61	96 120,87	106 005,72
Muut menojäämät - Övriga utgiftsskulder	266 675,39	339 460,01	175 609,61	277 158,17
Siirtovelat yhteensä - Resultatregleringar sammanlagt	2 990 818,22	3 858 050,27	1 934 408,55	2 883 248,79

Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät - Väsentliga poster som ingår i resultatregleringar	Konserni - Koncern		Kunta - Kommun	
	2017	2016	2017	2016
Pitkäaikaiset siirtosaamiset	-	-	-	-
Lyhytaikaiset siirtosaamiset - Kortfristiga resultatregleringar				
Tulojäämät - Inkomstrestorer				
Kelankorvaus työterveydenhuollosta - Kela-ersättning från arbetshälsovården	91 529,15	108 660,17	73 200,00	77 782,00
Hus, esh-tasauslasku - HNS, specialsjukvårdens utjämningsfaktura	659 807,95	137 558,63	659 807,95	137 558,63
Hus, esh ylijäämän palautus - HNS, återering av överskott för specialsjukvård	167 239,51	180 764,66	167 239,51	180 764,66
Opetushallitus, valtionosuussaaminen - Utbildningsstyrelsen, statsandelsfordring	-	58 988,00	-	58 988,00
Vahingonkorvaukset - Skadeersättningar	4,73	21 657,86	-	20 500,00
ELY-keskus joukkoliikenneavustus v. 2016 - NTM-centralens kollektivtrafikbidrag år 2016	33 824,50	40 787,00	33 824,50	40 787,00
Maankäyttösopimussaamiset - Markanvändningsfordringar	-	1 052 671,96	0,00	1 052 671,96
Muut tulojäämät - Övriga resultatregleringar	108 874,87	119 059,95	10 472,91	65 091,71
Tulojäämät yhteensä - Inkomstrestorer sammanlagt	1 061 280,71	1 720 148,23	944 544,87	1 634 143,96
Menoennakot - Utgiftsförskotter				
Sosiaalivakuutusjaksotukset 31.12 - Periodiserade socialförsäkringar 31.12.	23 857,13	24 670,80	23 588,17	24 444,88
Maksetut korkoennakot - Räntor som överförds	562,95	881,53	-	-
Muut maksetut menoennakot - Övriga utgiftsförskotter	14 083,44	226,52	13 249,00	-
Menoennakot yhteensä - Utgiftsförskotter sammanlagt	38 503,51	25 778,85	36 837,17	24 444,88
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä - Kortfristiga resultatregleringar sammanlagt	1 099 784,22	1 745 927,08	981 382,04	1 658 588,84

Vieras pääoma - Främmande kapital	Kunta - Kommun, 2017		Kunta - Kommun, 2016	
	Pitkäaikainen - Longfristig	Lyhytaikainen - Kortfristig	Pitkäaikainen - Longfristig	Lyhytaikainen - Kortfristig
Velat tytäryhteisöille - Skulder till dottersamfund				
Saadut ennakot - Erhållna förskott	0	0	0	0
Ostovelat - Leverantörsskulder	0	0	0	0
Muut velat - Övriga skulder	0	0	0	0
Siirtovelat - Resultatregleringar	0	0	0	0
Yhteensä - Sammanlagt	0	0	0	0
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä - Skulder till samkommuner där kommunen är medlem (Leverantörsskulder)				
Saadut ennakot - Erhållna förskott	0	0	0	0
Ostovelat - Leverantörsskulder	0	742 146,05	0	201 622,71
Muut velat - Övriga skulder	0	0	0	0
Siirtovelat - Resultatregleringar	0	0	0	0
Yhteensä - Sammanlagt	0	742 146,05	0	201 622,71
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille - Skulder till intresse- och andra ägarintresssamfund				
Saadut ennakot - Erhållna förskott	0	0	0	0
Ostovelat - Leverantörsskulder	0	0	0	0
Muut velat - Övriga skulder	0	0	0	0
Siirtovelat - Resultatregleringar	0	0	0	0
Yhteensä - Sammanlagt	0	0	0	0
Vieras pääoma yhteensä - Främmande kapital sammanlagt	0	742 146,05	0	201 622,71

1.3 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot - Bilageuppgifter angående säkerheter och ansvarsförbindelser

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot - Noter angående säkerheter och ansvarsförbindelser	Konserni - Koncern		Kunta - Kommun	
	2017	2016	2017	2016
Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin - Skulder för vilka fastighetsinteckning ställts som säkerhet				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta - Lån från kreditinstitut och försäkringsanstalter	195 149,30	158 271,70	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset (kiinteistöihin) - Inteckningar som ställts som säkerhet (fastigheter)	268 178,30	271 501,45	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset (tontin vuokraoikeuteen) - Inteckningar som ställts som säkerhet (för hyresrätt av tomt)	43 966,47	43 966,47		
Lainat julkisyhteisöiltä - Lån från offentliga samfund	0,00	0,00	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset - Inteckningar vilka ställts som säkerhet	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta - Lån av andra kreditgivare	0,00	0,00	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset - Inteckningar vilka ställts som säkerhet	0,00	0,00	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä - Inteckningar vilka ställts som säkerhet sammanlagt	312 144,77	315 467,92	0,00	0,00
	Konserni - Koncern		Kunta - Kommun	
	2017	2016	2017	2016
Velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita - Skulder för vilka aktier ställts som säkerhet				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta - Lån från kreditinstitut och försäkringsanstalter	0,00	0,00	0,00	0,00
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo - De pantsatta aktiernas bokföringsvärde	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä - Lån från offentliga samfund	0,00	0,00	0,00	0,00
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo - De pantsatta aktiernas bokföringsvärde	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta - Lån från övriga kreditgivare	0,00	0,00	0,00	0,00
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo - De pantsatta aktiernas bokföringsvärde	0,00	0,00	0,00	0,00
Pantatut osakkeet yhteensä - Pantsatta aktier sammanlagt	0,00	0,00	0,00	0,00
	Konserni - Koncern		Kunta - Kommun	
	2017	2016	2017	2016
Muut vakuudet - Övriga säkerheter				
Omasta puolesta annetut vakuudet - Säkerheter för egen del				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset - Inteckningar som ställts som säkerhet	371,86	2 025,94	0,00	0,00
Pantatut arvopaperit - Pantsatta värdepapper	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä - Sammanlagt	371,86	2 025,94	0,00	0,00
Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet - Säkerheter som ställts för samfund inom kommunkoncernen				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset - Inteckningar vilka ställts som säkerhet	0,00	0,00	0,00	0,00
Pantatut arvopaperit - Pantsatta värdepapper	1 963,41	2 140,65	0,00	0,00
Yhteensä - Sammanlagt	1 963,41	2 140,65	0,00	0,00
Muiden puolesta annetut vakuudet - Säkerheter som ställts för övriga				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset - Inteckningar vilka ställts som säkerhet	0,00	0,00	0,00	0,00
Pantatut arvopaperit - Pantsatta värdepapper	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä - Sammanlagt	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut vakuudet yhteensä - Övriga säkerheter sammanlagt	2 335,27	4 166,59	0,00	0,00
Vuokravastuut - Hyresansvar	Konserni - Koncern		Kunta - Kommun	

	2017	2016	2017	2016
Vuokravastuut - Hyresansvar				
Vuokravastuut yhteensä - Hyresansvar sammanlagt	1 988 297,26	1 825 577,59	82 872,69	135 097,80
-seuraavalla tilikaudella maksettava osuus - andel att betala följande räkenskapsperiod	347 890,75	310 459,45	62 726,04	68 007,51
-sopimuksiin sisältyvät lunastusveloitteet - inlösningsskyldigheter som ingår i avtal	0,00	0,00	0,00	0,00
Leasingvastuut yhteensä - Leasingansvar sammanlagt	206 378,57	199 744,32	66 477,65	93 595,19
-seuraavalla tilikaudella maksettava osuus - andel att betala följande räkenskapsperiod	94 030,65	125 510,60	32 773,41	75 013,33
-siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut - av den finansieringsleasing som hänför sig till fastigheter	0,00	38 901,00	0,00	38 901,00
Yhteensä - Sammanlagt	2 194 675,83	2 025 321,92	149 350,34	228 692,99
Leasingvuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta				
Vastuusitoumukset - Ansvarsförbindelser	Konserni - Koncern		Kunta - Kommun	
Järjestelyjen luonne ja liiketoiminnallinen peruste - Arten och detkommerciella syftet med arrangemangen	2017	2016	2017	2016
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta - Borgensförbindelser för samfund inom samma koncern				
Alkuperäinen pääoma - Ursprungligt kapital	345 128,01	184 557,37	0,00	0,00
Jäljellä oleva pääoma - Återstående kapital	310 067,66	161 431,86	0,00	0,00
Takaukset muiden puolesta - Borgensförbindelser till förmån för övriga				
Alkuperäinen pääoma - Ursprungligt kapital	2 042 128,69	2 042 128,69	2 028 039,00	2 028 039,00
Jäljellä oleva pääoma - Återstående kapital	1 690 767,05	1 828 237,58	1 680 722,67	1 817 309,12
	Konserni - Koncern		Kunta - Kommun	
Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista - Ansvar för Kommunernas garanticentrals borgensansvar	2017	2016	2017	2016
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12. - Kommunens andel av garanticentralens borgensansvar 31.12	34 585 432,00	29 809 465,00	34 585 432,00	29 809 465,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12 - Kommunens andel av garanticentralens borgensansvar utan täckning 31.12	0,00	0,00	0,00	0,00
Vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastoista 31.12 - Kommunens ansvar för garanticentralens fond 31.12	-22 858,01	-22 250,79	-22 858,01	-22 250,79
Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt - Övriga arrangemang som inte hör till balansräkningen	Konserni - Koncern		Kunta - Kommun	
Sopimusvastuut - Avtalsansvar	2017	2016	2017	2016
Maankäyttö- ja rakennuslainausten takausvastuut - Förpliktelse som kommunen har på basis av markanvändningsavtal	240 000,00	2 255 632,28	240 000,00	2 255 632,28
Potilasvakuutusvastuu - Patientförsäkringsansvar	143 810,68	142 724,50		
Johdannaisvastuut - Derivatavtal				
Koronvaihtosopimukset - Ränteswapavtal				
Nimellisarvo - Nominellt värde	118 935,10	3 123 534,50	0,00	-74 402,00
Käypä arvo - Verkligt värde	-6 419,43	-83 360,34	0,00	3 000 000,00
Sähköjohdannaiset - Derivatmarknad för el				
Käypä arvo - Verkligt värde	-767,73	-2 544,57		
Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt - Övriga arrangemang som inte hör till balansräkningen	141 050,74	151 582,26		
Kunnan vaihtuvakorkoisiin lainoihin liittyvä korkoriski: vaihtuvakorkoisia lainoja 0,225 milj. euroa, mikä 1,06 % lainakannasta (31.12.2016 oli 0,565 milj. euroa, 2,77 %) Ränterisk i samband med kommunens lån med rörlig ränta: lån med rörlig ränta 0,225 miljoner euro, vilket är 1,06 % av lånes-tocken (31.12.2016 var det 0,565 miljoner euro, 2,77 %)				

Keskeneräiset oikeusprosessit - Päättämättömät rättsprocesser

- Hallinto-osasto on asianomistajana yhdessä meneillään olevassa rikosoikeusasiassa (kirjastomurto). Asia on hovioikeuden käsittelyssä.
- Helsingin hallinto-oikeudessa on käsitteilyssä valitus teknisen lautakunnan päätöksestä hylätä oikaisuvaatimus 15.6.2017 § 83, opastaulun sijoittaminen.
- Vaasan hallinto-oikeudessa on käsitteilyssä valitus ympäristö- ja rakennuslautakunnan päätöksestä 13.6.2017 § 39,
- Förförvaltningsavdelningen är part i ett pågående straffrättsärende (inbrott i biblioteket). Ärendet behandlas i hovrätten.
- I Helsingfors förvaltningsdomstol behandlas besväret gällande tekniska nämndens beslut om att förkasta en omprövning 15.6.2017 § 83, placering av informationstavla.
- I Vasa förvaltningsdomstol behandlas ett besvär gällande miljö- och byggnadsnämndens beslut 13.6.2017 § 39, besvär angående hundskolningsverksamheten och krav för att förbjuda

- koirakoulutustoimintaa koskeva valitus ja vaatimus toiminnan kieltämiseksi.
- Aluehallintovirastossa on käsitellyssä valitus koskien kunnan rakennusvalvonnan toimintaa.
  - Oikeuskanslerin virastossa on käsitellyssä kantelu rakennus-oikeutta koskevasta neuvonnasta.
  - Helsingin hallinto-oikeudessa on käsitellyssä oikaisuvaatimus koskien sivistysosaston työntekijän palkkasaatavaa.
  - Etelä-Suomen AVI:ssa on käsitellyssä hallintokantelu koulu-kiusaamisesta Siuntion kunnan kouluissa.
  - Etelä-Suomen AVI:ssa on käsitellyssä hallintokantelu koskien koulukytyä odottavan koululaisen valvontaa.

da verksamheten.

- I Regionförvaltningsverket behandlas ett besvär gällande verksamheten på kommunens byggnadstillsyn.
- Vid justitiekanslerämbetet behandlas en klagan om rådgivning för byggrätt.
- Vid Helsingfors förvaltningsdomstol behandlas omprövningen gällande en arbetstagares lönefordringar på bildningsavdelningen.
- Vid Regionsförvaltningsverket i Södra Finland behandlas en förvaltningsklagan gällande mobbningen i Sjundeå kommuns skolor.
- Vid Regionsförvaltningsverket i Södra Finland behandlas en förvaltningsklagan gällande övervakningen av elever som väntar på skolskjuts.

1.4 Henkilöstöä, luottamushenkilömaksuja ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot - Noter angående personalen, de avgifter som tas ut på mötesarvoden för förtroendeuppdrag och arvoden till revisorn

Henkilöstöä koskevat liitetiedot - Noter angående personalen	Kunta - Kommun	
Henkilöstön lukumäärä 31.12 - Antal anställda 31.12	2017	2016
Yleishallinto - Allmän förvaltning	14,30	12,40
Sosiaali- ja terveyspalvelut - Social -och hälsovårdsväsendet	82,96	75,00
Perusopetus - Grundläggande utbildning	83,85	93,9
Varhaiskasvatus - Småbarnpedagogik	58,26	68,36
Muu kulttuuri ja sivistystoimi - Övrigt kultur- och bildningsväsende	12,40	12,68
Yhdyskuntapalvelut - Tekniska samhälltjänster	9,80	10,22
Muut palvelut - Övriga tjänster	6,40	35,34
Yhteensä - Sammanlagt	267,97	307,90
Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitettyt luottamushenkilömaksut - Avgifter som tas ut på förtroendevaldas arvoden och redovisas till partier eller partiföreningar.	Kunta - Kommun	
Svenska Folkpartiet i Sjundeå, lokalavdelning	1 554,18	980,00
Siuntion Perussuomalaiset ry puolueyhdistys	90,00	9,00
Vasemmistoliiton Siuntion osasto - Vänsterförbundets Sjundeå avdelning ry	528,00	702,00
Lohjanharjun Vihreät ry puolueyhdistys	278,00	415,50
Siuntion Vihreät ry puolueyhdistys	159,00	174,00
Siuntion Kokoomus ry puolueyhdistys	2 007,95	1 270,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	4 617,13	3550,50
Tilintarkastajien palkkiot - Arvoden till revisorerna	Kunta - Kommun	
PwC Julkistarkastus Oy		
Tilintarkastuspalkkiot - Revisionsarvode	9 404,58	10 164,00
Tilintarkastajan lausunnot - Revisiorns utlåtanden	0,00	0,00
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät - Revisionsnämndens sekreterareuppgifter	4 088,27	3 850,00
Muut palkkiot - Övriga löner	2 066,63	1 254,00
Palkkiot yhteensä - Arvoden sammanlagt	15 559,48	15 268,00

1.5 Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet – Transaktioner mellan kommunen och dess intressenter

Siuntion kunta on vuonna 2017 vuokrannut Siuntion Monitoimihalli Oy:ltä koululaisten liikuntavuoroja sekä yksittäisiä kokousvuoroja valtuuston kokouksia ja kunnan henkilökunnan koulutuksia varten. Maksettu vuokrahinta on ollut markkinahinnan mukainen. Siuntion Monitoimihalli Oy:n hallituksen puheenjohtaja on kunnan hallituksen jäsen. Hän ei ole kunnassa osallistunut päätöksentekoon asiassa.

Siuntion kunnan tytäryhteisöillä ei ole ollut kauppoja intressitahojen kanssa.

Sjundeå kommun har av Sjundeå Allaktivitetshall Ab under år 2017 hyrt idrottsturer för skolelever och enstaka mötesturer för fullmäktiges möten och för utbildningar för kommunens personal. Den betalda hyran har motsvarat marknadspriset. Ordförande för Sjundeå Allaktivitetshall Ab:s styrelse är medlem i kommunstyrelsen. Han har inte deltagit i beslutfattandet i ärendet.

Sjundeå kommuns dotterbolag har inte gjort affärer med intressenter.

V. KIRJANPIDOLLISESTI ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET – BOKFÖRINGSMÄSSIGT AVSKILDA BOKSLUT

VESIHUOLTOLAITOKSEN KIRJANPIDOLLINEN ERIYTTÄMINEN - BOKFÖRMÄSSIG SÄRREDOVISNING AV VATTENFÖRSÖRJNINGSVRKET

HALLINTO – FÖRVALTNING

Siuntion vesihuoltolaitos vastaa vesihuoltolain mukaisesta vesihuollon järjestämisestä Siuntion kunnan alueella.

Vesihuoltolakia koskevat muutokset (22.8.2014/681) ovat tulleet voimaan 1.9.2014. Lain mukaan kunnan tai yrityksen tulee kirjanpidossaan eriyttää vesihuolto muista toiminnoista ja vesihuollolle on tilikausittain laadittava kirjanpidolain mukainen tase ja tuloslaskelma, rahoituslaskelma sekä esitettävä niiden liitteinä olevat tiedot. Vesihuoltolaitos eriytettiin takautuvasti kirjanpidollisesti perustaen vesihuoltolaitoksen kirjanpidollinen taseyksikkö 1.1.2015 alkaen. Hulevesiviemärintä eriytettiin laskennallisesti vesihuoltolaitoksen sisällä.

VESIHUOLTOLAITOS - VATTENTJÄNSTEVERKET

Toiminta-ajatus

Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on toimittaa kuluttajille mahdollisimman häiriöttömästi talousveden laatuvaatimukset ja –suositukset täyttävää talousvettä sekä jäteveden vastaanotto ja poisjohtaminen ympäristöhaitat minimoiden.

Vesihuoltolaitoksen vesimaksut muodostavat merkittävän osan teknisen lautakunnan ulkoisista maksutuotoista. Vesimaksut pitävät sisällään vesi-, viemäri- ja hulevesiverkkojen liittymismaksut sekä veden ja jäteveden käyttömaksut. Talousarvioesitykseen varattuja määrärahoja on tarkoitus käyttää vesihuoltolaitoksen toiminnan ylläpitämiseen, vesi- ja viemäriverkon ylläpitämiseen sekä perusparannuksiin (viemäriverkostoon menevien hulevesien määrän pienentäminen).

Tekninen osasto on laatinut erikseen vesihuoltolain edellyttämät lisätiedot, mitkä eivät ole osa toimintakertomusta, mutta ovat osa tilinpäätöstä.

Toimielimet

Vesihuoltolaitosta johtaa ja valvoo tekninen lautakunta.

Talousvesi

Siuntion kunnan vesihuoltolaitoksen talousvesi on kaikki pohjavettä. Vesihuoltolaitoksella on neljä vedenottamo, joista Störsvik on suljettuna korkean rautapitoisuuden johdosta, Nikuksessa on mangaanipoistolaitos ja Barråsassa veden laatua säädellään kemiallisesti. Flythin vedenottamo toimii varalla toistaiseksi, sillä yhdysvesijohto Kirkkonylästä korvaa Flythin vedenottamon.

Jätevesi

Jätevesi johdetaan yhdyslinjaa pitkin Kirkkonummelle, josta se johdetaan edelleen Espooseen Suomenojan puhdistamolle. Siuntion kunnalla ja Kirkkonummen kunnalla on sopimus jätevesien käsittelystä Espoon Suomenojan puhdistamolla.

Vattenförsörjningsverket i Sjundeå ansvarar för ordnandet av vattentjänsterna i Sjundeå kommun enligt lagen om vattentjänster.

Ändringarna gällande lagen om vattentjänster (22.8.2014/681) trädde i kraft 1.9.2014. Enligt lagen bör en kommun eller ett företag i sin bokföring avskilja vattentjänsterna från övriga verksamhetsformer och man bör för varje räkenskapsperiod uppgöra en i bokföringslagen avsedd balansbok och resultaträkning, finansieringskalkyl för vattentjänsten samt kunna förete uppgifter i bilagorna.

Vattenförsörjningsverket avskildes retroaktivt med avseende på bokföringen och vattenförsörjningsverkets bokföringsmässiga balansenheter grundades fr.o.m. den 1.1.2015. Hanteringen av avloppet för dagvatten avskildes kalkylmässigt inom vattenförsörjningsverket.

Verksamhetsidé

Vattenförsörjningsverkets uppgift är att leverera hushållsvatten, som uppfyller kvalitetskriterierna och rekommendationerna för hushållsvatten till konsumenterna på ett så smidigt sätt som möjligt samt att motta och leda bort avloppsvatten genom att minimera miljölägenheterna.

Vattentjänsteverkets vattenavgifter utgör en betydande del av tekniska nämndens externa avgiftsintäkter. Vattenavgifterna inbegriper anslutningsavgifterna för vatten-, avlopps- och dagvattennätet samt bruksavgifterna för vatten och avlopp. Syftet är att använda de i budgetförslaget reserverade anslagen för upprätthållandet av verksamheten, och vatten- och avloppsnätet samt för grundläggande renoveringar (minskande av mängden dagvatten som leds i avloppsnätverket).

Tekniska avdelningen har separat uppgjort de tilläggsuppgifter som förutsätts av lagen om vattentjänster och som inte ingår i verksamhetsberättelsen men som ändå är en del av bokslutet.

Verksamhetsorganen

Tekniska nämnden leder och övervakar vattenförsörjningsverket.

Hushållsvatten

Hushållsvattnet som Sjundeå kommuns vattenförsörjningsverk levererar består i sin helhet av grundvatten. Vattenförsörjningsverket har fyra vattentag, av vilka Störsvik är stängt på grund av hög järnhalt. I Nikus finns en anläggning för avskiljande av mangan och vattenkvaliteten i Barråsa regleras kemiskt. Vattentaget i Flyth kommer att stängas som obehövt, eftersom en förenande vattenledning från kyrkbyn ersätter Flyth vattentag.

Avloppsvatten

Avloppsvattnet leds via en föreningslinje till Kyrkslätt, varifrån det leds vidare till reningsverket i Finno i Esbo. Sjundeå kommun och Kyrkslätt kommun har ett avtal om behandlingen av avloppsvatten i Esbo stads reningsverk i Finno.

VEDEN KULUTUS JA MYYNTI – VATTENKONSUMTION OCH FÖRSÄLJNING

Vesihuoltolain mukaisesti vesihuollon ja viemäröinnin maksujen tulee olla sellaiset, että pitkällä aikavälillä voidaan kattaa vesihuoltolaitoksen uus- ja korjausinvestoinnit sekä kustannukset.

Maksuihin saa sisältyä enintään kohtuullinen tuotto pääomalle. Käyttömaksu peritään kiinteistön käyttämän vettä ja poisjohdetavan jäteveden määrän perusteella. Käyttömaksu 2017 oli talousvedellä 2,08 €/m³ (alv 0 %) ja jätevedellä 3,32 €/m³ (alv 0 %) + perusmaksu, jonka suuruus on vesimittarin koosta riippuvainen.

Liittymiä oli vuonna 2017 1322 kappaletta. Talousvettä laskutettiin yhteensä 174 400 m³ ja vettä pumpattiin vedenottoamoilta 246 630 m³. Talousveden myyntituotot vuonna 2017, perusmaksun sisältäen, 436 985 euroa. Vesiliittymismaksutulot olivat yhteensä 41 469 euroa. Uusia vesiliittymis- sekä viemäri liittymissopimuksia tehtiin yhteensä 10 kappaletta. Jätevettä johdettiin puhdistettavaksi vuonna 2017 279 478 m³ ja laskutettiin asiakkailta yhteensä 147 000 m³. Viemäriverkostoon on liittynyt 938 kulutus pistettä. Jäteveden myyntituotot olivat 478 502 euroa ja viemäri liittymismaksutulot 125 165 euroa.

Enligt lagen om vattentjänster ska vattenförsörjningens och avloppsbehandlingens avgifter vara sådana, att man med dem på lång sikt kan täcka vattenförsörjningsverkets ny- och reparationsinvesteringar och kostnader.

Avgifterna får innehålla högst en rimlig avkastning på kapitalet. Bruksavgiften faktureras enligt den mängd vatten som fastigheten använder och den mängd avloppsvatten som leds bort. Bruksavgiften år 2016 uppgick till 2,08 €/m³ (moms 0 %) för hushållsvatten och 3,23 €/m³ (moms 0 %) för avloppsvatten + grundavgift, som fastställs enligt hur stor vattenmätaren är.

År 2017 fanns 1 322 anslutningar. Det fakturerades för totalt 177 400 m³ hushållsvatten och det pumpades 246 630 m³ vatten från vattentagen. De externa försäljningsintäkterna för hushållsvattnet uppgick år 2017 till 436 985 euro (inklusive grundavgift). Intäkterna för anslutningsavgifterna uppgick till totalt 41 469 euro. Det gjordes sammanlagt 10 st. nya vatten- och avloppsanslutningsavtal. År 2017 leddes 279 478 m³ avloppsvatten bort för rening och kunderna fakturerades för totalt 147 000 m³. Till avloppsnätverket har 938 konsumtionspunkter anslutit sig. De externa försäljningsintäkterna för avloppsvatten uppgick till 478 502 euro och intäkterna för anslutning till avloppsnätet till 125 165 euro.

INVESTOINNIKT JA KUNNOSSAPITO - INVESTERINGAR OCH UNDERHÅLL

Investoinnit

Vesihuoltolaitoksen investointien nettomenot vuonna 2017 olivat -708 711 euroa. Suurimmat investoinnit olivat Slussenin alue, pumppaamoiden peruskorjaukset sekä Barråsan vedenottamon valmistelevat hankinnat (suunnitelma). Isoimmat pumppaamoiden peruskorjauksista olivat KT 51:lla sijaitsevan Hankotien pumppaamon JV8:n, Lepopirtin JV5 sähkökeskuksen uusiminen sekä Sienitien pumppaamon JV 34:n sähkökeskuksen uusiminen.

Investeringar

Nettoutgifterna för vattentjänsteverkets investeringar uppgick år 2017 till -708 711 euro. De största investeringarna var Slussens område, grundläggande reparationer i pumpstationerna samt förberedande upphandlingar för Barråsa vattentag (plan). De största grundläggande reparationerna gjordes i pumpstationen JV8 vid SV51 vid Hangövägen, förnyande av elcentralen vid JV5 vid Lepopirtti samt förnyande av elcentralen vid pumpstation JV34 vid svampvägen.

VESIHUOLTOLAITOS - VATTENTJÄNSTEVERKET	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TOTEUTUMA - UTFALL	POIKKEAMA - AVVIKELSE
Slussenin alueen infran suunnittelu - Planering av infra inom slussens område	0	-57	-57	0
Kt-verkoston täydentäminen - Komplettering av det kommunaltekniska nätet	-30 000	-30 000	-29 890	110
Vanhan viemäriverkon korjaus - Reparation av det gamla avlopps nätet	-50 000	-50 000	-42 157	7 843
Pumppaamoiden peruskorjaus - Grundreparation av pumpstationer	-70 000	-70 000	-64 072	5 928
Vanhojen vesilinjojen korjaus - Reparation av gamla vattenLINJER	-20 000	-20 000	-11 952	8 048
Tietyhteys pumppaamoihin - Vägförbindelse till pumpstationerna	-15 000	-15 000	-14 824	176
Venttiilien vaihto - Byte av ventiler	-20 000	-20 000	0	20 000
Vanhojen alueiden putkistojen kartoitus, Key Aqua - Kartläggning av rören på gamla områden, Key Aqua	-20 000	-20 000	-15 164	4 836
Barråsa vedenottamon saneeraus - Sanering av Barråsa vattentäkt	-60 000	-60 000	-60 000	0
Etäluettavat mittarit - Fjärravläsbara mätare	-50 000	-50 000	-50 000	0
Lappers vesijohtolinjan uusiminen - putkikoon suurentaminen/ UUSI KOHTEEN NIMI: Esperin hoivakoti/vesi- ja viemäri liittymät Förnyande av Lappers vattenledningslinje - förstora av röret/ NYTT NAMN: Esperi vårdhem/Vatten- och avloppsanslutningar	-40 000	-40 000	-32 780	7 220
Vesihuoltolaitoksen käyttöalueen laajennuksen suunnittelu ja toteutus - Planerande och genomförande av utvidgningen av vattentjänsteverkets bruksområde	-15 000	-55 000	-28 852	24 584
UUSINVESTOINNIT - NYINVESTERINGAR				
Slussenin alueen vesi- ja viemäriverkko - Vatten- och avloppsnätet på Slussenområdet	-450 000	-450 000	-358 962	66 238
VESIHUOLTOLAITOS - VATTENTJÄNSTEVERKET YHTEENSÄ - TOTALT	TA2017BG	MTA2017ÄBG	TOTEUTUMA - UTFALL	POIKKEAMA - AVVIKELSE
Menot - Utgifter	-840 000	-880 000	-708 711	171 289
Tulot - Inkomster	0	0	0	0
Netto	-840 000	-880 000	-708 711	171 289

Kunnossapito

Vesihuoltolaitoksen kunnossapidon hoitaa käyttömestari ja 0,25 huoltomies. Vesijohtoverkosta on noin 120 kilometriä ja viemäriverkosta noin 88 kilometriä. Jätevedenpumppaamoita on 34 kappaletta. Vedenottoamoita on 4 kpl josta yksi on varalla ja yksi tilapäisesti suljettu.

Underhåll

Driftmästaren och 0,25 av en servicemans uppgifter sköter om vattentjänstverkets underhållsarbete. Vatten ledningsnätet består av ungefär 120 kilometer vattenledning och avloppsnätverket av ungefär 88 kilometer avloppsledning. Avloppsvattenpumpstationerna uppgår till 34 stycken. Det finns 4 st. vattentag av vilka en är i reserv och en tillfälligt avstängd.

KEHITYSKATSAUS JA OLENNAISET TAPAHTUMAT - UTVECKLINGSÖVERSIKT OCH DE VIKTIGASTE HÄNDELSERNA

Toimintaa on vuoden 2017 aikana pyritty kehittämään niin, että vesihuoltolaitos pystyy taloussuunnitelmakaudella kattamaan toiminnastaan aiheutuvat kulut ja suorittamaan korvausta peruspääomasta sekä lainan korkoa lyhennyksineen.

Viemäriverkoston menevien hulevesien määrää on aikaisempien vuosien tapaan edelleen pyritty aktiivisesti pienentämään. Hulevesien vähentämiseksi on tehty erinäisiä tutkimuksia sekä toimenpiteitä. Alueista on tutkittu muun muassa Haagan alue, Sundenkaaren alue sekä Rinkelintien alue. Vuotoja on paikallistettu ja vuonna 2018 tullaan tutkimuksien mukaisesti jatkamaan toimenpiteitä vuotokohtien korjaamiseksi.

Vuonna 2017 on lisäksi tutkittu tahoja, joiden lain mukaan tulisi jätevesiverkoston liittyä, mutta jotka eivät siihen ole liittyneet. Lisäksi on käyty läpi maksamattomia vesilaskuja. Vesiiittymiä, joita ei ole laskutettu on kartoitettu olevan kolme kappaletta.

Olellaisimpina tapahtumina vuoden 2017 aikana on myös Slussenin alueen valmistuminen sekä sen liittäminen vesijohtoverkoston.

Man har under år 2017 strävat efter att utveckla verksamheten så att vattentjänstverket under tiden för ekonomiplanen kan täcka verksamhetskostnaderna och betala en ersättning för grundkapitalet och ränta för lånet med amorteringar.

Man har även i år strävat efter att minska mängden dagvatten som hamnar i avloppsvattennätverket. För att minska mängden dagvatten har man gjort olika undersökningar samt vidtagit olika åtgärder. Man har undersökt bland annat Hagas område, Vargsvängens område samt Kringelvägens område. Läckage har lokaliserats och under år 2018 kommer man att fortsätta vidta åtgärder för att åtgärda läckagen.

Under år 2017 har man dessutom undersökt instanser som enligt lagen borde ansluta sig till avloppsnätverket men som inte har gjort det. Därtill har man gått igenom obetalda vattenfakturer. Vattenanslutningar som inte fakturerats har kartlagts och det hittades tre stycken.

De väsentligaste händelserna under år 2017 var färdigställandet av Slussens område och anslutande av området till vattenledningsnätet.

TALOUDELLISET JA TOIMINNALLISET TAVOITTEET LÄHITULEVAISUUDESSA - VERKSAMHETSMÅL OCH EKONOMISKA MÅL FÖR NÄRMASTE FRAMTIDEN

Vesihuoltolaitoksen toiminta-alue tulee laajenemaan Pickalan kerrostaloalueella ja siihen on mahdollista liittää myös tehdasalue. Pickalan tehdasalueen toiminta-alueen laajentamisen suunnittelu etenee siten, että toiminta voitaisiin käynnistää vuonna 2019.

Vesihuoltolaitoksen toiminnalliseksi tavoitteena vuodelle 2017 oli mekaanisten vesimittareiden vaihtaminen etäluettavaan sähkömagneettisiin mittareihin. Vuoden 2017 investointiohjelmaan budjetoitiin 50 000 euroa. Mittareita hankittiin budjetoidulla määrärahalla vuoden 2017 puolella mutta mittareiden asentaminen tullaan toteuttamaan vuoden 2018 puolella.

Jatkossa pyritään myös edelleen pienentämään pumpatun ja las-
kutatun veden välistä erotusta.

Vattentjänsteverkets verksamhetsområde kommer att utvidgas att omfatta Picka höghusområde och det är även möjligt att ansluta fabriksområdet till det. Planeringen av utvidgningen till Pickala fabriksområde framskrider på så sätt att verksamheten kunde inledas år 2019.

Verksamhetsmålet för vattentjänsteverket för år 2017 var bytandet av mekaniska vattenmätare till elektromagnetiska mätare som kan avläsas på distans. För investeringsprogrammet för år 2017 budgeterades 50 000 euro. Det skaffades mätare för den budgeterade summan under år 2017, men installationen av mätarna kommer att genomföras under år 2018.

I fortsättningen strävar man fortsättningsvis efter att minska på skillnaden mellan pumpat och fakturerat vatten.

TALOUS - EKONOMI

Vesihuoltolaitoksen toiminnallisia tavoitteita vuodelle 2017 olivat henkilöstöresurssien suunnittelu tarpeita vastaaviksi sekä perusmaksujen korotus vapaa-ajan kiinteistöjen osalta.

Tasapainotusohjelman mukaisesti ollaan korotettu vapaa-ajan kiinteistöjen perusmaksuja. Tasapainotusohjelmassa on toteutettu tasokorotus 73,87 eurosta/a 150 euroon/a (sis. ALV). Arvioitu lisätulo noin 90 vapaa-ajan asunnon osalta on tämän myötä ollut noin 7000 euroa.

Vattentjänsteverkets verksamhetsmål för år 2017 var att planera personalresurserna enligt behovet samt att höja grundavgifterna för fritidsfastigheter.

I enlighet med balanseringsprogrammet har grundavgifterna för fritidsfastigheter höjts. I enlighet med balanseringsprogrammet har en nivåhöjning från 73,87 euro/bst till 150 euro/bst (inkl. moms) genomförts. Den beräknade tilläggsintäkten för de 90 fritidsfastigheternas del har varit ca 7000 euro.

Vesihuoltolaitos - Vattentjänsteverket	TP2016BS	TA2017BG	TP2017BS	Poikkeama -Avvikelse
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	1 202 653	1 093 040	1 044 855	48 185
Sisäiset tuotot - Interna intäkter	21 744	44 000	39 514	4 486
Toimintakulut - Verksamhetsutgifter	-645 127	-746 008	-700 341	-45 667
Sisäiset kulut - Interna utgifter	-23 348	-5 380	-26 897	21 517
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	528 455	385 652	332 639	53 013

Sisäisessä laskutuksessa tapahtuneen inhimillisen virheen takia tilinpäätöksessä 2015 on jo laskutettu vuodelle 2017 kuuluvia sisäisiä tuottoja. Näin tilikauden 2017 sisäiset tuotot ovat vähentyneet verrattuna muutamaan edelliseen vuoteen. Tilanne normalisoituu tilikaudella 2017.

På grund av ett mänskligt fel i den interna faktureringen har i bokslutet för 2015 redan fakturerats för interna intäkter som hör till år 2017. Således har de interna intäkterna under räkenskapsperioden 2017 minskat jämfört med några föregående år. Situationen normaliseras under räkenskapsperioden 2017.

Tunnusluvut - Relationstal	TP2016BS	TP2017BS
Vesilaitos kulutus / m ³ - Vattenverkets förbrukning/ m ³	180 254	174 400
Vesiliittymät /kpl - Antal anslutningar	1 312	1 322
Viemärlaitoskulutus/ m ³ - Avloppsverkets förbrukning/ m ³	150 985	147 000
Jätevesiliittymät /kpl - Antal avloppsanslutningar	930	938

HENKILÖSTÖ - PERSONALEN

Henkilötyövuodet toimipisteittäin - Årsverkan per verksamhetspunkt	2016	2017	Muutos - Ändring
Vesihuoltolaitos - Vattentjänsteverket	2016	2017	Muutos - Ändring
Käyttömestari - Driftmästare	1	1	0
Huoltomies - Serviceman	1	0,5	-0,5
Rakennusmestari - Byggmästare	0,5	0,25	-0,25
Toimistonhoitaja - Kansliföreståndare	0,25	0,25	0
YHTEENSÄ - SAMMANLAGT	2,75	2	-0,75

VESIHUOLTOLAIN EDELLYTTÄMÄT LISÄTIEDOT - TILLÄGGSUPPGIFTER SOM LAGEN OM VATTENTJÄNSTER FÖRUTSÄTTER

Vesihuoltolakia koskevat muutokset (22.8.2014/681) ovat tulleet voimaan 1.9.2014. Lain mukaan kunnan tai yrityksen tulee kirjanpidossaan eriyttää vesihuolto muista toiminnoista ja vesihuollolle on tilikausittain laadittava kirjanpidolain mukainen tase ja tuloslaskelma, rahoituslaskelma sekä esitettävä niiden liitteenä olevat tiedot. Kuntajaoston yleisohjeen mukaan vesihuoltolaitoskokonaisuus tulee eriyttää kirjanpidollisesti, joko kunnallisena liikelaitoksena tai taseyksikkönä. Sen sijaan huleveden viemärointi voidaan eriyttää muusta vesihuoltolaitoksen toiminnasta laskennallisesti.

Valtuusto on 7.12.2015 tehnyt päätöksen (KV §68), että vesihuoltolaitos eriytetään takautuvasti kirjanpidollisesti perustaan vesihuoltolaitoksen kirjanpidollinen taseyksikkö 1.1.2015. Peruspääoman määräksi vahvistettiin 4 394 764,12 euroa ja sille kunta perii korvausta vuosittain vuodesta 2015 lähtien. Korvausta tarkastetaan vuosittain talousarvion yhteydessä. Peruspääomasta erotettiin 20 vuoden tasaerälaina 1 883 470,34 euroa, joka maksetaan tasaerissä takaisin kunnalle. Kunta perii lainalle vuotuisen tuoton vuodesta 2015 lähtien. Korkea tarkastetaan vuosittain talousarvion yhteydessä. Perustetun kirjanpidollisesti eriytetyn taseyksikön rahaliikenne hoidetaan kunnan pankkitilien kautta. Peruspääoman vuotuinen korvaus on 0,5% sekä tasaerälainan vuotuinen korko on 0,5%.

Vesihuoltolaitoksen lainanlyhennys vuodelta 2017 on kirjattu kirjanpidollisena sisäisenä eränä tilikaudelle. Kunta tuottaa vesihuoltolaitokselle sisäisiä palveluita, näitä palveluita tuottavien henkilöiden työajasta ja kustannuksista on osoitettu tietty osuus vesihuoltolaitokselle.

Vesihuoltolaitoksen liiketoimintakokonaisuuteen sisältyy hulevesiviemärointi, joka nyt on eriytetty laskennallisesti muusta vesihuoltolaitoksen toiminnasta. Eriyttäminen on tehty kunnan arvioiman 0,87 % suhteellisen osuuden mukaan, jonka lisäksi liikevaihtoon on lisätty hulevesiviemäroinnistä kertyneet myyntitulot. Eriyttäminen on tehty saman periaatteen mukaan myös vertailutietoihin. Eriyttämisprosentti on sama kuin vuonna 2015, koska hulevesiviemäroinnin arvioidut kustannukset eivät ole olennaisesti muuttuneet aikaisemmasta.

Laki vesihuoltolain muuttamisesta (22.8.2014/681) 20 a § mukaan tilinpäätöksessä on annettava tiedot vesihuollon hintatasoa, tehokkuutta, laatua ja kannattavuutta kuvaavista tunnusluvuista. Laki vesihuoltolain muuttamisesta (22.8.2014/681) 20 d § mukainen vesihuollon tietojärjestelmä VEETI on tuotantokäytössä ja siihen kerätään tietoa vedenhankinnasta ja viemäroinnistä vuodesta 2016 alkaen. Näiden kirjausten kirjaaminen järjestelmään oli vielä vuoden 2017 lopussa kesken johtuen henkilöresurssin vajauksesta. VEETI-järjestelmän käyttöönoton vakiintumiseen panostetaan vuoden 2018 aikana, jolloin lain edellyttämät tunnusluvut ja muut tiedot on käytettävissä vuoden 2018 tilinpäätöstä laadittaessa.

Ändringarna gällande lagen om vattentjänster (22.8.2014/681) trädde i kraft 1.9.2014. Enligt lagen bör en kommun eller ett företag i sin bokföring avskilja vattentjänsterna från övriga verksamhetsformer och man bör för varje räkenskapsperiod uppgöra en i bokföringslagen avsedd balansbok och resultaträkning, finansieringskalkyl för vattentjänsten samt kunna förete uppgifter i bilagorna. Enligt kommunsektionens allmänna anvisning ska ett kommunalt vattentjänstverks bokföring vara åtskild i kommunens bokföring antingen som ett kommunalt affärsverk eller som en balansenhet. Istället kan avledning av dagvatten kalkylmässigt avskiljas från annan vattentjänstverks verksamhet.

Fullmäktige har 7.12.2015 § 68 fattat beslutet om att vattenförsörjningsverket avskiljs retroaktivt bokföringsmässigt och det bildas vattentjänstverkets bokföringsmässiga balansenhet 1.1.2015. Grundkapitalet fastställs till 4 394 764,12 euro och kommunen fakturerar för det en ersättning årligen med början år 2015. Ersättningen justeras årligen i samband med budgeten. Av grundkapitalet avskiljs ett 20 års annuitetslån på 1 883 470,34 euro, som betalas tillbaka till kommunen i jämna rater. Kommunen fakturerar en årlig avkastning för lånet fr.o.m. år 2015. Räntan justeras årligen i samband med budgeten. Penningrörelsen för den nygrundade bokföringsmässigt avskilda balansenheten sköts via kommunens bankkonton. Den årliga ersättningen för grundkapital är 0,5 % och den årliga räntan på annuitetslånet är 0,5 %.

Vattenförsörjningsverkets låneamortering för året 2017 har bokförts som en intern bokföringspost till räkenskapsperioden. Kommunen producerar interna tjänster för vattenförsörjningsverket av den arbetstid och kostnader som de personer som producerar dessa tjänster använder allokeras en viss del till vattenförsörjningsverket.

Vattenförsörjningsverkets affärsverksamhetshelhet omfattar dagvattendrainering, som nu har särredovisats kalkylmässigt från den övriga verksamhet som vattenförsörjningsverket sköter. Särredovisningen har gjorts i relation till en relativ andel på 0,87 % enligt kommunens uppskattning och därtill har i omsättningen bokförts de försäljningsinkomster som har influtit från dagvattendraineringen. Särredovisningen har gjorts enligt samma princip även i jämförelseuppgifterna. Differentieringsprocenten är samma som år 2015 eftersom de beräknade kostnaderna för dagvattendraineringen inte har ändrat väsentligt från det tidigare.

Enligt § 20a i lagen om ändringen av lagen om vattentjänster (22.8.2014/681) ska av bokslutet framgå uppgifter om nyckeltal för vattentjänsterna prisnivå, effektivitet, kvalitet och lönsamhet. Informationssystemet för vattentjänster VEETI är i enlighet med § 20d i lagen om ändringen av lagen om vattentjänster (22.8.2014/681) i produktionsanvändning och i det samlas uppgifter om vattenanskaffningen samt avloppssystemet från och med år 2016. Bokföringen av dessa poster i systemet var ännu i slutet av år 2017 på hälft på grund av underskottet i personalresurserna. Man satsar på att användningen av VEETI-systemet etableras under år 2018 så att de av lagen förutsatta nyckeltalen och övriga uppgifterna finns till förfogande vid uppgörande av bokslutet för år 2018.

VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMA - VATTENTJÄNSTEVEKETS RESULTATRÄKNING

	1.1.-31.12.2017		1.1.-31.12.2016	
Liikevaihto - Omsättning		1 083 854,94		1 224 396,15
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-) - Ökning (+) eller minskning (+) av lager av färdiga varor och varor under tillverkning		0,00		0,00
Liiketoiminnan muut tuotot - Affärsverksamhetens övriga intäkter		514,18		0,00
Tuet ja avustukset kunnalta - Stöd och bidrag från kommunen		0,00		0,00
Materiaalit ja palvelut - Material och tjänster				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-151 684,53		-129 609,53	
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-447 432,35	-599 116,88	-397 562,38	-527 171,91
Henkilöstökulut - Personalutgifter				
Palkat ja palkkiot - Löner och arvoden	-94 317,20		-108 042,29	
Henkilösivukulut - Lönebikostnader				
Eläkekulut - Pensionskostnader	-20 413,88		-23 185,29	
Muut henkilöstösivukulut - Övriga lönebikostnader	-3 804,32	-118 535,40	-6 218,07	-137 445,65
Poistot ja arvonalentumiset - Avskrivningar och nedskrivningar				
Suunnitelman mukaiset poistot - Avskrivningar enligt plan	-256 987,92		-249 585,63	
Arvonalentumiset - Nedskrivningar	0,00	-256 987,92	0,00	-249 585,63
Liiketoiminnan muut kulut - Övriga rörelsekostnader		-9 586,41		-3 857,43
Liikeliikäläämä (-alijäämä) - Rörelseöverskott (- underskott)		100 142,51		306 335,53
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansiella intäkter och kostnader				
Korkotuotot - Ränteutäkter	0,00		0,00	
Muut rahoitustuotot - Övriga finansiella inkomster	6 441,61		3 455,29	
Kunnalle maksetut korkokulut - Till kommunen betalda räntekostnader	-8 946,48		-8 946,48	
Muille maksetut korkokulut - Till övriga betalda räntekostnader	-12,53		-1,16	
Korvaus peruspääomasta/ (jäännöspääomasta v. 2014) - Ersättning för grundkapital/(resterande kapital år 2014)	-21 973,82		-21 973,82	
Muut rahoituskulut - Övriga finansiella kostnader	0,00	-24 491,22	0,00	-27 466,17
Alijäämä ennen satunnaisia eriä - Underskott före extraordinära poster		75 651,29		278 869,36
Satunnaiset tuotot ja -kulut - Extraordinära intäkter och kostnader				
Satunnaiset tuotot - Extraordinära intäkter	0,00		0,00	
Satunnaiset kulut - Extraordinära kostnader	0,00	0	0,00	0
Alijäämä ennen varauksia - Underskott före reserver		75 651,29		278 869,36
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+) - Ökning (-) eller minskning (+) av avskrivningsdifferens		0,00		0,00
Vapaaehtoisten varausten muutos (+/-) - Ändring (+/-) av frivilliga reserveringar		0,00		0,00
Tuloverot - Inkomstskatter		0,00		0,00
Tilikauden alijäämä - Räkenskapsperiodens underskott		75 651,29		278 869,36

VESIHUOLTOLAITOKSEN TASE - VATTENTJÄNSTEVERKETS BALANSRÄKNING

	31.12.2017	31.12.2016
VASTAAVAA - AKTIVA		
Pysyvät vastaavat - Bestående aktiva		
Aineelliset hyödykkeet - Materiella tillgångar	6 959 278,17	6 507 554,92
Maa- ja vesialueet, liittymismaksut	8 516,12	8 516,12
Rakennukset - Byggnader	20 324,99	21 521,72
Kiinteät rakenteet ja laitteet - Fasta konstruktioner och anordningar	6 719 144,26	6 149 636,06
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat - Förskottsbetalningar och pågående nyanläggninga	211 292,80	327 881,02
Vaihtuvat vastaavat - Rörliga aktiva		
Saamiset - Fordringar		
Lyhytaikaiset saamiset - Kortfristiga fordringar	206 419,99	273 915,32
Myyntisaamiset - Försäljningsfodran	190 901,09	261 311,12
Muut saamiset - Övriga fordringar	15 455,36	12 437,86
Siirtosaamiset - Resultatregleringar	63,54	166,34
VASTAAVAA - AKTIVA	7 165 698,16	6 781 470,24
VASTATTAVAA - PASSIVA		
Oma pääoma - Eget kapital	4 523 809,09	4 448 157,80
Peruspääoma (jäännöspääoma v.2014) - Grundkapital (resterande delen av eget kapital år 2014)	4 394 764,12	4 394 764,12
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) - Överskott (underskott) från tidigare räkenskapsperioder	53 393,68	-225 475,68
Tilikauden ylijäämä / alijäämä - Räkenskapsperiodens överskott/underskott	75 651,29	278 869,36
Vieras pääoma - Främmande kapital	2 641 889,07	2 333 312,44
Pitkäaikainen - Långfristigt	1 695 123,30	1 695 123,30
Lainat kunnalta - Lån från kommunen	1 695 123,30	1 695 123,30
Lyhytaikainen - Kortfristigt	946 765,77	638 189,14
Lainat kunnalta - Lån från kommunen	594 787,61	459 079,96
Ostovelat - Leverantörsskulder	337 973,30	111 352,02
Muut lyhytaikaiset velat - Övriga kortfristiga skulder	2 967,61	22 941,71
Siirtovelat - Resultatregleringar	11 037,25	44 815,45
VASTATTAVAA - PASSIVA	7 165 698,16	6 781 470,24

VESIHUOLTOLAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA - FINANSIERINGSKALKYL FÖR VATTENTJÄNSTEVERKET

	2017	2016
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde i verksamheten	332 639,21	528 454,99
Liikelylijäämä - Rörelse överskott	100 142,51	306 335,53
Poistot ja arvonalentumiset - Avskrivningar och nedskrivningar	256 987,92	249 585,63
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansiella intäkter och kostnader	-24 491,22	-27 466,17
Tulorahoituksen korjauserät - Rättelseposter till internt tillförda medel	0,00	0,00
Investointien rahavirta - Peningflöde för investeringarnas del	708 711,17	184 242,31
Investointimenot - Investeringsutgifter	708 711,17	184 242,31
Rahoitusosuudet investointimenoihin - Finansieringsandelar av investeringsutgifterna	0,00	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	-376 071,96	344 212,68
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde för finansieringens del	376 071,96	-344 212,68
Lainakannan muutokset - Förändringar i lånebeståndet	135 707,65	-145 307,24
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta - Ökning av långfristiga lån från kommunen	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle - Minskning av långfristiga lån till kommunen	0,00	-188 347,04
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta - Förändring av kortfristiga lån från kommunen	135 707,65	43 039,80
Oman pääoman muutokset - Förändring av eget kapital	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar av likviditeten	240 364,31	-198 905,44
Saamisten muutos muilta - Förändring i fordringen från andra	67 495,33	31 473,55
Korottomien velkojen muutos muilta - Förändring i räntefria skulder från andra	172 868,98	-230 378,99
Rahavarojen muutos - Förändring i likvida medel	0,00	0,00
Rahavarat 31.12. - Kassa och bank 31.12	0,00	0,00
Rahavarat - Kassa och bank 1.1.	0,00	0,00

VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMA - RESULTATRÄKNING FÖR VATTENTJÄNSTVERKET

Ilman hulevesiviemärointiä - Utan dagvattenhantering	1.1.-31.12.2017		1.1.-31.12.2016	
Liikevaihto - Omsättning		1 068 980,35		1 213 526,00
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-) - Förändring av lager av färdiga och varor under tillverkningen ökning (+) eller minskning (-)		0,00		0,00
Liiketoiminnan muut tuotot - Affärsverksamhetens övriga intäkter		509,71		0,00
Tuet ja avustukset kunnalta - Stöd och bidrag från kommunen		0,00		0,00
Materiaalit ja palvelut - Material och service				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-150 364,87		-128 481,93	
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-443 539,69	-593 904,56	-394 103,59	-522 585,51
Henkilöstökulut - Personalkostnader				
Palkat ja palkkiot - Löner och provisioner	-93 496,64		-107 102,32	
Henkilösivukulut - Lönebikostnader				
Eläkekulut - Pensionskostnader	-20 236,28		-22 983,58	
Muut henkilöstösivukulut - Övriga lönebikostnader	-3 771,22	-117 504,14	-6 163,97	-136 249,87
Poistot ja arvonalentumiset - Avskrivningar och värdeminskningar				
Suunnitelman mukaiset poistot - Avskrivningar enligt plan	-254 752,13		-247 414,24	
Arvonalentumiset - Värdeminskningar	0,00	-254 752,13	0,00	-247 414,24
Liiketoiminnan muut kulut - Affärsverksamhetens övriga kostnader		-9 503,01		-3 823,87
Liikealijäämä - Rörelseunderskott		93 826,22		303 452,51
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansieringsintäkter och -utgifter				
Korkotuotot - Ränteintäkter	0,00		0,00	
Muut rahoitustuotot - Övriga finansiella inkomster	6 385,57		3 425,23	
Kunnalle maksetut korkokulut - Till kommunen betalda räntekostnader	-8 868,65		-8 868,65	
Muille maksetut korkokulut - Till övriga betalda räntekostnader	-12,42		-1,15	
Korvaus peruspääomasta/ (jäännöspääomasta v. 2014) - Ersättning för grundkapital/(resterande kapital år 2014)	-21 782,65		-21 782,65	
Muut rahoituskulut - Övriga finansiella kostnader	0,00	-24 278,15	0,00	-27 227,21
Alijäämä ennen satunnaisia eriä - Underskott före extraordinära poster		69 548,07		276 225,29
Satunnaiset tuotot ja -kulut - Extraordinära intäkter och kostnader				
Satunnaiset tuotot - Extraordinära intäkter	0,00		0,00	
Satunnaiset kulut - Extraordinära kostnader	0,00	0	0,00	0
Alijäämä ennen satunnaisia eriä - Underskott före extraordinära poster		69 548,07		276 225,29
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+) - Ökning (-) eller minskning (+) av avskrivningsdifferens		0,00		0,00
Vapaaehtoisten varausten muutos (+/-) - Ändring (+/-) av frivilliga reserveringar		0,00		0,00
Tuloverot - Inkomstskatter		0,00		0,00
Tilikauden alijäämä - Räkenskapsperiodens underskott		69 548,07		276 225,29

VESIHUOLTOLAITOKSEN TASE - VATTENTJÄNSTEVERKETS BALANSRÄKNING

Ilman hulevesiviemärintiä - Utan dagvattenhantering	31.12.2017	31.12.2016
VASTAAVAA - AKTIVA		
Pysyvät vastaavat - Bestående aktiva		
Aineelliset hyödykkeet - Materiella tillgångar	6 898 732,45	6 450 939,19
Maa- ja vesialueet, liittymismaksut	8 442,03	8 442,03
Rakennukset - Byggnader	20 148,16	21 334,48
Kiinteät rakenteet ja laitteet - Fasta konstruktioner och anordningar	6 660 687,70	6 096 134,23
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat - Förskottsbetalningar och pågående nyanläggninga	209 454,55	325 028,46
Vaihtuvat vastaavat - Rörliga aktiva		
Saamiset - Fordringar		
Lyhytaikaiset saamiset - Kortfristiga fordringar	204 624,14	271 532,26
Myyntisaamiset - Försäljningsfordran	189 240,25	259 037,71
Muut saamiset - Övriga fordringar	15 320,90	12 329,65
Siirtosaamiset - Resultatregleringar	62,99	164,89
VASTAAVAA - AKTIVA	7 103 356,59	6 722 471,45
VASTATTAVAA - PASSIVA		
Oma pääoma - Eget kapital		
Peruspääoma - Grundkapital	4 356 529,67	4 356 529,67
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) - Överskott (underskott) från tidigare räkenskapsperioder	49 770,65	-226 454,64
Tilikauden ylijäämä / alijäämä - Räkenskapsperiodens överskott/underskott	69 548,07	276 225,29
Vieras pääoma - Främmande kapital		
Pitkäaikainen - Långfristigt	1 683 804,65	1 680 375,73
Lainat kunnalta - Lån från kommunen	1 683 804,65	1 680 375,73
Lyhytaikainen - Kortfristigt	943 703,56	635 795,40
Lainat kunnalta - Lån från kommunen	594 787,61	458 244,47
Ostovelat - Leverantörsskulder	335 032,93	110 383,26
Muut velat - Övriga skulder	2 941,79	22 742,12
Siirtovelat - Resultatregleringar	10 941,23	44 425,56
VASTATTAVAA - PASSIVA	7 103 356,59	6 722 471,45

VESIHUOLTOLAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA - FINANSIERINGSKALKYL FÖR VATTENTJÄNSTVERKET

	2017	2016
Ilman hulevesiviemärointiä - Utan dagvattenhantering		
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde i verksamheten	324 300,20	523 639,53
Liikeliijäämä/-alijäämä - Rörelseöverskott /- underskott	93 826,22	303 452,51
Poistot ja arvonalentumiset - Avskrivningar och värdeminskningar	254 752,13	247 414,24
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansieringsintäkter och -utgifter	-24 278,15	-27 227,21
Tulorahoituksen korjaukset - Rättelseposter till internt tillförda medel	0,00	0,00
Investointien rahavirta - Penningflöde för investeringarnas del	702 545,38	182 639,40
Investointimenot - Investeringsutgifter	702 545,38	182 639,40
Rahoitusosuudet investointimenoihin - Finansieringsandelar av investeringsutgifterna	0,00	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	-378 245,19	341 000,13
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde för finansieringens del	378 245,18	-341 000,13
Lainakannan muutokset - Förändringar i lånebeståndet	139 972,04	-143 825,17
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta - Ökning av långfristiga lån från kommunen	3 428,91	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle - Minskning av långfristiga lån till kommunen	0,00	-186 708,43
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta - Förändring av kortfristiga lån från kommunen	136 543,13	42 883,26
Oman pääoman muutokset - Förändring av eget kapital	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar av likviditeten	238 273,14	-197 174,96
Saamisten muutos muilta - Förändring i fordringen från andra	66 908,12	31 199,73
Korottomien velkojen muutos muilta - Förändring i räntefria skulder från andra	171 365,02	-228 374,69
Rahavarojen muutos v. 2015/Vaikutus kunnan kassavaroihin v. 2014 - Förändring av likvida medel år 2015/Inverkan på kommunens likvida medel år 2014	0,00	0,00
Rahavarat 31.12. - Kassa och bank 31.12	0,00	0,00
Rahavarat - Kassa och bank 1.1.	0,00	0,00

HULEVESIVIEMÄRÖINNIN TULOSLASKELMA - RESULTATRÄKNING FÖR DAGVATTENDRÄNERING

	1.1.-31.12.2017		1.1.-31.12.2016	
Liikevaihto - Omsättning		14 874,59		10 870,15
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-) - Förändring av lager av färdiga och varor under tillverkningen ökning (+) eller minskning (-)		0,00		0,00
Liiketoiminnan muut tuotot - Affärsverksamhetens övriga intäkter		4,47		0,00
Tuet ja avustukset kunnalta - Stöd och bidrag från kommunen		0,00		0,00
Materiaalit ja palvelut - Material och service				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-1 319,66		-1 127,60	
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-3 892,66	-5 212,32	-3 458,79	-4 586,40
Henkilöstökulut - Personalkostnader				
Palkat ja palkkiot - Löner och provisioner	-820,56		-939,97	
Henkilösivukulut - Lönebidkostnader				
Eläkekulut - Pensionskostnader	-177,60		-201,71	
Muut henkilöstösivukulut - Övriga lönebidkostnader	-33,10	-1 031,26	-54,10	-1 195,78
Poistot ja arvonalentumiset - Avskrivningar och värdeminskningar				
Suunnitelman mukaiset poistot - Avskrivningar enligt plan	-2 235,79		-2 171,39	
Arvonalentumiset - Värdeminskningar	0,00	-2 235,79	0,00	-2 171,39
Liiketoiminnan muut kulut - Affärsverksamhetens övriga kostnader		-83,40		-33,56
Liikealijäämä - Rörelseunderskott		6 316,29		2 883,02
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansieringsintäkter och -utgifter				
Korkotuotot - Ränteutäkter	0,00		0,00	
Muut rahoitustuotot - Övriga finansiella inkomster	56,04		30,06	
Kunnalle maksetut korkokulut - Till kommunen betalda räntekostnader	-77,83		-77,83	
Muille maksetut korkokulut - Till övriga betalda räntekostnader	-0,11		-0,01	
Korvaus peruspääomasta/ (jäännöspääomasta v. 2014) - Ersättning för grundkapital/(resterande kapital år 2014)	-191,17		-191,17	
Muut rahoituskulut - Övriga finansiella kostnader	0,00	-213,07	0,00	-238,96
Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä - Underskott före extraordinära poster		6 103,22		2 644,07
Satunnaiset tuotot ja -kulut - Extraordinära intäkter och kostnader				
Satunnaiset tuotot - Extraordinära intäkter	0,00		0,00	
Satunnaiset kulut - Extraordinära kostnader	0,00	0	0,00	0
Yli-/alijäämä ennen varauksia - Över-/underskott före reserver		6 103,22		2 644,07
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+) - Ökning (-) eller minskning (+) av avskrivningsdifferensen		0,00		0,00
Vapaaehtoisten varausten muutos (+/-) - Ändring (+/-) av frivilliga reserveringar		0,00		0,00
Tuloverot - Inkomstskatter		0,00		0,00
Tilikauden alijäämä - Räkenskapsperiodens underskott		6 103,22		2 644,07

HULEVESIVIEMÄRÖINNIN TASE - BALANSRÄKNING FÖR DAGVATTENDRÄNERING		
	31.12.2017	31.12.2016
VASTAAVAA - AKTIVA		
Pysyvät vastaavat - Bestående aktiva		
Aineelliset hyödykkeet - Materiella tillgångar	60 545,72	56 615,73
Maa- ja vesialueet, liittymismaksut	74,09	74,09
Rakennukset - Byggnader	176,83	187,24
Kiinteät rakenteet ja laitteet - Fasta konstruktioner och anordningar	58 456,56	53 501,83
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat - Förskottsbetalningar och pågående nyanläggninga	1 838,25	2 852,56
Vaihtuvat vastaavat - Rörliga aktiva		
Saamiset - Fordringar		
Lyhytaikaiset saamiset - Kortfristiga fordringar	1 795,85	2 383,06
Myyntisaamiset - Försäljningsfordran	1 660,84	2 273,41
Muut saamiset - Övriga fordringar	134,46	108,21
Siirtosaamiset - Resultatregleringar	0,55	1,45
VASTAAVAA - AKTIVA	62 341,57	58 998,79
VASTATTAVAA - PASSIVA		
Oma pääoma - Eget kapital		
Peruspääoma - Grundkapital	38 234,45	38 234,45
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) - Överskott (underskott) från tidigare räkenskapsperioder	3 623,03	978,96
Tilikauden ylijäämä / alijäämä - Räkenskapsperiodens överskott/underskott	6 103,22	2 644,07
Vieras pääoma - Främmande kapital		
Pitkäaikainen - Långfristigt	11 318,65	14 747,57
Lainat kunnalta - Lån från kommunen	11 318,65	14 747,57
Lyhytaikainen - Kortfristigt	3 062,21	2 393,74
Lainat kunnalta - Lån från kommunen	0,00	835,49
Ostovelat - Leverantörsskulder	2 940,37	968,76
Muut lyhytaikaiset velat - Övriga kortfristiga skulder	25,82	199,59
Siirtovelat - Resultatregleringar	96,02	389,89
VASTATTAVAA - PASSIVA	62 341,57	58 998,79

HULEVESIVIEMÄRÖINNIN RAHOITUSLASKELMA - FINANSIERINGSKALKYL FÖR DAGVATTENDRÄNERING

	2017	2016
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde i verksamheten	8 339,01	4 815,46
Liikeliikemäärä/-alijäämä - Rörelseöverskott /- underskott	6 316,29	2 883,02
Poistot ja arvonalentumiset - Avskrivningar och värdeminskningar	2 235,79	2 171,39
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansieringsintäkter och -utgifter	-213,07	-238,96
Tulorahoituksen korjaukset - Rättelseposter till internt tillförda medel	0,00	0,00
Investointien rahavirta - Peningflöde för investeringarnas del	6 165,79	1 602,91
Investointimenot - Investeringensutgifter	6 165,79	1 602,91
Rahoitusosuudet investointimenoihin - Finansieringsandelar av investeringensutgifterna	0,00	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	2 173,23	3 212,55
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde för finansieringens del	-2 173,22	-3 212,55
Lainakannan muutokset - Förändringar i lånebeståndet	-4 264,39	-1 482,07
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta - Ökning av långfristiga lån från kommunen	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle - Minskning av långfristiga lån till kommunen	-3 428,92	-1 638,62
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta - Förändring av kortfristiga lån från kommunen	-835,48	156,54
Oman pääoman muutokset - Förändringar av eget kapital	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändring av likviditeten	2 091,17	-1 730,48
Saamisten muutos muilta - Övriga förändringar av likviditeten	587,21	273,82
Korottomien velkojen muutos muilta - Förändring i räntefria skulder från andra	1 503,96	-2 004,30
Rahavarojen muutos - Förändring av likvida	0,00	0,00
Rahavarat 31.12. - Kassa och bank 31.12	0,00	0,00
Rahavarat 1.1. - Kassa och bank 1.1	0,00	0,00

VESIHUOLTOLAITOKSEN LIITETIEDOT - VATTENFÖRSÖJNINGSVÄRKETS BILAGEUPPGIFTER

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät - Värderings- och periodiseringsprinciper och metoder

Jaksotusperiaatteet: Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvien vastaavien arvostus: Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoonsa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kunnanhallituksen 22.10.2012 hyväksymällä poistosuunnitelman muutoksella on kaikkien hyödykkeiden, lukuun ottamatta kivisiä hallinto- ja laitosrakennuksia, poistoajoja tarkistettu 1.1.2013 alkaen. Lisäksi kunnanhallitus on 26.10.2015 päätöksellään muuttanut kehittämismenojen, muiden pitkävaikutteisten menojen, puisten hallinto- ja laitosrakennusten, vedenjakeluverkoston, viemäriverkon, sairaala- terveydenhuolto- yms. laitteiden, atk-laitteiden ja muiden laitteiden ja kaluston osalta poistoajoja siten, että pääsääntöisesti noudatetaan kunnanvaltuuston 3.9.2012 tekemän päätöksen lyhintä poistoajaa, mutta kunnanhallitus voi poiketa pääsäännöstä hyödykekohtaisesti kunnanvaltuuston hyväksymien suunnitelmapoistojen perusteiden rajoissa. Kunnanhallitus päätti samalla hyödykekohtaisia muutoksia 94 kpl, joista 75 kpl koski vesilaitoksen hyödykkeitä, 1.1.2016 alkaen. Muutos on perustunut hyödykkeiden taloudellisen pitoajan uudelleenarviointiin. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Rahoitusomaisuuden arvostus: Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus: Tilikauden tietojen vertailussa edelliseen tilikauteen ei ole huomioitavaa.

Aikaisempia tilikausia koskevien virheiden käsittely tilinpäätöksessä: Tilikauden kirjanpidossa ei ole käsitelty aikaisempiin tilikausiin kohdistuneita virheitä.

Indelningsprinciper: Inkomster och utgifter har i resultaträkningen antecknats enligt prestation.

Värdering av bestående aktiva: De immateriella och materiella tillgångarna för bestående aktiva har antecknats i balansräkningen i anskaffningsutgiften minskat med planenliga avskrivningar och finansieringsandelar som erhållits för investeringsutgifter. De planenliga avskrivningarna har beräknats enligt den på förhand uppgjorda avskrivningsplanen. Enligt en ändring av den avskrivningsplan som kommunstyrelsen har godkänt 22.10.2012 har avskrivningstiden för alla förnödenheter, utom förvaltnings- och institutionsbyggnader av sten, justerats fr.o.m. 1.1.2013. Dessutom har kommunstyrelsen med sitt beslut 26.10.2015 ändrats avskrivningstiden för utvecklingsutgifter, övriga utgifter med lång verkningstid, förvaltnings- och institutionsbyggnader i trä, avloppsnätet, sjukhus-, hälsovårds- o.dyl. anordningar, adb-utrustning samt övriga anordningar och inventarier så att huvudregeln är att den kortaste avskrivningstiden enligt avskrivningsplan i Sjundeå kommun efterföljs men kommunstyrelsen kan tillgångsspecifikt av grundad anledning avvika från huvudregeln. Kommunstyrelsen beslutade samtidigt om 94 st. tillgångsspecifika ändringar, av vilka 75 st. berörde vattenförsörjningsverkets tillgångar, fr.o.m. 1.1.2016. Ändringen baserar sig på förnödenheternas ekonomiska livslängd som har bedömts på nytt. Beräkningsgrunderna för planenliga avskrivningar har presenterats i noterna till resultaträkningen i punkt redogörelse för grunderna för avskrivningar enligt plan.

Värdering av finansieringstillgångar: Fordringar har antecknats i balansräkningen enligt det nominella värdet eller enligt ett värde som sannolikt är lägre än det.

Redogörelse för huruvida uppgifterna för den föregående räkenskapsperioden är jämförbara: I redogörelsen för huruvida uppgifterna för den föregående räkenskapsperioden är jämförbara finns ingenting att anmärka.

Hantering av fel som hänför sig till tidigare räkenskapsperioder: I bokföringen för räkenskapsperioden har inga fel gällande tidigare räkenskapsperioder hanterats.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot - Noter till resultaträkningen

Liikevaihto - Omsättning	Sisäinen myynti 2017 - Intern försäljning 2017	Sisäinen myynti 2016 - Intern försäljning 2016	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Vesilaitostoiminta, - Vattenverksverksamhet,			475 283,34	511 463,38
josta kunnan sisäinen myynti - varav kommunens interna försäljning	15 632,14	8 981,89		
Viemärlaitostoiminta, - Avloppsverksverksamhet,			593 697,01	702 062,62
josta kunnan sisäinen myynti - varav kommunens interna försäljning	23 367,32	12 761,64		
Hulevesiviemärointi, - Dagvattendrainering			14 874,59	10 870,15
josta kunnan sisäinen myynti - varav kommunens interna försäljning				
Yhteensä - Sammanlagt	38 999,46	21 743,53	1 083 854,94	1 224 396,15
Kunnalle maksetut korkokulut Kunnalta saadulle pitkäaikaiselle lainalle maksetaan vuotuista korkoa 0,5 % valtuuston päätöksen mukaisesti. - Ränteutgifter till kommunen Den årliga räntan för ett långfristigt lån från kommunen är 0,5 % enligt fullmäktigebeslut.				
Korvaus peruspääomasta Vuositainen korvaus peruspääomasta on valtuuston päätöksen mukaisesti 0,5 %.				
Ersättning för grundkapital Den årliga ersättningen för grundkapitalet är 0,5 % enligt fullmäktiges beslut				

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista vesihuoltolaitoksen tilinpäätöksessä – Redogörelse för grunderna för avskrivningar enligt plan i vattenförsörjningsverkets bokslut

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Avskrivningarna för de tillgångar som avskrivningarna gäller har fastställts på basis av en på förhand upprättad avskrivningsplan. Avskrivningarna enligt planen beräknas på anskaffningsutgiften för materiella och immateriella tillgångar enligt den uppskattade ekonomiska brukstiden.

Arvioidut poistoaajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat: - Uppskattade avskrivningstider och mot dem svarande årliga avskrivningsprocenter samt avskrivningsmetoder är:

	Poistomenetelmä	Poistoaika
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		Ei poistoaikaa - Ingen avskrivningstid
Rakennukset ja rakennelmat		
Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	20
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Vedenjakeluverkosto	tasapoisto	30 - 40
Viemäriverkko	tasapoisto	30 - 40
Sähkö-, vesi yms. laitojen laitoskoneet ja laitteet	tasapoisto	10
Koneet ja kalusto		
Muut kuljetusvälineet	tasapoisto	4
Atk-laitteet	tasapoisto	3 - 4
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	3 - 4
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		Ei poistoaikaa - Ingen avskrivningstid

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 €, vuosikulukuksi - Små anskaffningar av bestående aktiva, vilkas anskaffningsutgift är mindre än 10 000 euro, kan kommunen bokföra som årskostnader.

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot - Bilageuppgifter som gäller aktiva i balansen

Aineelliset hyödykkeet - Materiella tillgångar	Maa- ja vesialueet: Kiinteistöjen liittymismaksut - Mark- och vattenområden Anslutningsavgifter för fastigheter	Rakennukset - Byggnader	Kiinteät rakenteet ja laitteet - Fasta konstruktioner och anordningar	Enn.maksut ja keskeneräiset hankinnat - Förs-kottsbetalningar och pågående nyanläggningar	Aineelliset hyödykkeet yhteensä - Materiella tillgångar sammanlagt
Poistamaton hankintameno 1.1. - Oavskrivnen anskaffningsutgift 1.1	8 516,12	21 521,72	6 149 636,06	327 881,02	6 507 554,92
Lisäykset tilikauden aikana - Ökning under räkenskapsperioden	0,00	0,00	0,00	708 711,17	708 711,17
Vähennykset tilikauden aikana - Minskning under räkenskapsperioden	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoitusosuudet - Finansieringsandelar	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä - Överföringar mellan poster	0,00	0,00	825 299,39	-825 299,39	0,00
Tilikauden poisto - Avskrivning under räkenskapsperioden	0,00	-1 196,73	-255 791,19	0,00	-256 987,92
Poistamaton hankintameno 31.12. - Oavskrivnen anskaffningsutgift 31.12	8 516,12	20 324,99	6 719 144,26	211 292,80	6 959 278,17
Kirjanpitoarvo 31.12.2017 - Bokförvärde 31.12.2017	8 516,12	20 324,99	6 719 144,26	211 292,80	6 959 278,17

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot - Bilageuppgifter som gäller passiva i balansen
Oma pääoma - Eget kapital

Kunnanvaltuusto on 7.12.2015 § 68 tehnyt päätöksen laskennallisesti eriytettyä taseyksikkönä käsitellyn vesilaitoksen muuttamisesta taseyksiköksi 1.1.2015 alkaen. Edellisen tilikauden jäännöspääoma on jaettu peruspääomaksi, kertyneiksi alijäämiksi ja pitkäaikaiseksi lainaksi valtuuston päätöksen mukaisesti. - Kommunfullmäktige har 7.12.2015 § 68 beslutat att vattenverket som tidigare hade behandlats som en bokföringsmässigt avskild balansenhet ändras till en balansenhet fr.o.m. 7.12.2015. Aterstående kapital från förra räkenskapsperioden har delats i grundkapital, ackumulerade underskott och långfristigt lån enligt fullmäktiges beslut.

Oma pääoma - Eget kapital	2017	2016
Peruspääoma 1.1. (jäännöspääoma 1.1.2014) - Ersättning för grundkapital 1.1 (resterande kapital 1.1.2014)	4 394 764,12	4 394 764,12
Lisäykset - Ökningar	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12. (jäännöspääoma 31.12.2014) - Grundkapital 31.12 (resterande kapital 31.12.2014)	4 394 764,12	4 394 764,12
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) 1.1. - Överskott (underskott) från tidigare räkenskapsperioder 1.1	-225 475,68	-21 557,62
Siirto edelliseltä kaudelta - Överföring från föregående period	278 869,36	-203 918,06
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) 31.12. - Överskott (underskott) från tidigare räkenskapsperioder 31.12	53 393,68	-225 475,68
Tilikauden ylijäämä / alijäämä - Räkenskapsperiodens överskott / underskott	75 651,29	278 869,36
Oma pääoma yhteensä - Eget kapital sammanlagt	4 523 809,09	4 448 157,80
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät - Väsentliga poster som ingår i resultatregleringar	31.12.2017	31.12.2016
Lomapalkkavelka sosiaalikuluneen - Semesterlöneskuld med sociala utgifter	8 583,01	12 788,84
Palkkavelka - Löneskuld	1 566,09	0,00
Sosiaalikulujaksotusvelka - Skulder gällande periodiserade sociala avgifter	888,15	210,69
Slussenin alueen rakentamisesta - i samband med byggande av Slussenområdet	0,00	31 815,92
Siirtovelat yhteensä - Resultatregleringar sammanlagt	11 037,25	44 815,45

Henkilöstöä koskevat liitetiedot - Noter angående personalen

	31.12.2017	31.12.2016
Henkilöstön lukumäärä - Antal anställda		
Liiketoimintojen tuki - Affärsverksamhetsstöd	0,25	0,25
Investoinnit ja kehitys - Investeringar och utveckling	0,25	0,5
Vedentuotanto - Vattenproduktion	0,75	1
Jäteveden puhdistus - Rening av avloppsvatten	0,75	1
Yhteensä - Sammanlagt	2	2,75

VI KUNNANHALLITUKSEN JA KUNNANJOHTAJAN ALLEKIRJOITUKSET - UNDERSKRIFT AV KOMMUNSTY- RELSENS MEDLEMMAR OCH AV KOMMUNDIREKTÖREN

Siuntiossa – I Sjundeå 26.3.2018

Juha-Pekka Isotupa
kunnanjohtaja - kommundirektör

Merja Laaksonen
puheenjohtaja - ordförande

Marko Linnala
I varapuheenjohtaja - I vice ordförande

Kristian Parviainen
II varapuheenjohtaja - II vice ordförande

Patrik Flygar
jäsen - medlem

Tuula Elo
jäsen - medlem

Karin Gottberg-Ek
jäsen - medlem

Åke Holmlund
jäsen - medlem

Reijo Korhonen
jäsen - medlem

Maria Koroma-Hintikka
jäsen - medlem

Kirsi Martin
jäsen - medlem

Kari Vierinen
jäsen - medlem

VII TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ - REVISIONSANTECKNING

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.
Vi har avgivit revisionsberättelse över den revision vi genomfört.

Siuntiossa / 2018
I Sjundeå

PWC Julkistarkastus Oy, Tilintarkastusyhteisö - Revisionsammanslutning

Topi Katajala
JHT - OFGR

VIII. TILIKIRJALUETTELO – FÖRTECKNING ÖVER ANVÄNDA BOKSLUTSBÖCKER

Kirjanpito - Bokföringsbok	Muoto - Form	Säilytys - Bevarande
Päiväkirja - Dagbok	Atk-tuloste - Adb-utskrift	10 vuotta - 10 år
Pääkirja - Huvudbok	Atk-tuloste - Adb-utskrift	10 vuotta - 10 år
Ostoreskontra - Köpreskontra	Atk-tuloste - Adb-utskrift	10 vuotta - 10 år
Myyntireskontrat - Försäljningsreskontra	Atk-tuloste - Adb-utskrift	10 vuotta - 10 år
Käyttöomaisuuskirjanpito - Bokföring av anläggningstillgångar	Atk-tuloste - Adb-utskrift	10 vuotta - 10 år
Palkkakirjanpito - Lönebokföringen	Atk-tuloste - Adb-utskrift	10 vuotta - 10 år
Palkkakortit - Lönekort	Atk-tuloste - Adb-utskrift	Pysyvästi - Beständigt
Talousarvion toteutumisvertailu - Budgetutfall	Atk-tuloste - Adb-utskrift	10 vuotta - 10 år
Tase-erittelyt - Balansspecifiseringar	Erikseen sidottuna - Inbuden	10 vuotta - 10 år
Liitetietojen erittelyt - Specifisering av bilageuppg.	Erikseen sidottuna - Inbuden	10 vuotta - 10 år
Tilinpäätös - Bokslut	Erikseen sidottuna - Inbuden	Pysyvästi - Beständigt

